

မန္တလေးမြို့

ဓမ္မစကြာပဋိပတ်သာသနာပြုအဖွဲ့ချုပ်

မှ

မဟာသတိပဋ္ဌာန်ပဋိပတ်လုပ်ငန်းစဉ်

တရားတော်ဟောစဉ်ကျမ်း

ဒုတိယတွဲ

ဓမ္မစကြာပဋိပတ်သာသနာပြုရိပ်သာ
မင်္ဂလာဥယျာဉ်ရပ် - အရှေ့ပြင်
မန္တလေးမြို့

ဓမ္မစကြာ ပဋိပတ် သာသနာပြု အဖွဲ့ချုပ်

မှ

မဟာသတိပဋ္ဌာန် ပဋိပတ်လုပ်ငန်းစဉ်

တရားတော် ဟောစဉ်ကျမ်း။

ဒုတိယတွဲ

မူပိုင် ☆ ကျမ်းစာ

ဓမ္မစကြာ ပဋိပတ် သာသနာပြုရုံးသား
မင်္ဂလာဥယျာဉ်ရပ်-အရှေ့ပြင်
မန္တလေးမြို့။

ကျေးဇူးရှင် ဓမ္မဝိဇ္ဇာ မူလမဟာနာယက ဆရာတော်မူရား၊

မာတိကာ။

ဦးရေ	အကြောင်းအရာ	မျက်နှာနံပါတ်
၁။	အကြောင်းပြ နိဒါန်း (၁)	၁
၂။	အကြောင်းပြ နိဒါန်း (၂)	၃
၃။	စိတ်အကြောင်း ရုပ်နာမ်ခွဲစိတ်ပုံ ပုံစံနံပါတ် (၁၁) ဟောစဉ်	၅
၄။	အဟိတ်ခန္ဓာပေါ်ပုံ ပုံစံနံပါတ် (၁၂) ဟောစဉ်	၅၉
၅။	ကံအကြောင်းတရားနေပုံ ပုံစံနံပါတ် (၁၃) ဟောစဉ်	၁၀၈
၆။	ကံအကြောင်း သဘာဝ ပုံစံနံပါတ် (၁၄) ဟောစဉ်	၁၅၂
	ခန္ဓာပိုင်း အာနာပါန ကဏ္ဍ	
၇။	လက်တွေ့သတိပဋ္ဌာန်ပေါ်ပုံ ပုံစံနံပါတ် (၁၅) ဟောစဉ်	၁၈၁
၈။	မျက်စေ့နား သတိပဋ္ဌာန်ပေါ်ပုံ ပုံစံနံပါတ် (၁၆) ဟောစဉ်	၂၂၈
၉။	အာနာပါနတံခါး ၄-ပါးနေပုံ ပုံစံနံပါတ် (၁၇) ဟောစဉ်	၂၇၂
၁၀။	အာနာပါန ပဋ္ဌမ တံခါးပေါက်နေပုံ ပုံစံနံပါတ် (၁၈) ဟောစဉ်	၃၂၉
၁၁။	ပဋ္ဌမ တံခါးပေါက် ရုပ်နာမ်ပေါ်ပုံ ပုံစံနံပါတ် (၁၉) ဟောစဉ်	၃၉၁

အကြောင်းပြ-နိဒါန်း (၁)

မဂ်ဖိုလ် နိဗ္ဗာန် တရားမှန်ကို ရှာကြံကြိုးကုတ် အားထုတ် ရှာမှီး ဆည်းပူးလေ့လာလျက်ရှိကြကုန်သော ပါရမီရှင် ဓမ္မ မိတ်ဆွေ အပေါင်းတို့ထံသို့ ဓမ္မစကြာပဋိပတ်သာသနာပြုရိပ်သာ ကြီးမှ မဟာသတိပဋ္ဌာန် ပဋိပတ်လုပ်ငန်းစဉ်တရားတော် ဟော စဉ်ကျမ်း ပဋ္ဌမတွဲကို အောင်မြင်စွာဖြင့် ပညာရှိများထံသို့ တင်ဆက်ထုတ်ဝေပြီးပါပြီ။ ဒုတိယတွဲကိုလည်း ယခုတဖန် တာဝန် ကျေပြန်စွာဖြင့် ဆက်လက်ထုတ်ဝေလိုက်ပါပြီ။

ဤကဲ့သို့ “မဟာသတိပဋ္ဌာန်ပဋိပတ်လုပ်ငန်းစဉ်တရားတော် ဟောစဉ်ကျမ်း” ကို ဓမ္မမိတ်ဆွေအပေါင်း သူတော်ကောင်း တို့ထံ တင်ဆက်ထုတ်ဝေရာတွင် ဓမ္မစကြာပဋိပတ် သာသနာပြု ရိပ်သာ “ဝန်ဆောင်သံဃာဘော်များအဖွဲ့” မှ ဦးဆောင်လျက် ၁-ဖေါ်ထုတ်ရေး၊ ၂-ပေါ်ထွက်ရေး၊ ၃-ကိန်းဂပ်တည်နေရေး အဖွဲ့မှ တာဝန်ယူ ဆောင်ရွက်ထုတ်ဝေရပါသည်။

ဤမဟာသတိပဋ္ဌာန်ပဋိပတ်လုပ်ငန်းစဉ်တရားတော်ဟောစဉ် ကျမ်းသည်၊ ကျေးဇူးရှင် “ဓမ္မစကြာ မဟာနာယက ဆရာတော် ဘုရား” ဝါတွင်း ၃-လပတ်လုံး သင်တန်းပေးသနားတော်မူခဲ့ သော တရားတော်ဟောစဉ်ဖြစ်ပါသည်။ ၎င်းတရားတော်ဟော စဉ်ကို နည်းမှန် လမ်းမှန် တရားမှန်ကို ရှာကြံလေ့လာကြကုန် သော ဓမ္မမိတ်ဆွေအပေါင်း သူတော်ကောင်းတို့ထံ တင်ဆက် ထုတ်ဝေ.....

၎င်းတရားတော်ဟောစဉ်ကျမ်းတွင် ချို့တဲ့သော အကြောင်း အရာများကို တွေ့ရှိပါက၎င်း၊ သို့လောသို့လော တွေးတော

ယုံမှားခြင်းများ တွေ့ရှိပါက၎င်း၊ ရှင်တော်မြတ်၏ သာသနာနှင့် ဆန့်ကျင်ဖီလာ မသင့်မတင့်သော အရာများ တွေ့ရှိခဲ့သော်၎င်း၊ ကိုယ် နှုတ်လုပ်ပိတ် ဆိတ်ဆိတ်မနေကြပါဘဲ ရတနာသုံးပါး၏ ဂုဏ်တော် ကျေးဇူးတော် ပါရမီတော်များကို ထာဝရလေးစား ယုံကြည် စောင့်ရှောက်ထိန်းသိမ်းသောအားဖြင့် ပုဂ္ဂလဓိဋ္ဌာန် မဖက် ဓမ္မဓိဋ္ဌာန်သက်သက်ဖြင့် လျှောက်ထား တင်ပြကြပါရန် ပန်ကြားလိုက်ပါသည်။

၎င်းနောက် ဤမဟာသတိပဋ္ဌာန်ပဋိပတ်လုပ်ငန်းစဉ်တရား တော်ဟောစဉ်ကျမ်း၌ ပါရှိသော သဘာဝအချက်အလက်များ ကိုလည်း အသိမရှင်း ဉာဏ်မလင်းနိုင်သော သဘာဝများ တွေ့ရှိပါကလည်း ဝန်ဆောင်သံဃာတော်များအဖွဲ့သို့ လျှောက် ထားနိုင်ပါကြောင်း၊ သဒ္ဓါတရားရှေ့ထားလျက် ဆောင်ရွက် သွားမည်ဖြစ်ပါကြောင်း မိန့်ဆိုတင်ပြအပ်ပါသည်။

ဝန်ဆောင်သံဃာတော်များအဖွဲ့
ဓမ္မစကြာ ပဋိပတ် သာသနာပြုရိပ်သာ

နန်းရှေ့
မန္တလေးမြို့။

အကြောင်းပြ-နိဒါန်း (၂)

ယခုပုံစံနံပါတ် (၁၁) မှာ သမ္မသနဉာဏ်နေပုံ (တနည်း) စိတ်အကြောင်း- ရုပ် နာမ်-ခွဲစိတ်ပုံအားဖြင့် သင်တန်းပေးဟော စဉ်ဖြင့်ဖော် ထုတ်ဟောပြသွားမည်ဖြစ်၍ ဤပုံစံ နံပါတ်(၁၁)၏ သဘောကို သဘောပေါက်နားလည်ထားရန်အတွက် နောက်က ဟောလာခဲ့တဲ့တရား ဥက္ခေသန်းလေးကို ပုံစံနှင့်တကွအပိုင်မိလာ ခဲ့ဘို့ အလွန်အရေးကြီးပါတယ် ဒါမှလဲဘဲ ယခုပုံစံရဲ့ သင်တန်း ပေးဟောစဉ်ကို သဘောပေါက်နားလည်နိုင်ပါလိမ့်မယ် ။

ဘာဖြစ်လို့ လဲဆိုရင် ဝိပဿနာအစ သမ္မသနကဖြစ်လေတော့ ဝိပဿနာ ဉာဏ်စခမ်းကိုစပြီးတော့ တက်တော့မဲ့ သင်တန်းဖြစ် ပါတယ်။ နောက်အကြောင်းအကြောင်းကလဲ ကာလသုံးပါး ယန္တရားကြီးရဲ့အစ ဖြစ်တည်ပုံကို သင်တန်းပေး ဟောစဉ်ဖြစ် ပါ၍ ဉာဏ်သက်ဝင်နိုင်ရန် “တနည်း” ဉာဏ်ကိုမိရန် အလွန် အရေးကြီးပါကြောင်း။ ၎င်းအပြင် မဟာသတိပဋ္ဌာန်လုပ်ငန်းစဉ် တရားတော်ကြီးရဲ့ ရုပ်နာမ်ပိုင်းကိုဟောကြား ဆုမ္မတလုပ်ငန်း စဉ်စခမ်းဖြစ်သောကြောင့် အပိုင်မျှနိုင်ဘို့ကလည်း အရေးကြီး ပါတယ်။

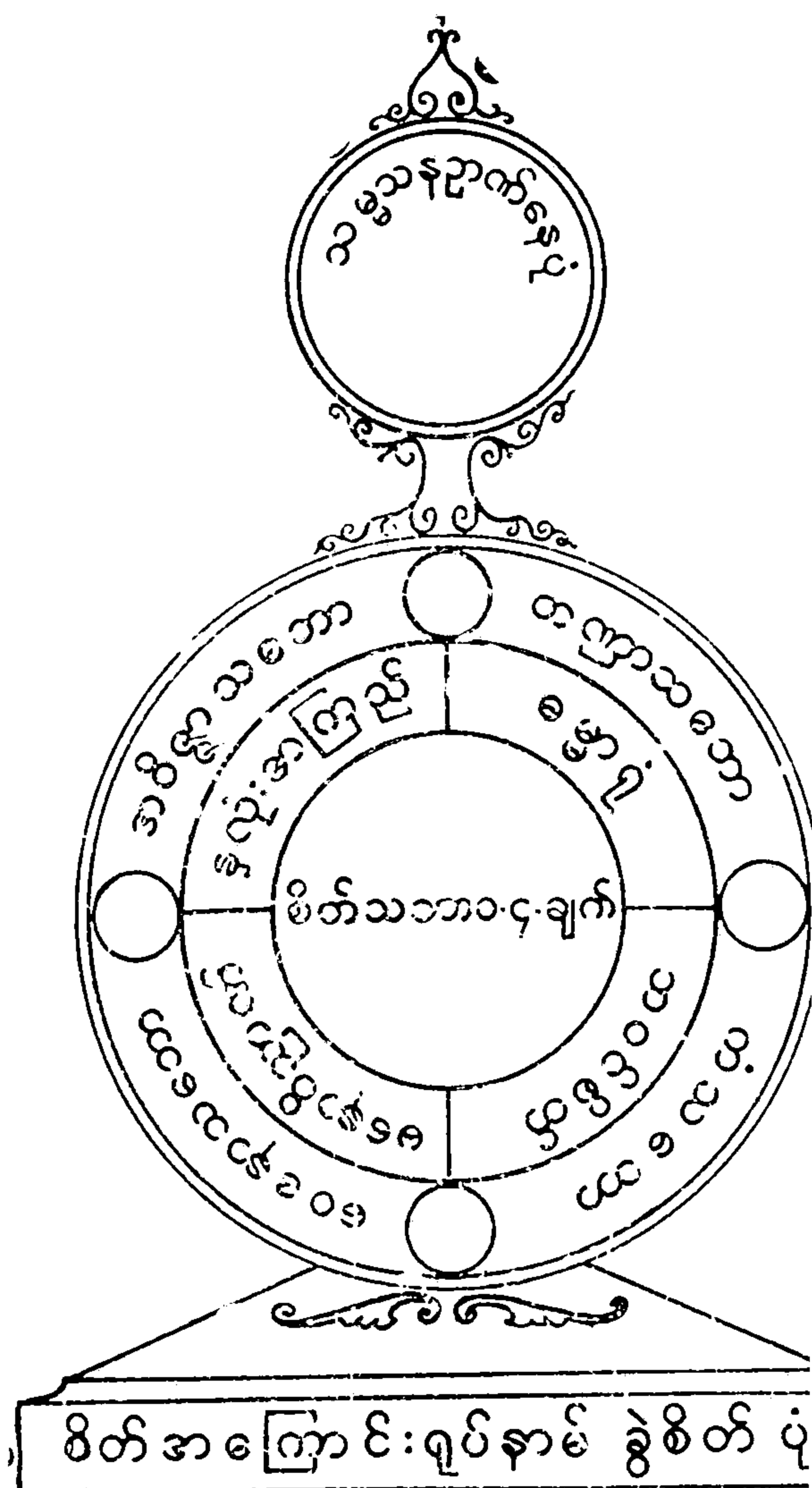
ပြီးခဲ့တဲ့ပစ္စယပရိဂ္ဂဟဉာဏ် စခမ်းကအပိုင်မသိမ်းဆည်းနိုင်လို့ ကျန်နေတဲ့ အာဟာရအကြောင်းတရား (၄)ပါးဖြစ်တဲ့ဝေဒနာ၊ ဖဿ၊ စေတနာ၊ ကံ ဆိုတဲ့ပရမတ်သန္တတိ “တနည်း” နိမိတ္တ-သန္တတိ လေးဟာကဖြင့် သဘာဝရဲ့သဘောအနေနဲ့ (တနည်း) သဘာဝ အနတ္တိလေးအနေနဲ့ ရှိနေပါတယ်။ ယခုအဲဒီပရမတ် သန္တတိ လေးတွေရဲ့ ပစ္စုပ္ပန် အကြောင်းရိပ်ဖြစ်တဲ့ အဝိဇ္ဇာသဘော

တကျာသဘော ကံသဘော” ဝေဒနာ သဘောလေးတွေကို ပုံစံနံပါတ် (၁၁) မှာ ပေါ်ထုတ်ထားသည်ကို စိတ်သဘာဝ (၄) ချက်အားဖြင့် “သင်တန်းပေးဟောစဉ်ကို ဟောကြား ဆုမွတ်တော်မှုသွားပါလိမ့်မည်ကို စိတ်ဝင်စားထားသင့်ပါသည်”

ဤအထက်ပါရည်ညွှန်းချက်များသည် ယခု “ကျေးဇူးရှင်” မဟာနာယက ဆရာတော်ဘုရား၏ တရားတော်များကို ပေါ်ထုတ်ရေး ပေါ်ထွက်ရေး ကိန်းဝပ်တည်ရှိရေး “အဖွဲ့”ဆရာတော် ဘုရား၏တပည့် သာဝကများက ကျေးဇူးပြုပါ၏။

ပုံစံနံပါတ် (၁၁)

မဟာသတိပဋ္ဌာန်ပဋိပတ်လုပ်ငန်းစဉ်
တရားတော်ဟောစဉ်ကျမ်း

ဒုတိယတွဲ

ဝါခေါင်လဆန်း (၉) ရက် နေ့ဟောစဉ်။

ပုံစံနိပါတ် (၁၁)

ဒီနေ့ စိတ်အကြောင်းကိုပြရမယ်ဆိုတော့ရင်စိတ်အကြောင်းဆိုတာ ဘယ်ဟာကိုခေါ်သလဲ၊ စိတ်ကိုတွေ့အောင် ရှာရမယ်၊ အခုဥတုအကြောင်း၊ အာဟာရအကြောင်းတွေပြီးသွားပြီ၊ အခုစိတ်အကြောင်းကို ရှာရတော့မယ်၊ ကိုင်းစိတ်ဆိုတာ ဘယ်ဟာလဲ၊ အကြောင်းဆိုတာ ဘယ်ဟာလဲ၊ ဘယ်မှာသွားရှာမလဲ၊ ဒီဘော့ပစ္စယပရိဂ္ဂဟဉာဏ်မှာ အာဟာရအကြောင်း ရုပ် - နာမ်ကို ဥက္ခေဒ်ချလိုက်တဲ့အခါမှာ စိတ်ဆိုတဲ့သဘာဝ ပေါ်ထွက်လာတယ် ဒီဘော့ စိတ်အကြောင်းကို ရှာရမယ်၊ ဘယ်မှာသွားရှာမှာလဲ “အာရမ္မဏံ စိန္တေတိတိ စိတ္တံ” အာရမ္မဏံ၊ အာရုံကို။ စိန္တေတိ၊ ကြံ့တည်တတ်၏။ လူတိ၊ ထို့ကြောင့်။ စိတ္တံ၊ စိတ်မည်၏။ (တနည်း) ကြံတတ် သိတတ်တာကို စိတ်လို့ခေါ်တယ်။

အဲဒါဟာ-ဋီကာဆရာကြီးတွေက ရေးလာကြတယ်။ ဒါက အဘိဓမ္မာနည်းပါ။ အခုဝိပဿနာဖက်ကနေပြီး ရှာရင်စိတ်ဆို တာဟာဘာလဲ၊ အောက်ကဏ္ဍတွေက ဘယ်လိုတက်လာသလဲ၊ အဲဒါအကြောင်းအကျိုးကို နည်း (၄) ပါးနဲ့ သိမ်းလိုက်တဲ့ အခါမှာ သန္တတိလေးအနေနဲ့ ကျန်နေသေးတယ်။ သန္တတိဟာ ပညတ်သန္တတိ၊ ပရမတ်သန္တဆိုပြီး (၂) မျိုးရှိတယ်။ ဒီတော့ ပညတ်သန္တတိဆိုတာ ဘယ်ဟာလဲ “အတိတာနာဂတ ပစ္စုပ္ပန် အဇ္ဈတ္တံဝါ ဗဟိဒ္ဓါဝါ ဩဠာရိကံဝါ သုခုမံဝါ ဟိနံဝါ ပဏိ တံဝါ ယံ ဒုရေ သန္တိကေဝါ”လို့ပြလာတဲ့အတိုင်း -

အတိတ်- အနာဂတ်- ပစ္စုပ္ပန်အတွင်းအပြင်၊ အကြမ်းအနု၊ အယုတ်အမြတ် အဝေးအနီး ဆိုပြီး ပညတ်သန္တတိကို လာတွေ့ တယ်။ ဒါကိုသမ္မသနဉာဏ်က စိတ်ဆိုပြီးတင်လာတာပါ။ ဒါကို အခုသမ္မသနဉာဏ်က လက်မခံတော့ပါ။ ပရမတ်သန္တတိလေးမှ လက်ခံမယ်။ ဒီတော့ နိမိတ္တသန္တတိ (တနည်း) ပရမတ်သန္တတိ ဝေဒနာ၊ ဖဿ၊ စေတနာ၊ ကံလေးတွေဟာ ရုပ်နာမ်လေးတွေ အနေနဲ့ ကေတ္တနည်း၊ နာနတ္တနည်းအားဖြင့် ကျန်နေသေးတယ်။ အဲဒါ-ပစ္စယပရိဂ္ဂဟဉာဏ်က သိမ်းသော်လဲ ပါမသွားသေးပါ။ ကျန်နေသေးပါတယ်။

ဒါကို ယခုသမ္မသန-ဉာဏ်မှာ စိတ်ဆိုပြီးတော့ တင်လာပါ တယ်။ ဒီတော့စိတ်ဆိုတာဟာ သန္တတိပါလားလို့ ဆိုတာကို လာတွေ့ပြီ။ ဒီတော့ စိတ်ဆိုတာဘာကိုခေါ်သလဲလို့ မေးရင်ဘဲ အဲဒါအဘိဓမ္မာဆရာတွေက “ အာရမ္မဏံ စိန္တေတိတိ စိတ္တံ ” ဆိုပြီးပြလာတယ်။ ဝိပဿနာဖက်ကျတော့ သန္တတိပါလို့ဆိုပြီး တော့ ပြလာပါတယ်။ သန္တတိဆိုတာဟာ ဆက်စပ်တဲ့သဘာဝရဲ့

သဘောကလေးဘဲလို့ ဆိုတာကို စိတ်လို့ ခေါ်တာပါ။ ဒါကိုမိ
အောင်ကိုင်ထားပါ။ ပျောက်သွားမယ်။ ဒါဟာသဘာဝနည်းနဲ့
ပြောတာပါ။ ဒီတော့သန္တတိဆိုတာဟာကလဲ (၂) မျိုးရှိပါ
တယ်။ ပညတ်သန္တတိနဲ့ ပရမတ်သန္တတိဆိုပြီး ရှိပါတယ်။ ဒီတော့
“အာရမ္မဏံ စိန္တေတိတိ စိတ္တံ” ဆိုတာက ပညတ်သန္တတိလေးကို
ပြောတာပါလို့ ယူပါ။

ဝိပဿနာကျတော့မှ ပရမတ်သန္တတိပါ။ ဒီတော့ ပညတ်
သန္တတိဆိုတာ အဆင်းရယ်၊ အကြည်ရယ် (၂) ပါးဆိုတော့
မြင်မှုလေးပေါ်လာတယ်။ ဒီ (၃) ပါးဆိုလိုက်တော့ ပေါ်လာ
တဲ့ သိတယ်ဆိုတာလေးကို စိတ်လို့ ပြောတာ။ ဒါဟာ အဘိဓမ္မာ
ကပြောတာပါ။ ဒါဟာ အယ်လောက် တိမ်နေသလဲ။ အဲဒါ
ဟာ သညာဝိညာဏ်နဲ့ ကြည့်နေလို့၊ ပညာအနေနဲ့ ဆိုရင် အင်
မတန်မှ နက်သွားပါတယ်။ ဒီတော့ ဒီလိုပညတ်သန္တတိအနေနဲ့
ပေါ်လာအောင်လို့ ဘုရားရှင်က အဗ္ဗတ္တံဝါ-အတွင်းသဘော
လည်းဖြစ်သော (လ) သန္တိကေဝါ အနီးသဘောလဲဖြစ်သော
လို့ ပြောတာပါ။

အဲဒါ အဆင်းနဲ့ အကြည် ဆုံတဲ့အခါမှာ အဆင်းက ခန္ဓာ
ကြီးရဲ့ အပြင်ဘက်မှာရှိလို့ “အပြင်” အကြည်လေးက ခန္ဓာ
ကိုယ်ကြီးရဲ့ အတွင်းမှာရှိလို့ “အတွင်း” လို့ ဆိုပြီး ပြော
တယ်။ နောက်တခါ အဆင်းလေးက ခန္ဓာရဲ့ အပြင်မှာရှိလို့
“အကြမ်း” အကြည်ကျတော့ အတွင်းမှာရှိလို့ “အနု” နောက်
အဆင်းက အပြင်ဘက်မှာရှိလို့ “အယုတ်” အကြည်ကျတော့
အတွင်းမှာရှိလို့ “အမြတ်” နောက်အဆင်းက ခန္ဓာရဲ့ အပြင်
မှာရှိလို့ “အဝေး” အကြည်က အတွင်းမှာရှိလို့ “အနီး”
ဆိုပြီး ပညတ်သန္တတိလေးတွေကို ပြောပါတယ်။

ဒါကို ပရိယတ် အဘိဓမ္မာလောကအနေနဲ့ ဒါကိုစိတ်လို့ သာ ရှာလို့ရတယ် ဒီတော့ အခုပစ္စယပင်္ဂဟဉာဏ်က အဆင်းကို အခြေခံထားပြီးတော့ နည်း ၄ ပါးနဲ့ ချေလိုက်တာဟာ ယခု အဆင်း အကြည်လို့ ဆက်လို့ တောင် မရတော့ပါ။ အဲဒါ ၅ ပါး သော ပဿာဒတွေမှာ မဟာသတိပဋ္ဌာန်ကြီးတွေ ထွက်နေ ပြီးတော့ အခု စိတ်ပေါက် (ဝါ) မနောဝိညာဏ်ပေါက်ကြီးဘဲ ရှိတော့တယ်။ ဒါကြောင့် အဆင်းဟာ အပြင်ဘက်မှာ မရှိ တော့ပါ။ အကုန်လုံးသိမ်းလာပြီ။ ဒါကိုအဘိဓမ္မာက ငါးပါး သော ပဿာဒတွေနဲ့ ဆက်နေတုန်းဘဲ။ ဒါကြောင့် သညာဝိညာဏ် အဘိဓမ္မာလောကကို အခြေခံထားပြီး ပညာဖြင့် အဘိဓမ္မာထဲ ဝင်အောင် သွင်းမှရမယ်။ ဒီတော့ စိတ်ဆိုတာဟာ ဘာလဲ၊ အဆင်း၊ အကြည်၊ အမြင်၊ အသိ ၄ ပါးပေါင်းလို့ သိတာကို စိတ်လို့ ခေါ်တယ် ဒါဟာ သဘာဝလေးနဲ့ ဆက်နေတာဘဲ မဟုတ်လား ဒီတော့ ဒီလိုဆက်နေတာတောင်မှ အခုအဆင်းဟာ အပြင်ဘက်မှာကို မရှိတော့ဘဲ အကြည်လေးက ဆွဲထားတဲ့ အဆင်းလေးသာလျှင် ရှိတော့တယ်။

ဒီတော့ အတွင်းအပြင်လို့ ပြောနေတာဟာ ပညတ်သန္တတိ ပါ။ ဒါဟာ သညာဝိညာဏ်သမားတွေ ဆွဲနေတာပါ။ ဆွဲပုံကို ပြောပြမယ်။ ဒီတော့ အဆင်းနဲ့ အကြည် ၂ ပါးဆုံတဲ့အခါမှာ သညာက အဆင်းကို အပြင်လို့ ပြောလာတယ်။ ဒါဘာကြောင့် ပြောသလဲ၊ အတွင်းကိုထောက်ပြီးတော့ ပြောတာပါ။ ဒီလိုလဲ သညာကထောက်လိုက်ရော၊ ဝိညာဏ်ကလဲ တခါပြန်ထောက်ပြီး အကြည်လေးက အတွင်းဆိုပြီး ဆက်လာပြန်တယ်။ အဲဒါက ဥတုဆက် ဆက်နေတာပါ။

နောက် အကြမ်းအနု - အာဟာရဆက်၊ အယုတ်အမြတ် - စိတ်ဆက်၊ အဝေးအနီး - ကံဆက်ဆိုပြီးတော့ အဲဒီလို ဆက်သတော့တယ်။ ဒါကို သမ္မသနဉာဏ်က ဘာနဲ့ ဘဲဆက်ဆက် ဖြတ်ပစ်မယ်။ ဒီတော့ ဒီလိုဆက်နေတာသည်ပင် နာမနဲ့ သဏ္ဌာနပညတ်ရိပ်တို့ဟာ သမ္မဟသန္တတိအနေနဲ့ လိုက်နေသေးတယ်။ နာမပညတ်က သမ္မဟနဲ့၊ သဏ္ဌာနပညတ်က သန္တတိအနေနဲ့ လိုက်နေသေးတယ်။ ဒီသဘာဝတွေကို အခု မဟာသတိပဋ္ဌာန်တရားကြီးက ကျုပ်ငြိမ်းခတ်ရင် ကျုပ်ငြိမ်းပါမကျန်အောင် ဖြတ်ပစ်တော့မယ်။ ဒါကိုစဉ်းစားပါ။ ဒီတော့သန္တတိဆိုတာ ဆက်စပ်တာပါ။ ဆက်စပ်တာ ဘာကြောင့်ဆက်စပ်သလဲ။ သညာဝိညာဏ်ရိပ် (၀၁) နာမနဲ့ သဏ္ဌာနပညတ်ရိပ် မကင်းသေးလို့ ဆက်စပ်တာပါ။ ကင်းနေရင် မဆက်စပ်တော့ပါ။

ဒီတော့ အခုလုပ်ငန်းစဉ်အနေနဲ့ နှိုက်လိုက်ရင် နာမရူပပရိစ္ဆေဒဉာဏ်နဲ့ ပစ္စယပရိဂ္ဂဟဉာဏ်က ရုပ်နာမ်တွေဟာ သညာဝိညာဏ်က လုပ်ကြံနေတဲ့ ရုပ်နာမ်တွေပါ။ ဒါကို အခုချေရမယ်။ ဒီသညာဝိညာဏ်ကို ဝိပဿနာဘုရားတွေက ဖြုတ်ချင်သော်လည်း အဲဒါ ဥတုအကြောင်း၊ အာဟာရအကြောင်းဖြစ်တဲ့ ကာဘာကြီးတွေကို ဖျက်လို့ မရလို့ ဒီသညာဝိညာဏ်ကို မသတ်နိုင်ကြပါ။ အခု နာမရူပ-ပရိစ္ဆေဒဉာဏ်နဲ့ ပစ္စယပရိဂ္ဂဟ-ဉာဏ်တို့က ကာဘာကြီးတွေ၊ အန္တာကရောင်းကြီးတွေ၊ တတိုင်းကြီးတွေကို ဖျက်ဆီးခဲ့ပြီ။ (၀၁) ဗုဒ္ဓ်တွေနဲ့ ကြံချခဲ့ပြီ။

ဒီတော့ ဥတုသဘော၊ အာဟာရသဘောတွေဟာ အကုန်လုံး ဖျက်စီးကုန်ပြီ။ သညာဝိညာဏ်တို့ရဲ့ ပုန်းအောင်းရာဌာနတွေဟာ ဖျက်ကုန်ပြီ။ ဒီတော့ အပေ ကင်းပေါက်ကိုပိတ်ပြီး အပေါက်

အပေါက်ကနေဖွတ်ငံကောင်ကြီးကိုဖမ်းရတော့မယ်၊ အခုအပေါက်
ငါးပေါက်ကို ပိတ်ခဲ့ပြီ၊ စိတ်ပေါက်သာလျှင် ကျန်တော့တယ်၊
အခုစိတ်သဘော သညာကအဲဒါသန္တတိ ဆက်စပ်တယ်လို့ ပြော
နေပြန်ပြီ၊ ဒါကိုလိုက်ရှာရမယ်၊ ဒီတော့လုပ်ငန်းစဉ်အနေနဲ့
ပြောပြမယ်။

အဆင်းနဲ့ အကြည် ဆုံလိုက်တဲ့အခါမှာ အကြည်လေးကို
ဝိညာဏ်ကြီးက အတွင်းလို့လဲ ပြောလိုက်ရော သညာကလဲ
အဆင်းလေးကို အပြင်လို့ပြောလာပြန်ပြီ၊ ဒီလိုပြောတာနဲ့
ကျေနပ်နေမည်လား၊ ဒါကိုမကျေနပ်နဲ့အုံး။ ထပ်ပြီးတော့
ရှာရတော့မယ်၊ ဒီတော့ ဒီလိုအတွင်းအပြင်လို့ ဆက်နေတာ
သည်ပင် သညာဝိညာဏ်ရိပ် မကင်းလို့ ဒီထဲမှာ မြောနေတဲ့
သူလေးရှိနေတယ်၊ အခုဒီနေရာက အတွင်းအပြင်လို့ပြောနေ
တဲ့သညာဝိညာဏ် သဘောတွေကို မလိုချင်ဘူး၊ ပညာအနေနဲ့
သာ အလိုရှိတယ်၊ အဲဒါဟာသညာ ဝိညာဏ်ရိပ်တွေသာ ကင်း
နေရင် ဆက်စပ်တယ်ဆိုတာဟာမရှိရဘူး။

ကိုင်းပညာအနေနဲ့ ပြောစမ်း၊ သန္တတိဆိုတာ ဘယ်ဟာလဲ၊
အတွင်းအပြင်လို့သာ ပြောနေရင် သညာဝိညာဏ် သမားတွေ
သာဖြစ်နေမယ်၊ အဆင်းအကြည် ဆက်နေတာဟာ သန္တတိ
လား၊ သန္တတိအစစ်ကိုမတွေ့သေးပါ၊ ဒါကိုမြင်အောင်ကြည့်ပါ၊
အတွင်းအပြင်လို့ ပြောနေတာသည်ပင် ဒါဟာ သညာဝိညာဏ်
လှည့်နေတဲ့သဘောပါ၊ ဒီလိုသညာဝိညာဏ်လှည့်နေတဲ့ ဘက်ကို
မလိုက်ပါနဲ့၊ ပညာအနေနဲ့မြင်အောင် သန္တတိအစစ်ကိုရှာပါ၊
ဝိပဿနာသမားဆိုတာ သန္တတိလေးကိုမြင်ရမယ်၊ အဲဒါဆက်
စပ်တယ်ဆိုတဲ့ သဘာဝလေးကို မြင်အောင်ကြည့်ပါ၊ မြင်ရင်

ဖမ်းပြီးတော့ ကာလသုံးပါး ခုံရုံးကိုတင်ပြီး ဖြတ်တော့မယ်၊ ဒါကတရားတက်ပုံ တကဏ္ဍပါ။ ဒါကိုစဉ်းစားပါ။

ဒီတက်ပုံ ကဏ္ဍကိုဘဲ ထပ်ရှင်းပြပါအုံးမယ်။ ဒီတော့ရင် သန္တတိဆိုတာ ဘယ်ဟာလဲပြောစမ်းပါ။ အဲဒါကိုဘဲသန္တတိလား၊ ဒါကိုသာ ပြောရင် အဲဒါသညာဝိညာဏ် သမားကြီးတွေသာ ဖြစ်နေ မယ်။ ဒီတော့ အဆင်းနဲ့ အကြည် ဆက်တာဟာ သန္တတိလား၊ သန္တတိအစစ်ကိုမတွေ့သေးဘူး၊ ဒါကိုမြင်အောင် ကြည့်ပါ။ ဒီတော့အခုအတွင်းအပြင်လို့ ပြောနေတာသည်ပင် သညာဝိညာဏ်က လှည့်နေတာပါ။ ဒီဘက်ကိုမလိုက်ပါနဲ့၊ အခု ပညာနဲ့မြင်အောင် သန္တတိအစစ်ကိုရှာပါ။ ဒီတော့ဝိပဿနာ သမားက သဘာဝလေးကိုမြင်ရမယ်။ အဲဒါဆက်စပ်တယ်လို့ ဆိုတဲ့သဘာဝလေးကို မြင်အောင်ကြည့်ပါ မြင်ရင်ဖမ်းပြီးတော့ ကာလသုံးပါး ခုံရုံးတင်ပြီးဖြတ်တော့မယ်။ အဲဒါတွေကိုအဝင် သဘောတွေကို ဖော်ပြနေပါ၍ မရှင်းခဲ့လျှင် ဆွေးနွေးညှိ နှိုင်းပါ။

နောက် ဒုတိယကကဏ္ဍက ပစ္စုပ္ပန်လို့ဖြေတာ မှန်တယ်၊ ပစ္စုပ္ပန်ဆိုတာဘယ်ဟာလဲ၊ ဒီတော့သန္တတိလေး ဆက်စပ်နေတာ ဟာဘယ်ဟာလဲ၊ ပစ္စုပ္ပန်လို့ဖြေတာမှန်တယ်။ ပစ္စုပ္ပန်ဆိုတာ ဘာလဲ၊ ဒါကတကဏ္ဍပါ။ ဒီတော့ရှေ့ပိုင်းက နာမရူပပရိစ္ဆေ ဉာဏ်နဲ့ ပစ္စယပရိဂ္ဂဟဉာဏ်တို့က ဥတုနဲ့ အာဟာရ တို့ကိုလဲ ချေလိုက်ရော အဆင်းလေးဟာ တစင်မထောင်နိုင်တော့ဘဲ အဲဒါအပြင်မှာ မရှိတော့ဘဲ မျက်စေ့ အကြည်လေးထဲမှာသာ ရှိတော့တယ်။ ဒါကပညတ်သန္တတိပါ။

အခုသမ္မသနဉာဏ်က ရှာမှာကပရမတ်သန္တတိလေးကိုရှာမှာ ပါ။ဒါကြောင့် ပညတ်သန္တတိလေးကို အစထားပြီး ဆရာဝန်ကြီး

ဦးဝင်းဖေကို မေးရတာပါ။ အခုသမ္မသနဉာဏ်ကနေ ပရမတ် သန္တတိလေးကို ရှာရတော့မယ်။ ရှာရတော့မယ်ဆိုတော့ ပုံစံ နံပါတ်(၁၂)ကို ကြည့်ပါ။ အခုဒီသဘာဝလေးဝေ့ပေးပါ။ ပါးသော အာရုံကလေးတွေချုပ်နေပြီ။ အခုဓမ္မာရုံခေါ်တဲ့ မနောစိတ်ထဲကို ရောက်နေပြီ။ ဒီတော့ ပုံစံမှာပြထားတယ်။ နှလုံးအကြည်ရယ်၊ ဓမ္မာရုံဘဝင်စိတ် မနောဝိညာဏ် ဒီ ၄-ချက် ဆက်နေတာကို ပရမတ်သန္တတိလို့ ခေါ်တယ်။

ဒီလေးပါးဘယ်လိုဆက်သလဲ ထပ်ပြောပြမယ်။ ပုံစံအကွက် ထဲမှာရှိတဲ့ မနောဝိညာဏ်ဝေဒနာ သဘောလေးတခုကို စစ်ပြမယ်။ ဒီတော့မနောဝိညာဏ်ကြီးဟာ နှလုံးအကြည်ထဲမှာ ဖြစ်တယ်လို့ အဘိဓမ္မာက ပြလာတယ်။

ဘယ်လိုပြသလဲ....

စက္ခုစ ပဋိစ္စ ရူပေစ ဥပ္ပဇ္ဇတိ စက္ခုဝိညာဏံ။ သောတာပုပ္ဖိစ္စ သဒ္ဓေစ ဥပ္ပဇ္ဇတိ သောတဝိညာဏံ။ ဃာနဉ္စ ပဋိစ္စ ဂန္ဓေစ ဥပ္ပဇ္ဇတိ ဃာနဝိညာဏံ။ ဇိဝှဉ္စ ပဋိစ္စ ရသေစ ဥပ္ပဇ္ဇတိ ဇိဝှဝိညာဏံ။ ကာယဉ္စ ပဋိစ္စ ဖေါဋ္ဌဗ္ဗေစ ဥပ္ပဇ္ဇတိ ကာယဝိညာဏံ။ မနဉ္စ ပဋိစ္စ ဓမ္မေစ ဥပ္ပဇ္ဇတိ မနောဝိညာဏံ။ လို့ အသီးသီးခွဲပြလာခဲ့ပါတယ်။

ဒီတော့ မနောဝိညာဏ်ကြီးဟာ ဘာကြောင့် နှလုံးသွေးက ပေါ်သလဲ၊ နှလုံးသွေးထဲမှာ ဘာရှိနေလို့ ပေါ်တာလဲ၊ ဒါက သဘာဝတွေပါ။ အဲဒါ ဝေဒနာအရိပ်လေးရှိနေလို့ပါ။

ဒါက သဘာဝတွေပါ။ မနောဝိညာဏ်ကြီးက ဝေဒနာ ပေါ်ပုံကို ပြောပြမယ်။ ဒီတော့ ဝေဒနာဟာ အရိပ်ကင်းတဲ့

ဝေဒနာ(၈၁)သညာဝိညာဏ်ကင်းတဲ့ဝေဒနာ၊ သညာဝိညာဏ်ရိပ်
မကင်းတဲ့ဝေဒနာ (၈၂) အရိပ်မကင်းတဲ့ ဝေဒနာဆိုပြီး ၂ မျိုး
ရှိတယ်။ ယခု သမ္မသနဉာဏ်က သညာဝိညာဏ်ရိပ် မကင်းတဲ့
ဝေဒနာကို သိမ်းရတော့မယ်။ ဒီနေရာမှာ ဘုရားရှင်က မဟာ
သတိပဋ္ဌာန်ပါဠိတော်မှာ “သမိသံဝါ နိရာမိသံဝါ ပဇာနာတိ”
လို့ ဟောတော်မူပါတယ်။

ဒီတော့ သညာဝိညာဏ်ရိပ်မကင်းတဲ့ ဝေဒနာကို ပြောပြမယ်။
မနောဝိညာဏ်ကြီးပေါ်ရတော့မယ်ဆိုရင်ဘဲ နှလုံးသွေးအကြည်
ကလဲ ရှိရမယ်။ ဓမ္မာရုံကလဲ ရှိရမယ်။ (၂)ပါးဆုံတဲ့အခါ ဘဝင်
စိတ်ကလဲ ပြတ်ပေးရမယ်။ ဒါမှ မနောဝိညာဏ်ကြီးက ဝင်ပြီး
သိတယ်လို့ ပေါ်လာတာမဟုတ်လား။ အဲဒါ ဘဝင်စိတ်ပြတ်မှ
ငိထိစိတ်ဖြစ်လို့ ရတာမဟုတ်လား။ ဒီလို (၄)ခုစုံညီလာမှ စိတ်လို့
ပြောတာပါ။ (၈၁) သိတယ်လို့ ပြောတာပါ။ ဒါကိုသိပြီး
နောက်မှ အသေးစိတ်ရှင်းပြမယ်။ ကိုင်းဝေဒနာလေးကိုရှာစမ်း။
အရိပ်မကင်းတဲ့ဝေဒနာဆိုတာ သညာဝိညာဏ်ရိပ်ကို ခံစားတာကို
ခေါ်တယ်။ အခု ဝေဒနာကတော့ (၂)ပါးဆုံတဲ့ဟာကို ခံစား
တဲ့သဘောလေး ရှိနေတယ်။ ဒါကြောင့် အခုဝေဒနာလေးကို
အရိပ်မကင်းတဲ့ ဝေဒနာလို့ ခေါ်တယ်။

အရိပ်ကင်းတဲ့ ဝေဒနာကျတော့ သူ့သဘောလေးအနေနဲ့
ပေါ်ထွက်တာပါ။ ပရမတ်သန္တတိအနေနဲ့ ပြောရရင် ဝေဒနာ
လေးကနေပြီး မနောဝိညာဏ်ကြီးဖြစ်လာတယ်။ ယခု ဒီဝေဒနာ
က အရိပ်မကင်းသေးပါ။ ပြောပြမယ် အရင်ကအဆင်းနဲ့ အကြည်
ဆုံလိုက်တဲ့အခါမှာ မြင်မှုလေး ပေါ်လာတာဟာ မျက်စေ့
အကြည်မှာ သညာလေးပေါ်လာသလို နှလုံးအိမ်မှာလဲ သညာ

လေး သွားပေါ်တာဘဲ၊ ဒီလိုပေါ်မှ ဝိညာဏ်ကြီးက ခံစားလို့ ရတာပါ။ ဒီလိုနှလုံးအိမ်မှာ သွားပေါ်တဲ့သညာလေးဟာ အခု ဒီနေရာမှာ ဝေဒနာလေးအနေနဲ့ ရှိနေတယ်။

ဒါကြောင့် ငါးပါးသောပသာဒရုပ်နဲ့ ထိတွေ့လို့ရတဲ့အခါ မှာ သညာလေးတွေ ပေါ်ထွက်လာသလိုဘဲ နှလုံးအိမ်ကြီးမှာလဲ သညာလေးတွေ ရှိနေတယ်။ ဒါတွေကို ခြေလိုက်တော့ အဲဒါဟာ အခု ဒီနေရာမှာ ဝေဒနာသဘောအနေနဲ့ ရှိနေတယ်။ သူ့ သဘာဝကတော့ သညာဘဲ၊ ဒါပေမယ့်လို့ အရင်ကတွေ့ထိခံစား လာခဲ့တဲ့ဟာကို ပြန်စဉ်းစားလိုက်တဲ့အခါမှာ ပြန်ပြီးပေါ်လာတဲ့ အတွက်ကြောင့် ဝေဒနာလို့ပြောတာပါ။ ဒီတော့ တခုခုကို ခံစားမယ်ဆိုတာနဲ့ ဒီသညာလေးကို ပြန်ကိုင်ရတာဘဲ၊ ဒီသညာ ကိုမှ မကိုင်ရင် ခံစားလို့မရပါ။ အဲဒါ အဆင်းနဲ့အကြည် ဆုံလိုက် လို့ ပေါ်လာတဲ့ သညာက အာဂန္တုက သညာပါ။

အာဝါသိက သညာကျတော့ နှလုံးအိမ်ထဲမှာ အစဉ်ရှိနေ တယ်။ ဒီသညာလေးတွေကို ထုတ်ပြီးမှ ခံစားရတာဖြစ်ခြင်း ကြောင့် ဝေဒနာလို့ပြောတာပါ။ ဒီတော့ ဝေဒနာဟာ အရိပ် ကင်းပြီလား မကင်းသေးပါ။ အဲဒါ အဆင်းနဲ့အကြည် ဆက် တိုက်က ပါလာတဲ့အရိပ်လေးဟာ ရှိနေသေးတယ်။ ဒီဝေဒနာကို သေသေချာချာမှတ်ထားပါ။ ဒီတော့ဝိသာခါတရားဓာတ်တိုက်က သညာဝိညာဏ် လက်မဲချောင်းချပြီး ခန္ဓာပေါ်ခဲ့သော်လဲ အဲဒါ သဘာဝကို နားမလည်ခဲ့သေးပါ။

အခု ဒီကဏ္ဍမှာ ခန္ဓာပေါ်ရတော့မယ်။ ဒီဝေဒနာက အဆင်း နဲ့အကြည် ဆုံစဉ်က ပေါ်လာတဲ့သညာလေးပါ။ ယခု အရင်က

ဟာကို ပြန်စဉ်းစားတဲ့အခါမှာ ဝေဒနာဆိုပြီးတော့ ပြောလာတာပါ။ ဒီဝေဒနာဟာ အစစ်လား မဟုတ်ပါ။ ဟိုတုန်းက နှစ်ပါး ဆုံစဉ်အခါက ပါလာတဲ့သညာလေးဖြစ်ခြင်းကြောင့် ဝေဒနာမစစ်ပါ။ အဆင်းနဲ့ အကြည်ဆုံစဉ်က ပေါ်လာတဲ့သညာလေးပါ ဒါကြောင့် ဒီဝေဒနာဟာ အရိပ်မကင်းပါ။ ဒီကနေ ခန္ဓာထွက်ဆိုရင် အဲဒါသညာက္ခန္ဓာသာ ထွက်ရမယ်။ ဒါဟာ နှလုံးအိမ်ထဲမှာ ရှိနေတယ်။ မှတ်မှုရဲ့ အပေါင်းအစု မြင်မှု ကြားမှုတွေကို စုပေါင်းနေတဲ့အတွက် သညာက္ခန္ဓာကစပြီး ပေါ်ရမယ် ဒါကို မှတ်ထားပါ။ ဒါက ပရမတ်သန္တတိအနေနဲ့ ပြောတာပါ။ ပညတ်သန္တတိအနေနဲ့ ဆိုရင် အဆင်းနဲ့ အကြည် (၂)ပါးဆုံတဲ့အခါမှာ သညာက အဆင်းလေးကို အပြင်လို့ ပြောတယ်။ ဝိညာဏ်က အကြည်လေးကို အတွင်းလို့ ပြောလာတယ်။

ဒါကို ပညတ်သန္တတိလို့ ပြောတာ၊ ဒီသန္တတိလေးဟာ ဘာကြောင့်ဆက်စပ်သလဲ ဒါကိုစဉ်းစားပါ။ ဒီတော့ အနိစ္စတရားဟာ သတ္တဝါတွေမှာ ပွားရမယ်လို့ ထင်နေကြတယ်။ အဲဒါအနိစ္စဆိုရင်ဘဲ ပွားတဲ့ဘက်ကို အားသန်နေကြတယ်။ အမှန်ကတော့ သဘာဝကိုမြင်အောင် လုပ်ရမှာပါ။ ဒီသဘာဝကို မမြင်ကြလို့ အဲဒါပညတ်ပေါ်တင်ပြီးတော့သာ အနိစ္စ အနိစ္စ ဆိုပြီး ပွားနေကြတာပါ။

ဒီတော့ ဘုရားရှင်က အနိစ္စကို ပြတဲ့အခါမှာ သဘာဝဆိုပြီး ပြလာတယ်။ ဒါကို သတ္တဝါတွေက အကျင့်တရားဖြင့် လိုက်ရှာနေကြတယ်။ ဒီတော့ ဘယ်လိုဘဲရှာရှာ မတွေ့ကြပါ။ အဲဒီလို အနိစ္စ၊ ဒုက္ခ၊ အနတ္တဆိုပြီး ပုတီးစိတ်တာဟာ ရှမ်းသိုဟန်ဘုရားလက်ထက်မှာ အင်းဝနိုင်ငံကြီးကိုတက်တော့ အင်းဝနိုင်ငံကြီး

ဟာ ပျက်စီးသွားတယ်။ ဒီတော့ ရှမ်းမင်းသို့ဟန်ဘွားက ပိဋကတ်
တော်တွေကို ဖျက်ဆီးလာတော့တယ်။ ဒီတော့မှ လူရှင်ရဟန်း
တွေဟာလဲ ဒီဘေးရန်က ကင်းရှင်းအောင်ဆိုပြီး အဲဒါပုတီးစိတ်
လာကြတော့တယ်။

အဲဒီကနေ ပုတီးစိတ်တာ ဆင်းသက်လာတာပါ။ ဒီတော့
ဘယ်လိုဘဲလုပ်လုပ်မရပါ။ (ဝါ) မတွေ့ပါ။ အဲဒါသဘာဝနဲ့
လိုက်ရမယ်။ ဒါကြောင့် ယခုသဘာဝတွေကို လိုက်ပြီး နှိုက်နေ
တာပါ။ ဒါဟာမဟာသတိပဋ္ဌာန် တရားတော်ကြီးကို တက်နိုင်
အောင်လို့ နှိုက်လာတာပါ။ ဒီတော့သူ့နေရာနဲ့သူ နှိုက်လာရ
ပါတယ်။ အခုအရင်က ဟောလာတဲ့တရားနဲ့ ယခုဟောလာတဲ့
တရားဟာ ဆက်စပ်လို့မရသေးပါ။ နောက်မှ ပြပါတော့မယ်။
ပြလိုက်ရင်လဲ အားလုံးသောတရားတွေဟာ ဒီမဟာသတိပဋ္ဌာန်
တရားတော်ကြီးထဲမှာဘဲ ဥက္ခေါင်းကျတာကို တွေ့လာမယ်။

အခု သတိပဋ္ဌာန်တရားတော်ကြီးကို တက်နိုင်အောင်လို့
ယခုလိုနှိုက်လာတာပါ။ ဒါဟာအနိစ္စကိုသဘာဝနှင့်တကွ မတွေ့
သေးလို့နှိုက်ပြနေရတာပါ။ ဒီတော့နိဗ္ဗာန်ကိုသွားမယ် ယာဉ်လို့
ဆိုရင်ဘဲ ဒီလက္ခဏာရေးသုံးပါးကို ခွဲရတော့မယ်။ ဒါကြောင့်
သူ့ကို ဥာဏ်ကုန်နှိုက်ရတော့မယ်။ နှိုက်ပြမယ် အဆင်းနဲ့
အကြည်ဆိုလိုက်တဲ့အခါမှာ အတွင်းအပြင်လို့ပြောတာ ဘယ်
သူကပြောတာလဲ။ အကြည်ကဘာကြောင့် အတွင်းလို့ပြောသ
လဲဆိုရင် အဆင်းဆိုတဲ့ အပြင်သဘောရှိလို့ ပြောတာ။

လိုဒီလက်ညှိုးထိုးနေတာဟာ သဗ္ဗာဓိသဘောပါ။ ဒီဟာ
နာမေညတ်ပါ။ နောက်တခါ လိုက်စစ်တော့ရင် ဒီ ၂-ကောင်

အတွင်းအပြင်လို့ ပြောနိုင်တာဟာ ဘာကြောင့်ပြောနိုင်သလဲ၊ ဒါဟာသညာနာမပညတ်၊ ဝိညာဏ်သဏ္ဌာနပညတ် ရှိနေလို့ပါ။ ဒါကိုထပ်ပြောဦးမယ် - အတွင်းဘာကြောင့်ဖြစ်သလဲ၊ အဆင်းလေးကိုထောက်ပြီးပြောတာပါ။ ထောက်တဲ့သဘောကဝိညာဏ်၊ ပေါ်တဲ့သဘောကသညာ၊ နောက်အပြင်လို့ ဘာကြောင့်ပြောသလဲ၊ အကြည်လေးကိုထောက်ပြီးတော့ပြောတာဘဲမဟုတ်လား၊ ယခု အကြည်ခတ်လေးက ဆွဲထားတဲ့အနေနဲ့ တနည်းဝိညာဏ်ရိပ်က ဆွဲထားတဲ့သဏ္ဌာန် ပညတ်ရိပ်အနေနဲ့ ဘဲရှိတယ်၊ အဲဒါကိုငါးပါးသောအာရုံလေးတွေဟာ အပြင်မှာကို ဒီး-ဒီးအနေနဲ့ မရှိတော့ဘူးလို့ပြောတာ ဒါကြောင့်သန္တတိလို့ ပြောတာပါ။

ဒီသန္တတိဟာ သညာဝိညာဏ် (၀၁) ပညတ်သန္တတိပါ။ ဒါဟာ သညာဝိညာဏ်နယ်လောကမှာ လုပ်နေတဲ့သူတွေမှန်ရင် ဒီသဘာဝ “၂” ချက်နဲ့ထောက်ပြီး လုပ်နေတာဘဲ မဟုတ်လား၊ ဒီ၂ချက်ကိုမှ မထောက်နိုင်တဲ့သူတွေဟာ ဆင်းရဲနေတာပါ။ (၀၁) မကြီးပွားတာပါ။ “အဲဒါ” သညာဝိညာဏ်နယ် ကျယ်မှ ကြီးပွားရေးစီးပွားရေးတွေ ထွက်လာတာပါ။ ဒါဟာ ကံကံရဲ့ အကျိုး ပေါ်လာတာဘဲ မဟုတ်လား၊ ဒီတော့ပစ္စုပ္ပန်ကံရိပ်က ဝိညာဏ်က ထွက်လာတာပါ။ ဒီပစ္စုပ္ပန်ကံရိပ်လေး ရှိလာရင် လောကစီးပွားရေးတွေမှာ လက်မောင်းတန်းနိုင်လာပါတယ်။

ဒီ ကံနိပ်လေးမှ မရှိရင် ဆင်းရဲအုန်းမှာဘဲ မဟုတ်လား၊ (၀၁) စီးပွားရေးနယ် မကျယ်တော့ပါ၊ ဒီတော့ အခုလဲဒီမှာ သညာနဲ့ ဝိညာဏ်တို့ဟာ ထောက်နေပြီးတော့ နာမနဲ့ သဏ္ဌာနပညတ် တွေဟာ လိုက်နေတယ်၊ ဒီသဘာဝတွေကို မြင်အောင်ကြည့်ပါ။

အဲဒါဟာ အပြင်ကထွက်ဆွဲတဲ့ သညာနှင့်ဝိညာဏ် မဟုတ်ပါ။ မိမိရဲ့ နှလုံးအိမ်ထဲမှာရှိနေတဲ့ သညာနဲ့ ဝိညာဏ်ပါ။ ဒါကြောင့် ဒီသညာဝိညာဏ်ကြီးကို ဖွတ်ကောင်ကြီးဘဲလို့ ဖေါ်ထုတ်ပြလိုက် ပါတယ်။ ဒါကိုဖမ်းရတော့မယ်။ ဒီသညာဝိညာဏ် ဖွတ်ကောင် ကြီးကို အလကားအကောင်ကြီးလို့ မထင်နဲ့။ အဲဒါကို တကယ် အပိုင်မြင်လာရင်ဘဲ အဲဒါ ဥဒယဗ္ဗယဉာဏ်စခန်းကို တက်တော့ မယ်။ ဒီတော့ သညာဝိညာဏ်နယ်ကြီး ကျယ်သလောက်ကို ကျက်မစားနိုင်လို့ ဆင်းရဲနေတာပါ။ အဲဒါကို ကံမရှိလို့ ပါလို့ ပြောနေတာဟာ ဘယ်ဟုတ်မှလဲ။ အဲဒါဟာ မိမိကိုယ်မှာကိုက ပစ္စုပ္ပန်ကံလေးမှမရှိဘဲ ကံကံ၏အကျိုးဟာ ပေါ်လာပါ့မလား။ သညာဝိညာဏ်နယ်မှာ ကျယ်လာမှ ပစ္စုပ္ပန်ကံလေး ပေါ်လာ မယ်။ ဆင်းရဲကင်းပြီး ချမ်းသာရေးကိုရလာမယ်။

ဒီ သဘာဝလေးအထိကို လောကကြောင်း ဓမ္မကြောင်း အနေနဲ့ မေ့လည်လာမှ ပညာရှိ (ဝါ) ပဏ္ဍိတဖြစ်လာနိုင်မယ်။ ဒီတော့ သညာဝိညာဏ်ဟာ ဆက်နေတယ်။ ဒီတော့ သညာ ဝိညာဏ်ကို သတ်ရတော့မယ်။ ဒါဖြင့်ရင် သတ်တော့မယ်ဆိုတော့ (ဝါ) ဖမ်းတော့မယ်ဆိုတော့ ငါးပေါက်ကို ပိတ်ပြီးတော့ တပေါက်ကိုဖွင့်ပြီး ဖမ်းရတော့မယ်။ အခုငါးပေါက်ကို ပိတ်ခဲ့ ပြီးနောက် တပေါက်ကနေပြီးတော့ ဖမ်းရပါမယ်။

ကိုင်း....ဖမ်းစမ်းဆိုတော့ရင် အတွင်းအပြင်လို့ ဘာကြောင့် ဆက်နေသလဲ။ ပစ္စုပ္ပန်သဘောလေးရှိနေလို့။ ပစ္စုပ္ပန်ဆိုတာ ဘယ်သဘာဝလဲ။ ဒါကို ဆရာဝန်ကြီးက ဝေဒနာလို့ ပြောတာဟာ အနတ္တလက္ခဏသုတ် အဆုံးပိုင်း ရဟန္တာတွေတက်တဲ့ နေရာကို

ရောက်သွားပြီ၊ ယခုဒီနေရာလေးမှာက ဖမ်းနိုင်ဖို့ အရေးကြီးပါတယ် ဒီနေရာမှာသာ မြင်အောင်ကြည့်ပါ။ ဒါကို မြင်သွားရင်ဘဲ အနိစ္စဆိုရင် သဘာဝအနေနဲ့ ပေါ်လာနေပြီ၊ မပွားရတော့ပါ။ ဒီတော့ အဆင်းနဲ့ အကြည်ထောက်နေတာဟာ ဘာရှိနေလို့လဲ၊ ဒီပစ္စုပ္ပန်လေးရှိနေလို့၊ ဒါဟာ ဘာပစ္စုပ္ပန်လဲ၊ ခဏပစ္စုပ္ပန်ပါ။ ခဏဆိုတာ ဘယ်ဟာလဲ၊ ဒီပစ္စုပ္ပန်ရဲ့ ရေသောက်မြစ်ကိုပြောတာ၊ ခဏကိုရှာပြမယ်.... ဒီတော့ အဆင်းဆိုတာ ရုပ် (၈) ပါး၊ ရုပ်(၉)ပါးက ထွက်လာတာ၊ အကြည်ဓာတ်က ကာယပဿဒက ထွက်လာတာပါ။ ဒီတော့ ဒီ ၂-ပါးဆိုတာကို အတွင်းအပြင်လို့ ပြောတာ၊ ဒါဟာ ဘာကြောင့် ပြောတာလဲ၊ ခဏပစ္စုပ္ပန်ကြောင့်ပါ။

ခဏပစ္စုပ္ပန်ကို ပြောပြမယ်၊ အဆင်းအကြည်ကို ပြန်ရှုလိုက်ရင် ဘာကိုတွေ့မလဲ၊ ဒီတော့ နာမ်တရားမှာ ဥပါဒိ၊ ဌီ၊ ဘင်အနေနဲ့ ပြထားတယ်၊ အခု ဒီနေရာမှာ နာမ်တရားထဲကို သွင်းလို့ မရသေးပါ။ ဒါကြောင့် ခဏဟာ ဘယ်ခဏကို ယူမလဲလို့ ဆိုရင်ဘဲ ဒီတော့ ဌီ သုံးချက်ကို လိုက်ကြည့်ပါ။ ခဏဌီဆိုတာက ဥပါဒိ၊ ဌီ၊ ဘင်တွေနဲ့ ဖြစ်လာတာပါ။ သန္တတိဌီကျတော့ စိတ်လေးတွေ အစဉ်ဆက်နေတာကို ခေါ်တယ်၊ နောက်ပဗ္ဗဌီကျတော့ ဒီရုပ်ကြီးဖြစ်နေတာကို ခေါ်တယ်၊ ဒါကိုပြောပြမယ်၊ အပူနဲ့ အဟော အပူ-ပူလာရင်လဲ ဒီသစ်ပင်မှာ ဝင်နေတယ်၊ နောက်ညှပိုင်းကျပြန်တော့လဲ အခေတ်တွေ ဖြစ်လာပြန်တယ်၊ ဒီတော့ ဒီသစ်ပင်မှာ အပူနဲ့ အလေ့ ပေါင်းဆုံလိုက်ရော အဲဒါရုပ်တွေကို ပွားစီးလာတယ်၊ ဒါကိုပဗ္ဗဌီလို့ ခေါ်တယ်၊ အဲဒီမှာ ညံ့ဟမီးဓာတ်နဲ့ သန္တပူနမီးဓာတ်အနေနဲ့ ရှိတယ်။

ဒါကြောင့်ခဏဆိုတာဟာ ပဗ္ဗန္ဓီကိုယူပါ။ နောက်ဥပါဒ်၊ ဌိတင်အနေနဲ့ ကော မယူနိုင်ဘူးလား။ နာမရူပ-ပရိစ္ဆေဒဉာဏ်နဲ့ ပစ္စယပရိဂ္ဂဟဉာဏ်ကိုပိုင်ရင် ခဏဌိ ဥပါဒ်၊ ဌိတင် အနေနဲ့ ဖြစ်နေတာကို ယူနိုင်ပါတယ်။ ဒီဉာဏ် ၂ ပါးကို မပိုင်တဲ့သူကျတော့ ခဏဆိုတာကိုပဗ္ဗန္ဓီအနေနဲ့ ရှိနေတယ်။ ကိုင်း-ဒီတော့ အတွင်းနဲ့ အပြင်ဟာ ဘာကြောင့်ဆက်နေသလဲ၊ ပစ္စုပ္ပန်ရှိလို့ ဆက်နေတယ်၊ ပစ္စုပ္ပန်ဆိုတာဘာလဲ၊ ခဏဌိလေးပါ။ ဒါဟာ ဥတုသန္တတိပါ။ ဒါဟာသန္တပ္ပန မီးဓာတ်နဲ့ ဥဟမီးဓာတ်တွေ ဆက်နေတာပါ။ ဒါဟာနာမရူပပရိစ္ဆေဒဉာဏ်နဲ့ ပစ္စယပရိဂ္ဂဟဉာဏ်ပိုင်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေအတွက်၊ မပိုင်တဲ့ပုဂ္ဂိုလ်တွေကျတော့ ပဗ္ဗန္ဓီလို့ ယူပါ။

ဒီတော့ ဒီခဏဌိလေးဟာ ဘယ်ကစပြီးဖြစ်လာသလဲလို့ ဆိုတော့မှ သူရဲ့ ရေသောက်မြစ်ဟာ ဝေဒနာလေးကို လာတွေ့မယ်လို့ ဒီလိုလာမယ်၊ အခုတော့ ဝေဒနာလေးကို မကိုင်းသေးပါ။ ဒီတော့သညာနဲ့ ဝိညာဏ်ဟာ အတွင်းအပြင် အနေနဲ့ ထောက်ပြီးတော့ ဆက်နေတယ်၊ ဘာကြောင့်ဆက်နေသလဲ၊ ပစ္စုပ္ပန်ရှိနေလို့ပါ။ ဒါဟာ သဘာဝလဲဆိုတော့ ခဏဌိလေးပါ။ ဒါကို ဥတုသန္တတိလို့ ပြောတာ၊ ဒီဥတုသန္တတိလဲ ရလာရော အဲဒါ နောက်အကြမ်း အနုဆုံးပြီးတော့ ထပ်ဆက်လာပြန်တယ်၊ ဒါဘာကြောင့် ထပ်ဆက်လာပြန်တာလဲ၊ ဒီလိုကို နှိုက်လာမှ အနိစ္စဟာ ကိုယ် လက်ထဲကို ရောက်လာမယ်။

ဒီတော့အတွင်းအပြင်လို့ ပြောနေတာသည်ပင် အဲဒါဟာ အဝိဇ္ဇာရိပ်ကြီးဖုံးနေပြီ၊ အဲဒါဒီဥတုသန္တတိဆက်ကို လက်ခံလိုက်လိုက်ရင် ဒီအဝိဇ္ဇာရိပ်ကြီး ဖုံးထားပြီ၊ အဝိဇ္ဇာရိပ်ကြီး ဖုံးသား

ရင်ဘဲ တဏှာရိပ်ကြီးကလဲကပ်လာပြန်ပြီ။ အဲဒါအဆင်းက အပြင်
 မှာရှိနေလို့ ကြမ်းတယ်။ အကြည်ကျတော့ အတွင်းမှာရှိနေလို့
 နူးညံ့တယ်လို့ ဆိုပြီးတော့ အာဟာရသန္တတိက ထပ်ဆက်လာ
 ပြန်ပြီ။ ဒါကတဏှာရိပ်ပါ။ နောက်အကြမ်းအနု ရှိတယ်လို့လဲ
 ဝန်ခံလိုက်ရော (ဝါ) ဒါကိုလဲ လက်ခံလိုက်ရော အကြမ်းကျတော့
 ကိုယ်က မကျိုက်ဘဲ အတွက် ယုတ်တဲ့ သဘော၊ အနုကျတော့
 ကိုယ်ကြိုက်တဲ့အတွက်ကြောင့် အမြတ်သဘောဆိုပြီး စိတ်သန္တ
 တိဆက်လာပြန်ပြီ။ ဒါက ကံရဲ့ သဘောပါ။

ဒီတော့ ဒီကနေပြီးတော့မှ ကောင်းတဲ့ကံ၊ မကောင်းတဲ့ကံ
 ဆိုပြီး ပေါ်လာတာပါ။ စိတ်သန္တတိကျတော့ ကံရိပ်လေးကို
 လက်ရပ်ခေါ်နေပြီ။ ဒီစိတ်သန္တတိကိုလဲ လက်ခံလိုက်ရော အဲဒါ
 အဝေးအနီးဆိုပြီးတော့ လာတော့မယ်။ ဒီတော့အဆင်းလေးဟာ
 ခန္ဓာကိုယ်ရဲ့ အပြင်ဘက်မှာရှိလို့ အဝေးသဘော၊ အကြည်လေး
 ကျတော့ ခန္ဓာကိုယ်ရဲ့ အတွင်းမှာရှိလို့ အနီးသဘောဆိုပြီး ထပ်
 ဆက်လာပြန်ပြီ။ ဒါက ကံသန္တတိပါ။ ဒီတော့အဝေးဟာ ဘယ်
 ထိအောင်ဝေးသလဲ။ ကမ္ဘာတသိန်းက ပြုလာခဲ့တဲ့ ကုသိုလ်ကံ
 အကုသိုလ်ကံတွေကို ဒီသညာဝိညာဏ်တွေက လက်ရပ်ခေါ်နေပြီ။
 ဒီတော့ ဒီကုသိုလ်ကံ၊ အကုသိုလ်ကံတွေဟာ ဒီကံသန္တတိကနေပြီး
 ဝင်လာတော့မယ် မဟုတ်လား။

ဒီတော့ ထိုပုဂ္ဂိုလ်မှာ သေခါနီးကာလလေးမှာ ဒီကမ္ဘာ
 တသိန်းက ပြုလာခဲ့တဲ့ နားသတ်ကံကြီးတွေ၊ ဆိတ်သတ်ကံကြီး
 တွေက ဝင်ပြီး ဆွဲလိုက်ရင် နားသတ်ကံကြီးတွေ၊ ဆိတ်သတ်ကံကြီး
 မဟုတ်လား။ ဒါ ကံသန္တတိပါ။ ဒီကံသန္တတိကို အခြေခံထားပြီး
 ကမ္ဘာအေး၊ ရန်ကုန် ၁၀၆၇၅

ဆက်တာ ဖြစ်ခြင်းကြောင့် အာဟာရအရိပ်ပါ။ နာမ်ကဆက်
လာမှ ဝေဒနာအရိပ်လို့ ယူပါ။ ယခု သန္တတိတွေဆက်နေတာကို
ပညတ်သန္တတိလို့ ခေါ်တယ်။ ဒီသန္တတိ ၄-ချက် ရှိနေသေးရင်
သုဒ္ဓါဝါသငါးဘုံမှာရှိတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေလွတ်မယ်၊ ကျန်တဲ့အံ့တွေကို
အားလုံးဆွဲချမယ်။ ဒီတော့ ဥတုသန္တတိလေး ဆက်နေလိုက်
တာနဲ့ အာဟာရ၊ စိတ်၊ ကံ၊ သန္တတိတွေ အကုန်လုံး ဆက်ကုန်
ပြီးတော့ လယ်တာပါဘဲ။

ဒီတော့ ဘယ်သူလူစွမ်းကောင်း လုပ်ချင်သေးသလဲ၊ ဒီသန္တတိ
၄-ချက်ကို ဘာနဲ့ ဖြတ်မလဲ၊ ဒီတော့ ဘုရားရှင်က အနိစ္စ၊ ဒုက္ခ၊
အနတ္တ၊ လက္ခဏာယဉ်(၃)ပါးနဲ့ ဖြတ်ရမယ်လို့ ပြလာပါတယ်။
ဒီ သဘာဝတွေကို ဝိသာခါတရားဓာတ် အနုလောမပိုင်းမှာ
ဟောကြားခဲ့ပါပြီ။ အခု ဒီပညတ်သန္တတိကို မကိုင်တော့ပါ။
ဒီပညတ်သန္တတိတွေကို အသာထားပြီးတော့ အခုသတိပဋ္ဌာန်
တရားတော်ကြီးထဲကို ဝင်မဲ့ သန္တတိကိုရှာရတော့မယ်။

ဒီတော့ သမ္မသနဉာဏ်က သန္တတိကိုတွေ့ချင်ရင် စိတ်
အကြောင်းကို အရင်ရှာရမယ်။ စိတ်ဆိုတာ နှလုံးအကြည်ရယ်၊
ဓမ္မာရုံရယ်၊ ဘဝင်စိတ်ရယ်၊ မနောဝိညာဏ်ရယ် ဒီ ၄-လုံးပေါင်း
တာကို စိတ်လို့ ခေါ်တယ်။ ဒါဟာ သန္တတိလေးပါ။

(ညဟောစဉ်)

“သာသနာ ၃-ရပ်-ပဋိပတ်တွင် ဓာတ် ၄-ပါး၊ ဓာတ် ၈-ပါး (လု) ကမ္ဘာလောင်ဆူဝေလို့ မကြာစတမ်း” လို့ ရှေးကတရားပိုင် ဓာတ်ပိုင်တော်မူသော ပုဂ္ဂိုလ်ကြီးများ မိန့်တော်မူခဲ့တဲ့အတိုင်း ယခုတက်လာတဲ့ တရားတွေမှာဥတုအကြောင်းရုပ်နာမ်အာဟာရ အကြောင်း ရုပ်နာမ်တွေကိုဋ္ဌာန် ၄-ချက်၊ နည်း ၄-ပါးတို့ဖြင့်သိမ်း ဆည်းလိုက်တဲ့ ထိုယောဂီမှာ ဘယ်လိုအကျိုးတရားတွေ ရသွား ပြီလဲဆိုရင်....။

“ရုပ်သည်ငါ၊ ငါသည်ရုပ်၊ ရုပ်၌ငါရှိ၏၊ ငါ၌ရုပ်ရှိ၏” ဒီအစွဲကြီးတွေဟာ ရုပ်နာမ်တရားကို မနာခဲ့ဘူးတဲ့သူတွေစွဲတဲ့ အစွဲပါ။ ဒါကို အဋ္ဌကထာဆရာကြီးတွေက “အရိယာနံ အဒဿာ ဝီ၊ အရိယာဓမ္မေ အကောဝိဒော၊ အရိယာဓမ္မဿ အဝိနိတော” လို့ ပြုလာပါတယ်။ ဒီအစွဲကြီး (၄) ချက်ကို ဖြုတ်လိုက်တာကလဲ တကဏ္ဍပါ။ ဒီတော့ဘယ်မှာစွဲနေတာလဲ၊ လုဘက်ရည်ရေပူဂ် ကိုရှေ့မှာချပြီး စမ်းပါ။ ဘာတွေ့သလဲ၊ မာတာကိုတွေ့ပါတယ်။ ဒါကို ကိုယ်တွေ့အဘိဓမ္မာအနေနဲ့ ဆိုရင် အဲဒါသဘာဝ ၄-ပါး ပေါင်းဆုံမှ မာတယ်လို့ ပြောလာတာပါ။

လဘက်ရေပူဂ်မှာက ဖေါဋ္ဌဗ္ဗပထဝီရှိတယ်။ လက်ညှိုးမှာ ကာယပသာဒပထဝီရှိတယ်။ ၂-ပါးဆုံလိုက်တာက သညာပထဝီ၊ ၃-ပါးဆုံမှပေါ်လာတာကျတော့ ဝိညာဏ်ပထဝီလို့ ခေါ်တယ်။ ဒီပထဝီလေး ၄-လုံးကို အခုချေလာတာ၊ ဖေါဋ္ဌဗ္ဗပထဝီကြီး ဇာတ်သိမ်းသွားတော့ “ရုပ်သည်ငါ ငါသည်ရုပ်၊ ရုပ်၌ငါရှိ၏၊ ငါ၌ရုပ်ရှိ၏” လို့ ဆိုတဲ့အစွဲ ၄ ချက်တွေလဲ ပြုတ်သွားပြီ။ ဒါကို (၁၅) ရက်တိတိဟောကြားလာခဲ့ပါတယ်။

အခုလဘက်ရည်ပုဂံမှာရှိတဲ့ ဖေါဋ္ဌဗ္ဗပထဝီကြီးဟာ ကျေး
သွားပြီ။ ဒီတော့ဘယ်ပထဝီကျန်နေသေးသလဲဆိုရင် ကာယပသာ
ဒပထဝီ ၂ ပါးဆိုတဲ့အခါပေါ်လာတဲ့သညာပထဝီ နောက်ဝိညာဏ်
ပထဝီတွေ ကျန်နေသေးတယ်။ ဒါကိုပဋ္ဌယဇရိက္ခဟဉာဏ်က ကာ
ယပသာဒ ပထဝီကိုချေလိုက်တယ်။ ဒါကိုချေလိုက်တဲ့အခါမှာ
ဝိသမဟေတုက ဒိဋ္ဌိကြီးဟာပြုတ်သွားတယ်။ အဲဒါယုံမှားခြင်း
(ဂ)ပါးတွေပါ တခါထဲ ပြုတ်သွားပြီ။ ဒီတော့မှ ဘုရားစစ်၊
တရားစစ်၊ သံဃာစစ်ကိုတွေ့လာပြီ။ ဒီတော့လက်တွေ့နည်းနဲ့
ရှာလိုက်တဲ့အခါမှာ အဆင်းမှာရှိတဲ့ ဖေါဋ္ဌဗ္ဗပထဝီ၊ အကြည်
မှာရှိတဲ့ကာယပသာဒ ပထဝီ၊ ဒီ ၂ ပါးဟာ ဇာတ်သိမ်းသွားပြီ။
ဒီတော့အခုသညာပထဝီနဲ့ဝိညာဏ်ပထဝီ ဒီ ၂ ပါးသာကျန်တော့
တယ်။ အခုသညာပထဝီလေးကို လက်ပြန်ကြိုးတုပ်ပြီးတော့ချေ
ရတော့မယ်။ ဒီတော့သညာဟာ ဝိပ္ပလ္လာသတရားမှာ သညာ
ဝိပ္ပလ္လာသအနေနဲ့ တပါး ပါနေတယ်။

ဒီတော့ ဒီသညာပထဝီလေးကို ချေလိုက်တဲ့အခါမှာ အစ
မထင်တဲ့ဘဝကစပြီးတော့ စွဲလာခဲ့တဲ့သဿတိဒိဋ္ဌိနဲ့ ဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိ
တို့ဟာ တခါထဲပြုတ်သွားမယ်။ ဒီတော့ဒီဒိဋ္ဌိ ၂ ပါးဟာအရေး
ကြီးပါတယ်။ ဘုရားရှင်ပွင့်တော်မူလာတာဟာ ဒီဒိဋ္ဌိ ၂ ပါးကို
မဇ္ဈိမပဋိပဒါလမ်းဖြင့် ဖြုတ်တော်မူရအောင် ကြွလာတာပါ။
(ဝါ)ပွင့်တော်မူလာတာပါ။ ဒီဒိဋ္ဌိကြီးတွေကို ဘာနဲ့ဖြုတ်မလဲ၊
သမ္မသနဉာဏ်နဲ့ဖြုတ်ရတော့မယ်။ သုံးရက်လေးရက်နဲ့ ဘဲ အပြီး
ဖြုတ်ရမယ်။ ဒီ“သညာလေးရဲ့” သတ်ပွဲဟာအရေးကြီးပါတယ်။

ဒီတော့ သညာလေးဟာ သညာဝိပ္ပလ္လာသဖြစ်လာမှ ဝိညာဏ်
ကြီးက အမှားကိုမြင်ပြီး၊ ဒိဋ္ဌိကြီးဝင်ကပ်လို့ ရလာမယ်။ ဒီသညာ

လေးက အမြင်မှန်သွားရင် ဝိညာဏ်ကြီးကို ဒိဋ္ဌိဟာကပ်လို့မှရ
တော့ပါ။ ဒီတော့ ဒီသညာဟာ သံသရာကို ချဲ့တဲ့အထဲမှာလဲ
ဒီသညာလေးဟာ လူမွေလေးဘဲ။ အခု ဒီသညာလေးကို သတ်ရ
တော့မယ်။ အဲဒါသမ္မသနဉာဏ်ရဲ့ ခုံရုံးမှာတင်ပြီး သတ်ရတော့
မယ်။ ဒီတော့ သညာလေးကို လိုက်ချာကြဦးစို့။ ယခုပြောလိုက်
တာက တရားတက်ပုံပါ။ အခု သင်္ခတလောကကြီး တခုလုံးမှ
အကုန်လုံးကို ရိုက်ထုတ်လိုက်ပြီ။

အခု သညာဝိညာဏ်သာ ကျန်တော့တယ်။ ဒီသညာဝိညာဏ်
ကနေ ခိုင်းထားတဲ့ရုပ်နာမ်တွေကို အခုရှင်းခဲ့ပါပြီ။ (၀၇) အန္တာ
ကရောင်းကြီးတွေကို ရှင်းခဲ့ပါပြီ။ အခု သညာဝိညာဏ်သာ ကျန်
တော့တယ်။ အာနာပါနည်း၊ ဝိပဿနာနည်းနဲ့ ကြည့်မယ်
ဆိုရင် ပေါဋ္ဌိလရဟန်းကြီးကို (၇) နှစ်သား ရဟန္တာကိုယ်ရင်
လေးက အပေါက် (၆) ပေါက်ရှိတဲ့ တောင်ပို့ကြီးထဲတွင်ရှိတဲ့
ဖွတ်ကောင်ကြီးကို ဖမ်းတဲ့အခါ ဘယ်လိုဖမ်းရမလဲ ဆိုတော့
ပေါဋ္ဌိလရဟန်းကြီးက (၅) ပေါက်ကိုပိတ်ပြီးမှ တပေါက်ကနေ
ဖွတ်ကောင်ကြီးကို ဖမ်းရမယ်ဆိုတဲ့ ဥပမာအတိုင်း အခုငါးပါး
သောအပေါက်တွေကို ပိတ်ကုန်ပြီ။ ဒီအပေါက်တွေကို ပိတ်ပြီးမှ
ဖွတ်ကောင်ကြီးကို ဖမ်းရမှာဖြစ်ခြင်းကြောင့် အခု ၅-ပေါက်ကို
ပိတ်နေတာပါ။ သညာဝိညာဏ်ရဲ့ အန္တာကရောင်းကြီးတွေဟာ
အကုန်လုံး ပျက်စီးကုန်ပြီ။

ဒီတော့ ၅-ပါးသောပဿာဒမှာ မဟာသတိပဋ္ဌာန်တရားတွေ
ထွက်နေတဲ့အတွက် ကလျာဏမျက်စေ့ ပေါက်ပါပြီ။ အဲဒါ
အဘိဇ္ဈာ ဒေါမနဿလောကကြီးကိုပါ တခါသဲပယ်နိုင်လာပြီ။
အခု သညာဝိညာဏ်သာ ကျန်တော့တယ်။ ဒီအကောင်ကို သတ်ရ

တော့မယ်၊ ဒီတော့ ဒီထွက်လာတဲ့ ဖွတ်ကောင်ကြီးကို တခါထဲ မိအောင်ဖမ်းပြီး ရိုက်သတ်လိုက်တာနဲ့ ဟင်းအိုးကြီးထဲ ရောက် သွားသလိုဘဲ ကိုင်း....ဒီသညာဝိညာဏ်ကိုဘယ်လိုဖမ်းမလဲ၊ အဲဒါ ဟာ မဟာသတိပဋ္ဌာန်တရားအနေနဲ့ တက်စဉ်ပါ၊ ကိုင်း....သညာ ဝိညာဏ်ကို ဘယ်လိုရှာမလဲ။

“အတိတာနာဂတ ပစ္စုပ္ပန္နံ အဇ္ဈတ္တံဝါ ဗဟိဒ္ဓါဝါ
ဩဋ္ဌာရိကံဝါ သုခုမံဝါ ဟိနံဝါ ပဏီတံဝါ ယံ ဒုရေ
သန္တိကေဝါ”လို့ အနတ္တလက္ခဏသုတ်မှာ ပြလာတဲ့အတိုင်း....

ကိုင်း....ဒီတော့ သညာဝိညာဏ်ရဲ့ အန္တာကရောင်းကြီးကိုလဲ ဖျက်ဆီးလိုက်ရော ဘာသာကျန်တော့သလဲလို့ နောက်ကတက် လာခဲ့တဲ့ တရားကိုပြန်ကြည့်လိုက်ရင် အခုသန္တတိ ဆက်စပ်တဲ့ သဘောလေးအနေနဲ့ ကျန်သေးတဲ့ ဒီ သန္တတိလေးကို တွေ့လာမှ သညာဝိညာဏ်တွေကိုတွေ့မယ်၊ ဒီတော့ ဘာကျန်သလဲ၊ သန္တတိကို ရှာလိုက်၊ ပုဂ္ဂိုလ်ဟာ အနတ္တလက္ခဏသုတ်မှာ ပြထားတဲ့အတိုင်း သဘောအားဖြင့် (၈) ချက် ဆက်နေတော့ အတွင်းသဘော (၄) ချက်နဲ့ အပြင်သဘော (၄) ချက်၊ “တနည်း” အဆက် အားဖြင့် ၄-ဆက် ဖြစ်နေပါတယ်။

ဒီတော့ ဒီ ၄-ဆက်ထဲမှာ (တနည်း) အတွင်း ၄-ချက် အပြင် ၄-ချက်ဆက်တဲ့အထဲမှာ ရှာရမယ်၊ ဒါမှသညာဝိညာဏ်ကို တွေ့မယ်၊ ဒါကအတွင်းနဲ့ အပြင်ဆက်နေတာဟာ ဥတုသန္တတိ ဆက်ပါ၊ အကြမ်းအနု ဆက်နေတာကျတော့ အာဟာရသန္တတိ ဆက်ပါ၊ အယုတ်အမြတ်ဆက်နေတာကျတော့လဲ စိတ်သန္တတိ ဆက်ပါ၊ အဝေးအနီးကျတော့ ကံသန္တတိဆက်ပါ၊ (ဥပမာ)

ရေဒီယိုများမှာ အသံဖမ်းလို့ ရတာဟာ ဥတုသန္တတိသဘော အဆက်ပါ။ နောက် ရုပ်မြင် သံကြားကျတော့ အာဟာရသန္တတိ သဘောအဆက်ပါ။ စျာန်အဘိညာဉ်တန်ခိုးများ ရနေတာကျ တော့ စိတ်သန္တတိသဘောအဆက်ပါ။ ကံသန္တတိသဘောအဆက် ကျတော့ ကမ္ဘာတသိန်းက ပြုလုပ်လာခဲ့တဲ့ (၂၉) ပါးသော ကံတွေကို ဆက်နိုင်လာတယ်။

ဒီတော့ အဲဒီ ၄-ချက်ထဲမှာ ရှာမှသညာဝိညာဏ်ကို တွေ့မယ်၊ ရှာပြမယ်-အတွင်းနဲ့ အပြင် ဆက်တယ်လို့ ဆိုတာဟာ အတွင်း ဆိုတာ မိမိရဲ့ မျက်စေ့ အကြည်ဘဲ မဟုတ်လား၊ အဆင်းကျ တော့ အပြင်သဘောပါ။ ဒီအတွင်းနဲ့ အပြင် ဆက်နေတာကို သန္တတိလို့ ခေါ်တယ်။ ဒါဟာ ဥတုသန္တတိလေးလို့ ခေါ်တယ်။ ဒီ-ဥတုသန္တတိလေးရလာရော အဲဒါ ထပ်လာပြန်ပြီးတော့ အဆင်း လေးက အပြင်မှာရှိနေလို့ “အကြမ်း” စက္ခုအကြည်လေးကျ တော့ ခန္ဓာကိုယ်ကြီးမှာရှိနေလို့ “အနုပါ” ဒါကို အာဟာရသန္တ တိလို့ ခေါ်တယ်။ နောက်မျက်စေ့ အကြည်လေးကတော့ ခန္ဓာ ကိုယ်ကြီးအတွင်းမှာရှိလို့ အမြတ်၊ အဆင်းလေးကျတော့ အယုတ် ဆိုပြီး စိတ်သန္တတိလေး ဆက်လာပြန်တယ်။

နောက် စက္ခုအကြည်လေးကျတော့အနီး၊ အဆင်းကျတော့ အဝေး၊ ဒါက ကံသန္တတိပါ။ ဒီတော့ လဘက်ရည်ပုဂံကို ရှေ့ မှာချပြီး မျက်စေ့နဲ့ ကြည့်လိုက်ပါ။ အဲဒီမှာ ဆက်နေတဲ့ သန္တတိ လေးတွေဟာ အတွင်းအပြင်ဆက်တာက ဥတုသန္တတိ၊ အကြမ်း အနုဆက်တာက အာဟာရသန္တတိပါ။ အယုတ် အမြတ်ဆက် တာက စိတ်သန္တတိပါ။ အဝေးအနီးဆက်တာက ကံသန္တတိပါ။ ဒါကို ရည်တော်မူပြီး၊ ဘုရားရှင်က အနုတ္တလက္ခဏသုတ်မှာ....။

အတိတာ နာဂတ ပစ္စုပ္ပန္နံ အဇ္ဈတ္တံဝါ ဗဟိဒ္ဓါဝါ
 သြဋ္ဌာရိကံဝါ သုခမံဝါ ဟိနံဝါ ပဏိတံဝါ ယံဒုရေ
 သန္တိကေဝါ လို့ ဟောကြားတော်မူတာပါ။

ကိုင်း ဒါကိုတွေ့ပြီလား၊ တွေ့ပါပြီ၊ အဝေးနဲ့ အနီးဆိုတာ
 ကံသန္တတိသဘောဆက်ပါ။

ဒီတော့ ဥဘုသန္တတိရဲ့ သဘောကို အမှီပြုပြီးတော့ အာဟာရ
 သန္တတိ၊ စိတ်သန္တတိ၊ ကံသန္တတိဆိုပြီး ပြလာတယ်။ ဒီတော့
 ကံသန္တတိ အနီးအဝေး ဆက်တာကျတော့ အနီးသဘောလေး
 ရှိလာရင်ဘဲ အဝေးသဘောဟာ ဘယ်ထိအောင် ဝေးလာမလဲ
 အဲဒါ ကမ္ဘာတသိန်းကပြုလာခဲ့တဲ့ ကုသိုလ်ကံ၊ အကုသိုလ်ကံတွေ
 ထိအောင် ဆက်နေပြီ။ ဒီတော့ သေခါနီးအခါကာလမှာ ကမ္ဘာ
 တသိန်းက ပြုလုပ်လာခဲ့တဲ့ နှားသတ်ကံကြီးတွေ၊ ဆိတ်သတ်ကံ
 ကြီးတွေမရှိဘူးလို့ ပြောနိုင်သလား....မပြောနိုင်ပါ။

ဆွမ်း၊ သင်္ကန်း၊ ကျောင်း၊ ဆေး ၄ ပါးသော ပစ္စည်းတွေကို
 လှူခဲ့ဘူးတဲ့ကံတွေမရှိဘူးလို့ ပြောနိုင်သလား မပြောနိုင်ပါ။
 ဒီတော့ အခု သေခါနီးကာလမှာ အာဠာရ၊ ဥဒကကြီးတို့လို
 ကုသိုလ်ဂရုကံကြီးတွေကသော်၎င်း၊ ဒေဝဒတ်ကြီးလို အကုသိုလ်
 ဂရုကံကြီးတွေက လာဆွဲလိုက်ရင် ဘုရားရှင်နဲ့ တွေ့သော်လဲ
 ဆုံးရှုံးခြင်းသို့ ရောက်ကြရတာဘဲမဟုတ်လား၊ ဒီကံမဲကြိုးလေး
 တွေက ဝင်ဆွဲလာရင် ကုသိုလ်ကံကဆွဲရင်လဲ ကောင်းရာဘုံကို
 ရောက်မှာဘဲ၊ အကုသိုလ်ကံကဆွဲရင်လဲ အပါယ် ၄ ပါးသို့ကျဦး
 မှာဘဲ မဟုတ်လား၊ ဒါကြောင့် ဘုရားရှင်က အစမထင်တဲ့ ဘဝ
 ကစပြီး ပါလာတဲ့ သဿတနဲ့ ဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိတွေကို ဘယ်သူမှမဖြုတ်
 နိုင်၍ ငါဘုရားကြွလာတော်မူတာလို့ မိန့်တော်မူလာတယ်။

“တိက္ခဟာသ၊ ဇဝနဂမ္ဘီ၊ ဉာဏ်လေးလီဖြင့်၊ အခွံကိုခွါ၊
အကာကိုရှား၊ အသားကိုချေ၊ အနှစ်ကိုတေနိုင်မှ၊ သဘာဝ
အနတ္တဉာဏ် ထင်မြင်နိုင်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၎င်း”လို့ပြလာတဲ့
အတိုင်းကိုယ်ရဲ့ မဲကြိုးလေးကို ကိုယ်တွေ့ကြရဲ့လား၊ နွားများကို
ကြိုးရှည်ရှည်နဲ့ လှန်ထားသလို အခုလဲ ကြိုးရှည်ရှည်ကြီးနဲ့
လှန်ထားပြီး၊ ဒီကြိုးကို အခုဖြတ်ရတော့မယ်၊ ဒီတော့ ကိုယ့်
လည်ပင်းမှာ ဆွဲထားတဲ့ကြိုးကို ကိုယ်ကမြင်ပြီလား၊ အဲဒါ
ဗုဒ္ဓဘာသာတွေ လုပ်နေသော်လဲ အခုထိ မမြင်ကြသေးပါ၊
ဒီတော့ သညာဝိညာဏ်ကို တွေ့ချင်ရင် ဒီသန္တတိ ၄-ချက်မှာ
ရှာပါ၊ ကိုင်း...ဒီသညာဝိညာဏ်ကို ရှာပြမယ်၊ ဒီတော့ မိမိမှာ
ရှိတဲ့ မဲကြိုးလေး ပြတ်သွားရင်... တိဏ္ဍိသံယောဇနာနံ၊ ဒိဋ္ဌိ
သံယောဇဉ်၊ ဝိကိစ္ဆာသံယောဇဉ်၊ သီလဗ္ဗတသံယောဇဉ်ဆိုတဲ့
သံယောဇဉ်တွေကို ဒီကဏ္ဍက အပြတ်ချတော့မယ်။

ကိုင်း...ဒီသညာနဲ့ ဝိညာဏ်ကိုလက်တွေ့ရှာပြမယ်၊ လဘက်ရေ
ပုဂံလေးကို ရှေ့မှာချပြီးကြည့်ပါ၊ လဘက်ရေပုဂံဆိုတဲ့အဆင်း
လေးက အပြင်၊ မျက်စေ့အကြည်လေးက အတွင်းပါ၊ ဒီတော့
မျက်စေ့အကြည်က အတွင်းအတွင်းလို့ ပြောနေတာဟာ ဘယ်
သူ့ကိုထောက်ပြီး ပြောနေတာလဲ၊ ဒါဟာ ပုလိပ်စစ် စစ်နေ
တာပါ၊ သူ့သဘောသူ ပြောနေတာလား— ဘယ်သူ့ကိုထောက်
ပြီး ပြောနေတာလဲဆိုရင် အဆင်းသဘောဆိုတဲ့ အပြင်လေးကို
ထောက်ပြီးမှ အတွင်းလို့ ပြောနေတာဘဲ မဟုတ်လား၊ နောက်
အဆင်းလေးကို ထပ်မေးပါဦး မင်းအပြင်လို့ ပြောနေတာဟာ
ဘာကိုထောက်ပြီး ပြောနေတာလဲဆိုရင် အဲဒါ အကြည်ဆိုတဲ့
အတွင်းသဘောကိုထောက်ပြီး ပြောနေတာပါ။

ဒီတော့ ထောက်တဲ့သဘောက ဝိညာဏ်၊ ပြောတဲ့သဘော လေးက သညာပါ (တနည်း) ထောက်တဲ့သဘောက သဏ္ဌာန ပညတ်ပါ။ နောက်ပြောတဲ့သဘောက နာမပညတ်ပါ။ ဒီတော့ ဆက်တယ်ဆိုတာဟာ တခုနဲ့တခုထောက်ပြီး ပြောနေတဲ့သ ဘောပါ။ ဒီသဘာဝကို အဲဒီလိုတွေ့တော့ရင် လုပ်ငန်းစဉ်ကို ထပ်ပြောပြဦးမယ်။ ထောက်တဲ့သဘောကဝိညာဉ် အနာဂတ် သဘောပါ။ ပြောတဲ့သဘောကသညာ အတိတ်သဘောပါ။ ဒီတော့ရင်အပြန်အလှန် အဆင်းနဲ့အကြည် ပေါင်းတာက ပစ္စုပ္ပန်သဘောပါ။

အဲဒါဟာ အဲဒီလိုအတိတ်နဲ့ အနာဂတ်ဆက်ပြီး မျက်တောင် ခတ်နေတာကို သန္တတိလို့ ခေါ်တယ်။ ဒါကိုသညာဝိညာဏ်လို့ ခေါ်တယ်။ သညာဝိညာဉ်ကို လက်တွေ့ရှာလိုက်ရင် အတိတ်နဲ့ အနာဂတ်ကို လာတွေ့တယ်။ ဒီအတိတ်နဲ့ အနာဂတ်က ပစ္စုပ္ပန် ကို မတွေ့အောင် (ဝါ) မမြင်အောင်၊ ဖုံးကွယ်ထားပါတယ်။ (ဝါ) မျှီထားတယ်။ ဒီတော့အတိတ်နဲ့ အနာဂတ် (ဝါ) နာမ ပညတ်နဲ့ သဏ္ဌာနပညတ် (ဝါ) သညာနဲ့ ဝိညာဉ်တို့က (ဝါ) ဒါတွေ က ဆက်ထားတာဟာပစ္စုပ္ပန်သဘောကို မမြင်အောင်လို့ ဆက် ထားတာပါ။

ဒီတော့သညာဝိညာဉ်ကို ပရမတ်လို့ များထင်နေသလားလို့ သုပိင်ငန်းစဉ်နဲ့ ကြည့်လိုက်ရင် အတိတ်နဲ့ အနာဂတ်ကို ထောက် နေတာဖြစ်ခြင်းကြောင့် ပညတ်ပြဋ္ဌာန်းနေတဲ့ပရမတ်ပါ။ ဒီဟာ ကို လိုက်ဆွဲနေကြတဲ့အတွက် သံသရာကြီး လယ်နေတာပါ။ (တနည်း) သံသရာကြီးထဲကမထွက်သေးတာပါ။ အခုဒီသညာ

နဲ့ ဝိညာဉ်ကိုဖြတ်ရတော့မယ်၊ အခုဒီသညာဝိညာဉ်ဆက်နေတာကို တွေ့ပြီလား။

ဒီတော့သန္တတိ ၄-ချက်မှာ လိုက်ရှာတဲ့အခါမှာ သညာ ဝိညာဉ်ကိုတွေ့ပြီ၊ တွေ့တော့ရင်ကိုယ်ရဲ့နှလုံးအိမ်ထဲကို သွင်းကြည့် လိုက်ပါဆိုရင် အဲဒါအတိတ်နဲ့ အနာဂတ် သဘောအနေနဲ့ သွင်းရပါတယ်၊ ဒီတော့အတိတ်ဆိုတာအာရုံသဘောပါ၊ အနာဂတ်ဆိုတာအာရမ္မဏိက သဘောပါ၊ ဒါဟာအာရုံတခုခုနဲ့ တွေ့ လို့ ပေါ်လာတဲ့အခိုက် ပစ္စုပ္ပန်သာရပါတယ်၊ နောက်ပြီးတော့ နှလုံးအိမ်ကြီးထဲမှာ (ဝါ) သညာဝိညာဉ်ကြီးထဲမှာ အတိတ် အနာဂတ်အနေနဲ့သာ ရှိနေပါတယ်၊ ပြန်ပြီးတွေးမှ ပေါ်လာ တာပါ၊ ဒီတော့အတိတ်နဲ့ အနာဂတ်ကို တွေးကြံကြတယ်၊ ဒါဟာ ပညတ်သဘောပါ၊ ပစ္စုပ္ပန်ကိုယူတာက ပညာရဲ့သ ဘောပါ။

ဒီတော့ ငယ်ရွယ်စဉ်အခါကထဲက မှတ်လာခဲ့တဲ့ အမှတ်တွေ ကို အခုမဟာသတိပဋ္ဌာန်ကြီးနဲ့ တင်ကြည့်လိုက်ရင် ဘယ်မှာလဲ မရမတ်၊ အဲဒါအတိတ်နဲ့ အနာဂတ်ဟာ သညာဝိညာဉ်ဘဲမ ဟုတ်လား၊ အဲဒါဒီတော့တွေးကြံလိုက်တာသည်ပင် အတိတ်နဲ့ အနာဂတ်ဘဲ မဟုတ်လား၊ ဒီသညာဝိညာဉ်လို့ ပြောတာကို ဝိပဿနာအနေနဲ့ သူ့သဘာဝကို ရှာရင် အတိတ်အနာဂတ် သဘာဝပါလား၊ ဒါကိုဘုရားရှင်က အတိတ်လို့ ပြောတဲ့သညာ လေးကိုသဿတဒိဋ္ဌိ၊ အနာဂတ်လို့ တွေးကြံနေတဲ့ ဝိညာဉ်က ဥဒစ္ဆဒိဋ္ဌိပါ၊ ဒီ ၂-ကောင်ဟာ လူမွေကောင်လေးတွေပါလို့ ဆိုပြီးတော့ ဘုရားရှင်ကပြောလာတာပါ။

ဒါကိုမဟာသတိပဋ္ဌာန်ကြီးနဲ့ တင်ကြည့်လိုက်ရင် သဏ္ဌတဒိဋ္ဌိနဲ့ ဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိတို့ကိုလာတွေ့နေပြီ။ အခုဒီဒိဋ္ဌိကြီးတွေရှိနေကြတာဘဲ မဟုတ်လား။ သေတော့လဲ ဒီဒိဋ္ဌိကြီးတွေနဲ့ ဘဲ ဒါနသီလဘာစနာတွေကို လုပ်တဲ့အတွက် ဒီဒိဋ္ဌိကြီးတွေကို လည်ပင်းစွပ်ပြီး သေကြတော့မယ် ဒီဒိဋ္ဌိကြီးတွေနဲ့ ဘဲ သေကြရပြန်တယ်။ ဒီတော့တယ်မှာသံသရာက လွတ်တော့မလဲ။ အခုသညာဝိညာဉ်ကြီးကို အနတ္တလက္ခဏာသုတ်နည်းနဲ့ ဖမ်းပြလိုက်ပါပြီ။ နောက်မဟာသတိပဋ္ဌာန်ကြီးနဲ့ ဒီထက်နက်တဲ့ သဘာဝကို ပြပါဦးမယ်။

ကိုင်း....သုခံသာ ခေါ်ကြပါတော့။

သုခံ—သုရ—သုရ။

စါခေါင်လဆန်း (၁၀) ရက်နေ့ဟောစဉ်

ပုံစံနံပါတ် (၁၁)

မနေ့ကရှာလိုက်တာက ပညတ်သန္တတိနေပုံပါ။ ဒီတော့ သညာနဲ့ ဝိညာဏ်ကိုတွေ့ပြီလား...။ တွေ့ပါပြီဘုရား....။ သညာ ဝိညာဏ်ကနေ အတိတ်နဲ့ အနာဂတ် ဖြစ်လာပြီး အတိတ်နဲ့ အနာဂတ်တွင် မကတော့ဘဲ သဿတဒိဋ္ဌိ၊ ဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိဖြစ်လာပြီ။ ဒါကိုအနိစ္စ၊ ဒုက္ခ၊ အနတ္တနဲ့ ဖြတ်ရတော့မယ်။ ဒီသဘာဝတွေ ဟာရှေ့ပိုင်းကျရင် ထင်ရှားမယ်။ ဒါကိုဖြတ်လိုက်ရင် ဘာကျန် မလဲ။ ဒါ့နဲ့ရှေ့ကျရင် ထင်ရှားမယ်။ ယခုတော့ တရားခံကိုသာ အရင်ရှာနေတာပါ။

ယခုဆက်ပြလိုက်တဲ့ သန္တတိက ငါးပါးသော ပဿာဒကနေ ဆက်ခန့်တဲ့ ပညတ်သန္တတိပါ။ ဒါကိုဝိသာခါ တရားဓာတ် အနုလောမပိုင်းမှာ ပြခဲ့ပါပြီ။ ယခုမဟာသတိပဋ္ဌာန်ကြီး ကျ တော့ရင် ဒီသန္တတိဟာရုပ်ပေါ်ကို ထောက်ပြီး ဆက်လာတဲ့ရုပ် သန္တတိ၊ တနည်းပညတ်သန္တတိဖြစ်ခြင်းကြောင့် အင်မတန်မှ ကြမ်းထန်းတဲ့အတွက် မဟာသတိပဋ္ဌာန်က လက်မခံသေးပါ။ ဒါကြောင့် သဘာဝကိုထပ်ပြီး နှိုက်ပြအုံးမယ်။ ဒီထက်သိမ် မွေ့တဲ့နာမ်ကိုထောက်ပြီး ဆက်လာတဲ့ပရမတ်သန္တတိကို ရှာရ အုံးမယ်။

ဒီတော့ ယခုရုပ်ပေါ်မှာ ဆက်ထားတဲ့ ပညတ်သန္တတိကို အနတ္တလက္ခဏသုတ်မှာ....

အတီတာနာဂတ ပစ္စုပ္ပန္နံ အဇ္ဈတ္တံဝါ ဗဟိဒ္ဓါဝါ
 သြဋ္ဌာရိကံဝါ သုခုမံပါ ဟိနံဝါ-ပဏိတံဝါ ယံဒူရေ
 သန္တိကေဝါ...။

လို့ဟောကြားခဲ့တဲ့ အနတ္တ လက္ခဏသုတ်ကြီးအတိုင်း ဟော
 ကြားလိုက်တာပါ။ ဒီတော့ ဒီသဘာဝတွေကို မသိကြတော့ဘဲ
 သဘာဝတွေဟာ တဖြည်းဖြည်းနဲ့ တိမ်ကောပြီးတော့ သောတာ
 ပန်ခေတ်ဟာ တဖြည်းဖြည်းပျောက်နေပြီ။ ဒါဟာဝိသာခါတရား
 ဓာတ်ကို နာယူကြတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်တွေအတွက် သညာဝိညာဏ်ပေါ်ပုံ
 ပါ။ ဒီတော့သညာဝိညာဏ်ဟာ အတိတ်နဲ့ အနာဂတ်ဘဲမဟုတ်
 လား။ အတိတ်ကိုဆွဲတာက သညာ၊ အနာဂတ်ကို ဆွဲတာက
 ဝိညာဏ်၊ ဒါကိုသဘာဝနဲ့ ကြည့်ရင် အတိတ်သညာက သဿတ
 ဒိဋ္ဌိ၊ အနာဂတ်ဝိညာဏ်က ဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိဘဲမဟုတ်လား...။

ဒါကိုပယ်ရအောင်ဘုရားရှင်က သမ္မသနဉာဏ်ကို ဟောတာ
 ဘဲမဟုတ်လား။ အဲဒါကလသုံးပါးရုပ်နာမ်ကို သိမ်းတဲ့အခါမှာ
 အချို့ဝိပဿနာဆရာတွေက အဒ္ဓါန ပစ္စုပ္ပန်အနေနဲ့ သိမ်းသွာ
 ကြတယ်။ ဒါကြောင့် သဿတဒိဋ္ဌိနဲ့ ဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိကို ပေါ်အောင်
 မသိမ်းနိုင်ကြပါ။ ကိုင်း... ဒီသဘာဝတွေကို အပြီးသတ်ပြီထား
 လိုက်ပါတော့။ ဒီတော့ပုံစံကိုသွားပါ။ အခုငါးပါးသောပဿာ
 ဒကဆက်တဲ့ ပညတ်သန္တတိကိုတွေ့သွားပြီ။ ဒါကဝိသာခါတရား
 ဓာတ်မှာ ဖော်ပြခဲ့တဲ့သန္တတိပါ။ အခုမဟာသတိပဋ္ဌာန် တရား
 တော်ကြီးကျတော့ ငါးပါးသောပဿာဒက ဆက်တဲ့ရုပ်သန္တတိ၊
 (တနည်း) ပညတ်သန္တတိနဲ့ မရသေးပါ။ မနောဝိညာဏ်ကြီးက
 ဆက်တဲ့ပရမတ်သန္တတိကို ရှာရအုံးမယ်။

ကိုင်း ပုံစံမှာကြည့်ပါ။ မနောဝိညာဏ်ကဆက်တဲ့သန္တတိကို ရှာရတော့မယ်။ ဒါဟာ ဝိသာခါတရားဓာတ်မှာ မပါသေးပါ။ အခု မဟာသတိပဋ္ဌာန်တရားကြီး နှစ်ခု ပေါ်လာတာပါ။ ဒီတော့ သဿတဒိဋ္ဌိနဲ့ ဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိတွေဟာ အရေးကြီးပါတယ် သညာ ဝိညာဏ်ကို သတ်ချင်ရင် ဒီသဿတဒိဋ္ဌိနဲ့ ဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိကို မျက်ခြေ မပြတ်အောင်ကြည့်ပါ။ ဒါမှ သတ်လို့ရမယ်။ ကိုင်း - မနော ဝိညာဏ်ကြီးက ဆက်တဲ့သန္တတိကျတော့ ရူပါရုံအဆင်းမှာမူ မထားတော့ပါ။ ငါးပါးသောအကြည်ဓာတ်က ဆွဲလာတဲ့သညာ လေးလောက်သာ ဆက်တော့မယ်။ ဒါ့ကြောင့် ဒါက ပရမတ် သန္တတိပါ။

ဒီတော့ မျက်စေ့အကြည်က ဆွဲလာတဲ့ သညာလေးဟာ ဘယ်အနေနဲ့ မနောဝိညာဏ်ကြီးထဲရောက်သလဲ။ အဲဒါရူပါရုံနဲ့ မျက်စေ့အကြည်ဆုံတဲ့အခါမှာ မျက်စေ့အကြည်ကသာ ပွင့်တာ မဟုတ်သေးပါ။ ငါးပါးသော ပဿာဒတွေကပါ အားလုံးပွင့်လာ ပြီးတော့ သညာလေးတွေက လိုက်ဆွဲလာတယ်။ ဒါပေမဲ့ မျက်စေ့အကြည်ကသာ ပြဋ္ဌာန်းပါတယ်။ ဒီတော့ ဒီကနေမှတ်ပြီး တော့မှ နှလုံးအိမ်ထဲမှာရှိတဲ့ သညာလေးနဲ့ ဆက်လာတယ်။ ဒီလိုဆက်လိုက်တော့ အဲဒါ ငါးပါးသောပဿာဒသညာလေးတွေ ကသာ ဆက်ပြီးတော့ ချုပ်သွားသော်လည်း မနောဝိညာဏ်ကြီး ထဲမှာရှိတဲ့ သညာက မပျောက်ပျက်အောင် တခါထဲမှတ်ထား လိုက်တော့တယ်။ ဒီသညာကနေ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ကြီး ပတ်နိုင်တယ်။ ဒီသညာရဲ့သဘောလေးကို နားလည်ထားရမယ်။ ဒါမှ ပရမတ် သန္တတိလေးကိုတွေ့မယ်။

ဒီတော့ ၂-ဖက်စည်ကြီးကို တီးလိုက်တဲ့အခါမှာ ဒီဘက်က တီးလိုက်ရင် ဟိုမှာဘက်ပါ လှုပ်သွားသလို ငါးပါးသောပဿာဒ

မှာ သညာလေးတွေ ပေါ်လာတာနဲ့ မနောဝိညာဏ်ကြီးထဲမှာလဲ သညာလေးတွေ သွားပေါ်တာဘဲ၊ ငါးပါးသော ပသာဒက သညာကျတော့ နာမနဲ့ သဏ္ဌာနပညတ်ကို မှတ်တဲ့သညာပါ၊ ပညတ်ကို ထင်အောင် စွဲရတာဖြစ်ခြင်းကြောင့် ဒါက ပညတ် သညာပါ၊ မနောဝိညာဏ်ကြီးထဲမှာရှိတဲ့သညာကျတော့ ပရမတ် သညာပါ၊ ဒီတော့ ငယ်ထိပ်ဦးကျောက်အိမ်ထဲမှာ သညာလေး ငါးလုံးရှိတယ်၊ (၀၇) ဝိညာဏ်လေး ငါးလုံးရှိတယ်၊ ဒါဟာ သန္တပ္ပနမီးဓာတ်ကနေ ဖြစ်လာတာပါ၊ ဒီတော့ အာနာပါန ကြီးကို ရှုတဲ့အခါမှာ သညာကိုတော့ မြင်ရတယ်လို့ မဟုတ်ပါ၊ အာရုံကြီး ကြည်လှာတဲ့အခါမှာ သဏ္ဌာန်အရိပ် နိမိတ်လက္ခဏာ ပေါ်လာတာသည်ပင် ပိုးစုန်းကြူးလေးများ ပွင့်နေသလို လက်လက်လက်လက်နဲ့ ပွင့်နေတယ်၊ ဒါဟာ သညာရဲ့ နာမ်ဓာတ် လေးတွေဘဲ မဟုတ်လား၊ ဒါကို အာနာပါန အားထုတ်ပြီး ကြည့်ရင် ထင်ရှားလာပါလိမ့်မယ်။

ကိုင်း—ဒါက ငါးပါးသောပသာဒက ဆက်လာတဲ့ သညာရဲ့ အမှတ်၊ ဝိညာဏ်ရဲ့ အသိဖြစ်တဲ့ ရုပ်သန္တတိ၊ တနည်း ပညတ် သန္တတိကတော့ ပြီးသွားပြီ၊ ဒီတော့ မနောဝိညာဏ်ကြီးက ဆက်တဲ့ ပရမတ်သန္တတိကို ရှာရတော့မယ်၊ မိမိ၏ နှလုံးအိမ် ထဲမှာ နှလုံးသည်းပွတ်ဆိုတာရှိတယ်၊ အဲဒီထဲမှာ တလက်ခုပ် လောက်မျှသော နှလုံးသွေးဟာ အဆက်မပြတ် တစက်တစက်နဲ့ ကျနေတယ်၊ ဒီလိုကျပြီး ခန္ဓာကိုယ်ကြီးထဲကို တနာရီလျှင် အပတ်ပေါင်း (၆၀) လှည့်လည်ပြီးတော့ ခန္ဓာကိုယ်ကြီးကို စောင့်ရှောက်နေတယ်၊ ဒါကိုနှလုံးသွေးလို့ ခေါ်တယ်၊ အဲဒါကို အဘိဓမ္မာက ဟဒယဝတ္ထုလို့ ခေါ်တယ်၊ ဟဒယဆိုတာကသွေးကို

ခေါ်တယ်။ ဝတ္ထုဆိုတာက ဒီသွေးမှာမှီပြီး စိတ်၊ စေတသိက်တွေ ဖြစ်နေတာကိုခေါ်တယ်။

နှလုံးအိမ်ရင်ချိုင့်အရပ်မှာရှိတဲ့ ဒီဟဒယဝတ္ထုမှာ ရုပ်ပေါင်း ဆယ်ပါးရှိတယ်။ ဓာတ်ကြီး (၈) ပါး (၀၁) ရှစ်ပါးနှင့်ဇီဝိတ ရုပ်နဲ့ ဟဒယဝတ္ထုရုပ်ပါ ပေါင်းတော့ ဆယ်ပါးဖြစ်တယ်။ ဒီသွေး အိမ်ထဲမှာကို ဥသမ-မီးဓာတ်လဲရှိတယ်။ နောက်ပဋိသန္ဓေဝိပါက် ဝိညာဏ်စိတ်လဲရှိတယ်။ ဒီပဋိသန္ဓေဝိပါက်ဝိညာဏ် စိတ်ဟာပဋိ သန္ဓေကိစ္စပြီးတာနဲ့ ဘဝင်ကိစ္စကို အမြဲဆောင်ရွက်နေရတယ်။ အဲဒါ အာရုံတခုနဲ့တခု မဆက်အောင် အမြဲဆောင်ရွက်ခါ ခြားဆီးပေးနေရတယ်။ နောက်ဒီအထဲမှာဘဲ အဆင်းနဲ့ အကြည် ဆက်လိုက်တဲ့ အခါမှာလဲ သညာလေးတွေဟာ ဒီအထဲမှာဘဲလာ ပေါ်ရတယ်။ မနောဝိညာဏ်ကြီးကလဲ ဒီထဲမှာဘဲရှိနေတယ်။ သညာလေးတွေ ဒီထဲရောက်ဖို့အဆင်တန်ဖန်မှာက ဓမ္မာရုံနဲ့ ဆက်ပြီး မှ ဝင်ရတယ်။ ရောက်ရတယ်။ အဲဒါတွေဟာ ဒီသွေးအိမ်ကြီးထဲ မှာဘဲ ပေါ်တာပါဘဲ=မှတ်ချက်ယူထားပါ။

ဒီဥသမမီးဓာတ်ကြီးကို စရိုက် (၆) ပါးနှင့်လဲဝေဘန်ကြပါ သေးတယ်။ (၁) ဟဒယဝတ္ထုရုပ်လို့လဲခေါ်တယ်။ (၂) နှလုံး အကြည့်လို့လဲခေါ်တယ်။ (၃) စိတ်လို့လဲခေါ်တယ်။ (၄) ပဋိသန္ဓေစိတ်လို့လဲခေါ်တယ်။ (၅) ဘဝင်ကိစ္စကို ဆောင်ရွက် နေတဲ့အခါမှာ ဘဝင်စိတ်လို့လဲခေါ်တယ်။ (၆) သိမှုကြီးပြ ဌာန်းတဲ့အခါကျတော့မှ ဝိသိစိတ်လို့ခေါ်တယ်။ (တနည်း) ဒီသွေးအိမ်ကြီးရဲ့ အရောင်ဟာ ဆယ်မျိုးအထိရှိတယ်။ ဒါကို တော့နောက်မှာ ရှင်းပြအုန်းမယ်။

ဒီတော့သညာဝိညာဏ်ကို ဖမ်းမဲ့ပုဂ္ဂိုလ်ဟာ ပရမတ်သန္တတိကိုရှာရင် ပဋ္ဌမန့လုံးသွေးထဲမှာ ရှိတဲ့သဘာဝတွေကို အရင်သိရမယ်၊ နားလည်ရမယ်၊ ဒီန့လုံးသွေးကို န့လုံးအကြည်လို့လဲခေါ်တယ်၊ ဘဝင်သွေးလို့လဲခေါ်တယ်၊ ဟဒယဝတ္ထုရုပ်လို့လဲခေါ်တယ်၊ စိတ်လို့လဲခေါ်တယ်၊ (တနည်း) ဒီသွေးအိမ်ကြီးရဲ့ အရောင်ဟာ ဆယ်မျိုးအထိရှိတယ်၊ ဒါကိုတော့နောက်မှဘဲရှင်းပြအုံးမယ်။

ဒီတော့သညာဝိညာဏ်ကို ဖမ်းမဲ့ပုဂ္ဂိုလ်ဟာ ပရမတ်သန္တတိကို ရှာရင် ပဋ္ဌမန့လုံးသွေးထဲမှာရှိတဲ့သဘာဝတွေကို အရင်သိရမယ်၊ နားလည်ရမယ်၊ ဒီန့လုံးသွေးကို န့လုံးအကြည်လို့လဲခေါ်တယ်၊ ဘဝင်သွေးလို့လဲခေါ်တယ်၊ ဟဒယဝတ္ထုရုပ်လို့လဲခေါ်တယ်၊ စိတ်လို့လဲခေါ်တယ်၊ အဲဒါန့လုံးသွေးထဲမှာ အကုန်လုံးလာဆုံရတဲ့အတွက်ကြောင့် စိတ်လို့လဲခေါ်တယ်၊ ဒီတော့ ဒီပဋိသန္ဓေကိစ္စပြီးသွားတာနဲ့ ဘဝင်စိတ်အနေနဲ့ ဘဝင်ကိစ္စကိုဆောင်ရွက်နေရတယ်၊ အဲဒါအမြဲမပြတ် ရေစီးကြောင်းကြီးလို တသွင်သွင် ဖြစ်နေရတယ်။

ဒီလိုစီးနေတဲ့အခါမှာ အာရုံနဲ့ တွေ့လိုက်တာနဲ့ ဘဝင်စိတ်ဟာပြတ်ပေးရတယ်၊ (ဝါ) ခြားဆီးပေးရတယ်၊ ဒီတော့မှအာရုံတွေဟာ တခုနဲ့ တခုမရောမယှက်ဘဲ တခုစီတခုစီဖြစ်နေတာပါ၊ ဒီတော့ဘုရားရှင် (၆) ဝါရမတော့ ရေအစုံမီးအစုံနဲ့ တန်ခိုးပြာဋိဟာပြတဲ့အခါမှာ ဘဝင်နှစ်ကြိမ်သာလျှင်ခြားတယ်၊ ဒီဘဝင်နှစ်ကြိမ်ခြားပြီး ပြတယ်၊ အရှင်သာရိပုတ္တရာကြီးတို့ကျတော့ ဘဝင်တဆယ့်ခြောက်ကြိမ် ခြားပြီးတော့မှ ပြလို့ရတယ်၊ ကျန်တဲ့သာဝကတွေကျတော့ ဘဝင်အများကြီးခြားပြီးတော့မှ ပြလို့

ရတယ်၊ ရေအစုံမီးအစုံနဲ့ ပြလို့ရတာဟာ ဘုရားရှင်တပါးသာ လျှင် ပြလို့ရပါတယ်။

ကျန်တဲ့သာဝကတွေ ပြလို့မရပါ။ ဘုရားရှင်ပြတဲ့ အဗ္ဘုတ ဓမ္မဟာ အများသော ပုဂ္ဂိုလ်တွေ ကြည်ညိုတဲ့ အဗ္ဘုတဓမ္မပါ။ အရှင်ပိဏ္ဍောလမထေရ်တို့ပြတဲ့ အဗ္ဘုတဓမ္မကျတော့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေ ကြောက်လန့်အောင် ပြတဲ့ အဗ္ဘုတဓမ္မပါ။ အဲဒါဘဝင်တွေ အများကြီးခြားနေလို့ မဆန်းကြယ်တာပါ။ ဒီလိုကွာခြားလာ တယ်။ ကိုင်း—နှလုံးအိမ်ထဲမှာရှိတဲ့ သဘာဝတွေကို နားလည် ထားရမယ်။ နားလည်ရင် ပြောပြမယ်။ မနောဝိညာဏ်ကြီး ပေါ်တော့မယ်ဆိုတော့ [၁] နှလုံးသွေးအကြည်ကလဲရှိရမယ်။ [၂] ဓမ္မာရုံကလဲရှိရမယ်။ စိတ်နဲ့ ဝိညာဏ်နဲ့ တွေ့ကြုံလိုက်တဲ့ အခါမှာ ပေါ်လာတဲ့ အတိတ်အာရုံ၊ အနာဂတ်အာရုံတွေကို ဓမ္မာရုံလို့ ခေါ်တယ်။ ဒီဓမ္မာရုံကလဲရှိရမယ်။

ဒီတော့ ဒီဓမ္မာရုံဟာ ခြောက်ပါးတောင် ရှိပါတယ် (က) ပသာဒရုပ်၊ (ခ) သုခုမရုပ်၊ (ဂ) စိတ်၊ (ဃ) စေ ဘသိက်၊ (င) နိဗ္ဗာန်၊ (စ) ပညတ် ဓမ္မာရုံဆိုပြီး ရှိတယ်။ ဒီတော့ နှလုံးအကြည်နဲ့ ဓမ္မာရုံဆုံလိုက်တဲ့အခါမှာ (၃) ဒီထဲမှာ ရှိနေတဲ့ ဘဝင်စိတ်အစဉ်ကြီးကလဲတန်ပြီးတော့ ပြတ်ပေးရတယ်။ ဒီလိုပြတ်လိုက်တာနဲ့ (၄) မနောဝိညာဏ်ကြီးကလဲ ဝင်လာ ရတယ်။ ဒီတော့မှ မနောဝိညာဏ်ပေါ်ပြီး ဒီလေးပါးဆုံမှ သိတယ်လို့ ပြောတာပါ။ (၀၁) စိတ်ပေါ်လာတာပါ (၀၁) ခံစားလာတယ်။ ဒါကိုမှတ်ထားပါ။ ဒါကိုနားလည်ပြီ၊ ဒါဟာ အာနာပါနကြီးကို အားထုတ်လာရင်ဘဲ ပိုပြီးတော့ ထင်ရှား သာပါပြီ။

ဒီတော့ ဘုရားရှင်က ဒီနှလုံးသွေးကြီးဟာ ပြုံးပြုံးပြက်ပြက်နဲ့ ဖြစ်နေတယ်လို့ ဟောတယ်။ ဘာကြောင့်ဖြစ်နေသလဲ။ ဘဝင် စိတ်ကြီးဟာ အစဉ်စီးနေတယ်။ အခုတော့ ဘာကြောင့် မဖြစ် သလဲဆိုတော့ အာဂန္တုကဖြစ်တဲ့ ကံကိလေသာ အကုသိုလ် တရားတွေဖြစ်နေလို့ မဖြစ်တာပါလို့ (တနည်း) ညစ်နွမ်းရတာ ပါလို့ ဟောကြားပါတယ်။ ကိုင်း ဒီတော့ လေးခုဆုံမှ [တနည်း] ညီညွတ်မှ သိမှုပေါ်တယ်ဆိုတာကို နားလည်ပြီ။ နားလည်ရင် ရှေ့ကိုတခါသွားပါ။ ဒီလေးပါးပေါင်းလိုက်တာကို သန္တတိလို့ ခေါ်တယ်။ ဒါ မနောဝိညာဏ်က ဆက်တဲ့နာမ်သန္တတိပါ။ ဒါကို ပရမတ်သန္တတိလို့ ယူပါ။

ငါးပါးသောပသာဒကနေဆက်တာကျတော့ နာမနဲ့သဏ္ဌာန ပညတ်ကိုဆွဲတာဖြစ်ခြင်းကြောင့် ရုပ်သန္တတိ၊ [တနည်း] ပညတ် သန္တတိလို့ ခေါ်တယ်။ ယခု သဘာဝလေးချက်ပေါင်းလိုက်တာ ကျတော့ ပရမတ်သန္တတိလို့ ခေါ်တယ်။ ဒါဖြင့်ရင် ဒီလေးပါး ဘာကြောင့်ပေါင်းသလဲ။ ဒီဝိညာဏ်ကြီးကို သတ်ချင်လို့ လိုက်ရှာ နေတာပါ။ စာပေါက်ကတော့ လေးပါးညီညွတ်လို့ ပေါင်းတာ လို့ ပြောတယ်။ အခု သမ္မသနဉာဏ်ကို တက်မဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ကျတော့ ဒီစာပေါက်တွေကို လိုက်နေလို့ မရတော့ဘူး။ ဘာကြောင့်ပေါင်း သလဲ။ ဒါကို ပြောနိုင်လာရမယ်။ ဒီဝိညာဏ်ကြီးကို သတ်လိုက် တာနဲ့ သညာလေးဟာ တခါထဲ ပျောက်သွားတော့မယ်။ မနော ဝိညာဏ်ကြီးကိုတော့ သတ်လို့ မရသေးပါ။

ဒီတော့ မနောဝိညာဏ်ကြီး (ဝါ) စိတ်ဘာကြောင့် ပေါ် သလဲဆိုရင် လေးခုပေါင်းလို့ (ဝါ) နှလုံးသွေးရယ်၊ ဓမ္မာရုံရယ်၊ ဘဝင်စိတ်၊ မနောဝိညာဏ် ဒီလေးပါး ပေါင်းလို့ ပေါ်တာပါ။

ဒီလေးပါး ဘာကြောင့်ပေါင်းသလဲ၊ ဒီတော့ သူရဲအကြောင်း (၄) ချက်ကိုမြင်အောင်ရှုပါ။ အဲဒါ သူရဲအကြောင်း (၀၇) ရေသောက်မြစ်တွေဟာ အဝိဇ္ဇာသဘော၊ တဏှာသဘော၊ ကံသဘော၊ ဝေဒနာသဘော ဒီလေးချက်ကို မြင်အောင်ရှုပါ။ အခု သမ္မသနခုံရုံးကို တင်ရတော့မယ်။

ဒီတော့ ဘာကြောင့်ပေါင်းသလဲဆိုရင် နာမရူပပရိစ္ဆေဒဉာဏ်၊ ပစ္စယပရိဂ္ဂဟဉာဏ်ကိုပိုင်လာရင်ဘဲ သူပြောတတ်လာတော့မယ်။ ကိုင်း.... အကြောင်းတရားရှာပုံကို ပြောပြမယ်။ နောက်ကပစ္စယပရိဂ္ဂဟဉာဏ်ကို တက်လာခဲ့ပြီ။ အဲဒီဉာဏ်က ဘယ်လောက် အခြေခံရလာပြီလဲ၊ ဒီတော့ ရုပ်ဆက်တုန်းကတော့ “စက္ခုစ ပဋိစ္စ ရူပေစ ဥဇ္ဇတိ စက္ခုဝိညာဏံ တိဏ္ဍံ သင်္ဂတိ ဖဿော” လို့ပြလှတယ်။ အခုနာမ်ဘက်ကျတော့ “မနဉ္စ ပဋိစ္စ ဓမ္မဉ္စဥပဇ္ဇတိ မနောဝိညာဏံ တိဏ္ဍံ သင်္ဂတိ ဖဿော” လို့ပြလာတယ်။ ဒီလိုသုတ္တန်နည်းက သုံးချက်သာပြတယ်။ အခုဆရာတော်က အဘိဓမ္မာနည်းနဲ့ ဘဝင်စိတ်ဆိုပြီး ထည့်လိုက်တာပါ။ ဘခုသမ္မသနခုံရုံးက ဝိညာဏ်ကြီးကို သတ်ရတော့မယ်။ အဲဒီလိုဝိပဿနာ ဉာဏ်ကြီးတွေကို ယခုလိုတက်ယူနေရတာဟာ ဒီမနောဝိညာဏ်ကြီးကို သတ်နေတာ မသေဘဲ နှားပိန်တယ်တယ်နေလို့၊ ခတ်တတ်တဲ့ ကျွဲ မင်းတကယ်ရဲသလားလို့ ဆိုပြီး သတ်နေတာပါ။

ဒါကြောင့် ဟေ့ မနောဝိညာဏ်ကြီး မင်းဘယ်သူကြောင့်ပေါ်သလဲ၊ ဒီလိုမေးရင် ဘယ်လိုပြောမလဲဆိုတော့ အဲဒီနှလုံးအကြည်လေးက အဝိဇ္ဇာရိပ်သဘောရှိနေလို့ ပေါ်တာပါ။ ဓမ္မာရုံကျတော့ တဏှာရိပ်ရှိနေတယ်။ ဘဝင်စိတ်က ကံရိပ်၊ မနော

ဝိညာဏ်ကဝေဒနာရိပ်ရှိနေလို့ ယခုဖော်ထုတ်လိုက်တဲ့အကြောင်းရိပ် ၄-ချက်ကြောင့်ပေါ်တာပါ။ ဒီရေသောက်မြစ် လေးချက်ရှိနေလို့ အဲဒီအဘိဓမ္မာ “လေး” ချက်ဟာ ပေါ်နေတာပါ။ ဒါကိုနားလည်ပြီး ဒီတော့ထပ်ပြောပြမယ်။ နှလုံးအကြည်ဟာ အဝိဇ္ဇာရိပ်ကြောင့် ဖြစ်လာရင် ဒီနှလုံးအကြည်မှာ ဒီအဝိဇ္ဇာဟာ ဘယ်အနေနဲ့ ရှိနေသလဲ၊ အခုလိုအဝိဇ္ဇာရဲ့ ရေသောက်မြစ်လို့ ပြောလိုက်တာဟာ ဥဒယဗ္ဗယဉာဏ်ကို ကြည့်ပြီး ပြောလိုက်တာပါ။

ဥဒယဗ္ဗယဉာဏ်ကျတော့ ရုပ်ဘက်ကနေပြောရင် အဝိဇ္ဇာ၊ တဏှာ၊ ကံ၊ အာဟာရ ဆိုပြီးပြလာတယ်။ နာမ်ဘက်ကနေပြောရင် အဝိဇ္ဇာ၊ တဏှာ၊ ကံဝေဒနာ ဆိုပြီးပြောရတယ်။ အဲဒါဟာ ဝိသုဒ္ဓိမဂ်အဋ္ဌကထာကြီးအတိုင်းပြတာပါ။ ကိုင်း... ရှိပုံကိုပြောပြမယ်။ အဆင်းနဲ့ အကြည်ဆုံလိုက်တဲ့အခါမှာ သညာလေးပေါ်လာတယ်။ ဒါတွေဟာအဆင်းသညာ၊ အကြည်သညာတွေပေါင်းနေတာဘဲမဟုတ်လား။ ဒီတွင်မပြီးသေးဘဲ နှလုံးအိမ်ကြီးထဲကိုပါ သညာလေးတွေ ရောက်လာတယ်။ ဒီနှလုံးအိမ်ထဲမှာ ငါးပါးသောပသာဒနဲ့ အာရုံငါးပါးနဲ့ တိုက်တုံးက ပေါ်တဲ့သညာလေးတွေဟာ ရှိနေလို့ ပြန်စဉ်းစားလိုက်တာနဲ့ ပေါ်လာတာဘဲ မဟုတ်လား။

ဒီတော့မနောဝိညာဏ်ကြီး ပေါ်တော့မယ်ဆိုရင် ဒီသညာလေးတွေကို ဆွဲရတယ်။ အဲဒါကြောင့်နှလုံးအိမ်ထဲမှာ ရှိနေတဲ့ ဒီသညာလေးတွေကို အဝိဇ္ဇာလို့ပြောတာပါ။ အဲဒါဟာနှားများ စမြုံ့ပြန်တဲ့သဘောအနေနဲ့ အဆင်းကို မှတ်တဲ့သညာ၊ အကြည်ကိုမှတ်တဲ့ သညာလေးတွေဟာ ဒီနှလုံးအိမ် မနော

ဝိညာဏ်ကြီးထဲမှာရှိနေလို့၊ အဲဒါတခုခုကို တွေးလိုက်တဲ့အခါ
 မှာ ပြုန်းဆိုသဘိမရ သေးသော်လဲ ပြန်စဉ်းစားလိုက်တဲ့အခါမှာ
 ဒါဟာဘာဘဲဆိုတာကို ပြန်သိလိုက်သလိုဘဲ၊ ဒီလိုစဉ်းစားလို့
 ရတာဟာ အတိတ်ကမှတ်လာခဲ့တဲ့ သညာလေးတွေဟာ ဒီနှလုံး
 အိမ်ထဲမှာရှိနေတယ်၊ ဒါကို အဝိဇ္ဇာသဘောလို့ ပြောတာပါ၊
 ဒီတော့ ငါးပါးသော ပဿာဒအကြည်ခတ်တွေက ထွက်လာတဲ့
 သညာလေးတွေဟောတော့ အတိတ်စွန်းလို့ခေါ်တယ်၊ (၀၁)
 အတိတ်သညာလို့ ခေါ်တယ်၊ ဒီအတိတ်သညာလေးတွေဟာ
 နှလုံးအိမ်ထဲမှာ အဝိဇ္ဇာရိပ်အနေနဲ့ရှိနေတယ်။

နောက်ဓမ္မာရုံဆိုတာကလဲ သူ့မှာ တဏှာရိပ် ရှိနေတယ်၊
 အရင်ကအဆင်းနဲ့အကြည် ဆုံတုန်းက ခံစားလာတဲ့ အာရုံလေး
 တွေဟာလဲ ယခုအဲဒါဟာ နှလုံးအိမ်ထဲမှာ ရှိနေတယ်၊ အခု
 အဆင်းနဲ့ အကြည်ဆုံလိုက်တဲ့အခါမှာ အရင်က ခံစားလာတဲ့
 အာရုံလေးတွေကို ပြန်ဆွဲပြီးတော့မှ ကောင်း၊ မကောင်းဆိုပြီး
 ဆုံးဖြတ်လာတယ်၊ ဒါကအနာဂတ်သညာအနေနဲ့ ရှိနေတယ်၊
 ဒါဟာ နှလုံးအိမ်ထဲမှာ တဏှာရိပ်အနေနဲ့ ရှိနေတယ်၊ ဒီတော့
 အဆင်းသညာ အတိတ်သဘော အဝိဇ္ဇာရိပ်၊ အကြည်သညာ
 အနာဂတ်သဘော တဏှာရိပ်တွေဟာ နှလုံးအိမ်ကြီးထဲမှာ ရှိနေ
 ကြတယ်၊ ဒီတော့နှလုံးအိမ်ကြီးက မဆွဲသေးလို့ပါ၊ (တနည်း)
 အာရုံနဲ့မတွေ့သေးလို့ မပေါ်ထွက်သေးတာပါ၊ (၀၂) ထွက်
 မဆွဲသေးတာပါ။

အာရုံနဲ့လဲတွေ့လိုက်ရော တခါထဲထွက်ဆွဲလာတယ်၊ ဒီတော့
 မှ နှလုံးသွေးကြီးဟာ လှုပ်လာတယ်၊ ငါးကြင်းပွက်သလိုနှလုံး
 အိမ်ကြီးထဲမှာ ပေါ်လာတော့တယ်၊ အဲဒီလိုအဝိဇ္ဇာရိပ်၊တဏှာ

ရိပ်တို့ဟာရှိနေကြတယ်။ ဒါကိုပုံစံမှတ်တင်တော့ အကြည်သညာလေးတွေက နှလုံးအိမ်ထဲမှာ အဝိဇ္ဇာရိပ်အနေနဲ့ ရှိနေတယ်။ အဆင်း သညာလေးကျတော့ တဏှာရိပ်အနေနဲ့ ရှိနေတယ်။ ဒီတော့ အဝိဇ္ဇာတဏှာတို့ဟာ ဘယ်သူတွေလဲလို့ ဆိုရင် အဆင်းနဲ့ အကြည် ဆုံတုံ့က ပါလာတဲ့သညာလေးတွေပါ။ ဒီတော့ တခုကိုတခုထောက်ပြီးတော့ အဝိဇ္ဇာရိပ်၊ တဏှာရိပ်ဆိုပြီးတော့ ပြောနေပြီ။ ဒီတော့နှလုံးအိမ်ထဲမှာကို အဆင်းသညာ၊ အကြည်သညာလေးတွေဟာအစဉ်ရှိနေတယ်။

အဲဒါ ကလေးအရွယ်ကစပြီး မှတ်လာတဲ့ အဆင်းမှာရှိတဲ့ သညာ၊ အကြည်မှာရှိတဲ့သညာတွေဟာ ဒီနှလုံးအိမ်ထဲမှာ အမြဲ ရှိနေတယ်။ (ဝါ) ကိန်းနေတယ်။ ဒါကြောင့်... ဒါကြောင့် “မိဘဆရာ လက်ဦးစွာကား၊ သည်မှာကားဆား၊ သည်မှာငါးနှင့်၊ ဇပါးပြောင်း နှမ်း၊ ငေါ်ရိုးတန်းဖြင့်၊ ကျမ်းကြီးအသွင်၊ ဆင့်ဆင့် သင်ခဲ့” လို့ ပြလာတာပါ။ စာပြန်စာရွတ်တာလဲ ဒီသညာတွေဘဲ။

အဲဒါဟာ အထိတ်သညာ၊ အနာဂတ်သညာအရိပ်တွေအနေနဲ့ ရှိနေတာပါ။ ယခု မနောဝိညာဏ်ကြီးထဲ ရောက်နေတော့ သူတို့က အဝိဇ္ဇာရိပ်၊ တဏှာရိပ်ဆိုပြီးတော့ ပြောနေတာပါ။ နှလုံးအကြည်မှာက အဝိဇ္ဇာရိပ်၊ မွှာရုံမှာက တဏှာရိပ်ရှိနေတယ်။ ဒါဟာ နှလုံးအကြည်ထဲမှာရှိနေတဲ့ သညာလေးတွေပါ။ နောက်ဘဝင်စိတ်မှာ ကံရိပ်ရှိပုံကို ပြောပြအုံးမယ်။ ကံဟာ အကြမ်းအားဖြင့် ဇနကကံ၊ ဥပထမ္ဘကကံအားဖြင့် နှစ်မျိုးရှိတယ်။ ဇနကကံဆိုတာ ဒီပဋိသန္ဓေ ဝိပါက်ဝိညာဏ် စိတ်လေးကို ပစ်ချလိုက်တဲ့ ကံပါ။ ဥပထမ္ဘကကံဆိုတာက ဒီပစ်ချလိုက်တဲ့ ပဋိသန္ဓေ

ဝိပါက်ဝိညာဏ်စိတ်လေးကို မပြုပျက်မကွဲပြားသွားအောင် အစဉ်
စောင့်ရှောက်ထိန်းသိမ်းနေရတဲ့ ကံကိုခေါ်တယ်။

ဒီ ကံနှစ်ပါးကို ဥပမာပြတဲ့အခါမှာ ဇနကကံက မင်းသား
လေးနဲ့ တူတယ်။ ဥပထမ္မကကံက အထိန်းတော်တွေနဲ့ တူတယ်။
ဒီ မင်းသားလေးကို ဘေးမသိ ရန်မခရအောင် အထိန်းတော်
တွေက ကျွေးမွေးသုခ်သင် စောင့်ရှောက်ထားသလို ဇနကကံက
ပစ်ချလိုက်တဲ့ ပဋိသန္ဓေဝိပါက်ဝိညာဏ်စိတ်လေးကိုလဲ ဥပထမ္မက
ကံက အစဉ်စောင့်ရှောက် ထိန်းသိမ်းရတယ်။ ဒီတော့ ဇနက
ကံကြောင့်လဲ ချမ်းသာတယ်။ ဥပထမ္မက ကံကြောင့်လဲ ချမ်းသာ
လာပါတယ်။ ဒီတော့ ဥပထမ္မကကံကို တကယ်မြင်လာရင်ဘဲ
အဲဒါ ချမ်းသာလာပါတယ်။ ဒါကြောင့် တရားပေးတဲ့ဆရာတော်
တွေကလဲ ဒီကံတွေကိုမြင်မှ တရားပေးလို့ ရပါတယ်။ အဲဒါ
ဒီကံတွေကိုကြည့်ပြီးတော့ အဲဒါ မှန်ဖို့လုံနဲ့ ဆိုင်တဲ့ ကံတွေကို
ပြုခိုင်းလာရတယ်။ ဥပထမ္မကကံကို ပဋ္ဌမ ပညတ်သန္တတိမှာ
ထုတ်ခဲ့ပြီ။ အခု ပရမတ်သန္တတိမှာ ဇနကကံကို ထုတ်လာရမယ်။

ဒီတော့ ဘဝင်စိတ်ဆိုတာဘာလဲ။ အဲဒါဟာ ပဋိသန္ဓေဝိပါက်
ဝိညာဏ်စိတ်ဘဲမဟုတ်လား။ ဒီ စိတ်ဟာ ဇနကကံရဲ့ သတ္တိကြောင့်
ဖြစ်လာတာပါ။ ဒီတော့ ဘဝင်စိတ်ရဲ့ အကြောင်းကိုရှာရင် ကံ
ဘာကံလဲ ဇနကကံပါ။ အခု ဒီနေရာမှာ ဇနကကံလေးဝင်လာ
ပြီ။ ဒါဟာ တကာကြီး တရားပေါက်ဖို့သည်ပင် ဒီကံက တကာ
ကြီးရဲ့ ဝိညာဏ်ကြီးကို နှိုးပေးနေပြီ။ ဒီတော့ ဒီကံလေးတွေဟာ
ဇနကကံ၊ ဥပထမ္မကကံတွေကို နှိုးပေးလာတယ် မဟုတ်လား။
ဒီတော့မှ ဒီကံက ပရိပါစကမီးခတ်ကို အားပေးလာတယ်။

အဲဒါထကာကြီး “ ဘိုးစွန့် ” လဲ ဆင်ခြင်လာရင် မီးဓာတ်တွေ ညီညွတ်ပြီးတော့ အဲဒါ အသိဉာဏ်တွေဟာ တဖြည်းဖြည်းငင် လာတော့မယ်၊ ကိုင်း....ဘင်စိတ်ရဲ့ အကြောင်းမှာ ဇနကာရ် ရိပ် ပါ၊ နောက် မနောဝိညာဏ်က ဝေဒနာရိပ်ပါ၊ ဒီတော့ဝေဒနာ ဟာ အရိပ်ကင်းတဲ့ ဝေဒနာ၊ အရိပ်မကင်းတဲ့ ဝေဒနာဆိုပြီး နှစ်မျိုးရှိတယ်။

ဒီတော့ ပစ္စယပရိဂ္ဂဟဉာဏ်က အရိပ်ကင်းတဲ့ ဝေဒနာကို ထုတ်ခဲ့ပြီ၊ ယခု ဒီနေရာမှာ အရိပ်မကင်းတဲ့ဝေဒနာကို ထုတ်ရ တယ်၊ ဒီတော့ရင် အရိပ်မကင်းတဲ့ဝေဒနာဆိုတာဟာ အဆင်း နဲ့အကြည် ဆုံတဲ့အခါမှာ မြင်မှုပေါ်တာသည်ပင် နာမနဲ့ သဏ္ဌာနပညတ်ကို ဆွဲတယ်၊ ဆွဲပြီးတော့ ကောင်း၊ မကောင်း ခံစားချလိုက်တဲ့ ဒီဝေဒနာဟာ ဝိညာဏ်ကြီးဘဲ မဟုတ်လား၊ ဒီတော့ အဆင်းနဲ့အကြည်တို့ ချုပ်သွားသော်လဲ ဒီခံစားမှု ဝေဒနာလေးဟာ မပျောက်ပျက်ဘဲ (ဝါ) မချုပ်သွားဘဲ ဒီဝိညာဏ်ကြီးထဲမှာ အစဉ်ရှိနေတယ်၊ အရင်က ခံစားလာခဲ့တဲ့ ဝေဒနာလေးဟာ အစဉ်ရှိနေတယ်၊ အဲဒီဝေဒနာရဲ့ ရေသောက် မြစ်လေးရှိနေလို့ ဒီဝိညာဏ်ကြီးက ကောင်း၊ မကောင်းဆိုပြီး ခံစားနိုင်တာပါ၊ တနည်း ဒီ မနောဝိညာဏ်ကြီးပေါ်နိုင်တာပါ၊ ဒီ ဝေဒနာလေးမှ မရှိရင် ဝိညာဏ်ကြီးက ခံစားလို့ မရပါ၊ တနည်း မနောဝိညာဏ်ကြီးဟာ ပေါ်လို့မရပါ။

ဒါကြောင့် အဆင်းနဲ့အကြည်ဆုံစဉ်က ခံစားခဲ့တဲ့ ဒီဝေဒနာ လေးဟာ (ဝါ) ယူလာတဲ့ ဝေဒနာလေးဟာ ယခု မနောဝိညာဏ် ကြီးထဲမှာ အစဉ်ရှိနေတယ်၊ ဒီဝေဒနာဟာ အကြောင်းရိပ်ရှိတဲ့ ဝေဒနာပါ၊ (ဝါ) အဝိဇ္ဇာရိပ်၊ တဏှာရိပ်၊ ကံရိပ်ဆိုတဲ့

အကြောင်းရိပ်တွေရှိနေတဲ့ဝေဒနာပါ။ ဒီတော့ ဒီမနောဝိညာဏ် ကြီးရဲ့ ရေသောက်မြစ်ဟာ (၀၁) အကြောင်းရေသောက်မြစ် ဟာ ဝေဒနာပါ။ ဒီတော့ ဘာစိတ်ပဲပေါ်ပေါ် စိတ်ပေါ်လာ တာသည်ပင် (၀၁) မနောဝိညာဏ်ကြီးက သိမှုကြီးပေါ်လာတာ သည်ပင် (တနည်း) မနောဝိညာဏ်ကြီးရဲ့ အကြောင်း ၄-ပါး ပေါင်းဆုံတာသည်ပင် အဘိဓမ္မာက (၁) နှလုံးအကြည်၊ (၂) ဓမ္မာရုံ၊ (၃) ဘဝင်စိတ်၊ (၄) မနောဝိညာဏ်လို့ ၄-ပါးပြသော်လဲ သဘာဝနဲ့ ကြည့်လိုက်ရင် -

အဝိဇ္ဇာရိပ်၊ တဏှာရိပ်၊ ကံရိပ်၊ ဝေဒနာရိပ် ဒီလေးကောင် ဆုံနေတာကို လာတွေ့တယ်။ ဒီလေးကောင် ပေါင်းနေတာကို သန္တတိလို့ခေါ်တယ်။ ဒါဟာ ပရမတ်သန္တတိပါ။ ဝိညာဏ်ကြီးကို သတ်တော့မယ်ဆိုတော့ (တနည်း) ဒီ အကြောင်း ၄-ချက်မှာ ဆက်နေတဲ့ သဘောလေးကိုသာ သတ်ရမယ်။ ဆက်နေတဲ့သန္တတိ လေးကို ဖြတ်ရတော့မယ်။ ဒီတော့ ဒီဆက်နေတဲ့ သန္တတိကို အတိတ်၊ အနာဂတ်၊ ပစ္စုပ္ပန်ဆိုပြီးတော့ ကာလသုံးပါး ဖွဲ့ပြီး တော့မှ အနိစ္စ ဒုက္ခ အနတ္တနဲ့ သတ်ရတော့မယ်။ ဒီတော့မှ ဒီ မနောဝိညာဏ်ကြီးသေမယ်။

(ညဟောစဉ်)

ယခုဘက်လာတဲ့သန္တတိရဲ့လုပ်ငန်းစဉ်ဟာအင်မတန်မှ နက်နဲသိမ်မွေ့လှပါတယ်။ အခုသာသနာတော်ကြီးရဲ့ နောက်ပိုင်းမှာ ပုတီးစိတ်ကြတယ်။ အဲဒါအနိစ္စ-ဒုက္ခ-အနတ္တ-ဆိုပြီး ပုတီးတွေစိတ်လာတယ်။ ဒီတော့အနိစ္စဆိုတာ ဘာကိုခေါ်သလဲ-ဒီလိုမေးလိုက်ရင်ဘဲ သဘာဝတွေကို မသိကြတော့ဘဲ အိုးကျကွဲတာ၊ ပုဂံကျကွဲတာ၊ သူသေတာတွေကို အနိစ္စ ဒုက္ခ အနတ္တလို့ရှုနေကြတော့တယ်။ သူရဲ့သဘာဝတွေကို မတွေ့ကြတော့ပါ။ ဒီအနိစ္စတွေကို ယခုသမ္မသနဉာဏ်က ပေါ်လာမဲ့အနိစ္စနဲ့ ကပ်လိုက်ရင်ကပ်လို့မရတော့ပါ။

ယခုသမ္မသနဉာဏ်ရဲ့ လုပ်ငန်းစဉ်မှာ အနိစ္စ ဒုက္ခ အနတ္တလက္ခဏာယဉ်လေးကို ပေါ်လာတော့မယ်။ ဒီတော့အနိစ္စအစစ်ကိုတွေ့ချင်သလား၊ တွေ့ချင်ရင် သန္တတိအဆက်လေးကို တွေ့အောင် ရှာရမယ်။ (၁) အဇ္ဈတ္တံငါ ဗဟိဒ္ဓါဝါ (၂) သြဋ္ဌာရိကံငါ-သုခမံငါ (၃) ဟိနိဝါ ပဏီတံငါ (၄) ခူရေဝါ သန္တိကေဝါလို့ဆိုပြီးတော့ အနတ္တ လက္ခဏာသုတ်မှာကို အဲဒါဟာသန္တကံ ၄-ချက်ဆက်နေပုံကို ပြလာပါတယ်။ ဒီတော့ဥတုသန္တတိကို လက္ခဏာလာရင်ဘဲ အဲဒါအဟာရသန္တတိ၊ စိတ်သန္တတိ၊ ကံသန္တတိဆိုတဲ့ ကျန်တဲ့သန္တတိတွေဟာလဲ ပါလာပြီ။ ဒီတော့ကမ္ဘာတသိန်းက ပြုလုပ်လာခဲ့တဲ့ ဆိတ်သတ်ကံကြီးတွေကို လက်ရပ်ပြီးခေါ်နေတဲ့အနေနဲ့ အဝေး အနီးဆိုတဲ့ ကံသန္တတိလေးက ခေါ်နေပြီ။ ဒီတော့ အဲဒီဖေါ်တုတ်ပြလိုက်တဲ့ သန္တလေးတွေကို ပြတ်အောင် ဖြတ်ရတော့မယ်။

အခုအနတ္တိလက္ခဏသုတ်ကပြလာတဲ့သန္တတိဆက် (၄) ခုကို ပြလိုက်ပါပြီ။ အဲဒီသန္တတိဆက်လေးတွေကို ပြတ်အောင်ဖြတ်ရ တော့မယ်။ ဘာနဲ့ဖြတ်မလဲ။ “အတီတာနာဂတပစ္စုပ္ပန္နံ အနိစ္စံ ခယဋ္ဌေန၊ ဒုက္ခံ ဘယဋ္ဌေန၊ အနတ္တာ အသာရကဋ္ဌေန” လို့ပြ လာတဲ့အတိုင်း ဒီလက္ခဏယာဉ်သုံးပါးနဲ့ ဖြတ်လိုက်မှ ကမ္ဘာတ သိန်းကပြုလာခဲ့တဲ့ကုသိုလ်၊ အကုသိုလ်ကံတွေဟာပြတ်သွားတော့ မယ်။ ဒီတော့ အာဠာရ ဥဒကကြီးတို့မှာ ဒီသန္တတိဆက်လေးတွေ ရှိနေကြသေးတယ်။ ဒါကြောင့် ကမ္ဘာပေါင်း ရှစ်သောင်းလေး ထောင်ကြာလို့ စုတတဲအခါမှ ဒီသန္တတိကနေပြီး အကုသိုလ် ကံတွေကို ဆွဲရင်အပါယ်လေးပါးသို့ ကျအုံးမှာဘဲမဟုတ်လား။ ဒီတော့လေးဆယ်သော သမထတွေဟာ သညာဝိညာဏ် အရောင် တောက်အောင်သာရပါတယ်။ ဒီအာဠာရဥဒကတို့ဟာလဲ သညာ ဝိညာဏ်တွေ အရောင်တောက်နေတာပါ။

ဒီသညာ ဝိညာဏ်အရောင် တောက်တာဟာ ဘယ်လောက် ကြောက်ဖို့ကောင်းသလဲ။ ဒါကြောင့်အခုသန္တတိ ဆက်လေးကို ဖြတ်ပစ်ရမယ်။ (၀၁) ဖြတ်ပစ်ရမယ်။ “အတီတာနာဂတ ပစ္စုပ္ပန္နံ အနိစ္စံ ခယဋ္ဌေန၊ ဒုက္ခံ ဘယဋ္ဌေန၊ အနတ္တာ အသာရ ကဋ္ဌေန” ဆိုတဲ့ပါဠိတော်ရဲ့လုပ်ငန်းစဉ်ကို နက်ဖြန်ကျရင်ရောက် ပါတော့မယ်။ ဒီတော့ အခုဒီသန္တတိ ဆက်တွေကို ပြလာပါပြီ။ ဒီတော့ဥတုအနေနဲ့ ဆက်လိုက်တာနဲ့ နောက်ဆုံးကံကပါဆက် လာတော့မယ်။ အဲဒါဟာအဆင်းဆိုတဲ့ ဥတုသန္တတိလေးကို (တနည်း) ရူပါရုံလေးကို ချည်တိုင်ထားပြီး အာဟာရသန္တတိ၊ စိတ်သန္တတိ၊ ကံသန္တတိဆိုတဲ့ဒီသုံးပါးတို့က ဘေးကနေဆက် နေကြတယ်။ ဒီလိုဆက်နေတဲ့အတွက်ကြောင့် သေခါနီးအခါမှာ

ကံဆက်ကနေပြီးတော့ ကမ္ဘာတသိန်းကပြုလာခဲ့တဲ့ အကုသိုလ်
ကံတွေက (၀၂) နှားသတ်ကံတွေ၊ ဆိတ်သတ်ကံတွေကဝင်ပြီး
ဆွဲလိုက်ရင် အပါယ်လေးပါးကို မကျနိုင်ဘူးလား၊ ဒါကြောင့်....
တိက္ခဟာသ၊ ဇဝန၊ ဂမ္ဘီဆိုတဲ့ဉာဏ်လေးပါးနဲ့ တွေးကြပါ
ကြံကြပါလို့ ဆိုတာကို ဆုံးမခဲ့ပါတယ်။

ဒါကြောင့် ဒီမဲကြိုးလေးကို အခုမဟာသတိပဋ္ဌာန်တရား
တော်ကြီးရဲ့ အစ ရုပ်နာမ်ပိုင်းကြီးကနေသတ်ဖို့ ဖြတ်ဖို့သာလှလို့
ကြီးတွေမွေးကြပါတော့၊ ဒီမဟာသတိပဋ္ဌာန် တရားတော်ကြီးကို
အားထုတ်လာရင်ဘဲ အာတာပီ၊ သမ္ဗဇာန၊ သတိမာ၊ ဝိနေယျ
ဒီလေးခုကနဲ့ ညီမှ လုပ်ငန်းစဉ်ကို အားထုတ်လို့ ရပါတယ်။
ဒါကမနေ့က ပြောလာခဲ့တဲ့ သဘာဝလေးတွေပြန်ပြီးနွေးလိုက်
တာပါ။ ကိုင်း.... ဒီနွေးဘယ်လိုတက်မလဲ၊ ဒီတော့အသိဆိုတာ
ဟာ သညာသိနဲ့ ဝိညာဏ်သိဆိုပြီးနှစ်မျိုးရှိတယ်။ ဒီတော့သညာ
သိဆိုတာ ဦးကျောက်အိမ်ကနေပြီးတော့ သိတဲ့အသိပါ ဝိညာဏ်
သိဆိုတာ နှလုံးအိမ်ကနေသိတာပါ။ အဲဒီနှလုံးသွေးအိမ်လေးကို
မှီပြီးတော့ဖြစ်တဲ့ဝိညာဏ်ကို မနောင်ညာဏ်လို့ ခေါ်တယ်။

ဒီတော့နှလုံးအိမ်မှာ နှလုံးအကြည်ရှိတယ်။ ဒါကအဘိဓမ္မာ
က ဟဒယဝတ္ထုရုပ်လို့ ခေါ်တယ်။ နှလုံးသွေးလို့လဲ ခေါ်တယ်။
ဒီတော့ နှလုံးအိမ်ဆိုတာ မိမိရဲ့ ခန္ဓာကိုယ်ထဲမှာ နှလုံးသည်းပွတ်
ဆိုတာရှိတယ်။ ဒီနှလုံးသည်းပွတ်ထဲမှာ တလက်ဖက်မျှလောက်
ရှိတဲ့သွေးတွေဟာ အစဉ်ကျနေတယ်။ တစက်တစက်နဲ့ ကျနေ
တယ်။ ဒီသွေးဟာ ခန္ဓာကိုယ်ကြီးမှာ တနာရီကိုအပတ်ပေါင်း
ခြောက်ဆယ်ပတ်နေတယ်။ ဒါကိုသဉ္ဇရဏ သွေးလို့ ခေါ်တယ်။
သူဟာအဗဒ္ဓသည်းခြေနဲ့ ယှဉ်ပြီးလှည့်နေတယ်။

ဒီနှလုံးအိမ်မှာရှိတဲ့နှလုံးသွေးကို ကိုယ်ငွေ့လို့လဲ ခေါ်တယ်၊ မနောဝိညာဏ်လို့လဲ ခေါ်တယ်၊ ဒီထဲမှာ ဥသမမီးဓာတ်လေးရှိတယ်၊ ဒီကနေ့သိတဲ့အသိကို ဝိညာဏ်သိလို့ ခေါ်တယ်၊ ဒါကြောင့် သိမှုကိုခွဲရင် သညာသိ၊ ဝိညာဏ်သိဆိုပြီးနှစ်မျိုး ဖြစ်လာတာပါ။ ဒါကို မီးဓာတ်အနေနဲ့ ပြောရင် ချက်တိုင်မှာရှိတဲ့ ပရိပါစက မီးဓာတ်လေးဟာ ကမ္မဇတေဇာလေးနဲ့ တက်လာတဲ့ အခါမှာ နှလုံးအိမ် ရင်ချိုင့်အရပ်မှာကို ဥသမမီးဓာတ်နဲ့ လာပေါင်းတယ်။

နောက်ဒီးဈောက်အိမ်ကို ရောက်လာတော့ သန္တပ္ပန မီးဓာတ်နဲ့ လာပေါင်းပြန်တယ်၊ ဒီတော့ အာရုံငါးပါးနဲ့ တွေ့လိုက်တဲ့ အခါမှာ ဒီသန္တပ္ပနမီးဓာတ်လေးဟာ ပွင့်လာတယ်၊ ဒါကိုသညာသိလို့ ခေါ်တာပါ။ တနည်း-ဒီသန္တပ္ပနမီးဓာတ်လေးဟာ သညာနာမ်ဓာတ်လေးပါ။ အဲဒီသညာနာမ်ဓာတ်လေးက အာရုံငါးပါးနဲ့ တွေ့လိုက်တဲ့အခါမှာ ထွက်ဆွဲလာတယ်၊ ဒီလိုဆွဲလိုက်တော့မှ ဒီသန္တပ္ပနမီးဓာတ်လေးဟာ အာနာပါန လုပ်ငန်းစဉ်နဲ့ ရှုလိုက်တဲ့အခါမှာ ပိုးစုန်းကြူးလေးများ လက်သလို မီးဓာတ်လေးပွင့်လာတယ်။

ဒါကို အာနာပါန အားတုတ်လာရင် သိလာပါလိမ့်မယ်၊ ဒီသန္တပ္ပနမီးဓာတ်ကို သုတ္တန်နည်းနဲ့ ပြောရရင်သညာပါ၊ အဘိဓမ္မာနည်းနဲ့ ပြောရင် စက္ခုဝိညာဏ်စတဲ့ဝိညာဏ်သွေးလေး ငါးလုံးပါ ဒါကသညာသိအသိပါ။ နောက်ဝိညာဏ်သိအသိကျတော့ ခုနပြောခဲ့တဲ့နှလုံးအိမ်ကြီးကို မှီပြီးတော့ဖြစ်တဲ့ မနောဝိညာဏ်ကနေသိတဲ့အသိပါ။ အဲဒါ ဘာဘယ်လိုသိသလဲ၊ ဒါကိုရှာရတော့မယ်၊ ဒီတော့ယခုလုပ်ငန်းစဉ်မှာ ပဌမဥတုအကြောင်းကို ချေ

လိုက်တော့ အာဟာရအကြောင်းပေါ်လာတယ်။ အာဟာရ အကြောင်းကိုချေလိုက်ပြန်တော့ အခုစိတ်အကြောင်း ပေါ်လာ ပြန်ပြီ။

ဒီတော့ ဒီစိတ်အကြောင်းကို ယခု ချေရတော့မယ်။ ပြောလို တာက စိတ်အကြောင်းကို ချေတဲ့အခါမှာ ကံအကြောင်း ဟာလဲ ပါလာပါတယ်။ ဘာကြောင့်လဲဆိုရင် အဲဒီစိတ်ကြောင့်လဲ ကံဖြစ်လာတယ်။ အဲဒီကံကြောင့်လဲ စိတ်ဟာဖြစ်လာရပါတယ်။ ကံကြောင့်စိတ်ဖြစ်လာတယ်ဆိုတာက အတိတ်အကြောင်း ဇနက ကံကြောင့် ပစ္စုပ္ပန်အကျိုး ပဋိသန္ဓေဝိပါက်ဝိညာဏ်စိတ်၊ တနည်း ပစ္စုပ္ပန်အကျိုး ဇနကကံလေး ဖြစ်လာတာပါ။ စိတ်ကြောင့် ကံဖြစ်တယ်ဆိုတာက ယခုရနေတဲ့ စိတ်လေးကနေပြီး ပစ္စုပ္ပန် အကြောင်း ဥပထမ္မကကံတွေ ဖြစ်လာတာပါ။ ဒါကြောင့် စိတ်အကြောင်းကိုရှာရင် ကံအကြောင်းလဲပါလာပါတယ်။

ဒီတော့ ဥပထမဓိကဓာတ်မှာရှိတဲ့ မနောဝိညာဏ်သိကြီးကို (၀၁) သိမ္မဝိညာဏ်ကြီးကို ရှာရတော့မယ်။ ဘယ်လိုရှာမလဲ ရှာပြမယ်။ ပဉ္စမ သိမ္မမနောဝိညာဏ်ကြီး ပေါ်လာတော့မယ် ဆိုတော့ ဘယ်သဘာဝတွေ ပေါင်းဆုံသလဲ ပြောပြမယ်။ (၁) နှလုံးသွေးအကြည်ခတ်ကလဲရှိရမယ်။ (၂) ဓမ္မာရုံကလဲ ရှိရမယ်။ ဒီတော့ အရင်ကငါးပါးသော အာရုံတွေကို တကဏ္ဍထုတ် ခဲ့ပြီ။ ယခု ဒီကဏ္ဍက ဓမ္မာရုံကိုထုတ်လာပြီ။ ဓမ္မာရုံကို အမျိုးသွီး ကြီးတွေ သိအောင်ပြောရရင် အတိတ်အာရုံနဲ့ အနာဂတ်အာရုံ လေးတွေကို ဆွဲနေဒါကို ဓမ္မာရုံလို့ ခေါ်တယ်။ ဒီတော့ ပျော်ကြ ရွှင်ကြတာတွေဟာလဲ ဒီအတိတ် အနာဂတ်အာရုံတွေကို ဆွဲပြီး တော့ နှစ်သက်လို့ ပျော်ကြရွှင်ကြတာဘဲ မဟုတ်လား။

ဒီတော့ ပဌမ နှလုံးအကြည်၊ ဒုတိယ ဓမ္မာရုံကလဲရှိရမယ်။ အဲဒီ နှစ်ပါးရှိရုံနဲ့ မသိသေးပါ။ (ဝါ) သိမှုမနောဝိညာဏ်ကြီးမပေါ် သေးပါ။ အဲဒီ နှလုံးသွေးအကြည်ထဲမှာကို ဒီအတိတ်အကြောင်း ဇနကကံကချလိုက်တဲ့ ယခု ပဋိသန္ဓေဝိပါက်ဝိညာဏ်စိတ်လေးဟာ ရှိတယ်။ ဒီ စိတ်ဟာ ပဋိသန္ဓေအခါမှာ ပဋိသန္ဓေကိစ္စကို ဆောင် နေတယ်။ ဒီကိစ္စကို ပြီးသွားတာနဲ့ ဒီစိတ်လေးဟာ ဘဝင် ကိစ္စကို ဆောင်ရွက်နေရတယ်။ အဲဒီ ဘဝင်စိတ်ဟာ မြစ်ရေ အယဉ်ကြီးများစီးသလို အမြဲတန်းစီးနေရတယ်။ ဒီတော့ အာရုံ တခုကို မြင်လိုက်တာနဲ့ (တနည်း) ပဌမ နှလုံးအကြည်ဓာတ်နဲ့ ဒုတိယ ဓမ္မာရုံပေါင်းဆုံလိုက်တာနဲ့ ဒီဘဝင်စိတ်ကြီးဟာ ရပ်တန့် သွားတယ်။ ဒါမှ အာရုံကို သိလိုက်ရတယ်။ ဒီတော့ ဒီဘဝင်စိတ် ကလဲ ပြတ်ရမယ်။ ဒီလိုဘဝင်စိတ်ပြတ်လိုက်မှ မနောဝိညာဏ် ကြီးကလဲ ဘွားကနဲပေါ်လာပြီး ဝင်လာရတယ်။ ဒါကို ဒီလေး ပါး ပေါင်းဆုံမှ လောကကြောင်းအနေနဲ့ သိမှုကြီးဟာ ပေါ် လာတော့တယ်။

ဒီတော့ နှလုံးအကြည်ရယ်၊ ဓမ္မာရုံရယ်၊ နောက် ဘဝင်စိတ် ကလဲ ပြတ်ရမယ်။ မနောဝိညာဏ်ကလဲရှိရမယ်။ ဒီလေးပါးဆုံမှ သိတယ်ဆိုတဲ့ မနောဝိညာဏ်ကြီးက သိမှုကြီးကိုဖြစ်လာတာပါ။ ဒီသဘာဝကို နားလည်ထားရမယ်။ နားလည်လာမှ ရှေ့ကို တခါတက်လို့ ရပါတယ်။ ဒီတော့ ဘာကြောင့် ဒီလိုခွဲနေရသလဲ။ ဒီတော့ ကိုယ်က အနိစ္စ ဒုက္ခ အနတ္တကို ရှုချင်လို့ပါ။ ဒီတော့ ဘာကိုရှုရမလဲ။ ရုပ်နာမ်တွေကို ရှုရမှာလား မဟုတ်ပါ။ တကယ် ရှုချင်ရင် ကာလသုံးပါးကိုသာ ရှုရမှာပါ။ အဒါဟာ အတိတ် အနာဂတ် ပစ္စုပ္ပန်ဖြစ်တဲ့ ကာလသုံးပါး ဆက်စပ်နေတဲ့သန္တတိ

လေးကို၊ ရမယ်၊ အဲဒါ နှလုံးအကြည်ရယ်၊ ဓမ္မာရုံရယ်၊ ဘဝင်
စိတ်ရယ်မနောဝိညာဏ်ရယ်တို့ကို အနိစ္စဘဲ ဒုက္ခဘဲ အနတ္တဘဲလို့
ရှုလို့မရပါ။ ဘာကြောင့်လဲဆိုရင် စိတ်တို့ရဲ့ ဥပါဒ်၊ ဌီ၊ ဘင်
တို့ကို ရှုလို့မရပါ။ ဘာကြောင့်လဲ ဒါတွေက သဘာဝရဲ့
အရာပါ။ (ဝါ) ဘုရားရှင်တို့ရဲ့ ကျက်စားရာ သဘာဝပါ။

ဒီတော့ ဘာကိုရှုရမလဲ သန္တတိကို ရှုရမယ်။ အဲဒါ နှလုံး
အကြည်ရယ်၊ ဓမ္မာရုံရယ်၊ ဘဝင်စိတ်ရယ်၊ မနောဝိညာဏ်ရယ်
ဒီလေးပါးတို့ကို ဆက်စပ်နေတဲ့သန္တတိကိုသာရှုရမယ် (တနည်း)
ဒီလေးပါးပေါင်းနေတဲ့ သန္တတိကို ရှုရမယ်။ ဘယ်လိုရှုမလဲ။
ဒီတော့ နှလုံးအကြည်ရယ်၊ ဓမ္မာရုံရယ် ဆက်နေတာဟာ သန္တတိ
တချက်ဘဲ မဟုတ်လား။ နောက် ဓမ္မာရုံရယ်၊ ဘဝင်စိတ်ရယ်
ဆက်နေတာလဲ သန္တတိတချက်ဘဲ မဟုတ်လား။ နောက် ဘဝင်
စိတ်ရယ်၊ မနောဝိညာဏ်ရယ် ဆက်စပ်နေတာလဲ သန္တတိတချက်
ဘဲ မဟုတ်လား။ အဲဒီလိုဆက်နေတဲ့သန္တတိကိုရှုရမယ်။ ဒီတော့
ဥပမာ လက်လေးချောင်းထောင်လိုက်ပါ။ လက်လေးချောင်းမှာ
လက်ညှိုးနဲ့ လက်ခလယ်တို့က တချက်ဆက်စပ်နေတယ်။ နောက်
လက်ခလယ်နဲ့ လက်သူကြွယ်က တချက်ဆက်နေတယ်။ နောက်
လက်သူကြွယ်နဲ့ လက်သန်းက တချက်ဆက်နေတယ်။

ဒီတော့ ဒီဥပမာလိုဘဲ ဒီလိုအဆက်သုံးဆက်၊ ဆက်နေတာကို
ဘုရားရှင်က ဒါတွေကို နာမည်ပေးတဲ့အခါမှာ အတိတ်ဆက်၊
အနာဂတ်ဆက်၊ ပစ္စုပ္ပန်ဆက်လို့ ဆိုပြီးတော့ နာမည်ပေးလာ
တယ်။ ဒီတော့ ဒီသဘာဝလေးခုကို ဆက်နေတဲ့ အဆက်ဟာ
သုံးခုရှိပါတယ်။ ဒီသုံးချက်ရဲ့ သဘာဝကို ယခုရှာနေရပြီ။ ဒီဆက်

နေတဲ့ အဆက်လေးကို ပြောတတ်လာရမယ်။ ဒီအဆက်လေးတွေကိုမှ “အတိတာနာဂတပစ္စုပ္ပန်” အနိစ္စ၊ ခယဋ္ဌေန၊ ဒုက္ခံ ဘယဋ္ဌေန၊ အနတ္တာ အသာရကဋ္ဌေန” အနိစ္စ ဒုက္ခ အနတ္တလို့ ရှုရမယ်လို့ ဘုရားရှင်က ဟောကြားလာတာပါ။ ဒီတော့ အနိစ္စ ဒုက္ခ အတ္တနလို့ ပုတီးစိတ်လို့ မရပါ။ ပုတီးစိတ်ဖိုရာကို မဆိုထားနဲ့ ယခု ဒီနှလုံးအကြည်လေးကိုပင် လက်ညှိုးထိုးပြီးတော့အနိစ္စလို့ ရှုလို့ မရပါ။ အဲဒါဟာ ပညတ်ပေါ်မှာ ရှုနေတာပါ။ လက်ညှိုးထိုးပြီးတော့ကို အနိစ္စလို့ ရှုလို့ မရပါ။

ဒီတော့ နာမရူပ ပရိစ္ဆေဒဉာဏ်က ဥတုဇရုပ်လောကကြီးကို သုဉ်းဆိတ်ခဲ့ပြီးနောက် ပဇ္ဇယ ပရိဂ္ဂဟဉာဏ်က အာဟာရဇရုပ်လောကကြီးကို သုဉ်းဆိတ်ခဲ့ပြီ။ အဲဒီလို သုဉ်းဆိတ်ခဲ့တဲ့သူမှာ အခု သမ္မသနဉာဏ်မှာ ဆက်စပ်တဲ့ သန္တတိလေးသာ ကျန်ပါတော့တယ်။ ဒီတော့မှ ဒီသန္တတိလေးတွေကို ရှာနိုင်လာရင် ထိုပုဂ္ဂိုလ်မှာ ဒီဆက်စပ်နေတဲ့ သန္တတိလေးတွေကို နာမည်လေးတွေ တပ်နိုင်လာတော့မယ်။ (၀၁) ပေးနိုင်လာတော့မယ်။

ဒီလိုကို ထွင်းဖောက်ပြီးတော့မြင်လာမှ အနိစ္စတလုံးကို ပိုင်မယ်။ ဒီတော့အနိစ္စဆိုတာ ရုပ်တရား နာမ်တရား အပေါ်မှာ ရှာတာမဟုတ်ပါ။ ယခုဒီသမ္မသနဉာဏ်ရဲ့ လုပ်ငန်းစဉ်နဲ့ ကြည့်တဲ့အခါမှာ ဆက်စပ်နေတဲ့ သန္တတိလေးကို ရှုတာပါ။ ဒီတော့ခုနက ပြောခဲ့တဲ့နှလုံးအကြည်ရယ်၊ ဓမ္မာရုံရယ်၊ ဘဝင်စိတ်ရယ်၊ မနောဝိညာဏ်ရယ်လို့ဆိုတဲ့ ဒီလေးပါးမှာ အဆက်လေးသုံးခုရှိနေတယ်။ (တနည်း) အဆက်ကလေးသုံးဆက်ရှိနေပါတယ်။ ဒါကသညာဝိညာဏ်ပါ။

ဒီတော့နှလုံးအကြည်နဲ့ ဓမ္မာရုံနဲ့ ဆက်နေတာကဘာအဆက်လဲ၊ နောက်ဓမ္မာရုံ၊ ဘဝင်စိတ်ရယ်ဆက်နေတာက ဘာအဆက်လဲ၊ နောက်ဘဝင်စိတ်ရယ်၊ မနောဝိညာဏ်ရယ်ဆက်နေတာက ဘာအဆက်လဲ၊ ဒါကိုပြောပြစမ်းပါ။ ဒါကိုပညာနဲ့ သိအောင်လုပ်ရမယ်၊ ယခုပြောလိုက်တာတွေက သညာဝိညာဏ်သိတွေပါ။ ဒီကနေ ပညာသိဖြစ်အောင် အကြောင်းတရားတွေကို ထပ်ရှာရမယ်၊ ဒီတော့ဒီဆုံတဲ့လေးကောင်ဟာ ဘယ်သူ့ကြောင့်ဖြစ်လာတာလဲ၊ အဲဒီအကြောင်းကိုရှာရမယ်၊ ဒီတော့မှ အကြောင်းတရားတွေကိုတွေ့ပြီး ပညာသိဖြစ်လာမယ်။

ပြောပြမယ်...၊ နှလုံးအကြည်ဟာက အဝိဇ္ဇာရိပ်ကြောင့်ဖြစ်တယ်၊ အဝိဇ္ဇာရိပ်သဘောဆိုတာ အရင်က အဆင်းနဲ့အကြည် ဆုံလိုက်တဲ့အခါမှာ ပေါ်လာတဲ့သညာလေးတွေဟာ အဆင်းနဲ့ အကြည်တို့က ချုပ်သွားသော်လဲ ယခုဒီနှလုံးအိမ်အကြည်ဓာတ်မှာရှိနေတယ်၊ ဒါကြောင့်အာရုံကို ပြန်စဉ်းစားလိုက်တဲ့အခါမှာ ပေါ်လာတာပါ၊ (တနည်း) သိလာတာပါ၊ အဲဒီသညာလေးတွေကို ထွက်ဆွဲလိုက်ရင်ဘဲ အတိတ်အာရုံတွေဟာ ပေါ်လာတာသည်ပင် အဆင်းနဲ့အကြည် ဆုံခဲ့စဉ်က ဖြစ်ပေါ်လာတဲ့ သညာလေးတွေဟာ အဆင်းနဲ့အကြည်တို့ ချုပ်သွားသော်လဲ ဒီသညာလေးတွေဟာ နှလုံးအိမ်ထဲမှာ အစဉ်ရှိနေတယ်၊ ဒါဟာ အတိတ်သညာပါ၊ အတိတ်သညာ ဖြစ်ခြင်းကြောင့် အဝိဇ္ဇာသဘောပါ။

အဲဒါက နှလုံးအကြည်ထဲမှာရှိနေတယ်၊ နောက်ဓမ္မာရုံမှာရော ဘယ်အကြောင်းရှိသလဲဆိုရင် ဒီတော့အဆင်းနဲ့ အကြည်

ဆွဲပြီး ဇာတ်သိမ်းသွားသော်လဲ အဆင်းသညာလေးဟာလဲနှလုံး
အိမ်ထဲမှာဘဲ ရှိတယ်။ အဲဒီအကြည်သညာလေးဟာလဲ နှလုံးအိမ်
ထဲမှာဘဲရှိတယ်။ အဲဒီအကြည်သညာလေးဟာလဲ နှလုံးအိမ်ထဲမှာ
ဘဲရှိနေတယ်။ ဒီဟာကိုဓမ္မာရုံလို့ ခေါ်တယ်။ ဒီဓမ္မာရုံမှာတဏှာ
သဘောရှိတယ်။ အဲဒါအနာဂတ်သဘောပါ။ ကိုင်းဒီတော့
အကြောင်းနှစ်ခုထွက်လာပြီ။

နောက်ဘဝင်စိတ်ရဲ့ အကြောင်းကျတော့ကံရိပ်လို့ ခေါ်တယ်။
(တနည်း) ကံသဘောပါ။ ဒီတော့ မနောဝိညာဏ်ကြီးကျတော့
ဝေဒနာရိပ်သဘောပါ။ ဒီတော့ ဘဝင်စိတ် ကံရိပ်သဘောဆို
တာက ပစ္စုပ္ပန်အကျိုးဇနကကံကိုယူပါ။ ဘာကြောင့်လဲဆိုတော့
ဒီဘဝင်စိတ်ဟာ အတိတ်ဇနက အကြောင်းကံကြောင့် ဖြစ်လာ
တာမဟုတ်လား။ ဒါ့ကြောင့်ပစ္စုပ္ပန်အကျိုး ဇနကကံကိုယူပါ။
နောက် မနောဝိညာဏ် ဝေဒနာရိပ်သဘောဆိုတာက အဆင်းနဲ့
အကြည်ဆုံလိုက်တဲ့အခါမှာ နာမနဲ့ သဏ္ဌာနပညတ်ရိပ် နှစ်ပါးကို
ဆွဲပြီးတော့ဣဋ္ဌ-အနိဋ္ဌပေါ်လာတယ်။ ဒါကသညာရဲ့ ပျာပါရလို့
ခေါ်တယ်။ ဒီလိုသညာရဲ့ ပျာပါရလဲ ဖြစ်လာရော သုခဒုက္ခ
ကောင်း မကောင်းဆိုပြီးတော့ ခံစားလာတယ်။ အဲဒါကဝိညာဏ်
ရဲ့ ပျာပါရပါ။ အဲဒီလို ဝိညာဏ်ကြီးက ခံစားလာတဲ့ ဝေဒနာ
လေးဟာ ဒီမနောဝိညာဏ်မှာ အစဉ်ရှိနေတော့တယ်။

တနည်း ဒီလိုခံစားလာတဲ့ ဝေဒနာဟာ မနောဝိညာဏ်ရိပ်ထဲ
မှာရှိနေတယ်။ ဒါ့ကြောင့်မနောဝိညာဏ်ကြီးမှာ ဝေဒနာသဘော
ရှိနေတယ်။ နှလုံးအကြည်မှာ အဝိဇ္ဇာသဘော၊ ဓမ္မာရုံမှာ
တဏှာသဘော၊ ဘဝင်စိတ်မှာ ကံသဘော၊ မနောဝိညာဏ်မှာ

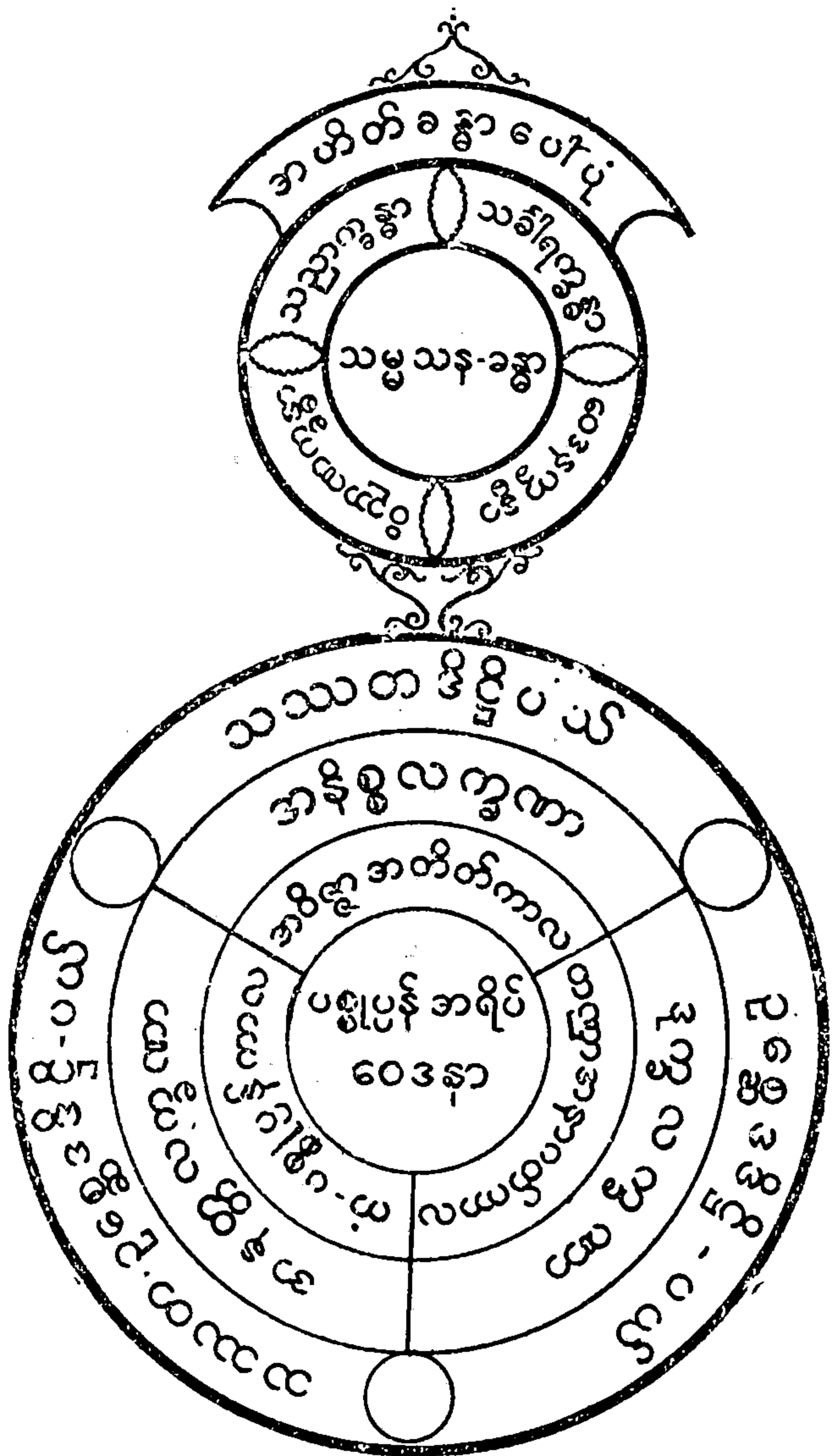
ဝေဒနာသဘောရှိနေကြတယ်။ ဒီအကြောင်းတရားလေးပါးကို
မြင်အောင်ကြည့်ပါ။ ဒီအကြောင်းတရားလေးပါးမှာရှိတဲ့ သန္တတိ
လေးတွေကိုမှ အနိစ္စ ဒုက္ခ အနတ္တနဲ့ ရှုရတော့မယ်။ ဒီတော့မှ
သဿတဒိဋ္ဌိ၊ ဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိ ပြတ်ပြီးတော့ ရှေ့ကိုတက်သွားတော့
မယ်။

ကိုင်း.....သာဓုသာဓုကြပါတော့။

သာဓု-သာဓု-သာဓု။

ပုံစံနံပါတ် (၁၂)

ဝါခေါင်လဆန်း (၁၁) ရက် နေ့ဟောစဉ်

ပုံစံနံပါတ် (၁၂)

ကိုင်းအနိစ္စတလုံးကိုတွေ့အောင် ဘယ်လိုရှာမလဲ၊ အခုဝိပဿနာဉာဏ်ထဲကိုသက်ဝင်လာပြီ၊ ဒီတော့ဘုရားရှင်က “လက္ခဏတ္ထယ ယာနေ၊ လက္ခဏာယာဉ်သုံးပါးဖြင့်။ ဩရောဟိတွာ၊ တက်စီး၍။ နိဗ္ဗာနံ၊ နိဗ္ဗာန်သို့။ ဂစ္ဆတိ၊ သွား၏။” လို့ပြလာပါတယ်။ ထို့ကြောင့်လက္ခဏာရေးသုံးပါးကို ထုတ်ပြီးဟောလာတာပါ။ ဒီလက္ခဏာရေးသုံးပါးကိုဘယ်လို ရှာမလဲ၊ ယခုရှုနေကြတာဟာ အိုးကျကွဲတာ၊ ပုဂံကျကွဲတာ၊ လူသေတာတွေကိုမှ အနိစ္စလို့ရှုနေကြတယ်။ ဒီတော့ ရှေ့ပိုင်းက တရားတက်လာတာမှာ ရုပ်သေရင်ဘယ်ခန္ဓာထွက်သလဲ၊ နာမ်သေရင် ဘယ်ခန္ဓာထွက်မလဲ၊ ဒီလိုခမ်းပြီး ဘက်လာပါတယ်။ ယခုတော့ဒီလိုမတက်တော့ပါ၊ ရုပ်သေ-နာမ်သေဆိုတဲ့ သဘာဝနည်းကို တန်ဆာဆင်ပြီးတော့တက်မယ်၊ အခုဒီကဏ္ဍမှာ ခန္ဓာပေါ်ရတော့မယ်။

ဒီကော့ ခန္ဓာဟာ အဟိတ်ခန္ဓာ၊ ဒွိဟိတ်ခန္ဓာ၊ တိဟိတ်ခန္ဓာ၊ ဆိုပြီး သုံးပါးရှိတယ်။ အဟိတ်ခန္ဓာဆိုတာဟာ အပါယ်၄-ပါး သတ္တဝါတွေယူကြတဲ့ ခန္ဓာပါ။ အဲဒါ ပဋိသန္ဓေမှာကို ဟိတ်သုံးပါးလုံးမယှဉ်ပါ။ ဒီသတ္တဝါတွေမှာ ဥပေက္ခာသမဂ္ဂုတ်သန္တီရဏစိတ်သုံးလုံးမှာ တလုံးလုံးနဲ့ ပဋိသန္ဓေနေကြတယ်။ နောက် ဒွိဟိတ်ခန္ဓာဆိုတာက ပဋိသန္ဓေကကို ဟိတ်နှစ်ပါးယှဉ်ပြီးပါလာတဲ့ခန္ဓာပါ။ အဲဒါ အလောဘဟိတ်နဲ့ အဒေါသဟိတ် နှစ်ပါးပါလာပါတယ်။ သူ့ကျတော့ မဟာဝိပါက် ဉာဏဝိပ္ပယုတ်စိတ်လေးပါးထဲမှ တလုံးလုံးနဲ့ ပဋိသန္ဓေ နေကြတယ်။ နောက်တိ

ဟိတ်ပုဂ္ဂိုလ်ကျတော့ ပဋိသန္ဓေနေကထဲက အလောဘ၊ အဒေါသ၊ အမောဟဆိုတဲ့ ဟိတ်သုံးပါးလုံးပါလာတယ်။ ဒီပုဂ္ဂိုလ်ဟာ ယခုဘဝမှာကို မင်္ဂတရားဖိုလ်တရားကို ရနိုင်ပါတယ်။

ယခုဒီနေရာမှာ အဟိတ်ခန္ဓာကိုအရင်ဆွဲထုတ်ရမယ်။ ဒီခန္ဓာဟာ ဒီဘဝနဲ့ မင်္ဂဖိုလ်တရားကို မရပါ။ ယခု သမ္မသနဉာဏ်ရဲ့ ဒီကဏ္ဍမှာ ဖော်ထုတ်မဲ့ အဟိတ်ခန္ဓာဆိုတာက အတိတ်ကကို ဟိတ်တွေမပြည့်စုံလာတဲ့အတွက် ယခုဘဝမှာကို တမင်တဖိုလ်ကို ရနိုင်ပါဟု ဆိုရာမှာ ဟိတ်ဆိုတာကံရိပ်ပါ။ အဟိတ်လို့ ဆိုလိုက်တာက အတိတ်ကပါလာတဲ့ ကံရိပ်ကိုဆိုလိုပါတယ်။ ဘာကံရိပ်တွေလဲလို့ ဆိုလို့ ရှိရင် အကုသိုလ်စိတ် ၁၂-ပါးနဲ့ ဒုစရိုက်ကံ-၁၀-ပါးကိုလောဘ-ဒေါသ-မောဟတရားတွေ ဦးစီးပြီးပြုလုပ်လာခဲ့တဲ့ ကံရိပ်တွေပါ။ တနည်း အတိတ်ကပါလာတဲ့ အပါယ် ၄-ပါးကိုဆွဲဆောင်မဲ့ ကံရိပ်တွေကို အဟိတ်ခန္ဓာလို့ ခေါ်တယ်။

နောက် ဥဒယဗ္ဗယဉာဏ်ကျတော့မှ တိဟိတ်ခန္ဓာ မင်္ဂတရားဖိုလ်တရားကိုရတဲ့ ခန္ဓာကို တခါထဲ ဖော်ထုတ်လာတော့မယ်။ ဒီတော့ ဓမ္မာစရိယများအတွက် ခန္ဓာဆိုတာ ဘာကိုခေါ်သလဲ၊ ရာသဋ္ဌေန ခန္ဓာ-အပေါင်းအစုဟူသော အနက်သဘောကြောင့် ခန္ဓာ။ ဒီတော့ ရုပ် ၂၈-ပါးဟာ ရူပက္ခန္ဓာ၊ ဝေဒနာစေတသိက်ဟာ ဝေဒနက္ခန္ဓာ၊ သညာစေတသိက်ဟာ သညက္ခန္ဓာ၊ ဝေဒနာသညာမှကြွင်းသော စေတသိက် ၅၀ ဟာ သင်္ခါရက္ခန္ဓာ၊ စိတ်တခုယုတ် ၉၀ ဟာ ဝိညာဏက္ခန္ဓာ-ဆိုပြီး ခန္ဓာဖွဲ့လာကြတယ်။

ဒီတော့ 'ညဝါဆိုပြီး ခန္ဓာဖွဲ့တတ်ရုံနဲ့ ခန္ဓာတွေပြီလို့ မယူပါနဲ့။ အခု ဒီနေရာမှာ ရုပ်လို့တောင် ပြောလို့ မရတော့ပါ။

ဒါတောင်မှ အခုထိ ရုပ်တွေ ပေါင်းစု နေချင်သေးသလား၊ ဒီသဘာဝတွေကို မမြင်ကြသို့ အာဠာရ ဥဒကတို့မှာ ရှေ့ကမ္ဘာ ၄၀၊ နောက် ကမ္ဘာ ၄၀ ထိအောင် မြင်နိုင်ကြတယ်၊ ဒီတော့ ရှေ့ကမ္ဘာ ၈၀၊ နောက် ကမ္ဘာ ၈၀-ထိ မမြင်နိုင်ဘူးလား၊ ဘာကြောင့် ၄၀-သာလျှင် မြင်ရသလဲ—ဒါကို ပြောပြမယ်၊ ဒီတော့ သညာလေးက ပထဝီဓာတ်လေးကို ဆွဲပြီးပြောလိုက်တာဟာ တစ် နှစ် သုံး လေး စသည်ဖြင့် တဆယ်ထိလဲကျရော သုညလေးတလုံးကို ဆွဲထုတ်ထားလိုက်တယ်၊ နောက် အာပေါဓာတ်ကိုလဲ ဒီအတိုင်းဘဲဆွဲပြီး တဆယ်ရောက်တော့ သုညလေးတလုံးကို ဆွဲထုတ်ထားလိုက်တယ်။

ဝါယောဓာတ် တေဇောဓာတ်တို့ကိုလဲ ဒီအတိုင်းဘဲ သုညလေးတွေကို ဆွဲထုတ်ထားလိုက်တယ်၊ ဒီတော့ သုည ၄-လုံး ပေါင်းလိုက်တော့ ၄၀-ဖြစ်လာတယ်၊ ဒါဟာ သညာကို သမထနဲ့သတ်ပြီး ရလာတဲ့ သုညလေးတွေပါ၊ ဝိညာဏ်ကျတော့လဲ ဒီအတိုင်းပါတဲ့၊ ဒါကြောင့် ရှေ့ကမ္ဘာ ၄၀၊ နောက်ကမ္ဘာ ၄၀ မြင်နိုင်တယ်လို့ ပြောတာပါ၊ ဒီတော့ နဝင်းဖမ်းဘယ်ဆိုတာဟာ သုညမှ မပြည့်သေးဘဲ ဒါကြောင့် အညစ်အကြေးတွေဟာ ရှိနေသေးတယ်၊ သုညပြည့်လာမှ သညာဝိညာဏ်ဟာ အရောင်တောက်လာပါတယ်၊ ဒီတော့ အာဠာရ၊ ဥဒကတို့ဟာ ဘာတွေခံနေသလဲဆိုတော့ အဲဒါ နေဝသညာ နာသညာဆိုတာဟာ ရုန့်ရင်းတဲ့ သညာလဲမရှိပါ၊ သညာမရှိဘူးလို့လဲ မဆိုနိုင်ပါ၊ အဲဒါ နူးညံ့သိမ်းမှုတဲ့ သညာလေးသာ ရှိတယ်ဆိုတဲ့အနေနဲ့ ဆွဲကိုင်ထားတယ်၊ အဲဒါ ရှိတယ်လို့လဲ မဆိုနိုင်၊ မရှိဘူးလို့လဲ မဆိုနိုင်ဘဲ ဖြစ်နေတာသည်ပင် ဝိစိကိစ္ဆာဘဲ မဟုတ်လား၊ ဒီဟာကို ဖြုတ်နိုင်ရင် နိဗ္ဗာနဓာတ်ကြီးထဲ တခါထဲဝင်ဘို့ဘဲ ရှိတော့တယ်။

အခုတော့ စိတ်ဝိညာဏ်ဖြင့် သညာကို ရှာလို့ မရတော့ပါ။ အဲဒါ သညာမှရှိဘူးလို့လဲ မယူနိုင်သည့်အတွက်ကြောင့် ကမ္ဘာပေါင်း ၈၄၀၀၀-ထိအောင် သွားပြီးနေရပြီ။ ဒီသဘာဝတွေကို ဝိပဿနာနဲ့ ကြည့်ရင် ပညတ်ရိပ်ကိုဆွဲနေတာသည်ပင် ဖွဲ့ထောင်းလို့ ဆန်ကောင်းမထွက်တဲ့ သဘာဝမျိုးတွေပါ။ ဒီတော့ ဆန်ကောင်းရချင်ရင် စိတ်စေတသိက် ဖြစ်တဲ့ ပရမတ်ရုပ်နာမ်တွေကို ထောင်းထုရမယ်။ ဒီတော့မှ ဝေဒနာလေးတလုံးကို တွေ့ပြီးတော့ ဒီဝေဒနာလေးကနေ နိဗ္ဗာနဓာတ်ကြီးကို တက်သွားတော့မယ်။ ယခု တရားဟာ ဒီအတိုင်းတက်သွားမယ်။ အခု ဘယ်လောက်တောင် ထောင်းထုခဲ့ပြီလဲ။ ရုပ်ကြမ်းကြီးတွေကိုလဲ ထောင်းထုခဲ့ပြီ။ အခု ဆက်စပ်နေတဲ့ သန္တတိလေးကိုလဲ ဖြတ်လိုက်ရော အဲဒါ ရှေ့ကိုတဆင့်တက်သွားပြီ။

ဒီတော့ ဝိညာဏ်ကြီးကို သတ်ရတော့မယ်။ ဝိညာဏ်ကြီးကို သတ်ရင် စိတ်တွေလို့ ပြောလို့ ရသေးသလား။ အဲဒါ ဖဿကို သတ်ရင် စေတသိက်တွေဟာ အကုန်လုံးပါသွားပြီ။ ဒီတော့ မဂ်ဖိုလ်နိဗ္ဗာန်ကို လိုချင်လျှင် ပရမတ်သဘောတွေကို ထောင်းထုရမယ်။ ဒီတော့ဝိညာဏ်ကြီးကို သတ်တော့မယ်ဆိုတာနဲ့ ဆက်စပ်နေတဲ့ သန္တတိတွေကို အရင်ရှာရမယ်။ ဒီတော့ သညာက ဆက်တဲ့ သဘောကို လက် ၄-ချောင်း ထောင်ပြီး ဆက်နေတဲ့ အဆက်လေးတွေကို ရှာပြခဲ့ပြီ။

ဒီတော့ လက် ၄ ချောင်းမှာ အဆက်ဟာ ၃ ခုရှိနေတယ်။ ဒါကို ဝိသုဒ္ဓိမဂ်ကြီးက “လက်ညှိုး၌ရှိသော ရုပ်တရားထို့သည် လက်ခလယ်သို့ မပါမူ၌ လက်ညှိုး၌သာ ကုန်ဆုံး ချုပ်ပျောက်လေသောကြောင့် အနိစ္စ” လို့ ပြလာပါတယ်။ ဒါဟာ ဆက်

နေတဲ့ သန္တတိ လေးတွေကို မြင်အောင်လို့ ပြောတာပါ။ ဒီသဘာဝတွေကို မမြင်ကြတဲ့သူတွေဟာ ဒီလက်ညှိုးကိုဘဲ အနိစ္စ ဒုက္ခ - အနတ္တ ဆိုပြီး ချနေကြပြီ။ ဒီတော့ ဘယ်လောက်များ သဘာဝ တိမ်နေသလဲ ဒါနဲ့ များ ဝိပဿနာကို အားထုတ်နေ သေးသလား။

နောက်တခါ “ သွားတယ်-သွားတယ် ” ဆိုပြီး ရှုလာကြ တယ်။ နောက် “ ဘယ်ခြေလှမ်းသော ခဏ၌ ရုပ်တရား နာမ် တရားတို့သည် ညာခြေလှမ်းသော ခဏသို့ မပါမူ၍ ဘယ်ခြေ လှမ်းသော ခဏ၌သာလျှင် ကုန်ဆုံး ချုပ်ပျောက် လေသော ကြောင့် အနိစ္စ ” လို့ ပြုလာတာကို ဒီလိုရုတ်သဘာဝကို မမြင် တော့ဘဲ ခြေဖဝါး၊ ခြေထောက် ကြီးတွေကိုသာ ရှုနေရင် တယ်မှာဟုတ်တော့မှာလဲ။ ဒီတော့ မြန်မာနိုင်ငံတော်မှာ ပေါ် ထွန်းနေတဲ့ ဗုဒ္ဓဘာသာတရားဟာ အင်မတန်မှ အဆင့် အတန်း နိမ့်ကျနေပါသေးတယ်။ အဲဒါဟာ သဘာဝတွေကို ပေါ်အောင် မယူနိုင်ကြတဲ့အတွက်ကြောင့်ပါ။

အခု ဝိပဿနာတရားကို ဘက်စုံတော့မယ်။ ဒီတော့ ဆက်စပ် နေတဲ့ သန္တတိကို ရှုနိုင်အောင်လို့ “လက်ညှိုး၌ရှိသော ရုပ်တရား နာမ်တရားတို့သည် လက်ခလယ်သို့မပါမူ၍ လက်ညှိုး၌သာ ကုန် ဆုံးချုပ်ပျောက်လေသောကြောင့် အနိစ္စ ” လို့ ဝိသုဒ္ဓိမဂ်ကြီး ကပြုလာတာကို အနွဲ့တွေက သဘာဝကိုမသိတော့ရင် အဲဒါ လက်ညှိုးကိုဘဲ အနိစ္စ ဒုက္ခ-အနတ္တ လို့ ချနေပြီ။ ကိုင်း ဒီတော့ လက်ညှိုးကိုထောင်ပြီး ပြုလာတာဟာ သန္တတိကို မြင်အောင်လို့ ပြရတာပါ။ ဒီတော့ နာမရူပ ပရိစ္ဆေဒဉာဏ်၊ ပစ္စယပရိဂ္ဂဟဉာဏ် တွေနဲ့ ချေလာခဲ့တဲ့အတွက်ကြောင့် အခုဒီနေရာကနေပြီး ကြည့်

ရင် ၃၁ ဘုံကြီးဟာ ရုပ်ဘဲ၊ နာမ်ဘဲလို့ ပြောလို့ မရတော့ပါ။ အနတ္တအနေနဲ့ သုဉ်းဆိတ်နေပြီ။ အဲဒါဆက်ပေါ်တဲ့ သန္တတိလေး အနေနဲ့ သာရှိပါတော့တယ်။

ဒီသန္တတိ လေးကို ဖြတ်ချ လိုက်တာနဲ့ သဘာဝတွေဟာ ပြောင်းသွားတော့မယ်။ အခုစိတ်နဲ့ ကံ သန္တတိ လေးတွေ ရှိနေ သေးလို့ ဥတုနဲ့ အာဟာရ အကြောင်းတို့က မျက်လှည့်ပြနေ သေးတာပါ။ အခုဥတုနဲ့ အာဟာရအကြောင်းတို့ကို ချေလိုက်ပြီ စိတ်နဲ့ ကံအကြောင်းဘဲ ရှိတော့တယ်။ ဒီစိတ်နဲ့ ကံအကြောင်းကို ဘာနဲ့ ကြည့်မလဲ။ ပညာနဲ့ ကြည့်ရမယ်။ ပညာနဲ့ ကြည့်မှ မြင်မယ်။ ကိုင်း.....မနေ့ကတရားကိုရှာလိုက်ရင် အဝိဇ္ဇာ၊ တဏှာ၊ ကံ၊ ဝေဒနာ ဆိုပြီး မုနောဝိညာဏ်ကြီးရဲ့ ရေသောက်မြစ်၄-ချက်ကို လာတွေ့ နေပြီ။ ဒီကဏ္ဍကမနောဝိညာဏ်ကြီးကို သတ်ရတော့မယ်။ သတ် ချင်ရင်သူရဲ့ ရေသောက်မြစ်ကို ရှာရမယ်။ ရှာပြီးတော့မှ ဖြတ် ရတော့မယ်။

ဒီတော့ရုပ်ဘက်ကဆွဲထွက်လာတဲ့သန္တတိဟာလက်၄ချောင်း ထောင်ပြီးပြတဲ့သဘောကိုယူလိုက်ပါ။ ဒါကလူပြိန်းတွေ သိလွယ် မြင်လွယ်အောင်လို့ ဥပမာပြပြီးဟောလိုက်တာပါ။ ယခုနာမ် သန္တတိဆက်စပ်တဲ့သဘောကို ရှာတဲ့အခါမှာ ဒါကိုသွားမယူပါ နဲ့။ ဒီရုပ်သန္တတိကို အနက်ပေးရင် အစဉ်သဘောလို့ သာအနက် ပေးလို့ ရပါတယ်။ နောက်နာမ်ကထွက်လာတဲ့ သန္တတိကျတော့ သူ့ကိုအနက်ပေးရင် (ဝါ) ဘာသာပြန်ရင် သန္တတိဆက်စပ် တဲ့သဘောလို့ ဘာသာပြန်လို့ရပါတယ်။ ဒီတော့ဆက်စပ်တဲ့ သဘောဟာ အဲဒါအဝိဇ္ဇာ၊ တဏှာ၊ ကံ၊ ဝေဒနာတို့ ပေါင်းနေ တဲ့သဘောပါ။ ဒီတော့ ရုပ်သန္တတိ အစဉ်သဘော၊ နာမ်သန္တတိ

ဆက်စပ်တဲ့သဘော၊ ဒီနာမ်သန္တတိဆက်စပ်တဲ့ သဘောဆိုတာ ဟာ အကြောင်း ၄-ပါးပေါင်းနေတဲ့ သဘောတဲမဟုတ်လား၊ အဲဒါ အဝိဇ္ဇာ၊ တဏှာ၊ ကံ၊ ဝေဒနာတို့ ပေါင်းနေတဲ့သဘောပါ။ ဒီနာမ်သန္တတိကို ရှာတဲ့အခါမှာ လူပြိုနိုးတွေတွေ့ခဲ့မြင်ခဲ့ပါတယ်။

ဒီတော့ မနောဝိညာဏ်ကြီးဟာ နာမ်ကောင်ကြီးပါ။ ဘာကြောင့်နာမ်ကောင်ကြီးလို့ ခေါ်သလဲ၊ ဒွေပဉ္စဝိညာဉ်သာ ကြည်ပြီးကျန်တဲ့စိတ်မှန်ရင် ဒီမနောဝိညာဏ်ကြီးထဲသာဝင်ရပါတယ်။ ဒီတော့မနောဝိညာဏ်ကြီးက ဆက်စပ်တယ်ဆိုတာ သူရဲအောက်မှာ အကြောင်း ၄-ချက်ကိုလာတွေ့နေပြီ၊ ဒီ ၄-ချက်ကို သတ်လိုက်တာနဲ့ မနောဝိညာဏ်ကြီးဟာသေသွားမယ်၊ ဒီတော့အကုန်လုံးပြောလိုက်မယ် လက္ခဏာယာဉ်သုံးပါးကို သဘာဝနဲ့ တကယ်မြင်ရင် ဒါနသီလ ဘာဝနာတရားတွေကို အားထုတ်လာတာတွေဟာ မပျောက်မပျက်တော့ဘဲ အားလုံးလက္ခဏာယာဉ်ပေါ်ကို ရောက်လာပြီ။

ဒီတော့ဗုဒ္ဓဘာသာတွေဟာ သဒ္ဓါတရားဘက်မှာအထူးပြောစရာမရှိပါ။ တကယ်သဒ္ဓါတရားရှိကြပါတယ်။ ဒါပေမဲ့လူဒါနိန်းကြတဲ့သဘာဝတွေဟာ လက္ခဏာယာဉ်ပေါ် မရောက်ကြသေးပါ။ လက္ခဏာယာဉ်ပေါ်ကို ရောက်ရင် အင်မတန်မှ အကျိုးကျေးဇူးများတယ်။ ဒီတော့လက္ခဏာယာဉ်ပေါ် ရောက်အောင် ကြိုးစားကြပါ။ ကိုင်း....ဒီတော့နာမ်သန္တတိလေးဟာ “အဲဒါ” အဝိဇ္ဇာ၊ တဏှာ၊ ကံ၊ ဝေဒနာပါ။ အချုပ်မှာ မနောဝိညာဏ်ကြီး သေဘို့ရာသာ အရေးကြီးပါတယ်။ ဒီမနောဝိညာဏ်ကြီးကို သတ်ချင်ရင် နာမ်သန္တတိဖြစ်တဲ့ (ဝါ) အကြောင်းတရား ၄-ပါး ဖြစ်တဲ့အဝိဇ္ဇာ၊ တဏှာ၊ ကံ၊ ဝေဒနာတို့ကို ဖြုတ်ပစ်ရမယ်။

ကိုင်း— ဖြုတ်ချင်ရင် အဝိဇ္ဇာ၊ တဏှာ၊ ကံ၊ ဝေဒနာကို လိုက်ရှာပါ။ ပုံစံထဲမှာ ပြထားတဲ့အတိုင်း အဝိဇ္ဇာ—အတိတ် ကာလ၊ တဏှာ—အနာဂတ်ကာလ၊ ကံ—ပစ္စုပ္ပန်ကာလဆိုပြီး ကာလဖွဲ့ထားပြီ။ ဒီ ၃ ချက်အပေါ်မှာမှ ဝိညာဏ်ကြီးက ပစ္စုပ္ပန် အရိပ် ဝေဒနာလေးဆိုပြီး လာထိုင်နေတာပါ။ ဒီတော့ နာမ် သန္တတိကို သိမ်းမဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ဟာ ကာလသုံးပါးကို အရင်ဖွဲ့ရမယ်။ ကိုင်း ဖွဲ့လိုက်စမ်း... အတိတ်ကာလ အဝိဇ္ဇာ၊ အနာဂတ်ကာလ တဏှာ၊ ပစ္စုပ္ပန်ကာလ ကံဆိုပြီးဖွဲ့ရမယ်။ ဒီတော့ အတိတ်ကာလ အဝိဇ္ဇာကို အနိစ္စနဲ့ သိမ်းရမယ်။ ဒီလိုသိမ်းရင် သဿတဒိဋ္ဌိဟာ ပါသွားမယ်။ နောက် အနာဂတ်ကာလ တဏှာကို ဒုက္ခနဲ့ သိမ်း ရင် ဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိဟာ ပါသွားမယ်။ နောက် ပစ္စုပ္ပန်ကာလ ကံကို အနတ္တနဲ့ သိမ်းရင် သဿတ ဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိ ၂ ပါးလုံး ပါသွားမယ်။

ဒီတော့ ဒီသုံးပါးဟာ သုံးချောင်းထောက်နေလို့ မနော ဝိညာဏ်ကြီးဟာ ပေါ်နေရတာပါ။ ဒီ ၃ ပါးလေးကို နှုတ်ပစ် လိုက်နိုင်ရင်ဘဲ အဲဒါ နှလုံးအကြည်ရယ်၊ မွှောရုံရယ်၊ ဘဝင်စိတ် ရယ်လို့ ဆိုတဲ့ ပစ္စုပ္ပန်ဝေဒနာလေးတွေဘဲ ကျန်ရှိ ဘော့မယ်။ သေသေချာချာတော့ပါ။ ဒါကြောင့် ဒီလက္ခဏာ ယာဉ်ကိုသာ တကယ်မြင်လာရင် အကျိုးတရားတွေဟာမှ ဆုံးနိုင်ပါဘူး။

ဒီတော့ မနောဝိညာဏ်ကြီးဟာ မပြေးနိုင်တော့ဘဲ ပစ္စုပ္ပန် အရိပ်ဝေဒနာ အနေနဲ့ သာရှိတော့မယ်။ ဒါကိုခန္ဓာအနေနဲ့ ဆွဲ ထုတ်ပြီးတော့မှ ဥဒယဗ္ဗယဉာဏ်ကြီးကို တင်ရတော့မယ်။ အဲဒါ အခု ဥဒယဗ္ဗယဉာဏ်ကိုတက်မလို့ ခန္ဓာလေးတွေကို ရှာနေတာ ပါ။ ကိုင်းမနောဝိညာဏ်ကြီးကို သတ်ချင်ရင် ကာလဖွဲ့ရမယ်။

ဖွဲ့လိုက်စမ်းပါ။ ဒီတော့အဝိဇ္ဇာကို အတိတ်ကာလလို့ ဘာကြောင့် ဖွဲ့ရသလဲ၊ အနာဂတ်ကာလမှာ ဘာကြောင့် တဏှာရိပ်လို့ ချ ရသလဲ၊ ကံကို ပစ္စုပ္ပန်ကာလလို့ ဘာကြောင့် ဖွဲ့ရသလဲ၊ ဒါကို နားလည်အောင် သုတ္တန်နည်း တင်ဆက်ပြမယ်၊ (ဥပမာ) တရား နာသတဲ့ အခါမှာ ဓမ္မာရုံက နေပြီး ဆင်းလာလိုက်တာဟာ တိုက်ကြီးလှေခါးရောက်တော့ ရပ်ပြီး ပြန်စစ်လိုက်ပါ။ ရပ်နေတဲ့ ခြေရာဟာ ပစ္စုပ္ပန်ကာလပါ။ ဓမ္မာရုံကနေလှမ်းခဲ့တဲ့ ခြေလှမ်း ဘွေ ဂျတော့ အတိတ်ကာလပါ။

ဘာကြောင့် အတိတ်ကာလလို့ ခေါ်သလဲ၊ ဒီတော့ပစ္စုပ္ပန် ဖြစ်နေတဲ့အချိန်မှာ အတိတ်ကလှမ်းလာခဲ့တဲ့ ခြေလှမ်းဘွေဟာ ကုန်သွားတဲ့အတွက် ရပ်နေဆဲခြေလှမ်းကပစ္စုပ္ပန်ကာလ၊ နောက် တရားနာတဲ့ဆီအထိ လှမ်းရအုံးမှာက အနာဂတ်ကာလပါ။

မှတ်ချက်။ ။ မန္တလေးမြို့ အရှေ့ပြင် မင်္ဂလာဥယျာဉ်ရပ်ရှိ ဓမ္မစကြာ ပဋိပတ် သာသနာပြုရိပ်သာကြီးတွင် နိဗ္ဗာန် မင်္ဂ ဖိုလ် ရရာ၊ ရကြောင်း တရားအားထုတ်တော်မူကြသော ဓမ္မာစရိယသံသအဖွဲ့ မှ ၁၃၂၈ ခုနှစ်တွင် စီဆိုခါကပ်တော်မူကြစဉ် ဘာသာပြန်ဆိုအပ် သော “ပါယာသိရာဇညသုတ္တန် နှင့် ဝိပဿနာသမ္ပသနဉာဏ် လုပ်ငန်း စဉ်ကျမ်း” စာအုပ် ကို ဓမ္မစကြာ သာသနာပြုအဖွဲ့ချုပ်မှ ထုတ်ဝေလျက် ရှိပြီ ဖြစ်ပါ၍ ယခုပေါ်ထွက်လျက်ရှိသော ဤ “မဟာသတိပဋ္ဌာန်ပဋိပတ် လုပ်ငန်းစဉ်တရားတော် ဟောစဉ်ကျမ်း” ၏ သမ္ပသနဉာဏ်စခမ်းရှိကဏ္ဍ အသီးသီးဆတွက် အသောက်အကူအဖြစ်ဖြင့် ရည်ညွှန်လျက် ကျေးဇူး ရှင် မဟာနာယက ဓမ္မစကြာ ဆရာတော်ဘုရားကြီး၏ တရားတော် များကို ပေါ်ထွက်ရေး၊ ပေါ်ထွက်ရေး၊ ကိန်းဝပ်တည်ရှိရေး အဖွဲ့ဖြစ် သော ဆရာတော်ဘုရား၏တပည့်သာဝကများက ကျေးဇူးပြုပါ၏။

ဒီဥပမာကို မြင်အောင်ကြည့်ပါ။ ဒီတော့ဒီလိုအတိတ်, အနာဂတ်, ပစ္စုပ္ပန်ကာလတွေဟာ ဆက်နေကြတယ် ဒီလိုဆက်နေတာကို ပစ္စုပ္ပန်ရပ်ဆဲ ခြေလှမ်းလေးကို ဖမ်းလိုက်ပြီး သညာအမှတ်လေး ချလိုက်တော့မှ အတိတ်အနာဂတ်ကိုဖမ်းလို့ရတယ်။ ဒီလိုကာလသုံးပါးကိုဖွဲ့ရမယ်။ ဒါဖြင့်ရင်မေးမယ်။ ဒီကာလ ၃-ပါးမှာ ဘယ်သူကစပြီး ဖြစ်လာသလဲလို့မေးရင် ဘယ်လိုပြောမှလဲ။ ဒါဟာတိတိဟိတိပုဂ္ဂိုလ်ဟုတ်, မဟုတ်စစ်တမ်း ထုတ်လိုက်တာပါ။

ဒီသုံးကောင်ဟာ ဘယ်သူကစသလဲ။ ဒီကနေစပြီး စစ်လာရမယ်။ ဒါမှ ကာလသုံးပါးကိုမြင်မယ်။ ဒီတော့ ရုပ်သဘောမှန် ရင်အတိတ်က စလာတယ်လို့ယူပါ။ နာမ်သဘောက အနာဂတ် သဘောပါ။ ပစ္စုပ္ပန်သဘောကျမှ ရုပ်နာမ်သဘောပါ။ ပြောပြမယ်။ ရုပ်သဘော အတိတ်ကာလ၊ နာမ်သဘော အနာဂတ် ကာလ၊ ရုပ်နာမ်သဘောပစ္စုပ္ပန်ကာလ။ ဒီတော့အတိတ်ကာလကစလတ် အခါမှာ သညာလေးတွေဟာ မပါသေးပါ။ ပစ္စုပ္ပန် ခြေလှမ်းကို ဖမ်းလိုက်တော့မှအတိတ်သညာလေးတွေဟာ အကုန် လုံးဝင်လာတယ်။ ဒီတော့ပစ္စုပ္ပန်ခြေလှမ်းကိုလဲ ဖမ်းလိုက်ရော လှမ်းလာခဲ့တဲ့ ခြေလှမ်းတွေဟာ မရှိတော့ပါ။ အဲဒါသညာရဲ့ အမှတ်လေးသာရှိတော့တယ်။ ဒီသညာဟာ တရားနာဘို့ခြေလှမ်း လှမ်းလာစဉ်က မှတ်လာခဲ့တဲ့သညာဖြစ်ခြင်းကြောင့် မျက်ကွယ် သဘော သညာပါ။

ဒါဟာပစ္စုပ္ပန်သညာကနေမှ ဆွဲရတာဖြစ်ခြင်းကြောင့် (၁) နာမပညတ်နဲ့ သဏ္ဌာနပညတ်ရိပ်တို့ကိုဆွဲတာ ဖြစ်ခြင်းကြောင့် အဝိဇ္ဇာရိပ် အတိတ်ကာလ ဆိုပြီးဖွဲ့လာတာပါ။ ဒီတော့အမျိုး

သွီးကြီးတွေအတွက် အကျဉ်းနည်းနဲ့ ထပ်ပြောလိုပါသေးတယ်။ ပစ္စုပ္ပန်ဆိုတာဟာ အတိတ်နဲ့ အနာဂတ်ရှိလို့ ပါဆိုတာကိုပညာနဲ့ မြင်ရမယ်။ အဲဒါရုပ်သဘောမှန်ရင် အတိတ်ကစပါတယ်။ ဒါဟာ သညာရဲ့ အမှတ်မပါသေးပါ။ နောက် အနာဂတ်ကျဘော့မဖြစ်သေးတဲ့သညာ သဘောပါ။ အဲဒါဟာပစ္စုပ္ပန်ကပင် နေပြီးတော့ ဆွဲတဲ့သဘောဖြစ်ခြင်းကြောင့် နမ်သဘောလို့ ပြောတာပါ။

ဒါကြောင့်ပစ္စုပ္ပန်ကိုတွေ့တော့မှ အတိတ်သညာ၊ အနာဂတ်သညာလေးတွေကို တွေ့နိုင်ပါတယ်။ တနည်း ရုပ်နာမ် သဘောကျတော့ ပစ္စုပ္ပန်ကစပါတယ်။ ဘာဖြစ်လို့လဲဆိုရင်ဘဲ သညာလေးတွေစုံလာပြီဖြစ်လို့ ပါ။ အဲဒီလိုပစ္စုပ္ပန်သညာရဲ့ အမှတ်လေးကို ချနိုင်လိုက်တာသည်ပင် အဘိတ်အာရုံ သညာလေးကိုသွားဆွဲလိုက်တာဘဲမဟုတ်လား။ အဲဒီ အတိတ်အာရုံ သညာလေးကို အဝိဇ္ဇာလို့ ပြောတာ။

ဒီတော့ ဖြစ်ပြီးတဲ့အာရုံ သညာလေးဟာက နာမပညတ်ပါ။ ယခု မဖြစ်သေးတဲ့ အာရုံ သညာလေးကို ပစ္စုပ္ပန်ကနေပြီးတော့ ဆွဲရတဲ့ သဘောဖြစ်ခြင်းကြောင့် သူ့ကိုအနာဂတ်လို့ ပြောတာ။ အဲဒါ တဏှာရိပ် ပြဋ္ဌာန်းတယ်။ ဒါဟာ ပစ္စုပ္ပန် ဝိညာဏ်ရိပ်က ထွက်ဆွဲတာဘဲမဟုတ်လား။ ဒါကြောင့် အနာဂတ်သဘောကို နာမ်သဘော သဏ္ဌာနပညတ်ရိပ်သဘော၊ မဖြစ်သေးတဲ့ သညာ သဘောတဏှာရိပ်ဖြစ်တယ်လို့ပြောတာပါ။ ဒါကြောင့်မျက်ကွယ်သညာရဲ့ သဘောမရသေးတာကို (တနည်း) ပညာနဲ့ တွေ့အောင် မရှာနိုင်တာကို အဘိတ်မှရှိဘူး၊ အနာဂတ်မှရှိဘူး၊ မျက်ကွယ်မှရှိ

ဘူး၊ မျက်မှောက်သာ ရှိတယ်လို့ ပြောနေကြတဲ့ ဝါဒဆိုးကြီးတွေကို လက်မခံကြပါနဲ့လို့ ဆိုတာကို မှာထားခဲ့ပါတယ်။

ဒီတော့ဗုဒ္ဓဘာသာတရားဟာ အင်မတန်မှ သိမ်မွေ့ပါတယ်။ အဲဒါသညာ ဝိညာဏ်နဲ့ ထောက်လို့ မရပါ။ ထောက်လို့ မရတာကို လိုက်ထောက်နေရင် နောက်ဆုံး အပါယ် ၄-ပါးသို့ကျတော့ မှာဘဲမဟုတ်လား။ ဒီတော့ ဒါန-သီလ-ဘာဝနာတို့ကို အားထုတ်တဲ့ပုဂ္ဂိုလ်တွေမှာ လက္ခဏာယာဉ် ၃-ပါးထဲဝင်နိုင်အောင် ဘယ်လိုအားထုတ်မလဲ။ ဒီတော့တချို့ ဘယ်ကိုလုပ်လာကြသလဲ ဆိုတော့ အဲဒါဆင်ခြင်တဲ့ အနေနဲ့ ဆွမ်းသည် ဓာတ် ၄ ပါးအစုအဝေးသာဖြစ်၏။ အလှူခံပုဂ္ဂိုလ်သည်လည်း ဓာတ် ၄ ပါး အစုအဝေးဖြစ်၍ အမြဲမရှိလေသောကြောင့် အနိစ္စလို့ ချလာကြပါတယ်။ ဒါဟာအန္တတွေပါလား ၊ ကလျာဏ အဆင့်အတန်းရောက်လာရင်ဘဲ အဲဒါ မဟာပစ္စဝေက္ခဏာအနေနဲ့ (ဝါ) ရုပ်တရား၊ နာမ်တရား အနေနဲ့ ဆင်ခြင်လာနိုင်ပြီ။ ဒီတော့ ဒီနေရာမှာ ဒါန-သီလ-အားထုတ်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေကို လက္ခဏာယာဉ်ထဲရောက်အောင် ဘယ်လိုလုပ်မလဲဆိုတော့ ဝေဒနာလေးကို တင်ပေးရမယ်။ ဒီတော့ ပုဗ္ဗ မုဉ္ဇ အပရစေတနာဆိုပြီး ဒီ ၃-ချက်နဲ့ လက္ခဏာယာဉ်ပေါ် တင်ပေးလိုက်ရင် ရသွားပါပြီ။

ကိုင်းအတိတ်ကာလ အဝိဇ္ဇာကြီးကတော့ ထင်ရှားသွားပြီ။ ဒီတော့ တခုမှာလိုတာက အတိတ်မရှိဘူး၊ အနာဂတ် မရှိဘူးဆိုပြီး သာသနာတော်ကြီးမှာ ဝါဒဆိုးကြီးတွေ ဝင်နေကြတယ်။ အဲဒါ ရှိတယ်ဆိုရင်ဘဲ မင်းမြင်သလား၊ မင်းတွေ့သလားဆိုပြီး ရယ်စရာလုပ်လာကြတော့ဘယ်၊ ဒါကြောင့် ဒီအယူဝါဒဆိုးကြီး

တွေ့ကို သတိထားကြပါ။ ဒီတော့ ကာလသုံးပါးကို ဖမ်းပြီး ပစ္စုပ္ပန်ကာလကိုလဲ ဖမ်းကိုင်လိုက်ရော ဓမ္မာရုံက လှမ်းလာခဲ့တဲ့ ခြေလှမ်းတွေကတော့ မရှိတော့ပါ။ ဒါပေမဲ့ လှမ်းတုန်းက မှတ်လာခဲ့တဲ့သညာလေးတွေဟာ ရှိနေသေးတယ်။ ဒီအတိတ်သဘောနာမပညတ် ရုပ်သဘောက ထွက်လာတဲ့ သညာလေးတွေကို ထောက်ပြီးတော့ ပစ္စုပ္ပန်လို့ ပြောနေတာပါ။ နောက်မလှမ်းရသေးဘဲ ခြေလှမ်းလေးကိုလဲ ဒီ ပစ္စုပ္ပန်က နေပြီး မြောနေရတာပါ။ ဒါက အနာဂတ်သဘော၊ သဏ္ဌာနပညတ် နာမ်သဘောကနေပြီး ထွက်လာတာပါ။ ဒီတော့ ကာလသုံးပါးမှာ သညာလေး ၃ လုံးကိုသာတွေ့နေပြီ မဟုတ်လား။

ဒီလိုရှိနေတဲ့ သညာလေးတွေကိုတော့ ပညာနဲ့ မမြင်ဘဲနဲ့ အဲဒါသညာဝိညာဏ်နဲ့ သာယူပြီး အဲဒါအတိတ်မရှိ၊ အနာဂတ်မရှိဆိုပြီး ယူလာတာတွေဟာ အမှားတွေဘဲမဟုတ်လား။ ဒီဝါဒဆိုးတွေနောက်ကို မလိုက်ကြပါနဲ့လို့ သတိပေးလိုက်ပါတယ်။ ဒီတော့ထိုပုဂ္ဂိုလ်တွေမှာ အတိတ်အနာဂတ်မရှိ၊ ပစ္စုပ္ပန်သာရှိတယ်ဆိုပြီး ယူလာရင် ဘာတွေလုပ်လာတော့မလဲ။ အဲဒါဒီခန္ဓာကိုယ်ကြီး ကောင်းစားရေးကိုသာ ရှေ့ရှုပြီး ကာမသုခလ္လီကာ နုယောဂအကျင့်ထဲ ရောက်အောင်လုပ်နေပြီ။ ဒါတွင်မကတော့ဘဲ အတ္တကိလမယာနုယောဂ အကျင့်တွေကိုပါ လုပ်လာကြတော့တယ်။ ဒီဝါဒဆိုးတွေ သက်ဝင်လာတာကို ချေဖျက်နိုင်မှ ဘုရားရှင်ရဲ့ သာသနာတော်ကြီးမှာ ၄-ပါးသောပစ္စည်းတွေဟာ ပြည့်စုံပြီး သာသနာတော်ကြီးဟာ အခွံရှည်လာတော့မယ်။

ကိုင်း....အဝိဇ္ဇာအတိတ်ကာလ နာမပညတ် သညာလေးကိုလဲ ကိုယ်ကဝန်ခံနိုင်ပြီလား။ ဒါကိုသဘောပေါက်ပြီလား။ အတိတ်

ကာလဆိုတာဟာ ပစ္စုပ္ပန်ကာလဖြစ်ပေါ်လာတာနဲ့ ကုန်သွားခြင်းကြောင့် အတိတ်ကာလလို့ ခေါ်တာပါ။ ဒါဟာမျက်မှောက်၌ ထင်ရှားမရှိတဲ့သဘောပါ။ ဒီတော့ဘာရှိသလဲ၊ သညာလေးရှိနေတယ်။ ဒီသညာဟာ နာမပညတ်ကို မှတ်လာတဲ့ပညတ်သဘောသညာပါ။ အဲဒါမျက်ကွယ်သဘောကို မှတ်လာတာဖြစ်ခြင်းကြောင့် အဝိဇ္ဇာရိပ်ရှိနေတယ်။ ကာလဆိုတာကို ထပ်ပြောပြအုံးမယ်။ “ကရဏံ ကာလော၊ ကရဏံဧဝ ကာလော” ကရဏံ၊ ပြုခြင်း။ ကာလော၊ ပြုခြင်း။ ကရဏံဧဝ၊ ပြုခြင်းသည်သာလျှင်။ ကာလော၊ ကာလမည်၏။ ဒီတော့ပြုပြင်ခြင်းဆိုတာဟာ ကိရိယာလေးဘဲ၊ အဲဒါ သွင်းခြင်း ကိရိယာ၊ အိပ်ခြင်း ကိရိယာလေးတွေပါ။

ဒီတော့ဓမ္မာရုံက လာခဲ့တာဟာ တိုက်ကြီးလှေကား ရောက်လာလို့ သညာအမှတ်လေးလွဲ ချလိုက်ရောအရင်ကလှမ်းလာခဲ့တဲ့ ခြေလှမ်းတွေဟာ မရှိတော့ဘဲ သညာအမှတ်လေးသာ ရှိခြင်းကြောင့် အဝိဇ္ဇာရိပ်ရှိတယ်လို့ ပြောတာပါ။ ဒါကအတိတ်ကာလပါ။ နောက်တရားနာတဲ့ဆီအထိ ရောက်အောင်လှမ်းရအုံးမယ်ဆိုတာကို လှမ်းကိုင်နေတာက အနာဂတ်ကာလပါ။ သူ့ကျတော့ သဏ္ဌာနပညတ်ရိပ်ရှိတယ်။ ဒီတော့အတိတ်ကာလသညာလေးကလဲ ပစ္စုပ္ပန်ကဘဲ ဆွဲရတာဘဲ အနာဂတ်ကာလကိုလဲ ဒီပစ္စုပ္ပန်ကဘဲ ဆွဲထွက်ရတာဘဲ၊ အဲဒါ ဖြစ်ပြီးသားကို နာမပညတ်အနေနဲ့ ဆွဲတယ်။ မဖြစ်ရသေးတာကျတော့ သဏ္ဌာနပညတ်အနေနဲ့ ဆွဲရတယ်။ အဲဒီလိုမှဝိညာဏ်ကြီးကယူလို့ ရတယ်။ ဒီတော့ ဒီအရိပ်လေးတွေမှာကို ပစ္စုပ္ပန်ကဲ့ရိပ်လေးတွေလိုက်လာတယ်။ ဒါမှလူမှုရေးရာနယ်ထဲမှာ အသုံးဝင်လာတော့မယ်။

ဥပမာ....အလုပ်တခုခုကို လုပ်တော့မယ်ဆိုရင်ဘဲ ငါဘာကို လုပ်ရမလဲဆိုတာက အရင် တွေးကြံလာရင်ဘဲ သဏ္ဌာနပညတ် အရိပ်အနေနဲ့ ထင်လာတာဘဲ။ ဒီလိုထင်လာမှ အလုပ်ကို လုပ်လို့ ရပါတယ်။ ဒီအရိပ်လေးတွေမှာကို 'ပစ္စုပ္ပန် ကံရိပ်လေးတွေဟာ လိုက်ပါလာတယ်။ ဒီတော့ မလှမ်းရသေးတဲ့ အနာဂတ် ကာလမှာ တဏှာရိပ်ပြဋ္ဌာန်းနေတယ်။ ဘာကြောင့် တဏှာရိပ်ပြဋ္ဌာန်းရသလဲ ဆိုတော့ အနာဂတ် သဏ္ဌာနပညတ်ရိပ်ဟာ အာရုံမှာချတဲ့ အခါမှာ သုခ ဒုက္ခ အရိပ်ကို အရင်ချပြီးမှ သဏ္ဌာနပညတ်ရိပ်ကို ချရတာ ဖြစ်ခြင်းကြောင့် အနာဂတ်ကာလမှာ တဏှာရိပ် ပြဋ္ဌာန်းတယ်လို့ ပြောတာပါ။

ကိုင်း ဒီတော့ အဝိဇ္ဇာရိပ် အတိတ်ကာလ၊ အနာဂတ်ကာလ တဏှာရိပ်၊ ဒီ ၂-ခုလဲ ထွက်လာရော၊ အဲဒါအဝိဇ္ဇာဘခင်နဲ့ တဏှာ မိခင် ၂-ပါးဆက်ဆံလိုက်တော့ ပစ္စုပ္ပန်ကာလမှာ ကံရိပ်လေး တွေထွက်လာတယ်။ ဒီတော့ အဝိဇ္ဇာရိပ်၊ တဏှာရိပ်၊ ကံရိပ်ဆိုး ပြီး ခြေထောက်လေး ၃-ချောင်းထောက်လာပြီ။ ဒီအပေါ်မှာ မှ ပစ္စုပ္ပန်အရိပ်ဝေဒနာကြီးချပြီး မနောဝိညာဏ်ကြီးက တက် နိုင်နေတာပါ။ ဒီတော့ မနောဝိညာဏ်ကြီးက သိတယ်ဆိုတာဟာ နှလုံးအကြည်၊ ဓမ္မာရုံ၊ ဘဝင်စိတ်၊ မနောဝိညာဏ် ဒီ ၄-ပါးဆုံမှ သိတယ်လို့ ပြောလို့ ရတာပါ။ ဒီတော့ သူရဲအကြောင်းကို လိုက်ရှာလိုက်တဲ့အခါမှာ ကာလသုံးပါးကို လာတွေ့နေပြီ။ ဒီ ကာလသုံးပါးမှာ သညာလေး ၃-လုံးလဲပါနေတယ်။ ဒါကို မြင် အောင်ကြည့်ပါ။

ဒီကာလသုံးပါးကို ခုံရုံးတင်ပြီး ဖျက်ဆီးချလိုက်ရော ပျက်ပြီး အဲဒါ ဘာကျန်တော့မလဲဆိုတော့ ပစ္စုပ္ပန် အရိပ် ဝေဒနာလေး

သာကျန်တော့မယ်၊ အဲဒါ နိဗ္ဗာန်သို့ သွားနိုင်တဲ့ လုက္ခဏာယာဉ်
 လေးပါ။ ဒါဟာ ပရမတ်အစစ်လေးပါ။ ဒါဟာနိဗ္ဗာန်သို့ သွား
 နိုင်တဲ့ ပရမတ်အစစ်လေးကို ရသွားပြီ၊ ဒီတော့ စိတ်၊ စေတသိက်
 တွေဟာ နိဗ္ဗာန်သို့ မသွားနိုင်ပါ။ အဲဒါ လူကောင်၊ နတ်ကောင်၊
 တွေဖြစ်အောင်သာ လုပ်နေတာပါ။ ဒီပရမတ် အစစ်လေးကျ
 တော့ နိဗ္ဗာန်သို့ သွားနိုင်လာပြီ၊ ဒီတော့ သမ္မသန ဥာဏ်ဟာ
 နက်နဲသိမ်မွေ့ပါတယ်။ ယခုပြုလိုက်တာက ဒေသနာတော် တက်
 စဉ်ပါ။ သဘာဝတက်စဉ်ကို ထပ်ပြုအုံးမယ်၊ အဲဒါ ပဇ္ဇုပ္ပန်ကနေ
 ကာလ ၃.ပါး ဖွဲ့ရမယ်၊ ဒါမှ သဘာဝတွေ စင်ကြယ်ပြီး
 ထွက်လာမယ်။

ညဟောစဉ်

“တိက္ခဟာသ၊ ဇဝနဂမ္ဘီ၊ ဥာဏ်လေးလိုဖြင့်” လို့ဆိုတဲ့ အတိုင်း မဟာသတိပဋ္ဌာန်တရားတော်ကြီးရဲ့ လုပ်ငန်းစဉ်ဟာ အင်မတန်မှ နက်နဲသိမ်မွေ့လှပါတယ်။ ဒီတော့သာသနာတော် (၅၀၀၀) ကို ဘယ်ပေါ်မှာ ဝေဘန်ပြီး အဋ္ဌကထာဆရာကြီး တွေချထားခဲ့ပါသလဲဆိုရင် ဒီမဟာသတိပဋ္ဌာန်တရားတော်ကြီး ရဲ့အပေါ်ကိုရည်ပြီး ချထားခဲ့ကြတာပါ။ ဒီတော့ ဘုရားဟာ (၄) မျိုးရှိတယ်။ (၁) သုတဗုဒ္ဓ-စာပေပရိယတ်ကို သိမြင်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ကိုခေါ်တယ်။ (၂) အနုဗုဒ္ဓ-ရှင်တော်မြတ်တို့ရဲ့ အသိဥာဏ်ကို အစဉ်လိုက်ပြီး သစ္စာ ၄-ပါးတရားကိုသိတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ကို ခေါ်တယ်။ ဒါဟာသောတာပတ္တိမဂ်မှစ၍ ရဟန္တာအထိယူရပါတယ်။

(၃) ပစ္စေကဗုဒ္ဓ-နှစ်သင်္ချေနဲ့ ကမ္ဘာတသိန်းပါရမီဖြည့် ကျင့်ရတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ကိုခေါ်တယ်။ (၀၁) ဘုရားငယ်တဆူကိုခေါ်တယ်။ (၄) သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓ ၄-သင်္ချေနဲ့ ကမ္ဘာတသိန်း ပါရမီဖြည့်ကျင့်ရတဲ့ ဘုရားရှင်ကိုခေါ်တယ်။ ဒီတော့သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓရဲ့ ကိုယ်စားဟာ အနုဗုဒ္ဓပါ။ ဒီတော့ သပ္ပူရိသ၊ သံသေဝ-သူတော်ကောင်းတရားကို ဆည်းကပ်ကိုးကွယ်ရမယ်။ ဒီတော့သူတော်ကောင်းဟာ လောကီသူတော်ကောင်း၊ လောကုတ္တရာသူတော်ဆိုပြီး ၂-မျိုးရှိတယ်။ လောကီ သူတော်ကောင်း ဆိုတာက (၁) အဝတ်သူတော်ကောင်း၊ (၂) အစားသူတော်ကောင်း၊ (၃) အကျင့်သူတော်ကောင်း၊ (၄) အနေသူတော်ကောင်း ဆိုပြီး ၄-မျိုးရှိတယ်။ ဒီပုဂ္ဂိုလ်တွေဟာ သူတော်ကောင်းအစစ်

လှား၊ ဝိပဿနာတရားကို အားထုတ်ရင် သူတော်ကောင်းအစစ်
ကို ရှာတတ်ရမယ်။

နောက်ဘုရား၄-မျိုးကိုလဲ နားလည်ထားရမယ်။ နောက်တခါ
သရဏဂုံဟာလဲ သုတသရဏဂုံ၊ ဒိဋ္ဌသရဏဂုံဆိုပြီး ၂-မျိုးရှိ
တယ်။ သုတသရဏဂုံဆိုတာဟာ သံဃာတော်အရှင်မြတ်တွေထံ
မှာ၎င်း၊ ဘုရားရှင်ပွားဆင်းထုတော်တွေရဲ့ ရှေ့မှာ၎င်း၊ ခံယူတဲ့
သရဏဂုံကိုခေါ်တယ်။ ဒိဋ္ဌသရဏဂုံကျတော့ လောကုတ္တရာ
အသိဉာဏ်ကိုပေးတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်ထံမှာ အသိတရားဖြင့် ခံယူရပါတယ်။
(၀၇) လောကုတ္တရာအသိဉာဏ်နဲ့ သိလာတဲ့သရဏဂုံပါ။ သုတ
သရဏဂုံကျတော့ သံဃာတော်အရှင်မြတ်တွေထံမှာ ခံယူလို့
ရပါတယ်။ ဒိဋ္ဌသရဏဂုံကျတော့ မလွယ်ကူပါ။ ဒီတော့ ဝိပဿ
နာတရားကို အားထုတ်တာဟာ ဘာကိုလိုချင်လို့လဲ၊ အဲဒါမဂ်
ဖိုလ် နိဗ္ဗာန်ကို လိုချင်လို့ပါ။ လိုချင်ရင် ပရမတ်တရားတွေကို
ထုထောင်းပြီး အဆီကိုညှစ်ရမယ်။ ဒါမှ မပြုပြင်တဲ့ ပရမတ်သ
ဘောအသင်္ခတနိဗ္ဗာန်ကို တွေ့မယ်။

ဒီတော့ ပရိယတ်နယ်မှာရှိတဲ့ စိတ်၊ စေတသိက်တွေဟာ
လူကောင် နတ်ကောင်တွေဖြစ်အောင် ပြုပြင်ပေးနေတယ်။ ဒီစိတ်
စေတသိက် တွေကို ထုထောင်းပြီးချေလိုက်တော့မှ ပရမတ်
အစစ် မပြုပြင်တဲ့ သဘောကိုတွေ့မယ်။ အခုချေနေတာဟာ
ဥတုအကြောင်း၊ အာဟာရအကြောင်းရုပ်နာမ်တွေ ကျေသွားပြီ၊
အခုစိတ်အကြောင်းဖြစ်တဲ့ရုပ်တရားနာမ်တရားတွေကိုချေရတော့
မယ်။ ဒီတော့ (၂၈) ပါးသော ရုပ်တရားတွေကို ချေလိုက်ရင်
ဘာထွက်လာမလဲ၊ အဲဒါ အဝိဇ္ဇာသဘောကြီး ထွက်လာမယ်။
ဒီတော့ရုပ်တရားတို့ရဲ့ ရေသောက်မြစ်ဟာ အဝိဇ္ဇာလို့သာ မှတ်

ထားပါ။ ဒါဟာနောက်ကျမှ တဖြေးဖြေးထင်ရှားလာပါလိမ့်မယ်။

နာမ်တရားကို ချေလိုက်ရင် တဏှာသဘောကြီး ထွက်လာမယ်။ ဒါကို ဘုရားရှင်က ဒုက္ခသစ္စာနဲ့ သမုဒယ ။ သစ္စာဆိုပြီး ဟောကြားလာတာပါ။ ဒီအဝိဇ္ဇာနဲ့တဏှာပေါင်းပြီး ချေလိုက်တဲ့ အခါကျတော့ ကံတရားထွက်လာတယ်။ ဒီကံတရားကို အဆီညှစ်လိုက်ရင် ဝေဒနာလေး တလုံးရတယ်။ ဒီတော့ပညာရဲ့ သဘောဆိုတာ တဖြေးဖြေး ကျဉ်းလာရမယ်။ ဒီတော့ ဓမ္မက္ခန္ဓာပေါင်း ၈၄၀၀၀ ကို အကျဉ်းချုံးရင် အင်္ဂါအားဖြင့် ကိုးတန်ရတယ်။ ဒါကိုချုံးရင် နိကာယ် ၅ ရပ်ဖြစ်လာတယ်။ ဒါကို ချုံးရင်ပိဋကတ်သုံးပုံဖြစ်လာတယ်။ ဒါကိုချုံးရင် ဓမ္မဝိနယ ၂ ပါးသာရတယ်။ ဒါကိုထပ်ချုံးရင် ဝိမုတ္တိရသ တပါးသာရတယ်။ ဒါဟာ ပညာရဲ့ သဘောပါ။

ပညာရဲ့ သဘာဝ ဆိုတာဟာ ကျဉ်းလာရမယ်။ သညာဝိညာဏ်နယ်ကျတော့ ဝိမုတ္တိရသတပါးကိုချဲ့ရင် ဓမ္မဝိနယ ၂ ပါးရတယ်။ နောက်ဓမ္မဝိနယ ၂ ပါးကိုချဲ့ရင် နောက်ဆုံး ဓမ္မက္ခန္ဓာပေါင်း (၈၄၀၀) ဖြစ်လာတယ်။ ဒါဟာ သညာဝိညာဏ်ရဲ့ သဘာဝပါ။ သညာဝိညာဏ်ရဲ့ သဘာဝဆိုတာဟာ တဖြေးဖြေး ကျယ်လာတယ်။ ဒီတော့ အခု အဝိဇ္ဇာ၊ တဏှာ၊ ကံ၊ ဝေဒနာ ဒီ ၄-ချက်ကို မိမိရဲ့ နှလုံးအိမ်ထဲမှာ ထားလိုက်ပါ။ ဒါကို နားလည်ရင် သမ္မသနဉာဏ်ရဲ့ လုပ်ငန်းစဉ်ကို တက်တော့မယ်။ ဒီတော့ ဒီဉာဏ်က အနိစ္စ၊ ဒုက္ခ၊ အနတ္တတရားတို့နဲ့ ချပြတော့မယ်။ နောက်ဆုံး ဒီဉာဏ်က သတ်လိုက်တဲ့အခါမှာ ဝေဒနာလေး တလုံးသာ ကျန်တော့မယ်။ ဒီဝေဒနာလေးဟာ နိဗ္ဗာန်သို့သွားမဲ့

ယာဉ်လေး ဖြစ်လာမယ်။ “ရူပံ အတီတာ နာဂတ ပစ္စုပ္ပန္နံ”
အနိစ္စံ ခယဋ္ဌေန၊ ဒုက္ခံ အယဋ္ဌေန၊ အနတ္တာ အသာရကဋ္ဌေန”
လို့ ပါဠိတော်မှာ ပိဋကတ်တော်မှာ ပြလာတဲ့အတိုင်း....

အခု စိတ်၊ စေတသိက်တွေကို အကျဉ်းချုံးရတော့မယ်။ နား
လည်ပြီလား၊ သဘာဝပေါ်ကြစို့ရဲ့၊ ဒီတော့ ဆက်စပ်ခြင်းမျှ
ဖြစ်သော ရုပ်တရားဆိုတာဟာ ဒီနေရာမှာ ဘယ်အနေလောက်
သာရှိတော့သလဲ၊ ရုပ်တရား၊ နာမ်တရားဟာ ဘယ်အနေလောက်
သာရှိတော့သလဲ၊ ဒီနေရာမှာ ရုပ် ၂၈ ပါးကို ကောက်လို့
မရတော့ပါ၊ အဲဒါ ပီယရုပ်၊ သာတရုပ်လောက်သာရှိတော့တယ်၊
ဒီတော့ ရူပံ ဆက်စပ်ခြင်းမျှသာဖြစ်သော ရုပ်တရားသည်လို့
ဆိုတာကို ၂၈-ပါးသော ရုပ်တွေကို သွားမယူပါနဲ့၊ အဲဒါ
သာတရုပ် ပီယရုပ်ကိုသာယူပါ၊ အဲဒါ ပထဝီတို့ကိုသာ ကောက်
နေရင် အနိစ္စ-ဒုက္ခ-အနတ္တလို့ ရှုလို့ မရပါ၊ အခု ဒီနေရာမှာ
ရုပ်ကို ယူရမှာက ယမိုက်ကျမ်းမှာ ပြလာတဲ့ သာတရုပ်၊ ပီယရုပ်
ကိုသာ ကောက်ရမယ်၊ ဒါက သံဃာတော် အရှင်မြတ်တွေ
အတွက် ပြလိုက်တာပါ။

ကိုင်းသန္တတိကို ရှာကြံအုန်းစို့ရဲ့ (ဥပမာ) လက်ချောင်းလေး
၄-ချောင်းကို ထောင်ပြီး အဆက်ကိုရှာလိုက်ရင် အဆက် ၃-
ဆက်ကို လာတွေ့မယ်၊ အဲဒါ လက်ညှိုးနဲ့ လက်ခလယ်နဲ့ ဆက်
တာကတခု၊ လက်ခလယ်နဲ့ လက်သူကြွယ်နဲ့ ဆက်တာကတခု၊
လက်သူကြွယ်နဲ့ လက်သန်းနဲ့ ဆက်တာက တခုဆိုပြီး အဆက်
၃-ဆက်ကို လာတွေ့မယ်၊ ဒါက ရုပ်သန္တတိပါ၊ ဒီတော့သန္တတိ
ဆိုတာဟာ၊ ရုပ်သန္တတိ၊ နာမ်သန္တတိဆိုပြီး ၂-မျိုးရှိတယ်၊ ရုပ်
သန္တတိဆိုတာက အစဉ်သဘောကို ခေါ်တယ်၊ ဒါက ယခု

ဥပမာပြလိုက်တဲ့ လက်ချောင်းလေးတွေ ဆက်စပ်နေတဲ့ သဘော မျိုးကိုယူပါ။

တနည်း ရုပ်သန္တတိဆိုတာဟာ ဝိသုဒ္ဓါတရား ဓါတ်တုန်းက ဟောလာတဲ့ အဘိုင်း အဘွင်းနဲ့ အပြင် ဆက်တာက ဥတု အကြောင်း သန္တတိတခု၊ အကြမ်းနဲ့ အနုဆက်တာက အာဟာရ အကြောင်း သန္တတိတခု၊ နောက်အယုတ်နဲ့ အမြတ် ဆက်တာက စိတ်အကြောင်း သန္တတိတခု၊ နောက်အဝေးနဲ့ အနီးဆက်တာက ကံအကြောင်း သန္တတိတခု ဆိုပြီး ဒီလို ဆက်နေတဲ့ သန္တတိကို ရုပ်သန္တတိလို့ ဟောလာခဲ့တယ်။ ယခု မဟာသတိပဋ္ဌာန်တရား သမ္မသနဉာဏ်မှာ စိတ်အကြောင်းကို သတ်တာဖြစ်ခြင်းကြောင့် ဒီရုပ်သန္တတိကို မကိုင်တော့ပါ။ (၀၁) မသတ်တော့ပါ။ နာမ် သန္တတိကိုသာလျှင် သတ်မယ်။ ဒါမှ ရုပ်သန္တတိဟာ လာမကပ် နိုင်တော့မှာ။ နာမ်သန္တတိကျတော့ ဆက်စပ်တဲ့ သဘောပါ။ ဒီတော့ ဘယ်လိုဆက်စပ်နေသလဲ။ ဒီသဘာဝကို နှိုက်နိုင်လာရင် သမ္မသနဉာဏ်ကို တက်သွားနိုင်ပြီ။ ဒီတော့ရင် ယခု သန္တတိကိုရှာ နေတာဟာ စိတ်အကြောင်း၊ ရုပ်နာမ်ဖြစ်တဲ့ သန္တတိကိုရှာနေ တာပါ။

ကိုင်း သန္တတိကို ရှာစမ်းပါ။ ရှာပြမယ် - သေသေ ချာချာ နားစိုက်ထားပါ။ လက်ညှိုးနဲ့ လက်ခလယ် ဆက်တဲ့ သန္တတိ သဘောကို အတိတ်ကာလ အဝိဇ္ဇာသဘောလို့ အမည်ပေးရ တယ်။ ဆက်ဘယ် ဆိုတာဟာ အစေးရှိလို့ ဆက်နေတာပါ။ အစေးဆိုတာဟာ ၂၉ - ပါးသော ကံရဲ့ သဘောလေးတွေပါ။ နောက်လက်ခလယ်နဲ့ လက်သူကြွယ်နဲ့ ဆက်နေတဲ့ သဘောကျ တော့ ပစ္စုပ္ပန်ကာလ ကံရဲ့ သဘောပါ။ ဒီလိုဆက်နေကြတယ်။

နောက် လက်သူကြွယ်နဲ့ လက်သန်းနဲ့ ဆက်တဲ့အဆက်သဘော ကျတော့ အနာဂတ်ကာလ တဏှာသဘောပါ။ ဒီလိုဆက်နေ ကြတယ်။ ဒါကြောင့် ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ကြီး ဖွဲ့တဲ့အခါမှာ ဒီအဝိဇ္ဇာ တဏှာ၊ ကံတို့ကို ရေသောက်မြစ်ချပြီး ဖွဲ့လာတာပါ။ အဲဒါဟာ ၂၉-ပါးသော ကံရဲ့သဘော ဖြစ်တဲ့၊ တနည်း အစေးဖြစ်တဲ့ တနည်း သန္တတိရဲ့ ရုပ်တရား၊ နာမ်တရားကိုရှာရမယ်။ အဲဒါကို ကာလ၃ ပါး ရုပ်နာမ်အနေနဲ့ ရှာရမယ်။

ဒီတော့ကာလ၃ ပါးရုပ်နာမ်ကို သဘာဝနည်းနဲ့ ရှာတဲ့အခါ မှာ ပစ္စုပ္ပန် မနာဝိညာဏ်ကြီးကို မဏ္ဍိုင်ထားပြီး ရှာရမှာ ဖြစ်ခြင်းကြောင့် တနည်း မနာဝိညာဏ်ကြီးရဲ့ အကြောင်း ရေ သောက်မြစ်ဖြစ်တဲ့ အဝိဇ္ဇာ၊ တဏှာ၊ ကံတို့ရဲ့ သဘာဝအတိုင်း ရှာ ရမှာဖြစ်ခြင်းကြောင့် အမျိုးသွီးကြီးတွေကို ပခါနဲ့ ထားပြီးတော့ ဟောသွားရပါတယ်။ ဒီတော့ ရုပ်တရားကို အဆီညှစ်ရင်အဝိဇ္ဇာ သဘောထွက်လာတယ်။ နာမ်တရားကို အဆီညှစ်ရင် တဏှာ သဘောထွက်လာတယ်။ နောက်ကံတရားကို အဆီညှစ်ရင် ဝေဒနာ လေးထွက်လာပါတယ်။ ဒီတော့ဒီနေရာမှာ ဝေဒနာလေး ထွက် လာအောင် လုပ်ရတော့မယ်။ ဒီတော့အဆက်လေး ၃-ဆက်ကို အဝိဇ္ဇာအတိတ်ကာလ၊ တဏှာ- အနာဂတ်ကာလ၊ ကံပစ္စုပ္ပန် ကာလဆိုပြီး အမည်ပေးထားပြီ။ ဒီ ၃-ကောင်ဆက်စပ်နေတဲ့ သဘောကို ဘယ်လိုသတ်မလဲ။ ဒီတော့အဝိဇ္ဇာ၊ တဏှာ၊ ကံတို့ ဟာဘယ်သဘော ရှိနေသလဲဆိုရင် အဲဒါဆက်စပ်တဲ့ သဘော လေးတွေရှိနေကြတယ်။ ဒါက နာမ်သန္တတိ သဘောပါ။ နေ့ခင်း ကပြောခဲ့တဲ့အတိုင်းဟောရင် အမျိုးသွီးကြီးတွေ နားမလည် မှာဦးလို့ အခုတန်ဆာဆင်ပြီး တမျိုးဟောနေတာပါ။

ဒီတော့ အခုနာမ်သန္တတိမှာ အဝိဇ္ဇာ၊ တဏှာ၊ ကံတို့ကိုလာ
တွေ့နေပြီ။ ဒီတော့နာမ်သန္တတိဆိုတာက ဆက်စပ်တဲ့သဘောပါ။
ဒီတော့သန္တတိ ဆိုတာကို အစဉ်သဘော သန္တတိဆိုတာနဲ့ ဆက်
စပ်တဲ့ သဘောသန္တလို့ဆိုတာဟာ ပြောပြခဲ့ပြီးပါပြီ။ ယခုပုံစံ
နံပါတ် ၁၂-မှာ အနိစ္စတသုံးကို တွေ့အောင်လို့ ဝိပဿနာဉာဏ်
အစဖြစ်တဲ့ သမ္မသနဉာဏ်၊ ဒီကဏ္ဍမှာက အစဉ်သဘောသန္တတိ
ကို ချေရတော့မယ်၊ တနည်းဖြတ်ရတော့မယ်။ ဒါဖြင့်ရင် အစဉ်
သဘောသန္တတိလို့ဆိုတာဟာ ဘယ်သဘောလဲ ပြောပြစမ်းပါ။
ထပ်စစ်လာပြန်ပြီ။ ပြောပြမယ်အာရုံပြုထားပါ။

ယခုညတရားမှာ အမျိုးသွီးကြီးတွေကို နားလည်အောင်လို့
ထပ်ပြောနေတာပါ။ အတိတ်ကာလ၊ အနာဂတ်ကာလ၊ ပစ္စုပ္ပန်
ကာလအားဖြင့် မြင်တိုင်း-မြင်တိုင်း ကြားတိုင်းကြားတိုင်းမှာ
တနည်း မျက်စေ့၊ နား၊ နှာ၊ လျှာကိုယ်ဖြစ်တဲ့ သတိပဋ္ဌာန်ငါးပါး
မှာ အစဉ်ကြီးဖြစ်နေတာကို အစဉ်သဘောသန္တတိလို့ပြောတာ။
ဥပမာ၊ မီးဝိုင်းကြီးလို့၊ သဲချောင်းကြီးလို့၊ ရေချောင်းကြီးလို့
ဖြစ်နေတဲ့သဘာဝအတိုင်းဖြစ်တဲ့ အစဉ်သဘောကို ပြောတာပါ။
ဒီတော့ရင် အဲဒီအစဉ်သဘောထဲမှာ သဘာဝအားဖြင့် ဖြစ်ရှိနေ
တဲ့ အတိတ်ကာလ၊ အနာဂတ်ကာလ၊ ပစ္စုပ္ပန်ကာလအနေနဲ့
ဆက်နေတဲ့ အဆက် ၃-ဆက်ကို... တနည်းကာလ ၃ ပါးကိုယ်ခု
ဒီဉာဏ်ရဲ့ ကဏ္ဍက ဖြတ်ချရမှာပါ။ ဒါကို အဘိဓမ္မာက အဒ္ဓါန
ပစ္စုပ္ပန်လို့ခေါ်တာ။ ဒါကိုချေလိုက်ရင် ရုပ်သန္တတိဟာ လာမ
ကပ်နိုင်တော့ပါ။

ထပ်ဖွင့်ပြမယ်။ အဝိဇ္ဇာ၊ တဏှာ၊ ကံ ဒီ-၃ချက်ဟာ နာမ်
သန္တတိပါ။ ဒီဟာ ဘယ်သဘာဝရှိသလဲဆိုတာကို လက်တွေ့ရှာပြ

မယ်၊ ဒီတော့ ဝိ သာနာအလုပ်ဆိုတာ ပညာရဲ့ အလုပ်ပါ။ ဒီတော့ အဝိဇ္ဇာ၊ တဏှာ၊ ကံတို့ ကာ ဘယ်ကထွက်လာသလဲ၊ ဒါကိုလက် တွေ့ရှာပြမယ်။ ဒီတော့အဆင်းနဲ့ အကြည် ၂-ပါးဆုံတဲ့အခါမှာ မြင်မှုလေး ပေါ်လာတယ် မဟုတ်လား၊ ဒါကိုပြောပြမယ်။ (ဥပမာ) လဘက်ရေပုဂံလေးကို ရွှေမှာချပြီး ကြည့်ရင်မြင် တယ်လို့ပြောမယ်။ ဒီလိုမြင်လိုက်တာနဲ့ မိမိရဲ့ ခန္ဓာကိုယ်ကြီး မှာ ကာလသုံးပါးယန္တရားလေးဟာ လည်နေပြီ။

ဒီနေရာမှာ အမှန်နဲ့ အမှားဟာတချက်ထဲဘဲ ရှိတော့တယ်။ ကာလသုံးပါးယန္တရားလည်ပတ်ပုံကို ပြောပြမယ်။ ဒီတော့လဘက် ရေပုဂံလို့ခေါ်တာဟာ နာမပညတ်ပါ။ ဒီနာမပညတ်ဟာ အဆင်းကထွက်လာတာပါ။ ဒီတော့ အဆင်းလေးကနေ နာမ ပညတ်လေးထွက်လာတာဟာ သညာရဲ့ အမှတ်လေးဘဲ မဟုတ် လား။ ဒီအဆင်းမှာရှိတဲ့သညာကို သုတ္တန်နည်းမှာ ရူပသညာ၊ သဒ္ဓ သညာ၊ ဂန္ဓသညာ၊ ရသသညာ၊ ဖေါဗ္ဗသညာ၊ ဓမ္မသညာဆိုပြီး ပြလာတာပါ။ ဒီ သညာလေးတွေဟာ ကိုယ် ဆီရောက်မှ အမည် မှည့်ခေါ်ထားတာလားမဟုတ်ပါ။ ဘယ်တုန်းက စပြီးခေါ်လာ သလဲဆိုတာကို စဉ်းစားရင် ဘယ်တုန်းကစပြီး ခေါ်လာခဲ့တယ် ဆိုတာကို မပြောနိုင်ပါ။ အဲဒါမိဘဘိုးဘွား အစဉ်အဆက်ကစပြီး ခေါ်လာခဲ့တာဘဲမဟုတ်လား။

ဒီတော့ အဆင်းမှာချထားတဲ့ သညာ နာမပညတ်လေးမှာ ပစ္စုပ္ပန်သဘောလား၊ အဲဒါ ကိုယ် လက်ထက်ကျမှ အမည်မှည့် တာမဟုတ်လို့ ပစ္စုပ္ပန်လို့ ပြောလို့မရပါ။ ဒါဟာ မျက်ကွယ် သဘောသညာပါ။ မျက်ကွယ်သဘော သညာဆိုရင် အဝိဇ္ဇာ

ရိပ်ကြီး ရှိနေတယ်လို့ ပြောတာပါ။ ဒါဟာ အတိတ်ကာလ သဘောပါ။ အဝိဇ္ဇာသဘောဆိုတာဟာ ကိုယ်က အမည်မပေး နိုင်တဲ့ သဘောပါ။ (၀၁) ဘာဘဲလို့ မပြောနိုင်တာပါ။ ဝိဇ္ဇာ ဆိုရင် ပြောနိုင်ဆိုနိုင်ရမယ် အဲဒါ မပြောဆိုနိုင်တာက အတိတ် သဘော နာမပညတ်သညာ အဝိဇ္ဇာ သဘောကြောင့်ပါ။ ဒါကြောင့် ကမ္ဘာကြီး တည်လာတာဟာ မျက်ကွယ်သဘော အဝိဇ္ဇာကစပြီး တည်လာတာဘဲ မဟုတ်လား။

ဒီ အတိတ်သဘော အဝိဇ္ဇာက ထွက်လာတဲ့ သညာလေးကို ဖမ်းထားလိုက်ပါ။ ဒီတော့ ရုပ်ပေါ်မှာ မှတ်လာတဲ့သညာမှန်ရင် အဝိဇ္ဇာကြီးကဖုံးကွယ်ထားတယ်။ ဒီတော့ အာရုံတခုခုကိုယူလိုက် ရင်ဘဲ နာမပညတ်၊ သဏ္ဌာနပညတ်တွေ ထွက်လာတာဟာ မျက် ကွယ်သညာသဘောတွေဘဲ မဟုတ်လား။ ဒါဟာအတိတ်သညာ တွေပါ။ ဒီဟာကို ဖမ်းထားလိုက်ပါ။ နောက်တခါ အကြည် ဓာတ်လေးမှာလဲ သညာလေးဟာရှိတယ်။ ဒီ သညာကျတော့ စက္ခုသညာ၊ သောတသညာ၊ ဃာနသညာ၊ ဇိဝှါသညာ၊ ကာယ သညာ၊ မနသညာဆိုပြီး သညာ ၆-လုံး ပြလာတယ်။ ဒီတော့ အဆင်းနဲ့ အကြည် ဆုံလိုက်တဲ့အခါမှာ အဆင်းမှာ နာမပညတ် သညာသဘော အတိတ်ကာလ အဝိဇ္ဇာသဘောရှိတယ်။

နောက်အကြည်ကျတော့ သဏ္ဌာနပညတ် ဝိညာဏ်သဘော အနာဂတ်ကာလ တဏှာသဘော ရှိနေတယ်။ ဘာကြောင့်လဲ အကြည်ဓာတ်မှာရှိနေတဲ့ သညာကိုသာ ဝိညာဏ်ကြီးက ဆွဲပြီး ခံစားနေတာပါ။ ဒါဟာ ဝိညာဏ်ကြီးနဲ့ ဆက်စပ် နေလို့ပါ။ အဲဒါစဉ်းစားဆင်ခြင် တွေးကြံမှ ပေါ်လာတဲ့ အတွက်ကြောင့်

သဏ္ဌာန ပညတ်ရှိတယ်လို့ ပြောတာပါ။ ဒီဝိညာဏ်ကြီး ခံစားလို့ရလာအောင် သဏ္ဌာနပညတ်က တည်ပေးတဲ့သဘောလေးဟာ အစဉ်ရှိနေတယ်။ ဒီအကြည်သဏ္ဌာနပညတ်မှာရှိတဲ့သညာကျတော့ အနာဂတ်သဘောသညာပါ။ သို့မှာ တဏှာရိပ် ရှိနေတယ်။ ဘာကြောင့် တဏှာရိပ်လို့ ခေါ်သလဲ။ အဲဒါ အဆင်းနဲ့ အကြည်ဆုံတဲ့အခါမှာ အဆင်းလေးကို ယူပြီး ဝိညာဏ်ကြီးထံသွားပို့ရတာဖြစ်ခြင်းကြောင့် (တနည်း) ဝိညာဏ်ကြီးက ခံစားရအောင် အဆင်းလေးကိုသွားယူပြီး ပို့ဆောင်ရတာ ဖြစ်ခြင်းကြောင့် တဏှာရိပ်လို့ ခေါ်တာပါ။ ဒီတော့ အဆင်းမှာအတိတ်ကာလ နာမပညတ် အဝိဇ္ဇာသဘော၊ အကြည်မှာ သဏ္ဌာနပညတ် အနာဂတ်ကာလ တဏှာသဘောရှိနေတယ်။

ဒီ ၂-ပါးပေါင်းဆုံလိုက်တော့ အကြည်ဓာတ်မှာကို ပစ္စုပ္ပန်၊ သညာလေးကို ဖွားချလာတယ်။ ဒါကို “ကံ” လို့ ပြောတာပါ။ ဘာကြောင့်လဲ-အတိတ်ကာလ အဝိဇ္ဇာသဘော ဘခင်နဲ့ အနာဂတ်ကာလတဏှာသဘော မိခင်တို့ဆက်ဆံလိုက်တဲ့ အခါမှာ ပစ္စုပ္ပန်ကာလ ကံသဘောသားလေးကို ဖွားချလာတယ်။ ကိုင်းဒီတော့ မြင်လိုက်တယ်ဆိုရင်ဘဲ ကာလသုံးပါးလေးဟာ စုံသွားပြီ။ ဒီတော့ အပြင်အာရုံတွေနဲ့ မြင်တိုင်းတွေ့တိုင်း ကြားတိုင်းမှာကို ကာလသုံးပါး ယန္တရားကြီးဟာ လည်ပတ်နေပြီ။ ဒါကြောင့် သံသရာကြီးက ဘယ်မှာလွှတ်မြောက်တော့မှာလဲ။

အခုရှင်တော်မြတ် ဟောကြားခဲ့တဲ့ မဟာသတိပဋ္ဌာန်တရားတော်နဲ့ လွတ်အောင် ရုန်းကြရတော့မှာဘဲမဟုတ်လား။ ဒီတော့ အဝိဇ္ဇာ၊ တဏှာ၊ ကံ ဒီ ၃-ချက်လုံးရလာရော မနောဝိညာဏ်ကြီးက

အဲဒါ စားပွဲထိုင်လာတာဘဲ မဟုတ်လား၊ ဒီတော့မနေ့ဝိညာဏ်
ကြီးကိုသတ်ချင်ရင် အဝိဇ္ဇာတဏှာကံတို့ကို ဖြုတ်ရတော့မယ်၊
ဒါမှမနေ့ဝိညာဏ်ကြီး ဇာတ်သိမ်းမယ်၊ ဒီလိုဇာတ်သိမ်းလိုက်ရင်
အဲဒါ ပစ္စုပ္ပန်သဘော ဝေဒနာလေးသာ ကျန်တော့မယ်၊
ဒီပစ္စုပ္ပန်ဝေဒနာလေးကနေ ခန္ဓာလေးတွေကိုဖော်ပြီး တော့မှ
ရှေ့ဥဒယဗ္ဗယဉာဏ်ကြီးကို တက်ရတော့မယ်၊ အဲဒီကနေအာနာ
ပါနတရားတော်ကြီးထဲကို ဝင်ရတော့မယ်၊ အာနာပါနကိုပွား
များပြီး မနေ့ဝိညာဏ်ကြီးကိုလဲ ကိုင်လိုက်ရော သညာလေး
တွေကို လာတွေ့တော့မယ်၊ ဒီတော့မှ ဒီသညာလေးတွေကို
ထုတ်ပြီးသတ်ရတော့မယ်၊ ဒီသဘာဝတွေကိုအာနာပါနကဏ္ဍမှာ
ဟောတဲ့အခါမှာ နာကြားရပါလိမ့်အုံးမယ် ။

ကိုင်း.....အဝိဇ္ဇာ၊ တဏှာ၊ ကံ ကိုမြင်ပြီလား၊ ဒီတော့အဆင်း
နဲ့အကြည် ၂-ပါးဆုံတဲ့အခါမှာ နာမပညတ်၊ သဏ္ဌာနပညတ်၊
သမူဟပညတ် (၀၁) ကာလသုံးပါးအနေနဲ့ (၀၁) အဝိဇ္ဇာ၊
တဏှာ၊ ကံ အနေနဲ့ လည်ပတ်နေပြီ၊ ဒီလိုလည်ပတ်တာကို
မြင်လာရင်ဘဲ အာရုံတခုခုနဲ့ တွေ့တဲ့အခါမှာ ငန်းငန်းတက်မဖြစ်
တော့ပါ၊ ထိန်းသိမ်းစောင့်စည်းနိုင်လာပြီ၊ ဒီတော့အတိတ်ကာ
လအဝိဇ္ဇာမှာသဿတဒိဋ္ဌိ၊ အနာဂတ်ကာလတဏှာမှာဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိ၊
ပစ္စုပ္ပန်ကာလ ကံသဘောမှာ သဿတဒိဋ္ဌိနဲ့ ဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိရှိနေ
တယ်၊ ဒီကာလသုံးပါးကို အနိစ္စဒုက္ခ အနတ္တနဲ့ ရှုလိုက်ရင်
(၀၁) ဖြတ်လိုက်ရင် ဒိဋ္ဌိတွေဟာ ပြုတ်သွားမယ်။

ဒီတော့ အတိတ်ကာလ အဝိဇ္ဇာကို အနိစ္စနဲ့ သတ်လိုက်ရင်
အနာဂတ်ကာလ တဏှာဟာ သူ့ဟာသူ ဒုက္ခထဲမှာ ကျသွား

မယ်၊ ဒီတော့အနိစ္စကိုမြင်ရင် ဒုက္ခကိုလဲမြင်ပြီ၊ ဒုက္ခဆိုတာသူ့ သဘာဝအတိုင်းကို ပေါ်လာမယ်၊ ဒီတော့အဝိဇ္ဇာနဲ့တဏှာ ဆက်စပ်ပြီးတော့ သံသရာရှေ့အစွန်း သံသရာနောက်အစွန်းမှာ လှည့်ပတ်နေတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်တွေလဲ သေသွားရော အဲဒါသူတို့ကမေး ဖွားဘားတဲ့ သားသွီးတွေထဲမှာဘဲ ကပ်နေရပြီ၊ ဒီတော့ဒီလိုလဲ အနိစ္စ ဒုက္ခကို မြင်လာရင် ကံလေးဟာ အနှစ်အသားမရှိတော့ ပါ၊ အဲဒါ “အသာရကဋ္ဌ အနတ္တ” ထဲမှာ ဥက္ခေခာင်းကျ သွားပြီ၊ သူ့သဘာဝအတိုင်းမြင်လာတာကို သဘာဝပညာလို့ ခေါ်တယ်၊ ဒါမှ ပညာမြင် အနတ္တဖြစ်တယ်၊ ကိုင်းဒါကစဉ်း စားဘို့ပြောပြလိုက်တာပါ၊ နက်ဖြန်ခါကျမှ အကျယ်ချဲ့ပြီး သတ်ပြပါမယ်။

ကိုင်း.....သာဓုသာခေါ်ကြပါတော့။

သာဓု-သာဓု-သာဓု။

စါခေါင်လဆန်း (၁၂) ရက် နေ့ဟောစဉ်

ပုံစံနံပါတ် (၁၂)

ကိုင်း....အနိစ္စတရားကို ယခု တော်တော်လေး လိုက်ရှာ နေ
ရပြီဟုမဟုတ်လား။ အနိစ္စတရားကို တွေ့ချင်ရင် သန္တတိကို တွေ့
အောင်ရှာရမယ်။ သန္တတိကိုတွေ့အောင် ဘယ်လိုရှာမလဲ။ သိမ်
မွေ့နက်နဲတော့ ရုတ်တရက် ရှာလို့ မတွေ့ကြတာပါ။ အဲဒါ
သဲချောင်း ဥပမာ၊ ရေစီးချောင်းဥပမာတွေနဲ့ ကပ်ပြီး ပိဋကတ်
ကပြောကြတယ် ဒါကို သဘာဝ မပေါ်ကြဘူး။ ဒီတော့ မြန်မာ
နိုင်ငံတော်ကြီးမှာ သမ္မသနဉာဏ်ကို သဘာဝပိုင်အောင် မသိကြ
သေးပါ။ ဥပဿဗ္ဗယဉာဏ် ဆိုချင်တော့ မပြောနဲ့တော့။ ယခုတရား
ဟောနေရတာဟာလဲ နေ့ခင်းပိုင်းမှာ တမျိုး တန်းဆာဆင်ပြီး
ဘောနေရပါကယ်။ ဒီတော့ ရှင်သာရိပုတ္တရာကြီး မဂ်တရား
ဖိုလ်တရားကိုရတဲ့အခါမှာ နည်းပေါင်းတထောင်နဲ့ ရတယ်လို့
ပိဋကတ်ကပြောပါတယ်။ ယခုပုဂ္ဂိုလ်တွေမှာ သတိပဋ္ဌာန်နည်း
သတိပဋ္ဌာန်လုပ်ငန်းစဉ်ဘောင်မှ အနိုင်နိုင်ဖြစ်နေကြ သေးတယ်
မဟုတ်လား။

ကိုင်း....တရားဘက်ကို ဆက်ကြဦးစို့ရဲ့ ဒီခန္ဓာခန္ဓာပေါ်ရတော့
မယ်။ ခန္ဓာ ၄-ကောင် ပေါ်ပြီးတော့ ဥပဿဗ္ဗယဉာဏ်ကို တင်
ပြီးချေရတော့မယ်။ ဒီခန္ဓာလေး ၄-ကောင်ရဲ့ ရေသောက် မြစ်
ကို ရှာရတော့မယ်။ ဒီတော့ ဝိပဿနာ နည်းနဲ့ ရှာရင်လဲ ရပါ
တယ်။ ဒီဝိပဿနာနည်းက ကျယ်လွန်းလို့ မပြောတော့ပါ။ အဲဒါ
မဟာသတိပဋ္ဌာန်နည်းနဲ့ ပြောပြမယ်။ ဒီတော့ ခန္ဓာလေး ၄-

ကောင်ရဲ၊ ရေသောက်မြစ်ကိုရှာပြီး ချေလိုက်တဲ့အခါမှာ စိတ်၊ စေတသိက်၊ ရုပ်၊ နိဗ္ဗာန်က ထွက်လာတဲ့ ပရမတ္ထ တရားတွေဟာ မမြင်နိုင်ပါ။ နောက်ဆုံးဝေဒနာနဲ့ ဖဿဘဲကျန်တော့မယ်။ ဒီတော့ ပရမတ်တရားတွေ အားလုံးဇာတ်သိမ်းပြီး ဝေဒနာနဲ့ ဖဿသာ ကျန်တော့မယ်။

ဒီတော့ ဖဿဟာ ဘယ်ကဖြစ်လာသလဲလို့ လိုက်ရှာလိုက်တဲ့ အခါမှာ ရူပါရုံ အဆင်းနဲ့ မျက်စေ့ အကြည်နဲ့ ၂-ပါးဆုံလိုက်တဲ့အခါမှာ ဖဿ ပဉ္စကလေးတွေကို လာတွေ့တယ်။ အဲဒါအဆင်းက ဖဿ ပဉ္စက ၅-လုံး၊ အကြည်က ဖဿပဉ္စက ၅-လုံး၊ အမြင်သဘောက ဖဿပဉ္စက ၅-လုံး၊ အသိက ဖဿပဉ္စက ၅-လုံးကို လာတွေ့တယ်။ ဒီဖဿကနေပြီးတော့မှ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ကြီးကို ဖွဲ့လာတာပါ။ ဒီဖဿပဉ္စက (၂၀)နဲ့ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ကြီးကို ဖွဲ့ပြီးတော့မှ ဒီအပေါ်မှာ ဝေဒနာက လာထိုင်တယ်။ ဒီကနေမှ ဒွိဟိတ်ခန္ဓာ၊ တိဟိတ်ခန္ဓာတွေ ထွက်ပေါ်လာတော့တယ်။ ဒီကနေ မီးဓာတ်တွေကို ဝင်ကိုင်ပြီးတော့ ရှေ့ကို တဆင့်ထက်တဆင့် တက်သွားတော့မယ်။ ဒါဟာ ဝိသာခါတရားဓာတ်နဲ့ တင်းတိမ်နေကြတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်များအတွက် မဟာသတိပဋ္ဌာန်နည်းကိုတင်ဆက်လိုက်တာပါ။ အဲဒါတနည်းနဲ့ မမြင်ရင် တနည်းနဲ့ မြင်အောင်လို့ နည်းမျိုးစုံနဲ့ ဖွင့်လာတာပါ။

ယခု ခန္ဓာပေါ်ပုံကို ပြမယ်။ ခန္ဓာဟာ ဥပါဒါနက္ခန္ဓာနဲ့ ပဉ္စက္ခန္ဓာဆိုပြီး ၂-မျိုးရှိတယ်။ အခု သမ္မသနဉာဏ်နဲ့ ချေလိုက်တဲ့ အခါမှာ ခန္ဓာလေးတွေထွက်လာတော့မယ်။ ဒါဟာပရမတ်ခန္ဓာလေးတွေပါ။ ဒါကိုပရိယတ်ပုဂ္ဂိုလ်တွေအတွက် ပြောပြအုံးမယ်။ ရုပ် ၂၈-ပါး၊ စေတသိက် ၅၂-ပါး၊ စိတ်တခုယုတ်ကိုးဆယ်

တို့ကို အမည်လေးတွေထုတ်ပြီး ဟောကြားလာတယ်။ ဒီကနေ ထွက်လာတဲ့ ခန္ဓာလေးတွေကျတော့ အမည်ထုတ်ပြီး ဟောလို့ မရတော့ပါ။ ဒီခန္ဓာလေးတွေကိုဝိပဿနာပညာနဲ့ ကြည့်မှ မြင်နိုင် ပါတယ်။ ဒီနေ့ ခန္ဓာပေါ်ပုံကိုအပြီးသတ် ဟောရတော့မယ်။

ပြောပြမယ် မနေ့က သန္တတိကို ရှာလိုက်တဲ့အခါမှာ အဲဒါ ရုပ်သန္တတိ၊ နာမ်သန္တတိဆိုပြီး ခွဲပြလာခဲ့ပြီ။ ဒီတော့ နာမ်သန္တတိ ဆက်စပ်တာဖြစ်တဲ့ အဝိဇ္ဇာ၊ တဏှာ၊ ကံ၊ ဝေဒနာ ဒီ ၄-ချက်မှာ ဆက်စပ်တဲ့ သန္တတိကိုရှာတော့ အတိတ်ကာလ အဝိဇ္ဇာရိပ်၊ အနာဂတ်ကာလ တဏှာရိပ်၊ ပစ္စုပ္ပန်ကာလ ကံရိပ်ဆိုပြီး ဆက် စပ်နေတဲ့ ကာလလေးတွေ ပေါ်လာပြီ။ ဒါဟာ ကာလလေး တွေကို ပိုင်းလာတာပါ။ ဒီတော့ကာလဆိုတာဟာ.... ကရဏံ ပြုခြင်း၊ ကာလောပြုခြင်း။ ကရဏံဝေပြုခြင်းသည်သာလျှင် ကာလော-ကာလမည်၏။ ဒီတော့ပြုတာဟာ ကိရိယာလို့ခေါ် တယ်။ ကိရိယာဆိုတာဟာလဲ သွားတယ် လာတယ် ဆိုတဲ့ပြုလုပ် တဲ့အမှုအရာ သဘောဘဲမဟုတ်လား။ ဒီလိုကာလရဲ့ သဘာဝကို လဲ နားလည်ရမယ်။

(ဥပမာ) ဓမ္မာရုံကနေ တိုက်ကြီးမှာ တရားနာဘို့လာတဲ့ အခါမှာ တိုက်ကြီးရဲ့ လှေခါးလဲရောက်ရော ရပ်ပြီးပြန်စစ်လိုက်တဲ့ အခါမှာ လှမ်းလာခဲ့တဲ့ ခြေလှမ်းတွေဟာ အတိတ်ကာလ၊ ရပ်နေဆဲက ပစ္စုပ္ပန်ကာလ၊ တရားနာတဲ့ဆီအထိ လှမ်းရအုံးမှာ က အနာဂတ်ကာလ။ အဲဒီကာလတွေမှာ သညာလေးတွေဟာ ဆက်နေတယ်။ ဒီတော့ တိုက်ကြီးရဲ့ လှေခါးရောက်မှ ပိုင်းရင် ဒီကြားထဲမှာ ကာလတွေဟာ ဘယ်လောက်များသလဲ။ အဲဒါ

အတိတ်ချင်း သဘောတူခြင်းကြောင့် အတိတ်ကာလရုပ်နာမ်၊ ရုပ်နေတဲ့နေရာဟာ ပစ္စုပ္ပန်ကာလလို့ ပိုင်းတယ်။ အနာဂတ် ကာလကျတော့ ဘယ်ထိအောင် သွားရအုံးမယ်ဆိုတာ မသိသေးပါ။ အဲဒီလို ကာလသုံးပါးကို အကြမ်းနည်းဖြင့် ပိုင်းရမယ်။

ကိုင်း.... ဒါဖြင့်ရင် ဒီအတိတ်ကာလ၊ အနာဂတ်ကာလ၊ ပစ္စုပ္ပန်ကာလတို့ကို ဘယ်လိုသတ်မလဲ။ ဒီတော့ အတိတ်ကာလ ဆိုတာ ဓမ္မာရုံကနေပြီးလှမ်းလာတဲ့ ခြေလှမ်းတွေကျတော့ ရုပ်ဘဲ ဖြစ်ဖြစ်-နာမ်ဘဲဖြစ်ဖြစ် ပြုလုပ်ပြီးတဲ့သဘောတွေမို့ အတိတ်ကာလဆိုပြီးပိုင်းရမယ်။ ရုပ်နေတဲ့နေရာက ပစ္စုပ္ပန်ကာလပါ။ နောက် တရားနာတဲ့ဆီအထိ လှမ်းရအုံးမှာက အနာဂတ်ကာလဆိုပြီး ပိုင်းပါ။ ဒါကအကြမ်းနည်းနဲ့ ပိုင်းပုံပါ။ ဒါကိုအခွဲအနားပစ္စုပ္ပန်လို့ ခေါ်တယ်။ အဲဒါ-ဘယ်ထိအောင် ပိုင်းလို့ ရသလဲဆိုတော့ (ဥပမာ) မိုဗ်းဥတု၌ဖြစ်သော ရုပ်နာမ်တရားတို့သည် ဆောင်းဥတုသို့မပါမူ၍ မိုဗ်းဥတု၌သာ ကုန်ဆုံးချုပ်ပျောက်လေသောကြောင့် အနိစ္စဆိုပြီးပိုင်းလာကြပါတယ်။ ဒါတွေဟာအကြမ်းနည်းနဲ့ ပိုင်းတာမျိုးတွေပါ။

ဒီတော့ အတိတ်ကာလ အဝိဇ္ဇာရိပ်၊ အနာဂတ်ကာလတဏှာရိပ်၊ ပစ္စုပ္ပန်ကာလ ကံရိပ်၊ ဒီကာလတွေကို ဘုရားရှင်ကလက္ခဏာ ယာဉ်တင်ပြီး ရှုပါလို့ ဟောကြားလာပါတယ်။ “အတိတ်နာဂတ ပစ္စုပ္ပန္နံ ရူပံ အနိစ္စံ ခယဋ္ဌေန၊ ဒုက္ခံ ဘယဋ္ဌေန အနတ္တ အသာရကဋ္ဌေန ” လို့ ဟောကြားလာတဲ့ အတိုင်း အတိတ် ကာလ အဝိဇ္ဇာရိပ်ကို အနိစ္စလက္ခဏာနဲ့၊ အနာဂတ် ကာလ တဏှာရိပ်ကို ဒုက္ခလက္ခဏာနဲ့၊ ပစ္စုပ္ပန်ကာလ ကံရိပ်ကို အနတ္တလက္ခဏာနဲ့ ရှုရမယ်။ ကိုင်း....ဒီတော့ ဓမ္မာရုံက လှမ်းလာခဲ့တဲ့

ခြေလှမ်းတွေကို ဘာကြောင့် အနိစ္စနဲ့ ချရသလဲ၊ ဒုက္ခနဲ့ အနုတ္တ
နဲ့ ချလို့ မရဘူးလား၊ ဒါကို စဉ်းစားပါ၊ ပညာဆိုတာဟာ
“ပကာရေန ဇာနာတီတိ ပညာ” အပြားအားဖြင့် သိတတ်
သောကြောင့် ပညာလို့ ဆိုတာပါ။

ဒီတော့ အတိတ်ကာလ ဖြစ်တဲ့ ဓမ္မာရုံကနေ လှမ်းလာခဲ့တဲ့
ခြေလှမ်းလေးတွေကို အနိစ္စလို့ ဘာကြောင့် ရှုရသလဲ၊ သူ့ကို
ဒုက္ခနဲ့ အနုတ္တနဲ့ ချလို့ မရဘူးလား၊ ဒါကို စဉ်းစားပါ၊ ချလို့
မရပါ၊ ဒီတော့ အနိစ္စလို့ ဘာကြောင့် ရှုရသလဲ၊ ကုန်တတ်သော
သဘောကြောင့် အနိစ္စလို့ ရှုရတာပါ၊ ဒီတော့ ကုန်တဲ့သဘော
ကို ထပ်ပြီး စဉ်းစားပါ၊ ပညာဆိုတာဟာ သဘာဝလေးတွေကို
အပြားအားဖြင့် သိတာပါ၊ ဘယ်လိုသိတာမျိုးလဲဆိုတော့ ဥပမာ
လက်သီးဆုပ်ကိုပြုပြီး ဘာကို မြင်သလဲလို့ မေးရင် အဲဒါ လက်
သီးဆုပ်ကို မြင်တယ်လို့ ပြောမယ်၊ ဒါက သညာဝိညာဏ် သဘော
ပါ၊ ဘာဖြစ်လို့ လဲဆိုရင် လက်ချောင်းလေးတွေရယ်၊ လက်ဝါး
ပြင်လေးရယ် စသည်ဖြင့် ပေါင်းဖော်နေတဲ့ သဘော လက်သီး
ဆုပ်သဏ္ဌာန်ကို ရည်ပြီးတော့ လက်သီးဆုပ်ကို မြင်တယ်လို့
ပြောလိုက်လို့ သညာဝိညာဏ်သဘောလို့ ပြောတာပါ၊ ပညာ
သဘောအနေနဲ့ ကျတော့ အဲဒီ လက်သီးဆုပ်ခေါ်တဲ့ နာမ
ပညတ်နဲ့ လက်သီးဆုပ်ရဲ့ သဏ္ဌာန်ပညတ်ရဲ့ သဘောတွေကို
တနည်း သဘာဝရဲ့ သဘောတွေကို ကွဲပြားပြီးတော့ ပေါ်လာ
တာကို သိတဲ့သဘောမျိုးပါ။

ဒီတော့ အတိတ်ဖြစ်တဲ့ ဓမ္မာရုံကနေပြီးတော့ လှမ်းလာခဲ့တဲ့
ခြေလှမ်းတွေကို အနိစ္စလို့ ဘာကြောင့်ခေါ်သလဲ၊ ကုန်တတ်

သော သဘောကြောင့် အနိစ္စပါ။ ဒီကုန်တာကို စဉ်းစားပါ။ ပစ္စုပ္ပန်ကိုရောက်လာတော့ အတိတ်က လှမ်းလာခဲ့တဲ့ ခြေလှမ်း လေးတွေဟာကုန်သွားတဲ့သဘောကြောင့်အနိစ္စလို့ ပြောတာပါ။ ဒီတော့ ကုန်တယ်ဆိုတာဟာ ဘာကုန်တာလဲ။ အဲဒါအကြောင်း ရဲ့ အကြောင်းကို ထပ်ပြီးရှာရမယ်။ ဒါမှသာလျှင် သဘာဝ လေးတွေ ပေါ်လာမယ်။ ဒီတော့ ကုန်တယ်ဆိုတာဟာ ဆီပုဂံ ကို ခွေးလျက်တဲ့အခါမှာ ပတ်ပုလင်းရောင်ထသွားအောင် ကုန် သွားတဲ့ အကုန်မျိုးလား။ လဘက်ရေပုဂံ ထဲကို ရေထည့်ပြီး သွန် ချလိုက်တဲ့အခါမှာ ကုန်သွားတဲ့ အကုန်မျိုးလား။ ဒါမှမဟုတ် ရင် ရေအိုးထဲကရေတွေကို သွန်ပစ်လို့ ကုန်သွားတဲ့ အကုန်မျိုး လား။ ဘယ်လိုကုန်သွားတာမျိုးလဲ။ ယခုပြောတဲ့ အကုန်မျိုး တွေဟာ သညာဝိညာဏ်ရိပ်မကင်းပါ။ ဒါကြောင့် ဒီလိုကုန်တာ မျိုးကို သွားမယူပါနဲ့။ ထပ်ပြီးတော့ စဉ်းစားပါအုံး။

ဒီတော့ကုန်တယ်ဆိုတဲ့ သဘောကို ပညာနဲ့ မြင်အောင် ရှုရ မယ်။ ပြောပြမယ် - အလ္လဒါနတခုခုကို ပြုလုပ်ပြီးတဲ့ အခါမှာ “ဣဒံ မေ ပုညံ အာသဝက္ခယံ ငဟံ ဟောတု” လို့ ဆုတောင်း လာတဲ့ဟာကိုပြန်ကြည့်ရင်... အာသဝက္ခယံ အာသဝေါတရား လေးပါးတို့၏ ကုန်ရာ ပျက်ရာ ကင်းရာ ချုပ်ရာ ငြိမ်းရာဖြစ်သော နိဗ္ဗာန်ကို၊ ဝဟံ ဝဟန္တော ရွက်ဆောင်နိုင်သည်။ ဟောတု ဖြစ်ပါ စေသတည်း - လို့ပြုလာတဲ့အတိုင်း ဒီလိုသဘောနဲ့ ထွက်လာတာ ဟာ ပညာရဲ့ သဘောပါ။ ဒီတော့ကုန်တယ်ဆိုတာဟာ ကင်းသွား တဲ့သဘောပါ။ ဒီတော့—အနိစ္စံ သင်္ခတံ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒံ ခယ ခမ္မံ ဝယဓမ္မံ ဝိရာဂဓမ္မံ နိရောဓဓမ္မံ အဲဒါ ကုန် ပျက် ကင်း ချုပ်ဆိုပြီးပြုလာပါတယ်။

ဒီတော့ ကုန်တဲ့သဘောဟာလဲ ပျက်စီးသွားတဲ့ သဘောပါ။ ပျက်စီးသွားတာလဲဘယ်သဘောလဲ၊ ကင်းသွားတဲ့ သဘောပါ။ ဒါဟာနောက်တခါထပ်ပြီး မဖြစ်တဲ့သဘောပါ။ ကင်းသွားတဲ့ သဘောဟာလဲ ချုပ်သွားတဲ့သဘောပါ။ ဒါဟာလဲ နောက်ဆုံး ငြိမ်းအေးတဲ့ နိဗ္ဗာနဓာတ်ကြီးပါ။ အဲဒါနိဗ္ဗာန ဓာတ်ကြီးထဲကို ထဲဝင်သွားပြီ။ ဒီတော့ ဒါန သီလ တွေက နိဗ္ဗာန်ကို တချက်ထဲနဲ့ မထိုးပြနိုင်ပါ။ နတ်ပြည် ဗြဟ္မာ့ပြည်ကိုသာ ထိုးပြနိုင်ပါတယ်။ အခု ဝိပဿနာဉာဏ်ကျတော့ နိဗ္ဗာနဓာတ်ကြီးကို တချက်ထဲ ထိုးပြလာပါပြီ။ အနိစ္စလေးကို ကုန် ပျက် ကင်း ချုပ်ဆိုတဲ့ သဘောနဲ့ မြင်အောင်ရှုလိုက်ပါ။

ဒီတော့တခုပြောပြမယ်။ ဒီလေးချက်ထဲမဝင်ဘဲနဲ့ အနိစ္စ ဆိုတာဟာဘာလဲ၊ မမြဲတဲ့တရားပါ။ မမြဲတာဟာဘာလဲ၊ မမြဲတာဟာမရှိတဲ့တရားပါ။ ဒီလိုပြောလို့ မှန်မလား-မမှန်တော့ပါ။ ဒီလိုသာရှုနေရင် သဿတဒိဋ္ဌိနဲ့ ဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိထဲဘဲ ကျနေမှာဘဲမဟုတ်လား။ အဲဒါတနေ့အပါယ် ၄-ပါးသို့ ကျအုံးမှာဘဲ။ ဒီတော့ အနိစ္စဆိုတာဘာလဲ-ကုန်တဲ့သဘောပါ။ ကုန်တယ်ဆိုတာ ပျက်စီးသွားတဲ့သဘောပါ။ ပျက်စီးတယ်ဆိုတာ ကင်းသွားတဲ့သဘောပါ။ ကင်းတယ်ဆိုတဲ့သဘောဟာ ချုပ်သွားတဲ့ သဘောပါ။ ချုပ်တယ်ဆိုတဲ့သဘောဟာ နောက်ဆုံးမှာ ငြိမ်းအေးတဲ့ နိဗ္ဗာနဓာတ်ထဲဝင်သွားပါတယ်။ ဒီလိုကိုဘုရားရှင်က မြင်စေချင်တယ်။ ဒါကို နားလည်ပြီ။

ဒီလိုလဲ အတိတ်ကာလကို အနိစ္စနဲ့ လဲသိမ်းလိုက်ရော ဘယ်ဒိဋ္ဌိကြီးပြုတ်သွားသလဲဆိုတော့ သဿတဒိဋ္ဌိကြီးပြုတ်သွားတယ်။

ဒီတော့ ဘဿတဒိဋ္ဌိဆိုတာက - သဿတော လောကော - လောကော - ဤခန္ဓာကောင် လောကကြီးသည်၊ သဿတော မြဲ၏။ အဲဒီလိုယူလာတဲ့ အယူကိုခေါ်တယ်။ ဒါဟာ သညာကဖြစ်ပြီးတဲ့ သဘောတွေကို ဆွဲထားတဲ့ သဘောဘဲ မဟုတ်လား။ ဒီတော့ သတ္တဝါတွေဟာ ပစ္စုပ္ပန်ကို ရလာရင်ဘဲ အတိတ်ကိုလဲဆွဲလာတယ်။ အနာဂတ်ကိုလဲတွေးကြံလာတယ်။ အတိတ်ကိုဆွဲတာက သညာသဘောပါ။ အနာဂတ်ကိုတွေးကြံတာကျတော့ ဝိညာဏ်သဘောပါ။ အဲဒီလိုနဲ့ဘဲ သညာ ဝိညာဏ်လောကကြီးကို ထူထောင်နေကြတာဘဲ မဟုတ်လား။

ယခုအတိတ်ကာလ အဝိဇ္ဇာရိပ်ကြီးကိုလဲ အနိစ္စနဲ့ သတ်လိုက်ရော အတိတ်ကိုအနှစ်အသားအနေနဲ့ ဆွဲထားတဲ့ သဿတဒိဋ္ဌိကြီးဟာပြုတ်သွားပြီ။ ဒီသဿတဒိဋ္ဌိ ပြုတ်သွားတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ဟာ သူများရဲ့ အတင်းကို မပြောတော့ပါ။ သူများကပြောတာကိုလဲ နားမထောင်တော့ပါ။ သူ့မှာမျက်ကွယ်လောက မရှိတော့ပါ။ သောတာပန်ပုဂ္ဂိုလ်ကျတော့ မျက်မှောက်လောကကို ပြောရဲလာပြီ။ ဒါကြောင့်....

ကိဉ္ဇာပိ သော ကမ္မံ ကရောတိ ပါပကံ၊

ကာယေန ဝါစာ ဥဒ စေတသာဝါ၊

အဘဗ္ဗော သော တဿ ပဋိစ္ဆဒါယ၊

အဘဗ္ဗတာ ဒိဋ္ဌပဒဿ ဝုတ္တာ၊

ဣဒမ္ပိ သံဃေ ရတနံ ပဏီတံ၊

တေန သစ္စေန သုဝတ္ထိ ဟောတု။

အနက်။ ။သော၊ ထိုသောတာပန်ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ကာယေန

နဝါ၊ ကာယဒွါရဖြင့်၎င်း၊ ဝါစာ ဝါစာယဝါ၊

ဇီဝိဒွါရဖြင့်၎င်း။ ဥဒ၊ ထိုမျှ။ စေတသာဝါ၊ မနောဒွါရ

ဖြင့်၎င်း။ ပါပကံ၊ မကောင်းသော။ ကမ္မံ၊ အမှုကို။ ကိဉ္ဇာပိ၊ အကယ်၍လည်း။ ကရောတိ၊ ပြုမိ၏။ သော၊ ထိုသောတာပန် ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ တဿ၊ ထိုမကောင်းမှုကို။ ပဋိစ္ဆဒါယ၊ ဖုံးလွှမ်း အံ့သောငှါ။ အာဗ္ဗော မဆိုက်ပြီ။ ဒိဋ္ဌပဒဿ၊ မဂ်ဖြင့်မြင်အပ် ပြီးသော နိဗ္ဗာန်ရှိသောသောတာပန်၏။ အာဗ္ဗတ၊ မကောင်း မှုကိုဖုံးလွှမ်းခြင်းငှါမဆိုက်သောအဖြစ်ကို။ စုတ္တာ၊ ဟောတော် မူအပ်၏။ သံဃေ၊ သံဃဿ၊ သုံးပါးသော သောတာပန်သင်္ခါ၏။ ဣဒမ္ပိ ရတနံ၊ အယမ္ပိ ရတနဘာဝေါ၊ ဤသို့ပြုပြီးသောမကောင်း မှုကို ဖုံးလွှမ်းခြင်းငှါ မဆိုက်ခြင်းတည်းဟူသော ရတနာအဖြစ် သည်လည်း။ ပဏိတံ ပဏိတော၊ မြတ်၏။ ဧတေန သစ္စေန၊ ဤသို့မှန်သောသစ္စာစကားကြောင့်။ ပါဏီနံ၊ သတ္တဝါတို့အား။ သုဝတ္ထိ၊ ကောင်းသောစီးပွားခြင်းသည်။ ဟောတု၊ ဖြစ်စေသ တည်း။ လို့ ဟောကြားဆုံးမလာပါတယ်။

ဒီတော့ ဒီပညာမြင်အနိစ္စကို မမြင်ကြလို့ သဿတဒိဋ္ဌိ၊ ဥစ္ဆေဒ ဒိဋ္ဌိတွေဖြစ်ပြီးတော့ ဣဿာနံ၊ မစ္ဆရိယတွေ ဖြစ်နေကြတာပါ။ ဒီလိုဖြစ်နေတဲ့သူဟာ တနေ့အပါယ်၌ ပါးသို့ကျအုံးမှာဘဲမဟုတ် လား။ ဒီပညာမြင်အနိစ္စဉာဏ်ကို မြင်လာရင်ဘဲ ထိုပုဂ္ဂိုလ်မှာ မျက်ကွယ်လောကမရှိတော့ပါ။ သူ့မှာသူများအဘင်းကို မပြော တော့ပါ။ မျက်မှောက်လောကသာလျှင် သူ့မှာရှိတော့တယ်။ အဲဒါမျက်ကွယ်ရော မျက်မှောက်ပါပြောနေတာဟာ အန္ဓတွေရဲ့ ဝါသနာပါ။ သူတပါးရဲ့ အတင်းကိုပြောနေတာဟာ အန္ဓတွေပါ။ ဒီလိုပြောနေတာတွေဟာ မြေပွေး မြေဟောက်ကြီးများ ပမာ အင်မတန်မှဆိုးဝါးလှပါတယ်။ ဒါကြောင့်မျက်ကွယ်လောကကို မပြောတော့ဘဲ မျက်မှောက်လောကကိုသာ ပြောနိုင်လာရင် ဣဿာနံ၊ မစ္ဆရိယတရားတို့ ကျွတ်သွားပြီ။

ကိုင်းအတိတ်ကာလ အဝိဇ္ဇာကြီးကို အနိစ္စနဲ့ လဲချလိုက်ရော တခါထဲပြတ်သွားပြီ။ အတိတ်ကာလ အဝိဇ္ဇာရိပ်ကြီးလဲပြတ်သွားရော အနာဂတ်ကာလ တဏှာရိပ်ကြီးဟာလဲ တင့်တင့်တယ်တယ်နဲ့ မနေနိုင်တော့ဘဲ လှံစွပ်ကြီးနဲ့ တချက်ထဲထိုးသတ်လိုက်သလို ဖြစ်ပြီး ဩော်... ငါလဲ တနေ့ ပျက်စီးရမှာပါကလားလို့ သူရဲ ဒုက္ခကိုမြင်သွားပြီ။ သူရဲ ပျက်စီးရမဲ့ ဘေးကြီးကို မြင်သွားပြီ။ သူ့ကိုဘယ်သူကမှမပြောရမသတ်ရတော့ပါ။ သူ့သဘာဝအတိုင်း မြင်သွားပြီ။ ဘာကြောင့်လဲ။ တဏှာဟာ အဝိဇ္ဇာရှိမှ တင့်တယ်တာဘဲမဟုတ်လား။ အခုတော့ သူရဲ တဲ့ဘက်ဖြစ်တဲ့ အဝိဇ္ဇာကြီး လဲပြတ်သွားရော တဏှာဟာလဲ တင့်တယ်စွာ မနေနိုင်တော့ဘဲ။ ငါလဲ ပျက်စီးရမှာပါကလားဆိုတဲ့ ပျက်စီးရမဲ့ ဘေးဒုက္ခကြီးကို မြင်သွားပြီ။

ဒီတော့ ဒီနေရာမှာ ဘေးကြီးကို အကျယ် မထုတ်သေးပါ။ ရှေ့အာဒိနဝဉာဏ်ကျတော့မှ သန္တိပဒေ ၅-ချက် ထုတ်ပြီးပြပါ တော့မယ်။ ဒီတော့ အတိတ်ကာလ အဝိဇ္ဇာရိပ်ကို အနိစ္စလက္ခဏာနဲ့ ပိုင်အောင်သိမ်းထားတဲ့ထိုပုဂ္ဂိုလ်ဟာ အနာဂတ်ကာလတဏှာရိပ်ကို ဒုက္ခလက္ခဏာနဲ့ ဒုက္ခဆိုတဲ့ဘေးကြီးကိုတွေ့နေပြီ။ အဲဒီလို အတိတ်ကာလ အဝိဇ္ဇာရိပ်ကို အနိစ္စနဲ့ အနာဂတ်ကာလ တဏှာရိပ်ကို ဒုက္ခနဲ့လဲ သိမ်းလိုက်ရော ဒီ ၂-ပါးကြောင့်ဖြစ်ပေါ်လာရတဲ့ ပစ္စုပ္ပန်ကာလ ကံရိပ်လေးဟာလဲ ဒီ ၂-ပါးလဲ မရှိရော ဒီကံရိပ်လေးဟာ အနှစ်အသားမရှိတော့ပါ။

ဒီတော့ အနှစ်အသား ရှိတယ်ဆိုတာဟာ အတိတ်ကာလ အဝိဇ္ဇာရိပ်၊ အနာဂတ်ကာလ တဏှာရိပ်တို့ ရှိနေမှ ဒီကံဟာ အနှစ်အသားရှိတာပါ။ အခုတော့ အတိတ်ကာလ အဝိဇ္ဇာရိပ်၊

အနာဂတ်ကာလ တဏှာရိပ်တို့လဲ မရှိရော၊ ဒီပစ္စုပ္ပန်ကာလ ကံရိပ်လေးဟာ အနှစ်အသား မရှိတဲ့ အနတ္တ သဘောထဲမှာ ဥက္ခေဒ်ကျနေပြီ၊ ဒီတော့အတိတ်ကာလ အဝိဇ္ဇာရိပ် သညာ လေးကို အနိစ္စနဲ့ မြင်အောင်ကြည့်လိုက်ရင် အနာဂတ်ကာလ တဏှာကြီးရဲ့ ဒုက္ခတရားတွေကို မြင်နေသည့် အတွက်ကြောင့် လောဘတရားကြီးကို အရှိန်သတ်နိုင်လာပြီ၊ ဒီတော့မှ ဝိညာဏ် ကြီးဟာ အနာဂတ်ကာလကို မထွေးကြံဘော့ပါ။

ဒီတော့ ပစ္စုပ္ပန်ကာလ ကံရိပ်လေးကို အနတ္တအနေနဲ့ မြင် သွားရင်ဘဲ ဒီ ပစ္စုပ္ပန်ကံလေးဟာ မျိုးမကျတော့ပါ၊ ဒီတော့ ကာလသုံးပါးကိုလဲ လက္ခဏာယာဉ်သုံးပါးနဲ့ သိမ်းလိုက်တဲ့အခါ မှာ ဘာကျန်နေသလဲ အဲဒါ ပစ္စုပ္ပန်ဝေဒနာရိပ်လေးသာ ကျန် တော့တယ်၊ ကိုင်း..... ဥက္ခေဒ်ချ စကားပြောမယ်၊ ဒီပစ္စုပ္ပန် အရိပ်ဝေဒနာကနေ ခန္ဓာပေါ်ရတော့မယ်၊ ဘယ်လိုပေါ်မလဲ၊ ဒီတော့ အတိတ် အနာဂတ် ပစ္စုပ္ပန် ကာလတွေကိုလဲ သိမ်း လိုက်ရော ပစ္စုပ္ပန်အရိပ် ဝေဒနာလေးဟာ ကျန်နေတယ်။

ဒါကိုပေါ်အောင်ပြောပြမယ်၊ ဒီတော့ စိတ်၊ စေတသိက်တွေ ဖြစ်လာတာဟာ ဒီဝေဒနာလေးကနေပြီးတော့ ထွက်လာတာပါ၊ ဘယ်သတ္တဝါမဆို တခါခံစားဘူးရင်ဘဲ နှလုံးအိမ်ထဲမှာကို ဣဋ္ဌ၊ အနိဋ္ဌ အနေနဲ့ အစဉ်ရှိနေတယ်၊ အပြင်အာရုံတွေနဲ့ တွေ့လိုက် တဲ့အခါမှာ ဒီဝေဒနာလေးကနေ တခါထဲထွက်ဆွဲတော့တယ်၊ အပြင်အာရုံတွေက အရောင်ပြရုံလောက်သာ ရှိပါတယ်၊ ဒီဝေ ဒနာလေးဟာ ခလေးဘဝကစပြီး ပါလာတာပါ၊ အဲဒါအနုသ ယလေးအနေနဲ့ မနောဝိညာဏ်ကြီးထဲမှာ အစဉ်ကိန်းနေတယ်၊

အဲဒါအာရုံ ၆.ပါးတို့နဲ့ တွေ့လိုက်တာနဲ့ တခါထဲထွက်ဆွဲတော့ တာဘဲ။

ဥပမာ....သားလိုက်တဲ့မုဆိုးဟာ သားသမင်များကို လိုက်ဖမ်း တဲ့အခါမှာ ကျေးဇူးကွင်းကိုတနေရာကနေထောင်ပြီး သူက တနေ ရာကနေလူရောင်ပြပြီး ချောက်ပေးလိုက်တယ်။ ဒီတော့မှ သား သမင်ဟာကျော့ကွင်းထဲ ဝင်တိုးတော့တဲ့အတွက် မိသားသလို.... အခုလဲအာရုံ ၆.ပါးကို ဒွါရ ၆.ပေါက်က ဖမ်းနိုင်အောင်လို့ အာရုံ ၆.ပါးကအရောင်ပြလိုက်တာပါ။ ဒီတော့မှဖမ်းလို့ရတယ်။ အဲဒါဟာ မနောဝိညာဏ်ကြီးထဲမှာ အစဉ်ရှိနေတဲ့ အတွက် ကြောင့် ဒီဝေဒနာလေးက ထွက်ဆွဲလာတာပါ။ ဒီသတ္တဝါတွေ ရဲ့နှလုံးအိမ်ထဲမှာ ခံစားတဲ့ဝေဒနာလေးတွေဟာ အပြည့်အနက် ရှိနေတယ်။ ဒါကြောင့် ဒီနှလုံးအိမ်ကြီးထဲက ကောင်းမကောင်း ထွက်ထွက်ပြီးခံစားတယ်။ ဒါကြောင့် ဒီနှလုံးအိမ်ကြီးကို ဝေဒနာ ဗူးကြီးလို့ မှတ်ထားလိုက်ပါ။

သဘာဝကိုထုတ်ပြအုံးမယ်။စက္ခုနဲ့ ရူပါရုံဆုံလိုက်တဲ့အခါ မှာ စက္ခုမှာလဲသညာရှိတယ်။ ရူပါရုံမှာလဲသညာရှိတယ်။ ၂.ပါး ဆုံလိုက်တဲ့အခါမှာလဲ သညာရှိတယ်။ နှလုံးအိမ်မှာလဲသညာရှိ တယ်။ ဒီတော့ ဒီသညာလေးတွေဟာ နှလုံးအိမ်ကြီးထဲကို အကုန် ဝင်ကြရတယ်။ အဲဒါ အဆင်းကဆက်လာတဲ့သညာ၊ အကြည်က ဆက်လာတဲ့သညာ၊ ၂ ပါးဆုံလိုက်တဲ့ အခါမှာ ရှိနေတဲ့သညာ တို့ဟာ နှလုံးအိမ်ထဲကိုဝင်ကြရတယ်။ ဝင်ပုံကိုပြောပြအုံးမယ်။ ဒါဟာ မွှောစရိယသံဃာတော်များအတွက်ပါ။ ဒီတော့အဆင်း နဲ့အကြည်ဆုံလို့ အကြည်ဓာတ်မှာ ကြည်လိုက်တာနဲ့ မွှောရုံ အနေနဲ့ မနောဝိညာဏ်ကြီးထဲကို ဝင်ကြရတယ်။

အဆင်းမှာရှိတဲ့သညာလေးတွေကလဲ အကြည်မှာရှိတဲ့သညာ
 လေးတွေဟာလဲ သုခုမရုပ်သောဌာယအနေနဲ့ ဝင်ကြရတယ်၊
 ၂-ပါးဆုံတဲ့သညာတွေကျတော့လဲ စိတ်စေတသိက်အနေနဲ့
 ဝင်ကြရတယ်၊ ပညတ်တရားလဲဝင်ရတာဘဲ၊ နိဗ္ဗာန်ဓမ္မာရုံသာ
 လျှင်မဝင်တာပါ၊ ဒီတော့ဓမ္မာရုံဟာ ဘယ်လောက်ကျယ်သလဲ၊
 ဒါကြောင့် ဝေဒနာတွေဟာ နှလုံးအိမ်ကြီးထဲမှာအပြည့်အနှက်ရှိ
 နေတယ်၊ ဒါကြောင့် မြင်တွေ့လိုက်တဲ့အခါမှာကို ဒီနှလုံးအိမ်
 ထဲက ထွက်ဆွဲပြီး ခံစားလာတာပါ။

ဥပမာပြမယ်— လဘက်ရေပုဂံကို ရှေ့မှူးချပြီး ဒါဘာလို့
 ခေါ်သလဲ၊ လဘက်ရေပုဂံလို့ခေါ်တယ်၊ ဒီလိုသိတာကိုစစ်ပြ
 မယ်၊ ဒီတော့ ယခုမြင်လိုက်တဲ့အခါမှာမှ၊ လဘက်ရေပုဂံလို့
 သိတာလား၊ ဒါမှမဟုတ်ရင် ဘယ်တုန်းကထဲကသိတာလဲ အဲဒါ
 မိမိရဲ့နှလုံးအိမ် ဝေဒနာဗူးထဲမှာကို သညာလေးတွေဟာ ရှိနေ
 လို့ မြင်တွေ့လိုက်တာနဲ့ လဘက်ရေပုဂံဘဲ ဘာဘဲ ဆိုတာကို
 သိနိုင် ပြောနိုင်တာဘဲ မဟုတ်လား၊ ဒါဟာ ရှေးက မြင်ဘူး
 တွေဘူးခဲလို့ မှတ်ယူလာခဲ့တဲ့ သညာလေးတွေဟာ မိမိရဲ့နှလုံး
 အိမ် ဝေဒနာဗူးကြီးမှာ အစဉ်ရှိနေလို့ ပြောနိုင်တာဘဲ မဟုတ်
 လား။

ဒီတော့ တခါမှ မတွေ့ဘူး မမြင်ဘူး မမှတ်ခဲ့ဘူးတဲ့ အရာ
 ဝဏ္ဏတခုခုကိုယူပြီး ပြရင် ဒါဟာ ဘာဘဲလို့ အမည်တပ်ပြီး
 ပြောနိုင်ပါ့မလား၊ မပြောနိုင်ပါ၊ ဘာကြောင့်လဲ၊ မိမိရဲ့နှလုံး
 အိမ်ဝေဒနာဗူးကြီးထဲမှာ မှတ်ယူလာခဲ့တဲ့သညာလေးတွေမရှိလို့
 မပြောနိုင်တာပါ၊ ဒီတော့သတ်လိုက်တဲ့အခါမှာ အဆင်းသညာ၊
 အကြည်သညာ ၂-ပါးဆုံတဲ့သညာတို့ကိုသာ သတ်နိုင်သေးတယ်

အဲဒါ ပစ္စုပ္ပန်နှလုံးအိမ်ဝေဒနာထဲမှာ ရှိနေတဲ့ သညာလေးတွေ ကို မသတ်နိုင်သေးပါ။ အဲဒါ အဆင်းအကြည်တို့မှာသာ တစင် ထောင်ပြီးပေါ်နေတဲ့ သညာလေးတွေကိုသာ အနိစ္စ၊ ဒုက္ခ၊ အနတ္တတို့နဲ့ သတ်လိုက်တာပါ။ အဲဒါနှလုံးအိမ်ဝေဒနာထဲမှာ ရှိနေတဲ့ သညာလေးကို မသတ်နိုင်သေးပါ။ ဒီလိုမှ မသတ်နိုင်သေးရင် သူဟာ တနေ့ထွက်ပြီး ဆွဲအုံးမှာဘဲမဟုတ်လား။

ဒီမနောဝိညာဏ်ကြီးထဲမှာ ခန္ဓာလေးတွေအနေနဲ့ ရှိနေလို့ အာရုံကိုထွက်ဆွဲတာပါ။ မနောဝိညာဏ်ကြီးထဲမှာ ဒီခန္ဓာလေးတွေဟာ ဘယ်လိုနေသလဲဆိုတော့ ဝိသုဒ္ဓိမဂ်ကြီးက....

အဒဿနတော အာယန္တိ၊ ဘင်္ဂါ ဂစ္ဆန္တုဒဿနံ။
ဝိဇ္ဇေပ္ပါဒေါ အာကာသေ၊ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ ဝယန္တိ။
လို့ ပြလာပါတယ်။

ဒီတော့ ဒီသညာတွေဟာ မဖြစ်သေးတဲ့ အခါမှာလဲ အစုအပုံကြီးအာနနဲ့ လဲမရှိပါ။ ဖြစ်ခဲ့ပြီးတဲ့ သညာတွေဟာလဲ အစုအပုံကြီး အနေနဲ့ မရှိပါ။ အထက်ကောင်းကင်က လျှပ်နှယ် လျှပ်ပန်းပြက်တဲ့အခါမှာ ဖြစ်လည်းဖြစ်၊ ပျက်လည်းပျက်သွားသလိုဘဲ လို့ ဥပမာပြပြီး ဟောထားပါတယ်။ ဒါဟာ ဘယ်လောက်ဆန်းကြယ်သလဲ။ ကိုင်း ဒီတော့ အခုတရားဟာ ဘယ်ရောက်သွားပြီလဲ၊ အပြင်မှာ မရှိတော့ပါ။ အပြင်မှာကတော့ တောချောက်တဲ့အနေနဲ့ သာရှိတော့တယ်။ အဲဒါမိမိရဲ့နှလုံးအိမ်ထဲမှာ သာရှိတော့တယ်။

ကိုင်း....ဒီသဘာဝတွေကို သိပြီ၊ အခု ငါးပါးသော မဟာသတိပဋ္ဌာန်တရားတွေကိုတွေ့ပြီ၊ အခု စိတ်သတိပဋ္ဌာန် သာလျှင်

ကျန်တော့တယ်။ ဒီတော့ မနောဝိညာဏ် ဝေဒနာထဲမှာ သညာလေးတွေရှိနေတယ်။ ဒါကိုသတ်ရတော့မယ်။ ဒါမှ အာရုံတွေနဲ့ တွေ့တဲ့အခါမှာ ထွက်မဆွဲတော့မှ။ ဒီ ဝေဒနာထဲမှာ ရှိနေတဲ့ သညာလေးတွေကို ဆွဲထုတ်ပါ။ ဓမ္မာရုံကနေဆက်ပြီး အဆင်းက နေဆက်ပြီးဝင်လာတဲ့ သညာကျတော့ သညက္ခန္ဓာလို့ ခေါ်တယ်။ အမှန်ကတော့ သညာပါ။ ဝိညာဏ်ကြီးထဲမှာ သညာလေးတွေ စုပြီးနေတာဖြစ်ခြင်းကြောင့် သညက္ခန္ဓာလို့ ပြောလိုက်တာပါ။ ဒါဟာ ရူပါရုံ ရုပ်သဘောကလေးတွေကို မှတ်လာတာ ဖြစ်ခြင်းကြောင့် သညက္ခန္ဓာပါ။

ဒီတော့ ရုပ်တွေအားလုံးပြာချလိုက်တဲ့အခါမှာ နောက်ဆုံး ဒီသညာလေးတွေသာကျန်တော့တယ်။ ဒီတော့ နှလုံးအိမ်ထဲမှာ ရှိနေတဲ့ သဘာဝတွေကို ဆွဲထုတ်လိုက်တော့မှ ပရမတ်အနေနဲ့ သညက္ခန္ဓာဆိုပြီး ထွက်လာတာပါ။ နောက်အကြည်ကနေပြီး ဆက်လာတဲ့ သညာကျတော့ သင်္ခါရက္ခန္ဓာဆိုပြီး ဆွဲထုတ်လာတယ်။ ဒီတော့ နာမ်တရားတွေကို ထုချေလိုက်ရင် ဘာကျန်သလဲ အဲဒါသင်္ခါရက္ခန္ဓာကျန်တယ်။ နောက်တခါ နှစ်ပါးဆုံလို့ ပေါ်လာတဲ့ သညာကျတော့ (ဝါ) အမြင်သဘောက ဆက်တဲ့ သညာကျတော့ ဝေဒနက္ခန္ဓာလို့ ဆွဲထုတ်လာတယ်။ နောက် သုံးပါးပေါင်းဆုံလို့ ပေါ်လာတဲ့သညာကျတော့ ဝိညာဏက္ခန္ဓာပါ။ ဒါကို အဟိတ်ခန္ဓာလို့ ခေါ်တယ်။

ဒီတော့ သညက္ခန္ဓာ၊ သင်္ခါရက္ခန္ဓာ၊ ဝေဒနက္ခန္ဓာ၊ ဝိညာဏက္ခန္ဓာ ဒီ ခန္ဓာ ၄-ကောင်ကို တကောင်စီ တကောင်စီ ဆွဲထုတ်ပြီး ဆင်ခြင်သုံးသပ်နိုင်တာကို သမ္မသနဉာဏ်လို့ ခေါ်တာပါ။ ဒီတော့ ငါရဲ့ ခန္ဓာကိုယ်ကြီးမှာ ခန္ဓာလေးတွေဟာ ဘယ်အနေနဲ့ ရှိနေ

သလဲဆိုတာကို တခုစီတခုစီ ဆွဲထုတ်ပြီးရပါ။ နောက် ဒီခန္ဓာ
 ကောင်လေးတွေကို ဥဒယဗ္ဗယဉာဏ်ကြီးကိုတင်ပြီး သတ်ရတော့
 မယ်၊ ဒီတော့နှလုံးအိမ်ကြီးထဲမှာ ဒီခန္ဓာလေးတွေသာရှိတာလား
 မဟုတ်ပါ။ အများကြီးရှိနေသေးတယ်။ ဒီအဟိတ် ခန္ဓာလေး
 တွေကို ရိုက်ပြီးစစ်လိုက်တော့မှ ဒွိဟိတ်ခန္ဓာပေါ်လာမယ်၊ ဒါကို
 ထပ်ပြီးစစ်လိုက်ရင် တိဟိတ်ခန္ဓာပေါ်လာတော့မယ်။ အဲဒါကို
 ဥဒယဗ္ဗယဉာဏ်ကြီးက စစ်ရတော့မယ်။ ဒီလိုစစ်လို့ ခုံရုံးခွဲလဲ
 အားလုံးကုန်ရော အနတ္တဓာတ်အစစ်ကိုတွေ့ပြီး မင်္ဂကိုဝင်ရတော့
 မယ်။ ကိုင်း....ဒီနေ့ ဒီလောက်ဘဲ ထားကြပါစို့။ နက်ဖြန်ကျမှ
 ဒီခန္ဓာလေးတွေကို လက်ပြန်ကြိုးတုပ်ပြီးစစ်ပြမယ်။

ည ဟော စ ဉ် ။

“ သာသနာတော်သုံးရပ် ပဋိပတ်တွင် (လ) ကမ္ဘာလောင် ဆူဝေလို့ မကြာစတမ်း ” လို့ တရားပိုင် ဓာတ်ပိုင်တော်မူကြတဲ့ ဆရာတော်ကြီးများ အမိန့်ရှိလာတဲ့အတိုင်း ဤမဟာသတိပဋ္ဌာန် တရားတော်ကြီးဟာ အင်မတန်မှသိမ်မွေ့ လှပါတယ်။ ဒီမဟာ သတိပဋ္ဌာန်တရားတော်ကြီးကို တက်နိုင်အောင်လို့ ဝါဆိုလပြည့် နေ့ကစပြီး လုပ်ငန်းစဉ်ပေးလာခဲ့တာဟာ ယခုဝါခေါင်လဆန်း ၁၂-ရက်နေ့ရောက်လာပါပြီ။ ဒီရုပ်နာမ်ပိုင်းကိုတလနဲ့ ဥက္ခောင်း ချနိုင်အောင် ယခုဟောကြားလာခဲ့ရပါတယ်။

ယခုတရားနာကြတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေဟာ မဟာသတိပဋ္ဌာန်တရား တော်ကြီးရဲ့ လုပ်ငန်းစဉ်ကို အားထုတ်နိုင်ကြပါပြီ။ ဒီရုပ်နာမ် ပိုင်းကနေရတဲ့အသိဉာဏ်နဲ့ ရှေ့ကိုတဆင့်လုပ်ငန်းစဉ် တက်ရ အုံးမယ်။ ဒီတော့ယခုပစ္စယ ပရိဂ္ဂဟဉာဏ်က ဗုဒ္ဓဘာသာတွေကို ဘုရားစစ်၊ တရားစစ်၊ သံဃာစစ်ကို ပြလိုက်ပါပြီ။ ဒါတွင်မက သေးဘဲ ဂိဿမဟေတုကဒိဋ္ဌိကိုလဲ ပယ်နှုတ်ခဲ့ပါပြီ။ ယခုသမ္မသန ဉာဏ်ကိုရောက်လာလို့ဘဲ ဒီဉာဏ်ကို ဒီညဘဲ ဥက္ခောင်းချရ တော့မယ်။

ကိုင်း မနေ့ကပြလိုက်တဲ့ ကာလသုံးပါးကို ဘယ်လိုဖျက် မလဲ(ဝါ) ဘယ်လိုသတ်မလဲ။ ဒီတော့ ဗုဒ္ဓဘာသာ တရားအား လုံးမှာ သုတ္တန်ဒေသနာတော်ကို အကျဉ်းချုံးရင် အနိစ္စတလုံး ကိုလာတွေ့ပါတယ်။ ဝိနည်းဒေသနာတော်ကို အကျဉ်းချုံးရင် ဒုက္ခတလုံးကို လာတွေ့တယ်။ အဘိဓမ္မာ ဒေသနာတော်ကို

အကျဉ်းချုံးရင် အနုတ္တတလုံးကိုလာတွေ့တယ်။ ဒီတော့ ပိဋကတ် သုံးပုံကို အကျဉ်းချုံးလိုက်ရင် အနိစ္စ-ဒုက္ခ-အနုတ္တဆိုတဲ့ လက္ခဏာ ယာဉ် သုံးပါးကိုလာတွေ့တယ် (ဘနည်း) အလောဘ-အဒေါသ-အမောဟဆိုတဲ့ ဟိတ်သုံးပါးကိုလာတွေ့တယ်။ ဒီတော့ အလောဘဟိတ်က အနိစ္စလက္ခဏာပါ၊ အဒေါသဟိတ်က ဒုက္ခလက္ခဏာပါ၊ အမောဟဟိတ်က အနုတ္တလက္ခဏာပါ။

ဒီဟော့ အနိစ္စဆိုတာ ဘာလဲလို့ မေးရင် အဲဒါ အိုးကျကွဲတာ လူသေတာတွေကို အနိစ္စပါလို့ ပြောနေရင် ဘယ်မှာဟုတ်တော့မှာလဲ ဒီတော့ အလောဘဟိတ်က ထွက်လာတဲ့ အနိစ္စလက္ခဏာကို ပိုင်ပိုင်နိုင်နိုင် ပြောနိုင်အောင် လက်တွေ့ လုပ်ငန်းစဉ်ကို ဆင်းကြဦးစို့ရဲ့ “အတိတာ နာဂတ ပစ္စုပ္ပန္နံ အနိစ္စံ ခယဋ္ဌေန ဒုက္ခံ ဘယဋ္ဌေန အနုတ္တံ အသာရကဋ္ဌေန” လို့ ဟောလာသည့်အတိုင်း အနိစ္စဆိုတာ ဘာကိုခေါ်သလဲ အနိစ္စဆိုတာ ကုန်တတ်တဲ့ သဘောပါ။ အနိစ္စ ခယဋ္ဌေန ကုန်တတ်သော သဘောကြောင့် အနိစ္စပါ။ ဒါကိုတခါထပ်ပြီး စဉ်းစားပါအုံး။ အနိစ္စ ကုန်တဲ့ သဘောဆိုတာ ဘယ်လို ဟာမျိုးလဲ ဆီအိုးကို ခွေးလျက်တဲ့ အခါ ရေအိုးကို မှောက်သွန်လိုက်တဲ့အခါ ကုန်သွားတဲ့သဘောမျိုးလား။

မနေ့က ပြောခဲ့တဲ့တရားကို ပြန်ပြီးစဉ်းစားပါ။ အဆင်းမှာ နာမပညတ်ရှိတယ်။ အကြည်မှာ သဏ္ဌာနပညတ်ရှိတယ်။ ၂-ပါး ဆိုတဲ့အခါမှာ သမူဟပညတ်ရှိတယ်။ ဒီတော့ အဆင်းမှာရှိတဲ့ နာမပညတ်ဟာ ဘယ်တုန်းက မှတ်လာတာလဲ။ မိဘဘိုးဘွား အစဉ်အဆက်ကစပြီး မှတ်လာတာမဟုတ်လား။ ဒါကြောင့် ဒီအဆင်းမှာရှိနေတဲ့ နာမပညတ်လေးကို အတိတ်သဘောအဝိဇ္ဇာ

ဆိုပြီး မနေ့က ဟောကြားခဲ့ပြီ၊ ဒီတော့ အဆင်းမှာရှိတဲ့ သညာ အမှတ်လေးကိုသာ လိုက်နေရင် မဆုံးတော့ပါ။ ဒီ အဆင်းသညာ အတိတ်သဘောကို ဘုရားရှင်က အဝိဇ္ဇာသဘောလို့ ဟောကြား လာတာပါ။

ဒီတော့ အနိစ္စကို ဘယ်လိုဖြတ်မလဲ၊ အဆင်းမှာရှိတဲ့သညာ၊ နာမပညတ်အတိတ်ကာလ အဝိဇ္ဇာသဘော အာရုံသဘောလေး ကို ဖြတ်ပစ်ရမယ်၊ ဒါကြောင့် ဟေ့အဆင်း မင်းမှာရှိနေတဲ့ သညာလေးဟာ အတိတ်ကာလ မျက်ကွယ်သဘောပါ၊ မျက်ကွယ် သဘောဆိုတာဟာ ငါးပါးသော ပသာဒတွေနဲ့ စမ်းသပ်လို့ မရတာကို ခေါ်တယ်၊ ဒီတော့ အဝိဇ္ဇာရိပ်ဟာ ဘယ်ကထွက် လာသလဲ၊ ကိုယ်ရဲ့ နှလုံးအိမ်ထဲက ထွက်လာတာပါ၊ အဝိဇ္ဇာ ဆိုတာ အမှန်ကိုဖုံးကွယ်ပြီး အမှားကိုသာ မှတ်တဲ့သဘောပါ၊ ဒီအတိတ်သဘော သညာလေးဟာလဲ အမှားကိုမှတ်တဲ့ သဘော ပါ၊ ဒါကြောင့် ဝိပုလ္လာသတရားထဲမှာ သညာဝိပုလ္လာသဆိုပြီး တော့ ထည့်ထားတာပါ၊ ဒါကြောင့် သူ့ကိုပညတ်သဘောလို့ ခေါ်တယ်၊ အမှန်သဘောကို မှတ်တာကျတော့ ပရမတ်သဘော ပါ၊ ဒီပရမတ်သဘောဆိုတာဟာ အမှတ်မှားတဲ့သညာဝိပုလ္လာသ သဘော မပါပါ။

ဒီသညာ ဝိပုလ္လာသလေးကို ယခုတရားနာကြတဲ့ အမျိုး ကောင်းသား အမျိုးကောင်းသွီးတွေက လည်ပင်းညှစ်လိုက်စမ်း ပါ၊ ငါတို့ဟာအရင်က အဆင်းနဲ့ အကြည်ဆုံစဉ်က ပေါ်လာတဲ့ ပစ္စုပ္ပန်သဘောမှာသာ ရှိတယ်လို့ ထင်နေတာ၊ အခုတော့မင်း ဟာဘယ်မှာဟုတ်လို့လဲ၊ ဘယ်ဘဝကစပြီး မှတ်ယူလာတဲ့အမှတ် ဆိုတာ မသိရပါ၊ ပစ္စုပ္ပန်ဆိုတဲ့ သဘောဆိုရင် ပရမတ်ဘက်ကို

သွားရမယ်၊ ဒီတော့ ဒီသညာဝိပုလ္လာသလေးကို (၀၁) အတိတ် ကာလအဝိဇ္ဇာသဘောလေးကို အနိစ္စသဘောနဲ့ လည်ပင်းညှစ် ချလိုက်ပါ။ ဒီလိုချလိုက်တဲ့အခါကျတော့ သူ့ရဲ့သဘောလေးဟာ ကုန်တတ်တဲ့သဘောလေးပါလို့ ထွက်လာကော့မယ်၊ ဒီလိုမြင်တဲ့ သဘာဝတွေကို ပညာရဲ့သဘောလို့ ခေါ်တယ်။

ဒီတော့ ဘဿတဒိဋ္ဌိကြီးတွေနဲ့ မိမိတို့သေသွားရင် အရိုးစိုက် ဒိဋ္ဌိတွေဖြစ်နေမယ်၊ အဲဒါ အရိုးသာဆွေးသွားမယ် သဿတ ဒိဋ္ဌိက မလွတ်ပါ (၀၁) မပြုတ်သေးပါ၊ နောက် ၂၉ ပါးသော ကံတရားကို အနှစ်အသားအနေနဲ့ ဆွဲပြီး ဒိဋ္ဌိတွေနဲ့ လုပ်နေ ကြလို့ ၃၁ ဆုံကြီးမှာ လည်နေတာကို အပင်စိုက်ဒိဋ္ဌိလို့ ခေါ် တယ်၊ အခု အရိုးစိုက်ဒိဋ္ဌိကို ဖြုတ်ရတော့မယ်၊ အရိုးစိုက်ဒိဋ္ဌိ ဆိုတာ အဲဒါ လူသေရင် လူဖြစ်၊ ပလောင်ကြီးသေရင် ပလောင် လေးဖြစ်တယ်၊ အဲဒီလိုယူထားတဲ့ အယူဝါဒပါ၊ ဒီအရိုးစိုက် ဒိဋ္ဌိဟာ ဘယ်လောက်တောင် ကြောက်စရာ ကောင်းသလဲ၊ ဒီတော့ သားသွီးများကိုစွဲပြီး သေသွားတဲ့အခါမှာ ဒီပုဂ္ဂိုလ်ဟာ ဘယ်ကိုမှမသွားတော့ဘဲ ဒီသားသွီးတွေရဲ့ အနီးအနားမှာသာ နေပြီးဝမ်းခေါင်း အားတာကိုသာ စောင့်နေတော့တယ်၊ ဝမ်း ခေါင်းအားတာနဲ့ ဒီသားသွီးရဲ့ဗိုက်ထဲ ဝင်စားတော့တာဘဲ၊ ဒါကို အရိုးစိုက်ဒိဋ္ဌိလို့ ခေါ်တယ်။

ဒီတော့သဿတဒိဋ္ဌိဟာ ဖြစ်ပြီးသားဖြစ်တဲ့ အတိတ်အာရုံကို အနှစ်အသားအနေနဲ့ စွဲပြီး နွားများစားမြှုတ်ပြန်သလို ပြန်ပြီး ခံစားနေတယ်၊ ဒီတော့အနွှေတွေမှာ ဒီသဿတဒိဋ္ဌိကြီးကို ခေါင်း ပေါ်မှာရွက်ပြီး သံသရာကြီးထဲမှာ ပြေးသွားနေကြတယ်၊ ဒီတော့ - “အနိစ္စံ ခယဋ္ဌေန” ကုန်တဲ့သဘောပါ၊ ဒီကုန်တဲ့

သဘောကို အနှစ်အသားအနေနဲ့ ဆွဲနေတာဟာကိုယ်ရဲ့ အမှားပါ။
ဒီကုန်တတ်တဲ့သဘောကို မိမိကပညာနဲ့ တွေ့မှပညာမြင်အနိစ္စပါ။
ဒီသဘာဝကိုမြင်ရင် လူသေတယ်ဆိုတာဟာ ဘယ်မှတကယ်
သေလို့လဲ။ ဒီဘဝမှာသာသေတယ်လို့ ထင်ရတယ်။ ဟိုဘက်ဘဝ
မှာ ခန္ဓာလေးတွေတူထောင်ပြီး သွားဖြစ်နေပြန်ပြီ။ ဒီတော့
အတိတ်သဘောကိုမြင်ရင် အတိတ်သဘောကိုဆွဲပြီး လက်မောင်း
မတန်းတော့ပါ။ ဒီတော့ သဿတဒိဋ္ဌိကြီးဟာ ပြတ်မသွားဘူး
လား။ အနာဂတ်သဘော တဏှာကျတော့ ဒုက္ခမှာဥက္ခေဒ်
ကျပါတယ်။

ဒီ၂-ပါးဆုံလို့ ပေါ်လာတဲ့ ပစ္စုပ္ပန်သဘောကံဟာလဲအနတ္တ
မှာ ဥက္ခေဒ်ကျပါတော့တယ်။ ဒီတော့အတိတ်သဘောအဝိဇ္ဇာ
ကို အနိစ္စနဲ့ အပိုင်သိမ်းဆည်းနိုင်ရင် ကျန်တဲ့ဒုက္ခ အနတ္တတို့ဟာ
လဲ ထင်လာတော့တာဘဲ။ အဲဒီလို သဿတဒိဋ္ဌိ အတိတ်၊ ဥစ္ဆေဒ
ဒိဋ္ဌိအနာဂတ်တို့ပြတ်သွားရင်ဘဲ ထိုပုဂ္ဂိုလ်ဟာသူများရဲ့အတင်း
ကိုမပြောတော့ပါ။ အဲဒါဣဿာ မစ္ဆရိယတရားတို့ဟာလဲ ကင်း
လာပြီ။ အဲဒါအတိတ်အနာဂတ်ကို ဆွဲပြီးမပြောတော့ပါ။ ဘာ
ကြောင့်လဲ-အတိတ်သဘောကို ကုန်တဲ့သဘောအနေနဲ့ မြင်နေ
တဲ့အတွက်ကြောင့်ပါ။ ကိုင်းဒီလောက်နဲ့ဘဲ တော်ကြပါစို့။-

သာဓုသာဓေါကြပါတော့။

သာဓု-သာဓု-သာဓု။

ဤတွင်သမ္မသနဉာဏ်ဥက္ခေဒ်ကျပါပြီ။

၀၂ ခေါင်လဆန်း (၁၃) ရက် နေ့ဟောစဉ်

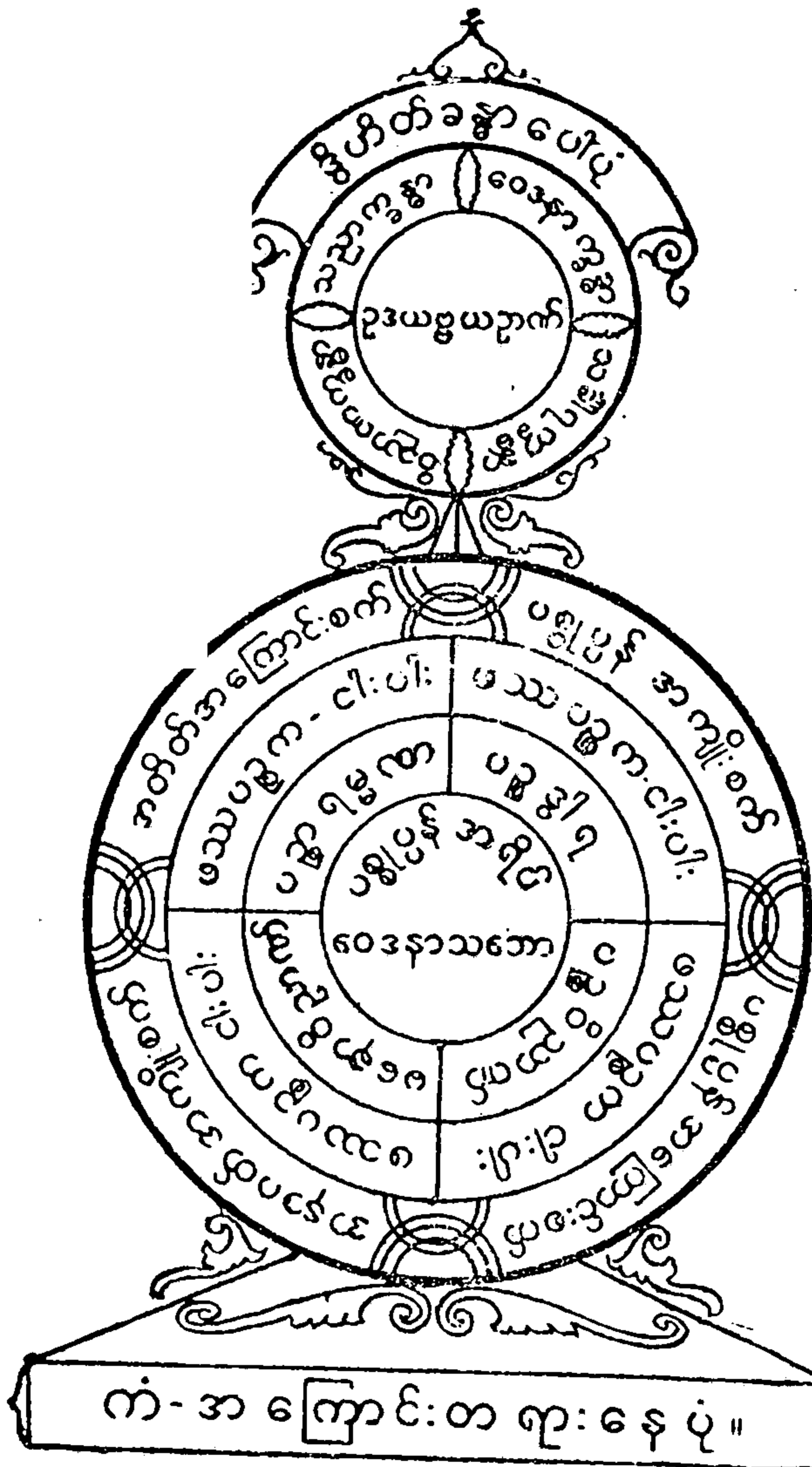
ပုံစံနိပါတ် (၁၃)

အရိုးစိုက်ဒိဋ္ဌိဖြစ်တဲ့ သဿတဒိဋ္ဌိ ဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိကို မနေ့က ဖြတ်ခဲ့ပြီ။ ဒီနေ့အပင်စိုက်ဒိဋ္ဌိကို ဖျက်ဆီးရတော့မယ်။ ဒီတော့သဿတဒိဋ္ဌိဟာအရေးကြီးပါတယ်။ အရိုးစိုက် ဒိဋ္ဌိဆိုတာ တဘဝ တခန္ဓာသေလို့ အရိုးတောင်မဆွေးသေးဘူး တခါလူပြန်ဖြစ်လာတာကို ခေါ်တယ်။ အခုသဿတဒိဋ္ဌိအပင်ကြီးကို လှဲလိုက်ပြီ။ ရေသောက် မြစ်တွေကျန်နေသေးတယ်။ ဒီနေ့ ကံအကြောင်းကို ချေရတော့မယ်။

ကိုင်း....ဒီတော့ကံကိုယုံကြည်တဲ့ပုဂ္ဂိုလ်တယောက်ကိုဘဲ ခေါ်ပြီးတော့ ကံဆိုတာဘာလဲလို့ မေးရင် ဘယ်လိုပြောမလဲ။ ဒီတော့ ကမ္မသကတသမ္မာဒိဋ္ဌိအနေနဲ့ ကံသာလျှင်အမိ၊ ကံသာလျှင်အဘ၊ ကံသာလျှင်မိမိဥစ္စာလို့ ဆွဲယူလာတဲ့သူတွေဟာ ကံဆိုတာ ဘယ်ဟာကိုခေါ်သလဲလို့ မေးရင် ဘယ်လိုပြောမလဲ။ ဒီတော့ အဋ္ဌသာလိနီအဋ္ဌကထာကြီးမှာ ကံကိုလဲတခမ်းတနားနဲ့ ဖွင့်လာတယ်။ စိတ်ကိုလဲတခမ်းတနားနဲ့ ဖွင့်လာပါတယ်။ ဒီတော့ကံနဲ့ စိတ်ဟာဘယ်သူကပြဋ္ဌာန်းသလဲ။ ဒါကိုစဉ်းစားလိုက်တဲ့အခါမှာ တချို့နေရာတွေမှာ ကံကြောင့်စိတ်ဖြစ်လာရပါတယ်။ တချို့နေရာတွေကျတော့ စိတ်ကြောင့် ကံဖြစ်လာတယ်။

အဲဒါဟာ အတိတ်ဇနကကံကြောင့်ပဋိသန္ဓေဝိပါက် ဝိညာဏ် စိတ်လေးဖြစ်လာတယ်။ ဒါကကံကြောင့် စိတ်ဖြစ်လာတာပါ။ နောက်စိတ်ကပြဋ္ဌာန်းပြီး ကံဖြစ်လာတာကျတော့ ဥပထမ္ဘက

ပုံစံနံပါတ် (၁၃)

ကံပါ။ ဒါက စိတ်ကြောင့်-ဖြစ်လာတဲ့ ကံပါ။ ဒီလို ဝေဖန်ပြီး ယူရပါတယ်။ ဒီတော့ ကံ ကံရဲ့အကျိုးကို ယုံကြည်တဲ့ သူတွေ ဟာ ကံဟာဘာကိုခေါ်သလဲ၊ ဝိပဿနာဆိုတာ ရေသောက်မြစ် တွေကို လိုက်ရှာပြီးဖြတ်နေရတာပါ။

ဒီတော့အန္တတွေကကောင်းတာလုပ်ရင်ကုသိုလ်ကံ၊ မကောင်း တာလုပ်ရင် အကုသိုလ်ကံဆိုပြီး ယူနေကြတယ်။ ဒါဟာသညာ ဝိညာဏ်စွဲတဲ့ ကုသိုလ် အကုသိုလ်ကံတွေပါ။ ဒီအနေနဲ့သာကံကို ယုံကြည်နေကြတာဘဲမဟုတ်လား၊ အန္တတွေအဖို့မှာ ဒီလိုယုံကြည် နေသေးလို့ တော်နေသေးတာပါ။ အဲဒါသံသရာလည်တဲ့ အခါမှာ လူချမ်းသာ နတ်ချမ်းသာတွေအနေနဲ့ လည်နိုင်ပါသေးတယ်။

ဒီလိုယုံကြည်မှုလေးရှိနေလို့ ဘုရားရှင်ရဲ့ သာသနာတော်ကြီး ကို ရောက်လာတာပါလို့ ဒီလိုဝေဖန်လိုက်ပါဘော့၊ ဒီလိုသိလာ ရင်ဘဲ အကျိုးကျေးဇူးများလှပါပြီ။ ကိုင်း....ဒီတော့ အခုဝိပဿ နာကထွက်လာတဲ့ ဘာသာရေးဟာ အခု ဥတု၊ အာဟာရ၊ စိတ် အကြောင်းတွေကို ချေခဲ့ပြီ၊ အခု ကံအကြောင်းကို ရောက်လာပြီ၊ ချေရတော့မယ်။ ဒီကဏ္ဍကိုတက်ရင် ပဌမကံဆိုတာဘာလဲ၊ ကံ၊ ကံ၏အကျိုးကို ယုံကြည်မှုနဲ့ မပြီးသေးပါ။ အဲဒါပညာနဲ့ ယုံကြည် မှုဖြစ်အောင် ထပ်ရှာရမယ်။ ပညာနဲ့ ယုံကြည်မှုကို ရလာရင် ဘယ်သူဖျက်လို့မှ မပျက်တော့ပါ။ သညာ ဝိညာဏ်နဲ့ သာ ယုံကြည်နေသေးရင် တဦးတယောက်ကဖျက်တာနဲ့ ပျက်ဦးမှာဘဲ၊ သညာဝိညာဏ်နဲ့ ယုံကြည်တာက အကျိုးကို မျှော်ကိုးပြီး ယုံကြည်တဲ့ သဘောပါ။ အခုပညာနဲ့ ယုံကြည်တာကျတော့ အကျိုးကိုမမျှော်တော့ဘဲ ယုံကြည်မှုကြီးတွေဟာခိုင်မြဲလာတယ်။

ဒီတော့ အန္တောရဲ့ ကြည်ညိုမှုဟာ ဘယ်လောက် ကြောက်ဖို့ ကောင်းသလဲ၊ အဲဒါအကျိုးတရားကို မျှော်ကိုးပြီး ယုံကြည်တာ ဖြစ်ခြင်းကြောင့် မမြဲသေးပါ။ တနေ့ပျက်ဦးမှာဘဲ၊ အခြား ဘာသာကလာပြီး ဆွဲရင်ပျက်ဦးမှာဘဲ မဟုတ်လား။

ကိုင်း...ဒီနေ့ ဥဒယဗ္ဗယဉာဏ်ကြီးကို ရောက်ပြီ၊ ဒီဉာဏ်မှာ အခုကံ့ကိုရှာရတော့မယ်၊ ဒါဟာ ပညာဖြင့်ရင် ကံ့ကံ့ရဲ့ အကျိုး တရားလေးတွေကို မြင်လာရတော့မယ်၊ ဒီတော့ကံ့ဆိုတာဘာလဲ၊ ဒါကို စဉ်းစားထားပါ၊ ဒီသဘာဝကို ဆွဲဖော်လာတော့မယ်၊ အခုဥဒယဗ္ဗယဉာဏ်ကြီးမှာ ကံ့ကိုဆွဲထုတ်လာပြီ ဒီကံ့ကိုဆွဲထုတ် နိုင်လာမှ ဘဝ ယန္တရားကြီး ရပ်သွားမယ်၊ ဒါက တကာကြီး “ဘိုးစွန်” အတွက်ပြောလိုက်တာပါ။

နောက်တရားနာကြတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေအတွက်က အခုစိတ်၊ စေတသိက်တွေ အကုန်ကြေကုန်ပြီ၊ အခု ဘာသာကျန်တော့သလဲ၊ ဖဿနဲ့ ဝေဒနာ ဒီ (၂) ပါးသာကျန်တော့တယ်၊ အခုချေခွဲ တာဟာ ပထဝီကတောင် မာတယ်လို့ ပြောလို့ မရတော့ပါ၊ စိတ် စေတသိက်တွေ မရှိတော့ပါ၊ သညာဝိညာဏ်နယ်မှာ ပြောမရ အောင်ချေပစ်ခဲ့ပြီ၊ ပညာနယ်အနေနဲ့ သာပြောလို့ ရတော့တယ်၊ သညာဝိညာဏ်နယ်မှာ ရုပ်သိမ်းပြီး သဘာဝနယ်မှာသာ ရှိတော့ တယ်။

ဓမ္မာစရိယလေးတွေအတွက် ပြောပြမယ်၊ ဥပါဒ်နဲ့ ဘင်္ဂဟာ ဌီရိလို့ ဖြစ်ရတာလို့ အဋ္ဌကထာကြီးတွေက ရေးလာပါတယ်။ အခုချေလိုက်တဲ့ အခါမှာ ဌီလေးဟာမရှိတော့ပါ၊ ကြေသွားပြီ၊ ဌီဟာ သညာဝိညာဏ်နယ် ပေါ်တဲ့သဘောမှန်ရင် ဌီကိုအမှူး

ထားပြီးပေါ်ထွက်ရပါတယ်။ အခုဦးလဲကြေသွားရော ပညာနယ်
မှာ ဥပါဒ်နဲ့ ဘင် ဖြစ်ပျက်ဆိုပြီးတော့ ထွက်လာတယ်။ ဘယ်
လောက်တောင်ချေလိုက်သလဲ။ စိတ်စေတသိက်တွေ့တာ ပေါ်
မရတော့ဘဲ ! သဘာဝနယ်ထဲမှာဘဲရှိတော့တယ်။ သညာဝိညာဏ်
နယ်မှာ လက်မောင်းတန်းပြီး မပေါ်နိုင်တော့ပါ။ ဘာကြောင့်
မပေါ်နိုင်သလဲ၊ ဦးကို ချေလိုက်တဲ့အတွက်ကြောင့်ပါ။

ဒီတော့ဘာကျန်သလဲ၊ ဥပါဒ်-ဖြစ်ခြင်း၊ ဘင်-ပျက်ခြင်း-ဒါဘဲ
ကျန်တော့တယ်။ ထပ်ပြောပြမယ်။ ဝိပဿနာကပြောတဲ့ဖြစ်ပျက်
နဲ့ အဘိဓမ္မာကပြောတဲ့ ဥပါဒ်နဲ့ ဘင်ဟာ အတူတူဘဲလား၊
ဥပါဒ်နဲ့ ဘင်ဆိုတာဟာ ဦးကိုတည်ပြီးတော့ ပြောနေတာပါ။
အဲဒါဟာ သညာဝိညာဏ်သဘောပါ။ အခုဝိပဿနာကပြောတဲ့
ဖြစ်ပျက်ကျတော့ သဘာဝနယ် (ဝါ) ပညာနယ်က ပြောနေ
တာပါ။

ဒီတော့ဘယ်လိုခြားနားနေသလဲ၊ ဝိပဿနာက ဦးမရှိတော့ပါ။
အဘိဓမ္မာက ဥပါဒ်နဲ့ ဘင်က ဦးရှိနေသေးတယ်။ ဒီလိုကိုခွဲလာရ
မယ်။ ကိုင်း-ကံဆိုတာ ဘာကိုခေါ်သလဲ၊ ဒါက တကာကြီး
“ဘိုးစွန်” အတွက်ပါ။ တရားနာကြတဲ့ သူတွေအတွက်ကျတော့
အခုပရမတ်သဘောတွေကို ချေလိုက်တဲ့အခါမှာ ဖဿနဲ့ ဝေဒနာ
သာ ကျန်တော့တယ်။ ဒါကို ဘုရားရှင်က ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ကြီးကို
ပတ်ပြီး ဟောကြားတော်မူလာတယ်။ သစ္စာ ၄-ပါးစသောဗောဓိ
ပက္ခိယတရား ၃၇-ပါးအားဖြင့် ဟောကြားသွားပါတယ်။

ကိုင်း - ဘာကျန်သလဲ-ဝေဒနာနဲ့ ဖဿကျန်တယ်။ ထပ်မေး
မယ်-ဖဿဟာ ဘယ်လိုကျန်သလဲ၊ ဖဿဟာ ဘာကိုခေါ်သလဲ၊
ဒီတော့ “ဖုသတိတိဖဿော” ဒီလိုမမှတ်ပါနဲ့၊ ဒါကအာရုံနဲ့

တွေ့တဲ့အခါမှာ ပေါ်လာတဲ့ဖဿမျိုးပါ။ ဥပမာတဦးကချဉ်သီး စားရင် တဦးကသွားရေယိုလာတဲ့ သဘောမျိုးပါ။ အဲဒါဟာက သံတလောကကြီးမှာ ပေါ်နေတဲ့ သဘောပါ။ အခုဒီဖဿက သညာဝိညာဏ်နယ်မှာမပေါ်ပါ။ ပရမတ္ထနယ်မှာသာ ပေါ်တဲ့ ဖဿမျိုးပါ။

ထပ်ပြောမယ် ဖဿဆိုတာ ဘာကိုခေါ်သလဲ ?

“စက္ခုစ ပဋိစ္စ ရူပေစ ဥပ္ပဇ္ဇတိ စက္ခုဝိညာဏံ” ဒီ ၄-ချက်ကို ပြန်ကိုင်လိုက်ပါ။ မြင်တယ်လို့ ဆိုတာဟာ ဒီ ၄-ချက်ပြည့်စုံမှ မြင် တယ်လို့ ပြောလို့ ရပါတယ်။ ထပ်ပြောမယ် အဆင်း၊ အကြည်၊ အမြင်၊ အသိ-ဒီ ၄-ချက်ရဲ့ အရိပ်ကနေပြီးတော့မှ စိတ်စေတသိက် တွေဖြစ်လာရတယ်။ ဒီဟာကို သမ္မသနဉာဏ်ကချေခွဲပြီ။ အခုဒီနေရာမှာ ဘာကျန်သလဲ။ ၄-ပါးဆိုတဲ့အရိပ်လေးတွေ ကျန်နေ သေးတယ်။ ဒါကိုပစ္စယအကြောင်းရိပ်လို့ ခေါ်တယ်။ အဆင်း လို့ဆိုတဲ့အနေနဲ့ တော့ သွားမယူပါနဲ့ တော့။ ၄-ခုဆိုတဲ့အရိပ် လေးသာကျန်တော့တယ်။

ကျန်ပုံကိုပြောပြမယ်။ အဆင်းကတယ်လို့ကျန်သလဲလို့ဆိုရင် ဘဲ အဲဒါဆိုလိုက်တဲ့အခါမှာ ဖဿလေးအနေနဲ့ ကျန်နေတယ်။ ရူပါရုံ၊ သဒ္ဓါရုံ၊ ဂန္ဓာရုံ၊ ရသဇရုံ၊ ဖေါဋ္ဌဗ္ဗာရုံ ဒီအာရုံ ၅-ပါးမှာကို ဖဿလေးတွေကျန်နေတယ်။ ဒါကိုဖဿပဉ္စက ၅-ပါးလို့ ခေါ် တယ်။ ဒီငါးပါးရဲ့ အရိပ်လေးတွေ ကျန်နေတယ်။ ဒါကိုဘုရား ရှင်က ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ကြီးဖွင့်တဲ့အခါမှာ အဝိဇ္ဇာ၊ သင်္ခါရ၊ တဏှာ၊ ဥပါဒါန်၊ ဘဝဆိုပြီး အတိတ်အကြောင်းစက်ကြီး ဖွင့်လာတယ်။ အဲဒီ ၅-ခုဟာအတိတ်အကြောင်းတွေပါ။

ဒီတော့ အဆင်းဖဿရိပ်တွေကနေပြီး ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်စက် အတိတ်အကြောင်းစက်ကြီးဖြစ်လာပြီ။ ဒီတော့ အာရုံငါးပါးက ထွက်လာတဲ့ ဖဿပဉ္စက ၅-ပါးကနေပြီး အတိတ်အကြောင်းစက် ထွက်လာပါတယ်။ ဘာကြောင့် အတိတ်အကြောင်း စက်ဖြစ်လာ သလဲ။ စိတ်စေတသိက်တွေကို ဘယ်လိုဘဲချေချေ အဝိဇ္ဇာကြီးက ကျန်နေသေးတယ်။ ဒီအဝိဇ္ဇာကြီးကို ကြည့်လိုက်ရင်လဲ မျက် မှောက်မဟုတ်ပါ။ မျက်ကွယ်သဘောကြီး ဖြစ်ခြင်းကြောင့် အတိတ်အကြောင်းစက်ဆိုပြီး ချလာတာပါ။ ဒီတော့ အတိတ် အကြောင်းစက်မှာ အဝိဇ္ဇာကြီးကိုယူရင် သင်္ခါရကိုပါ ယူလာ ရတယ်။ ဒီအကြောင်း ၂-ချက်ရှိလာရင်ဘဲ တဏှာ ဥပါဒါန် ဘဝတွေဟာလဲပါလာတော့မယ်။ အဲဒါ အတိတ်အကြောင်းစက် ရှိလာရင်ဘဲ အနာဂတ်အကျိုးစက်ဟာလဲရှိလာရတော့တယ်။

ဒီတော့ အတိတ်အကြောင်းစက်မှာ အဝိဇ္ဇာအရိပ်ကြီးဟာ ဘယ်လိုရှိနေတာလဲ။ အဝိဇ္ဇာစကားကိုပြောရင် နာမပညတ်ကို ပြေးကြည့်ပါ။ နာမပညတ်ဆိုတာ အတိတ်သဘောပါ။ ဒါဟာ အဝိဇ္ဇာကထွက်နေတဲ့ နာမပညတ်ပါ။ ဒီတော့ ပညတ်သဘော မှန်ရင် အတိတ်နဲ့ အနာဂတ်မှာသာ ရှိပါတယ်။ ပစ္စုပ္ပန်သဘော မဟုတ်ပါ။ ဒီတော့ နာမပညတ်ဟာ သညာရဲ့ အမှတ်ပါ။ သညာဆိုတာ အတိတ်ကိုသာ မှတ်ပါတယ်။ ဒီကျအောင်ကြည့် ပါ။ ဒီတော့ အာရုံ ၅-ပါးက ထွက်လာတဲ့ ဖဿပဉ္စက ၅-ပါးက ထွက်လာတဲ့ အတိတ်အကြောင်းစက်ပါ။

နောက်အကြည်ကျတော့လဲ စက္ခုဒွါရ၊ သောတဒွါရ၊ သာန ဒွါရ၊ ဇိဝှိဒွါရ၊ ကာယဒွါရ ၅-ပါးသောဒွါရက ထွက်လာတဲ့ ဖဿကျတော့လဲ ဖဿပဉ္စကလို့ ခေါ်တယ်။ ဒီ ဒွါရတွေမှာလဲ

မူလစိတ်၊ စေတသိက်တွေ ဖြစ်စဉ်က ကျန်နေတဲ့ ဖဿလေးတွေ ရှိနေတယ်။ ဒီဒွါရကထွက်လာတဲ့ ဖဿပဉ္စကကျတော့ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ထဲသည့်ရင် ပစ္စုပ္ပန်အကျိုးစက်ပါ။ ဘာကြောင့်ပစ္စုပ္ပန်အကျိုးစက်ဖြစ်သလဲ။ ဒီခန္ဓာကြီးမှာရှိနေတဲ့ အကြည်ဓာတ်တွေဟာ မိမိရဲ့သညာဝိညာဏ်ကြောင့် တပ်ဆင်ထားတာ။ (ဝါ) ဖြစ်လာတာမဟုတ်ပါ။ အတိတ်အကြောင်း ဇနကကံက ပစ်ချလိုက်တဲ့အတိုင်းဖြစ်လာတာဖြစ်ခြင်းကြောင့် အကျိုးလေးတွေဘဲ မဟုတ်လား။ ဒါဟာ ကံကြောင့်ဖြစ်လာတဲ့ အကျိုးကောင်လေးတွေဘဲမဟုတ်လား။

ဒါကို အခြေခံတားပြီးတော့ အကြည်လေးတွေက ပေါင်းပြီး လို့ ကျန်ခဲ့တဲ့ ဖဿပဉ္စကကနေပြီး ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ဖွဲ့တော့ ပစ္စုပ္ပန်အကျိုးစက်လို့ ဖွဲ့ရပါတယ်။ ဒီသဘာဝတွေကျတော့ ဝိညာဏ်၊ နာမ်ရုပ်၊ သဠာယတန၊ ဖဿ၊ ဝေဒနာဆိုပြီးဖွဲ့လာတယ်။ ဝိညာဏ်ဆိုတာ စိတ်တခုယုတ်ကိုးဆယ်ကို မယူပါနဲ့။ အတူဖြစ်လာတဲ့ဗာတ္တိ သကိုသာ ယူပါ။ ဒီတော့ ပစ္စုပ္ပန်အကျိုးစက်ရှိရင် ပစ္စုပ္ပန်အကြောင်းစက်ရောမရှိဘူးလား။

နောက် အဆင်းနဲ့အကြည် ဆုံတဲ့အခါမှာ အမြင်သဘောစက္ခုဝိညာဏ်၊ သောတဝိညာဏ်၊ သာနဝိညာဏ်၊ ဇိဝှဝိညာဏ်၊ ကာယဝိညာဏ် ဒီ ဝိညာဏ် ၅-လုံး (ဝါ) သညာ ၅-လုံးမှာလဲ ဖဿပဉ္စက ၅-လုံးရှိတယ်။ သို့ကျတော့ အနာဂတ်ကိုထွက်မဲ့ကံမျိုးစေ့လေးတွေ ပါလာပြီ။ သို့ကိုပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်စက်ဘပ်ရင် ပစ္စုပ္ပန်အကြောင်းစက်ပါ။ သို့မှာ တဏှာ၊ ဥပါဒါန်၊ ဘဝ၊ အဝိဇ္ဇာ၊ သင်္ခါရ ဒီ ၅-လုံးက အနာဂတ်အတွက် ကံမျိုးစေ့တွေယ်။ ဒါကို ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်လည်တယ်လို့ ပြောတာပါ။

ဒီတော့ ဒီခန္ဓာကိုယ်ကြီးကို ရထားတာဟာ အတိတ်အကြောင်း စက်ကလာချလိုက်တာပါ။ ယခုရရှိနေတဲ့ ခန္ဓာကောင်ကြီးက အကျိုးကောင်ကြီးပါ။ ဒီတော့ဝိညာဏ်ဆိုတာ စိတ်တခုယုတ် ကိုးဆယ်ကိုမယူပါနဲ့။ ဝိပါက်စိတ် ဗြဟ္မာ သကိုသာယူပါ။ ဒီအကျိုး ကောင်ကြီးကနေပြီးတော့ အကြောင်းကြီးတွေကို အနာဂတ် အတွက် လုပ်လာလိမ့်အုံးမယ်။ နောက်သိမ့်ခေါ်တဲ့ ဝိညာဏ် ကြီးကျတော့လဲ ဖဿပစ္စုပ္ပန် ၅-ချက်ထွက်လာပြန်တယ်။ ဒီတော့ ပစ္စုပ္ပန်အကြောင်းထဲက ပါလာတဲ့ အနာဂတ်အတွက် အကျိုးကို ပြန်ဆွဲပြီး ဝိညာဏ်၊ နာမ်ရုပ်၊ သဠာယတန၊ ဖဿ၊ ဝေဒနာဆိုပြီး ဘက်လှာတယ်။ ဒါကအနာဂတ်အကျိုးစက်ပါ။

ဒီတော့ အဆင်းဖဿပစ္စုပ္ပန် ၅-ချက်၊ အကြည်ဖဿပစ္စုပ္ပန် ၅-ချက်၊ အမြင်ဖဿပစ္စုပ္ပန် ၅-ချက်၊ အသိဖဿပစ္စုပ္ပန် ၅-ချက်၊ ပေါင်းတော့ဖဿပစ္စုပ္ပန် ၂၀-ရတယ်။ ဒါကို ပဋိစ္စသမုပ္ပါန်ခြင်းရာ ၂၀ လို့ ပြုလာတာပါ။ စက်ရဟတ်တပ်ရင် အတိတ်အကြောင်း စက်၊ ပစ္စုပ္ပန်အကျိုးစက်၊ ပစ္စုပ္ပန်အကြောင်းစက်၊ အနာဂတ် အကျိုးစက်ဆိုပြီး ဒီစက်ရဟတ် ၄-ပါးရဲ့ အပေါ်မှာမှ ဝေဒနာ လေးကလှည့်နေတာပါ။ ဓမ္မစကြာတရားကြီးတုန်းက ဝေဒနာ နဲ့ ဖဿမှာ ဖဿကခေါင်းပိုင်း၊ ဝေဒနာက အမြီးပိုင်းဆိုပြီးပြော လာခဲ့တယ်။ အခုဒီနေရာမှာ ဝေဒနာကလှည့်နေပြီ။

ဒီတော့ အခုဒီနေရာမှာ ဖြစ်ပျက်ကို အရင်ရှာမလား၊ ကံ ကို အရင်ရှာမလား၊ ဖြစ်ပျက်ဆိုတာ ဘယ်ဟာလဲ၊ ကံဆိုတာဘယ် ဟာလဲ၊ ဒါကိုရှာရမယ်။ ဖြစ်ပျက်အစစ်ကို တွေ့ပြီလား၊ ဖြစ်ပျက် အစစ်ကိုတွေ့ရင် ဘုရားရှင်က

ယော စ ဝ သသတံ ဇီဝေ၊ အပဿံ ဥဒယဗ္ဗယံ။

ဧကောဟံ ဇီဝိတံ သေယျော၊ ပဿတောဥဒယဗ္ဗယံ—လို့

ဟောကြားတော်မူခဲ့ပါတယ်။ ဒီတော့တနေ့တရက် တနံနက်ပင် နေရသော်လဲ ဖြစ်ပျက်အစစ်ကိုတွေ့ရင် အသက်ရှည်တယ်၊ ဖြစ်ပျက်အစစ်ကိုမှမတွေ့ရင် အနှစ်တရာပင်နေရသော်လဲ အသက်ရှည်သည်မမည်ဘူးလို့ ဟောကြားလာပါတယ်။

ကိုင်းဒီတော့ အခုရှုနေကြတဲ့ ဖြစ်ပျက်တွေဟာ ဘယ်လိုရှုနေကြသလဲ၊ အဲဒါသညာဝိညာဏ်နဲ့ ဆွဲပြီးတော့ နာမနဲ့ သဏ္ဌာန်ပေါ်တင်ပြီး အိုးကျကွဲတာ၊ လူသေတာ စသည်ဟာတွေကိုရှုနေကြတယ်။ ဒါဟာသညာ ဝိညာဏ်နဲ့ ဆွဲပြီး ရှုနေတာဖြစ်ခြင်းကြောင့် ဘယ်မှာဟုတ်မလဲ၊ သညာဝိညာဏ်လွှတ်ပြီး ဖြစ်ပျက်ကိုမြင်မှ (ဝါ) ပညာမြင် ဖြစ်ပျက်ကိုရှုရမယ်။ ဒီတော့ စိတ်၊ စေတသိက်တွေကပြောတဲ့ ဖြစ်ပျက်သညာဝိညာဏ်ကပြောနေတဲ့ မြင်တဲ့အာရုံလေးကနေပြီး ကြားတဲ့အာရုံလေးကို ပြောင်းတဲ့ အခါမှာ မြင်တဲ့အာရုံလေးကပျက်၊ ကြားတဲ့အာရုံလေးကဖြစ်၊ ဒီလိုရှုနေတဲ့ဖြစ်ပျက်တွေကို အားလုံး မောင်းထုတ်ပစ်လိုက်ပါ။

ဒီတော့ ပညာမြင် ဥဒယဗ္ဗယဉာဏ်ကိုမြင်ရင် အဲဒါတနေ့တရက် တနံနက်ပင် အသက်ရှင်ရသော်လဲ မြတ်တယ်၊ ဖြစ်ပျက်ကိုမှမမြင်ရင် အနှစ်တရာနေရသော်လဲ မမြတ်ဘူးလို့ ဘုရားရှင် ဟောကြားသွားပါတယ်။ ဒီတော့အရိုးစိုက်ဒိဋ္ဌိကြီးကို သမ္မသနဉာဏ်ကနှုတ်ပစ်လိုက်ပြီ၊ အပင်စိုက်ဒိဋ္ဌိဆိုတာက ၂၉-ပါးသော ကံတို့ပြုပြင်စီမံရာမှာ ခန္ဓာကောင်သွားဖြစ်နေတာကိုခေါ်တယ်။ ဒီအပင်စိုက်ဒိဋ္ဌိကို အခုဥဒယဗ္ဗယဉာဏ်ကနှုတ်ရတော့မယ်။

ကိုင်း....ဖြစ်ပျက်ဆိုတာဘယ်ဟာလဲ၊ဘုရားရှင်က ဖြစ်ပျက်ကို မြင်အောင်ရှုဆိုတာ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်တရားကြီးဟာ သုခဟူကမ္မမျှ မရှိ ဒုက္ခတရားကြီးပါလားလို့ပြခဲ့တယ်။ “ဝေမေဘဿ ကေဝ လဿ ဒုက္ခက္ခန္ဓဿ သမုဒယော ဟောတိ” လို့ပြလာပါတယ်။ ဒီတော့ဖြစ်ပျက်ကို ပြောပြမယ်၊ စက် ၄-စက်ကိုဖြစ်ပျက် ၂-ပါး နဲ့ဝေဘန်လိုက်ရင် အတိတ်အကြောင်းစက်ကြောင့် ပစ္စုပ္ပန် အကျိုးစက်ဖြစ်လာတယ်၊ နောက်ဒီအကျိုးစက်ကနေ အကြောင်း မျိုးတွေကျလာတယ်၊ ဒီအကြောင်းမျိုးတွေကနေ အနာဂတ် အကျိုးစက်ဖြစ်လာတယ်၊ ဒါပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်လည်တာပါ။

ဒါကိုပြောပြမယ်၊ အတိတ် အကြောင်းစက်ဆိုတာ ဖြစ် သဘောပါ၊ ပစ္စုပ္ပန်အကျိုးစက်က ပျက်သဘောပါ၊ နောက် ပစ္စုပ္ပန်အကြောင်းစက်က ပျက်တဲ့သဘောပါ၊ အနာဂတ်အကျိုး စက်လေးကျတော့ ဖြစ်တဲ့သဘောပါ၊ ဒီတော့ ဖြစ်ပျက်ပျက်ဖြစ် ဒီလိုပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ကြီးလှည့်နေတယ်၊ ဒါကိုဘုရားရှင်က ဖြစ်ပျက် ကိုမြင်အောင်လို့ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ကြီး လှည့်ပြလိုက်တာပါ။

ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်မှာဖြစ်ပျက်အခန်း ယူနိုင်သွားရင်နောက်ဒုက္ခ ၄-ချက်ကိုသွင်းကြည့်ပါ၊ အတိတ်အကြောင်းစက်က ဇာတိဒုက္ခ ပြုပြင်တဲ့သဘောတရားပါ၊ သတ္တဝါတွေကို ပြုပြင်နေတာပါ၊ ပြုပြင်တဲ့သဘောတရားရလာတာနဲ့ ပစ္စုပ္ပန်အကျိုးစက်မှာ နှိပ် စက်လာတော့တယ်၊ ဒီခန္ဓာကောင်ကြီးရလာတာသည်ပင်နှိပ်စက် တဲ့သဘောကြီးရလာပြီ၊ ဒီသဘာဝတွေကို မမြင်ကြလို့သာ အဲဒါ ဝတ်စားဆင်ယင်ထုံးဖွဲ့ပြီးနေကြတာပါ။

ဒီလိုလဲ နှိပ်စက်တဲ့ သဘောလဲ ရလာရော အဲဒါပစ္စုပ္ပန် အကြောင်းစက် ပူပန်တဲ့သဘောကြီး ပေါ်လာပြန်ပြီးအဲဒါပူပန်

တဲ့အတွက် ၂၉-ပါးသောကံမျိုးစေ့တွေကို ချပြန်ပြီ၊ နောက်
တဘဝ တခန္ဓာလဲ ဇာတ်သိမ်းသွားရော(ဝါ) ဖေါက်ပြန်ပျက်
စီးသွားတော့ အနာဂတ်သဘာဝကို ခန္ဓာငါးပါးရုပ်နာမ်ပင်ကြီး
သွားပေါက်ပြန်ပြီ၊ ကိုင်း...ဒီတော့ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ကြီးကိုကြည့်ရင်
ဒုက္ခ ၄-ချက်ပါ၊ နောက်ဖြစ်ပျက် ၂-ပါးပါ။

ဒီတော့ဖြစ်တာသည်ပင် ပျက်ချင်လို့ပါ၊ ပျက်တာသည်ပင်
ဖြစ်ချင်လို့ပါ၊ ဒီတော့အခုပြလိုက်တဲ့ဖြစ်ပျက်က သညာဝိညာဏ်
ပါသလား - မပါတော့ပါ၊ ဒီတော့ အိုးကျကွဲတာ၊ ဖြစ်ပျက်
တအာရုံနဲ့ တအာရုံပြောင်းတာ ဖြစ်ပျက်လို့ ရှုတော့မလား၊
ဥပါဒိဋ္ဌိ ဘင် အနေနဲ့ ရှုတဲ့ဖြစ်ပျက်ကောပါသလား - မပါတော့
ပါ၊ ကိုင်းပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ကြီးလှည့်နေတာကို မြင်ရလို့ ဖြစ်ပျက်ကို
တွေ့နေပြီ၊ နောက်ကံကိုပြောပြအုံးမယ်၊ ကံဆိုတာဘာကိုခေါ်
သလဲ၊ ဒီတော့ဖြစ်ပျက် ၂-ပါးကိုလဲ သိမ်းလိုက်ရော ကံမျိုးစေ့
လေးဟာမကျတော့ဘဲ မြုံသွားမယ် ဒီတော့မှ (၃၁) ဘုံကြီးမှာ
မျိုးစေ့ မကျနိုင်တော့ပါ။

၂၉-ပါးသောကံတရားဆိုတာက သညာဝိညာဏ်နဲ့ လုပ်တဲ့
ကံတရားပါ၊ ကုသိုလ်ဆိုတာက ဖြူစင်တဲ့ပညာနဲ့ လုပ်တဲ့ ကုသိုလ်
ပါ၊ (ဝါ) သဒ္ဓါတရားနဲ့ လုပ်တာပါ၊ လုပ်တာချင်းကတော့
အတူတူပါဘဲ၊ ဘုရားရှိခိုးတာချင်းဟာ အတူတူပါဘဲ၊ ဒါပေမဲ့
အန္တကအစွဲနဲ့ ရှိခိုးတာ၊ သောတာပန်ကျတော့ ကြည်ညိုလို့
ရှိခိုးတာ၊ ကြည်ညိုလို့ ရှိခိုးတာက ကုသိုလ်ပါရမီအနေနဲ့ ဖြစ်
တယ်၊ အစွဲနဲ့ ရှိခိုးတာကျတော့ ကံဖြစ်တယ်၊ ဒီတော့ ၂၉-ပါး
ကံတရားကိုစေတနာနဲ့ လဲလုပ်တယ်၊ စေတနာနဲ့ လုပ်တာကျတော့
ကံဖြစ်တယ်၊ သဒ္ဓါတရားနဲ့ လုပ်တာကျတော့ ကုသိုလ်ဖြစ်တယ်၊

စေတနာဆိုတာက ၅-ပါးသောပသာဒနဲ့ မြင်လိုက်တဲ့အခါ မှာ ကြည်ညိုလို့ လူဒါန်းလာတယ်။ တံနေအမြင်မကော်တာတွေ တော့ အကြည်ညိုပျက်သွားတယ်။ သဒ္ဓါတရားကျတော့ ၅ ပါး သောပသာဒနဲ့ မလုပ်တော့ပါ။ သြကပ္ပန, အာဂမ, အဓိဂမသဒ္ဓါ တွေနဲ့ သာ လုပ်တော့တယ်။ ဒီလိုကြည်ညိုလာတာကျတော့တယ် တော့မှ မပျက်တော့ပါ။ ဒါကိုကုသိုလ် ဂါရမီလို့ ခေါ်တယ်။ ဒီလိုကိုကံနဲ့ ကုသိုလ်ကွာခြားပုံ၊ စေတနာနဲ့ သဒ္ဓါတရား ကွာခြား ပုံကို ပြောလိုက်တာပါ။ ဒါကြောင့် ဗုဒ္ဓဘာသာမှန်ရင် သဒ္ဓါတရား သာလျှင် အရေးကြီးပါတယ်။

သဒ္ဓါတရားရှိလာမှ တန်ဖိုးရှိပါတယ်။ ဒီတော့ပညာရဲ့ ရှေ့ ပြေးဘာ သဒ္ဓါတရားပါ။ သဒ္ဓါနဲ့ ပညာညီလာရင် ဝိရိယဖြစ် လာပါတယ်။ ကိုင်း—ဒီတော့ ကံကိုရှာပြမယ်။ ဖဿအနေနဲ့ ဆိုရင် ဖဿ ၂၀ ရှိတယ်။ စက်အားဖြင့် ၄-စက်ရှိနေတယ်။ ဒီထဲမှာကံကိုရှာပြမယ်။ ကံဆိုတာဘာလဲ- ပြုပြင်တဲ့သဘောပါ။ ဒါအဘိတ်အကြောင်းစက် ပြုပြင်တဲ့သဘောပါ။ ဒါဟာဇနက ကံပါ။ ဒီတော့သတ္တဝါတွေဟာ ဘဝတွေမှာပေါ်အောင် လုပ် ပေးတာကို ကံလို့ ခေါ်တယ်။ ဒါဟာဇနကကံပါ။ ဒီဇနက ကံလေးရှိလို့ ပစ္စုပ္ပန်အကျိုးလေးတွေရလာတာပါ။

ဒီတော့ ကံဆိုတာ ပြုပြင်တဲ့သဘောကိုယူပါ။ ဒီကံဟာ ဇနက ကံပါ။ ဒါရှိလာလို့ အကျိုးကောင်ကြီးရလာတာပါ။ ဒီဟာတွေ ရှိလာတော့ ပစ္စုပ္ပန်အကြောင်းစက်ကျတော့ ကမ္မဘဝဆိုပြီး ပေါ်လာတယ်။ ဒါကို တရားကိုယ်ကောက်ရင် စေတနာကို ကောက်ရပါတယ်။ ဒါဟာ ဥပထမ္ဘကကံပါ။ အခု ဒီနေရာမှာ ပစ္စုပ္ပန်အကြောင်းစက်ပါ။ ဥပထမ္ဘကကံဆိုတာ စေ့ဆော်တဲ့

သကော (၁၂) ဖြစ်စေတဲ့သဘော၊ ဒါဟာလဲကံဘဲ၊ သူ့မှတဏှာပြဋ္ဌာနီးနေတယ်။

အခုမဂ်က ဘာကိုပယ်သတ်မလဲ၊ ဖြစ်သဘောတဏှာပြဋ္ဌာနီးတဲ့ ပစ္စုပ္ပန်အကြောင်းစက်ကံကို သတ်မယ်၊ ဒီတော့မှ အနာဂတ်ကို မသွားနိုင်တော့ပါ၊ အဲဒါ အတိတ်က ဇနကကံကလဲ ခန္ဓာကိုယ်ကြီးမှာဘဲ ရှိတော့တယ်၊ ဒီကံဆိုတာ ဘာလဲ၊ ပြုပြင်တဲ့သဘောနဲ့ ဖြစ်သဘော၊ ဒါကို အကျဉ်းချုံးရင် ဒုက္ခသစ္စာနဲ့ သမုဒယသစ္စာပါ၊ ဒီတော့ ကံကိုသိပြီ၊ ဒီတော့ ဖြစ်ပျက်ကို သံသရာရပ်အောင် အယ်လိုသတ်မလဲ၊ ဒီတော့ အတိတ်ကို မကြည့်နဲ့၊ ပစ္စုပ္ပန်ဖြစ်ပျက်ကို ဒုက္ခနဲ့ အနတ္တ သိမ်းရတော့မယ်။

ည ဟော စ ဉ် ။

“အတိတာနာဂတပစ္စုပ္ပန် အနိစ္စံ ခယဋ္ဌေန၊ ဒုက္ခံ ဘယဋ္ဌေန၊ အနတ္တာ အသာရကဋ္ဌေန” လို့ ဘုရားရှင် ဟောကြားတော်မူသည့်အတိုင်း လက္ခဏာယာဉ် ၃-ချက်ဖြင့် ဆက်စပ်တဲသန္တတိတွေကိုပင် အသီးသီးသိမ်းလိုက်တော့ ဘယ်သဘာဝကို တွေးကြံသလဲ၊ ဒီတော့ သဿတလို့ ပြောသော်လဲ သဿတဟာ ဘာလဲ၊ “သဿတော လောကော” ဒါဟာ အရိုးစိုက်ဒိဋ္ဌိတွေပါ၊ ဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိကျတော့ ပြတ်တယ်၊ ကင်းတယ်၊ ဒီ အစွဲအယူရှိတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေမှာ အဆင်ပိုးကြီးတွေကျနေပြီ။ အဲဒီ အရိုးစိုက်ဒိဋ္ဌိတွေကို သမ္မသနဉာဏ်က ချွတ်လိုက်ပြီ၊ အခု အပင်စိုက်ဒိဋ္ဌိ ကျန်နေသေးတယ်။

လူဖြစ်ပြန်တော့လဲ ၂၉-ပါးသော ကံတရားတွေကို အနှစ်အသားလေးတွေအနေနဲ့ စွဲပြီးတော့ ချလာတာကို အပင်စိုက်ဒိဋ္ဌိလို့ ခေါ်တယ်၊ အဲဒီ အပင်စိုက်ဒိဋ္ဌိကို ဥဒယဗ္ဗယဉာဏ်က ချွတ်မှယ်၊ ဒီတော့ ဒီ ဒိဋ္ဌိတွေကျုတ်ရင် ဘယ်ထိအောင် အကျိုးတရားတွေ ရသွားမလဲ။

“တိဏ္ဍံ သံယောဇနာနံ ပဟာနာယ ပရိက္ခယာယ နိယတော အဂ္ဂိနိပါတ ဓမ္မော သမ္မောဓိပရာယနော ဟောတိ” လို့ ဟောကြားတော်မူခဲ့ပါတယ်။

ဥဒယဗ္ဗယဉာဏ်ကြီးကိုပွားရင်ဘဲ ဘုရားရှင်ကိုယ်တော်မြတ် ကြီးလက်ထက်က ဘုရားရှင်ရဲ့ နိမ္မိတတန်ခိုးဖြင့် လွှတ်တော်မူပြီး အထူးသဖြင့် ဆုံးမလာတဲ့အတိုင်း တရားနာကြတဲ့ ယော ဂီပုဂ္ဂိုလ်

တွေ ဥဒယဗ္ဗယဝဲကြီးထဲက တက်နိုင်အောင် ကြိုးစားကြပါ။
ဒီ ဥဒယဗ္ဗယဝဲကြီးက တက်နိုင်ရင် အာနာပါန တရားတော်ကြီး
ကို ကိုယ် ဟာကိုယ်ဘဲ အားထုတ်နိုင်လာပြီ။ ဒါကြောင့် အပင်
စိုက်ဒိဋ္ဌိကြီးတွေကို ပယ်နှုတ်နိုင်ပါစေ။ ဒီတော့ အနုမတဂ္ဂသံသရာ
အစမထင်တဲ့ ဘဝကစပြီးတော့ ငဲ့လာတဲ့ အတ္တဒိဋ္ဌိ၊ အတ္တာနုဒိဋ္ဌိ၊
သက္ကာယဒိဋ္ဌိကြီးတွေကို ပယ်နှုတ်နိုင်ပါစေလို့ မေတ္တာပြုလိုက်
ပါသည်။

ဒါကြောင့် ဤအနုတ္တတည်းဟူသော ဆေးတော်ကြီးဖြင့်
တိုက်ကျွေးလိုက်တာနဲ့ အပင်စိုက်ဒိဋ္ဌိကြီးတွေကို ဖြတ်နိုင်ပါတယ်။
ကိုင်း.... ဒီတော့ အတိတ်သဘော နာမပညတ် သဿတဒိဋ္ဌိ
အဝိဇ္ဇာရိပ်ကို ရိုက်ချိုးတော့ အနိစ္စ ကုန်တတ်သောသဘော၊
ပျက်သဘော ကင်းတဲ့သဘော၊ ချုပ်တဲ့သဘောမှာ ဥက္ခေဒ်
ချခဲ့ပါတယ်။ အနာဂတ်သဘော သက္ကာနပညတ် ဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိ
ဘဏှာရိပ်ဟာ ဒုက္ခတရားထဲမှာ ဥက္ခေဒ်ကျပါတယ်။

အဲဒီ ၂-ချက်ဟာက အပင်ကိုလွှဲလိုက်တာနဲ့ တူတယ်။ ဒီတော့
အပင်ကြီးလဲသွားတော့ အသီးလေးတွေနဲ့ တူတဲ့ ကံအရိပ်ကလေး
တွေဟာ ဖရိုဖရဲနှင့်ဖြစ်ပြီးတော့ အနတ္တဒဏ်ချက်ထဲမှာ ဥက္ခေဒ်
ကျပါတယ်။ ကိုင်း.... ဒီတော့ ဘာကျန်သလဲ။ ပစ္စုပ္ပန်အကျိုး
ဝေဒနာအရိပ်လေးကျန်တယ်။ အဲဒါ အန္တတွေမှန်ရင် ခံစားတဲ့
ဝေဒနာအရိပ်လေးဟာ နှလုံးအိမ်ထဲမှာ ကျန်နေသေးတယ်လို့
ဆိုလိုပါတယ်။ ဒါကို ထပ်ချေရမယ်။

ဝိပဿနာဉာဏ်နဲ့ ကာလ ၃-ပါး ရုပ်နာမ်ကိုသိမ်းရင် ဘာ
ပေါ်လာသလဲ။ ဖြစ်ပျက်ပေါ်လာတယ်။ တနည်း ကံလေးပေါ်

လာတယ်။ ဒါကို ဖြတ်ဖို့ ဝိပဿနာဉာဏ်မှာ ဝိညာဏ်မြင် ဥဒယဗ္ဗယ၊ ပညာမြင် ဥဒယဗ္ဗယဆိုပြီး ၂ မျိုးခွဲလာပါတယ်။ အခု တော့ ဆရာဘော်က မဟာသတိပဋ္ဌာန် တရားဘော်ကြီးရဲ့ လုပ်ငန်းစဉ်ကျတော့ တမျိုးထဲဘဲ ထုတ်ပြသွားပါမယ်။ ကိုင်း.... လက်တွေ့နည်းနဲ့ အမျိုးကောင်းသား အမျိုးကောင်းသွီးတွေကို ဟောကြားပါမယ်။

ဒီတော့ ဖြစ်ပျက်ဆိုတာ ဘာကိုခေါ်သလဲ ? ကံဆိုတာဘာကို ခေါ်သလဲ ? အဲဒါကို အပိုင်သိတာနဲ့ ပညာမြင် ဥဒယဗ္ဗယကြီးကို ပိုင်ပါတယ်။ ဒီတော့မှ ကံကံ၏အကျိုးတရားကို ယုံကြည်သွားမယ်။ အခု ဒီနေရာမှာ ဘယ်ဒိဋ္ဌိ ပိုးကိုပယ်မလဲ။ အတ္တဒိဋ္ဌိနဲ့ အကြိယဒိဋ္ဌိ ၂ ပါးကို ပယ်မယ်။ ဒီတော့ ကောင်းတာလုပ်ရင် ကောင်းတာကို ခံစားရတယ်လို့ ယုံကြည်စွဲယူလာတာကို (ဝါ) သညာဝိညာဏ်နဲ့ စွဲယူလာတာကို အတ္တဒိဋ္ဌိလို့ ခေါ်တယ်။ နောက် အကြောင်းတရားတွေကိုပယ်တာ (ဝါ) ကံကိုမယုံကြည်တာကျတော့ အကြိယဒိဋ္ဌိလို့ ခေါ်တယ်။ ဒါ့ကြောင့် ၂-ဖက်သွားကြီး ဖြစ်နေတယ်။

ဒီတော့ သညာဝိညာဏ်နဲ့ လုပ်ရင် ဒီအတိုင်းဘဲ မဇ္ဈိမဋ္ဌိပဒါ ကျအောင်ယူလို့ မရပါ။ ဒီတော့ကံကို ယုံကြည်ကြပြန်တော့လဲ အတ္တဒိဋ္ဌိ၊ မယုံကြည်ပြန်ရင်လဲ အကြိယဒိဋ္ဌိဖြစ်နေတယ်။ ဒီတော့ သညာဝိညာဏ်ဖြင့် ယုံကြည်နေကြတဲ့ ကံတွေဟာ သံသရာလည်တဲ့အခါမှာ အကျိုးပေးမမြဲပါ။ အကျိုးပေးမြဲလိုလျှင် သညာဝိညာဏ်နဲ့ ယုံကြည်မှုကိုဖြုတ်ပြီး ပညာနယ်မှာရှိတဲ့ ယုံကြည်မှုကို ရှာရမယ်။ အဲဒါကံတရားအစစ်ဘာ အနုတ္တဓာတ်ပါ။ အနုတ္တဓာတ်ဟာနိဗ္ဗာနဓာတ်ကို ဝင်နိုင်ပါတယ်။ ဒါ့ကြောင့်ကံတရား

အဖို့လုပ်နိုင်ရင် အနတ္တဓာတ်ကို ဖမ်းနိုင်ပြီ၊ အဲဒါနိဗ္ဗာနဓာတ်ကို ဝင်နိုင်ပါတယ်။ အခုလုပ်နေတာက ကိုယ်ကလုပ်နေတာက အတ္တ အနေနဲ့ လုပ်နေတယ်။ ကံတရားက အနတ္တဓာတ် အစစ်ပါ။ ဒါ့ကြောင့်အကျိုးပေးမမြဲတာပါ။

ဘုရားရဟန္တာ ပစ္စေကဗျူဟာတို့ကျတော့ အနတ္တဓာတ်ကြီးတွေ ဟာ နှလုံးအိမ်ထဲမှာ အစဉ်ကိန်းနေတဲ့အတွက် အကျိုးပေးမြဲတာ၊ ဒီတော့ပညာမြင် ဥဒယဗ္ဗယ ဥာဏ်ကို ပိုင်ရင် ၂၉-ပါးသော ကံတရားလေးတွေဟာ အနတ္တဓာတ်လေးတွေ ဖြစ်လာမယ်။ ဒါ့ကြောင့်ကံတရားဟာ အနတ္တဓာတ်ပါ။ ကံတရားအနတ္တဖြစ်ပုံကို ထုတ်ပြမယ်။ ဥပမာ ကံဟာ ဇနကကံက ဖြစ်စေတဲ့ကံပါ။ ဥပထမ္ဘကကံက ထောက်ပံ့တဲ့ ကံပါလို့ ဆိုပြီး ၂-မျိုးရှိတယ်။ ထပ်ပြောပြမယ်။ အမျိုးကောင်းသား အမျိုးကောင်းသွီးတွေက မြင်တယ် ကြားတယ်လို့ ပြောတာဟာ ဘယ်သဘာဝကို စွဲပြော တာလဲဆိုရင် မျက်စိအကြည်ရယ်၊ အဆင်းရယ်၊ ၂-ပါးဆုံတဲ့ သညာရယ်၊ ၃-ပါးဆုံတဲ့ ဝိညာဏ်ရယ်၊ ဒီ ၄-ပါးပေါင်းမှ မြင်တယ်။ (၀၁) သိမှုကြီးဖြစ်ပေါ်လာတာပါ။

ဒါဖြင့် ဒီ ၄-ပါးပေါင်းတာဟာ ဘယ်အနေနဲ့ပေါင်းတာလဲ၊ ဒီတော့အကြည်ဓာတ်ဟာ အဆင်းလေးနဲ့ ဆုံမယ်ဆိုတဲ့ ဗျာပါရ ရှိသလား၊ အဲဒါနောက်ဆုံးမှာ အဗျာပါရအနတ္တဖြစ်လို့ ပေါင်း နိုင်တဲ့ဗျာပါရဟာက မရှိပါ (၀၁) အတ္တမရှိပါ၊ ဒီ ၄-ချက်မှာ တခုခု ချို့ယွင်းသွားရင်ဘဲ အဲဒါသိမှု ပေါ်ပါ့မလား-မပေါ် နိုင်ပါ။ ဒီ ၄-ကောင်ဟာ တကောင်နဲ့ တကောင် ဗျာပါရမရှိဘဲနဲ့ သူတို့ ၄ ကောင် “ပစ္စယသမဂ္ဂီ” အားဖြင့် အကြောင်းညီညွတ်

သမ္မာ မြင်တယ် သိတယ်လို့ ပြောတာပါ။ ဒီတော့ ပစ္စုပ္ပန်က တောင်မှအနတ္တသဘောဘဲမဟုတ်လား၊ ဒီကံတောင်မှအကြောင်း ညီညွတ်မှုရမှပေါ်တာပါ။ ဒါကိုဥပထမ္ဘကကံလို့ ခေါ်တယ်။ လူတဲနေရာမှာလဲ ဒီအတိုင်းဘဲဝေဘန်ပါ။ ဒီတော့အကျိုးပေး တယ်ဆိုတာ သညာဝိညာဏ်နဲ့ မလုပ်ဘဲနဲ့ ပညာဖြင့် အနတ္တ ဓာတ် မြင်အောင်ရှုပြီးလုပ်ရင် နိဗ္ဗာနဓာတ် ပါလာတဲ့အတွက် အကျိုးပေး မြဲတယ်လို့မှတ်ပါ။ ဒါက ကံတချက်ပါ။

နောက် ဇနကကံဆိုတာက ယခုရနေတဲ့ ခန္ဓာငါးပါး ရုပ်နာမ် ပင်ကြီးဟာ အတိတ်ကပြုလာခဲ့တဲ့ ဇနကကံဟိတ်မှ မရှိရင် ဒီ လူကောင်ကြီးဟာ မရှိပါ။ ဒါကြောင့် အတိတ်ကံ ဇနကကံ ဟိတ်ကလဲ ယခု ပစ္စုပ္ပန်ဘဝမှာ လူလာပြီးဘော့ ဖြစ်နိုင်တာဟာ အနတ္တအနေနဲ့ ဖြစ်နိုင်တာလား၊ ဒီလိုထပ်စစ်လာရင် သူကလွဲဘဲ အကြောင်းညီညွတ်မှု ဖြစ်လို့ ရပါတယ်။ သူတို့ကိုလဲ အတ္တအနေနဲ့ ဆွဲကိုင်လို့ မရပါ။ အနတ္တဓာတ်လေးတွေပါ။

ဥပမာ....၄-ပါးသော ပစ္စည်းတို့ကို လူဒါန်းတဲ့ ကံကတော့ ရှိပြီ၊ ဒီတော့ အဲဒီကံက ဟိုဘဝ ဒီဘဝကို ပို့နိုင်ပြီလား မပို့နိုင် သေးပါ။ အဝိဇ္ဇာရိပ်ကြီးကလဲ ဟိုဘဝ ဒီဘဝကို ရောက်အောင် ပို့ရပြန်တယ်။ တဏှာရိပ်ကလဲ ဟိုဘဝ ဒီဘဝမှာ ချစ်ခင်နှစ်သက် လာအောင် ဘဝနိကန္တက တဏှာအနေနဲ့ လိုက်ရပြန်တယ်။ ဒီတော့မှ ဒီကံလေးဟာ ဟိုဘက်ဘဝ ဒီဘက်ဘဝမှာ ချနိုင် အောင် ဝေဒနာလေးကိုခေါ်ရပြန်တယ်။ ဒါဟာ ဘာကြောင့် ပါလဲ-ဝေဒနာမပါရင် အဝိဇ္ဇာရေသောက်မြစ်ဟာက ချနိုင် ရုံဘဲရှိတယ်။ ဒီဝေဒနာက ရေသောက်မြစ် ကျွတ်မသွားရအောင် ပမ်းပေးထားရတယ်။ ဒီတော့မှ ကံမျိုးစေ့ လေးကို ချလို့ရတယ်။

အဲဒါဟာလဲ ပစ္စယသာမဂ္ဂီ အကြောင်းညီညွတ်မှု ရလာမှတ်
မဟုတ်လား၊ ဒါကြောင့် သူဟာလဲ အဗျာပါရ အနတ္တဓာတ်
အစစ်ပါ။ နောက်ဆုံး ကံတရားတွေမှန်ရင် အဗျာပါရ အနတ္တ
ဓာတ်ပါ။

ဒါကြောင့် အနတ္တဓာတ်ကြီးဟာ (၃၁)ဆုံကြီးမှာ မီးရှူး
တန်ဆောင်ကြီးလို့ ပေါ်ထွက်နေတယ်။ အဲဒီအနတ္တဓာတ်ကို
ယူနိုင်ရင် နိဗ္ဗာနဓာတ်ကြီးအထိခံစားနိုင်မယ်။ အခုအဲဒီထိအောင်
မယူနိုင်ကြလို့ သညာဝိညာဏ်နယ်ကြီး ကျယ်နေကြတာပါ။
ဒီအနတ္တဓာတ်ဟာကလဲ ဘုရားရှင်ရဲ့ သာသနာတော်နဲ့တွေ့မှ
သိနိုင်ပါတယ်။ နှေခင်းက ကံဆိုတာကို ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် ပတ်ပြီး
ပြလိုက်ပါပြီ။

ကိုင်း....ဖြစ်ပျက်ကို ရှုကြဦးစို့ရဲ့....။

ဘာကြောင့် တလောကလုံးမှာ ဖြစ်ပျက် ဖြစ်ပျက်လို့ သညာ
ဝိညာဏ်အနေနဲ့ အပေါ်စားချနေကြတာလဲ။ ဒီတော့ ဖြစ်ပျက်
ဟာ သညာသိ၊ ဝိညာဏ်သိ၊ ပညာသိဆိုပြီး ၃-မျိုးရှိနေတယ်။
ဒီတော့ အိုးကျကွဲတာ၊ ပုဂံကျကွဲတာ၊ လူသေတာတွေကို ဖြစ်
ပျက်လို့ ရှုနေတာက သညာသိ ဖြစ်ပျက်ပါ။ နောက်ဝိညာဏ်သိ
ကျတော့ ဥပမာ မြင်မှုလေး ချုပ်သွားတော့ ကြားမှုလေး
ပေါ်တယ်။ အဲဒီလို တအာရုံနဲ့ တအာရုံ ပြောင်းလဲ ဖြစ်ပျက်
နေတာကို ခေါ်တယ်။ အခု သာသနာတော်မှာ ဒီဖြစ်ပျက်မျိုးထဲ
တောင် မရောက်ကြသေးပါ။ အဲဒါ အာနာပါနက် အားထုတ်လို့
သဏ္ဌာန်အရိပ် နိမိတ်လက္ခဏာလေးတွေ ပေါ်လာရင်ဘဲ အဲဒါ
ခန္ဓာကိုယ်ကြီး တခုလုံးမှာ သဲကမ်းပါးကြီးများ ပြိုသလို
တဖွားဖွားပြိုနေတာကို တွေ့ရတယ်။

ဒါကို ဖြစ်ပျက် ဖြစ်ပျက်လို့ ရှုနေတာဟာ နာမနဲ့ သဏ္ဌာန ပညတ်ရိပ်တွေကို ရှုနေတာဘဲမဟုတ်လား၊ အဲဒီလိုရှုနေတာဟာ သညာဝိညာဏ် ဖြစ်ပျက်၊ အလကား ဖြစ်ပျက်၊ တွေပါ။ ဒါဖြင့် ယခုဒယဗ္ဗယဉာဏ်ကြီးထဲကို ဝင်တော့မယ်၊ အဲဒါပညာမြင်ဖြစ် ပျက်ကိုရှာရတော့မယ်၊ ပညာမြင်ဖြစ်ပျက်ဆိုတာ ဘယ်ဟာလဲ၊ ဒီတော့ “အဝိဇ္ဇာ၊ တဏှာ၊ ကံ၊ ဝေဒနာ” ဒီ ၄-ခုကို ချေပြီးဖြစ် ပျက်ကိုရှုလာတယ်၊ ဒါဟာဝိသာခါ တရားဓာတ်တု်းက ဖေါ် လာခဲ့ပြီ၊ ယခုဒီမဟာသတိပဋ္ဌာန်ကြီးမှာ မသုံးတော့ပါ။

ကိုင်း....ပညာမြင်ဖြစ်ပျက်ကို ဘယ်လိုရှာမလဲ?

ဒီတော့ ဇနကကံနဲ့ ဥပထမ္ဘကကံလေး ဆက်နေတာကိုဖြစ် ပျက်လို့ မြင်အောင်ရှုရမယ်၊ ဒီ ကံ ၂-ခုဆက်နေတာကို မြင်ရင် ဖြစ်ပျက်ကိုမြင်ပြီ၊ ဒီဖြစ်ပျက်ကိုမြင်ရင် ကံကိုမြင်ပြီ၊ ကံကို တကယ်မြင်လာရင် ဘုရားစစ်၊ တရားစစ်၊ သံဃာစစ်ကိုသာ ကိုးကွယ်လာတော့မယ်၊ ဒီပုဂ္ဂိုလ်ရဲ့ နှလုံးအိမ်ထဲမှာ နိဿရဏ ဓာတ်ကြီးဟာ ကိန်းနေပြီ၊ (၀၁) (၃၁)တုံကြီးမှလွတ်မြောက် လိုသော သဘောကြီးဟာရှိနေပြီ။

ဒီတော့ဇနကကံမှာ ဘယ်အရိပ်ရှိသလဲ၊ ဖဿရိပ်ရှိတယ်၊ ဥပထမ္ဘကကံမှာက ဝေဒနာရိပ်ရှိတယ်၊ ဒီ ၂-လုံးသာရှိတော့ဘယ်၊ ဒါဟာလဲအနတ္တဓာတ်အနေနဲ့ သာရှိနေကြတယ်၊ ဒါဟာအာနာ ပါနကြီးကို အားထုတ်လာရင် ချက်တိုင်က ပရိပါစကမီးဓာတ် ပွင့်ရင် ဒီပစ္စုပ္ပန်ကံရိပ်ကိုတွေ့မယ်၊ ဒီတော့ဖဿနဲ့ ဝေဒနာ ခေါင်းနဲ့ အမြီးစပ်နေတဲ့ ဖြစ်ပျက်ကို သွားတွေ့မယ်၊ ဒါကို နားလည်အောင်ပြောနေတာပါ။

ဥပထမ္မကကံရဲ့အပေါ်မှာ ဒါနသီလ တွေကိုအားထုတ်လို့
 ဖြစ်လာတယ်။ ဒါ ဘယ်သဘာဝက ဖြစ်လာသလဲ။ ဝေဒနာရိပ်
 ကနေဖြစ်နေတယ်။ ဒါ့ကြောင့် ဥပထမ္မကကံဟာ အနတ္တလို့
 ပြောသော်လဲ ဝေဒနာရိပ်ဖြစ်တဲ့ အနတ္တပါ။ ဇနကကံကျတော့
 “အဝိဇ္ဇာ၊ တဏှာ၊ ကံ၊ ဝေဒနာ” ဒီ ၄-ပါးညီညွတ်မှုရတာကို
 (ဝါ) ပေါင်းတာကိုခေါ်တယ်။ ဒါကိုဖဿလို့ ပြောတာပါ။
 အဲဒါ“ဖြစ်”သဘောလို့ ယူပါ။ ပစ္စုပ္ပန်ကံက (ဝါ) ဥပထမ္မက
 ကံက “ပျက် ” သဘောလို့ ယူပါ။ ဒီတော့ ဖြစ်ပျက်ကိုတွေ့ငြိ
 မဟုတ်လား။

ကိုင်း....သဘာဝ သဘာဝ ခေါ်ကြပါတော့၊

သဘာဝ—သဘာဝ—သဘာဝ။

ခါခေါင်လဆန်း (၁၄) ရက် နေ့ဟောစဉ်

ပုံစံနံပါတ် (၁၃)

ကိုင်း.....ဖြစ်ပျက်ကို တွေ့ပြီလား ?

ဒီသဘာဝဟာ ရှာရတာ အင်မတန်မှ ခက်ပါတယ်။ အခု မဟာသဘိပဋ္ဌာန်ကြီးနဲ့ လိုက်ရှာလာမှ မပုန်းအောင်းနိုင် တော့ဘဲ ဖြစ်ပျက်တာ ပေါ်လာရပြီ။ ဒီဖြစ်ပျက်ကို တွေ့လာရင် ပါရမီလုပ်ငန်းစဉ်ဟာလဲ ပြည့်စုံလာတော့မယ်။ ယခုဥဒယဗ္ဗယ ကြီးမှာ ခန္ဓာလေးတွေ ပေါ်ရတော့မယ်။ ဒီတော့ ခန္ဓာဆိုတာ ဘာကိုခေါ်သလဲ။ “ခန္ဓတီတိ ခန္ဓာ၊ ရာသဋ္ဌေန ခန္ဓာ” ဆိုပြီး ပြလာတယ်။ ဒါကို နောက်တခါထပ်ပြီး— “ခါဒိတဗ္ဗော ခန္ဓိ တဗ္ဗော ဇာတိ ဇရာ ဗျာဓိ မရဏာဒီနိ ခါဒိတဗ္ဗော ခန္ဓိတဗ္ဗောတိ ခန္ဓာ” ဒီလိုဆိုပြီးတော့ ဖွင့်ပြလာပါတယ်။ ဒီတော့ အဓိပ္ပာယ် တွေဟာ အကုန်လုံးပျောက်သွားပြီ။ အဲဒါ အပေါင်းအစုဟူသော အနက်သဘောကြောင့် ခန္ဓာ။ နောက်—ဇာတိ ဇရာ ဗျာဓိ မရဏ တို့ခဲ၍ စားအပ်သောကြောင့် ခန္ဓာ— ဒီလိုဖွင့်လာကြတယ်။

ဒီတော့ သဘာဝတွေဟာ လိုရင်းမရောက်တော့ဘဲ ပျောက် ကုန်ပြီ။ ဒီတော့ အဋ္ဌကထာဆရာကြီးရဲ့ စကားကိုဘဲ ဝေဖန်ရင် ရာသဋ္ဌေန၊ အပေါင်းအစုဟူသော အနက်သဘောကြောင့်။ ခန္ဓာ၊ ခန္ဓာမည်၏။ ဒီတော့ ရူပက္ခန္ဓာ၊ သင်္ခါရက္ခန္ဓာ၊ ဝိညာဏက္ခန္ဓာတွေ ကတော့ ရုပ်နှင့်တကွ စိတ်၊ စေတသိက်တွေ ပေါင်းနေလို့ ခန္ဓာ ဆိုတာကတော့ ဖွဲ့လို့ရပါရဲ့။ ဟုတ်ပါပြီ ဝေဒနက္ခန္ဓာကျတော့ တခုထဲ၊ သညက္ခန္ဓာကျတော့လဲတခုထဲ။ ဒါကိုတော့ ဝေဒနက္ခန္ဓာ၊

သညက္ခန္ဓာလို့၊ ခန္ဓာဖွဲ့လို့၊ ရမလား— ဒီလိုမေးရင် ဘယ်လို
ဖြေမလဲ။

ရုပ်တွေ စေတသိက်တွေ ပေါင်းစုလို့၊ ခန္ဓာလို့ပြောတာ
မဟုတ်ပါ။ ဒါဖြင့် ဘာတွေပေါင်းစုနေသလဲဆိုရင်—

အတိတာ နာဂတ ပစ္စုပ္ပန္နံ အဇ္ဈတ္တံဝါ ဗဟိဒ္ဓါဝါ
ဩဠာရိက်ံဝါ သုခုမံဝါ ဟိနံဝါ ပဏိတံဝါ ယံ ဒုရေ
သန္တိကေဝါ။

လို့ဆိုတဲ့အတိုင်း သန္တတိတဆယ်တချက်တို့ ပေါင်းစုနေလို့၊
ခန္ဓာလို့ခေါ်တာပါ။ ဒီနေရာမှာသာ အဋ္ဌကထာဆရာကြီးတွေ
ရပ်နေကြတယ်။ ရှေ့ကိုမတက်ကြတော့ပါ။ ဒါကို လိုက်နိုက်ပါ။
အတွင်းအပြင်က ဘယ်ခန္ဓာပေါ်သလဲ၊ အကြမ်းအန့် အယုတ်
အမြတ် အဝေးအနီးတို့က ဘယ်ခန္ဓာတွေ ပေါ်သလဲ၊ အတိတ်
အနာဂတ် ပစ္စုပ္ပန်တို့က ဘယ်ခန္ဓာပေါ်သလဲ၊ ဒါကို လိုက်ရှာ
ရမှာဘဲ မဟုတ်လား။

နိဗ္ဗာန်ဆိုတာ အပြားမရှိခြင်းကြောင့် ခန္ဓာဟူသော အရေ
အဘွက်မှ လွတ်တယ်။ ဒီတော့ သုံးဆယ်တစ်ဘုံကြီးမှာ အပြား
လေးတွေရှိနေတယ်။ ဒီအပြားလေးတွေကို ရှာတော့မှ ခန္ဓာလေး
တွေကို လာတွေ့မယ် မဟုတ်လား။ ဒီတော့ သမ္မသနဉာဏ်က
သန္တတိတွေကို လက္ခဏာယာဉ်သုံးပါးနဲ့ လဲ ဖြတ်လိုက်ရော (ဝါ)
ရိုက်ချိုးလိုက်ရော အဟိတ်ခန္ဓာကြီးပေါ်လာတော့မယ်၊ ဒီခန္ဓာ
လေးတွေကို ယခုဥဒယဗ္ဗယဉာဏ်ကြီးက ရိုက်ချိုးအုံးမယ်။

နောက် ဖဿပဉ္စက ငါးပါးကိုလဲ ရိုက်ချိုးအုံးမယ်၊ ဒီတော့မှ
ခန္ဓာလေးတွေ ထပ်ပေါ်လာမယ်၊ ကိုင်း— ဒီတော့ ဖဿပဉ္စက

ငါးပါးဟာ ဘာကြောင့် ပေါင်းနေသလဲ ? အစေးအညွှော်ရှိလို့ ပေါင်းနေတယ်။ အစေးအညွှော်ဆိုတာ ရေသောက်မြစ်ကို ခေါ်တယ်။ ဒီရေသောက်မြစ်ကိုဆွဲထုတ်ရတာမှမယ်။ အဲဒီလိုဆွဲထုတ်ပြီးတော့ အဲဒါ အနုတ္တနဲ့ သိမ်းလိမ့်အုံးမယ်။ ဒီတော့ ကာလသုံးပါးက နေပြီးတော့ အစေးအညွှော်ဖြစ်တဲ့ အဟိတ်ခန္ဓာလေးတွေ ထွက်လာတယ်။ ဒီခန္ဓာလေးကို သတ်ရအုံးမယ်။

နောက် ဥဒယဗ္ဗယဉာဏ်ကြီးကလဲ သန္တတိ ရှစ်ချက်ကနေ ထွက်လာတဲ့ခန္ဓာလေးတွေကို သတ်ရတော့မယ်။ ဒါကမဟာသတိ ပဋ္ဌာန်ကနေတက်တာပါ။ ကိုင်း—ခန္ဓာပေါ်တယ်ဆိုတာဘာခေါ်သလဲ။ အပေါင်းအစုကိုခေါ်တယ်။ အဲဒါဘာကြောင့် ပေါင်းစုသလဲလို့ ဆိုတော့ အစေးအညွှော်လေးတွေ ရှိနေလို့ ပေါင်းစုတာပါ။ ဒါကို ဥဒယဗ္ဗယကြီးက ဆွဲထုတ်ပြီးတော့ သတ်ရတော့မယ်။ ဥဒယဗ္ဗယဉာဏ်ကြီးရဲ့ ဟိုဘက်မှာကျတော့ အကြောင်းကိုမရှိဘော့ပါ။ အကျိုးသာလျှင်ရှိတော့တယ်။ ဒီအကျိုးထဲမှာ ရှိနေတဲ့ အကြောင်းလေးတွေကို ထုတ်ထုတ်ပြီး သတ်သွားမယ်။

အဲဒီအကျိုးထဲမှာ ရှိနေတဲ့ အကြောင်းတွေလဲ နုန့်ရော (ဝါ) အနုသယတွေလဲ နုန့်ရော (ဝါ) ပြုတ်ရော မဂ်-ဖိုလ်ဆိုပြီး ဝင်သွားတော့မယ်။ ဒီအတိုင်း တက်သွားတော့မယ်။ “အနုအနုသန္တာနေသေန္တိတိ အနုသယာ” လို့ ပြုလာအတိုင်း ဒီ အနုသယလေးတွေကို အနုပဿနာ ခုနစ်ဉာဏ်ကနေ ချေချလိုက်တာနဲ့ အဲဒါ သင်္ခတလောကကြီးတခုလုံးမှာကို “တုစ္ဆ-ရိစ္ဆ” ဖြစ်ပြီး မဂ်ကိုတက်သွားတော့မယ်။ ယခုပြောတာနားလည်ပြီလား။ ယခုပညာဖြင့် ဥဒယဗ္ဗယဉာဏ်ကြီးက အကြောင်းတရားကြီးဟူက မြို့မျှမကျန်

အောင် သိမ်းချလိုက်ပြီ။ အကျိုးလေးသာ ကျန်တော့တယ်၊ ဒါကြောင့်အကျိုးကို ဆက်ပြီးသတ်ရအုံးမယ်။

ဒီတော့အကြောင်းနဲ့ အကျိုးဟာ ဘယ်သူက အသက်ပြင်းသလဲ၊ အကျိုးတရားကအသက်ပြင်းပါတယ်။ ဒီတော့အန္တတော့ဟာ ကုသိုလ်ကောင်းမှု ပြုတဲ့အခါမှာ အကျိုးကို ရည်ပြီးတော့ ပြုနေခြင်းကြောင့် ဒီအကျိုးတရားကို မငြီးငွေ့သမျှ သုံးဆယ်တဘုံကြီးက မလွှတ်သေးပါ။ ဒါကြောင့် အကျိုးတရားဟာ အသက်ပြင်းပါတယ်။ ဒီတော့အကျိုးတရားတွေကို လိုက်နေလို့ ၃၁-ဆုံကြီးက မလွှတ်နိုင်တာပါ။ ဒီတော့သောတာပန်ဖြစ်သွားတဲ့အခါမှာ အပါယ်လေးပါးသို့ ကျမဲ့အကုသိုလ်ကံတွေဟာ မရှိတော့ပါ။ ဒီတော့သောတာပန်ဘဝကနေပြီး မပြီးသေးဘဲ အဲဒါအထက်မဂ်ကြီးတွေကိုတက်ရပါသေးတယ်။ ဒီနေရာမှာဗိမ္ဗိသာရမင်းကြီးတို့ ဝိသာခါတို့စသော သောတာပန်တွေတောင်မှ ဘုံစဉ်စံရတာသည်ပင် အကျိုးလေးတွေကို မဖြတ်နိုင်သေးပါ။ အထက်မဂ်တွေဆိုတာဟာ အကျိုးတွေကိုလိုက်ပြီးသတ်နေရတာပါ။

ဒီတော့ သံသရာလည်တယ်လို့ ဆိုတာသည်ပင် အကျိုးတရားတွေကြောင့် လည်နေတာပါ။ ယခုဥဒယဗ္ဗယ ဥဒဏ်ကြီးကလဲ အကြောင်းတရားကြီးကိုလဲ လွဲချလိုက်ရော အဲဒါအကျိုးတရားကြီးဟာ ကျန်နေသေးတယ်။ ဒီတော့ အကျိုးတရားတွေကို ဖြတ်လို့လဲပြတ်သွားတာနဲ့ အဲဒါ ၄-မဂ် ၄-ဖိုလ်ဘက်သွားပြီ၊ ရဟန္တာကြီး ဖြစ်သွားပြီ။ ဒီထိအောင် အကျိုးတရားတွေကို ပယ်ရပါတယ်။ ဒီတော့ အတိတ်အကြောင်းစက်က ဖဿပဉ္စက ငါးပါးဟာ ဘာကြောင့်ပေါင်းနေသလဲဆိုရင် သူတို့မှာအစေးအညော်ဖြစ်တဲ့ အတိတ်အကြောင်းစက်ကြီး ရှိနေသေးတယ်။

ဒါဟာ ဘယ်သူလဲလို့ မေ့စကြာကြီးနဲ့ ဝေဘန်လိုက်ရင် အဝိဇ္ဇာ
ကြီးကို လာတွေ့မယ်။

အဲဒါယခုတော့ဒီလိုမရှာတော့ပါ။ ကိုင်း ဒီတော့ပေါင်းခိုင်းတဲ့
အတိတ်အကြောင်းစက်ကို ဒီဥဒယဗ္ဗယဉာဏ်ကြီးကနေ ပြန်ကြည့်
လိုက်စမ်းပါ။ ဒီတော့အရင်က ဥတုအကြောင်းကို ချေလိုက်တဲ့
အခါမှာ ရုပ်နာမ်ဆိုပြီးတော့ပေါ်တယ်။ အဲဒီတုန်းက အဆင်း
လေးလို့သာ ခေါ်တဲ့အခါမှာ ပြတ်သွားပြီလို့သာ ထင်ရတယ်။
ယခု ဥဒယဗ္ဗယဉာဏ်ကြီးလဲ ရောက်လာရော အဲဒါ အတိတ်
အကြောင်းစက်လို့ ပေါ်လာပြီ။ ဒီတော့ ဖဿပဉ္စကမှာ အစေး
အညှော်အနေနဲ့ အတိတ်အကြောင်းစက်ဆိုပြီး လိုက်နေတယ်။
အရင်ထုထောင်းစဉ်က ဘာကြောင့်မပြတ်တာလဲ အဲဒါသညာ
ဝိညာဏ်နဲ့ ထုထောင်းနေတဲ့ အဘွက်ကြောင့် မပြတ်တာပါ။
ယခုဥဒယဗ္ဗယဉာဏ်ကြီးမှာ အတိတ်အကြောင်းစက် ဆိုပြီးတော့
ဝင်လာပါတယ်။

ဒီတော့ရင် အဆင်းလေးကို မြဲတွေ့နဲ့ ချေတဲ့အခါမှာ အဲဒီ
အဆင်းလေးဟာ နာမရူပ ပရိစ္ဆေဒဉာဏ်မှာ ရှေ့ရှုထင်တဲ့
သဘော (ဝါ) အာရုံသဘော နောက် ပစ္စယပရိဂ္ဂဟဉာဏ်
ကျတော့လဲ ဟေတုအကြောင်း အဲဒီနောက် သမ္မသနဉာဏ်
ကျတော့ အတိတ်ကာလကို အနိစ္စနဲ့ ချေလိုက်တော့မှ ပစ္စုပ္ပန်
ဝေဒနာအရိပ်ထဲမှာ ဝင်ကပ်လာတယ်။ ယခုဥဒယဗ္ဗယဉာဏ်ကြီး
ကိုလဲ ရောက်လာရော အဲဒါ အတိတ်အကြောင်းစက်ဆိုပြီးတော့
လာကပ်နေပြီ။ ဒီတော့ ဘယ်လောက်သတ္တိကောင်းတဲ့ အဆင်း
လေးလဲ ဒီကျအောင် မျက်ခြေမပြတ်စေနဲ့။

ဒီဖဿပဉ္စက ငါးပါးပေါင်းနေတာ ဘာကြောင့် ပေါင်း
နေသလဲ ?

အစေးအညှော်ဖြစ်တဲ့ အတိတ်အကြောင်းစက် ရှိနေလို့ပါ။
ဒီအတိတ်အကြောင်းစက်ရှိနေလို့ ဖဿပဉ္စက ငါးပါးပေါင်း
နေတာပဲ ၊ ဒီဘေဒခန္ဓာကို ရှာတဲ့အခါမှာ ဒီကနေစပြီး ရှာလာ
ရပါတယ်။ ဒါမှ ခန္ဓာကိုတွေ့မယ်။ ဒီတော့ ပရိယတ်နယ်ထဲက
ခန္ဓာကို ရှာတဲ့အခါမှာ ဘယ်ထိအောင်တိမ်နေသလဲ၊ ခန္ဓာဆို
တာ အင်မတန်မှ မြင်နိုင်ခဲ့ပါတယ်။ ဒီတော့ ခန္ဓာကိုမှုထားပြီး
ဟောတဲ့သုတ္တန်မှန်ရင် အထက်မဂ်ကို ဥက္ခေောင်းချရပါတယ်။
ချပ်၊ နာမ်၊ ဓာတ်၊ သစ္စာတွေကို အဦးထားပြီးတော့ ဟောတဲ့
သုတ္တန်တွေမှန်ရင် အောက်မဂ်မှာ ဥက္ခေောင်းချပါတယ်။

ဒီလိုကို ဝေဘန်ကြည့်ပါ။ ဒီသဘာဝတွေအထိ မြင်လာရင်ဘဲ
အဋ္ဌကထာကြီးတွေက ခွဲစိတ်လာတာကို ကိုယ်ကဝေဘန်ပြီးတော့
လာတော့မယ်။ ဒါကြောင့် ဓမ္မစကြာ အနတ္တလက္ခဏသုတ်မဟာ
သတိပဋ္ဌာန်တရားတော်ကြီးတွေကို အပင်ပန်းခံပြီး သင်တန်းယူ
ပြီးတော့ ဝေဘန်နိုင်လာရင်ဘဲ သဘာဝတွေ ပေါ်လာပါလိမ့်
မယ်။ အခုခန္ဓာကို လိုက်စစ်တဲ့အခါမှာ ဘယ်ထိအောင် သိမ်မွေ့
လာသလဲ၊ ဥဒယဗ္ဗယဉာဏ်ကြီးရဲ့ ဟိုဘက်ရူပက္ခန္ဓာဟူ၍ အထူး
မထုတ်တော့ပါ။ ဥဒယဗ္ဗယဉာဏ်ကြီးရဲ့ အထက်မှာ ခန္ဓာဆိုရင်
အဆိုင်အခဲကြီးအနေနဲ့ ကိုင်စွဲလို့ မရတော့ပါ။ ဒီတော့ နာမ်ခန္ဓာ
၄-ကောင် အညီအညွတ် ပေါင်းဆုံတာကို ရူပက္ခန္ဓာအနေနဲ့
ယူသွားတော့မယ်။

“ရူပယတိတိ ရူပံ” ပေါင်းစုတတ်သောကြောင့် ရုပ်မည်၏။
ဒီအနေနဲ့သာ ယူသွားတော့မယ်။ ကိုင်း.... အခု အတိတ်

အကြောင်းစက်လေး ရှိနေလို့ ယခု ဖဿပဉ္စကငါးပါး ပေါင်း
နေတာပါ။ ဒီတော့ ဝိပဿနာဆိုတာဟာ ပေါင်းစုတာကို အလို
မရှိပါ။ ပေါင်းစုနေတာသည်ပင် အတ္တပါ။ ဝိပဿနာဆိုတာ
အနတ္တကို ရှာတာဖြစ်ခြင်းကြောင့် ဒီ ပေါင်းစု နေတာကို
ခွဲပစ်ရမယ်။

ဥပမာ.... နိဗ္ဗာန်ကို သွားတဲ့အခါမှာ အဖေမရှာရသလိုဘဲ၊
ဓမ္မပဒပါဠိတော်မှာ—

ဇုရင်္ဂမံ ကေစာရံ၊ အသရီရံ ဂူဟာသယံ။
ယေ စိတ္တံ သံယမေဿန္တိ၊ မောက္ခန္တိ မာရဗန္ဓနာ။

ဇုရင်္ဂမံ၊ ဝေးသောအကြောင်းထောက်သဖြင့် ရောက်လာ
အပ်သော အာရုံကို ဓမ္မာရုံအဖြစ်ဖြင့်သာလျှင် ကျက်စားလေ့
ရှိထသော။ ကေစာရံ၊ ပစ္စုပ္ပန်အာရုံ အလုံးစုံကို ဓမ္မာရုံ
အဖြစ်ဖြင့်သာလျှင် တဦးတည်းအနေဖြင့် သန့်ရှင်းဖြူစင်စွာ
ကျက်စားလေ့ရှိထသော။ အသရီရံ၊ အလိုမလိုက် အကြိုက်မပါ
အတ္တမရှိ အနတ္တအာရုံ ဓမ္မာရုံ ဝိညာဏအရှိနှင့်သာလျှင် ဆက်ဆံ
ကာ အစဉ်သဖြင့် နေလေ့ရှိထသော။ ဂူဟာသယံ၊ ဘူတရုပ်
နန်းလယ်မှာ ဆန်းကြယ်စွာ နေတတ်သည့် လိုဏ်ဂူမြတ်ပလ္လင်
ရတနာတွင် အစဉ်သာလျှင် မိမိဟူသော အနတ္တအာရုံမဟုတ်
အတ္တပရမတ်သာလျှင် ထင်ရှားစွာအဟုတ်ရှိသဖြင့်။ ဝါ၊ ပာ
ကြည်ဝင်းရောင်ရှိန်တော်လင်းသဖြင့် အနန္တဟူသော ဂုဏ်သတင်း
နှင့် ပျံ့သင်းမွှေးထူ၍ နေပေထသော။ စိတ္တံ၊ ပဏ္ဍရအမည်ရသဖြင့်
ဖြူစင်စွာ ကြည်လင်လှသော စိတ်ဝိညာဏ်ကို။ ယေ၊ သဒ္ဓါဓမ္မ
နှစ်ဝအစဉ် ကိန်းဝင်ခိုအောင်း သပ္ပုရိသ သူတော်ကောင်း

အပေါင်းတို့သည်။ သံယမေဿန္တိ၊ ကာမကုသိုလ် အရင်းခံ၍
မကြွင်းကျန် အဖြောင့်နည်း မဂ်အင်္ဂါဖြင့် ကြိုတင်ကာ စောင့်
စည်း၍ ကောင်းကောင်းကြီး အားထုတ် ကြကုန်ရာ၏။

တေ၊ ထိုအရင်းတည်သဖြင့် အမြတ်ထွက် စပ်လျက်ယှဉ်ကာ
ရရှိသော မဂ်အင်္ဂါသမ္မာဒိဋ္ဌိဖြင့်။ စိတ္တံ၊ ဟိုဟိုဒီဒီ အလီလ်ဖြင့်
ကျင်လည်ပြေးသွား မျှော်ကစိတ်နှင့်တူသော စိတ်ယုတ်မာ နာမ်
တရားဟု ဥပပါဒါနက္ခန္ဓာ အသိကင်းသူတို့အနေနှင့် ပြစ်မှားကာ
ပြောဆိုခြင်းဖြင့် ယိမ်းယိုင်ကာ တုန်လှုပ်ခြင်းမရှိတော့သော။ စိတ္တံ၊
ဟဒယလိုဏ်ဂူမှာ ပြိုင်သူပါ အပြစ်ကင်းသဖြင့် ထင်လင်းစွာ
သိအပ်သော စိတ်ဝိညာဏ်သည်။ မာရဗန္ဓနာ၊ ကပ်ယှဉ်ကာဖွဲ့ချည်၍
လှည့်လည်ကာ အမျိုးမျိုး နှိပ်စက်တတ်သော စိတ်သညာဒိဋ္ဌိ
တည်းဟူသော ဥပပါဒါနက္ခန္ဓာ ဘေးဆိုးကြီးမှ။ မောက္ခန္တိ၊
ငြိမ်သက်စွာ လွတ်မြောက်သဖြင့် ချမ်းသာခြင်းသို့ ရောက်၍
နေလေပြီ။ တေ၊ ချမ်းသာသဖြင့် လွတ်မြောက်လေပြီ၊ ထိုစိတ်
ဝိညာဏ်ကြီးသည်။ မောက္ခန္တိ၊ စိတ်သညာဒိဋ္ဌိ တည်းဟူသော
ဥပပါဒါနက္ခန္ဓာဘေးဆိုးမှအဝေးကြီးဝေးကွာကာ လွတ်မြောက်ရ
သဖြင့် ဘေးမသိ ကြေညာချမ်းမြတ် သန္တိခေါ် ဒိဋ္ဌမ္မေနိဗ္ဗာနသို့
တို့ယောဂီတို့မှာ မလွဲတဲမဇ္ဈိမလမ်းရှောက်ခါ အမြဲတန်းကျင့်ကြ
သဖြင့် မြင့်မြတ်စွာရောက်ရှိ၍ နေကြပါကုန်ပြီ၊ ဝါ၊ မြင့်မြတ်
အစုံအကုန်သိခြင်းကို ယောဂီမြတ်သူတော်စင်တို့သည် ကြည်လင်
ကာ ရှင်ပြုံး ပြုံး၍မို့ ကျင့်သုံး အားထုတ်တော်မူကြပါကုန်
လော၊ ဝါ၊ သိပါယ်ဆိုက်ပွား လေးပါးကိစ္စ ပေါက်ပိုင်ကြ
အောင် သတိရှေ့သွား ဝိရိယအကူအညီများများနှင့် စိတ်ပညာ
ဝိမုတ္တိတရားကို ကြိုးစားစွာ ဝင်စားသဖြင့် တည်နားကာ

ရှင်ပြုံး၍ကျင့်သုံးအားထုတ်တော်မူနိုင်ကြပါစေကုန်သတည်း....
လို့ပြုလာဘယ်မဟုတ်လား။

ကိုင်း ယခုဗဿပဉ္စက ငါးပါးဟာ ဘာကြောင့်ပေါင်းနေသလဲ၊ အစေးအညွှန်ဖြစ်တဲ့ အတိတ်အကြောင်းစက်ရှိနေလို့ပါ။ ဒီတော့ အတိတ်အကြောင်းစက်ကိုဖမ်းပြီး စစ်လာရင် ဘယ်ထိအောင် ကြည့်ရမလဲဆိုရင် ဟေ့ အတိတ်အကြောင်းစက်လေး လာစမ်းဆိုပြီးတော့ ထုံရိုက်စစ်လာရင် အဲဒါ ဟိုအဆင်းလေး ထိအောင် ပြေးကြည့်လိုက်ပါ။ အဲဒါကို အသွားအပြန်ဆင်ခြင်ကြည့်ပါ။ ဒီအဆင်းရိပ်သေးတာ ဘာကြောင့်မပြတ်သလဲ၊ ယခု ဒီအတိတ်အကြောင်းစက်ကို နှုတ်ပစ်ရတော့မယ်၊ အခု အဆင်းဆိုပြီးတော့ တွယ်ကပ်နေသေးတာဟာ အကျိုးတရားလေးဘဲ မဟုတ်လား၊ ဒါဟာ ဘာလဲဆိုတော့ သညာလေးပါ။ ဒါကို သညာက္ခန္ဓာလို့ပြောတာပါ။

ဒီသညာလေးဟာမိမိရဲ့နှလုံးအိမ်ထဲမှာ အကျိုးဆိုပြီး ကပ်နေတာပါ။ ဒီတော့ အကျိုးတရားကို မျှော်ကိုးပြီး လုပ်လာတဲ့ ဒါနု သီလတွေကြောင့် ယခု အကျိုးအနေနဲ့ ကပ်နေသေးတယ်၊ အဲဒါ ပစ္စုပ္ပန်အကျိုးဝေဒနာလေးထဲမှာ ဝင်ကပ်နေသေးတယ်၊ အခုဥဒယဗ္ဗယဉာဏ်ရဲ့ ခုံရုံးကြီးက ဆွဲထုတ်လိုက်တဲ့ အခါမှာ သညာက္ခန္ဓာဆိုပြီးတော့ ပေါ်လာတယ်၊ (ဝါ) ထွက်လာတယ်၊ ဒါကို သေအောင်သတ်နိုင်ရင် ရှေ့ကိုတက်နိုင်သွားပြီ၊ ဒီတော့ အတိတ်အကြောင်းစက်ကို ဗဿပဉ္စကငါးပါးကနေ စစ်လိုက်တဲ့ အခါမှာ သညာက္ခန္ဓာလေးပါ။ ဒါကို အထက်စက်ဝိုင်းထဲမှာ ထည့်ရင် ဒွိဟိတ်ခန္ဓာလေး ပေါ်လာပြီ။

ဒီတော့ ဒီသညက္ခန္ဓာလေးကို ဘာနဲ့သတ်မလဲ ? လိုက်ရှာစမ်းပါ။ အနတ္တအစစ်နဲ့မှ သတ်လို့ရပါတယ်။ ဒါကြောင့် ဥဒယဗ္ဗယဉာဏ်ဟာ အနတ္တအစစ်ကို ရှေ့ရူပါတယ်။ ဘယ်အနတ္တနဲ့သတ်မလဲ။ အနတ္တအစစ်နဲ့မှ မသတ်ရင် မသေပါ။ ဒါကြောင့် နပိန်တွယ် တွယ်လိုက်နေတာပါ။ ဒီတော့ ဘုရားရှင်က အနတ္တနဲ့ သတ်ရမယ်။ အဲဒါ သုညလေးလုံး ဆေးတော်ကြီးနဲ့ သတ်ရမယ်။

သုညတော ပရတော စေဝ၊ ပဿေ အဝသဝတ္တနတော။
အသာရတောဝိဒာ ခန္ဓေ၊ သက္ကာယဒိဋ္ဌိ' ပဟာတဝေ။

လို့ပြလာတဲ့အတိုင်း ဒီသညက္ခန္ဓာလေးကို သုညတအနတ္တနဲ့ သတ်ရမယ်။ ဒီတော့အကြောင်းသုညတနဲ့ သတ်ရမယ် သူဟာနဲ့ သူ သတ်မှရပါတယ်။

ဒီတော့ အဆင်း ရေသောက်မြစ်လေး မပြတ်သေးလို့ သညက္ခန္ဓာလေးထွက်လာတာပါ။ နောက်ဝေဒနက္ခန္ဓာကျတော့ အကြည်(ဝါ)ဒွါရငါးပါးက ထွက်လာတဲ့ ဖဿပဉ္စကငါးပါးဟာ ဘာကြောင့်ပေါင်းနေသလဲ။ အစေးအညော်ရှိနေလို့ပါ။ အစေး အညော်ဆိုတာ ဘာလဲ။ ပစ္စုပ္ပန်အကျိုးစက်ရှိနေလို့ပါ။ ဒီတော့ ပစ္စုပ္ပန်အကျိုးစက်ဟာ ဘယ်သူလဲ လိုက်ရှာစမ်းပါ။ ဒါမှ ကျမ်းကြေလာမယ်။ ဒီတော့ အဆင်းလေးဘဲလို့ ပြောတာဟာ ဘယ်သူလဲ။ မျက်စေ့အကြည်လေးပါ။ ကိုင်းဒီတော့ မင်းတို့ကိုလဲ ချေခဲ့တဲ့အခါမှာ....

အဲဒါ အဆင်းက လက္ခဏပြောရင် အကြည်က ရသအနေနဲ့ ပါသတယ်။ နောက်ပြီးတော့ အဆင်းလေးက ပစ္စုပ္ပန်ဆိုရင်

အကြည်က ပဒဋ္ဌာန်ဆိုပြီး လိုက်လာတယ်။ ဒီတော့ မျက်စေ့
အကြည်လေးက အဆင်းလေးကို သွားထောက်မှ အဆင်းလေး
ဘဲလို့ ပြောလို့ရတာဘဲမဟုတ်လား။ ဒါကြောင့် ဒီအကြည်
လေးဟာ အရေးကြီးပါတယ်။ ဒီတော့ နာမရူပပရိစ္ဆေဒဉာဏ်မှာ
အဆင်းက လက္ခဏာလို့ပြောရင် အကြည်က ရသ၊ နောက်
အဆင်းလေးက ပစ္စုပ္ပန်ဆိုရင် အကြည်လေးက ပဒဋ္ဌာန်ဆိုပြီး
ပြောလာတယ်။ (၀၁) လိုက်ပါလာတယ်။ အဆင်းက အာရုံ
ဆိုရင် အကြည်က အာရမ္မဏိကဆိုပြီး လိုက်လာပါတယ်။

ပစ္စယပရိဂ္ဂဟဉာဏ်ရောက်တော့ အကြည်လေးက ပစ္စယ
အကြောင်းဘက်က လိုက်လာတယ်။ နောက် သမ္မသနဉာဏ်
ကျတော့လဲ အကြည်လေးက အနာဂတ်ကာလဘဏှာရိပ်ဘက်က
နေပြီးတော့ ဝင်လာတယ်။ ဒါကို လက္ခဏာယာဉ် သုံးပါးနဲ့
ရှုလိုက်တော့ ပစ္စုပ္ပန်ဝေဒနာအရိပ်ထဲမှာ ဝင်ပုန်းနေတယ်။ ယခု
ဥဒယဗ္ဗယဉာဏ်ကြီးကို ရောက်လာပြန်တော့ အကြည်လေးဟာ
မသေသေးဘဲ ပစ္စုပ္ပန်အကျိုးစက်ဆိုပြီး ဝင်လာပြန်တယ်။ ဒီတော့
သူက ဝေဒနက္ခန္ဓာလေးပါ။ သူတို့ဟာ အပေးအယူလေးတွေ
လုပ်လိမ့်အုံးမယ်။

ဒီတော့ အတိတ်အကြောင်းစက်က သညက္ခန္ဓာပါ။ ပစ္စုပ္ပန်
အကျိုးစက်က ဝေဒနက္ခန္ဓာဆိုပြီး ထွက်လာပြီ ဒါဟာဟိုတုန်းက
ကလာခဲ့တဲ့ ဇာတ်ထုပ်ကြီးဘဲမဟုတ်လား ဒီတော့ ဒီဝေဒနက္ခန္ဓာ
ဖြစ်တဲ့ ပစ္စုပ္ပန်အကျိုးစက်ကို ဘာနဲ့ သိမ်းမလဲလို့ ဆိုရင်ဘဲ အဲဒါ
အသာရကဋ္ဌ အနတ္တနဲ့ သိမ်းရမယ်။ နောက်တခါ သင်္ခါရက္ခန္ဓာ
ကျတော့ ဘယ်ကထွက်လာသလဲ။ အမြင်သဘော (၀၁) သညာ
(၀၁) ဝိညာဏ်သေး ငါးလုံးက ထွက်လာတဲ့ ဖဿပဉ္စကလေး

ငါးကောင်ဟာ ဘာကြောင့်စုနေသလဲ၊ အဲဒါ အစေးအညွှော် ရှိနေလို့ ပေါင်းစုနေတာပါ။ ဒီတော့ အစေးအညွှော်ဆိုတာ ဘာလဲလို့ ဆိုရင်ဘဲ ပစ္စုပ္ပန်အကြောင်းစက်ပါ။ ဒါကြောင့် ပေါင်းစုနေရတာပါ။

ဒါဖြင့်ရင် ဒီ ပစ္စုပ္ပန်အကြောင်းစက်ကို ပြန်ရှာစမ်းပါ။ အောက်ကတက်လာတဲ့တရားမှာပြန်ရှာပါ။ ရှာပြမယ် အဆင်းနဲ့ အကြည်ဆိုတော့ မြင်တဲ့သဘောလေး ပေါ်လာတယ်။ ဒီပေါ် လာတဲ့ သညာလေးကို နာမရူပပရိစ္ဆေဒဉာဏ်က ချေလိုက်တဲ့ အခါမှာ ဘယ်အနေနဲ့ ကျေသွားသလဲ၊ အဲဒါ အဆင်းအကြည်တို့ မရှိလို့ မှတ်စရာမရှိလို့ သာ သူ့မှာကျေသွားတယ်။ ဌာန် လေးချက်နဲ့ ပြန်ကြည့်ရင် သူက ပစ္စုပ္ပန် သဘောလေး အနေနဲ့ ပါလာတယ်။ နောက် ပဇ္ဇယပရိဂ္ဂဟဉာဏ်ကျတော့လဲ ပဇ္ဇယအကြောင်းအနေနဲ့ ပါလာတယ်။ အဲဒါဟာ သမ္မသနဉာဏ် ကျတော့ အနိစ္စ ဒုက္ခ အနတ္တအနေနဲ့ သိမ်းလိုက်တော့ ပစ္စုပ္ပန် ကာလအနေနဲ့ ဝင်လာတယ်။ ဒီ ပစ္စုပ္ပန်ဟာ သမညပစ္စုပ္ပန်ပါ။ ဒီလို လုက္ခဏာယာဉ်သုံးပါးနဲ့ သိမ်းလိုက်တဲ့အခါမှာ ပစ္စုပ္ပန် အကျိုးဝေဒနာရိပ်ထဲမှာ ဝင်ပုန်းနေတယ်။ (၀၁) ဝင်ကပ် နေတယ်။

ဒီတော့ ဝိပဿနာဖြတ်တဲ့ သဘောမှန်ရင် (၀၁) သတ်တဲ့ သဘောမှန်ရင် တဒင်္ဂပဟာန်အနေနဲ့ သာ သေပါတယ်။ (၀၁) ပယ်လို့ ရပါတယ်။ သမုစ္ဆေဒပဟာန်အနေနဲ့ ပယ်လို့ မရသေးပါ။ အဲဒါ မဂ်ကျမှ သမုစ္ဆေဒပဟာန်နဲ့ တခါတဲပယ်ချလိုက်ပါတယ်။ ဝိပဿနာဉာဏ်ကြီးတွေက တဒင်္ဂပဟာန် ခေတ္တခဏအနေနဲ့ သာ ပယ်လို့ ရပါတယ်။ ဒါကြောင့် အခု ဥဒယဗ္ဗယဉာဏ်ကြီး ရောက်

လှာတော့ ပစ္စုပ္ပန်အကြောင်းစက်ဆို့ပြီး ချလာတယ်၊ တက်လာတယ်၊ ဒီတော့ရင် အကြောင်းနဲ့ အကျိုးဆို့ပြီး မခွဲခွဲပါ၊ အခုမှ ပစ္စုပ္ပန်အကြောင်းစက်ဆို့ပြီးတော့ တက်လာတာပါ၊ ဒါဟာ အရင်က အဆင်းနဲ့ အကြည် ဆုံတဲ့အခါမှာ ပေါ်လာတဲ့ပစ္စုပ္ပန် သညာပါ၊ (၈၁) အမြင်သဘောလေးပါ၊ ဒါဟာ အခုဥဒယဗ္ဗယ ဉာဏ်မှာ ပစ္စုပ္ပန်အကြောင်းစက်ဆို့ပြီး လာပေါ်တာပါ၊ ဒါကို ခန္ဓာဖွဲ့ရင် သင်္ခါရက္ခန္ဓာပါ၊ ဒီထဲမှာ ပြုပြင်တဲ့သဘောလေး ရှိနေသေးတယ်၊ အဲဒါ အနာဂတ်အတွက်ကို ပြုပြင်လိမ့်အုံးမယ်၊ ဒါကြောင့် ဒါကို ခန္ဓာဖွဲ့ရင် သင်္ခါရက္ခန္ဓာပါ၊ ဒီကျအောင် ခန္ဓာကို လိုက်နှိုက်ပါ။

ဒီ သင်္ခါရက္ခန္ဓာကို ဘာနဲ့ သတ်မလဲ ?

ပရမတ္ထအနတ္တနဲ့ သတ်ရမယ်၊ နောက်တခါ ဝိညာဏက္ခန္ဓာပါ၊ ဒီတော့အသိသဘော (၈၁) ဝိညာဏ်ကြီးက ပေါ်လာတဲ့ ဖဿ ပဉ္စက ငါးလုံး တာကြောင့် ပေါင်းနေသလဲ၊ အစေးအညှော် ဖြစ်တဲ့ အနာဂတ် အကျိုးစက်ကြီးကြောင့်ပါ၊ ဒီအနာဂတ် အကျိုးစက်ကြီးဟာ အယ်ကဖြစ်လာတာလဲ “ စက္ခုစ ပဋိစ္စ ရူပေစ ဥပ္ပဇ္ဇတိ စက္ခုဝိညာဏံ ” ဆိုတဲ့အတိုင်း အသိသဘောပါ၊ ဒီတော့နာမ ရူပ ပရိစ္ဆေဒဉာဏ်မှာ ပဒဋ္ဌာန်အနေနဲ့ ကျန်တယ်၊ ပစ္စယ ပရိဂ္ဂဟဉာဏ်မှာ ပစ္စယအကြောင်းအနေနဲ့ ကျန်ပါတယ်၊ သမ္မသန ဉာဏ်ကျတော့ ပစ္စုပ္ပန်ဝေဒနာထဲမှာ ကိန်းနေတယ်၊ အခု ဥဒယဗ္ဗယဉာဏ်ကျတော့ ပဿဘုက်က နေပြီးတော့ ပါလာတယ်။

ဒီနေရာကျတော့ (၈၁) ရောက်တော့ အနာဂတ်အကျိုး စက်လို့ ပြောနေပြီ၊ ဒီတော့ အနာဂတ်အကျိုးစက် ဆိုတာဟာ

ဒီရနေတဲ့ ခန္ဓာကောင်ကြီးကလဲ တဘဝ တခန္ဓာ သေသွားတဲ့ အခါမှာ အကျိုးရုပ်ကြီးကိုသာ မြေမြုပ်လိုက်ရသော်လဲ အကျိုး ထဲမှာမြုံထားတဲ့ အကြောင်းကြီးက အနာဂတ်ဘဝမှာကို ခန္ဓာ ပင်ကြီးသွားပေါက်ပြန်ပြီ။ ဒါကြောင့်အကျိုးလို့ သာဆိုရသော်လဲ အကြောင်းတွေ မြုံထားတဲ့အကြောင်းလေးတွေ ရှိနေသေးတယ်။ ဒါဘယ်သူလဲ။ ဝိညာဏ်ကြီးဘဲမဟုတ်လား။ ဒါ့ကိုယခုခန္ဓာ အနေနဲ့ ဆွဲထုတ်လိုက်ရင် ဝိညာဏ်ကွနွဲကြီးပါ။ ဒီခန္ဓာလေး တွေကို သတ်ပြီးတော့ သုဉ်းသွားရင် အဲဒါ ဝေဒနာကနေပြီး ရှေ့ဝိပဿနာဉာဏ်ကြီးတွေမှာ အထွဋ်အထိပ် ရောက်သွားပြီး ဒီခန္ဓာကြီးကို အဝသဝတ္တန အနတ္တနဲ့ သတ်ရမယ် ဒီခန္ဓာတွေကို ဒီ အနတ္တလေးချက်နဲ့ သတ်ရမယ်။ သတ်ဆေးကိုတော့ အထူး မပြောတော့ပါ။ အဲဒါ အနတ္တလေးလုံးနဲ့ သာ သတ်ကြပါတော့။ ဒီနေ့ ပုံစံဘခုထုတ်ပြီး အာနာပါနုကြီးထဲကို ဝင်ရပါတော့မယ်။

ည ဟောစဉ်။

ဣဒ ဘိက္ခုဝေ ဘိက္ခု ကာယေ ကာယဒန္တပဿိ ဝိဟရတိ
အာတာပီ သမ္ပဇာနော သတိမာ ဝိနေယျ လောက
အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿံ....လို့။

ဘုရားရှင်ကိုယ်တော်မြတ် မဟာသတိပဋ္ဌာန်ကြီးမှာ ဟော
ကြားတော်မူခဲ့သည့်အတိုင်း ဒီ အာနာပါန လုပ်ငန်းစဉ်ကြီးကို
တကယ်ကျပ်ပြည့်တင်းပြည့် အားထုတ်နိုင်အောင် ဘယ်သဘာဝ
ကို အခြေခံထားပြီး တက်လာရသလဲဆိုရင် အာတာပီ၊ သမ္ပဇာန၊
သတိမာ....ဒီသုံးချက်နဲ့ ညီအောင် အားထုတ်လာရပါတယ်။

ဒီ သုံးပါး ညီညွတ်လာမှသာလျှင် အဘိဇ္ဈာ ဒေါမနဿ
လောကကြီးကို ပယ်နိုင်တဲ့ ဝိနေယျပုဒ်ကြီး ထွက်လာပါတယ်။
ဒီတော့ အာနာပါနကို အားထုတ်မယ်ဆိုရင် ပဌမအင်္ဂါအာတာပီ
ရှိသလား။ ဒီတော့ သညာဝိညာဏ်နဲ့ ပြုလုပ်တဲ့ အာတာပီလား။
အာတာပီဟာ ဘုရားရှင်ဟောကြားတဲ့ မဂ္ဂင်ရှစ်ပါးထဲမှာပါတဲ့
ဝိရိယမဂ္ဂင်ချိုးပါ။ ဒါကို ခွဲစိတ်ရင် သမ္ပပ္ပဇာန်တရားလေးပါး
ဖြစ်လာတယ်။ ဒီ သမ္ပပ္ပဇာန်လေးပါးနဲ့ ညီလာမှ သဒ္ဓါတရား
ကြီးတွေ ပြည့်စုံလာပါတယ်။ အခုတလှသင်တန်း ဖွင့်ပြခဲ့တဲ့
တရားကို ရသွားရင်ဘဲ မိမိကိုယ်ကို မိမိရေးဆွဲနိုင်လာပြီ။

ဒီ တလှသင်တန်းကို နက်ဖြန်ဘဲ ဥက္ခေသန်းချရပါတော့မယ်။
ဒီတော့ ဝိပဿနာကိုလိုက်ရင်ဘဲ ဖြစ်ပျက်ကို ရှာရပါတယ်။
ဖြစ်ပျက်ကိုမှ မတွေ့ရင် ဘယ်မှာဟုတ်တော့မှာလဲ၊ ဖြစ်ပျက်ကို

တွေ့ရင် ဝိပဿနာဟာ တဝက်ကျိုးပြီ၊ ဒီတော့ ပစ္စယပရိဂ္ဂဟ ဉာဏ်က နိဗ္ဗာနဓာတ်ကိုပြခဲ့ပြီ၊ အခု ဥဒယဗ္ဗယဉာဏ်ကြီးက တခါတက်ပြရအုံးမယ်၊ နောက်တခါ သင်္ခါရုပေက္ခာဉာဏ်က တခါပြဦးမယ်၊ ဒီလိုတက်ပြပြီးရင် မင်္ဂကိုဆောက်ပါပြီ၊ “ဖြစ် ပျက်” အစစ်ကိုမြင်ရင် တနေ့တရက် တမနက် တနာရီဘဲ နေရ သော်လဲ မြတ်တယ်၊ (ဝါ) တနေ့တရက် တမနက်ပင်နေရ သော်လဲ အသက်ရှည်သည်မည်တယ်လို့၊ ဘုရားရှင်ဟောကြား လာပါတယ်။

ဘာကြောင့် အသက်ရှည်သည်မည်သလဲ ?

ဖြစ်, ပျက်အစစ်ကို မြင်ရင်ဘဲ နိဗ္ဗာနဓာတ်ကို မြင်တယ်၊ နိဗ္ဗာနဓာတ်မြင်ပုံကို ပြပါအုံးမယ်၊ ဖြစ်, ပျက်ကို တကယ်မြင်လို့၊ ဖြစ်ကိုလဲ အနတ္တနဲ့ သိမ်းလိုက်ရော အဲဒါ ပျက်ဟာ ဒုက္ခထဲမှာ ဥက္ခေသန်းကျသွားပြီ၊ ဒီတော့ဖြစ်ပျက်ဆိုတာဟာ “ခဏ” ပျက် အစဉ်ပျက်ဆိုပြီး နှစ်မျိုးရှိတယ်၊ အခု ပျက်သဘောက ဒုက္ခ တရားထဲကျသွားတာ ဖြစ်ခြင်းကြောင့် တကယ်ဖြစ်ပျက်ပါ။

တဖန် ပြန်မဖြစ်တဲ့ သဘောကို (ဝါ) အပျက်ကိုတကယ် မြင်လာလို့ သူ့မှာဒုက္ခကိုမြင်နေပြီ၊ ဒီတော့သူသေတာတွေဟာ တကယ်ပျက်တာလား၊ မဟုတ်ပါ၊ အသစ်ဖြစ်ချင်လို့ ပျက်တာပါ၊ (ဥပမာ) ရွက်ကျပင်ပေါက် အပင်လေး များ လိုပါတဲ၊ ဒီတော့ယခုဥဒယဗ္ဗယဉာဏ်ကြီးက မြင်တဲ့အပျက်ဟာက နောင် တဖန် ထပ်မဖြစ်တဲ့ အပျက်ကို မြင်နေပြီ၊ ဒါဟာ နိဗ္ဗာနဓာတ်ကို ဆုံးပြနေပြီဘဲ မဟုတ်လား၊ ဒါကိုမမြင်ကြလို့ ပျော်လိုက် ရှင်လိုက်နဲ့ သာယာမှုတွေရဲ့ အပေါ်မှာ ခံစားနေကြတာပါ။

ဒီတော့ တကဲ့အပျက် (၀၁) တဖန်ထပ်မဖြစ်တဲ့ အပျက်ကို မြင်လာရင်ဘဲ အဲဒါဒီကနေထောက်ပြီး ငြိမ်းစေ့နိဗ္ဗာနခတ်ကို မြင်သွားတာနဲ့ ဘုရားရှင်က ဖြစ်ပျက်အစစ်ကိုတွေ့တဲ့ပုဂ္ဂိုလ်ဟာ တနေ့တရက် တနံနက်ပင် နေရသော်လည်း အသက်ရှည်သည်မည် တယ်လို့ ပြလာတာပါ။ ဒီတော့ဆိုပုဂ္ဂိုလ်ရဲ့ နှလုံးအိမ်ထဲမှာ သံသရာကြီးဟာ လက်တွင်းတဆုတ်စာလောက်ဘဲ ရှိတော့တယ်။ ဒီဖြစ်ပျက်လေးကို အမျိုးသွီးကြီးတွေ နားလည်အောင်ခွဲပြပါ အုံးမယ်။

ဖြစ်ပျက်ဆိုတာ (၁) ပညတ်ဖြစ်ပျက် (၂) သညာဖြစ်ပျက် (၃) ဝိညာဏ်ဖြစ်ပျက် (၄) ခန္ဓာဖြစ်ပျက် (၅) ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် ဖြစ်ပျက်ဆိုပြီး ငါးမျိုးရှိတယ်။ ယခုမဟာသတိပဋ္ဌာန် တရား တော်ကြီးကျတော့မှ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် ဖြစ်ပျက် အထိ ဖြစ်ပျက် (၅) မျိုးဖော်ထုတ်လို့ရလာပါတယ်။ ဝိသာခါတရားဓာတ် တုန်းက ခန္ဓာဖြစ်ပျက်အထိဘဲ ဖော်ထုတ်ခဲ့ပါတယ်။ အဲဒီတော့ ဖြစ်ပျက်ဟာ လေးမျိုးအထိဘဲ ဖော်ထုတ်ခဲ့ပါတယ်။

ပညတ်ဖြစ်ပျက်ဆိုတာက အိုးကျကွဲတာ၊ ပုဂံကျကွဲတာ၊ လူသေတာတွေကို ရှုနေတဲ့ဖြစ်ပျက်မျိုးကို ခေါ်တယ်။ ဒီဖြစ်ပျက် ဟာ ဝိပဿနာထဲကိုဝင်လို့ မရပါ။ အလကားဖြစ်ပျက်ပါ။ နောက် သညာဖြစ်ပျက်ဆိုတာ ကျတော့ နာမာညတ်ပြဋ္ဌာန်းပြီး ထွက်နေ တာပါ။ (ဥပမာ) မာဘယ်လို့ ပြောတာသည်ပင် သညာသိလို့ ခေါ်တယ်။ ဒါ့ဟာ သညာသိပထဝီပါ။ ဒီတော့ ဓာတ်လေးပါး တို့ဟာသူ့ လက္ခဏာလေးတွေနဲ့ သူပေါ်ထွက်နေတာကိုသိတာပင် သညာသိလို့ ခေါ်တယ်။ ဒီသညာသိဖြစ်ပျက်ကျတော့ ဆရာ တော်တို့အာနာပါနကို အားထုတ်လာတဲ့အခါမှာ ဖြစ်ပျက်ကို

ရှုလာရပါတယ်။ ဘယ်လိုရှုလာရသလဲဆိုရင် ခန္ဓာပေါ်မှာကို အဲဒါသဏ္ဌာန်အရိပ် နိမိတ်လက္ခဏာ တွေလာရင်ဘဲ ဒီဟာတွေကို ဦးစွာကံထဲသွင်းပြီး ရှုလာတဲ့အခါမှာ တရုရုနဲ့ ဥက္ခေဒ်ကြီး တခုလုံးဖြစ်လာပြီး နောက်ဆုံးမှာ သဲ“ကမ်းပါး” ကြီးပြိုင်သလို ပြုလာတော့တယ်။

ဒီတော့ အချုပ်မှာ ခန္ဓာကိုယ်ကြီး တခုလုံးမှာ ဖြစ်ပျက်တွေ ဟာ ဖြစ်လာတယ်၊ ပျက်လာတယ်၊ အဲဒီလိုအရိပ်တွေ ဆိပ်သုဉ်း သွားတို့ကို ဝေဒနာဆိုပြီး ရှုလာရတယ်၊ အဲဒီဝေဒနာကနေပြီး တော့ ဟိုဘက်မှာ မက်ဘဲဆိုပြီး ဒီအနေနဲ့ အဲဒီအထိသာ ရှုလာ ရတယ်၊ ဒါကိုတရားရပြီဆိုပြီးတော့ တရားပေးတဲ့ ဆရာတွေက ပြောလာတယ်၊ ဒါကို ဓမ္မစကြာ တရားတော်ကြီးရဲ့ ခုံရုံးကို တင်တဲ့အခါကျတော့မှ မင်းအခုသိတဲ့တရားတွေဟာ သညာသိ ဖြစ်ပျက်ပါ၊ ဒါတွေကို ရှုလာလို့ အလကားပါ၊- တရားဘက်မှာ အသုံးမဝင်ပါ၊ မက်ဘဲတရားကို မရနိုင်ပါလို့ ဆိုပြီးတော့ တခါထဲမောင်းထုတ်လာခဲ့ရပါတယ်။

ဒါဟာ သညာသိ ဖြစ်ပျက်ပါ၊ ဒီသဘာဝတွေကို ယခုလက် မခံဘော့ပါ၊ နောက်ဝိညာဏ်သိဖြစ်ပျက် ဆိုတာက တအာရုံနဲ့ တအာရုံ (တနည်း) စိတ်တခုနဲ့ စိတ်တခု ပြောင်းတဲ့အခါမှာ တအာရုံချုပ်မှ တအာရုံဖြစ်လာရတယ် အဲဒါ မြင်မှုပေါ်ပြီး တော့ သိမှုပေါ်လာတော့မယ် ဆိုရင်ဘဲ မြင်မှုလေးဟာ ပျက်သွားတယ်၊ ဒီတော့မှ သိမှုလေးဟာ ပေါ်လာတော့ တယ်၊ ဒီလိုတအာရုံနဲ့ တအာရုံ ပြောင်းပြောင်းပြီးတော့မှ ဖြစ် ပျက်နေတာကို ဝိညာဏ်သိဖြစ်ပျက်ခေါ်တယ်၊ ဒါကိုသဘာဝနဲ့ တွက်ရင် သမ္မသနဉာဏ်က ကာလသုံးပါးရုပ်နာမ် ကနေ တက်

လိုက်တာနဲ့ ဥဒယဗ္ဗယဘဲထဲမှာ ရှိနေတဲ့ ဖြစ်ပျက်ပါ ဒါဟာ ဝိညာဏ်သိဖြစ်ပျက်ပါ။ ဒါကို အနှစ်အသားအနေနဲ့ ထုတ်လာ ကြတယ်။ ဘာကြောင့်လဲဆိုရင် သမထရိပ်တွေရှိနေလို့ပါ။

နောက်ခန္ဓာဖြစ်ပျက်ဆိုတာကျတော့ သိမ်မွေ့လာပြီ။ ခန္ဓာ ဖြစ်ပျက်လို့ ဘာကြောင့်ခေါ်သလဲ။ ဒီတော့သမ္ပသနဉာဏ်မှာ ကာလသုံးပါးကို အနိစ္စ-ဒုက္ခ-အနတ္တ လက္ခဏာယာဉ် သုံးပါးနဲ့ ချလိုက်ရော ပစ္စုပ္ပန်ဝိညာဏ်ရိပ် ဝေဒနာကိုသာ လာတွေ့တော့ တယ် ဒီထဲမှာ ဘာတွေရှိသလဲလို့ ဆွဲထုတ်လိုက်တဲ့ အခါမှာ သညက္ခန္ဓာနဲ့ သင်္ခါရက္ခန္ဓာကိုလာတွေ့တယ်။ ဒါကိုခန္ဓာလေး တွေဖြစ်ပျက်လို့ခေါ်တယ်။ဒါကို“အဒဿနတော အာယန္တိ(လ) ဥဒန္တိဝယန္တိစ”လို့ပြလာတယ်။

ဒါကို ထပ်ပြောပြအုံးမယ်။ နယ်လှည့်တဲ့ မွေကထိကတွေ အတွက် ပြောပြပါအုံးမယ်။ အတိတ်ကာလ အဝိဇ္ဇာရိပ်ကြီးကို အနိစ္စနဲ့၊ နောက်အနာဂတ်ကာလ တဏှာရိပ်ကို ဒုက္ခနဲ့ သိမ်း လိုက်တဲ့အခါမှာ ပစ္စုပ္ပန်ကံရိပ်ကြီးဟာ အသာရကဋ္ဌ အနတ္တထဲကို ဥက္ခေဒ်ကျသွားပါတယ်။ ဒီတော့ကာလသုံးပါး ပစ္စုပ္ပန်ကိုလဲ လက္ခဏာယာဉ် သုံးပါးနဲ့လဲ သိမ်းလိုက်ရော၊မနောဝိညာဏ်ကြီး ကျန်နေတယ်။ အဲဒီမနောဝိညာဏ်ကြီးထဲမှာလဲ ဘာကျန်သလို့ ဆိုရင် ပစ္စုပ္ပန်အကျိုးဝေဒနာရိပ်ကျန်နေတယ်။ ဒါကြောင့် အဲဒီ ထဲမှာ ကိန်းနေတဲ့ အတိတ်စွန်းဖြစ်တဲ့ သညက္ခန္ဓာလေးကို ဆွဲထွက် လာတယ်။နောက် အနာဂတ်စွန်းဖြစ်တဲ့ သင်္ခါရက္ခန္ဓာလေးကို ဆွဲထွက်လာတယ်။

ဥပမာအဆင်းနဲ့ အကြည်ဆုံတဲ့အခါမှာမနောဝိညာဏ်ကြီးက ထွက်ဆွဲပြီး ဣဋ္ဌ-အနိဋ္ဌ-အနနနဲ့ ဆွဲပြီးတော့ သုခ ဒုက္ခဝေဒနာ

အနေနဲ့ ခံစားလာတယ်။ ဒီလိုခံစားလာတာဟာ အဆင်းလေးကို ထွက်ဆွဲတာက ဘယ်သူလဲ-အတိတ်စွန်း သညာပါ။ ဒါကို အခု သညာကွနွာလို့ ပြောတာပါ။ အဲဒီလိုဆွဲယူပြီးတော့ အနာဂတ် ကိုလဲ တွေးကြံလာရော အဲဒါ သင်္ခါရကွနွာပါ။ ဒါကိုဝိသုဒ္ဓိမဂ် ကြီးက....

အဒဿနတော အာယန္တိ၊ ဘင်္ဂါ ဂစ္ဆန္တု ဒဿနံ။
ဝိဇ္ဇုပ္ပါဒေါ အာကာသေ၊ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ ဝယန္တိစ။

လို့ပြလာတာပါ။ ဒီလိုသညာကွနွာ၊ သင်္ခါရကွနွာလေးတွေ ထွက်ထွက်ပြီး ဆွဲတာကို ခွေးဆွဲ ဆွဲတယ်လို့ပြောတာပါ။

အရိယာတွေကျတော့ ဒီလိုမဆွဲတော့ပါ။ အန္တတွေမှာသာ ဒီ ခန္ဓာတွေက ထွက်ဆွဲနေတာပါ။ ဒါကြောင့် ဣဋ္ဌ အနိဋ္ဌ သုခ ဒုက္ခ ဖြစ်လာတာပါ။ ဒီတော့ အတိတ်စွန်း သညာကွနွာက ဖြစ်၊ အနာဂတ်စွန်း သင်္ခါရကွနွာက ပျက် ဆိုပြီး ပြလာတာပါ။ ဒါဟာ ဝိသာခါဘုရားခတ်ထဲမှာ ပြလာတယ်။ (ဝါ) ရှာလာတယ်။ ဒါကိုခန္ဓာ ဖြစ်ပျက်လို့ ခေါ်တယ်။ ဒီ ခန္ဓာလေး တွေနဲ့ ဘဲရောင်ရဲတင်းတိမ်မနေပါနဲ့။ စိတ်၊ စေတသိက်၊ ရုပ်ဆိုတဲ့ ပရမတ်သုံးပါးမှာဒီဒဿနဲ့ ဝေဒနာလေးသာရှိပါတယ် ယခုမဟာ သတိပဋ္ဌာန်ကြီးမှာ ဒီ ဖြစ်ပျက်နဲ့ မပြီးသေးပါ။ မဟာသတိပဋ္ဌာန် ကြီးထဲကို ဝင်လို့ မရသေးပါ။ ဒါဟာ အဟိတ်ခန္ဓာထွက်လာတဲ့ ဖြစ်ပျက်ပါ။ ဒါဟာ ခန္ဓာဖြစ်ပျက်ပါ။

ယခု မဟာသတိပဋ္ဌာန်ကြီးမှာ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ကြီးက ပေါ် လာတဲ့ ဖြစ်ပျက်ကို ပြနေတာပါ။ ဒီ ဖြစ်ပျက်ကို ဖေါ်လာရပြီ။ ဒီဖြစ်ပျက်ရဲ့ ဟိုဘက်မှာ ဖြစ်ပျက်မရှိတော့ပါ။ ယခု ပဋိစ္စ

သမုပ္ပါဒ်က နေပြီးတော့ နှစ်ဆယ် ကိုးပါးသောကံတရားတွေက ထွက်လာတဲ့ ဖြစ်ပျက်ကျမှု မလွဲနိုင်တော့ပါ။ အဲဒါ တကယ် ဖြစ်ပျက်ကြီးကို လာတွေ့တော့မယ်။ နက်ဖြန်ခါ ပုံစံအသစ် ထုတ်ပြီးတော့ ပြပါအုံးမယ်။ ဒီတော့ တရားအားထုတ်ကြတာ ဟာ ဖြစ်ပျက်ကို ရှာတာဘဲမဟုတ်လား။ ဒါဖြင့် ဖြစ်ပျက် အစစ်ကို တွေ့ပြီလား။ အဲဒါ ခန္ဓာဖြစ်ပျက် အထိသာ တွေ့ခဲ့ကြ သေးတယ်။ ယခုမဟာသတိပဋ္ဌာန်ကြီးကျတော့မှ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် ဖြစ်ပျက်က နေပြီးတော့ နှစ်ဆယ် ကိုးပါးသော ကံတွေကို ချေဖျက်ပြီးလိုက်တာနဲ့ တကယ်ဖြစ်ပျက်ကို တွေ့တော့မယ်။

ဒီတော့ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် စက်ရဟတ်လေးပါးရဲ့ အတိတ် အကြောင်းစက်မှာရှိတဲ့ အဝိဇ္ဇာ၊ သင်္ခါရ၊ တဏှာ၊ ဥပါဒါန်၊ ဘဝ တွေမှာ နှစ်ဆယ် ကိုးပါးသော ကံမျိုးစေ့တွေ အကုန်ပါလာပြီ။ နောက်ပစ္စုပ္ပန်အကျိုးစက်မှာ ဝိညာဏ်၊ နာမ်ရုပ်၊ သဠာယတန၊ ဖဿ၊ ဝေဒနာ ဒီ ငါးပါးထဲက ဝိညာဏ်ထဲမှာ မျိုးစေ့ရှိနေ တယ်။ နောက် ပစ္စုပ္ပန်အကြောင်းစက်ဖြစ်တဲ့ တဏှာ၊ ဥပါဒါန်၊ ဘဝ၊ အဝိဇ္ဇာ၊ သင်္ခါရထဲမှာလဲ ကံမျိုးစေ့တွေ အားလုံးရှိနေ တယ်။ ဘဝဆိုတာက စေတနာ၊ ကမ္မဘဝ နှစ်ဆယ် ကိုးပါးသော ကံတရားတို့ကို ကောက်ပါတယ်။

နောက် အနာဂတ်အကျိုးစက် ဝိညာဏ်၊ နာမ်ရုပ်၊ သဠာ ယတန၊ ဖဿ၊ ဝေဒနာ ဒီထဲက ဝိညာဏ်ထဲမှာလဲ ကံမျိုးစေ့တွေ ရှိနေတယ်။ ဒီတော့ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ကြီးရဲ့ စက်ရဟတ်လေးပါးမှာ ကံမျိုးစေ့တွေချပြီး လည်နေတာဘဲ မဟုတ်လား။ ဒါကို မြင်အောင်လို့ ဘုရားရှင်က စက်ရဟတ်ကြီးကို လှည့်ပြသော်လဲ ကိုယ်ကမမြင်ပါ။ ဒီတော့ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ကြီးတခုလုံးကို ချေလိုက် ရင် ဖဿနဲ့ ဝေဒနာ ဒီနှစ်ပါးသာလျှင် ထွက်လာမယ်။ ဒီတော့

ဘုရားရှင်ဟောကြားတဲ့ စိတ်၊ စေတသိက်တို့ဟာ ဒီဖဿနဲ့ ဝေဒနာ နှစ်ပါးကနေပြီး ထွက်လာတာပါ။

စိတ်ဟာဝေဒနာလေး တလုံးကနေပြီးတော့ ရေသောက် မြစ်ချထားပါတယ်။ နောက် စေတသိက်ကျတော့ ဖဿမှာ ရေသောက်မြစ် ချထားပါတယ်။ ဒီခန္ဓာလေးနဲ့ ရောင့်ရဲတင်း တိမ်မနေပါနဲ့။ စိတ်၊ စေတသိက်၊ ရှင်ဆိုတဲ့ ပရမတ်သုံးပါးမှာ ဖဿနဲ့ ဝေဒနာလေးသာ ရှိပါတယ်။ ဒါကိုပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ကြီး ထဲကို သွင်းလိုက်ရင်ဝေဒနာက ခေါင်းပိုင်းဖဿကအမြီး၊ အဲဒါ ငါးကြင်းမြီးများ ခတ်နေသလို အသွားအပြန် ခတ်နေတယ်။ ဒါဟာနှစ်ဆယ် ကိုးပါးသော ကံတွေကနေ ခတ်နေတာပါ။

ဒီတော့ ဖဿဆိုတာကို သဘာဝထုတ်လိုက်ရင် ပေါင်းဆုံတဲ့ သဘောပါ။ အဲဒါဘာကြောင့်ပေါင်းဆုံသလဲ ဆိုရင်ဘဲ အစေး အညောင်ရှိနေလို့ပါ။ အစေးအညောင်ဆိုတာနှစ်ဆယ် ကိုးပါးသော ကံတရားတွေပါ။ ဒီတော့ဖဿကို လိုက်ရှာလိုက်ရင် အတိတ်က ပစ်ချလိုက်တဲ့ ဇနကကံကြီးပါ။ ဒါဟာ အတိတ်အကြောင်းစက်မှာ ရှိတယ်။ ဒီတော့ ယခုရနေတဲ့ ခန္ဓာကောင်ကြီးဟာ ဘယ်သူ့ ကြောင့်ဖြစ်လာတာလဲဆိုရင် အတိတ်အကြောင်းဖြစ်တဲ့ ဇနက ကံကြောင့်ဖြစ်လာတာပါ။ ဒါကိုပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်လှည့်ရင် အတိတ် ဇနကကံကဖြစ်သဘောလို့ ခေါ်တယ်။ ယခုရနေတဲ့ ခန္ဓာကောင် ကြီးက ပျက်သဘောပါ။ ဒါကြောင့် ဖြစ်ပျက်လို့ ဝေဒနာလိုက် တာပါ။

ဒါက ဖြစ်ပျက်တချက်ပါ။ ဒါဖြင့်ရင်အခုနေရတဲ့ ခန္ဓာကောင် ကြီးဟာ တကဲ့အပျက်ကြီးလား။ ဒီရုပ်ကြီးကတော့ တကဲ့အပျက် ကြီးပါ။ မပျက်တဲ့သဘောက ဒီခန္ဓာကောင်ကြီးလဲ ရလာရော နှစ်ဆယ်ကိုးပါးသော ကံတွေကို အားထုတ်လာကြတာဘဲမဟုတ်

လား၊ ဒီ နှစ်ဆယ် ကိုးပါးသော ကံတွေကို အားထုတ်လာတာ သည်ပင် ဒီနှစ်ဆယ် ကိုးပါးသောကံတွေဟာ ဘယ်မှာရှိသလဲ၊ ဒီခန္ဓာကြီးမှာရှိနေတယ်။

ဒီကံတွေကို ပျက်သဘောထဲထည့်လို့ မရပါ၊ ဒီတော့ဒီခန္ဓာ ကိုယ်ကြီးက လုပ်တဲ့ကံတွေမှန်ရင် ဥပထမ္ဘကကံပါ၊ ဒီကံတွေကို ပျက်သဘောထဲထည့်လို့ မရပါ၊ ဒီကံတွေက နောက်အနာဂတ် ဘဝမှာ ခန္ဓာငါးပါးကောင်ကြီးတွေ ဖြစ်အောင် လုပ်လာလိမ့် အုံးမယ်၊ ဒီခန္ဓာကောင်ကြီးလဲသေရော၊ ဒီကံတွေက ဖြစ်သ ဘောအနေနဲ့ ထွက်လာပြီ၊ အဲဒါအနာဂတ်ဘဝမှာကိုခန္ဓာငါးပါး အပင်ကြီး ဖြစ်လာအောင် လုပ်လာပြီ၊ ဒါကဖြစ်သဘောပါ၊ ဖြစ် သဘောရှိလာတော့ပျက်သဘောကြီးဟာလဲရောက်လာပြန်ပြီ။

ကိုင်းဒီတော့ ဇနကကံနဲ့ ဥပထမ္ဘက ကံနှစ်ပါးက စက်ရဟတ် ကြီးလေးပါးမှာ လှည့်နေတာဘဲမဟုတ်လား၊ အဲဒါ “ဖြစ်ပျက် ပျက်ဖြစ်” ဆိုပြီးတော့ လုပ်နေပြီ၊ ဒီဖြစ်ပျက်တွေကို တကယ်မြင် လာရင်ဘဲ ဆီဆုံလယ်တဲ့ နွားကြီးပမာ လွှဲနေရတာကို မြင်လာ တော့မယ်၊ အဲဒါနှစ်ဆယ် ကိုးပါးသော ကံတွေက ဇနကကံနဲ့ ဥပထမ္ဘကကံရဲ့ သတ္တိနဲ့ လှည့်နေတာကို တကယ်မြင်လာရင်ဘဲ ဒါနသီလတွေကို အားထုတ်လာတဲ့အခါမှာ ဘယ်လိုလုပ်မလဲ၊ ပညာနဲ့ တကယ်လုပ်နိုင်လာရင်-ဒီတော့ ဒါနသီလဘာဝနာတွေ မှာကို ဒီဖြစ်ပျက်တွေကို မြင်ပြီးတော့ အဲဒီတော့မှ သံသရာကြီး မှာရပ်ပါတော့မယ်၊ ဒီလိုဖြစ်ပျက်မျိုးကို မြင်ရင် ဘုရားရှင်က တနေ့တရက် တနံနက်ပင်နေရသော်လဲ အသက်ရှည်တယ်လို့ ဟောလာတာပါ။

ကိုင်း....သုခုသု ခေါ်ကြပါတော့၊

သုခု-သုခု-သုခု။

ဝါခေါင်လဆုတ် ၁-ရက်နေ့ ဟောစဉ်

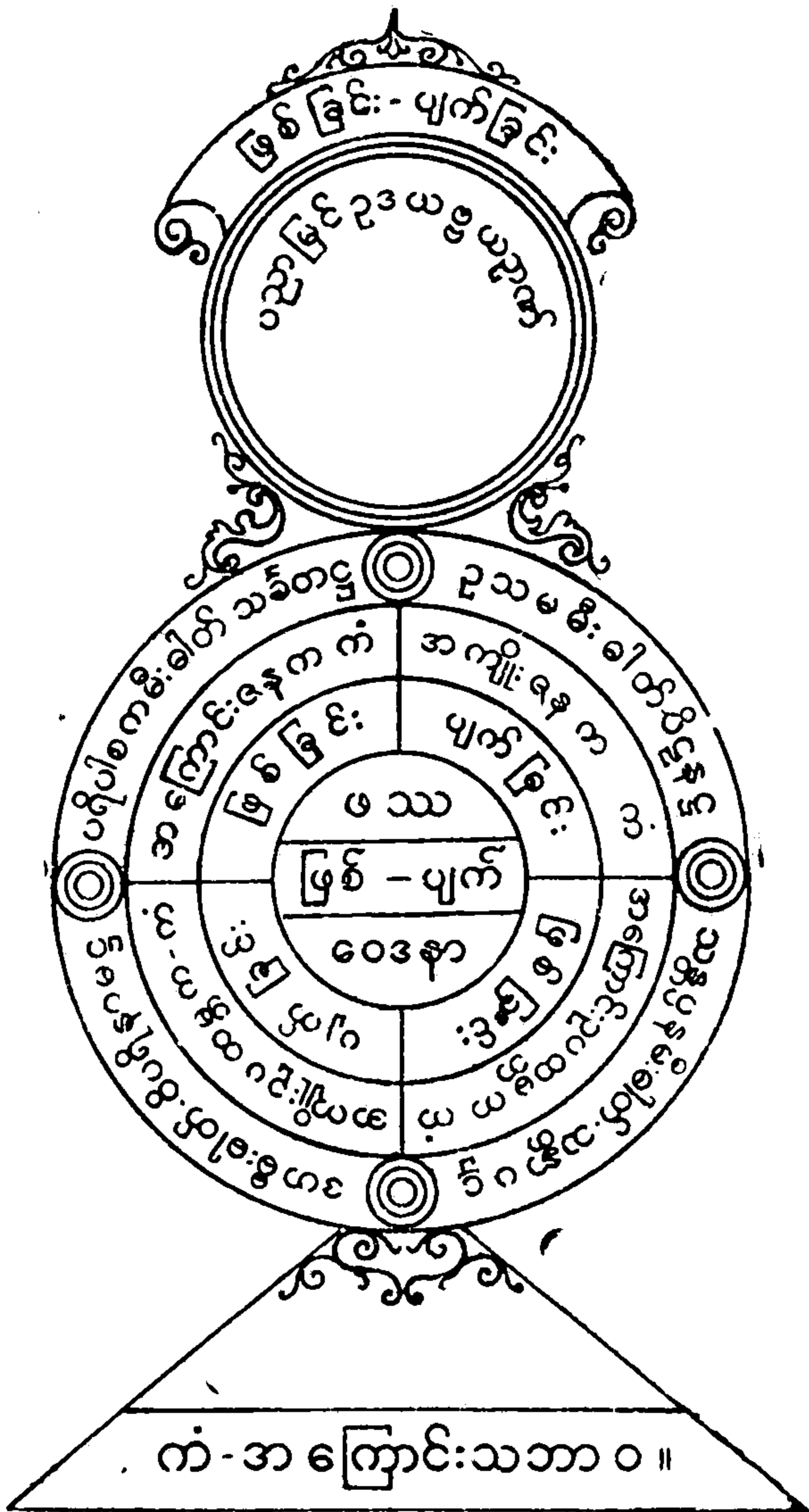
ပုံစံနိပါတ် (၁၄)

အကြောင်းပြန်ဒါန်း။ ။ယခုပြီးခဲ့တဲ့ ဝါခေါင်လဆန်း (၁၃) ရက်နေ့က ပုံစံအမှတ် (၁၃) မှာ ပစ္စုပ္ပန် အရိုင်းဝေဒနာသဘောကို ကံ အကြောင်းသဘောတရား နေပုံနှင့်တကွ ဖဿပဉ္စက ငါးပါးနေပုံကိုပါ ခြင်းရာနှစ်ဆယ် အားဖြင့် လဆန်း (၁၃) ရက်နှင့် (၁၄) ရက်အနေနဲ့ (၂) ရက်တိုင်တိုင် နေ့ရော ညပါ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်လှည့်ပြုပြီး ပုံစံ ဥက္ခေောင်းချခဲ့သည်ကို ပုံစံရဲ့ သဘာဝပါ ကျမ်းကြေခဲ့ပြီးတော့ အပိုင်သိမ်းဆည်းမျှိထားမိရန် အထူးလိုအပ်လှပါသည်။

အဘယ်ကြောင့်ဟူမူ ယနေ့ဟောကြားဆုံးမ ချီမြှင့်တော်မူ မည့် ပုံစံအမှတ် (၁၄) ဖြစ်သော ဖြစ် 'ပျက်' ငါးမျိုးမှာကား မြန်မာပြည်ရဲ့ အနာဂတ်သာသနာတော်ကြီးမှာ ဝိပဿနာပညာ မက် ဖိုလ်ရကြောင်း ရောက်ကြောင်းဖြစ်တဲ့ကို ပညာလိုလားကြတဲ့ ပါရမီရှင်ကြီးများအတွက် ထုတ်ဖော်ပြထားခြင်းကြောင့် ဤပုံစံ တော်ကြီးရဲ့ သဘာဝကို ပုံစံ တခုနှင့်တခု အကူးအပြောင်းအား ဖြင့် ပိုင်ပိုင်နိုင်နိုင် အပိုင်နားလည်ထားရန် အရေးကြီးလှ ပါကြောင်း။

တင်ပြလိုတာကတော့ ယခုပုံစံ ၁၄-မှာကား ကံ အကြောင်း သဘာဝနေပုံမှာ ဖြစ်ဆိုတာဟာဘယ်သဘောလေးဘဲပျက်ဆိုတာ ဟာ ဘယ်သဘောလေးဘဲလို့ဆိုတာကို သဘာဝရဲ့သဘော အတိုင်းပညာမြင် ဒုက္ခဖြစ်တဲ့ သင်္ခတဋ္ဌော၊ ပိဋ္ဌနဋ္ဌော၊ သန္တာ

ပုံစံနံပါတ် (၁၄)

ပဋ္ဌော, ဝိပရိနာမဋ္ဌော ဆိုတဲ့ဒုက္ခလေးချက်နဲ့ အပြင်မီးဓာတ်လေးပါးတို့ကို ဇနက-ကံ, ဥပထမ္ဘက-ကံ အားဖြင့် သွင်းပြပြီး ဟောကြားဆုံးမချီးမြှင့်တော်မူပါ၍ အထူးသည်းခံတော်မူကြပြီး သဘာဝပေါက်မိကြပါစေလို့ ဆိုတာကို “ဖေဖ်ထုတ်ရေး၊ ပေါ်ထုတ်ရေး၊ ကိန်းငယ်တည်နေရေး” အဖွဲ့ဝင်တစ်ဦးက မေတ္တာပြုလိုက်ရပါတော့သတည်း။

ဝါခေါင်လဆုတ် (၁) ရက် နေ့ဟောစဉ်

ဝိပဿနာကို လိုက်တဲ့အခါမှာ ဖြစ်ပျက်ကိုရှာပါလို့ ဆိုရင်ဘဲ အခက်အခဲတွေနဲ့ တွေ့နေကြပါတယ်။ ဒီတော့ ဖြစ်ပျက်တရားအစစ်ဘာ သဘာဝတရားကို ပိုင်လာမှ မြင်နိုင်ပါတယ်။ ယခု ပုံစံနှင့်တကွပြထားတဲ့ ဖြစ်ပျက်ဟာအစစ်ပါဘဲ။ သူ့ရဲ့ ဟိုဘက်မှာ ဖြစ်ပျက်မရှိတော့ပါ။ ဒီတော့ ဖြစ်ပျက်ဟာ “ငါးမျိုး” လို့ ဆိုပြီးတော့ ဒီလိုကိုခွဲလာရမယ်။ အဲဒါ ဖြစ်ပျက် ငါးမျိုးကို သဘာဝပိုင်အောင် ဟောနိုင်ရင် နယ်လှည့်နိုင်ပါပြီ။ ဒီတော့ ဖြစ်ပျက်ကို တကယ်တွေ့ပြီလားလို့ မေးရင်ဘဲအဲဒါ သညာ ဖြစ်ပျက်နဲ့ ဝိညာဏ် ဖြစ်ပျက်တွေနဲ့သာ အချိန်ကုန်နေကြပါတယ်။

ဒီတော့ တကယ်ကို တရားရှာလာမှ တကယ်တွေ့ပါတယ်။ ကိုင်း... စကားကို အကျဉ်းချုံးပြီး ပြောပြမယ်။ ပုံစံအလယ်က စက်ဝိုင်းကိုကြည့်ပါ။ အလည်မှာ ဖြစ်ပျက်လို့ ပြလာတယ်။ အပေါ်မှာက ဖဿ, အောက်က ဝေဒနာဆိုပြီး ဖော်ထား

ပါတယ်။ ကိုင်း....ဖြစ်ပျက်ကို ဘယ်လိုရှာမလဲ၊ (သဘာဝနယ်၊ သိဉာဏ်ကျယ်၊ မဂ်ဝယ်ဖိုလ်သို့ဆိုက်လတ်) လို့ပြုလာတဲ့အတိုင်း “ဖြစ်” ဆိုတာဘယ်သဘောလဲလို့ ဆိုရင်ဘဲအဲဒါဖဿသဘောပါ။ နောက် “ပျက်” ဆိုတာက ဝေဒနာသဘောပါ။ ဒါက-ပုံစံကို ကြည့်ပြီးတော့ပြောတာပါ။ သဘာဝကို ထုတ်လိုက်စမ်းပါ။

ဒီတော့ “ဖြစ်” ဆိုတာက ဖဿသဘောပါ။ ဖဿဆိုတာ ဧယလို့ဖဿလဲ။ ပြောပြမယ်-ပုံစံနံပါတ် (၁၃) မှာတုန်းက ဖဿပဉ္စကငါးပါးဆိုပြီး ပြထားတယ်။ ဒီတော့ ဖဿဆိုတာဟာ စေတသိက်ဖဿ၊ ရုပ်ဖဿတွေကို မကောက်ပါနဲ့။ အဲဒါအတိတ် အကြောင်းစက် ဖဿငါးပါး၊ ပစ္စုပ္ပန်အကျိုးစက် ဖဿငါးပါး၊ ပစ္စုပ္ပန်အကြောင်းစက် ဖဿငါးပါး၊ အနာဂတ် အကျိုးစက် ဖဿငါးပါးဆိုပြီး ပြထားခဲ့ပါတယ်။ ဒီတော့ အခုဖြစ်သဘော ဖဿဟာက ဘယ်မှာရှိတဲ့ဖဿလဲ။ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် စက်ရဟတ် လေးချက်ထဲမှာ ရှိတဲ့ဖဿကိုယူပါ။

ဒီတော့ အတိတ်အကြောင်းစက် ဖဿပဉ္စက ငါးပါးကို ဘုရားရှင်က လုပ်ငန်းစဉ်ထုတ်လိုက်တဲ့အခါမှာ အဝိဇ္ဇာ၊ သင်္ခါရ၊ တဏှာ၊ ဥပါဒါန်၊ ဘဝ ဒီငါးချက်ဟာ အတိတ်အကြောင်းစက် ဆိုပြီး ထုတ်ပြလာပါတယ်။ ဒါဟာနာကြားတဲ့ သူတွေမှာ နား လေည့်မှာစိုးလို့ ဒီထိအောင် အကျယ်မခွဲတော့ဘဲ အကျဉ်း နည်းဖြင့်သာ ပြသွားပါတော့မယ်။ အဲဒီငါးခုကိုဘဲ စက်ရဟတ် လှည့်လိုက်ရင် အဝိဇ္ဇာ-အတိတ်အကြောင်းစက်၊ သင်္ခါရ ပစ္စုပ္ပန် အကျိုးစက်၊ တဏှာပစ္စုပ္ပန်အကြောင်းစက်၊ ဥပါဒါန်အနာဂတ် အကျိုးစက်နဲ့ ဘဝဆိုတာကတော့ အဲဒါ ဥပပတ္တိဘဝကို ယူလိုက်ပါ။ ဒီလိုလှည့်လို့လဲရပါတယ်။

ဒီတော့ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ကြီးကို နှိုက်လိုက်ရင် အင်မတန်မှ ကျယ်ဝန်းလှပါတယ်။ အဲဒါ နာကြားတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်တွေမှာ နားမလည် မှာ စိုးသည့်အတွက်ကြောင့် အကျဉ်းနည်းဖြင့်သာ ပြောသွား ပါဘော့မယ်။ ကိုင်းဒါကိုနားလည်ရင် အတိတ်အကြောင်းစက်မှာ ဘယ်ကံရှိသလဲ၊ ဒီနေရာမှာ အဝိဇ္ဇာကို မရှာဘော့ပါ။ ကံကို သာလျှင် ရှာသွားပါတော့မယ်။ ဒီတော့ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ဖြစ်ပျက် ဆိုတာဟာ ကံတရားဖြစ်ပျက်ပါ။ ဒါကြောင့် ဒါကို ရှာချင်ရင် အတိတ်အကြောင်းစက် ဖဿပဉ္စကမှာ ဘယ်ကံရိပ်လေးရှိနေ သလဲ၊ အဲဒါဟာ ဇနကကံရိပ်လေးရှိနေတယ်။ ဒီဇနက ကံရိပ်လေး ဟာက အစဉ်လိုက်နေပါတယ်။ ဘယ်သိအောင် လိုက်သလဲ ဆိုရင်ဘဲ အဲဒါဝဋ်ကြေး ကံကြေးရဲ့ အနေထိအောင် လိုက် ပါတယ်။

ရှင်တော်မြတ်ဘုရား ရဟန်းတော်များနဲ့ ဒေသစာရိကြွတော် မူစဉ်အခါ တောအုပ် တခုရောက်တော့ ရဟန်းတပါးဟာ အဲဒီ တောအုပ်၌ တရားအားထုတ်ချင်စိတ်များ ပေါ်လာပြီး ဘုရား ရှင်ထံ ထိုတောအုပ်တွင် ဘုရားအားထုတ်လိုကြောင်း ခွင့်တောင်း ရှာတယ်။ ဘုရားရှင်က ဆိတ်ဆိတ်သာ နေတော်မူတယ်။ ဒီတော့ ထိုရဟန်းက သုံးကြိမ်တိုင်တိုင် ခွင့်တောင်းပြီး ဘုရားရှင်က ဆိတ် ဆိတ်သာနေတော်မူတဲ့အတွက် ဘုရားရှင်ရဲ့ သပိတ်ပချိက္ခရာကို မြေသို့ချပြီး သွားမည်ပြုရာ ဘုရားရှင်က သပိတ်ပချိက္ခရာကို လှမ်းတောင်းလိုက်တယ်။

ဒီတော့မှ ထိုရဟန်းလဲ တောအုပ်ထဲသို့ ဝင်သွားလို့တော် တော်လေးလဲကြာရော တနေရာမှာ ခိုးသားတွေပစ္စည်းခွဲဝေနေ တာနဲ့ သွားတွေတော့ ခိုးသားတွေက “ဘာလဲရဟန်း ဘာလဲ

လုပ်တာလဲ၊ လာစုံထောက်တာမဟုတ်လားဆိုပြီး ဝိုင်း၍ရိုက်နှက်ကြတယ်။ ဒီတော့မှသွေးရဲရဲနဲ့ ပေါက်ပြဲခါ ကြောက်အားလန့်အားနွှင့် အတင်းပြေးလာရာ ဘုရားရှင်ကိုမှီတော့မှ ဘုရားရှင်က “ချစ်သား ဝဋ်ကြွေးကံကြွေးရှိရင် ခံရမှာဘဲ” လို့သာ မိန့်တော်မူတယ်။ အဲဒါဟာ ဝဋ်ကြွေး ကံကြွေးကိုမြင်လို့ ဆိတ်ဆိုက်နေလိုက်တာဘဲ မဟုတ်လား။

ဒါဟာ အတိတ်ဇနက ကံရိပ်တွေက လိုက်နေတဲ့အတွက် ကြောင့်ဘဲ မဟုတ်လား။ ဒီအတိတ်ဇနက ကံရဲသဘာဝကို မြင်အောင်ရှုရမယ်။ ဒီတော့ ယခု “ပုံစံ” အမှတ် (၁၄) ကို ကြည့်ပါ။ အတိတ်အကြောင်းစက်ဖဿပဉ္စကမှာ ဘယ်ကံရှိသလဲ၊ အတိတ်အကြောင်း ဇနကကံရှိတယ်။ အဲဒါဇနကကံဆိုတာလဲ အကြောင်းဇနကကံ၊ အကျိုးဇနကကံလို့ နှစ်မျိုးရှိတယ်။ ဒီတော့ အခုခန္ဓာငါးပါး ရုပ်နမ်နှစ်ပါး ခန္ဓာကောင်ကြီးဖြစ်လုံးတာဟာ အတိတ်က ပစ္စည်းလေးပါးကို ပြုလုပ်သူဒါန်းလာခဲ့တဲ့ ဇနကကံကြောင့်အခုလိုဖြစ်လာတာပါ။ အဲဒီအတိတ်ဇနကကံလေးက နေပြီးတော့ လူ့ဘဝကိုပစ်ချလိုက်တာပါ။ ဒီလိုလူ့ပြည်မှာ ခန္ဓာငါးပါးကောင်ကြီးလာဖြစ်နေတာကို “အကျိုး” ဇနကကံလို့ ခေါ်တယ်။ အကျိုးဇနကကံပါကလို့ပြုလာတယ်။ ဒီတော့အတိတ်အကြောင်းစက် ဖဿပဉ္စက ငါးပါးမှာ ဘယ်ကံရိပ်ရှိသလဲဆိုရင်ဘဲ အဲဒါအကြောင်းဇနက ကံရှိပါတယ်။ ဒီအတိတ်အကြောင်းဇနက ကံကြောင့် ယခုဘဝမှာ ခန္ဓာငါးပါး ရုပ်-နာမ်-ပင်ကြီးလာဖြစ်ပြီး (တနည်း) ပစ္စုပ္ပန်အကျိုးဇနက ကံဖြစ်လာပါတယ်။

အဲဒါ အကြည်ခတ်တွေနှင့်တကွ လာဖြစ်နေတာပါ။ ဒါက အကျိုးဇနကကံပါ။ ဒီလိုခန္ဓာကောင်ကြီးနှင့်တကွ အကြည်

ခါတ်ဘွေကို ရနေတာက ပစ္စုပ္ပန်အကျိုးစက် ဖဿပဉ္စကပါ။ ဒါကို အကျိုးနေကကံလို့ ခေါ်တယ်။ အတိတ်ကလူဒါန်းလာခဲ့တာကျော့ အကြောင်းနေကကံပါ။ ဒီတော့နတ်ဆိုတာဟာ ကုသိုလ်ကောင်းမှုကို မပြုကြဘော့ပါ။ လူတို့ရဲ့ လူဒါန်းတဲ့ အရာဝတ္ထုတွေထဲမှာသာ နတ်တို့ရဲ့ ကမ္မဇိဒ်နဲ့သာ ထည့်လို့ ရပါတယ်။ ဒါကြောင့်နတ်များဟာ ကံဟောင်းကိုသာ ခံစားတယ်။ ကံသစ်မရှိပါ။ ဒါကနတ်တို့ရဲ့ ကံတရားသဘောပါ။ ဒီတော့ အတိတ်က ပစ်ချလိုက်တာကို အကြောင်းနေက ကံလို့ ခေါ်တယ်။ ဒီအကြောင်းနေက ကံကို ဘယ်လိုသတ္တဝါတွေမှ မမြင်နိုင်ပါ။

အဲဒါ ကမ္ဘာတစ်သိန်းပါရမီဖြည့်ခဲ့တဲ့ သာဝကတွေတောင်မှ ကမ္ဘာတစ်သိန်းအတွင်းမှာသာ မြင်နိုင်ပါတယ်။ ဟိုဘက်ကျသွားရင် မမြင်နိုင်ဘော့ပါ။ ဘုရားရှင်ကျမှ အားလုံးမြင်တွေ့နိုင်ပါတယ်။ ဒါကြောင့် အတိတ်အကြောင်းစက် နေကကံကို အဝိဇ္ဇာသဘောလို့ ပြသတာပါ။ ဒီအကြောင်းနေကကံလေးမှာ အဝိဇ္ဇာရေသောက်မြစ်ရှိနေတယ်။ ဒီတော့ အတိတ်အကြောင်းစက်ဖဿပဉ္စက ငါးပါးလုံးကို ကြိတ်ချေလိုက်ရင် အကြောင်းနေကကံလေးပေါ်လာတယ်။

နောက်ပစ္စုပ္ပန်အကျိုးစက် ဖဿပဉ္စက ငါးပါးမှာလဲ အကျိုးနေကကံလေးရှိနေတယ်။ သူ့ကျတော့ တဏှာရေသောက်မြစ်ရှိနေတယ်။ ဘာကြောင့်ရှိနေဒါလဲဆိုရင် ယခုဒီရရှိထားတဲ့ခန္ဓာငါးပါး ရုပ်နာမ်ကောင်ကြီးကို နှစ်သက်နေတာဘဲ မဟုတ်လား။ အဲဒါဘယ်တုန်းကစပြီး နှစ်သက်လာသလဲဆိုရင် အဘိဓမ္မာအနေနဲ့ ပြောရရင် ပဋိသန္ဓေစိတ်နောင် ဘဝင်တဆယ် ငါးကြိမ်

တဆယ်၊ ခြောက်ကြိမ်အလွန် ဘဝနိကန္တိက လောဘဇော ခုနစ်
ကြိမ်ကစပြီး နှစ်သက်လာတာဘဲမဟုတ်လား၊ ဒီလိုအဘိဓမ္မာက
ပြလာပါတယ်၊ ဒါဟာအကျိုးဇနက ကံလေးကို နှစ်သက်နေ
တာပါ။

အဲဒါ-သေခါနီးမှာတောင်မှ မလွဲသာမရှောင်သာလို့ သေရ
သော်လဲ ကယ်ပါ-မ၊ ပါ စသည်ဖြင့် အော်နေကြသေးတယ်
မဟုတ်လား၊ ဒီတော့အကျိုးဇနက ကံ တဏှာရိပ်ထဲမှာကို ကံရိပ်
လေးဟာ ဝင်နေပြီ၊ ဘယ်လိုဝင်နေသလဲ-အဲဒါ ခန္ဓာကောင်
ကြီးကို မကောင်း၊ ကောင်းအောင်စောင့်ရှောက်လာတော့တယ်၊
မလွဲမရှောင်သာလို့ သေသွားတဲ့အခါမှာတောင် ဘဝစားပြန်ရ
လာအောင် ဒါန-သီလ-ဘာဝနာတွေကို သညာဝိညာဏ်ဖြင့်
ပြုလုပ်လာတော့တယ်၊ ဒီသဘာဝတွေဟာ ကမ္ဘာ့တရားအနေနဲ့
(၀၇) မေ့တာတရားအနေနဲ့ ပြုလုပ်လာတော့တယ်။

အဲဒါဟာသာသနာ့တရားထဲမရောက်သေးပါ၊ သညာဝိညာဏ်
ဖြင့်တူးကြံပြီး အားထုတ်လုပ်ဆောင်နေတာပါ၊ ဒီတော့-ဒါန
သီလဘာ နာတွေကို ပညာနဲ့ လုပ်တဲ့ပုဂ္ဂိုလ်တွေကျတော့၊ ခန္ဓာ
ကောင်ကြီးကို ဒုက္ခလို့ မြင်ပြီး သံသရာမှလွတ်အောင်လုပ်တာပါ၊
ဘုရားရှင် ကိုယ်တော်မြတ်ကြီးရဲ့ သာသနာတော်ကြီးနဲ့ တွေ့
သော်လဲ အမြင်မှန်မရသေးသမျှ ဘဝနိကန္တိက တဏှာဦးစီး
ပြီးတော့ အားထုတ်နေကြသေးတယ်၊ ဒါဟာ ရထားတဲ့ခန္ဓာ
ကောင်ကြီးကို နှစ်သက်နေလို့ ဘဲမဟုတ်လား၊ (၀၇) ဟိုဘက်
ဘဝမှာကို ဒီလိုခန္ဓာငါးပါး အပင်ကြီး ပြန်ပေါက်အောင်လို့
ပြုလုပ်နေတာဘဲမဟုတ်လား၊ ဒါကြောင့်သဘာဝတွေကဲ့လို့မနေ
ဘူးလား၊ ဒီတော့ ရထားတဲ့ ခန္ဓာငါးပါး ကောင်ကြီးမှာကို
အကျိုးဇနက-ကံတဏှာရိပ်ဟာ ရှိနေတယ်။

ဒါကြောင့် ဒီကံမျိုးစေ့တွေကို ချစေချင်လာတော့မှ သညာ ဝိညာဏ်သမားတွေကို တဏှာက ခေါ်လာပြီးတော့ (၂၉) ပါး သောကံလေးတွေကို လုပ်ခိုင်းလာတယ်။ ဒီလိုလုပ်လာတဲ့အတွက် ကြောင့် အကျိုးဇနကကံရိပ်ထဲကနေ အကြောင်းဥပထမ္ဘက ကံတွေပေါ်ထွက်လာတာဘဲမဟုတ်လား။ ဒီလို (၂၉) ပါးသော ကံမျိုးစေ့တွေချလာတာဟာ ဘယ်လောက်များသလဲ၊ ဒီသဘာဝ တွေကို ပြုပြင်နှိပ်စက် ပူပန်ဖောက်ပြန်ဆိုတဲ့ ဒီဒုက္ခလေးချက်နဲ့ မြင်အောင်ရှုရမယ်။ ဒီလိုရှုလာနိုင်မှ နိဗ္ဗာနဓာတ်ကြီးကိုတွေ့မယ်။

ဒီတော့ ဒီခန္ဓာကောင်ကြီးမှာကို နှိပ်စက်တဲ့ဒုက္ခအနေနဲ့ မြင် အောင်ရှုပါ။ ဒါဟာ-တဏှာမဖြစ်အောင် ပြုလာတာဘဲ မဟုတ် လား။ ဒီလိုနှိပ်စက်တဲ့ ဒုက္ခတွေကိုတွေ့လာမှ နိဗ္ဗာနဓာတ်ကြီးကို တွေ့မယ်။ ဒီတော့ အတိတ်အကြောင်းစက်ဖြစ်တဲ့ အကြောင်း ဇနကကံကို ပြုပြင်တဲ့ ဒုက္ခသဘောအနေနဲ့ မြင်အောင်ရှုရမယ်။ နောက် ပစ္စုပ္ပန်အကျိုးစက်ဖြစ်တဲ့ ယခုခန္ဓာကောင်ကြီး ဖြစ်တဲ့ အကျိုးဇနကကံကိုလဲ နှိပ်စက်တဲ့ဒုက္ခသဘောအနေနဲ့ မြင်အောင် ရှုရမယ်။ အဲဒီအထဲကနေပြီး ထွက်လာတဲ့ ပစ္စုပ္ပန်အကြောင်း စက်ဖြစ်တဲ့ အကြောင်းဥပထမ္ဘက ကံကို ပူပန်တဲ့ ဒုက္ခအနေနဲ့ မြင်အောင်ရှုရမယ်။ အဲဒါအကြောင်းဥပထမ္ဘက ကံလဲရှိလားရော အကျိုးဥပထမ္ဘက-ကံက အနာဂတ်အကျိုးစက်ဟာလဲ ဖြစ်လာ တော့တယ်။ ဒီတော့-ဒီခန္ဓာကောင်ကြီးတဘဝ-တခန္ဓာ မနေသာ လို့သေရှာသို့ ဇာတ်သိမ်းလိုက်ရော ဒီခန္ဓာကောင်ကြီးဖြစ်တဲ့ အကျိုးဥပထမ္ဘက ကံကိုသာ သုသာန်မှာ မြှုပ်နှံပြီး....။

အကြောင်းကံအနေနဲ့က ဟိုဘက်ဘဝကို ပို့လိုက်ပြန်ပြီဘဲ မဟုတ်လား။ ဒါကို ဖောက်ပြန်ပျက်စီးတဲ့ ဒုက္ခအနေနဲ့ မြင်အောင်

ရှုရမယ်။ ဒီတော့ အတိတ်အကြောင်းစက် အကြောင်းဇနက ကံရိပ်က ဖြစ်သဘောပါ။ နောက်ပစ္စုပ္ပန်အကျိုးစက် အကျိုး ဇနက ကံက ပျက်သဘောပါ။ နောက်ပစ္စုပ္ပန်အကြောင်းစက် အကြောင်းဥပထမ္ဘကကံက ဖြစ်သဘောပါ။ အနာဂတ်အကျိုး စက် အကျိုးဥပထမ္ဘကကံက ပျက်သဘောပါလို့ ဆိုပြီးပြလာ တယ်။ ဒါကိုပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ရဲ့ ဖြစ်ပျက်လို့ ဟောလိုက်တာပါ။ ဒီတော့ အတိတ်အကြောင်းစက်က အကြောင်းဇနကကံ ဖြစ်သ ဘောကိုရလာရော ပစ္စုပ္ပန်အကျိုးစက် အကျိုးဇနက ကံကြီး ဖြစ်လာတယ်။

အဲဒီ အကျိုး ဇနကကံကို ရလဒ်တာနဲ့ တခါ နှစ်ဆယ် ကိုးပါးသော ကံတရားတွေကို ပြုလုပ်လာပြန်တယ်။ ဒီတော့ ပစ္စုပ္ပန်အကြောင်းစက် အကြောင်းဥပထမ္ဘကကံကြီး ထပ်ပေါ် လာပြန်တယ်။ နောက် တဘဝ တခန္ဓာဘာ သေသဲသေရော ဒီခန္ဓာကြီးတည်းဟူသော အကျိုးဥပထမ္ဘကကံသာ သုသာန်မှာ မြှုပ်နှံရသော်လဲ ဟိုဘက်ဘဝကို အကြောင်း ဥပထမ္ဘကကံရိပ် အနေနဲ့ လိုက်နေပြီ။ ဟိုဘက်ဘဝမှာကို အကြောင်းဇနကကံ အနေ သွားဖြစ်ပြန်တယ်။ ဒါကြောင့် ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ကြီးမှာ ကံတွေလှည့်နေတာဘဲ မဟုတ်လား။ ဒီတော့ဇနကကံနဲ့ ဥပထမ္ဘက ကံနှစ်ပါး လှည့်နေတာကိုမြင်ရင် ဖြစ်ပျက်ကိုမြင်ပြီ။

ကိုင်း... ဖြစ်ပျက်ကိုမြင်ရင် ဒီ ဖြစ်ပျက်ကို ဘယ်လိုဖြတ်မလဲ။ ဒီတော့ အကြောင်း ဥပထမ္ဘကကံနဲ့ အကျိုး ဥပထမ္ဘကကံကို ရှင်းပြပါအုံးမယ်။ ယခုခန္ဓာငါးပါးကောင်ကြီးကို ရနေတော့ရင် အဲဒါ နှစ်ဆယ် ကိုးပါးသော ကံတွေကို ထပ်လုပ်လာတာကို အကြောင်း ဥပထမ္ဘကကံလို့ ခေါ်တယ်။ ဒီတော့ ဒီအကြောင်း

ဥပထမ္မကကံထဲမှာကို အကျိုးဥပထမ္မကကံလေးဟာလဲ ပါလာတယ်။ ပိဋကတ်တော်က အကြောင်းဇနကကံကြောင့် ရလာတဲ့ အကျိုးဇနကကံကြီးကို ဥပထမ္မကကံက နေပြီးတော့ စောင့်ရှောက်နေတယ်လို့ ပြလာပါတယ်။

ဒီတော့ သံဃာတော်များပင့်ပြီး ဆွမ်းကျွေး ပရိတ်ရွတ်တာတွေဟာ ဥပထမ္မကကံအနေနဲ့ စောင့်ရှောက်တဲ့သဘောတွေပါ။ ဒီလိုစောင့်ရှောက်လာရင်ဘဲ ဒီခန္ဓာကိုယ်ကြီးကို (၀၁) အကျိုးဇနကကံကြီးကို ဖျက်ဆီးမဲ့ရန်သူကို တားဆီးနိုင်တယ်။ ဒီတော့ ဒီ အကြောင်း ဥပထမ္မကကံထဲမှာ အကျိုး ဥပထမ္မကကံလေးဟာလဲ ပါလာပါတယ်။ ဒီတော့ ဇနကကံနဲ့ ဥပထမ္မကကံတို့ဟာ တခုရှိလာရင်ဘဲ တခုဟာလဲ ရှိလာရပါတယ်။ အဲဒါဟာ တဦးကို တဦးက အမှီပြုပြီးတော့ နေကြပါတယ်။ ကိုင်းဒီတော့ ဒီ ဇနကကံနဲ့ ဥပထမ္မကကံနှစ်ပါး ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ကြီး လှည့်နေတာကို ဖြစ်ပျက်လို့ပြောတာပါ။ ကိုင်း လှည့်ပုံကိုတော့ နားလည်ပြီ။ ဒီတော့ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ကြီး ရပ်သွားအောင် ဒီဖြစ်ပျက်ကို ဘယ်လိုဖြတ်မလဲ။

ဒီတော့ ဒါန သီလ ပြုတဲ့အခါမှာ ကံမဖြစ်အောင် (တနည်း) သံသရာမလည်အောင် ဒီ ဖြစ်ပျက်ကို ဘယ်လိုဖြတ်မလဲ။ ဝိသာခါကျောင်းအမကြီးတို့ဟာ ဒါန သီလတွေကို ပြုသော်လဲ သံသရာမလည်တော့ပါ။ (၀၁) ကံမဖြစ်တော့ပါ။ ကုသိုလ်ပါရမီအနေနဲ့ သာ ဖြစ်တော့တယ်။ ဒီတော့မှ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ကြီး မလည်နိုင်တော့ပါ။ ကိုင်း ဒီလိုကံမဖြစ်ပဲ ကုသိုလ်ပါရမီဖြစ်အောင် (၀၁) ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် မလည်အောင် ဒီ ဖြစ်ပျက်ကို သတ်ရတော့မယ်။ ဘယ်လိုသတ်မလဲ။ အာနာပါနကြီးကို အားထုတ်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ဟာ

ကြီးလေးကြီးကိုရှောင်ရမယ်၊ (၁) အစားကြီးခြင်း၊ (၂) အအိပ်ကြီးခြင်း၊ (၃) အပျင်းကြီးခြင်း၊ (၄) အဖျင်းကြီးခြင်း ဒီလေးကြီးကို ရှောင်လာမှ အားထုတ်လို့ရပါတယ်။

ဒါဖြင့် အအိပ် အနေ နည်းအောင် ဘယ်လိုလုပ်မလဲ၊ ဒီတော့ အိပ်ခါနီးမှာဖယောင်းတိုင်လေး တတိုင်ကို ထွန်းလိုက်ပါ၊ ထွန်းပြီးတော့ ငါဒီဖယောင်းတိုင်ကုန်ရင် နိုးပါစေဆိုပြီး အိပ်ပါ။ အဲဒီတော့ ဖယောင်းတိုင်လေးကုန်လို့ နိုးလာရင်ဘဲ ပြန်မအိပ်သေးဘဲ အာနာပါနကို တနာရီဖြစ်စေ၊ နာရီဝက်ဖြစ်စေလုပ်ပါ။ လုပ်ပြီးရင် တခါဖယောင်းတိုင် တတိုင်ထွန်းပြီး ပြန်အိပ်၊ အဲဒီလို အလေ့အကျင့်လေးကို လုပ်သွားရင် တဖြည်းဖြည်းနဲ့ အအိပ် အနေ နည်းတော့မယ်၊ ဒီလိုတဝါတွင်းလောက် အားထုတ်လာရင်ဘဲ ထင်ရှားလာပါလိမ့်မယ်၊ ဇာဂရာနုယောဂ ဆိုသည်မှာ နိုးကြားသည့်တရားတို့၌ နိဇရဏငါးမျိုးတို့သည် အိပ်ပျော်သည်တို့မည်ကုန်၏။

အိပ်ပျော်သည့်တရားတို့၌ (ဣန္ဒြေ) ငါးမျိုးတို့သည် နိုးကြားသည်တို့မည်ကုန်၏၊ နိဇရဏငါးမျိုးတို့ဖြင့် ကိလေသာမြို့ကို ဆွဲယူသုံးသပ်၏၊ (ဣန္ဒြေ) ငါးမျိုးတို့ဖြင့် စင်ကြယ်နိုင်၏ဟု ဟောတော်မူ၏။ ဒါက အာနာပါနအလုပ်ကို နည်းပေးလိုက်တာပါ၊ ကိုင်းဒီဖြူပျက်ကြီးကို ဘယ်လိုသတ်မလဲ၊ ရှေ့ကဝိပဿနာကို ပြုလာတဲ့အခါမှာ အနတ္တနဲ့ သတ်ပြုလာခဲ့တယ်၊ အစုံပေါ့ပါ၊ မဟာသတိပဋ္ဌာန်တရားကြီးမှာ ဒီလိုမသတ်တော့ပါ၊ ဒါဖြင့် ဘာနဲ့သတ်မလဲ၊ သတ်မဲ့ပုဂ္ဂိုလ်ဟာ ဒုက္ခလေးချက်ကို လက်ကိုင်ထားရမယ်၊ ဒီတော့ မီးခတ်လေးပါးဟာ ခန္ဓာကိုယ်ကြီးမှာရှိနေတယ်။

ခန္ဓာကိုယ်ကြီးကို ပြုပြင်ပေးနေဘာက ပရိပါစကမီးဓာတ်ပါ။ သူကချက်တိုင်မှာရှိနေတယ်။ ဥသမမီးဓာတ်ကျတော့ နှလုံးအိမ် ရင်ချိုင့်မှာ ရှိနေတယ်။ ဒါကနှိပ်စက်တဲ့သဘောပါ။ သန္တပုန မီးဓာတ်က ဦးကျောက်အိမ်မှာရှိတယ်။ ဒီမီးဓာတ်က လောင် မြှိုက်ပါများလာရင် အရေတွေတုန်လာတယ်။ ဆံဖြူ-သွားကျိုး ဖြစ်လာတယ်။ သူက ပူပန်တဲ့သဘောပါ။ ခုံဟမီးဓာတ်ကျတော့ နှုတ်ခမ်းဖျားနဲ့ နှာသီးဖျားမှာရှိတယ်။ သူ့ကျတော့ ဖောက်ပြန် ပျက်စီးတဲ့သဘောပါ။ ဒီတော့နှိပ်စက် ပြုပြင် ပူပန်ဖောက်လွှဲ ဒီလေးချက်ဟာ ဘယ်လိုလဲဆိုတော့ အကြောင်းဇနကကံက ပြုပြင်တဲ့သဘော၊ အကျိုးဇနက ကံက နှိပ်စက်တဲ့ သဘော၊ အကြောင်းဥပထမ္ဘက ကံကျတော့ ပူပန်တဲ့သဘော၊ အကျိုးဥပ ထမ္ဘကကံကျတော့ ဖောက်ပြန်ပျက်စီးတဲ့သဘောပါ။ ဒီလိုလှည့် နေတယ်။ ဒီသဘာဝတွေက ဖြစ်ပျက်အစစ်ပါ။

ဒီတော့ရင် အဲဒီသဘာဝတွေရဲ့ အထဲမှာ တဏှာကနေ ပြီးတော့ မျိုးလေးတွေကို ချလာပြန်တယ်။ ဘယ်အနေနဲ့ပါလဲ။ သလဲလို့ဆိုရင်အဲဒါဟာ “ဆည်းပူး၊ နှင်းဆောင်၊ ဖွဲ့နှောင်၊ နှောက်ယှက်” ဆိုပြီးတော့ ကံမျိုးစေ့လေးတွေ ချနေတယ်။ ဒီတော့ ဒီတဏှာက ကျလာတဲ့ ကံမျိုးစေ့နဲ့ အကြောင်းဇနက၊ အကျိုးဇနကဆိုပြီး ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် ပတ်ပြလိုက်ပြီ။ ဒီတော့ ဒီဖြစ် ပျက်ကိုသတ်ချင်ရင် ဒုက္ခကိုမြင်အောင်ရှုရမယ်။ ဒုက္ခဆိုတာဟာ ဘယ်ဟာလဲ။ သညာဝိညာဏ်နဲ့ဆွဲတဲ့ ဒုက္ခဟာ ကိုယ်ကမနှစ် သက်တဲ့ အာရုံလေးကျတော့ရင် ဒုက္ခ၊ နှစ်သက်တဲ့ အာရုံလေး ကျတော့ရင် သုခလို့ယူလာကြတယ်။

ဒီတော့ လောကကြီးမှာ နှစ်သက်ရင် သုခ၊ မနှစ်သက်ရင်ဒုက္ခ ဆိုပြီးဘော့ဖြစ်လာတယ်။ ဒါဟာ သညာဝိညာဏ်နဲ့ ဆွဲနေတဲ့

ဒုက္ခပါ၊ ဒါဟာ အန္တတေမြင်တဲ့ဒုက္ခပါ။ ဒါထက် မြင့်ပါဆိုရင် တောင့်တတိုင်း မရခြင်းဟာလဲ ဒုက္ခ၊ ဒီအထိသလျှင်မြင်မယ်၊ ဒီတော့ သညာဝိညာဏ်ပြောတဲ့ဒုက္ခကို အကျဉ်းမှတ်လိုက်ပါ၊ ယခု ပညာနယ်မှာရှိတဲ့ (ဝါ) ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်နယ်မှာရှိတဲ့ ဒုက္ခကို ပြောပါ။ ဒီတော့ သန္တတဋ္ဌော-ပြုပြင်တဲ့ဒုက္ခ၊ ပိဋနဋ္ဌော-နှိပ်စက်တဲ့ဒုက္ခ၊ သန္တာပဋ္ဌော-ပူပန်တဲ့ဒုက္ခ၊ ဝိပရိနာမဋ္ဌော-ဖေါက်ပြန်ပျက်စီးတဲ့ဒုက္ခဆိုပြီးတော့ရင် ဒီဒုက္ခလေးခုကို ထုတ်ပြထားပါတယ်။ ဒါကို ပညာမြင်ဒုက္ခလို့ ခေါ်တယ်။ သင်္ခတဋ္ဌ ဆိုတာ ပြုပြင်တဲ့သဘော၊ ဒါကို အရင်က အဝိဇ္ဇာဆိုပြီး ကောက်လာတယ်။ ဒါဟာ အရာမရောက်သေးပါ။ အရာရောက်တာ (ဝါ) ပြဋ္ဌာန်းတာဟာ ဇနကကံပါ။ အဲဒါ သင်္ခတဋ္ဌ ပြုပြင်တဲ့သဘောပါ။

ပြုပြင်တဲ့သဘောရှိနေလို့ လူကောင်ကြီး လာဖြစ်နေတာဘဲ မဟုတ်လား၊ ဇနကကံဟာ အတိတ်အကြောင်းစက်ပါ။ ဒါဟာ ပြုပြင်တဲ့သဘောပါ။ ဒီပြုပြင်တဲ့သဘောဟာ ဒုက္ခဖြစ်အောင် ပြုပြင်လိုက်တာဘဲ မဟုတ်လား၊ (တနည်း) ဘဝယန္တရားထဲကို ချတာဘဲမဟုတ်လား၊ ဒါဟာ သုခဖြစ်အောင်လုပ်တာမဟုတ်ပါ။ ဒါကြောင့် အတိတ်အကြောင်းစက် ဇနကကံကြောင့် လူကောင်တွေဖြစ်လာရတာပါ။ ဒီဇနကကံကို ပြန်တွေးကြည့်ပါ။ ဇနကကံဟာ သင်္ခတဋ္ဌ ဒုက္ခအနေနဲ့ ဒုက္ခဖြစ်အောင် ပြုပြင်လာတာပါလို့ ဆိုတာကို မြင်အောင်ရှုပြီးသိမ်းပါ။ နောက် အခုနေတဲ့ အကျိုးဇနကကံ အကျိုးရုပ်ပင် နာမ်ပင်ကြီးကျတော့ ပိဋနဋ္ဌ နှိပ်စက်တဲ့ ဒုက္ခအနေနဲ့ မြင်အောင်ရှုပြီး သိမ်းပါ။ အဲဒါဟာ ခန္ဓာကိုယ်ကြီးနဲ့ ပတ်သက်လာတာတွေကို နှိပ်စက်တဲ့ဒုက္ခအနေနဲ့

သိမ်းနိုင်လာရမယ်၊ ဝတ်မှုစားမှု အိပ်မှုတွေမှာ အနှစ်အသား အနေနဲ့ လုပ်နေတာသည်ပင် နှိပ်စက်တဲ့ဒုက္ခကို မမြင်လို့ပါ။

ဒီကံ ဒီအပေါ်တွေမှာ နှိပ်စက်နေတဲ့အနေနဲ့ မြင်အောင် ရှုပါ၊ ရှုပါရုံနဲ့ မြင်လိုက်တဲ့အခါမှာလဲ ဪ ငါ့မှာ အကြည် ဓာတ်လေးတွေ ရှိနေလို့ မြင်နေတာပါလား၊ ဒါကြောင့် အကြည်ဓာတ်လေးရနေတာသည်ပင် ဝိပ္ပယောဂဒုက္ခ၊ သမ္ပယောဂ ဒုက္ခအားဖြင့် ငါ့ကိုနှိပ်စက်နေတာပါလား ဆိုတာကို မြင်အောင် ခန္ဓာကိုယ်ကြီးကို ပြန်ရှုပါ၊ အဲဒီလို ရှုလာနိုင်ရင် အကျိုးဇနက ကံဟာ ပြတ်ပြီးတော့ အဲဒါက ကံမျိုးစေ့မချတော့ပါ၊ အဲဒါ မိမိပြုလာတဲ့ ကံတွေမှာကို (တနည်း) အနာဂတ်ဘဝမှာ သွား ဖြစ်မှာကို (ဝါ) ကံတွေက ဘဝယန္တရားကြီး လှည့်လာမှာကို ကြောက်လာပြီ၊ (ဝါ) ပူပန်လာပြီ၊ အဲဒါ သန္တာပဉ္စ ဒုက္ခကို မြင်နေပြီ၊ (တနည်း) သန္တာပဉ္စ ပူပန်တဲ့ဒုက္ခပါ။

အဲဒါ ခန္ဓာကိုယ်ကြီးအပေါ်မှာ နှိပ်စက်တာကိုမြင်လာတော့ နောင်တဖန် ထပ်ဖြတ်လာမှာကို ကြောက်လာပြီ၊ တနည်း ဒီ ကံ တရားတွေရှိလာရင် ငါ ပူပန်ရအုံးမယ်လို့ ဆိုပြီးတော့ တခါတည်း သိမ်းနိုင်လာပြီ၊ ဒီတော့ သန္တာပဉ္စ ပူပင်တယ်လို့ ဆိုတာဟာ ဝိညာဏ်ပူပန်ခြင်းနဲ့ ပညာပူပန်ခြင်းလို့ ဆိုပြီးတော့နှစ်မျိုးရှိ တယ်၊ ဝိညာဏ်ပူပန်တဲ့ သဘောကျတော့ တဏှာသဘောပါ လာပြီ၊ ဒီတော့ အလှူခံလာရင် မောင်းထုတ်လာပြီ၊ အဲဒါတကယ် ပူပန်တာမဟုတ်ပါ၊ ဒီတော့ ကံကို မလုပ်ချင်တော့ပါဘူးလို့ ဆိုပြီးတော့ အလှူခံလာရင် မောင်းထုတ်တဲ့ သဘောကျတော့လဲ ဒါဟာ ကံမျိုးစေ့မှ လွတ်ဘယ်လို့ များမဆင်ပါနဲ့၊ အဲဒါဟာ

မမှန်တဲ့ ကံတွေဝင်လာတော့မယ်၊ ဒါကြောင့် ပညာပူပန်တာ ကျတော့ အာဒိန ဝဉာဏ် သန္တိပဒ-ငါးချက်ထိအောင် ဆွေးဝင် ပါတယ်။

အဲဒါဟာ အာဒိန ဝဉာဏ်မှ သန္တိပဒ ငြိမ်းစေတဲ့အကြောင်း နိဗ္ဗာနဓာတ်ကြီးကိုမြင်နေတယ်၊ ဒါကို ပညာပူပန်တာလို့ ခေါ် တယ်၊ ဒီလိုမြင်လာရင် လူတယောက်ကို မြင်လိုက်ရင်ဘဲ သဒ္ဓါ၊ သီလ၊ သုတ၊ စာဂ၊ ပညာ၊ ဟိရိ၊ ဩတ္တပ္ပ လို့ဆိုတဲ့ သူတော် ကောင်းဥစ္စာ ခုနှစ်ပါးနဲ့ ပြည့်စုံပြီးတော့ လူချင် ဒါန်းချင်လာ တော့မယ်၊ (တနည်း) အဲဒီသူဘော်ကောင်းတရား ခုနှစ်ပါး နဲ့ဘဲ နောင်တဖန်ပြန်မဖြစ်တဲ့ သဘောကို လှမ်းကိုင်လာတော့ တယ်၊ အဲဒါ တကယ် သန္တိပဒ နိဗ္ဗာနဓာတ်ကြီးကို လှမ်းကိုင် လာတယ်၊ သူ့မှာကံမျိုးစေ့တွေ မချတော့ပါ၊ ဘာကြောင့်လဲ နိဗ္ဗာနဓာတ်ကြီးကို မြင်နေပြီ၊ ဒီတော့ မိမိကိုယ်ကို ပြန်ကြည့်ပါ၊ ပြန်ချိန်ပါ၊ အလှူခံနဲ့ တွေ့တဲ့အခါမှာ ဘယ်လိုရှိနေသလဲ ဆိုတာကို ကိုယ် ကိုယ်ကို ကိုယ်ပြန်ပြီးချိန်ကြည့်ပါ။

ပညာပူပန်ခြင်း ဆိုတာဟာ နောင်တဖန် ထင်မဖြစ်တဲ့ သဘောလို့ သာလှမ်းကိုင်တယ်၊ နောင်တဖန် ထင်မဖြစ်တာဟာ ငြိမ်းစေတဲ့နိဗ္ဗာနဓာတ်ကိုအာရုံပြုနေပြီ၊ ဒီတော့ ပစ္စုပ္ပန်အကြောင်း စက် သန္တာပဋ္ဌဒုက္ခကို မြင်ပြီးတော့ ပြုလာရင် အဲဒါပစ္စုပ္ပန် အကျိုးစက်ကို ရိုက်ချိုးလိုက်ပါပြီ၊ နောက်ဝိပရိနာမဋ္ဌ ဖေါက် ပြန်ပျက်စီးခြင်းဟာလဲ နှစ်မျိုးရှိတယ်၊ ဝိညာဏ်မြင်ဖေါက်ပြန် ပျက်စီးခြင်းနဲ့ ပညာမြင်ဖေါက်ပြန်ပျက်စီးခြင်း ဆိုပြီးတော့ နှစ်မျိုးရှိတယ်၊ ဒီတော့ ဝိညာဏ်ဖြင့် ဖေါက်ပြန်ပျက်စီးခြင်း

ဆိုတာက လဘက်ရေပူငုံကြီးကျကဲ့သွားသလို နောင်တဖန်ပြန် ဖြစ်လာတဲ့(ဝါ)ပြန်ပေါ်လာတဲ့ ဖောက်ပြန်ပျက်စီးတဲ့ သဘော တွေပါ။

အဲဒါအရိုးစိုက်ဒီဌ၊ အပင်စိုက်ဒီဌတွေရဲ့ အယူဝါဒတွေပါ။ (တနည်း) ရွက်ကျပင်ပေါက်တဲ့သဘောပါ။ ဒီတော့သေဘယ် ဆိုတာသည်ပင် ဒီခန္ဓာကောင်ကြီး ဖောက်ပြန်ပျက်စီး သွား သော်လဲ ဟိုဘက်ဘဝမှာ ခန္ဓာပင်ကြီး သွားပေါ်အုံးမှာဘဲ မဟုတ်လား။ နောင်တဖန်ပြန်မဖြစ်မှ အစဉ်ဖောက်ပြန်တဲ့ သဘောပါ။ ဒါမှ နိရောဓရဲ့သဘော၊ နောင်တဖန်ပြန်ပြီးတော့ ဘယ်တော့မှ ပြန်ပြီးတော့ မဖြစ်တဲ့သဘောဟာ ပညာရဲ့ ဖောက်ပြန်ခြင်းသဘောပါ။ ဒါမှနိဗ္ဗာနဓာတ်ကြီးကို ဝင်မယ်၊ ဒါကြောင့် အဲဒီလိုဒုက္ခလေးချက်ကိုလဲ မြင်လာရော ထိုပုဂ္ဂိုလ် လူတဲ့အခါမှာ ကိုယ်အကျိုးမပါးတဘဲ သာသနာတော်ရဲ့ အကျိုး၊ အလှူခံပုဂ္ဂိုလ်ရဲ့ အကျိုးကိုသာရည်ပြီး လှူဒါန်းလာ တော့တယ်။ ဒီလိုလှူဒါန်းနိုင်လာရင် ကိုယ့်အတွက် ကံမျိုးစေ့ လေးမကျတော့ပါ။ ဒါဟာပါရမီကုသိုလ်အနေနဲ့ ပါပြီးတော့ ပြုစင်လာပြီ။

ဒီတော့ အလှူခံပုဂ္ဂိုလ်ကို လိုက်မရှာဘော့ပါ။ ဒီတော့ ကိုယ် အကျိုးကိုရည်ပြီး လှူဒါန်းကြတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေကျတော့ အလှူခံ ပုဂ္ဂိုလ်ကို လိုက်ရှာနေသေးတယ်။ ဒီတော့ ဒါနပြုတဲ့ အခါမှာ ဘယ်လိုပြုမလဲ။ အဲဒါ ကိုယ်အကျိုးဆိုရင် မဂ်ဖိုလ် နိဗ္ဗာန်ရဲ့ အကျိုး (ဝါ) ယခုပြနေတဲ့တရားကို ရရပါလို့၏လို့ဆိုပြီး ပြုရ တယ်။ လှူဒါန်းရမယ်။ နောက် အလှူခံရဲ့အကျိုးဆိုရင်လဲ ပြည့်စုံ

ပါစေလိုရည်ပြီး လူ့ဒါန်းရမယ်၊ ဒီလိုလုပ်လာမှ ဓမ္မစကြာထဲမှာ
ဟောကြားခဲ့တဲ့ အနတ္တသံဟိတဓမ္မနဲ့ လွတ်သွားမယ်၊ ဝိသာခါ
ကျောင်းအမကြီးတို့ကျတော့ ကံမျိုးစေ့တွေကို ဒုက္ခလေးချက်နဲ့
ရိုက်ချိုးထားတဲ့အတွက် ဘယ်လောက်ပင် ဒါန သီလ ဘာဝနာ
တွေကို ပြုသော်လဲ ကံမဖြစ်တော့ပါ။

ကံမျိုးစေ့ ကျတယ်ဆိုတာ လူမင်းစည်းစိမ်၊ နတ်မင်းစည်းစိမ်၊
ဗြဟ္မာမင်းစည်းစိမ်တွေကို တောင့်တပြီး ပြုလုပ်တဲ့ ဒါန သီလ
ဘာဝနာတွေမှန်သမျှ ကံမျိုးစေ့ ကျတာကြီးပါတဲ့ ဒါဟာ
ဒုက္ခလေးချက်ကို မမြင်လိုပါ။ ဒီပညာမြင် ဒုက္ခလေးချက်ကို
မြင်ပြီး ဒါန သီလ ဘာဝနာတွေကို လုပ်လာရင် ကံမျိုးစေ့
မကျတော့ဘဲ ဒါနပါရမီ ကုသိုလ်အနေနဲ့ ဖြစ်သွားပြီး။

ည ဟောစဉ်။

“ သာသနာတော်သုံးရပ်၊ ပဋိပတ်တွင်၊ ဓာတ်လေးပါး၊ ဓာတ်ရှစ်ပါး၊ စကားပညတ်၊ ဓာတ်ချင်တိုင်းဓာတ်ကြံတော့၊ ပိဋကတ်သုံးပုံ ဒီခေတ်တွင်ကြုံခါမှ၊ တုံလိုတုံရုံလိုရုံ၊ ခေါင်းမြီးမြုံကြ၊ သဘာဝ၊ ဝိသဘာဝနှင့်မနွေး၊ ဗေဒင်ကဗေဒင်၊ စကြာဘုရားကလဲ့ဓမ္မစကြာတရားတော်၊ လာချင်တိုင်းလာကြတော့၊ ဂင်ဃ်သုံးခု၊ အုဋ်ရှစ်ထူ ကြက်ဥဘွဲ့ထောင်းသည့်နယ်၊ ဓာတ်ပေါင်းတွေစုံလင်။ ဝင်္ဂဘာဝေ၊ ဆံကတော်မြတ်၊ စံကိန်းငပ်သည့်၊ မွေဓာတ်တော်အစုံ၊ ကိုးသွယ်ဂုဏ်အတုမရှိ ပြုရသည့်မဟာသတိပဋ္ဌာန် တရားဓာတ်ကြီးရဲ့ ဂုဏ်ကို၊ မယုံလျှင်စမ်းမလား၊ ရွှေနန်းတော်ကြီးရဲ့ မိတ်ဖက်၊ ကျက်သရေတော်ဝင်းပြောင်၊ ဘောင်ဝေဘူအလုံးကို၊ အသုံးတော်ရပြီမို့၊ ပညာရှိအရေး၊ အရေးတော်ထွက်ခါမှ၊ ဥဇာန်သုက်နက်ဝရခိုနံနံ၊ တထိန်ထိန်သွန်းလှတဲ့၊ ရွှေမော်ကွန်းရောင်၊ တပြောင်ပြောင်သည်၊ ကမ္ဘာလောင်ဆူဝေလို့ မကြာစတမ်း”လို့ ဆုံးမလာတဲ့အတိုင်း....။

ယခုဖြစ်ပျက်ရဲ့ သဘာဝလုပ်ငန်းစဉ်ကြီးကို အခြေခံထားပြီးတော့ ဤမဟာသတိပဋ္ဌာန် တရားကြီးရဲ့ ရုပ်နာမ်ပိုင်းကို ဘက်လာတာဟာ ယခုတလပြည့်သွားပါပြီ။ နက်ဖြန်ဆိုရင်ဘဲ အာနာပါနကြီးကိုဝင်ရတော့မယ်၊ ဒီတော့ယခုမဟာသတိပဋ္ဌာန် ရုပ်နာမ်ပိုင်းလုပ်ငန်းစဉ်ကို အခြေခံထားပြီး ပြုလာတယ်။ အခုပြုလာတဲ့အပိုင်းဟာလဲ အင်မတန်မှ နက်နဲသိမ်မွေ့ပါတယ်။ အခု

ဥဘုအကြောင်း၊ အာဟာရအကြောင်း၊ စိတ်အကြောင်း၊ ကံ
အကြောင်းဖြစ်တဲ့ အကြောင်းဘုရားလေးပါးတို့ကိုခွဲချပြီး တက်
လာပါပြီ။ ဒီတော့ ရုပ်နာမ်ပေါ်ခဲ့တာတွေဟာလဲ အနည်းငယ်
ကျန်နေဘာလေးတွေလဲ ရှိနေပါသေးတယ်။ ဒီကျန်နေတဲ့
သဘာဝတွေကိုလဲ အာနာပါနကြီးကျတော့ ထုတ်ပြပါအုံးမယ်။
ဒီတော့မှ ကျမ်းကြေလာမယ်။

ဒီတော့ အာနာပါနကြီးကိုလဲ သူ့ကဏ္ဍနဲ့သူ ပြသွားမယ်၊
ကိုင်း....ဒီတော့ ယခုတရားနာကြတဲ့ သူတွေဟာ ဖြစ်ပျက်ကို
လိုက်ရှာနေကြတယ်။ ဒီဖြစ်ပျက်ကို ဆရာတော်တို့ ၁၃၀၁-ပြည့်
နှစ်က စပြီးတော့ ရှာခဲ့တဲ့အခါမှာလဲ အဲဒါ ဥဒယဗ္ဗယဖြစ်ပျက်
ဆိုပြီးတော့ ပါဠိအနေနဲ့ ရလာပါတယ်။ နောက် အဘိဓမ္မာ
နည်းနဲ့ ဆိုရင်လဲ စိတ်လေး ဖြစ်လာရင်ဘဲ ဥပါဒိ ဌီ - ဘင်
အနေနဲ့ သုံးလားရပါတယ်။ အဲဒါ ဖြစ်ဆဲဥပါဒိ-တည်ဆဲ-ဌီပျက်
ဆဲဘင်-ဆိုပြီး သုံးလာပါတယ်။ ဒီတော့ ဥပါဒိက-ဖြစ်၊ ဘင်က
ပျက်၊ ဒီ ဖြစ် ပျက် မျိုးနဲ့ ဝိပဿနာက ဥဒယဗ္ဗယဉာဏ်ကြီးက
ဖြစ်ပျက်မျိုးနဲ့ ဟာ တူသလား-မတူပါ။ အဘိဓမ္မာက ပြလာတဲ့
ဖြစ် ပျက် က သဘာဝတွေဟာက ကျယ်ဝန်းလှပါတယ်။

ဒီတော့ ဝိပဿနာက ပြတဲ့ ဖြစ် ပျက် က သဘာဝဟာ
ကျဉ်းလွန်းပါတယ်။ ဒါကြောင့် မတူကြပါ။ အဘိဓမ္မာ ဖြစ်
ပျက်က လုပ်ငန်းစဉ်နဲ့ ယူလို့မရပါ။ ဒီတော့ အဘိဓမ္မာ ဖြစ်
ပျက်တွေနဲ့သာ အချိန်ကုန်ခဲ့ပါတယ်။ အဲဒီ ဖြစ်ပျက် မျိုးတွေ
နဲ့ ဝိပဿနာထဲဝင်လို့မရပါ။ ဒီတော့ ယခုပြီးခဲ့တဲ့ ပုံစံ (၁၃)
က ဟောလာတဲ့အထဲမှာလဲ ဒီဖြစ်ပျက် ငါးမျိုးကို ခွဲပြခဲ့ပြီး
ပါပြီ။ ဒီတော့ ပညတ်-ဖြစ်ပျက်၊ သညာဝိညာဏ် ဖြစ်ပျက်၊ ရုပ်

နာမ်ဖြစ်ပျက်၊ နေ့ဖြစ်ပျက်၊ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် ဖြစ် ပျက် တို့တွင် နေ့ ဥက္ခေသင်းချမဲ့ ဖြစ်ပျက်ဟာ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ဖြစ်ပျက်ပါ။

ဟခု မဟာ သတိပဋ္ဌာန်ကြီးက ဒီပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် ဖြစ်-ပျက် ထိ အောင် ဖွင့်ပြလာပါပြီ။ ဒီတော့ ပညာမြင် ဖြစ် ပျက် ဆိုတာ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ကြီး လည်နေတာကို ပညာဖြင့် တကယ် မြင်ရင် ပညာမြင် ဖြစ်ပျက်ကိုတွေ့ပြီ။ ဒါကိုမတွေ့ကြလို့ သာ ဝိပဿနာကို လိုက်တဲ့ သူတွေမှာ သညာသိ ဝိညာဏ်သိ ဖြစ်ပျက်တွေနဲ့ သာ လျှင် အချိန်ကုန်နေကြပါတယ်။ ဒီတော့ ဥဒယဗ္ဗယဉာဏ်ကနေ ဖြစ်ပျက်အစစ်ကို တွေ့လာရင်ဘဲ ဘုရားရှင်က....

ယောစ ဝဿသတံ ဇီဝေ၊ အပဿံ ဥဒယဗ္ဗယံ။
ကောဟံ ဇီဝိတံ သေယျော၊ ပဿနန္တာ ဥဒယဗ္ဗယံ။

လို့ ချီးမွမ်းလာပါတယ်။ ဘုရားရှင် လက်ထက်က ဆိုရင် ဘုရားရှင်ရဲ့ နိမ္မိတ ရုပ်ပွားတော်ကို လွှတ်ပြီး အထူးသဖြင့် အားပေးလာပါတယ်။

ဒီတော့ ဒီပညာမြင် ဖြစ်ပျက်ကို တကယ်မြင်ရင် ဝိပဿနာ တရား လုပ်ငန်းစဉ်ကြီးဟာ တဝက်ကျိုးသွားပါပြီ “ဒီတော့.... သဒ္ဓေါစ အပ္ပါဗာဓော အမာယာဝိ ဝိရိယောစ ပညာဝါ” လို့ ပြလာတဲ့ ဒီပဓာနိယဂံတရား ငါးပါးကို ပိုင်ရင် (၀၁) ဖြစ် ပျက်(၂)ပါးကို တကယ်မြင်ရင် ဒီဘဝနဲ့ဘဲ မှန်ဖိုလ် ကိုရမယ် ဆိုတာကို ဆုံးဖြတ်နိုင်လာပြီ။ ဒီတော့ အမျိုးသမီးကြီးတွေအတွက် အနည်းငယ် သဘာဝကို ပြလိုပါသေးတယ်။ “တိက္ခဟာသ၊ ဇာန ဝတ္ထိ၊ ဉာဏ်လေးလီဖြင့်၊ အခွံကိုခွါ၊ အကာကိုရှား၊ အသားကို ချေ၊ အနှစ်ကို တေလာမှ၊ သဘာဝ အနုတ္တုဉာဏ်ထင်မြင်နိုင်သည်

၏ အဖြစ်ကိုရင်း ” လို့ ပြလာတဲ့အတိုင်း... ဥာဏ်ကုန် နှိုက်ခဲ့
တော့မယ်။ ဒီသဘာဝတွေကို မြင်လာရင်ဘဲ လက်မောင် တန်း
နိုင်လာပြီ။ ဒီတော့ ဖြစ်ပျက်ကို တကယ်တွေ့ချင်ရင် အဲဒါ
“ ကြေတလက် ကြက်တခုန် ” ဆိုသလိုဘဲ တွေ့နိုင်ပါတယ်။

ဒါ့ကြောင့် မလျော့သော အားလုံးလကြီးတွေနဲ့ ဘွေးကြံ
လားရင်ဘဲ အဲဒါ တနေ့တွေ့နိုင်လာပါတယ်။ ဒီတော့ တရား
အားထုတ်တဲ့သူမှန်ရင် အအိပ်အနေ နည်းပါးရမယ်။ နိသဇ္ဈိ
စုတင်ဖြစ်စေ၊ (ဝါ) ထိုင်လျက်သာ အိပ်ရမည်။ တုုံးလုံးလုံး၍
မအိပ်ရ။ နောက် အတ္တောဏှာသိကစုတင်—ညအခါ လွင်တီး
ခေါင်၌ နေရမည်။ ဒီ စုတင် နှစ်ပါးကို အခြေခံထားပြီးတော့မှ
တရားကိုအားထုတ်လာရင် ရုပ်နာမ်ကို တွေ့လာတယ်။ (ဝါ)
ရုပ်နာမ်တရားကို ရလာမယ်။ ဒီတော့ အစားနဲ့ အအိပ်ကို ပြုပြင်
ရမယ် ပြုပြင်နိုင်လာရင် တရားဘက်ကို ဝင်သွားပြီ။ ဒီသဘာဝ
ကို အာနာပါနကြီးကျမှ ထပ်ပြောပါအုံးမယ်။ ဒီနေ့ဖြစ်ပျက်ကို
ဥက္ခေမာင်းချတော့မယ်။

အခြေခံလေးတွေကို ပြောပြအုံးမယ်။ ဖြစ်ပျက်ကို ပါဠိလို
ဆိုရင် ဥဒယဗ္ဗယ (ဝါ) ဥဒယဝယလို့ ထားရပါတယ်။ ဒီတော့
ဥပါဒိဆိုတာနဲ့ ဥဒယဆိုတာဟာ ဘယ်လိုကွာခြားသလဲ။ ပဋ္ဌမ
အစ ဖြစ်ပေါ်လာတဲ့ သဘာဝကို သုံးတဲ့အခါမှာ ဥဒယကို
သုံးရပါတယ်။ ဥပါဒိကျတော့ ဘယ်ကဘဲဖြစ်ဖြစ် နောက်မှ
ဖြစ်လာတဲ့ သဘာဝတွေမှန်ရင် ဥပါဒိနဲ့သာ သုံးရပါတယ်။
ဥဒယက ဘယ်အခါကမှ မဖြစ်သေးဘဲ ဖြစ်ပေါ်တာကိုခေါ်တယ်။
နောက် ဗယ (ဝါ) ဝယ-ဆိုတာက ပျက်ခြင်းပါ။ ဒီတော့
ဥဒယဗ္ဗယ—ဥဒယဝယ ဖြစ်ခြင်းပျက်ခြင်းပါ။ ဒီလို မြန်မာပြန်
လာရတယ်။

ဒီတော့ နှစ်ခုဖြစ်လာတယ်မဟုတ်လား၊ နှစ်ခုသာဖြစ်သော်လည်း သဘာဝကတော့ တခုထဲပါ။ (ဥပမာ) နေထွက်တယ် နေငင်တယ်လို့ ဆိုပြီးတော့ နှစ်ခုဖြစ်သော်လည်း (တနည်း) နှစ်ဝါကျ ဖြစ်နေသော်လည်း သဘာဝအနေနဲ့ ကျတော့ နေမင်းကြီးတခုထဲ ပါတဲ။ ဒါကြောင့် ဒီဖြစ်တဲ့သဘောလေးဟာ ဆံခြည်တလွှာမျှ မရွှေ့မပြောင်းဘဲနဲ့ ဒီ ဖြစ်တဲ့ သဘောလေးမှာကို ပျက်တဲ့ သဘောလေးကလဲ ပျက်သွားပါတယ်။ ဒီတော့ ဒီဖြစ်ပျက်ဆိုတဲ့ သဘောဟာ အမှုအရာလေးမျှလောက်ဘဲ ရှိပါတယ်။ အဲဒီလို ပရမတ်အစစ်မှန်ရင် ဆံခြည်တလွှာခန့်မျှ မရွှေ့မပြောင်းပါ။ ဒီတော့ ဖြစ်သဘောလဲမရှိ၊ ပျက်သဘောလဲမရှိ၊ သဘာဝဟာ ဘာလဲ၊ အဲဒါ နိဗ္ဗာနဓာတ် ဖြစ်လာတော့မယ်။

ဒီတော့ ဖြစ်ဆိုတာကိုလဲ ခွါလိုက်၊ ပျက်ကိုလဲ ခွါလိုက်ရင် အဲဒါ သဘာဝလေးတခုဘဲ ကျန်တော့ဘယ်၊ အဲဒါကို နိဗ္ဗာန ဓာတ်လို့ပြသွားတော့မယ်။ ဒီတော့ ဖြစ်တယ်ပျက်တယ်ဆိုတာ ဘယ်သူကပြောသလဲ၊ သည ဝိညာဏ်နယ်ကျမှ ပြောတယ်၊ ပညာနယ်မှာ ဖြစ်ပျက်မရှိပါ။ မရှိရင် ဘယ်သဘောရှိသလဲ၊ ဒါကို စဉ်းစားပါ။ ဒီတော့ လူကောင် နတ်ကောင် ခွေးကောင်တွေ ဖြစ်နေတဲ့လောကကြီးကို သညာဝိညာဏ်လောကလို့ ခေါ်တယ်။ ပညာနယ်လောကကျတော့ ဒီလိုမရှိပါ။ (ဝါ) ဖြစ်ပျက် မရှိပါ။ ဒီတော့ ဘာရှိသလဲ၊ ငြိမ်းတေ့ သဘာဝဓာတ်လေးကိုသာ တွေ့တော့မယ်။

အဲဒါဟာ နိဗ္ဗာနဓာတ်ကိုတွေ့တော့မယ်၊ ဒီတော့ ဖြစ်ပျက် လို့ ပြောတာဟာ သညာဝိညာဏ်သဘောပါ ဖြစ်ပျက် လို့ကို မပြောနိုင်မှ ပညာသဘောပါ။ ကိုင်း.... ပြောပြမယ်။ ယခုခန္ဓာ

ကောင်ကြီး ရလာတာဟာ ပဋိသန္ဓေ စပြီး တည်လာ တာကို (တနည်း) ဖြစ်ပေါ်လာတာကို ဖြစ်ပေါ်စ ဥဒယလို့ ခေါ်တယ်။ ဒါကိုရှာရမယ်။ ဒီတော့ သညာဝိညာဏ်အသိနဲ့ ရှာရင် ဖြစ်ပျက် အစစ်ကို မတွေ့နိုင်ပါ။ အဲဒါ အဘိဓမ္မာသဘော ဥပါဒ်၊ ဦးတင် ဖြစ်ပျက်ကိုသာ ဆွဲကပ်လာတော့မယ်။ ကိုင်း... ဒီခန္ဓာကောင်ကြီး ဟာ ဘယ်သူ့ကြောင့် ဖြစ်လာသလဲလို့ မေးရင် ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် ကြီးကို ပြေးကပ်လာရတော့မယ်။ အဲဒါ ဘယ်သူ့ကြောင့် ဖြစ် လာသလဲ ဆိုရင်ဘဲ ဇနကကံကြောင့် ဖြစ်လာတာပဲ။ ဒီတော့ ဘာကြောင့် ခန္ဓာကောင်ကြီး ဖြစ်လာသလဲ၊ အဲဒါဟာ အဘိတ်က ပြုခဲ့တဲ့ ဒါန သီလမူလေးတွေကြောင့် ကံဖြစ်ပြီး အကျိုးပေး လာတာပါ။

ဒီတော့ ခန္ဓာငါးပါး ရုပ်ပင် နာမ်ပင်ကြီး ပေါက်တာဟာ ဇနက ကံကြောင့်ပါ။ ဒီဇနကကံကို ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ပတ်ပြီး ဖွင့် ကြည့်ရင်ဘဲ သူဟာ အရေးကြီးတဲ့ တရားခံပါ။ ဒီတော့ ဖြစ်ခြင်း ရဲ့ အစဟာ ဒီဇနကကံလေးလို့ ကောက်ရမယ်။ ကောက်တဲ့အခါ မှာလဲ သူ့ကိုအကြောင်း ဇနကကံကိုကောက်ပါ။ ယခုငုတ်တုတ် ကြီးထိုင်နေတဲ့ခန္ဓာကောင်ကြီးက အကျိုးဇနကကံလို့ခေါ်တယ်။ ဒါကို ဘုရားရှင်က အကြောင်း ဇနက ကံက ဖြစ်သဘောနဲ့ အကျိုးဇနကကံက ပျက်သဘောဆိုပြီး ပြဿတော့ပါ။ ဒါဟာ ဘာကြောင့်လဲလို့ ဆိုရင် ဖြစ်သဘောရှိလာရင် ပျက်သဘော ဟာလဲပေါ်ရတော့မှာဘဲမဟုတ်လား။ ဒီတော့ အကြောင်းဇနက ကံနဲ့ အကျိုးဇနကကံလို့ ခွဲလိုက်ပါ။ နောက်တခါ ထပ်ပြီးဘော့ ဒီအကျိုးဇနက ကံဖြစ်တဲ့ ခန္ဓာကောင်ကြီးကတော့ တနေ့ပျက် သဘောထဲမှာဘဲ ကျသွားတော့မှာဘဲ မဟုတ်လား။ အဲဒီပျက်တဲ့ သဘောထဲမှာကို ဖြစ်တဲ့သဘောလေးက ရှိနေသေးတယ်။

အဲဒါသူကထပ်ပြီးပေါ်လိမ့်အုံးမယ်၊ ဒါဟာဘယ်သူလဲဆိုတော့ အကြောင်း ဥပထမ္မက ကံလို့ ခေါ်တယ်၊ ထပ်ပြောမယ် ဒီခန္ဓာ ကောင်ကြီးဟာ အကျိုးဇနက ကံကြီးက ပျက်သဘောပါ၊ ဒီ ထဲမှာ ဖြစ်သဘောတွေ မပေါ်ဘူးလား၊ အဲဒါ ဒီလူကောင်ကြီး ဟာ နှစ်ဆယ် ကိုးပါးသော ကံတွေကိုထပ်ပြီး အားထုတ်အုံး မှာဘဲ မဟုတ်လား၊ ရတနာသုံးပါးကို ယုံကြည်ပြီးတော့ ထပ်ချ လာအုံးမယ်။

ဒီလို လုပ်လာတဲ့ ဒါန သီလ ဘာဝနာတွေကို ဥပထမ္မက ကံလို့ ခေါ်တယ်၊ ဒီတော့ ဒါဟာ အကျိုးဇနက ကံဖြစ်တဲ့ ခန္ဓာကောင်ကြီးက ထပ်ဖြစ်လာတာဘဲ မဟုတ်လား၊ ဒီတော့ ဘုရား၊ ရဟန္တာ၊ အဂ္ဂသာဝက၊ မဟာသာဝကတွေကျတော့မှ ဒီကံ မျိုးစေ့ကို ထပ်မချတော့ပါ၊ အန္တတွေက မချဘဲနေမလား၊ ချကြ ပါတယ်၊ ဒီတော့ ထပ်ပြီး ဒီအကျိုး ဇနကကံကြီးက ချလာတာ က အကြောင်း ဥပထမ္မကကံပါ၊ ဒါကို ဆွယ်သွားပြီးတော့ နောက်ဆုံး ဒီခန္ဓာကောင်ကြီးဟာ သေတာနဲ့ အနာဂတ်ဘဝ မှာကို ဒီအကြောင်း ဥပထမ္မကကံက ခန့်ပြီးတော့ ခန္ဓာကောင် အသစ်ကြီး ထပ်ဖြစ်လာပြန်ပြီ။

အဲဒီလို ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ကြီး ပတ်နေတာဘဲ မဟုတ်လား၊ အဲဒါ “ ဖြစ်၊ ပျက်....ပျက်၊ ဖြစ် ” ဆိုပြီးတော့ ပတ်နေတယ်၊ ဒါကြောင့် ဘုရားရှင်က “ သင်ချစ်သားတို့သည်၎င်း၊ ငါ့ဘုရား သည်၎င်း၊ သံသရာကြီးထဲမှာ မရပ်မနား ရဟတ်ခြင်း ပမာ ဆီဆုံလည်တဲ့ နွားကြီးကဲ့သို့ပြေးသွားကျင်လည်ခဲ့ကြရလေပြီ ” လို့ ဟောကြားလာတာပါ၊ အဲဒါ အကြောင်း ဇနကကံကြောင့်

အကျိုးဇနကကံဖြစ်လာတယ်။ နောက်အကျိုး ဥပထမ္ဘက ကံကြီးကို ချလာပြန်တယ်။ နောက်အကျိုး ဥပထမ္ဘက ကံဆဲချုပ်သွားရော ဟိုဘက် ၁၀ မှာကို လူကောင်၊ နတ်ကောင်ကြီးတွေ သွားဖြစ်ပြန်ပြီ။

ဒီတော့ ယခုရနေတဲ့ ခန္ဓာကောင်ကြီးက ပစ္စုပ္ပန် အကျိုးကောင်ကြီးပါ။ ဒါကြီးကို ရလာတော့ရင် သာယာနေတယ် မဟုတ်လား။ သူ့မှတစ်ဆင့် ပြဋ္ဌာန်းနေတယ်။ အဲဒါကြောင့် စားမှု၊ သောက်မှု၊ နေမှု၊ ထိုင်မှုတွေကို မချို့တဲ့ အောင် လုပ်ပေးလာတယ်။ နောင်ဘဝမှာ ကောင်းရာရောက်အောင် (ဝါ) ခန္ဓာစားရအောင် ဒါန၊ သီလ ဖြစ်တဲ့ ကံမျိုးစေ့တွေကို လုပ်လာတယ်။ အဲဒီလို ကံမျိုးစေ့လေးတွေ ထွက်လာတာသည်ပင် ဒါဟာ ခန္ဓာကောင်ကြီးကို နှစ်သက်နေလို့ လုပ်နေတာဘဲ မဟုတ်လား။ ဒီတော့ ဒီလို ကံမျိုးစေ့တွေ ချနေတာကို ပစ္စုပ္ပန် အကြောင်းစက်လို့ ခေါ်တယ်။ နောက် အကျိုးကောင်ကြီးလဲ တဘဝ ခန္ဓာချုပ်သွားရော အဲဒါ ဒီကံတွေဟာ ဟိုဘက်ဘဝကို တနည်း အနာဂတ်ဘဝကို အကြောင်းဇနက ကံအနေနဲ့ ပို့ပေးလိုက်ပြီးတော့ ဘဝသစ်ကိုဖြစ်တယ်။

ဒီတော့ အကြောင်းဇနက၊ အကျိုး ဇနက၊ အကြောင်း ဥပထမ္ဘက၊ အကျိုးဥပထမ္ဘကကံတွေဟာ ဒီခန္ဓာ ကိုယ်ကြီးထဲမှာ ရှိနေတာဘဲ မဟုတ်လား။ ဒီတော့ ခန္ဓာကောင်ကြီးထဲမှာ ဖြစ်ပျက် နှစ်ပါးသာလျှင်ရှိတယ်။ (ဝါ) ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် စက်ရဟတ် ထဲမှာသာလျှင်ဘဲ ရှိနေကြတယ်။ အဲဒီလို ကိုယ် ကိုယ်မှာ ဒီတရားတွေ ရှိနေတာကို မြင်ပြီလား။ မြင်ရင် ဒီ ဖြစ်ပျက် ဖြစ်တဲ့ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ကြီးက လွတ်အောင် ဘယ်လိုလုပ်မလဲ။ ကိုင်း....

အမျိုးသမီးကြီးတွေဟာ ဒီပဋိစ္စ သမုပ္ပါဒ် ဖြစ် ပျက်ထဲကိုရောက်
နေကြတယ်။ ဒါကြောင့် မရပ်မနား သံသရာကြီးထဲမှာ ပြေး
သွားနေရတာပါ။

ဒီတော့ ဒီပဋိစ္စ သမုပ္ပါဒ်တရားကြီးထဲကို ဘာကြောင့်ရောက်
နေရသလဲ ဆိုရင် အကြောင်း ဇနက ကံ၊ အကျိုး ဇနက ကံ၊
အကြောင်း ဥပထမ္ဘက ကံ၊ အကျိုးဥပထမ္ဘက ကံတွေကို လုပ်နေ
ကြလို့ပါ။ ဒီတော့ ဒီဖြစ်ပျက် ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ကြီးကို ဘယ်လို
သိမ်းမလဲ၊ ဒီဖြစ်ပျက်နှစ်ပါးရှိနေသေးရင် သံသရာလည်နေအံ့
မှာဘဲ သံသရာမလည်ဘဲ ရပ်သွားအောင် ဒီ ဖြစ် ပျက် နှစ်ပါး
ကို ဘယ်လိုသိမ်းမလဲ၊ ဝိသုဒ္ဓိ တက်စဉ်အနေနဲ့ ကြည့်ရင် သမ္မ
သန နဲ့ ဥပယဉ္ဇယဉာဏ်မှာ မဂ္ဂါ-မဂ္ဂဉာဏဒဿန ဝိသုဒ္ဓိ-မဂ်
ဟုတ်သည် မဟုတ်သည်ကို အပိုင်အားဖြင့်ရင် သိတဲ့လမ်းပါ။
ဒါဟာ စင်ကြယ်တဲ့လမ်းကြီးပါ။

ဒီတော့ ဖြစ်ပျက် နှစ်ပါးကို ဖင်ထိုင်ပြီးနေသေးတာသည်ပင်
မဂ်မဟုတ်သေးပါ။ ဒီဖြစ်ပျက် နှစ်ပါးကို သိမ်းလိုက်မှ မဂ်ကို
ရောက်မယ် ကိုင်း...ဖြစ် ပျက် နှစ်ပါးကို သိမ်းပြမယ်။ ဒီတော့
ဖြစ်ပျက်နှစ်ပါးကို စက်ရဟတ် လေးပါးထဲကို ထည့်လိုက်ပါ။
အဘိတ်အကြောင်းစက် ဖြစ်သဘော၊ ပစ္စုပ္ပန်အကျိုးစက် ပျက်
သဘော၊ ပစ္စုပ္ပန်အကြောင်းစက်ဖြစ်သဘော၊ အနာဂတ်အကျိုး
စက် ပျက် သဘောလို့ ဆိုပြီး ထည့်လိုက်ပါ။ ဒီဖြစ်ပျက်နှစ်ပါးကို
ဒုက္ခနဲ့ သတ်ရမယ်။ ဘယ်လိုသတ်မလဲ ဒုက္ခကိုပြောပြမယ်။ ဒီတော့
သညာဝိညာဏ်ကပြောတဲ့ ဒုက္ခဟာ အလိုမကျရင်သာ ဒုက္ခပါ။
အလိုကျလာရင် သုခလို့ ဆွဲလာတယ်။ ဒါဟာသညာဝိညာဏ်သိ
ဒုက္ခမျိုးပါ။

နောက်ပညာမြင် ဒုက္ခဆိုတာက အလို ကျသည့်ဖြစ်စေ၊ အလိုမကျသည့်ဖြစ်စေ သဘာဝအတိုင်းဖြစ်ပေါ်နေတဲ့ ဒုက္ခကို ခေါ်တယ်။ ဒီတော့ ဖြစ်ပျက်ကို ပညာမြင် ဒုက္ခနဲ့ သတ်ရမယ်။ “ဒုက္ခလေးချက်၊ ရှင်စောမြက်၊ အနက်ဘယ်လို ဟောသလဲ” လို့ ဆိုရင်.... “ပြုပြင် နှိပ်စက်၊ ပူပန် ဖောက်လဲ့ ဒုက္ခဘဲ” လို့ ဟောတော်မူခဲ့သည့်အတိုင်း ဒီလေးချက်ပါ၊ ပြုပြင်တယ်ဆိုတာက အတိတ်အကြောင်း ဇနက ကံက စီမံပစ်ချလိုက်တဲ့ ဖြစ်သဘော လေးဟာက ပြုပြင်တဲ့ သဘောပါ။ သူက ပစ်ချလိုက်လို့ ဒုက္ခ တွေဟာ ပွားစီးလာတာဘဲ မဟုတ်လား။ ဒီတော့ ပြုပြင်တဲ့ဒုက္ခ ရဲ့သဘောကို မြင်အောင်ရှုရင် ဖြစ်သဘောဟာ သက်သာ လာတော့မယ်။

အဲဒါပြုပြင်မှုတွေများလာရင်ဘဲ ဒုက္ခတွေဟာများလာတော့ မယ်။ ပြုပြင်မှုတွေဟာ နည်းလာမှဒုက္ခဟာလဲ သက်သာလာ တော့မယ်။ ဒါကြောင့် အတိတ်က စီမံပစ်ချလိုက်တဲ့ အတိတ် အကြောင်းစက်ဖြစ်တဲ့ ဒီအကြောင်း ဇနကကံ ဖြစ်သဘောကို ပြုပြင်တဲ့သဘောနဲ့ သိမ်းပါ။ နောက်ပစ္စုပ္ပန်အကျိုးစက် အကျိုး ဇနကကံပျက်သဘောကျတော့ နှိပ်စက်တဲ့ သဘောနဲ့ သိမ်းပါ။

ဒီတော့ နှိပ်စက်တယ်ဆိုတာဟာ ဒီအကျိုးခန္ဓာကောင်ကြီး ကို ရနေတာသည်ပင် နှိပ်စက်တာဘဲမဟုတ်လား။ ဒီခန္ဓာကောင် ကြီး နှိပ်စက်တဲ့ ဒုက္ခအနေနဲ့ မြင်အောင် ရှုနိုင်လာရင်ဘဲ အဲဒါ အကြောင်းမျိုးစေ့ လေးတွေဟာကမပေါက်နိုင်တော့ပါ။ နောက် တခါ ပစ္စုပ္ပန်အကြောင်းစက်ဖြစ်တဲ့အကြောင်း ဥပထမ္မကကံရဲ့ ဖြစ်သဘောကို ပူပန်တဲ့ ဒုက္ခသဘောနဲ့ “ကံ” မျိုးစေ့တွေမကျ အောင် မြင်အောင်ရှုပါ။

နောက် အနာဂတ်အကျိုးစက် အကျိုးဥပထမ္မကကံ ပျက် သဘောကျတော့ ဖောက်ပြန်ပျက်စီးတဲ့ ဒုက္ခသဘောနဲ့ မြင် အောင်ရပါ။ ဒီတော့ ဒုက္ခလေးချက်ကို မြင်အောင်ရပါ။ အဲဒါ သညာဝိညာဏ်နယ်ထဲမှာ ရှိနေတဲ့ဖြစ်ပျက်ဟာ ပညာနယ်ထဲလဲ ကျလာရော ယခု ဒီ ဒုက္ခလေးချက်ကို လာတွေ့နေပြီ၊ အဲဒီလိုလဲ ပညာမြင် ဒုက္ခလေးချက်နဲ့ ရိုက်ထုတ်လိုက်ရော ဖြစ်ပျက်ဟာ မရှိတော့ပါ။

ဒီတော့ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ကြီးက ဘယ်သဘော ထွက်လာသလဲ ဆိုရင် ဖောက်ပြန်ပျက်စီးတာသည်ပင် နောင်တဖန်ထပ်ပြီးတော့ မဖြစ်နိုင်တဲ့သဘောထဲကို ဥက္ခေခာင်းကျသွားတယ်၊ ဒါဟာ အစဉ် ချုပ်နေတဲ့သဘောပါ။ ဒါဟာ ငြိမ်းစေ့ နိဗ္ဗာနဓာတ်ထဲကို ရောက်သွားပြီ၊ အဲဒါ နိဗ္ဗာနဓာတ်ကြီးကိုတွေ့နေပြီ၊ ဒီတော့ရင် အခု တလသင်တန်းမှာကို ဥပယဗ္ဗယဉာဏ်ကြီးက နေပြီးတော့ နိဗ္ဗာနဓာတ်ကြီးကို တချက်ပြလိုက်ပါပြီ။

ဤတွင် ဥပယဗ္ဗယဉာဏ် ဥက္ခေခာင်းကျပါပြီ။

ကိုင်း....သုခသုခ ခေါ်ကြပါတော့၊

သုခ-သုခ-သုခ။

ခန္ဓာပိုင်း အာနာပါနကဏ္ဍ

ဝါခေါင်လဆုတ် ၂-ရက် နေ့ဟောစဉ်

ပုံစံနိပါတ် (၁၅)

ဒီတော့ သတိပဋ္ဌာန်တရားတော်ကြီးကို အားထုတ်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်
ဟာ (ဝါ) သတိပဋ္ဌာန်တရားသင်တန်းကို လိုက်တဲ့ပုဂ္ဂိုလ်ဟာ
မဟာသတိပဋ္ဌာန် ပါဠိတော်ကြီးကို ရအောင် ကျက်ထားရမယ်၊
ဒီတော့ ဘုရားရှင် မဟာသတိပဋ္ဌာန် တရားတော်ကြီးကို ဟော
ကြားတော်မူတဲ့အခါမှာပဌမ.....

ဣဓ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု ကာယေ ကာယာနုပဿီ
ဝိဟရတိ အာတပီ သမ္ပဇာနော သတိမာ ဝိနေယျ
လောကေ အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿံ(လ)ဥဒ္ဓေသောနိဋ္ဌိတော။

(မဟာသတိပဋ္ဌာန်ပါဠိတော်)

ဘုရားရှင် ကိုယ်တော်မြတ်ကြီးက မဟာသတိပဋ္ဌာန်တရား
တော်ကြီးကို သတိပဋ္ဌာန်တရား ၄-ပါးလို့ သာခဲ့ပြီး ဟောကြား
သော်လည်း ကာယာနုပဿနာသတိပဋ္ဌာန်ကို တကယ်လုပ်ငန်းစဉ်
အနေနဲ့ အားထုတ်သွားရင် ကျန်သတိပဋ္ဌာန်တွေဟာလဲ ပါဝင်
သွားပါတယ်လို့ အဋ္ဌကထာကြီးတွေက ဖွင့်လာတယ်၊ ဒီတော့
မဟာသတိပဋ္ဌာန်တရား ဘယ်နှစ်ပါးရှိသလဲ၊ ကာယာနုပဿနာ
သတိပဋ္ဌာန်၊ ဝေဒနာနုပဿနာသတိပဋ္ဌာန်၊ စိတ္တာနုပဿနာ

ပုံစံနံပါတ် (၁၅)

သတိပဋ္ဌာန်၊ ဓမ္မာနုပဿနာသတိပဋ္ဌာန်ဆိုပြီး ၄-ပါးရှိပါတယ်။ ဒါဖြင့် ဒီမဟာသတိပဋ္ဌာန်တရား ၄-ပါးဟာ ဘယ်ကနေ ထွက်လာသလဲ။ ဒါကို ပဋ္ဌမဝေဘန်ရမယ်။ မိမိအားထုတ်တဲ့ သတိပဋ္ဌာန်တရားလုပ်ငန်းစဉ်ဟာ ဘုရားရှင်၏အလိုဘက်ကျဖြစ်ပြီလား ?

ဒီတော့ စားတယ် စားတယ်၊ သွားတယ် သွားတယ်ဆိုပြီး အားထုတ်နေတဲ့လုပ်ငန်းစဉ်တွေဟာလဲ ဘုရားရှင်ရဲ့ အလိုဘက်ကျဖြစ်ပြီလား - ဒီလိုကိုစစ်လာရမယ်။ ဘုရားရှင်ရဲ့ အလိုဘက်ကျမှ မဖြစ်ရင် နောက်ဆုံး ဒီအလုပ်တွေက သမထဝဲထဲဘဲ ကျနေမှာဘဲ။ ဒီတော့ စားတယ် စားတယ်၊ သွားတယ် သွားတယ်ဆိုပြီး မှတ်လာတာဟာ အမှတ်မြဲပြီဘဲ ဆိုကြပါရဲ့။ ဒီတော့ သင်္ကန်းသညာကို ကွဲရမယ်။ သညာဆိုတာ ဘာကိုမှတ်တာလဲ၊ သတိက ဘာကိုမှတ်တာလဲ။ ဒီတော့ သညာက မှတ်တယ်ဆိုတာ ပညတ်ကိုသာ မှတ်နိုင်ပါတယ်။ ဒါကြောင့်သညာဝိပူလ္လာသဆိုပြီး ပြုလာတာပါ။ ပရိသတ်ဆိုတာ သညာပါ။ သညာဆိုတာ ပညတ်ကိုသာမှတ်တယ်။ ဒါဖြင့် ဒီသညာဟာ ဘာပညတ်ကိုမှတ်တာလဲ။

စားတယ် စားတယ်၊ သွားတယ် သွားတယ် ဆိုတာသညာပင် နာမပညတ်နဲ့ သဏ္ဌာနပညတ်ကို မှတ်ဘာဘဲမဟုတ်လား။ ဒီတော့ အမှတ်မြဲလာတာဟာ ဘာတွေ မြဲလာတာလဲ။ နာမပညတ်နဲ့ သဏ္ဌာနပညတ်သာလျှင် မြဲလာတာဘဲ မဟုတ်လား။ အဲဒါ ဂုဏ်တော်ကိုးပါးကို ပုတီးစိတ်တဲ့အခါမှာ ဘုရားရှင်ရဲ့ ပုံတော်ဟာ ပေါ်လာသလို ပထဝီကသိုဏ်ကို ရှုပွားလာတဲ့အခါမှာ ပွားများပါ များလာတော့ ကသိုဏ်းဝန်းလေး ပေါ်လာသလို ဒီသဘာဝမျိုးတွေလို ပေါ်နေတာဘဲ မြဲနေတာဘဲမဟုတ်လား။

ဒီသဘာဝတွေနဲ့ ခုနက စားတယ် စားတယ်၊ သွားတယ် သွားတယ်လို့ မှတ်တဲ့သဘာဝနဲ့ ဘာများကွာခြားသလဲ၊ ဒီတော့ သညာရဲ့ အမှတ်ဟာ နာမပညတ်နဲ့ သဏ္ဌာနပညတ် ၂-ပါးကိုသာ မှတ်တာဖြစ်ခြင်းကြောင့် သူရဲ့ အမှတ်ဟာ သမထထဲမှာဘဲကျနေ ပါသေးတယ်။ ဒါဟာ တန်ဖိုးမရှိသေးပါ။ နောက်တခါ သတိ ဆိုတာ ဘာကိုခေါ်သလဲ၊ သတိဆိုတာ အောင့်မေ့တဲ့သဘော ပါ။ ဒါဖြင့်အောင့်မေ့တယ်ဆိုတာ ဘာကို အောက်မေ့တာလဲ ဒါကိုရှာရမယ်။

ဒီတော့ ဟိုနေ့က ဖြစ်ပျက် ၅ ပါးကို ဟောကြားခဲ့ပါပြီ။ ဒီတော့ ခန္ဓာဖြစ်ပျက်ဆိုတဲ့ အတိတ်စွန်း၊ အနာဂတ်စွန်းကို ဖြတ် လိုက်တဲ့ အခါမှာ အတိတ်စွန်းကနေ ထွက်ဆွဲတာ ကျတော့ သညာက္ခန္ဓာ၊ အနာဂတ် စွန်းကနေ ထွက်ဆွဲတာ ကျတော့ သင်္ခါရက္ခန္ဓာပါ။ ဥပမာ....

မောင်ကောင်းကြီး ဘာကိုမြင်သလဲ ?

လဘက်ရေပူကံကို မြင်ပါတယ်ဘုရား။

ဒါဖြင့်ရင် ဒီလဘက်ရေပူကံကို လဘက်ရေပူကံလို့ သိတာ ဟာ အခုမှသိတာလား၊ မင်းရဲ့ နှလုံးအိမ်ထဲမှာ သိထားတာ ရှိ သလား၊ ဒီတော့ အဆင်းနဲ့ အကြည်ဆုံလိုက်တဲ့အခါမှာ ပေါ် လာတဲ့ သပ္ပဋိသ သညာလေးဟာ ရုပ်နာမ်အနေနဲ့ သာရှိနေသေး တယ်။ ဒါဟာ ဘာဘဲဆိုတာကို လုံလောက်အောင်မသိသေးပါ။ သိလာအောင် ဆုံးဖြတ်ပေးတာက နှလုံးအိမ်ထဲမှာ အရင်က မှတ်လာတဲ့ သညာလေးဟာ အစဉ်သဘော အနေနဲ့ မနော ဝိညာဏ်ကြီးထဲမှာ ရှိနေတယ်။ ဒီသညာလေးကထွက်ပြီး ဒါဟာ ပူကံဘဲလို့ ဆုံးဖြတ်ပေးလိုက်တာပါ။

ဒီတော့နှလုံးအိမ်ကြီးထဲမှာ အရင်ကမှတ်လာတဲ့သညာလေးမှ မရှိရင်(၀၂)အရင်ကတခါမှ မမြင်ခဲ့ဘူးရင် ဆုံးဖြတ်လို့ မရပါ၊ (၀၂)ဒါဟာဘာဘဲဆိုတာကိုမသိပါ၊ အာရုံကိုဆုံးဖြတ်လို့မရပါ၊ မိမိရဲ့နှလုံးအိမ်ထဲမှာရှိမှ ဆုံးဖြတ်လို့ ရပါတယ်၊ ဒီလိုဆုံးဖြတ် ပေးတဲ့သညာလေးဟာ ပရမတ် ခန္ဓာလေးပါ၊ ဒါကိုသညာက္ခန္ဓာ လေးလို့ခေါ်တယ်၊ ဒါကြောင့် -

အဒဿနတော အာယန္တိ၊ ဘင်္ဂါဂစ္ဆန္တျာဒဿနံ။
အာကာသေဝိဇ္ဇုပါဒေါ၊ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ ဝယန္တိစ။

(ဝိသုဒ္ဓိမဂ်)

အဲဒီလို ဝိသုဒ္ဓိမဂ်ကြီးက ပြလာပါတယ်၊ ဒီတော့ ဟိုနေ့က ဖြစ်ပျက် ၅-မျိုးကို ပြလာခဲ့ပါပြီ၊ ဒီတော့ အဆင်းအကြည် အမြင်အသိ ဆုံတော့လဲ ရုပ်နာမ် အနေနဲ့ သာ ရှိနေသေးတယ်၊ သူ့မှာအာရုံကို အတိအကျ အနေနဲ့ မဆုံးဖြတ်နိုင်သေးပါ၊ ဘာကြောင့်လဲ ဒါဟာ အတိတ်က မြင်ဘူးခဲ့တဲ့ (၀၂) မှတ်လာခဲ့တဲ့ သညာလေးပေါ်သေးလို့ မဆုံးဖြတ်နိုင်သေးတာပါ၊ ဒါဟာ ရုပ်နာမ်အနေနဲ့ သာရှိနေသေးတယ်၊ နောက်ခန္ဓာလေးပေါ်လာမှ (၀၂)အတိတ်စွန်း သညာက္ခန္ဓာ နာမပညတ်နဲ့ အနာဂတ်စွန်း သင်္ခါရက္ခန္ဓာ သဏ္ဌာနပညတ် ၂-ပါး ညီညွတ်ပြီး ထွက်လာမှ ဒါဟာလက္ခဏာရေပုပ်ဘဲလို့ အာရုံကိုဆုံးဖြတ်နိုင်ပါတယ်။

ဒီသညာက္ခန္ဓာနဲ့ သင်္ခါရက္ခန္ဓာကို အခုမဟာသတိပဋ္ဌာန်ကြီး မှာ သတိလို့ပြောတာပါ၊ ဒီသဘာဝကိုယူစေလို၍ မဟာသတိ ပဋ္ဌာန်ကြီး၏ ပုဒ်တိုင်းပုဒ်တိုင်းမှာ(၀၂)ဆုံးတိုင်းဆုံးတိုင်းမှာ....

ယာဝဒေဝ ဥာဏမတ္တာယ ပဋိဿတိမတ္တာယ အနိဿိ
တောစ ဝိဟရတိ၊ နစကိဉ္စိလောကေ ဥပါဒိယတိလို့
ပြုလာပါတယ်။

ဒီတော့ သညာနဲ့သတိဟာ ဘယ်လိုကွာခြားသလဲ ဆိုတာကို
ယခုနဲ့ပြလိုက်ပြီ၊ ဒီတော့ကွဲပြားသွားပြီမဟုတ်လား။

သညာဆိုတာက ပညတ်သဘောကို မှတ်နေတာပေါ့၊ ဒီတော့
မဟာသတိပဋ္ဌာန်တရားတော်ကြီးဟာ အင်မတန်မှ နက်နဲခက်ခဲ
သိမ်မွေ့လှပါတယ်၊ ဒီတော့ သတိဟာ ဘယ်စိတ်မှာ ယှဉ်သလဲ၊
သေးငယ်စိတ် တခုယုတ် ခြောက်ဆယ်မှာယှဉ်ပါတယ်၊ သညာ
ကျတော့ စိတ်တခုယုတ်ကိုးဆယ်မှာယှဉ်ပါတယ်၊ ဒါကအဘိဓမ္မာ
နည်းပါ။ အရင်က ဆရာတော်တို့ တရားအားထုတ်လာတဲ့အခါ
မှာ အဲဒါ စားတယ် စားတယ်၊ သွားတယ်သွားတယ်ဆိုပြီး အား
ထုတ်လာခဲ့ပါတယ်၊ ဒီလို လုပ်ငန်းစဉ်တွေကို ယခု မဟာသတိ
ပဋ္ဌာန်လုပ်ငန်းစဉ်နဲ့ ချေလိုက်တဲ့အခါမှာ ဘာတွေကျန်နေသလဲ
ဆိုရင် အဲဒါဘာမှမကျန်တော့ပါ။

ဒီသဘာဝတွေကို ယခု အားလုံး ချေပစ်ရတော့မယ်၊ စိတ်
မဆိုးပါနဲ့၊ ဘာကြောင့်လဲ၊ ဆရာတော်တို့ အရင်က တောင်တန်း
တွေပေါ် ဘက်ပြီး တရားအားထုတ်လာတုန်းက အဲဒါ နိမိတ်
လေးတွေရလာတော့ အထင်ကြီးမိပါတယ်၊ အဲဒါ အကြား
အမြင်တွေပါ ရလာပါတယ်၊ သဏ္ဌာန် အရိပ် နိမိတ်လက္ခဏာတွေ၊
ပေါ်လာတယ်၊ ဒီတော့ ဝိပဿနာဘက်ကို ကူးခါနီးတော့
ဝိပဿနာ ဆရာကြီး တယောက်နဲ့ တွေ့တဲ့အခါမှာ မင်းကို
ဝိပဿနာဘက်ရောက်အောင် မနဲ့ဆွဲသွင်းရအုံးမယ်လို့ ပြော
ပါတယ်။

မင်းမှာ သညာအမှတ်တွေနဲ့ သာ အချိန်ကုန်နေတယ်။ ဒီအစွဲတွေဟာ မင်းမှာပိုပြီးကြီးနေတဲ့အတွက် ဝိပဿနာထဲ ရောက်အောင် မနဲဆေးကုရအုံးမယ်။ မင်းလုပ်လာတဲ့ အလုပ်တွေဟာ ဥပါဒါနီရဲ့ အစီးအပွားထဲသာ ကျနေတယ်လို့ အဲဒီလို ပြောလိုက်တဲ့အခါမှာ ဆရာတော်ဟာ ကြက်သီးမွေးညှင်းတွေ ထပြီး ဝိပဿနာဆရာကြီးကို ထထိုးချင်လာတယ်။ ဒါဟာ မိမိလုပ်လာတဲ့ အလုပ်တွေကို ငွေပြီးတော့ မှားတာဘဲဖြစ်စေ၊ မှန်တာဘဲဖြစ်စေ သည်းမခံနိုင်အောင် ဖြစ်လာပါတယ်။ ဒါကြောင့် ဒီသဘာဝတွေကို သတိကားပြီး စိတ်မဆိုးကြပါနဲ့ (၀၂)ယခု သတိပဋ္ဌာန်ကြီးကို ချေလာတဲ့အခါမှာ စိတ်မဆိုးကြပါနဲ့။

အခု မဟာသတိပဋ္ဌာန်တရားတော်ကြီးက အားလုံးကို ချေရတော့မယ်။ ကိုင်း....သညာနဲ့သတိ ကွဲသွားပြီ မဟုတ်လား။ ဒီဘော့ အဆင်း၊ အကြည်၊ အမြင်၊ အသိ ၄ ပါးဆုံသော်လဲ အာရုံကို အသေအချာ မဆုံးဖြတ်နိုင်သေးပါ။ အဲဒါ နှလုံးအိမ်မှာရှိနေတဲ့ အတိတ်စွန်းသညာကွနွာနဲ့ အနာဂတ်စွန်း သင်္ခါရကွနွာတို့က နာမပညတ်နဲ့ သဏ္ဌာနပညတ်တို့ကို ဝင်ဆွဲလိုက်မှ အာရုံကို ဆုံးဖြတ်လာနိုင်တယ်။ ဒါကို သတိလို့ ခေါ်တာပါ။ ဒီသတိဟာ တဏှာ ဒိဋ္ဌိတွေ မမှီဘဲ ဖြစ်နေတာပါ။ အခု သတိနဲ့ သညာကို သာမညဇနာကသာ ခွဲပြလိုက်ပါပြီ။ နောက်ကဏ္ဍကျတော့လဲ ထပ်ပြီးပြောပြပါအုံးမယ်။ အခုပြလိုက်တဲ့အတိုင်း မဟာသတိပဋ္ဌာန်တရားကြီးရဲ့ လုပ်ငန်းစဉ်ကို နားလည်သွားရင် သာသနာပြုနိုင်လာပါပြီ။

ကိုင်း....မဟာသတိပဋ္ဌာန် တရားတော်ကြီးကို ဘုရားရှင်ဘာကြောင့် ဟောကြားတော်မူတာလဲ။ ဘယ်ဟာကိုဆွဲပြီးဟော

သလဲ၊ ဒီမဟာသင်္ကပ္ပဋ္ဌာန် တရားကြီးဟာ နိဗ္ဗာန်သို့သွားတဲ့ တကြောင်းတည်းသော လမ်းကြီးပါ။ ဒီပြင်ဟာမရှိတော့ပါ။ ဓမ္မစကြာ အနုတ္တလက္ခဏသုတ် တရားတော်တွေဟာလဲ ဒီမဟာ သင်္ကပ္ပဋ္ဌာန် တရားတော်ကြီးထဲမှာသာ ဥက္ခေဒ်ချရပါတယ်။ ဓမ္မက္ခန္ဓာပေါင်း ၁၄၀၀၀-တို့ဟာလဲ ဒီမဟာသင်္ကပ္ပဋ္ဌာန်တရား တော်ကြီးထဲမှာသာ ဥက္ခေဒ်ကျရပါတယ်။

ဒီမဟာသင်္ကပ္ပဋ္ဌာန်တရားတော်ကြီးကို ဘုရားရှင် ဝါတော် (၂၀) ပြည့်မှ ဟောကြားတော်မူတယ်။ ဒီတော့ ဓမ္မစကြာတရား တော်ကြီးဟာလဲ သစ္စာ(၄) ပါး ကဏ္ဍပြီးလို့ သစ္စဉာဏ်၊ ကိစ္စ ဉာဏ်၊ ကတဉာဏ်တွေကို ရောက်လာရင်တဲ မဟာသင်္ကပ္ပဋ္ဌာန် တရားတော်ကြီးထဲကို ဝင်လာရတော့တယ်။ ဒီတော့ မဟာသင်္က ပဋ္ဌာန်တရားတော်ကြီးနှင့်တကွ တက်လာပါတယ်။ အဲဒါဓမ္မစကြာ တရားတော်၊ အနုတ္တလက္ခဏသုတ် တရားတော်တွေကို နာယူ မှတ်သားပြီးမှ မဟာသင်္ကပ္ပဋ္ဌာန် တရားတော်ကြီးကို တက်ရပါ တယ်။ နောက်ဝိသာခါတရားဓါတ်ကြီးကို နာယူပြီးမှတက်ရပါ တယ်။ ပါရမီလုပ်ငန်းစဉ်တွေကနေတက်ရင်လဲရပါတယ်။

ဒီတရားတော်ကြီးကို ကမ္မဋ္ဌာန်းကျောင်းတိုက်တွေ ဆောက် လုပ်ပြီးမှ ယခု တက်လာရတာပါ။ ဒီတော့ ပါရမီ လုပ်ငန်းစဉ် အနေနဲ့ ဖွင့်လာတာဟာ သတ္တဝါတွေရဲ့ အကျိုးစီးပွားတွေပါ။ ဒီကမ္မဋ္ဌာန်းကျောင်းတိုက်တွေ၊ ဝိသာခါဆွမ်းချက်ကျောင်းကြီး တွေရဲ့ လုပ်ငန်းစဉ်တွေကနေပြီး အသိဉာဏ်တွေကို ယူလာရပါ ဟယ်။ နောက် သဘာဝအားဖြင့်လဲ တက်လို့ရပါတယ်။ အခု တရားနာယူကြတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်တွေဟာ အသိဉာဏ်တွေ ဘယ်လောက် သဘာဝတွေ တက်လာသလဲ၊ ဒီလို အသိဉာဏ်တွေနဲ့ တက်လာ ပါတယ်။

ဒါကြောင့်လုပ်ငန်းစဉ်အနေဖြင့်တက်ခြင်း၊ ပါရမီလုပ်ငန်းစဉ် အနေဖြင့်တက်ခြင်း၊ သဘာဝအားဖြင့်တက်ခြင်းဆိုတဲ့ ၃-ချက်နဲ့ အခုတက်လာခဲ့ကြပါတယ်။ အခုသတိပဋ္ဌာန်တရားတော်ကြီးကို ရှာရတော့မယ်၊ ဒီတော့ အာနာပါနဲ့ လုပ်ငန်းစဉ်ကြီးကို ယခုသတိပဋ္ဌာန်တရားတော်ကြီးက ချေတော့မယ်၊ ကိုင်း....ငုံ့စံနဲ့ လျှော်တဲ့ဟာကို ပြောပြတော့မယ်။ ဒီမဟာသတိပဋ္ဌာန် တရားတော်ကြီးကို ဘယ်ကနေထုတ်ပြီး ဘုရားရှင် ဟောကြားတော်မူတာလဲ၊ ဘုရားရှင်ကိုယ်တော်မြတ်ကြီးက ဒီမဟာသတိပဋ္ဌာန် တရားတော်ကြီးကို ဘယ်သဘာဝပေါ်မှာချသလဲ။

ဒီတော့ နိစ္စသဘာဝ- သတ္တဝါတွေဟာ ခိုင်မြဲတယ်လို့ အနှစ်အသားနဲ့ ဆွဲယူခြင်းကို နိစ္စ သဘာဝလို့ ခေါ်တယ်၊ သုခသဘာဝ- ချမ်းသာတယ်လို့ ဆွဲယူခြင်း၊ သုဘသဘာဝ-တင့်တယ်တယ်လို့ စွဲယူခြင်း၊ အတ္တသဘာဝ-အနှစ်အသားရှိတယ်လို့ စွဲယူခြင်း၊ (၈၁) ငါပိုင်တယ်၊ ငါဆိုင်တယ်လို့ စွဲယူခြင်းတို့ကိုခေါ်တယ်။ ဒီသဘာဝ ၄-လုံးရဲ့ အရိပ်ပျောက်ပျက်သွားအောင်လို့ ဒီမဟာသတိပဋ္ဌာန် တရားတော်ကြီးကို ဘုရားရှင်ဟောကြားတော်မူတာပါ။ ဒါဖြင့် ဘယ်လိုဖျက်မလဲ၊ နိစ္စသဘာဝကို ကာယာနုပဿနာ သတိပဋ္ဌာန်နဲ့ ဖျက်ရမယ်၊ သုခသဘာဝကို ဝေဒနာ နုပဿနာ သတိပဋ္ဌာန်နဲ့ ဖျက်ရမယ်၊ သုဘသဘာဝကို စိတ္တာနုပဿနာ သတိပဋ္ဌာန်နဲ့ ဖျက်ရမယ်၊ အတ္တ သဘာဝကို မောနုပဿနာ သတိပဋ္ဌာန်နဲ့ ဖျက်ရမယ်။ ဒါကြောင့် ဒီသဘာဝ ၄-လုံးပျက်သွားအောင်လို့ ဘုရားရှင်က ဒီ မဟာသတိပဋ္ဌာန်တရားတော်ကြီးကို ဟောကြားတော်မူတာပါ။

ဒီသဘာဝ ၄-လုံးကို ငိပဿနာဉာဏ်နဲ့ ကြည့်ရင် ဘယ်ဉာဏ်က နေပြီး ပယ်သတ်သလဲ၊ ဒါဟာအရေးကြီးပါတယ်၊ ဒီတော့ သတိပဋ္ဌာန်တရားကို အားထုတ်ဘဲနဲ့ ရောက်တာလဲ ရှိပါတယ်၊

အားထုတ်လို့ ရောက်နေတာလဲ ရှိပါတယ်။ ဒီတော့ သောတာပတ္တိမဂ်၊ သောတာပတ္တိဖိုလ်၊ သကဒါဂါမိမဂ်၊ သကဒါဂါမိဖိုလ်၊ အနာဂါမိမဂ်၊ အနာဂါမိဖိုလ်၊ အရဟတ္တမဂ်၊ အရဟတ္တဖိုလ်ကို ရနေရင် သတိပဋ္ဌာန်တရားတော်ကြီးကို အားထုတ်ရဲတော့ဘဲ ပြည့်စုံနေပါပြီ။ ဒီတော့ သောတာပန် ပုဂ္ဂိုလ်ဟာ ခမ္မာနုပဏ္ဏနာသတိပဋ္ဌာန်နဲ့ ပြည့်စုံနေပြီ။ အဲဒါ မြင်တွေ့နေတဲ့ သဘာဝတွေမှန်ရင် တရားအနေနဲ့ သာမြင်နေပြီ။ (၀၇) သုလုပ်သမျှမမှားတော့ပါ။ အမှန်ကြီးသာ ဖြစ်နေပါပြီ။ အမှားမရှိဘဲမှ.....

ကုက္ကုရမိတ္တနေသဒမုဆိုးဝတ္ထု။

ဘုရားရှင် ကိုယ်ဘော်မြတ် ရာဇဂြိုဟ်ပြည်မှန် ဝေဠုဝန်ကျောင်းတော်၌ သီတင်းသုံးနေတော်မူစဉ် ရာဇဂြိုဟ်ပြည်ကြီး၌ အဆင်းလှပသော သူဌေးသွီးတယောက်သည် ဘု (၇) ဆင့် ရှုံးသော ပြာသာဒ်၏အထက်၌နေလျက် လေသောက်ပြုတင်းဖြင့် ခရီးမကို ကြည့်ရှုသည်ရှိသော် သားသမင်တို့ကိုသတ်၍ အသက်မွေးမှုကိုပြုသော မုဆိုးတယောက်သည် သူ၏လှည်းဖြင့် မြို့သို့လာသည်ကိုမြင်၍ ချစ်ခင်စိတ်ရှိရကား ထိုသူ၏ထံ အသွားအပြန် အမေးခိုင်းပြီး သိရသည်နှင့်တပြိုင်နက် သူဌေးသွီးသည် ဥစ္စာထုပ်ကိုပိုက်ပြီး ထိုမုဆိုး၏ လာလတ်သော လမ်းကစောင့်ကာ လှည်းနောက်သို့ လိုက်လေ၏။ မုဆိုးက အဘန်တန် တားမြစ်သော်လဲ မရသဖြင့် လှည်းပေါ်သို့တင်ပြီး ခေါ်ဆောင်သွားလေ၏။

အမိအဘတို့ကလည်း သွီးလေးကို ရှာဖွေမတွေ့သဖြင့် သေလွန်ပြီထင်မှတ်ခါ ဆွမ်းသွတ်အမျှငှာလိုက်ကြသည်။ ထိုသူဌေး

သွီးသည်လည်း မုဆိုးနှင့်သင့်မြတ်နေကြ၍ သား (၇) ယောက် ဖွားမြောက်၍ အရွယ်ရောက်ကာလ သတ္တုသွီးတို့နှင့် ထိမ်းမြား လက်ထပ်၍ ပေးလေ၏။

ဘုရားသခင်သည် မုဆိုးသား ချွေးမတို့၏ ဥာနိဿယကို မြင်တော်မူ၍ မုဆိုး၏ ကျော့ကွင်းထောင်ထားရာအရပ်သို့ ကြွ သွားတော်မူလေ၏။ ထိုနေ့ ကျော့ကွင်း၌ တကောင်မျှမမိ၊ ထိုကျော့ကွင်းအရင်း၌ ခြေတော်ရာကိုပြု၍ ဘုရားသခင်သည် တခုသော ချုံ၏အောက်၌ နေတော်မူ၏။ မုဆိုးသည် လာလတ်၍ ကျော့ကွင်းကို ကြည့်သော် တကောင်သော သားသမင်မျှကို မတွေ့ဘဲ ခြေရာကိုသာမြင်သော် ခြေရာရှင်အား ရန်ငြိုးဖွဲ့ပြီး လိုက်ရှာရာ ချုံရင်း၌ မြတ်စွာဘုရားသခင်ကို တွေ့မြင်၍ သတ် အံ့ဟု လေးကိုဆွဲငင်၍တင်၏။ မြတ်စွာဘုရားသခင်သည် လေးကို တင်ခွင့်ပေး၍ ချခြင်း ပစ်လွှတ်ခြင်းအခွင့်ကို ပေးတော်မမူ၊ ထိုမုဆိုးသည် လေးကိုကိုင်ပြီး မှိုင်တွေ့ချကာ တည်နေရလေ၏။

ထိုအခါ မယားခင်ပွန်းမက သားတို့အထံသွား၍ သင်တို့၏ အခင် ခါတိုင်းနှင့်မတူ အချိန်ကြာနေချေသည်။ သင်တို့လိုက်ကြ ကုန်လေ့ဟု မိခင်ကစေလွှတ်သဖြင့် (၇)ယောက်သော သားတို့ သည် လေးမျှားကိုယ်စီဖြင့် တောသို့လိုက်သွားရာ မတုန်မလှုပ် တည်နေသော အခင်ကို၎င်း၊ ချုံရင်း၌နေသော မြတ်စွာဘုရား ကို၎င်း တွေ့မြင်၍ ဤသူသည် ငါတို့အခင်၏ ရန်သူဘဲ အောက် မေ့ကာ လေးကိုဆွဲငင်၍ တင်ကုန်၏။ မြတ်စွာဘုရား၏ တန်ခိုး တော်ကြောင့် ထို (၇)ယောက်သော သားတို့သည်လည်း အခင် နှင့်အလားတူစွာ လေးကိုပစ်ခြင်းငှါမစွမ်းနိုင်ဘဲ မှိုင်တွေ့ချကာ တည်နေကြကုန်၏။

ထိုအခါသားတို့၏မိခင်သည် မလာနိုင်တာနှင့် ချွေးမတို့ကို ခေါ်ပြီး လိုက်သွားရာ မတုန်မလှုပ်တည်နေကုန်သော ခင်ပွန်း လင်နှင့်တကွ သားတို့ကိုမြင်၍ ကြည့်သော် မြတ်စွာဘုရားကို မြင်ပြန်သဖြင့် လက်နှစ်ဖက်မြှောက်ပြီး ကျွန်တော်မ၏ဖခင်ကို မဖျက်ဆီးကြပါကုန်လင့်ဟု ဟစ်အော်၏ မုဆိုးသည် ဇနီးသည် အသံကိုကြား၍ ဤသူသည်ငါ၏ယောက္ခမပေတကား၊ ငါသည် ဝန်လေးသောအမှုကို ပြုမိလေစွဟုကြံ၏။ သားတို့သည်လည်း ငါတို့၏ အဘိုးအား ပြစ်မှားမိချေပြီဟုဆိုကြ၏။ မုဆိုးသည် ငါ၏ယောက္ခမပေတည်းဟု မေတ္တာစိတ်ကိုဖြစ်စေ၏။ သားတို့ သည်လည်း ငါတို့၏အဘိုးပေတည်းဟု မေတ္တာစိတ်ကိုဖြစ်စေ ကုန်၏။

ထိုအခါ သူဌေးသွီးသည် ထိုသားလင်ခင်ပွန်းတို့၏ လက်၌ရှိ သောလေးတို့ကို လျင်စွာဆွဲယူစွန့်ပစ်ပြီး၍ ငါ၏ဖခင်ကို သည်း ခံစေကြကုန်လော့ဟုပြော၏။ မြတ်စွာဘုရားသခင်သည် ထိုသူ တို့၏ နူးညံ့သောစိတ်ကိုသိ၍ လေးကိုချခွင့်ပေးလေလျှင် ထိုသူ တို့သည် မြတ်စွာဘုရားအား ရှိခိုးဦးချ၍ “အရှင်ဘုရားတပည့် တော်တို့အား သည်းခံတော်မူပါ” ဟု လျှောက်ကြသဖြင့် မြတ် စွာဘုရားသခင်သည် အစဉ်သောတရားစကားကို ဟောကြား တော်မူလေ၏။ ဒေသနာတော်၏အဆုံး၌ မုဆိုးနှင့်တကွ မိသား စုအားလုံး (တဆယ် ငါးယောက်တို့သည်) သောတာပတ္တိဖိုလ်၌ ဘည်လေ၏။

သူဌေးသွီးသည်ကား မိဘအိမ်၌နေစဉ်ကပင် သောတာပန် ဖြစ်နေပြီး မုဆိုး၏အလိုကျ လေးညို့တို့ကို ပြင်ပေးကာပြုစု၏။ သောတာပန်ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် သူတပါးအသက် ပယ်ဖျက်ခြင်း

အမှု ပြုလုပ်ပါသေးသလော ဟူသော စကားကို ဖြစ်စေကြ၍
ဘုရားသခင်က အကုသိုလ်စေတနာမရှိ၍ အကုသိုလ်မဖြစ်၊ လက်၌
အနာမရှိသောသူသည် အဆိပ်ကို ကိုင်သော်လည်း အဆိပ်မဖြစ်
သကဲ့သို့ ထိုမိန်းမအားလေးမြားစသည် လင်အား ပေးရသော်
လည်း ဤလေးမြားဖြင့် သူတပါးအသက် သတ်ခြင်းပြုစေသ
တည်းဟူသော စိတ်သည် ထိုမိန်းမအား မရှိဟုဟောတော်
မူလေ၏။

ဒါဟာ သူ့မှာ ဓမ္မာနုပဿနာသတိပဋ္ဌာန်တရားကို မျှိုထား
တဲ့အတွက် ဒိဋ္ဌိစွဲမရှိတော့ပါ၊ ဒိဋ္ဌိစွဲမရှိတော့လို့ ကံမဖြစ်တော့
ပါ၊ ဒီတော့ သောတာပန်ဟာ အိမ်ယာတည်ထောင်နေလို့
အမြင်သာတူသော်လဲ သဘာဝတွေကခြားသွားပြီ မတူတော့ပါ၊
သောတာပန်ပုဂ္ဂိုလ်တွေ အိမ်ယာတည်ထောင်နေတာဟာ မကင်း
တဲ့အနေနဲ့သာ ရှိတော့တယ်။

ဥပမာ....ဦးဘတုတ်ကြီး အိမ်သာတက်တဲ့အခါမှာသာယာထဲ
အနေနဲ့ များ တက်သလား - မတက်ပါ၊ အဲဒါ မကင်းတဲ့အနေနဲ့
သာ တက်ပါတော့တယ်၊ အနွဲ့တွေကျတော့ ဒိဋ္ဌိကြီးက ရှေ့သွား
ပြုနေတဲ့ အတွက်ကြောင့် ဒီ ဒိဋ္ဌိကြီးနဲ့ဘဲ ကာမဂုဏ်တွေကို
ခံစားနေသေးတယ်၊ (၀၂) အလွန် ရှင်လန်း နှစ်သက်နေသေးတယ်၊
သောတာပန်တွေကျတော့ အမြင်သာတူသော်လဲ သဘာဝတွေက
ကွာခြားသွားပြီ။

ဒါကြောင့် သောတာပန်ပုဂ္ဂိုလ်ဟာ ဓမ္မာနုပဿနာသတိ
ပဋ္ဌာန်ကို ရနေပြီ၊ သကဒါဂါမ်ပုဂ္ဂိုလ်ကျတော့ စိတ္တာနုပဿနာ
သတိပဋ္ဌာန်ကို ရနေပြီ၊ အနာဂါမ်ပုဂ္ဂိုလ်ကျတော့ ဝေဒနာ

နုပဿနာသတိပဋ္ဌာန်ကိုရနေပြီ၊ ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်ကျတော့ ကသယာ
နုပဿနာသတိပဋ္ဌာန်နဲ့ ပြည့်စုံနေပြီ၊ (၀၇) ကိန်းနေပြီ၊ ဒီတော့
ဘာသတိပဋ္ဌာန်ကို ပွားနေစရာ လိုသေးသလဲ။

ကိုင်း.... ဘုရားရှင်၊ မဟာသတိပဋ္ဌာန် တရားတော်ကြီးကို
ဟောကြားတော်မူတာဟာ ဘာကို ပယ်စေလို၍ ဟောကြားတာ
လဲ၊ သာရ ၄-လုံးကိုပယ်စေလို၍ ဟောကြားတာပါ၊ ဒါဖြင့်
ဒီသာရ ၄-လုံးကို ဝိပဿနာနဲ့ ဘယ်ဉာဏ်တွေက ချေသလဲ၊
(၀၇) ဝိပဿနာ ဘယ်ကဏ္ဍက ချေသလဲ၊ ဒါကို စဉ်းစားပါ၊
ဒီတော့ ဝိသာခါ တရားဓာတ် လုပ်ငန်းစဉ်ဟာ အင်မတန်မှ
ကျေးဇူးများပါတယ်၊ ဒီဝိသာခါတရားဓာတ်ကို ကြေလာရင်ဘဲ
တည်ဆောက်သမျှဟာတွေ မှန်သမျှဟာ ခိုင်မြဲလာပါပြီ၊ ယခု
တော့ “ထောင်ကဲဦ ချစ်ရွှေ” ဟာတောထဲတောင်ထဲမှာ အား
ထုတ်လို့ မလွယ်ကူတော့ပါ၊ အဲဒါ- ပါရမီ လုပ်ငန်းစဉ်အနေနဲ့
အိမ်ယာတည်ထောင်ရင် ပါရမီ လုပ်ငန်းစဉ်ကနေ မဂ်တရား၊
ဖိုလ်တရားကို ရအောင်ရှာရတော့မယ်၊ ဒီတော့ သားမယားတွေ
ဟာ သာမညနေ့ဘင်ကြိုးလို့ ထောင်လိုက်ပါနဲ့....။

ဒီတော့ရှေ့က ပုဂ္ဂိုလ်တွေလို (၀၇) ဥဒ္ဓါဒ္ဓိတည။၊ ဝိပဋ္ဌိ
တည။ ပုဂ္ဂိုလ်တွေလို လွယ်လွယ်နဲ့ သားမယားတွေကို ပယ်ပြီး
သူတို့သာလျှင် တရားအားထုတ်လို့ ရပါတယ်၊ အခု သာသနာ
တော်ရဲ့ နောက်ပိုင်းမှာကို နေယျပုဂ္ဂိုလ်တွေသာ ဖြစ်နေကြတဲ့
အတွက်ကြောင့် အဲဒါ သားမယားတွေကိုပယ်ပြီး တောထွက်ပြီး
အားထုတ်လို့ မရတော့ပါ၊ ဒီတော့အိမ်ယာထောင် သောတာပန်
လမ်းကိုသာ လိုက်ရတော့မယ်၊ ဒါ့ကြောင့် ပါရမီလုပ်ငန်းစဉ်နဲ့
တွဲပြီး တက်ရတော့မှာဘဲ မဟုတ်လား၊ ရဟန်းတော်တွေဟာ

ကိလေသာတွေကို တွန်းခွာချတဲ့ အခါမှာလဲ ဓုတင် (၁၃) ပါး
မှာ တပါးပါးကို အားထုတ်ရပါတယ်။

ဒီတော့သာရ(၄)လုံးကို ဝိပဿနာဘယ်ညာဏ်ကဖြတ်သလဲ၊
ဘင်္ဂညာဏ်(၀၁) ပညာမြင်အနိစ္စညာဏ်က ဖြတ်ပါတယ်။ ယခုမဟာ
သတိပဋ္ဌာန်တရားတော်ကြီးကို တက်လာတယ် ဆိုရင်ဘဲ ကိုယ်
မှာ ပရမတ်ဓရ၊ ဓာတ်ရေရှိရမယ်။ ဒါမှ ဒီမဟာသတိပဋ္ဌာန်
တရားတော်ကြီးကို တက်လို့ရမယ်။ ဒီမဟာသတိပဋ္ဌာန် တရား
တော်ကြီးကို ဘာကိုပယ်စေလို၍ ဘုရားရှင်ဟောကြားပါသလဲ
ဆိုရင် သမ္မောဘဝိနောဒနီ အဋ္ဌကထာကြီးက သာရ(၄)လုံးကို
ပယ်စေလို၍ ဟောကြားတော်မူတာပါလို့ ပြောပါတယ် ဘယ်
လိုပဲသလဲ။

ဝိပဿနာညာဏ်နဲ့ ဆိုရင် သာရ(၄)လုံးကို ဘင်္ဂညာဏ်နဲ့ ပယ်
သတ်ပါတယ်။ ဒါကိုထပ်ပြောပြမယ်—နာမရူပ ပရိစ္ဆေဒညာဏ်က
သညာကပြောတဲ့ ရုပ်နာမ်ကို ပယ်သတ်ခဲ့တယ်။ ပစ္စယ ပရိဂ္ဂဟ
ညာဏ်ကျတော့ ဝိညာဏ်ကပြောတဲ့ ရုပ်နာမ်ကို ပယ်သတ်ခဲ့တယ်။
သမ္မသနညာဏ်ကျတော့ သညာကို ပယ်သတ်ခဲ့တယ်။ ဥဒယဗ္ဗယ
ညာဏ်ကျတော့ ဝိညာဏ်ကြီးကို ပယ်သတ်ခဲ့တယ်။ ဒီတော့သညာ
ဝိညာဏ်လဲသေသွားရော သူ့ဘုံရဲ့ ဧရသောက်မြစ်တွေကို ဆွဲထုတ်
လိုက်တဲ့ အခါမှာ အဲဒါ နိစ္စသာရ၊ သုခသာရ၊ သုဘသာရ၊
အတ္တသာရဆိုပြီး သာရ(၄)လုံးကို လာတွေ့တယ်။

ဒီတော့သာရ(၄)လုံးကို ဘင်္ဂညာဏ်ကြီးက ပယ်သတ်လိုက်တယ်။
ဒီလိုကို ဝိပဿနာညာဏ်တွေမှာကြေလာရမယ်။ ဒီလို ကြေလာ
တော့မှဘယ်ပုဂ္ဂိုလ်တွေဘဲ တရားဟောဟော တရားနာနိုင်လာပြီ

အာနာပါနကို အားထုတ်လာတဲ့အခါမှာလဲ ပဋ္ဌမနှုတ်ခမ်းဖျား၊ နှာသီးဖျားကနေ ထွက်လေ ဝင်လေကို မှတ်လာရပါတယ်။ ဒီလို မှတ်ပါများလာတော့ အမှတ်လေးမြဲလာတော့တယ်။ မှတ်ပါများ လာတော့ (ဝါ) လုလွ်ပြုပါများလာတော့ အဲဒါသဏ္ဌာန်အရိပ် နိမိတ်လက္ခဏာတွေ ပေါ်လာတော့တယ်။ ဒီကနေရုပ်နဲ့ခံကူးဆို ရင် ဘာမကူးတတ်စရာရှိသလဲ။ အဲဒါသညာကထွက်နေတဲ့အရောင် လေးတွေဘဲ မဟုတ်လား။ ဒီတော့ သညာကထွက်နေတဲ့ အရောင် လေးတွေကရုပ်၊ သညာကနာမ်၊ ဒီလို ကူးနိုင်လာရင်ဘဲ ဟုတ် လာပြီ။ အခုတော့ ဒီလိုမကူးနိုင်ကြဘဲ ပညတ်တွေနောက်လိုက် ပြီး ကူးနေရင် ဘယ်မှာဟုတ်တော့မှာလဲ။

ဒီတော့ အာနာပါနကနေပြီး မှက်ကိုတခါထဲတက်လို့ မရပါ။ ဒါကို သေသေချာချာမှတ်ထားပါ။ ဒီတော့ သာရ (၄)လုံးဟာ ဝိညာဏ်ကြီးရဲ့ ရေသောက်မြစ်ပါ။ ဒီသာရ (၄)လုံးကို ပယ်သတ် ဖို့ ဘုရားရှင်က မဟာသတိပဋ္ဌာန်တရားတော်ကြီးကို ဟောကြား တော်မူတာပါ။ ဝိပဿနာဉာဏ် အနေနဲ့ဆိုရင် ဘင်္ဂဉာဏ်က “ကုန်၊ ပျက်၊ ကင်း၊ ချုပ်” နဲ့ သတ်ပါတယ်။ ဒီ ဝိညာဏ်ရေ သောက်မြစ် (၄)ချက်လဲပြတ်ရော နောက် အဝိဇ္ဇာရေသောက် မြစ်ကို သတ်ရပြန်တယ်။ နောက် တဏှာရေသောက်မြစ်ကို သတ်ရပြန်တယ်။ နောက်ဆုံး ကံရေသောက်မြစ်ကိုလဲ သတ်လိုက် ရော ရေသောက်မြစ်တွေ ကုန်သွားတဲ့အထွက် မက်ကိုတခါထဲ ဝင်သွားမယ်။

ကိုင်း သာရ (၄)လုံးကို ဘယ်လိုရှာမလဲ ?

ပြောပြမယ်—ဒီသာရ (၄)လုံးဟာ အခြားမှာမကြည့်ပါနဲ့။ အဆင်း၊ အကြည်၊ အမြင်၊ အသိ- ဒီ (၄) ပါး ပေါင်းလိုက်တာ

ဟာ ပစ္စုပ္ပန် ဝိညာဏ်ကြီးပါ။ ဒီ (၄) ပါး ပေါင်းလိုက်တာနဲ့ နှလုံးအိမ်မှာ ရှိတဲ့သညက္ခန္ဓာနဲ့ သင်္ခါရက္ခန္ဓာတို့ကနာမပညတ်နဲ့ သဏ္ဌာနပညတ် ၂ ပါးကို ထွက်ဆွဲလာတယ် အဆင်း၊ အကြည်၊ အမြင်၊ အသိ- (၄) ပါးက ပေါင်းပေးရုံသာရှိပါတယ်။ ဒီတော့ အဆင်း၊ အကြည်ဆုံလိုက်တာက ပစ္စုပ္ပန်ဝိညာဏ်ရိပ်၊ နောက် အတိတ်သဘော ဝိညာဏ်ရိပ်ကျတော့ ဥဒယဗ္ဗယဉာဏ်ကြီးမှာ အဝိဇ္ဇာ၊ တဏှာ၊ ကံ၊ အာဟာရဆိုပြီး ထုတ်ပြလာပါတယ်။ ဒီတော့ ဝိညာဏ်ရေသောက်မြစ်ဟာ (၂) မျိုးရှိပါတယ်။

ဘဝင်စိတ်က ဖြစ်လာတဲ့ ဝိညာဏ်၊ ဝိထိစိတ်က ဖြစ်လာတဲ့ ဝိညာဏ်ဆိုပြီး (၂) မျိုးရှိတယ်။ ဝိထိစိတ်က ဖြစ်လာတဲ့ ဝိညာဏ်က ပစ္စုပ္ပန်ဝိညာဏ်ပါ။ ဘဝင်စိတ်က ဖြစ်လာတဲ့ ဝိညာဏ်ကျတော့ အတိတ်သဘောဝိညာဏ်ပါ။ ကိုင်းသာရ (၄) လုံးကိုရှာပြမယ်— အဆင်း၊ အကြည်၊ အမြင်၊ အသိ- ဒီ (၄) ပါး ပေါင်းလိုက်တာဟာ ပစ္စုပ္ပန်ဝိညာဏ်ပါ။ ပေါင်းတဲ့ အကောင်လေ တွေကိုတော့ သူ့ ကဏ္ဍနဲ့ သူချေပစ်ခဲ့ပါပြီ။ ဒါပေမဲ့ပေါင်းတဲ့ ဖဿရိပ် (၀၁) ပစ္စယ အရိပ်လေးက နှလုံးအိမ်ထဲမှာရှိနေသေးတယ်။ ဒါကိုဘင်္ဂဉာဏ်က နေထွက်လာတာပါ။

ဒီတော့ အတိတ်အကြောင်း ဝိညာဏ်ကြီးကိုသတ်လိုက်တာနဲ့ ဒီကောင်လေးတွေက အကျိုးဝိညာဏ်ရိပ် ဝေဒနာလေးတွေပါ။ ဒီကောင်လေးတွေဟာ နောက်ဆုံး အပျက်သဘောသာ ရှိတော့ တယ်ဆိုပြီး မြင်လာတာကို ဘင်္ဂဉာဏ်လို့ ခေါ်တယ်။ ဒီတော့ ဒီ ကောင်လေးတွေကို ထပ်ပြီး ဆွဲနှုတ်လာပြီ။ အပျက်သဘောကို မြင်တယ်ဆိုတာဟာ အကြောင်းကင်းပြီးနေလို့ ဒီသာရ (၄) လုံး

ကို သွားမြင်တာပါ။ ဒါကိုဘဲ အာနာပါနကို အားထုတ်ပြီး ဖြစ်ပျက်သဘောကို မြင်ကြတဲ့အခါမှာ သဲကမ်းပါးကြီးများ ပြိုနေသလို ဖြစ်ပျက်နေကြတာပါလို့ ပြောနေကြပြီ။ ဒါဟာနာမ ပညတ်နဲ့ သဏ္ဌာနပညတ်တွေကို ပြောနေတာဖြစ်ခြင်းကြောင့် ရယ်စရာတောင်ကောင်းပါသေးတယ်။

ဒီတော့ အကျိုးဝိညာဏ်ရိပ်လေးတွေဟာ အခု ပျက်သဘော ဖြစ်နေပြီ။ ဒါကိုဘင်္ဂဉာဏ်ကြီးက ဆွဲနှုတ်တယ်။ ဘယ်လောက် သေချာသလဲ။ အခုမဟာသတိပဋ္ဌာန်တရားတော်ကြီးထဲကို ဝင် မယ်ဆိုတော့ သာရ(၄)လုံးကိုရှာပါ။ အဆင်း၊ အကြည်၊ အမြင်၊ အသိ မှာကို အဆင်းမှာနိစ္စသာရ နာမပညတ်ရိပ် ရှိနေတယ်။ အကြည်မှာကသုခသာရ၊ သဏ္ဌာန ပညတ်ရိပ်လေး ရှိနေတယ်။ အမြင်သဘောမှာ သုဘသာရ သမူဟပညတ်ရိပ်ရှိနေတယ်။ အသိ ကျတော့ အတ္တသာရ သန္တတိပညတ်ရိပ် ရှိနေတယ်။ ဒါဖြင့် ဒီ (၄)ကောင်ကို အကျိုးဝိညာဏ်လို့ ဘာကြောင့်ပြောသလဲ ?။

ဒီတော့... ဟေ့ နိစ္စသာရ မင်းဟာဘယ်အနေနဲ့ ရှိသလဲလို့ မေးရင် အဲဒါ နာမပညတ်ရိပ် အနေနဲ့ ရှိပါတယ်လို့ ပြောမယ်။ ဒါဟာ အတိတ် သဘောလေးဘဲ မဟုတ်လား။ သူ့မှာပရမတ် သဘောရုပ်နာမ် သဘောမရှိပါ။ ဒါ့ကြောင့် သူ့ကို အကျိုး ဝိညာဏ်ရိပ်လို့ပြောတာပါ။ မသတ်ဘဲနေရင်လဲ တနေ့ပျက်တော့ မယ်။ ဒါဟာ အနှစ်အသား မရှိတော့ဘဲ (ဝါ) ပရမတ်သဘော မရှိတော့တဲ့ ဒီကောင်လေးတွေဟာ သင်္ခတလောကကြီးကို မထူ ထောင်နိုင်တော့ပါ။ ပရမတ်မရှိသော်လဲ ဒီ (၄)ကောင်ပေါင်း ထဲအခါမှာ ပစ္စုပ္ပန်အနေနဲ့ ပရမတ်သဘောလေးဟာ ထွက်နေ သေးတယ်။ ထင်ရှားအောင်ပြမယ်။

ဥပမာ.... ကြက်သားဟင်းကို စားတဲ့အခါမှာ အတိတ်နာမ
ပညတ်ထောက်ခံမှ ကောင်း၊ မကောင်းဆိုတာပြောလို့ရပါတယ်။
ဘာကြောင့် အတိတ်သဘောနာမ ပညတ်ထောက်ခံသလဲ၊ အဲဒါ
ပစ္စုပ္ပန်လျှာပေါ်တင်ပြီး ခံစားတဲ့သဘော ရှိနေလို့ဘဲ မဟုတ်
လား။ ဒါကြောင့် အတိတ်သဘော နာမပညတ်ကို နိစ္စသာရ
အနေနဲ့ ဆွဲထားတယ်။ ဒါဟာ ပညတ်သဘောသာ ဖြစ်သော်လဲ
(၄)ကောင် ပေါင်းတဲ့အခါမှာ ပစ္စုပ္ပန် သဘော ပရမတ်လေး
ရှိနေလို့ ဒီကောင်လေးတွေက လှည့်ပတ်နေတာပါ။

အန္တတော့ခံစားသမျှမှန်ရင် ဒီသာရ(၄) လုံး မကင်းသေးပါ။
အဲဒါ အတိတ်၊ အနာဂတ်၊ ပစ္စုပ္ပန် ဖွဲ့ပြီးတော့ လှည့်နေသေး
တယ်။ ဒီသာရ(၄) လုံးကို ပြုတ်သွားအောင်လို့ ဘုရားရှင်က
မဟာသတိပဋ္ဌာန် တရားတော်ကြီးကို ဟောကြားတော်မူလာ
တာပါ။ ဒါကြောင့် ဒီသာရ(၄)လုံးကို ပြုတ်အောင်ဖြုတ်နိုင်တဲ့
အရေးကြီးပါတယ်။ ဒီတော့ မဟာသတိပဋ္ဌာန်နည်းနဲ့ နက်ဖြန်
ခါ ဒီသာရ(၄)လုံး ပယ်သတ်ပုံကိုပြပါမယ်။

ည ဟော စ ဉ် ။

ဣဓ ဘိက္ခုဝေ ဘိက္ခု ကာယေ ကာယာနုပဿီ
ဝိဘရတိ အာတာပီ သမ္ပဇာနော သတိမာ ဝိနေယျံ
လောကေ အဘိဇ္ဈာ ဒေါမနဿံ-လို့။

ရှင်တော်မြတ်ဘုရား မဟာသတိပဋ္ဌာန် ပါဠိတော်ကြီးမှာ
ဟောကြားတော်မူခဲ့သည့်အတိုင်း မဟာသတိပဋ္ဌာန်တရားတော်
ကြီးရဲ့ လုပ်ငန်းစဉ်ကို အခု ဆိုက်ရောက်လာပါပြီ။ ဒီတရားတော်
ကြီးဟာ အင်မတန်မှ နက်နဲခက်ခဲသိမ်မွေ့လှပါတယ်။ ဒီတရား
တော်ကြီးကို တကယ်ဥက္ခေဒ်ဝင်အောင် လုပ်ငန်းစဉ်အနေနဲ့
ဝေဘန်လိုက်ရင် ပါဠိတော်၏ နက်နဲခက်ခဲခြင်း၊ အနက်၏
နက်နဲခက်ခဲခြင်း၊ ဒေသနာတော်၏ နက်နဲခက်ခဲခြင်း၊ အသိ
ဉာဏ်၏ နက်နဲခက်ခဲခြင်းဆိုပြီး (၄)မျိုးထွက်လာပါတယ်။

ပါဠိတော်၏ နက်နဲခက်ခဲခြင်းဆိုတာဟာ ဘာကိုခေါ်တာလဲ
ဒီတော့ “ပါဠိတချက် အနက်ဆယ်ထွေ သွက်သွက်ခါ ဝေသော
ကြောင့်” လို့ ပြလာတဲ့အတိုင်း အဲဒါ သဘာဝတွေဟာ မပေါ်
တော့ဘဲ မြုပ်နေတော့တယ်။ ဒါကြောင့် သဘာဝပေါ်အောင်
ဟာ နက်နဲခက်ခဲလှပါတယ်။ စိတ္တာနုပဿနာ သတိပဋ္ဌာန်မှာ
“သရာဂံဝါ စိတ္တံ သရာဂစိတ္တန္တိ ပဇာနာတိ၊ ဝိတရာဂံဝါ စိတ္တံ
ဝိတရာဂစိတ္တန္တိ ပဇာနာတိ” လို့ နှစ်ပုဒ် နှစ်ပုဒ်ထားပြီး ဟော
ကြားလာပါတယ်။ ဒါဟာ ဘယ်လိုသဘာဝလဲလို့ ဝေဘန်လိုက်
ပြန်ရင်လဲ နက်နဲခက်ခဲလှပါတယ်။

နောက် အနက်၏ နက်နဲခက်ခဲခြင်း ဆိုတာဟာလဲ ဥပမာ....
လူရိယာပထလုပ်ငန်းစဉ်မှာ “ဂစ္ဆန္တောဝါ ဂစ္ဆာမိတိ ပဇာနာတိ”

လို့ ပြုလာတဲ့အတိုင်း သွားတယ် သွားတယ်ဆိုတာ ဘယ်သဘာဝ
လဲ၊ သွားတယ် သွားတယ်ဆိုတာ ခြေဖဝါး ခြေထောက်ကို
လိုချင်လို့ ရှုမှတ်ခိုင်းတာ မဟုတ်ပါ။ ဘာကိုလိုချင်လို့ ဆိုတာကို
ဝေဘန်လို့ပြန်ရင်လဲ နက်နဲခက်ခဲလှပါတယ်။

ဒီတော့ ပုဂ္ဂလဇ္ဈာသယ ပုဂ္ဂိုလ်ရဲ့ (၀၁) တဦးတယောက်ရဲ့
အာသယကိုကြည့်ပြီး ဟောကြားတာကို ခေါ်တယ်။ ဝေနေ
ယျဇ္ဈာသယ ဆိုတာက သတ္တဝါများရဲ့ အာသယ ကိုကြည့်ပြီး
ဟောကြားတာကိုခေါ်တယ်။ နောက်တခါ ဘုရားရှင်ရဲ့ ရွှေဥာဏ်
တော်ဖြင့် တနီဆာဆင်ပြီး ဟောကြားဘာကျဘော့ ဒေသနာ
ဝိလာသလို့ ခေါ်တယ်။ ဒီ ၃-ချက်ဖြင့်သာ ဘုရားရှင်တရားတော်
ကို ဟောကြားတော်မူသွားပါတယ်။ ယခု မဟာသတိပဋ္ဌာန်
တရားတော်ကြီးကိုလဲ ဒီ ၃-ချက်နဲ့ ဝေဘန်ပါ။

နောက် သမထနဲ့ ကျဘော့ ဘယ်လိုကောက်ရမလဲ၊ ဝိပဿနာ
အနေနဲ့ ကျတော့ ဘယ်လိုကောက်ရမလဲ ဆိုတာဟာလဲ နက်နဲ
လှပါတယ်။ ဒါက ဒေသနာတော်၏ နက်နဲခြင်းပါ။ နောက်
အသိဥာဏ်၏ နက်နဲခက်ခဲခြင်းဆိုတာဟာလဲ သွားတယ်သွားတယ်
ဆိုတာဟာ နာမရူပပရိစ္ဆေဒဥာဏ်၊ ပစ္စယပရိဂ္ဂဟဥာဏ်တွေပြတ်
ပြီးတော့ သိရမယ်။ ဒီတော့ အသိဥာဏ်၏ နက်နဲခက်ခဲခြင်း
ဆိုတာကို မဂ်ကိုရပြီးတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်တွေမှ ဒီ သတိပဋ္ဌာန်ကြီးကို နှိုက်
လို့ရပါတယ်။ ဒီတော့ နက်နဲခြင်း (၄) ပါးနှင့်တကွ ဒီနေ့
အမျိုးကောင်းသား အမျိုးကောင်းသွီးကြီးတွေ လုပ်ငန်းစဉ်ကို
တက်ရောက်လာနိုင်ပါပြီ။

ဒီတော့ တလသင်တန်းအနေနဲ့ ယူခဲ့တဲ့အသိဥာဏ်တွေကိုလဲ
မိမိရဲ့နှလုံးအိမ်ကြီးထဲမှာ အခြေခံထားပြီး နှိုးထားပါ။ (၀၁)

ပျိုးထောင်ထားပါ။ ဝိသာခါတရားဓာတ်၊ ဓမ္မစကြာတရားတော်၊ အနတ္တလက္ခဏသုတ်တရားတော်တွေကို နာကြားလာခဲ့ရတဲ့အသိ ဉာဏ်တွေကိုလဲ ပြန်ပြီးနှလုံးသွင်းထားပါ။ ဒီလိုမှမလုပ်ထားရင် ယခု မဟာသတိပဋ္ဌာန် တရားတော်ကြီးကို ဟေးကြားလို့သာ ဆုံးသွားမယ် - မိမိဟာ လုပ်ငန်းစဉ်ကို ဆွဲလို့မရဘဲ ဖြစ်နေမယ်။ ဒီတော့ အာနာပါနကိုလဲ အချိန်မှန်မှန် အားထုတ်ပေးကြပါ။ ဒီတော့မှ ရှေ့ကိုလုပ်ငန်းစဉ်နှင့်တကွတက်နိုင်သွားမယ်။

ဒီတော့လုပ်ငန်းစဉ်အနေနဲ့ ဝေဘန်လိုက်ရင် သုတယဉာဏ်၊ စိန္တာမယဉာဏ်၊ ဘာဝနာမယဉာဏ်ဆိုပြီးရှိပါတယ်။ အာနာပါန လုပ်ငန်းစဉ်ကို ရှုပွားလာရင်ဘဲ ဘာဝနာမယဉာဏ် ဖြစ်လာပြီး တော့ ဥဒယဗ္ဗယဉာဏ်ကြီးကိုပိုင်ပြီးသွားလာနေထိုင်စားသောက် ပြောဆိုရင်းနဲ့ အသမ္မောဟ သမ္ပဗညအပိုင်းကြီးကို ဆင်ခြင်လာ နိုင်ရင်လဲ ဘာဝနာမယ ဉာဏ်ပါဘဲ။ ဒီတော့ ဘာဝနာမယ ဉာဏ်ကိုရောက်လာမှ လုပ်ငန်းစဉ်အနေနဲ့ ပြည့်စုံပါတယ်။

ဒီအာနာပါနတရားကို အချိန်မှန်မှန် အားထုတ်လာရင်ဘဲ သဏ္ဌာန်အရိပ် နိမိတ်လက္ခဏာတွေပေါ်ပြီးတော့ နောက်တရား ပေးတဲ့ဆရာကိုပါ နိမိတ်အနေနဲ့ ထင်လာတော့မယ်။ ထင်လာရုံ တွင်မကတော့ဘဲ မိမိမှာ သမထအရိပ်ရှိနေရင် စကားပြောလို့ တောင်ရလာပါတယ်။ ဒါကြောင့်မိမိရဲ့ ကံအား၊ ဉာဏ်အား၊ ပါရမီအားတွေနဲ့ တက်ရတော့မယ်။ ဒီတော့မဟာသတိပဋ္ဌာန် တရားတော်ကြီးရဲ့ နက်နဲခက်ခဲပုံကို ပြောရရင် အင်မတန်မှ ကျယ်ဝန်းလှပါတယ်။ ဒါကြောင့်ယခုအကျဉ်းမျှသာ ပြလိုက်ရ ပါတယ်။ ဒီတော့ ဘုရားရှင်က မဟာသတိပဋ္ဌာန်တရား(၄)ပါးကို ပဋ္ဌမ ဥဒ္ဓေသအနေနဲ့ ဖွင့်ပြတော်မူလာပါတယ်။

ဒီတော့ ကာယာနုပဿနာသတိပဋ္ဌာန်ဆိုတာဘာလဲ ?

ကာယ ဆိုတာက ခန္ဓာကိုယ်ကြီးပါ။ အနုပဿနာ ဆိုတာက အဖန်တလဲလဲရှုတာပါ။ ဒါကြောင့် ခန္ဓာကိုယ်ကြီးကို အဖန်တလဲလဲရှုရမယ်။ ဒါဖြင့်ဘယ်လိုရှုမလဲ ? ဒီတော့ ထွက်တဲ့လေနဲ့ ဝင်တဲ့လေကို ကာယလို့ ခေါ်တယ်။ ဒီထွက်လေဝင်လေ ၂ ပါးက ခန္ဓာကိုယ်ကြီးကို ဖွဲ့စည်းထားတာပါ။ ဒီထွက်လေ ဝင်လေ ၂ ပါးကို အဖန်တလဲလဲရှုမှတ်တာကို ကာယာနုပဿနာ သတိပဋ္ဌာန်လို့ ခေါ်တာပါ။

နောက် ဝေဒနာနုပဿနာ သတိပဋ္ဌာန်ကျတော့ အာရုံနဲ့ တိုက်လိုက်တဲ့အခါမှာ ဣဋ္ဌ၊ အနိဋ္ဌဆိုတဲ့ ဝေဒနာပေါ်လာအောင် အဖန်တလဲလဲရှုမှတ်နေတာကိုခေါ်တယ်။ စိတ္တာနုပဿနာ သတိပဋ္ဌာန်ဆိုတာကျတော့ မိမိရဲ့စိတ်ဝိညာဏ်ကြီးကို အမြဲမပြတ် အဖန်တလဲလဲ ရှုမှတ်နေတာပါ။ ဓမ္မာနုပဿနာ သတိပဋ္ဌာန်ဆိုတာကျတော့ သစ္စာ ၄ ပါးတရားတွေကို အဖန်တလဲလဲရှုမှတ်နေတာပါ။ ကိုင်း.....သတိပဋ္ဌာန်တရား(၄)ပါးကို ဒီလောက်သာ မှတ်ထားပါအုံး။ ဘုရားရှင်က ဒီမဟာသတိပဋ္ဌာန်တရားဘော်ကြီးကို (၄) ပါးထားပြီး ဟောကြားတော်မူသွားတာဟာ ဘယ်သဘာဝကို ပယ်ချင်လို့လဲ။ (တနည်း) ဒီမဟာသတိပဋ္ဌာန်တရား (၄) ပါးဟာ ဘယ်သဘာဝကနေ ထွက်လာတာလဲ။

ဒီတော့ မဟာသတိပဋ္ဌာန်တရား (၄) ပါး ဖြစ်လာတာဟာ သူ့ဟာသူ ဖြစ်ချင်လို့ ဖြစ်လာတာမဟုတ်ပါ။ သဘ္ဘဝါတွေမှာ သာရ(၄)လုံးကို အနှစ်အသားအနေနဲ့ ဆွဲထားကြပါတယ်။ ဒီသာရ-၄-လုံးကို ဖြုတ်ဖို့အတွက်သတိပဋ္ဌာန်တရား-၄-ပါးထားပြီး

ဟောကြားလာတာပါ။ ဒါဖြင့် ဘယ်လိုဖြုတ်မလဲဆိုတော့ နိစ္စ
သာရကို ကာယာနုပဿနာ သတိပဋ္ဌာန်နဲ့ ဖြုတ်ရမယ်။ သုခ
သာရကို ဝေဒနာနုပဿနာ သတိပဋ္ဌာန်နဲ့ ဖြုတ်ရမယ်။ သုဘ
သာရကို စိတ္တာနုပဿနာ သတိပဋ္ဌာန်နဲ့ ဖြုတ်ရမယ်။ အတ္တသာရ
ကို ဓမ္မာနုပဿနာ သတိပဋ္ဌာန်နဲ့ ဖြုတ်ရမယ်။ ဒီတော့ မိမိမှာရှိ
နေတဲ့ သဘာဝကို မိမိရှာလို့ ရသလား။ ဒီတော့ ဝိပဿနာ
သမားတွေက ဒီခန္ဓာကောင်ကြီးဟာ သာရ (၄) လုံး အသုံး
မကျတဲ့ ကောင်ကြီးဘဲလို့ ဆိုပြီးတော့ ဒီလိုသာ သုံးကြတယ်။
ဒီတော့ သာရ (၄) လုံးတွေကို တွေ့သလား သာရ (၄) လုံးကို
ရှာပြမယ်။

ဥပမာ....ဒီခန္ဓာ (၅) ပါး ရုပ်နာမ်ပင်ကြီးပေါက်နေတာဟာ
ပစ္စုပ္ပန်သဘောပါ။ ဒါကိုမူတည်ပြီး ရှာရပါတယ်။ ဒီရနေတဲ့
ခန္ဓာကောင်ကြီးဟာ ဘယ်သူ့ကြောင့် ဖြစ်လာသလဲ။ အတိတ်
အကြောင်းစက် ဇနကဟိတ်ကြောင့် ဖြစ်လာတာပါ။ ဒီလိုနဲ့
ခန္ဓာပင်ကြီးပေါက်လာတာကို ပစ္စုပ္ပန်အကျိုးစက်လို့ ပြောတာ
ပါ။ နောက် (၂၉) ပါးသော ကံတရားတွေကို အားထုတ်နေ
တာကို ပစ္စုပ္ပန်အကြောင်းစက်လို့ ပြောတာ။ ဒီခန္ဓာကိုယ်ကြီး
ဟာ တဘဝ၊ တခန္ဓာလဲ ဇာတ်သိမ်းသွားရော ဟိုဘက် အဝမှာ
ထပ်ပြီး ခန္ဓာ (၅) ပါး ရုပ်နာမ်ပင်ကြီးသွားဖြစ်တာကို အနာဂတ်
အကျိုးစက်လို့ ခေါ်တယ်။ ဒီလိုဘဲပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ကြီးဟာ လှည့်
နေတာဘဲ။

ဒီ ဘဝယန္တရားကြီး လှည့်နေတာကို မြင်ကြရဲ့လား။ ဒါကို
နားလည်ရင် ဒီပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်စက်ရဟုတ်ကြီးဟာ ဘယ်သူ့ကြောင့်
ဖြစ်လာတာလဲ။ ဓမ္မစကြာနည်းနဲ့ဆိုရင် အဝိဇ္ဇာ၊ တဏှာ၊ ထံ၊

ဆိုပြီး ပြလောပါတယ်။ အခု မဟာသတိပဋ္ဌာန် တရားတော်ကြီး ကျတော့ သာရ(၄) လုံးကြောင့် ဖြစ်လာတယ်လို့ ပြလာတယ်။ ဒီသာရ(၄)လုံးကို ပြောပြမယ်။ အတိတ်အကြောင်း စက်မှာ- နိစ္စသာရရှိတယ်။ ပစ္စုပ္ပန် အကျိုးစက်မှာ သုခသာရရှိတယ်။ ပစ္စုပ္ပန်အကြောင်းစက်မှာ သုဘသာရရှိတယ်။ အနာဂတ်အကျိုး စက်မှာ အတ္တသာရရှိနေပါတယ်။

အဲဒါ အတိတ်အကြောင်း စက်ကို မြဲတယ်လို့ ယူထားတဲ့ သဘောကို နိစ္စသာရလို့ ခေါ်တယ်။ ပစ္စုပ္ပန်ရနေတဲ့ ခန္ဓာကောင် ကြီးကျတော့ သုခသာရ ချမ်းသာတယ်လို့ အနှစ်အသားနဲ့ ဆွဲ ယူထားတယ်။ ဒီတော့ ပစ္စုပ္ပန်အကြောင်းစက်ဖြစ်တဲ့ (၂၉)ပါး သော ကံတရားတွေကိုတော့ တင့်တယ်တယ်လို့ ဆွဲယူထား ပါတယ်။ ဒီတော့ ဟိုဘက်ဘဝမှာကို ကောင်းမွန်အောင်လို့ (၂၉)ပါးသော ကံတရားတွေကို ပြုလုပ်နေပြီ အဲဒါအနာဂတ် အကျိုးစက်ကျတော့ ပြန်ဖြစ်မှာတဲ့။ (၀၁)ငါရဲ့ ခန္ဓာကိုယ်ကြီး ကို ငါအစိုးရတယ်ဆိုတဲ့ အနေနဲ့ အနှစ်အသားလေး အနေနဲ့ ယူထားတာကျတော့ အတ္တသာရပါ။ ဒီလိုကိုစွဲယူထားကြတယ်။

ဒီလို ခန္ဓာကောင်ကြီးကို သာရ(၄) လုံးနဲ့ လှည့်ပတ်ထား တယ်။ ဒါကြောင့် ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ကြီးလည်နေတာဟာ ဒီသာရ (၄)လုံး ကြောင့်ပါ။ ဒါက ဒေသနာနည်းပါ။ လက်တွေ့နည်းနဲ့ ရှာပြအုံးမယ်။ သာရ(၄)လုံး တယ်မှာရှိသလဲ။ ပစ္စုပ္ပန်ရိပ်ထဲမှာ (၀၁)ဒီခန္ဓာကောင်ကြီးမှာ ခိုနေတယ်။ နောက် စားတယ် - သွား တယ်ဆို ကာတွေဟာလဲ ဒီခန္ဓာကောင်ကြီးနဲ့ ပတ်သက်ပြီး အမှ အယာလေးတွေဖြစ်နေတာကိုလဲ ပစ္စုပ္ပန်လို့ဘဲ ခေါ်ပါတယ်။ ဒါက အကြောင်း ပစ္စုပ္ပန်ပါ။ ဒီခန္ဓာကောင်ကြီးက အကျိုး ပစ္စုပ္ပန်ပါ။

ဥပမာ.... အင်းသားရဟန်းက “တကာကြီးဘိုးစွန်” ကပ်တဲ့ ကြက်သားဟင်းလျာကို ကောင်းတယ်လို့ ပြောတာသည်ပင် ပစ္စုပ္ပန်ဘဲ မဟုတ်လား၊ ကြက်သားဟင်းလျာကိုကောင်းတယ်လို့ ပြောတာသည်ပင် အတိတ်က (၀၁) အရင်က ခံစားလာတဲ့ ကြက်သားဟင်းလျာရဲ့ အရိပ်ဟာ အင်းသားရဟန်းရဲ့ စိတ် ဝိညာဏ်အရိပ်မှာရှိနေလို့ အခု ကောင်းတယ်လို့ ပြောနိုင်တာဘဲ မဟုတ်လား၊ ဒါဟာ အတိတ်ကိုသောက်ပြီး ပြောတာပါ။ အဲဒါ အရင်က “ရေတွင်းတကားကြီး” ကပ်ထားတဲ့ ကြက်သားဟင်း လျာက နိစ္စသာရအနေနဲ့ အင်းသားရဟန်းရဲ့ နှလုံးအိမ်ထဲမှာ ရှိနေလို့ (၀၁) အတိတ်အကြောင်းစက်အနေနဲ့ ရှိနေလို့ (၀၁) အနုသယအနေနဲ့ ရှိနေလို့ပါ။ အခု “တကာကြီးဘိုးစွန်” ရဲ့ ကြက်သားဟင်းလျာကိုလဲ စားလိုက်ရော ပစ္စုပ္ပန်အကျိုးစက် အနေနဲ့ သုခသာရဖြစ်ပြီး ကောင်းလိုက်တာဆိုပြီး ခံစားလာ တော့တယ်။

နောက်ကိုလဲ ဒီလိုကပ်ရင် ကောင်းအုံးမှာဘဲဆိုပြီး ဆွဲနေ တာက သုဘသာရ ပစ္စုပ္ပန်အကြောင်းစက်ပါ။ နောက်ဆုံး အနာဂတ်အကျိုးစက်လဲကျရော အတ္တသာရအနေနဲ့ ကြက်သား ဟင်းဟာကောင်းတယ်ဆိုပြီး ဆွဲသားတော့တယ်။ အနွေတွေဟာ အာရုံနဲ့ တိုက်လိုက်တဲ့ အခါမှာ သာရ(၄)လုံး အရင်းခံပြီး ကောင်း၊မကောင်း ခံစားနေကြတယ်။ ဒီလိုသာရ (၄) လုံးနဲ့ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ကြီးလည်နေတဲ့အတွက်ကြောင့် ကံမျိုးစေ့ တွေဟာ ကျနေတာပါ။ ဒါကြောင့် ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ကြီးဟာ အဆုံးမရှိ တလည်ထဲလည်နေတာပါ။ ဒီပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ကြီးကို ပယ်သတ်ဖို့ အတွက် ရှင်တော်မြတ်က မဟာသတိပဋ္ဌာန်တရားဘော်ကြီးကို ဟောကြားတော်မူတာပါ။ ဒါကြောင့် သမ္မောဟဝိနောဒနီ

အဋ္ဌကထာကြီးက သာရ(၄) လုံးကိုမဟာသတိပဋ္ဌာန်တရားတော်ကြီးက ပယ်သတ်ဖို့လုံ့ပြလာတာပါ။

ပယ်ပုံကိုပြောပြမယ်။ နိစ္စသာရကို ကာယာနုပဿနာ သတိပဋ္ဌာန်ကပယ်ပါတယ်။ သုခသာရကို ဝေဒနာနုပဿနာ သတိပဋ္ဌာန်ကပယ်မယ်။ သုဘသာရကို စိတ္တာနုပဿနာ သတိပဋ္ဌာန်ကပယ်သတ်ပါတယ်။ အတ္တသာရကို မေဃာနုပဿနာ သတိပဋ္ဌာန်ကပယ်မယ်။ အခုစားချင်တိုင်း စားနေတဲ့သဘာဝတွေကို သတိပဋ္ဌာန်ကြီးက ပယ်တော့မယ်။ ဒီတော့ စားတဲ့အခါမှာ သာရ(၄)လုံး မကပ်အောင် (၀၁) ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ကြီး မပတ်အောင် လုပ်ငန်းစဉ်အနေနဲ့ စားရတော့မယ်။

နိစ္စသာရကို ကာယာနုပဿနာ သတိပဋ္ဌာန်က ပယ်သတ်နိုင်ရင် ရဟန္တာအထံဖြစ်သွားပြီ။ သုခသာရကို ဝေဒနာနုပဿနာ သတိပဋ္ဌာန်က ပယ်သတ်နိုင်ရင် အနာဂါမ်ပုဂ္ဂိုလ်ဖြစ်ပြီ။ သုဘသာရကို စိတ္တာနုပဿနာ သတိပဋ္ဌာန်နဲ့ ပယ်သတ် နိုင်ရင် သကဒါဂါမ် ပုဂ္ဂိုလ်ဖြစ်သွားပြီ။ အတ္တသာရကို မေဃာနုပဿနာ သတိပဋ္ဌာန်နဲ့ ပယ်သတ်နိုင်ရင် သောတာပန်ဖြစ်ပါတယ်။ ကိုင်းစားသောက် အိပ်နေ သွားလာဝတ်စားတဲ့အခါတွေမှာကို မဟာသတိပဋ္ဌာန်တရားတွေနဲ့ ဆင်ခြင်သွားနိုင်အောင် လုပ်ငန်းစဉ်အနေနဲ့ ပြုလိုက်ပါပြီ။ နက်ဖြန်ခါထပ်ပြီး လုပ်ငန်းစဉ်အနေနဲ့ ပေးပါအုံးမယ်။

ကိုင်း....သဘုရ်သာ ခေါ်ကြပါတော့၊

သာရ်-သာရ-သာရ။

ဝါခေါင်လဆုတ် ၃-ရက် နေ့ဟောစဉ်

ပုံစံနိပါတ် (၁၅)

သာရ ၄-လုံးဟာ ဘယ်လောက် အရေးကြီးသလဲ၊ ဒီတော့ သာရ ၄-လုံးကို ဝိပဿနာသမားတွေက သာရ ၄-လုံး အသုံး မကျဆိုပြီး ရေးလာကြတယ်။ ဘုရားရှင်က ဒီ သာရ ၄-လုံးကို ဘယ်အနေမှာ ထုတ်လာသလဲဆိုတာကို မရှာတော့ဘဲ စည်းကမ်း ကလနားမရှိ ပြောလာတော့တယ်။ သာရ ၄-လုံးကို ဘက်ညာဏ် ကြီးက ပယ်သတ်ပါတယ်။ ဘက်ညာဏ်ကြီးကို ရောက်လာရင် အကျိုး ဂ-ချက်ကို ထုတ်လာတယ်။ ဒီ ဘက်ညာဏ်ကိုရောက်ရင်ဘဲ မဂ်ဖိုလ်ကိုရဘို့ရာ သေချာနေပြီ။

ကိုင်း....ဒီတော့ စားတဲ့အခါ၊ ဝတ်တဲ့အခါတွေမှာ သာရ ၄-လုံး မကပ်အောင် ဘယ်လိုစားမလဲ၊ ဘယ်လိုဝတ်မလဲ၊ ဒီတော့ အစားကာမဓာတ်၊ အဝတ်ကာမဓာတ်၊ အအိပ်ကာမဓာတ်၊ မေထုန်နှင့်ယှဉ်တဲ့ ကာမဓာတ်ဆိုပြီး ကာမဓာတ်ဟာ ၄-မျိုး ရှိတယ်။ ဒီ ကာမဓာတ် ၄-ချက်ကို ပညာနဲ့ကြည့်ရင် အတူတူ ပါဘဲ။ ဒီ ကာမဓာတ်ကြီး ၄-ပါးကို တဆုံးပေးတဲ့ ဆရာကြီး တွေက ခွေးကာမဓာတ်လို့ ဆုံးမလာပါတယ်။ ဒီ ခွေးကာမ ဓာတ်ကို ပြတ်အောင်ဖြတ်ရတော့မယ်။

ဒီတော့ “စေ့စေ့ကြည့်လျှင်၊ သူ့ရုပ်သွင်မှာ၊ သမင်လည်း မဟုတ်၊ လူမဟုတ်နှင့်၊ ဦးထုပ်ကယ်သရဗတ်၊ ပေလူကင်လို့၊ ပညတ်တော်မူ၊ အဟာနှင့်တူဘယ်လို့၊ မယူဆနိုင်” လို့ တရား ပိုင်တဲ့ ဆရာတော်ကြီးတွေက ပေးအပ်လိုက်တဲ့အတိုင်း မှန်ပြင် ထောင်ပြီးကြည့်သလို မိမိကိုယ်ကို ခွေးကာမဓာတ်ကြီး ပြတ်ပြီ လားလို့ကြည့်ပါ။ ဒီကာမဓာတ်ကြီး ၄-ပါးကို ဖြုတ်ရတော့မယ်။

ဒီတော့ အိပ်တဲ့အခါမှာ နိုးလာလို့ရှိရင် တဖန်ပြန်ပြီးအိပ်
တယ်ဆိုတာ ထုံးစံမရှိပါ။ ဒီတော့ ရဟန်းတရားနဲ့ မွေ့လျော်ပြီး
ခုတင်တရားတွေကို (ဝါ) အာနာပါနတရားတွေကို အားထုတ်
ပြီးကိုယ်အကျိုး သူတပါးအကျိုးတွေကို ဆောင်ရွက်နိုင်ပါ
လိမ့်မယ်။ ဒီလိုမှ အားမထုတ်ဘဲ ဟောကြားတဲ့တရားကို မှတ်ပြီး
ဟောကြားရင်တော့ တရားဟာ ရှေ့နောက်မစပ်ဘဲ ဖြစ်နေလိမ့်
မယ်။ ဒါကြောင့် မိမိအကျိုး၊ သူတပါးအကျိုးကို ဆောင်ရွက်
မယ်ဆိုရင် အလုပ်ကိုကြိုးစားပြီး လုပ်ကြပါ။ ဒီ သာရ ၄-လုံးကို
ဖြုတ်ရတော့မယ်။

ကိုင်း....ဒီတော့ ဒီနေ့သာရ ၄-လုံးမကပ်အောင် ဆွမ်းစားတဲ့
အခါမှာ ဘယ်လိုစားမလဲ၊ စားတတ်လာရင် မဟာပစ္စဝေက္ခဏာ
ကြီးထဲ ဝင်တာဘဲ၊ မစားတတ်ရင် အဆိပ်ဖြစ်လာလိမ့်မယ်။
ကိုင်း....ဒီတော့ ဘယ်လိုသုံးဆောင်ဆင်ခြင်မလဲဆိုတာကို ဘဖြေ
ဖြေပေါ်လာပါတော့မယ်။

ကိုင်း....ဒီတော့ ယခုတင်ဆက်လိုက်တာက “ ဣဓ ဘိက္ခဝေ
ဘိက္ခု ကာယေ ကာယာနုပဿီ ဝိဟရတိ ” လို့ဆိုတဲ့ ဒီပါဠိတော်
ကြီးရဲ့ တဝက်သာ တင်ဆက်ရပါသေးတယ်။ နောက်တဝက်
ကျတော့ ဒီ သတိဟာ ဘယ်ကသတိလဲ၊ ဘယ်မှာရှိသလဲ၊ ဘယ်
သဘာဝနဲ့ပြည့်စုံလာမှ သတိဖြစ်သလဲ၊ ဒီထိအောင်စစ်လာပါ
တော့မယ်။ သတိပဋ္ဌာန်တရားဟာ ဘယ်ပုဂ္ဂိုလ်ကျမှ ပြည့်စုံ
သလဲ၊ ဒီထိအောင် နှိုက်လာရတော့မယ်။

ဒီတော့ သောတာပန်ပုဂ္ဂိုလ်မှာ သတိပဋ္ဌာန်တရား ၄-ပါး
ကို အပြည့်အစုံမရသေးပါဘူး။ ဓမ္မာနုပဿနာကိုသာ ရပါသေး
တယ်။ သကဒါဂါမ်ပုဂ္ဂိုလ်ကျတော့ စိတ္တာနုပဿနာသတိပဋ္ဌာန်၊
အနာဂါမ် ပုဂ္ဂိုလ်ကျတော့ ဝေဒနာ နုပဿနာ သတိပဋ္ဌာန်၊

ရဟန္တာ ပုဂ္ဂိုလ်ကျတော့ ကာယာနုပဿနာ သတိပဋ္ဌာန်ကို ရလာပြီ။

ဒီတော့ သတိပဋ္ဌာန်တရားကြီးကို ဖွင့်ပြသွားတဲ့ ဆရာကြီး တွေက အပေါ်ယံ အနေနဲ့ လိမ္မာသေးတဲ့သူတွေကို လိမ္မာလာ အောင်သာ ဟောကြားလာနိုင်ပါတယ်။ ဒါတွေကိုပါ ယခုထဲနဲ့ ပြီး ကျေနပ်လောက်အောင် ပြသွားပါမယ်။ အဲဒါ ပွဲဦးထွက် ပုဂ္ဂိုလ်တွေက ခပ်ပေါ့ပေါ့အနေနဲ့သာ သွားတယ်၊ စားတယ်၊ ဆိုပြီးပြလာတာဟာ ဥဒယဗ္ဗယခုံရုံးကျတော့ အဲဒါ ချော်လဲနေ ကြပြီ။ အဲဒီသဘာဝတွေကိုပါ ထည့်ပြီး ကျေနပ်လောက်အောင် ပြသွားပါမယ်။

နောက် အာနာပါနုကျပြန်တော့လဲ ကိန်းဆရာတွေလုပ်နေတဲ့ အထဲမှာဘဲ မျောနေပါသေးတယ်။ မသိဘဲ ကိန်းတွေ အငြိမ်း ရှာ၊ သိလိမ္မာတဲ့ ကိန်းဆရာလို့ ဆိုတဲ့အတိုင်း အဲဒါ စိတ်ဝိတက် ငြိမ်းရုံ သမာဓိလေးရရုံလောက်သာ အားထုတ်နေကြပါဘော့ တယ်။

ဒီ မဂ်ဝင် အာနာပါနု လုပ်ငန်းစဉ်ကြီးကို ယခု သင်တန်း အနေနဲ့ ရုပ် နာမ် ကူးပုံတွေကို ပြလိုက်ရင် မဂ်ဝင်အာနာပါနု လုပ်ငန်းစဉ်ကြီးကို အားထုတ်ဘတ်လာဘော့မယ်။ ဒီတော့ ယခု သာသနာတော်မှာ ကိန်းထုတ်နေတဲ့ အာနာပါနုတွေကို ယခု ဓမ္မစကြာ အနတ္တလက္ခဏသုတ် မဟာသတိပဋ္ဌာန် တရားတော် ကြီးတွေနဲ့ ချေရတော့မယ်။ ဒီတော့မှ ကိန်းဖွင့်နေကြတဲ့ အာ နာပါနုကပ်ကြီးကလွတ်မယ်။

ယခုပြမဲ့ အာနာပါနုကြီးက ကိန်းဖွင့်နေတဲ့ အာနာပါနု ကြီးတွေကို ကျော်ပြီးတက်ရတော့မယ်။ ဒါဟာပါရမီလုပ်ငန်းစဉ် ကြီးတွေ အနေနဲ့ တက်လာမှ အနှောက်အယှက်တွေက လွတ်

မယ်၊ ယခုပါရမီလုပ်ငန်းစဉ်တွေနဲ့ တက်လာရတဲ့အတွက်ကြောင့် အနှောက်အယှက် ကင်းရှင်းစွာနဲ့ တက်လာခဲ့ပါပြီ။

ကိုင်း..... ဆွမ်းစားတဲ့ အခါမှာ သာရ ၄-လုံး လွှတ်အောင် ဘယ်လိုစားမလဲ၊ ဒီနေရာမှာ “ဂျလက်”လေးပါတဲ့၊ ပုံစံအလယ် မှာ ဥပါဒါနက္ခန္ဓာလောက ဆိုပြီးပြထားတယ်၊ ဒီတော့ ဥပါဒါ နက္ခန္ဓာလောကဆိုတာဘာလဲ၊ ဒါကို အရင်စဉ်းစားရတော့မယ်၊ ဒီဥပါဒါနက္ခန္ဓာကပေါ်လာတဲ့ အဘိဇ္ဈာ ဒေါမနဿလောကကို ဖျက်ပစ်ပါလို့ ဘုရားရှင်က ဟောကြားလာတာပါ၊ ဒီအဘိဇ္ဈာ ဒေါမနဿလောကကို ရဟန္တာကျမှတ် အပိုင်ဖျက်ဆီး နိုင်ပါ တယ်။

ဒီတော့ ဒီ ဥပါဒါနက္ခန္ဓာက နေပြီး အဘိဇ္ဈာ ဒေါမနဿ လောကကြီး ထွက်လာတယ်၊ အဲဒါ ဣဋ္ဌာရုံ သုခဝေဒနာရိပ်၊ အနိဋ္ဌာရုံ ဒုက္ခဝေဒနာရိပ်ကနေ အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿလောကကြီး ဖြစ်လာပါတယ်၊ ဒီအဘိဇ္ဈာ ဒေါမနဿလောကကို ဝိနေယျပယ် ဖျောက်ရမယ်လို့ ပြလာပါတယ်၊ ဝိနေယျဆိုတာ ဝိနည်းပညတ် ပြီးမှပေါ်လာတဲ့ ဝိနည်းတရားတော်ပါ၊ ဒါဟာ မဂ်တရား ဖိုလ် တရားနဲ့ ပတ်သက်တဲ့ ဝိနည်းတရားတော်ပါ။

ဒီတော့ မဂ်တရားဖိုလ်တရားကိုသွားမဲ့ ဝိနည်း၊ မဂ်တရား ဖိုလ်တရားကလွတ်တဲ့ ဝိနည်းဆိုပြီး ၂-မျိုးရှိပါတယ်၊ ဒါကို မဟာသတိပဋ္ဌာန် တရားတော်ကြီးတွေနဲ့ ခွဲစိတ်ထားပါတယ်၊ ဒါကို နောက်အချိန်ကျရင် ပြသွားပါအုံးမယ်။

ဒီတော့ ဝိနည်းကို အဆီညှစ်ရင် သတိပဋ္ဌာန်တရားကြီး ထွက် လာပါတယ်၊ ဒီတော့ ဒုဿီလရဟန်းတောင် ၁၀-ပါးသော

အကျိုးရှိနေသေးတယ်။ သုခဝေဒနာရိပ်နဲ့ ၂၂ ပါးဆိုပြီး ပြလာတယ်။

ဒီတော့ အဘိဇ္ဈာ ဒေါမနဿ လောကကြီးဟာ ဘယ်ကထွက် လာသလဲ၊ ဣဋ္ဌာရုံ သုခဝေဒနာရိပ်နဲ့ အနိဋ္ဌာရုံ ဒုက္ခဝေဒနာ ရိပ်က ထွက်လာတာပါ။ ဒီ ၂ ပါးကလဲ ဥပါဒါနက္ခန္ဓာလောက က ထွက်လာတာပါ။

ဒီနေ့ လုပ်ငန်းစဉ်အနေနဲ့ ဝင်လာတော့မယ်၊ အဘိဇ္ဈာ ဒေါမနဿလောက ဘယ်ကထွက်လာသလဲ၊ ဣဋ္ဌာရုံသုခဝေဒနာ ရိပ်နဲ့ အနိဋ္ဌာရုံဒုက္ခဝေဒနာရိပ်က ထွက်လာတယ်။ ဒီ ဣဋ္ဌာရုံ သုခဝေဒနာရိပ်နဲ့ အနိဋ္ဌာရုံ ဒုက္ခဝေဒနာရိပ်ဟာ 'ဘယ်ကထွက် လာသလဲ၊ ဥပါဒါနက္ခန္ဓာလောကကထွက်လာပါတယ်၊ ဒါကြောင့် လောကေ—ဥပါဒါနက္ခန္ဓာဟူသောပညတ်စွဲလောကဋ္ဌ။ အဘိဇ္ဈာ ဒေါမနဿ—ချစ်ခြင်း မုန်းခြင်း ၂ ပါးကို။ ဝိနေယျ—ပယ် ဖျောက်ရမယ်လို့ ရှင်တော်မြတ်က ဟောကြားတော်မူတာပါ။

ဒီတော့ ဒီ ၃-ချက်ရဲ့ သဘာဝကို သက္ကပဉ္စသုတ်မှာ မူတည် ပြီးတော့ ဘုရားရှင်ကို သိကြားမင်းကြီးက မေးလျှောက်လာ တယ် “အရှင်မြတ်ဘုရား တပည့်တော်တို့ နတ်ပြည်မှာရှိတဲ့ နတ်သွီးတွေဟာ မနာလိုစိတ်တွေ ဖြစ်နေပါတယ်၊ ဣဿာနဲ့ မဇ္ဈရိယ ၂ ပါးနဲ့ နတ်သွီးတွေဟာ မနာလိုစိတ်တွေ ရှိနေပါ တယ်၊ ဒီဣဿာနဲ့ မဇ္ဈရိယ ၂ ပါးဟာ နတ်သွီးတွေမှာ ဘာကြောင့် ဖြစ်ပါသလဲ ဘုရား” လို့ လျှောက်ထားပါတယ်။ ဒီတော့မှ ဘုရားရှင်က မဟာသတိပဋ္ဌာန် တရားတော်ကြီးကထုတ်ပြီး ဖြေ ကြားလိုက်တဲ့အခါမှာ သိကြားမင်းကြီးဟာ ပုထုဇဉ်ဘဝမှ သောတာပန် ဖြစ်သွားပါတယ်။

ကိုင်း....ဒီတော့ အဘိဇ္ဈာ ဒေါမနဿ လောကဟာ ဘယ်က ထွက်လာသလဲ၊ ဣဋ္ဌာရုံသုခဝေဒနာရိပ်နဲ့ အနိဋ္ဌာရုံ ဒုက္ခဝေဒနာ ရိပ်ကနေ ထွက်လာတယ်၊ ဒီဣဋ္ဌာရုံ သုခဝေဒနာရိပ်နဲ့ အနိဋ္ဌာရုံ ဒုက္ခဝေဒနာရိပ်ဟာ ဘယ်ကထွက်လာသလဲ၊ ဥပါဒါနက္ခန္ဓာ လောကကနေ ထွက်လာပါတယ်၊ ဒီ ဥပါဒါနက္ခန္ဓာလောကကြီး ဟာ ဘယ်ဟာလဲ ပြောပြမယ်။

ဥပါဒါနက္ခန္ဓာလောကဆိုတာ တကာကြီးဘို့ရဲ့ စိတ်ဝိညာဏ် အာရုံနဲ့ တွေ့တဲ့အခါမှာ ဘယ်အနေနဲ့ ထွက်လာသလဲ၊ ဒီထွက် ဆွဲတဲ့ သဘာဝလေးကို မြင်အောင်လို့ (ဝေါ) ပေါ်လွင်လာ အောင်လို့ ဥပါဒါနက္ခန္ဓာလို့ ထုတ်ပြလာတာပါ၊ ဒီတော့ နားလည်အောင် ပြောပြမယ်။

ဥဒယဗ္ဗယဉာဏ်မှာ ဥပါဒါနက္ခန္ဓာ၊ ပဉ္စက္ခန္ဓာဆိုပြီး ၂-မျိုး ရှိတယ်၊ ပဉ္စက္ခန္ဓာ ဆိုတာက ရူပက္ခန္ဓာ၊ ဝေဒနာက္ခန္ဓာ၊ သညာက္ခန္ဓာ၊ သင်္ခါရက္ခန္ဓာ၊ ဝိညာဏက္ခန္ဓာ ကိုခေါ်တယ်၊ ဒီခန္ဓာ ၅-ပါးကို ပဉ္စက္ခန္ဓာလို့ ခေါ်တယ်၊ ဥပါဒါနက္ခန္ဓာကျတော့ ရူပ ပါဒါနက္ခန္ဓာ၊ ဝေဒနပါဒါနက္ခန္ဓာ၊ သညုပါဒါနက္ခန္ဓာ၊ သင်္ခါရ ပါဒါနက္ခန္ဓာ၊ ဝိညာဏုပါဒါနက္ခန္ဓာဆိုပြီးပြလာတယ်။

ဒီတော့ တကာကြီး“ဘိုးစွန့်ရဲ့” ခန္ဓာကိုယ်ကြီးမှာ အဝိဇ္ဇာ နဲ့ တဏှာက ခန္ဓာအနေနဲ့ ဆောက်လုပ်ထားတယ်၊ ဒါဟာ ဥဒယဗ္ဗယဉာဏ်ကို ချောက်လာရင် တွေ့လာပါလိမ့်မယ်၊ ဒီတော့ အဝိဇ္ဇာကြီးက ပဋိသန္ဓေဝိပါက်ဝိညာဏ်က ပေါ်ထွက်လာတာ မှန်ရင် ပဉ္စက္ခန္ဓာ အဝိဇ္ဇာ ဘက်က ဆောက်လုပ်လာတယ်၊ တဏှာ က ဆောက်လုပ်လာတဲ့ခန္ဓာကျတော့ ဥပါဒါနက္ခန္ဓာဆိုပြီးတော့ ဆောက်ထားတယ်။

နောက် အဝိဇ္ဇာက အကြည်ခာတ် တွေ့မှာကို ပဉ္စက္ခန္ဓာ အနေနဲ့ ဆောက်လုပ်ထားပြန်တယ်။ တဏှာက ဒီလိုမဆောက်တော့ပါ။ ဒီတော့ ပဋိသန္ဓေ ဝိပါက်ဝိညာဏ်မှာ အဝိဇ္ဇာက ပဉ္စက္ခန္ဓာကြီးကို ဆောက်လုပ်ထားတယ်ဆိုရင်ဘဲ ဘယ်ထိအောင် မြင်ရမလဲ။ ၆-ပါးသော အကြည်၊ ၆-ပါးသော အာရုံ ၆-ပါးသော ဝိညာဏ်တွေမှာကို ဆောက်လုပ်ထားတာကိုပါ မြင်ရမယ် ဒါက ရောတည်တဲ့ ခန္ဓာပါ။

တဏှာက ဆောက်တဲ့ ခန္ဓာကျတော့ အစဉ် ဆောက်လုပ်မထားနိုင်ပါ။ အဲဒါ အာရုံတွေနဲ့ တွေ့တဲ့အခါမှာ ဒီအာရုံကို ထွက်ပြီး တဏှာရိပ်ကြီးက ခန္ဓာ ၅-ပါးအနေနဲ့ ဖမ်းထားလိုက်တယ်။ ဒါကို ဥပါဒါနက္ခန္ဓာလို့ ခေါ်တာ။ ဒါဟာ အဝိဇ္ဇာက ဆောက်ထားတဲ့ ခန္ဓာက ထွက်လာတာပါ။ တဏှာကဖမ်းတဲ့ လောကကျတော့ ဥပါဒါနက္ခန္ဓာလောကလို့ ခေါ်တယ်။ တနည်း သညာဝိညာဏ်မှာ တဏှာက ဆောက်ထားတဲ့ခန္ဓာကို ဥပါဒါနက္ခန္ဓာ၊ တနည်း အကြောင်း ခန္ဓာလို့ ခေါ်တယ်။ ဘဏှာ ပြဋ္ဌာန်းတယ်။ သူက အစဉ်ဆောက်မထားပါ။

ဒီတော့နာမပညတ်နဲ့ သဏ္ဌာနပညတ်ဘို့ မျက်တောင်ခတ်ပြီး ပြေးနေကြတဲ့ အာရုံ ၆-ပါးတို့ကို ပဉ္စက္ခန္ဓာအရိပ်ထဲက နေထွက်ပြီးတော့ ဒီတဏှာကြီးက ခန္ဓာ ၅-ပါးပြည့်အောင် ဆွဲလာတယ်။ အဲဒါ နာမပညတ်နဲ့ သဏ္ဌာနပညတ်ရိပ် ၂-ပါးကို ဦးစီးပြီးတော့ ဆွဲလာတာဖြစ်ခြင်းကြောင့် ဒီခန္ဓာကို ဥပါဒါနက္ခန္ဓာလို့ ခေါ်တယ်။ ဒါဟာ အစဉ်ထောက်မထားနိုင်ပါ။ ခံစားတုန်းသာ ရှိပါတယ်။ ခံစားပြီးရင်ပြီးသွားတာဘဲ။ ဒါကြောင့် လောကေ ဥပါဒါနက္ခန္ဓာဟူသော ပညတ်စွဲလောက၌လို့ ဟောလာတာပါ။

ဒီတော့ ပညတ်စွဲလောကဆိုတာ နာမပညတ်နဲ့ သဏ္ဌာန ပညတ်ရိပ် ၂-ပါးက ထွက်လာတာပါ။ ယခု ဒီခန္ဓာကို သတ်နေတာပါ။ ဒီခန္ဓာကြီးဟာ အစဉ်ထေးကပ်ထားနိုင်ပါ။ ခံစားပြီးရင် ချုပ်သွားတယ်။ ယခု အဲဒီခန္ဓာကို သတ်နေတာပါ။ ဘာကြောင့်လဲ ပဉ္စက္ခန္ဓာက အကျိုးခန္ဓာပါ။ ဥပါဒါနက္ခန္ဓာက အကြောင်းခန္ဓာပါ။ ဒီဥပါဒါနက္ခန္ဓာ ရှိနေရင် ကိလေသာရှိနေတယ်။ ကိလေသာရှိနေရင် တဏှာရှိနေတယ်။

ဒီတော့ ဥပါဒါနက္ခန္ဓာ ပြုတ်သလို ပဉ္စက္ခန္ဓာကြီး ဟာလဲ လိုက်ပြုတ်ရပါတယ်။ မဂ်က ဥပါဒါနက္ခန္ဓာကြီးကိုလဲ ဖြုတ်လိုက်ရော အကြည်ခတ်လေးတွေမှာရှိတဲ့ ပဉ္စက္ခန္ဓာကြီးလဲ ချုပ်သွားပြီ။ ဒီလိုလဲ ချုပ်သွားရော အာရုံနဲ့ တွေ့တဲ့အခါမှာ ကြားသော်လဲ မြင်သော်လဲ တဏှာမဖြစ်တော့ပါ။ သူ့သဘာဝအတိုင်းသာ ပေါ်နေပြီ။ အဝိဇ္ဇာကြီး ကြီးစိုးပြီး မပေါ်တော့ပါ။ ဒီတော့ တွေ့တာ မြင်တာ ပြောဆိုတာတွေဟာ အတူတူ ဖြစ်သော်လဲ တဏှာမဖြစ်တော့ပါ။

ဒီတော့ ဥဒယဗ္ဗယဉာဏ်ကြီးကနေပြီး ဒီခန္ဓာတွေ ပေါ်လာရတာပါ။ ဒီခန္ဓာကို မှန်ကျတော့ ဥပါဒါနက္ခန္ဓာလို့ ခေါ်တယ်။ ဒါကို တဖြေးဖြေးနဲ့ သတ်သွားရတော့မယ်။ မဂ်ခဏမှာကို ဥပါဒါနက္ခန္ဓာချုပ်သွားပြီ။ ဒီလိုချုပ်သွားရင် အကျိုးဘုရားထုတ်ပြုပါဆိုရင်ဘဲ သညာက္ခန္ဓာနှင့် သင်္ခါရက္ခန္ဓာ၊ နာမပညတ်နှင့် သဏ္ဌာနပညတ် ဒီ ၂-ပါးသာ ပြုတ်သေးတယ် (၀၁) ငြိမ်းသေးတယ်။ ဒါဟာ ခွေးခန္ဓာလေးဇာတ်သိမ်းသွားပြီ။ (၀၁) သောတာပန် ဖြစ်သွားပြီ။

ဒီတော့ ကာမဓာတ် ၄-ပါးမှ မပြုတ်သေးသမျှ သံသရာကြီး လှည့်တဲ့အခါမှာ ဒီပုဂ္ဂိုလ်တွေနဲ့ ဘဲ အတူတူနိဗ္ဗာန်မရောက်ခြင်း

သွားမယ်လို့ ဘယ်သူက ပြောနိုင်သလဲ။ ကံ စီမံရာ ခံရမှာဘဲ မဟုတ်လား။ ဒီ ခန္ဓာတွေမှ မပြတ်သေးရင် နောက်ဘဝမှာ ဆွေမျိုးတွေနဲ့ အိမ်ထောင် မကျဘူးလို့ ပြောနိုင်သလား။ အိမ်ထောင်ပြုနေရင် အဲဒါခွေးခန္ဓာဘဲ မဟုတ်လား။ သောတာပန်ဖြစ်သွားမှ မိစ္ဆာစစ် ညီအစ်ကိုမောင်နှမအစ်ကို တွေပြီးတော့ အဲဒီလို မဖြစ်တော့ပါ။

ကိုင်း....ယခုဥပါဒါနက္ခန္ဓာကြီးကို ထုတ်ပြလိုက်ပါပြီ။ ဒီဥပါဒါနက္ခန္ဓာဟာ ဝိထိစိတ်က ဖြစ်လာတာပါ။ ပဋိသန္ဓေ ဝိပေါက် ဝိညာဏ်စိတ်က ပဉ္စက္ခန္ဓာ ဖြစ်လာတာပါ။ ဒီတော့ ဘယ်တရားကိုဘဲ အားထုတ်အားထုတ် ဒီဥပါဒါနက္ခန္ဓာကို သတ်ရတာဘဲ။ ဒီတော့ အာရုံနဲ့ တွေ့တဲ့အခါမှာ နာမပညတ်နဲ့ သဏ္ဌာနပညတ် ၂-ပါး မျက်တောင်ခတ်ပြီး ဆွဲလာတာဟာ ဥပါဒါနက္ခန္ဓာပါ။ ဒါဟာ သညာဝိညာဏ်ကနေ ထွက်လဲ တာပါ။ ဒီဥပါဒါနက္ခန္ဓာ လောကရှိလာရင် ဣဋ္ဌာရုံ သုခဝေဒနာရိပ်၊ အနိဋ္ဌာရုံ ဒုက္ခဝေဒနာရိပ်အနေနဲ့ ခံစားလာတော့မယ်။

ကိုင်း....ဥပါဒါနက္ခန္ဓာလော့ကဆိုတာ အာရုံနဲ့ တွေ့တဲ့ အခါမှာ ထွက်ဆွဲတဲ့ ခန္ဓာပါ။ ပဉ္စက္ခန္ဓာကြီးက အစဉ်ရှိနေတယ်။ ဒါက အဝိဇ္ဇာကြီးပါ။ အာရုံနဲ့ တွေ့လိုက်တော့ တဏှာကထွက်ပြီး နာမပညတ်နဲ့ သဏ္ဌာနပညတ်ကို ထွက်ဆွဲလာတယ်။ ယခု သတိပဋ္ဌာန် တရားတော်ကြီးက ဥပါဒါနက္ခန္ဓာကြီးကိုသာ ဦးစိုက်ပြီးတော့ ပယ်သတ်သွားမယ်။ ဥပါဒါနက္ခန္ဓာကြီးက ခြေတချောင်းပြုတ်ရင် ပဉ္စက္ခန္ဓာကလဲ တချောင်းပြုတ်ပါတယ်လို့ မှတ်လိုက်ပါ။

ဒီတော့ သောတာပတ္တိမဂ်ဟာ သညာက္ခန္ဓာနဲ့ သင်္ခါရက္ခန္ဓာ ၂-ပါးကိုသာ ပယ်နိုင်သေးတယ်။ သကဒါဂါမိမဂ်ကျတော့

ဝိညာဏက္ခန္ဓာကြီးရဲ့ လှည့်ပတ်တာကိုပယ်တယ်။ အနာဂါမိမဂ် ကျတော့ ဝေဒနက္ခန္ဓာကိုပယ်တယ်။ အရဟတ္တမဂ်ကြီးကျတော့ ပဉ္စက္ခန္ဓာကြီးကို အကုန်ပယ်လိုက်ပြီလို့ ဝိသုဒ္ဓိမဂ် မဟာဋီဏာ ကြီးက ထုတ်လာပါတယ်။ ဒီလိုထုတ်လာတဲ့အတိုင်း ယခု တက် သွားပါမယ်။

ဒီတော့ သကဒါဂါမိမဂ်ရဲ့ ကဏ္ဍကျတော့.... “သရာဝံဝါ စိတ္တံ သရာဂစိတ္တန္တိ ပဇာနာတိ၊ ဝီတရာဝံဝါ စိတ္တံ ဝီတရာဂ စိတ္တန္တိ ပဇာနာတိ” လို့ ဟောကြားတော်မူလာပါတယ်။ သကဒါ ဂါမိမဂ်ကို ရရင်ဘဲ ကောက်ကျစ်တဲ့ ဝိညာဏ်ကြီးဟာ တမျဉ်း ကြောင်းကြီးတမျှ ဖြောင့်ဖူးလာတော့တယ်။

ဒီတော့အကောက်ဟာ ၃-ပါးရှိတယ်။ ၁-လရေးကောက် ၂-ထွန်ရေးကောက် ၃-နှားသေးကောက်ဆိုပြီး ၃-မျိုးရှိတယ်။ လရေးကောက်ဆိုတာက မနောကံကောက်ပါ။ ထွန်ရေးကောက် ဆိုတာက ဝစီကံကောက်ပါ။ နှားသေးကောက်ကျတော့ ကာယ ကံကောက်ကြီးပါ။ ဒီအကောက်တွေမရှိတော့ပါ။

ဒီတော့သံဃာတော်ရဲ့ ဂုဏ်တော် ၉-ပါးမှာကို မဂ် ၄-ပါးကို ရည်ပြီးတော့ ထုတ်လာတာရှိပါတယ်။ ဒီတော့ “သုပ္ပဋ္ဌိပဇ္ဇော၊ ဥပ္ပဋ္ဌိပဇ္ဇော၊ ဥာယပ္ပဋ္ဌိပဇ္ဇော သာမိစိပ္ပဋ္ဌိပဇ္ဇော” ဆိုပြီး အကြောင်းဂုဏ် ၄ ပါးထုတ်လာတယ်။ နောက်အကျိုးဂုဏ်ကို ထပ်ထုတ်လာတယ်။ အာဟုနေယျော-ရည်ညွှန်းပြီး လူတဲ့အလှ ဝတ္ထုကို အလှခံခြင်းငှါထိုက်တယ်။ ဘာကြောင့်ဒီစကားကို သုံးသလဲ။

ဥပမာ-ဒီတော့ တကာကြီး “ဘိုးစွန်” ထမင်းကိုလူတယ်။ ဘာကြောင့်လူသလဲ၊ အရှင်ဘုရားတို့သိတဲ့တရားကို တပည့်တော်

သိအောင်လို့ (၀၇) မဂ်သိဖိုလ်သိအသိကို သိအောင်လို့ လူပါ
တယ်ဘုရား၊ ဒီတော့အလှူခံတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်ကမှ မသိရင် ဘယ်မှာဟုတ်
တော့မှာလဲ၊ ဒီတော့မဂ်ဖိုလ်အသိကိုလေးနိုင်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်မှ အလှူခံ
ခြင်းငှါထိုက်တယ်လို့ ဘုရားရှင်ကပြလာတယ်၊ ဒါကဒါယဇ္ဇ ပရိ
ဘောဂအနေနဲ့ သုံးဆောင်နိုင်တယ်၊ ဟုရားကိုမသိတဲ့ရဟန်း
တွေကျတော့ ဣဏပရိဘောဂဖြစ်သွားမယ်၊ ဒီအကျိုးဂုဏ်ဟာ
သောတာပန်ပုဂ္ဂိုလ်ကိုရည်ပြီးတော့ထုတ်လာတာပါ။

နောက်ပါဟုနေယျော- ဆိုတာက သကဒါဂါမ်ပုဂ္ဂိုလ်များ
အတွက်ပါ၊ သူ့ကျတော့ ညွှန်သည့်များအတွက် ယူဆောင်
လာတဲ့ ပစ္စည်းဝတ္ထုတွေကို ထဲအလှူခံခြင်းငှါ ထိုက်တယ်လို့
ပြလာတယ်၊ သာမိသပရိဘောဂလို့ ခေါ်တယ်၊ နောက်
အနာဂါမ် ပုဂ္ဂိုလ်များကျတော့ ဒုက္ခိဏေယျော-မြတ်သော
အလှူကို ခံယူခြင်းငှါထိုက်တယ်၊ အဲဒါ ရေစက်ချပြီးတော့
အလှူခံခြင်းငှါထိုက်တာပါ။

နောက် ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်များကျတော့ အဉ္စလီကရဏီယျော-
လက်အုပ်ချီမိုး ရှိခိုးခြင်းကို ပြုထိုက်တယ်၊ ဒီလို အကြောင်းဂုဏ်၊
အကျိုးဂုဏ်တွေကို ပေါင်းပြီးတော့မှ နောက်တပါးအနေနဲ့
ပုညခေတ္တ-ဒီပုဂ္ဂိုလ်တွေဟာ လယ်ယာမြေကောင်းသဘွယ် ဖြစ်
တယ်၊ ဘယ်ပုဂ္ဂိုလ်ဘဲဖြစ်ဖြစ် ကောင်းမှုကံမျိုးစေ့ကို ချနိုင်
တယ်လို့ ပြလာတာပါ၊ ကိုင်း....ဒါကို နားလည်ပြီ။

ဒီတော့ ဥပါဒါနက္ခန္ဓာက ထွက်ဆွဲလိုက်တဲ့ အာရုံကိုဝိညာဏ်
ကြီးကထွက်ဆွဲလိုက်တဲ့ အာရုံ ၆-ပါးလေးတွေကို ယောကျ်ား
မိန်းမ ပုဂ္ဂိုလ်သတ္တဝါလို့ စွဲယူခံစားလိုက်ရင် ဝိညာဏ်ကြီးက

ဣဋ္ဌာရုံ သုခဝေဒနာ အဝိပ်အနေနဲ့ ခံစားလိုက်ရော၊ ဣဋ္ဌာရုံကို သုခဝေဒနာရိပ်နဲ့ ခံစားလိုက်ရင် အဘိဇ္ဈာလောကဖြစ်လာတယ်။ အဲဒါ ချစ်တဲ့အနေနဲ့ ကျန်ရစ်ခဲ့တယ်။ နောက် အနိဋ္ဌာရုံ ဒုက္ခဝေဒနာရိပ်နဲ့ ခံစားလာရင် ဒေါမနဿ လောကကြီး ဖြစ်လာမယ်။ အဲဒါ မုန်းတယ်ဆိုတဲ့အနေနဲ့ ကျန်ရစ်ခဲ့မယ်။ ဒီတော့ ဒီပုဂ္ဂိုလ်မှာ ဘာတွေဖြစ်လာပြီလဲဆိုရင် တဏှာ၊ ဥပါဒါန် ဘဝတွေဖြစ်ပြီး ဒီပုဂ္ဂိုလ်မှာ ကုသိုလ်၊ အကုသိုလ်ထဲကျနေပြီ။

ဒီတော့ အန္တတွေရဲ့နှလုံးအိမ်ထဲမှာ ဣဋ္ဌာရုံ သုခဝေဒနာရိပ်နာမပညတ်၊ အနိဋ္ဌာရုံ ဒုက္ခဝေဒနာရိပ် သဏ္ဌာနပညတ်တွေဖြစ်ပြီး အဘိဇ္ဈာလောက၊ ဒေါမနဿ လောက ၂ ပါးထွက်နေပြီ။ သေသေချာချာ တွေးပါ။ ဒီလိုလည်နေတဲ့ စက်ရဟတ်လေးကို ဘယ်လိုဖြတ်မလဲ။ ဝိပဿနာကျတော့ ဒုက္ခ ၄-ချက်နဲ့ ဖြတ်မယ်။ ယခု ဒါနဲ့ ဖြတ်လို့ မရပါ။ ဘယ်လိုဖြတ်မလဲ။ မကြည့်ဘဲနဲ့ နေရင် ရမလား မရပါ။ မွှာရုံအနေနဲ့ သိမ်းနေအုံးမှာဘဲ။

ဒီတော့ အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿ လောကကို ဖြတ်နိုင်တာဟာ ဒီမဟာသတိပဋ္ဌာန်တရားတော်ကြီးဘဲလို့ ဘုရားရှင်ကဟောကြားတော်မူပါတယ်။ ဒါကြောင့် ဒီ အဘိဇ္ဈာ ဒေါမနဿလောကကြီးကို ဘာနဲ့ ဖြတ်မလဲ။ ဒီနေရာမှာ ဖြတ်ပြစမ်းပါ။ ဖြတ်နိုင်ရင် သတိပဋ္ဌာန်တရားကြီးကိုရပြီ။ အချုပ်မှာ လုပ်ငန်းစဉ် ဝင်လုပ်တော့လို့ ခိုင်းတာပါ။

ဒီတော့ “ကာယေကာယာနုပဿိ ဝိဟရတိ” လို့ ပြလာတယ်။ ဒါက သုတ္တန်နည်းပါ။ လက်တွေ့နည်းကိုကိုင်ရတော့မယ်။ ဒီတော့ သမ္မုဗျာတရားဟာ အရေးကြီးပါတယ်။ ဒီနေရာမှာ သတိနဲ့ ပညာလေးနဲ့ ယှဉ်ပြီးတော့ သတ်ရတော့မယ် (၀၁) တိုက်ရဟော့မယ်။

ကိုင်း....လက်တွေ့နည်းနဲ့ ဆွမ်းစားတဲ့အခါမှာ ဒီသဘောတွေ မပေါ်အောင် ဘယ်လိုသုံးဆောင် ခံစားမလဲ၊ သတိပဋ္ဌာန်ရဲ့ လုပ်ငန်းစဉ်ဟာ လက်တွေ့ လုပ်ငန်းစဉ် ဖြစ်လို့ အင်မတန်မှ တန်ဖိုးရှိပါတယ်။ ဒီနေရာမှာ သိမ်မွေ့တဲ့လုပ်ငန်းစဉ်ပါ။ နောက် အသမ္မောဟ သမ္ပဉာဉ်အပိုင်းတွေကျတော့လဲ ဖော်ပြသွားပါအုံး မယ်။ ယခု သတိ ပဋ္ဌာန်တရားပွားပုံကို နားလည်အောင်ပြောနေ တာပါ။

ဒီတော့ ဓမ္မစကြာ၊ အနတ္တလက္ခဏသုတ် တရားတွေက စစ် ကျောင်းတက်သလို (၀၂) စစ်သင်တန်း တက်သလို ရှိပါသေး တယ်။ ယခု သတိပဋ္ဌာန်တရားတော်ကြီးကျတော့ ရာထူးခံယူပြီး စစ်တိုက်ထွက်ရတော့မယ်။ ဒါကို သင်တန်းမရှိတဲ့ အန္တတွေက သတိပဋ္ဌာန်တရားကို အားထုတ်လို့ ရမလား- မရပါ။ ဒါ့ကြောင့် ဘုရားရှင်က ဝါတော် ၂၀ ကျမှဟောကြားတော်မူတာပါ။

ဒီတော့ ကမ္မာသဓမ္မနိဂုံးရွာသူ ရွာသားတွေဟာ အောက်မဂ် ၃- ပါးကို ရနေကြတဲ့သူတွေပါ။ ဘယ်လောက် စင်ကြယ်သလဲ၊ အဲဒါအနာဂတ် သာသနာတော်အတွက် ဟောကြားလာတယ်။ ဒါ့ကြောင့် သတိပဋ္ဌာန်တရားကြီးကို ရအောင်ကြိုးစားကြပါ။

ည ဟော စ ဉ် ။

ဣဓ၊ ဘိက္ခုဝေ ဘိက္ခု ကာယေ ကာယာနံပဿီ
ဝိဟရတိ အာတာပိ သမ္ပဇာနော သတိမာ ဝိနောယျ
လောကေ အဘိဇ္ဈာ ဒေါမနဿံ။

လို့ မဟာသတိပဋ္ဌာန်တရားတော်ကြီးမှာ ဘုရားရှင် ဟော
ကြားတော်မူခဲ့သည့်အတိုင်း ယခု သတိပဋ္ဌာန်တရားတော်ကြီးရဲ့
လုပ်ငန်းစဉ်ကို ပွားများအားထုတ်နိုင်အောင် လုပ်ငန်းစဉ်အနေ
နဲ့ ဖော်ထုတ်လာတာ ၂-ရက်ရှိပါပြီ။ ယခု ရွတ်ပြလိုက်တဲ့ ပါဠိ
တော်ဟာ သတိပဋ္ဌာန်တရားတော်ကြီးမှာ ရှေးဦးစွာ ဥဒ္ဓေသ
အနေနဲ့ ဘေးထားတဲ့ ပါဠိတော်ပါ။ ဒါဖြင့်ရင် သတိပဋ္ဌာန်
တရားတော်ကြီးကို ဘယ်လိုပွားများမလဲ ?

ဒီတော့ သတိပဋ္ဌာန်တရား ၄-ပါးကို ဘယ်လိုပွားများမလဲ၊
သတိပဋ္ဌာန်ဆိုတာ ဘယ်သဘာဝကို ဖော်ထုတ်တာလဲ၊ သတိ
ဆိုတာ ဘယ်သဘာဝကိုခေါ်သလဲ၊ ဒါကို ဖော်ထုတ်လိုက်ရင်
အလွန်ဘဲ ကျယ်ဝန်းလာပါလိမ့်မယ်။ ယခု မြန်မာနိုင်ငံတော်မှာ
သတိပဋ္ဌာန်လုပ်ငန်းစဉ်ဆိုပြီး အားထုတ်နေကြတာတွေဟာ သတိ
ပဋ္ဌာန်တရားထဲကို ဥက္ခေသန်းမချနိုင်ကြသေးတာ အများအပြား
ဘဲ ရှိနေကြသေးတယ်။ ဒီတော့ သွားတယ် သွားတယ်ဆိုတဲ့
သဘာဝတွေကို သတိပဋ္ဌာန်တရားထဲမှာ ဥက္ခေသန်းချနိုင်အောင်
မနေ့က ဆွမ်းစားတဲ့အခါမှာ သာရ ၄-လုံး မပါအောင်ကို
လုပ်ငန်းစဉ်နဲ့ တင်ပြလိုက်ပါပြီ။

ဒီတော့ ဘယ်လိုစားမလဲ?

ဓမ္မစကြာ အနတ္တလက္ခဏသုတ် တရားတွေကို နာယူပြီး လာခဲ့တဲ့ အသိဉာဏ်တရားတွေနဲ့ နှိုက်ပြီးတော့ ဆွမ်းစား စားပွဲကြီးရဲ့ ရှေ့မှာ ထိုင်ပြီးစားပါ။ ဒီတော့ စားတဲ့အခါမှာ ဣဋ္ဌ အနိဋ္ဌရိပ်တွေ ပေါ်လာမှာဘဲ မဟုတ်လား၊ ဒီလိုပေါ်လာ ရင်ဘဲ အဘိဇ္ဈာ ဒေါမနဿ လောကကြီးဟာ ပေါ်လာတော့ မယ်၊ (ဝါ) ဖြစ်လာတော့မယ်၊ ဒီ အဘိဇ္ဈာ ဒေါမနဿလောက ကြီးကို ဘယ်လိုဖြုတ်မလဲ။

ဒီတော့ ဓမ္မစကြာအနတ္တလက္ခဏသုတ်တရားတွေကို သင်တန်း အနေနဲ့ တက်ပြီး ယခု မဟာသတိပဋ္ဌာန်တရားတော်ကြီးကျဘော့ ရာထူးအပ်လိုက်ပြီ စစ်မြေပြင်ထွက်ပြီး တိုက်တော့မယ်၊ ကိုယ်တိုင် လုပ်ငန်းစဉ်နဲ့ တကွ အားထုတ်ပြီး အဘိဇ္ဈာ ဒေါမနဿလောက ကြီးကို မျက်ဆီးရတော့မယ်။

ကိုင်း....ဒီတော့ ဆွမ်းကိုသုံးဆောင်တဲ့အခါမှာ ဣဋ္ဌ အနိဋ္ဌ မပါအောင် ဘယ်လိုသုံးဆောင်မလဲ၊ “ဣမံ ပိဏ္ဍပါတံ ဓာတု မတ္တကမေဝ၊ တထေဝ ပရိဘုဉ္ဇိတောပိ ဓာတုမတ္တကမေဝ” လို့ ရှုမလား၊ ဒီတော့ ငါက စားတာမဟုတ် ဓာတ် ၄ ပါးက စားတာလို့ ရှုမလား၊ ဒီတော့ ဆွမ်းကလဲ ဓာတ် ၄-ပါး အစု အဝေးသာ ဖြစ်တယ်လို့ ရှုမလား၊ ဒီလိုရှုတာဟာ မှန်သော်လဲ ဒါဟာ စစ်တိုက်တာ မဟုတ်ပါ၊ ယခု စစ်မြေပြင်မှာ မျက်နှာ ချင်းဆိုင် စစ်တိုက်ရတော့မယ်၊ ယခုလို ပြောနေတာက စစ် ကျောင်းတက်စဉ်က သင်တန်းပေးတဲ့ သဘောပါ၊ ယခု စစ်မြေ ပြင်မှာ မျက်နှာချင်းဆိုင် တိုက်ရဘော့မှာ ဖြစ်ခြင်းကြောင့် ဒီလိုပြောရုံနဲ့ (ဝါ) ဆင်ခြင်ရုံနဲ့ မရပါ။

ဒီတော့ ပရိယတ်နဲ့ ပဋိပတ်ဟာ လုပ်ငန်းစဉ်အနေနဲ့ကျတော့ သဘာဝတွေ ကွာခြားသွားပြီ။ ဒီတော့ ဘယ်လိုပြောမလဲ၊ သာသနာ့-လုံးကို ကုန် ပျက် ကင်း ချုပ်နဲ့ သိမ်းမယ်လို့ ပြောမလား၊ ဒီလိုသိမ်းတာက ဝိပဿနာရဲ့ ကိစ္စပါ။ (ဝါ) သင်တန်း ပေးတဲ့ သဘောပါ။ (ဝါ) ပရိယတ်ရဲ့ သဘောပါ။ ယခု ဒီနေရာမှာ ဒီ ဟာတွေလာကပ်လို့ မရတော့ပါ။ ဒီတော့ ဘယ်လိုဖြစ်နေကြသလဲ “ပရိယတ်ကို ပဋိပတ်ဆင်၊ သမာဓိ အစဉ်ကို ဝိပဿနာနဲ့ နိဗ္ဗာန်ကို အာရုံပြုပြီးလို့ပြော” ဒီအတိုင်းသာဖြစ်နေကြတယ်။

ယခု သတိပဋ္ဌာန် တရားဆိုတာက စစ်မြေပြင်မှာ ထွက်ပြီး စစ်တိုက်တဲ့သဘောမျိုးလို့ကဲ ယခု ရန်သူကိုတွေ့နေပြီ။ ဘယ်လို လုပ်တိုက်မလဲ၊ ဒီတော့ ပရိယတ်ရဲ့ သဘာဝဟာ ကျယ်သော်လည်း ပဋိပတ်အနေနဲ့ ကျတော့ ကျဉ်းပါတယ်။ ခာတ်ကြီး ၄-ပါးကို ကုန်-ပျက် ကင်း ချုပ်နဲ့ သွားချေဦးမှာလား၊ ဒီသဘာဝတွေ ဟာ ဝိပဿနာရဲ့ ပရိယတ်ထဲမှာဘဲရှိနေပါသေးတယ်။ ဒီတော့ သတ်တဲ့ပုဂ္ဂိုလ်တွေမှာ ဒီသဘာဝတွေကို နားလည်ထားရမယ်။

ယခု ဘယ်လိုသတ်မလဲ ?

ဒီတော့ ယခုပြောနေတာဟာ ဝိပဿနာသဘော ပရိယတ် အနေနဲ့ ယူပါ။ သတိပဋ္ဌာန်ကြီးကျတော့မှ ပဋိပတ်ရဲ့ သဘော ပါ။ ဒါကြောင့် “တိက္ခဟာသ၊ ဇေနဗ္ဗိ၊ ဉာဏ်သမာဓိ၊ ဖရိဒ္ဓိ၊ အခွံကိုခွာ၊ အကာကိုရှား၊ အသားကိုချ၊ အနှစ်ကိုတေနိုင်မှ သဘာဝအနတ္တဉာဏ်ထင်မြင်နိုင်သည်၏ အဖြစ်ကို၎င်း”လို့ ဆိုလိုက်တဲ့အတိုင်း ပရိယတ်ထက် ပဋိပတ်ကအဆင့်အတန်း မြင့်ပါတယ်။ ပဋိပတ်ထက် ပဋိဝေဒက အဆင့်အတန်း မြင့်ပါတယ်။

ဒါဟာ စိတိဓာတ်တွေကို ထိန်းသိမ်းလာတဲ့ အပေါ်မှာ မြင့်လာပါတယ်။ ဒီတော့ ဣန္ဒြေတွေကို ပိတ်ဆို့တဲ့နေရာမှာ ပဋိပတ်က ပိုပြီး လေးနက်တယ် ဆိုတာကို အမြဲတန်း သတိထားကြပါ။

သဘာဝနယ်ထဲကို ဝင်လာတဲ့ သူတွေဆိုရင်ဘဲ ဘင်္ဂဉာဏ်ရဲ့ လုပ်ငန်းစဉ်(ဝါ)ပညာမြင် အနိစ္စဉာဏ်နဲ့ သိမ်းမယ် ဘယ်လို သိမ်းမလဲ နိစ္စသာရကို ကုန်တဲ့သဘော သုခသာရကို ပျက်တဲ့သဘော သုဘသာရကို ကင်းတဲ့သဘော အတ္တသာရကို ချုပ်တဲ့သဘောနဲ့ သိမ်းမယ်။ ဒီလိုသိမ်းလဲရပါတယ်။ ဒါဟာဝိပဿနာ ပရိယတ်မှသာရမယ်။ ယခုသတိပဋ္ဌာန်ကြီးရဲ့ လုပ်ငန်းစဉ်ကျတော့ လက်တွေ့ ပဋိပတ်သဘောပါ ယခုဆွမ်းစားပွဲကြီးမှာ ဣဋ္ဌ အနိဋ္ဌ မဖြစ်အောင် ဘယ်လိုလုပ်ပြီး ဘုဉ်းပေးသုံးဆောင်မလဲ။

ဒီတော့ “အဘိက္ကန္တေ ပဋိက္ကန္တေ သမ္မဇာနကာရီ ဟောတိ” ဒီကဏ္ဍကိုရောက်လာမှ၊ (ဝါ) နားလည်သာမှ ကြက်သားဟင်းဖတ်ကိုဆယ်မယ်။ ဘယ်လိုဆယ်မလဲ ဆိုတဲ့သဘာဝတွေကို တွေ့ရမယ်။ ဒီသဘာဝတွေကိုမှ နားမလည်ရင် စစ်မြေပြင်ကိုရောက်နေတဲ့ ဗစ်သားဟာ မှန်အောင်မပစ်နိုင်တဲ့ အတုက နောက်ဆုံးရန်သူက သူ့ကို ပစ်သတ်သွားတော့မယ်။

ကိုင်း....မနေ့က တရားကို ဆက်ကြဦးစို့ရဲ့၊ မနေ့က ပြောလိုက်တဲ့သာရ ၄-လုံး အရိပ်ကလေးဟာ ဘာကြောင့်ထွက်နေသလဲ၊ ဘယ်သဘာဝကထွက်လာသလဲ၊ ဒါမှလုပ်ငန်းစဉ်ကြီးကို လုပ်လို့ရမယ်။ ဒီတော့ နိစ္စသာရ၊ သုခသာရ၊ သုဘသာရ၊ အတ္တသာရ-ဒီသာရ ၄-လုံးဟာဘယ်ကထွက်လာသလဲ၊ ဒီတော့ သူထွက်လာတဲ့ သဘာဝလေးကို ယခု မဟာသတိပဋ္ဌာန် တရားတော်ကြီးနဲ့ နှိုက်ပြမယ်။

ဘယ်ကထွက်လာသလဲဆိုရင် ပုံစံကိုကြည့်ပါ။ ဣဋ္ဌာရုံသုခ
ဝေဒနာရိပ်, အနိဋ္ဌာရုံဒုက္ခဝေဒနာရိပ်ကနေပြီး ထွက်လာတာပါ။
“တနည်း” အဆင်းအကြည်ဆုံတဲ့အခါမှာ မြင်မှုလေးပေါ်လာ
တယ်။ ဒီမြင်မှုပေါ်တဲ့သညာရဲ့ အမှတ်လေးက ဘာကိုဆွဲသလဲ၊
သညာဆိုတာပညတ်သဘောပါ။ သညာက နာမပညတ်, သဏ္ဌာန
ပညတ်ကိုမှတ်ဘယ်၊ ဒီလိုမှတ်လိုက်တာကို သညာဝိပလ္လာသလို့
ခေါ်တယ်။

ဒီတော့ သညာကရှေ့ကသွားပြီးတော့ ကြက်သားဟင်းလျှာ
ကိုလဲ နာမပညတ်နဲ့ သဏ္ဌာနပညတ်ရိပ်အနေနဲ့လဲ ဆွဲလိုက်ရော
သညာရဲ့ နောက်မှာ ဝိညာဏ်ကြီးကလာပြီးတော့ ဣဋ္ဌ အနိဋ္ဌ
အနေနဲ့ တံဆိပ်ခတ်လိုက်တော့တယ်။ ဒီကနေ သာရ ၄ လုံးပေါ်
လာတာပါ။

ဣဋ္ဌာရုံကျတော့ ကောင်းတယ်ဆိုကာ သုခဝေဒနာဆိုပြီး
ခံစားလာတယ်။ အနိဋ္ဌာရုံကျတော့ မကောင်းဘူးဆိုကာ ဒုက္ခ
ဝေဒနာဆိုပြီးခံစားချလာတယ်။ ဒါဟာဝိညာဏ်ရိပ်က ခံစားချ
လိုက်တာပါ။ ဒါကိုစိတ္တဝိပလ္လာသလို့ခေါ်တယ်။ ဒီတော့ ဒီထဲမှာကို
သာရ ၄ လုံး ကာ ပေါ်နေပြီတဲ့ မဟုတ်လား၊ အန္တတေ့မှာဒီသာရ
၄ လုံးရှိနေလို့ မြင်လိုက် ကြားလိုက်တဲ့အာရုံတေ့မှာကို ကာလ
၃ ပါးအနေနဲ့ လှည့်နေတယ် ပါ။

ဒီတော့သာရ ၄ လုံးဘယ်ကပေါ်လာသလဲ၊ ဝေဒနာရိပ်က
ပေါ်လာတယ်။ ဒီဝေဒနာက ဘယ်ကပေါ်လာသလဲ၊ နာမ
ပညတ်နဲ့ သဏ္ဌာနပညတ် ၂ ပါးကပေါ်လာတယ် ဒါဟာ သညာ
ဝိပလ္လာသကပေါ်လာတာပါ။ ဒီတော့ဝိညာဏ်ကြီးက ဣဋ္ဌအနိဋ္ဌ

ဖြစ်ပြီး သုခ ဒုက္ခဝေဒနာအနေနဲ့ ခံစားလာတာက စိတ္တဝိပလ္လာသအနေနဲ့ ခံစားလာတယ်။ ဒီတော့ သာဓု ၄-လုံးဖြစ်ပြီး ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ကြီးပတ်လာတော့တယ်။ ဒါဟာဒိဋ္ဌိဝိပလ္လာသဖြစ်လာပြီ။ ဒီတော့အနုတွေမှာ အာရုံကိုခံစားတဲ့အခါမှာ သညာဝိပလ္လာသ၊ စိတ္တဝိပလ္လာသ၊ ဒိဋ္ဌိဝိပလ္လာသတွေနဲ့ သာ ခံစားလာတော့တယ်။

သညာဝိပလ္လာသဆိုတာက အဆင်းနဲ့ အကြည် ဆုံတဲ့အခါမှာ သညာကပရမတ်ဘက်ကို မဆွဲဘဲ နာမပညတ်နဲ့ သဏ္ဌာနပညတ် ၂-ပါးကိုသာဆွဲလာတယ်။ ဒါကိုသညာဝိပလ္လာသလို့ ခေါ်တယ်။ ဒီလိုလဲ ဆွဲလာရော ဝိညာဏ်ကြီးက ဣဋ္ဌ-အနိဋ္ဌအနေနဲ့ တံဆိပ်လေးခတ်လိုက်တယ်။ ဒါကိုစိတ္တဝိပလ္လာသလို့ ခေါ်တယ်။ ဒါကလဲ မနောဝိညာဏ်ကြီးဘဲ။ ဒီလိုလဲခတ်လိုက်ရော အဲဒါသုခဝေဒနာ၊ ဒုက္ခဝေဒနာအနေနဲ့ ခံစားရလို့ပြီ။ ဒီတော့သာဓု ၄-လုံးထွက်လာတော့တယ်။ ဒါကို ဒိဋ္ဌိဝိပလ္လာသလို့ ခေါ်တယ်။

ဒီတော့သာဓု ၄-လုံးတွေနဲ့ ဝိပလ္လာသ ၃-ပါးတို့ကို ထိုအမျိုးကောင်းသား၊ ထိုအမျိုးကောင်းသွီးကြီးတွေဟာ ခံစားနေသေးတယ်။ ဒီတော့သာဓု ၄-လုံးဟာ ဝေဒနာရုပ် စိတ္တဝိပလ္လာသက ထွက်လာတယ်။ ဒါကလဲသညာဝိပလ္လာသက ထွက်လာတယ်။ ဒါ့ကြောင့် “သညာပုဗ္ဗကော သင်္ခါရာ” လို့ ပြောလာတယ်။ ဒါဟာ သညာကစပြီး အမတ်မှားလေး ဖြစ်လာတာနဲ့ ဝိညာဏ်ကြီးကလဲ စိတ္တဝိပလ္လာသ ဖြစ်ပြီးတော့ဒိဋ္ဌိဝိပလ္လာသတွေ ဖြစ်လာတယ်။

ကိုင်း....ဝိပလ္လာသ ၃-ခုကို နေတာကို နားလည်ပြီလား။ ဒီဝိပလ္လာသတွေဟာ ဘယ်ကဖြစ်လာတာလဲ။ အကြောင်းကို ရှာပါ။ နေ့ခင်းပိုင်းမှာ ကာမဇာတ်ကြီး ၄-ပါးကို ပြောပြခဲ့

ပါပြီ၊ ကာမခတ် ၄-ပါးဟာ သဘာဝနဲ့ ကြည့်ရင် အတူတူတဲ့ လို့ ပြောလိုက်တာကို တွေးကြည့်ပါ။ ဒီတော့ ဝိပလ္လာသတွေ ကင်းပြီးတော့ ဆွမ်းစားနိုင်ရင် မကောင်းဘူးလား။

ရှေးတုန်းက ဥပဇ္ဈာယ်ဆရာက “ဟေ့ ကိုရင်လေး မင်းရဲ့ လျှာမှာ ထမင်းရေပူ မလောင်စေနဲ့” လို့ သတိပေးရတယ်၊ ဒါကို နားလည်ရင် ဒိဋ္ဌိဝိပလ္လာသတွေ အယ်ကဖြစ်လာသလဲ၊ ပုံစံကို ကြည့်ပါ ဥပါဒါနက္ခန္ဓာဆိုတာ အာကိုခေါ်သလဲ ပြောပြ ဦးမယ်။

ဒီတော့ မိမိရဲ့ ခန္ဓာကိုယ်ကြီးမှာ အဝိဇ္ဇာက ပြဋ္ဌာန်းထွက်နေ တဲ့ ခန္ဓာရှိတယ်၊ ဒီ ခန္ဓာက ပဉ္စက္ခန္ဓာလို့ ခေါ်တယ်၊ တဏှာက ပြဋ္ဌာန်းပြီး ထွက်လာတဲ့ ခန္ဓာကျတော့ ဥပါဒါနက္ခန္ဓာလို့ ခေါ် တယ်၊ ဒါကြောင့် ခန္ဓာဟာ အဝိဇ္ဇာပြဋ္ဌာန်းတဲ့ ခန္ဓာ၊ တဏှာ ပြဋ္ဌာန်းတဲ့ ခန္ဓာဆိုပြီး ၂-ပါးရှိပါတယ်။

တဏှာပြဋ္ဌာန်းပြီး ထွက်နေတဲ့ ခန္ဓာကျတော့ အာရုံလေး တွေနဲ့ တွေ့တဲ့အခါမှာ ထွက်ထွက်ပြီးတော့ ဆွဲတယ်၊ နာမနဲ့ သဏ္ဌာနပညတ် ၂-ပါးကို ထွက်ဆွဲတယ်၊ ဒီတော့မှ သညာကလဲ ဝိပလ္လာသစက်ကြီး ချလာတယ်၊ ဝိညာဏ်ကြီးကလဲ ဝိပလ္လာသ စက်ကြီး ချလာတယ်၊ ဒိဋ္ဌိကလဲ ဝိပလ္လာသစက်ကြီး ချလာတယ်၊ ဥဒယဗ္ဗယဉာဏ်နဲ့ ကျတော့ ခန္ဓာလေးတွေက ထွက်ပြီး ဆွဲတယ်လို့ ပြောတယ် ပြောပြအုံးမယ်။

ဥပမာ....လဘက်ရေပုဂံကို ရှေ့မှာချကြည့်ရင် အာကို ဖြစ်သလဲ၊ လဘက်ရေပုဂံကို မြင်တယ်၊ ဒီလို လဘက်ရေပုဂံ လို့ သိတာသည်ပင်လျှင် ယခု ရှေ့မှာမြင်လိုက်မှ သိတာလား

ထွက်လာတော့တယ်။ ဒီအကျိုးဟာဘယ်ကလာတာလဲ၊ တကား
ကြီးက ဇနကဟိတ်ဖြစ်တယ်။ သုံးဆောင်သူက သမ္မာပကဟိတ်
ဖြစ်တယ်။

ဒီတော့နိရောဓသမာပတ်ကထလာတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်တွေဟာသတ္တဝါ
တွေကို ချီးမြှောက်တဲ့အခါမှာ ဆွမ်းအဏ္ဍခံပြီးတော့ ပရိပါစက
မီးဓာတ်ကို နှိုးပေးလိုက်တာဘဲမဟုတ်လား၊ (ဝါ) ဝမ်းမီးကို
ထိုးပေးလိုက်တာဘဲ မဟုတ်လား၊ ဒါဟာ ဇနက ဟိတ်ပါ။
ဥပထမ္မကဟိတ်၊ သမ္မာပကဟိတ်ထဲ ထည့်လို့မရပါ။ ဒီတော့
တကားကြီးက ဇနကဟိတ်၊ ခံစားသုံးဆောင်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေက
သမ္မာပကဟိတ်အနေနဲ့ အကျိုးတရားတွေရလာပါတယ်။ ဒီတော့
ဝိသာခါဆု ၈-ချက်ကနေထုတ်ပြီး အခုအသိဉာဏ်တွေကိုပေး
နေတာပါ။

သင်္ကန်းလှသော်လဲ ပရိပါစကမီးဓာတ်ကို တိုက်ရိုက်အား
မပေးပါ။ ဆွမ်းလှဒါကျတော့ တိုက်ရိုက် အကျိုးပေးပါတယ်။
အဲဒါသတ္တဝါတွေမှာ “အာယု၊ ဝဏ္ဏ၊ သုခ၊ ဗလ၊ ပဋိဘာန”
စီ ၅-ချက်ဟာအရေးကြီးပါတယ်။ ဒါကအကျဉ်းနည်းပါ။ ဒါကို
ချဲ့ပေးရမယ်။ အခုပရိပါစက မီးဓာတ်ရဲ့သဘာဝတွေကို ထုတ်ပြ
လာတာပါ။ အာနာပါနကြီးကိုတက်လာတာနဲ့ မီးဓာတ်ကြီး
၄-ပါးကိုတွေ့လာပါတော့မယ်။

အခုမျက်စေ့မှာ၊ နားမှာ၊ နှာခေါင်း၊ လျှာ၊ ကိုယ်မှာရှိတဲ့
သညာလေးကို သတိပဋ္ဌာန်နဲ့ ပိတ်ရအုံးမယ်။ အာနာပါနက
စိတ်ပေါက်ကို ပိတ်တာပါ။ ကိုင်းမျက်စေ့၊ နား၊ နှာ၊ လျှာ၊
ကိုယ်ကိုယ်လုပ်ပိတ်မလဲ။ ညက မိမိနှလုံးအိမ်ထဲမှာ ရှိနေတဲ့

သညာက္ခန္ဓာနဲ့ သင်္ခါရက္ခန္ဓာ ၂-ပါးက အာရုံနဲ့ တွေ့တဲ့အခါမှာ ထွက်ဆွဲလာတယ်။ ဒီတော့အဆင်းနဲ့ အကြည်ကို သညာက္ခန္ဓာက ဆွဲလာတယ်။ သညာဝိညာဏ်ကို အနာဂတ် သင်္ခါရက္ခန္ဓာက ဆွဲလာတယ်။ ဒီတော့အသိလေးတွေက နှလုံးအိမ်ထဲမှာ အစဉ်ရှိနေတယ်။ အာရုံနဲ့ မတွေ့သေးလို့ပါ။ အာရုံနဲ့ တွေ့လိုက်တဲ့အခါ ကျတော့ အဆင်းနဲ့ အကြည်ဆုံဘဲ အတိတ်သညာလေးကို သညာက္ခန္ဓာက ထွက်ဆွဲလာပါတယ်။ ဒီလိုလဲဆွဲလိုက်ရော သင်္ခါရက္ခန္ဓာက သညာဝိညာဏ်အနာဂတ်သဘောကို ခေါ်လာတယ်။ ဒီတော့မှ ဒီ ၄-ကောင်ဟာ ထွက်ပြီးတော့ ကျပ်ပြည့်တင်းပြည့် စားပွဲထိုင်လိုက်ကြတယ်။

ဒီတော့ ညက သညာက္ခန္ဓာလေး ဘယ်လိုဆွဲသလဲ။ သင်္ခါရက္ခန္ဓာကလဲ သညာဝိညာဏ်ကို ဘယ်လိုသွားခေါ်သလဲ။ ဒါကို တွေ့ရင် သတိပဋ္ဌာန်ကြီးကို တက်နိုင်ပြီ။ ဒါမှမတွေ့သေးရင် တက်လို့ မရသေးပါ။ ကိုင်း....ခန္ဓာလေးတွေကို လက်တွေ့ဖမ်းပြမယ်။ ကိုင်း....ကြက်သားဟင်းလျာကို စားတော့မယ်ဆိုတော့ စပြီးဟင်းဖတ်ကိုဆယ်ချလိုက်တာက ဘယ်သဘောလဲ။ အတိတ်သဘောလား၊ အနာဂတ်သဘောလား။ အခုလက်တွေ့ပေါက်ကို ချနေပြီ။ ဒီတော့ ကြက်သားဟင်းဖတ်ကို ဆယ်လိုက်တာက အတိတ်သဘော သညာက္ခန္ဓာပါ။ ယူလာတာက အနာဂတ်စွန်း သင်္ခါရက္ခန္ဓာပါ။ လျှာပေါ်တင်ပြီးစားနေတာက ဝေဒနက္ခန္ဓာပါ။ စားပြီးအားလုံးကို မျိုချလိုက်တာကျတော့ ဝိညာဏက္ခန္ဓာ။ ဒီလိုစားတဲ့အခါမှာ ခန္ဓာလေး ၄-ကောင်ပေါ်နေပုံကို ရှုနေတာကို မဟာသတိပဋ္ဌာန်လို့ ခေါ်တယ်။ ရှေ့ကိုလဲ ဒီခန္ဓာလေးတွေနဲ့ ဘဲတက်လိမ့်အုံးမယ်။ ဒါပေမဲ့ သညာနဲ့ ဝေဒနာ၊ သင်္ခါရတို့ဟာ ပြောင်းပြီးတော့ တက်သွားတော့မယ်။

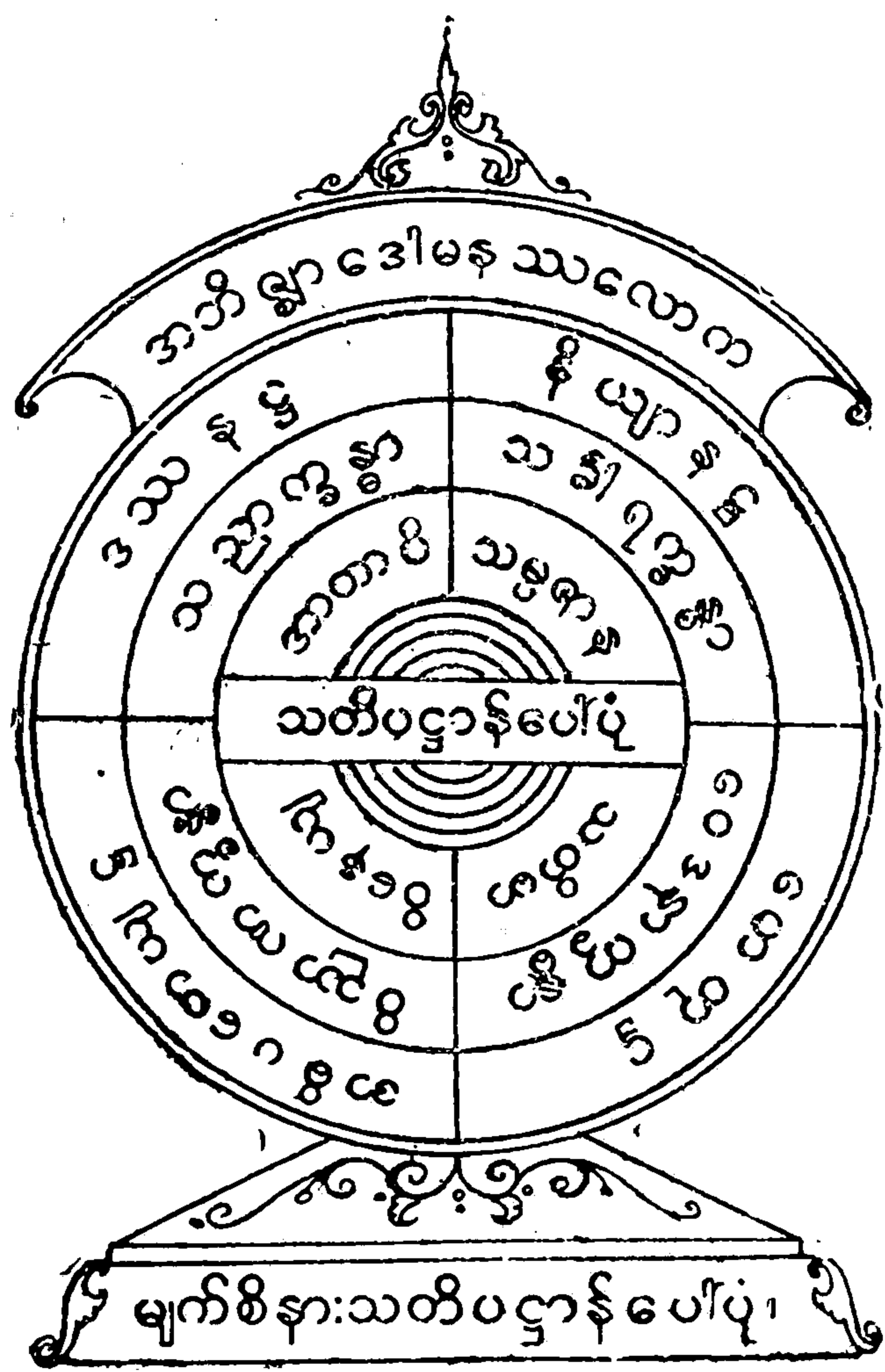
ဝါခေါင်လဆုတ် ၄-ရက် နေ့ဟောစဉ်

ပုံစံနိပါတ် (၁၆)

အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿ လောကကြီးကို ဖျက်ဆီးရတော့မယ်၊ ဒီနေ့မျက်စေ့သတိပဋ္ဌာန်၊ နား၊ နှာခေါင်း၊ လျှာ၊ ကိုယ် သတိပဋ္ဌာန်တွေကို တက်လာပြီ၊ ဒီတော့ ဆွမ်းဘုဉ်းပေးတဲ့ အခါမှာ အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿ လောကကြီး မပေါ်အောင် ဘယ်လိုလုပ်ဘုဉ်းပေးမလဲ၊ ဓာတ် ၄-ပါးကို ခွဲချင်သေးသလား၊ ကုန်ပျက်ကင်းချုပ်နဲ့ ချနေချင်သေးသလား၊ ဒါက ဝိပဿနာနဲ့ ဆိုင်တဲ့ ပရိယတ်မျိုးပဲ၊ ဒါက သူ့နေရာနဲ့ သူ သင်တန်းပေးတဲ့သဘောပါ၊ အခု လက်တွေ့ နည်းနဲ့ ချရတော့မယ်၊ ဆွမ်းကို ဘယ်လိုဘုဉ်းပေးမလဲ၊ ပဋိပတ်ရဲ့ သဘာဝသာလျှင် အရေးကြီးပါတယ်။

အခု လက်တွေ့ ချရတော့မယ်၊ ဒီသဘာဝကို လုပ်ငန်းစဉ်နဲ့ တိတိကျကျ ပြရတော့မယ်၊ ကိုင်း.... သတိပဋ္ဌာန်နဲ့ လျှော်ညီအောင် ဘယ်လိုဘုဉ်းပေးမလဲ၊ မျက်စေ့၊ နား၊ နှာ၊ လျှာ၊ ကိုယ် ဆိုတဲ့ သတိပဋ္ဌာန်တွေထဲကို သွင်းဘို့ အရေးကြီးပါတယ်၊ ပုံစံ ၂-ခုထုတ်ပြီးလာခဲ့ပြီ၊ အခုပုံစံက အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿလောကကြီးကို ဘယ်လိုဖျက်မလဲ၊ ယနေ့ရှေ့ပိုင်း အနေနဲ့ ဆွမ်းလူရတဲ့ အကျိုး၌ အနုမောဒနာပြုပုံကို အကြမ်းနည်းဖြင့် ပြောပြလိုပါသေးတယ်၊ ပိဋကတ်ကို အဆီညှစ်လိုက်တဲ့အခါမှာ လူက စားနေတာမဟုတ်၊ အဲဒါ ပရိပါစက မီးခတ်က စားနေတာပါ၊ ဒီပရိပါစကမီးခတ်ဟာ အစာသစ်ကိုမှ မသွင်းရင် သူရဲ့နီးရာ ဖြစ်တဲ့ ဝမ်းရေပြားကို သူဆွဲစားပါတယ်၊ ဒီတော့မှ အာခေါင်တွေ ခြောက်လာပါတယ်၊ ကြာကြာစားပါများလာတော့ မူးဝေလာတော့မယ်။

ပုံစံနံပါတ် (၁၆)

ဒီတော့ ဆွမ်းကိုလဲပြန်ပြီးဘုဉ်းပေးလာတဲ့အခါမှာ ပရိပါ
စက မီးခတ်ဟာ ဝမ်းရေပြားကိုလွှတ်ပြီး ဒီစားလိုက်တဲ့ဆွမ်းကို
ပြန်ပြီးစားလာပြန်တယ်။ ဒီတော့ စက်ယန္တရားကြီး လည်သလို
တခါထဲလယ်လာတယ်။ ဒီတော့မှ ပရိပါစက မီးခတ်ကြီးဟာ
ပွင့်လာပြန်တယ်။ ဒီမီးခတ်ပွင့်တဲ့သဘာဝထဲမှာ ဘုရားရှင်က
စူးစမ်းရှာဖွေလာတဲ့အခါမှာ....အာယုစ၊ အသက်ရှည်ခြင်းသည်
၎င်း။ ဝဏ္ဏာစ၊ ကိုယ်ရေအဆင်းသွင်ခြင်းသည်၎င်း၊ သုခေါစ၊
ချမ်းသာခြင်းသည်၎င်း။ ဗလဉ္ဇ၊ ခွန်အားကြီးမားခြင်းသည်၎င်း။
ပဋိဘာနဉ္ဇ၊ ဥဏ္ဍိပဋိဘာန ပညာဥာဏ်ထက်သန်ခြင်းသည်၎င်း။
ဒီ-၅ ပါးကို လာတွေ့ပါတယ်။

ဒါဟာ ပရိပါစက မီးခတ်က ထွက်လာတဲ့ အကျိုးတရား
၅-ပါးပါ။ ဘယ်သူကမှ လုပ်ကြံလာရတာ မဟုတ်ပါ။ သူ့
သဘာဝအတိုင်း ထွက်လာရတာပါ။ ဒီပြင် နေရာတွေမှာ တိုက်
ရိုက် အကျိုးပေးလို့မရပါ။ (ဝါ) ထွက်လို့မရပါ။ ဒီဆွမ်းလူတဲ့
အလှူမျိုးကသာ တိုက်ရိုက် အကျိုးပေးလာပါတယ်။ အသက်
အရွယ်ကြီးတဲ့ သူတွေကို ရှိခိုးကန်တော့တဲ့အခါမှာလဲ ဒီအကျိုး
တွေကနေ ဆက်ပြီးတော့သာ ထွက်လာရပါတယ်။

ဒီတော့ပရိပါစကမီးခတ်ကနေ အကျိုးဘုရား ၅-ပါးထွက်
လာပေတယ်။ ဒီလိုထွက်သွားမှ ကိုယ်သက်အင်္ဂါတွေ ဆန့်တန်း
လှုပ်ရှားခိုင်းမလာတယ်။ သွားလဲနိုင်လာတယ်။ အာနာပါန
အရံရှိတဲ့တရား၊ ဓမ္မစကြာ၊ အနတ္တလက္ခဏသုတ် တရားတွေရဲ့
အသိဉာဏ်တရားတွေ တိုးပွားလာတယ်။ ဒါကစားသုံးသူတွေရဲ့
အကျိုးပါ။ ဒီစားသုံးသူတွေမှာ အကျိုးဖြစ်လာသလို လူဒါနိန်းတဲ့
တကာကြီး “ဘိုးစွန်” ရဲ့မီးခတ်တွေမှာလဲ ဒီအကျိုးတရားတွေ

မဟုတ်ပါ။ ကလေးဘဝ သိတတ်တဲ့ အရွယ်ကစပြီး သိလာတာပါ။ အဲဒီက အမှတ်လေးဟာ ယခု ရှေ့မှာလဲ လာဆုံရော မိမိမှာ အရင်ကမှတ်လာတဲ့သညာက အာရုံလေးတွေကို ဝင်ပြီး ထောက်လိုက်တော့မှ သညာဝိညာဏ်တွေက ဝိပလ္လာသလုပ်လာတာပါ။ ဒီတော့ အရင်က သညာကမှ မထောက်ရင် သညာဟာ ဝိပလ္လာသလုပ်လို့ မရတော့ပါ။

ဒီတော့ ငယ်ရွယ်စဉ်အခါက မှတ်လာခဲ့တဲ့ သညာလေးတွေဟာ နှလုံးအိမ်ထဲမှာ အတိတ်စွန်းသညာကွနွာအနေနဲ့ ရှိနေတယ်။ အနာဂတ်စွန်း သညာကျတော့ သင်္ခါရကွနွာ၊ ၂-ပါးပေါင်းတဲ့ ပစ္စုပ္ပန်သညာကျတော့၊ ဝေဒနကွနွာ၊ ၃-ပါး ပေါင်းနေတာကျတော့ ဝိညာဏကွနွာကြီးအနေနဲ့ ရှိတယ်။ ဒီ ခန္ဓာလေး ၄-ကောင်ဟာ အာရုံနဲ့ တွေ့တဲ့အခါမှာ ထွက်ပြီးဆွဲတာကို ရူပကွနွာလို့ ပြောတာပါ။ ရူပကွနွာဆိုတာ ဖောက်ပြန်တဲ့ သဘောကို မယူပါနဲ့၊ ပေါင်းနေတဲ့သဘောကိုယူပါ။

ဒီတော့ အဆင်းနဲ့အကြည် ဆုံလိုက်တဲ့အခါမှာ အရင်က မှတ်လာခဲ့တဲ့ အတိတ်သဘောသညာကွနွာနဲ့ အနာဂတ်သဘောသင်္ခါရကွနွာတို့ပါ နာမပညတ်နဲ့ သဏ္ဌာနပညတ်ရိပ် ၂-ပါးကို ဆွဲလာတယ်။ ဒီလိုလဲ ဆွဲလာရော သညာနဲ့ဝိညာဏ်တို့က ဝိပလ္လာသစက်ကြီးတွေနဲ့ လှည့်လာတော့တာ။

သညာကွနွာက နာမပညတ်နဲ့ သဏ္ဌာနပညတ် ၂-ပါးကို ဆွဲလာတာက သညာဝိပလ္လာသ၊ ဝိညာဏ်ကြီးကျတော့ စိတ္တဝိပလ္လာသအနေနဲ့ ခံစားလာတယ်။ ခံစားလိုက်လို့ သာရ ၄-လုံး တွက်တာကျတော့ ဒိဋ္ဌိဝိပလ္လာသလို့ ခေါ်တယ်။ ဒီတော့

အန္တတောရံ၊ နှလုံးအိမ်မှာရှိတဲ့ နာမက္ခန္ဓာ ၄-ကောင်က အာရုံလေး
တွေကို ထွက်ဆွဲလိုက်တာကို ဥပါဒါနက္ခန္ဓာလို့ ခေါ်တယ်
ဒီ ခန္ဓာကို အခြေခံရမှ ဝိပလ္လာသဘုရားတွေဟာ နေ့စဉ်နေ့တိုင်း
ဖြစ်နေတာပါ။

ဒီ သဘာဝတွေကိုနားလည်ရင် ဆွမ်းစားတဲ့အခါမှာ ဘယ်လို
စားမလဲ စားကြည့်စမ်းပါ။ ဒီတော့ မျက်စေ့၊ နား၊ နှာ၊ လျှာ
ကိုယ်ဆိုတဲ့ ၅-ပါးသော မဟာသတိပဋ္ဌာန်တွေကိုမှ မသိသေးရင်
အာနာပါနကြီးကို အားထုတ်လို့ မရသေးပါ။ ဒါကြောင့် ၅-ပါး
သော ပသာဒတွေမှာ မဟာသတိပဋ္ဌာန်တရား ပေါ်လာအောင်
လုပ်ငန်းစဉ်အနေနဲ့ ယူပါအုံး။

ကိုင်း....သုဓိသာ ခေါ်ကြပါစော့၊

သာဓု-သာဓု-သာဓု။

ဒီတော့ နာမ်ခန္ဓာလေး ၄-ကောင် အစဉ်ဖြစ်နေတာကို ဆွမ်းစားတဲ့အခါမှာ ရူပားနိုင်ရင် လျှာပေါက်က မဟာသတိပဋ္ဌာန်လေး ပေါ်လဲ ပြီးသို့ ဘုရားရှင်ကဟောတာပါ။ ဒီပြင်အာရုံမှာ တွေ့တဲ့အခါမှာ ပေါ်တဲ့သဘောက သိမ်မွေ့သေးတယ်။ ဆွမ်းစားတဲ့အခါမှာ ပေါ်တဲ့သဘောက ကြမ်းဟန့်ပါတယ်။ ဒီတော့ တကာကြီး “ဘိုးစုန်” ထမင်းစားဘတ်ပြီလား။ ဒီသဘာဝလေးကို မိမိရဲ့ စိတ်ဝိညာဏ်ထဲမှာ အသုံးလဲ ဖြစ်သွားအောင် အလေ့အကျင့်လေး လုပ်ပေးပါ။ ဒါမှ စားတိုင်းစားတိုင်း ခန္ဓာလေး ၄-ကောင် ပေါ်လဲတော့မယ်။

ပဋ္ဌမသညာ၊ သင်္ခါရအနေနဲ့ အရင်ဖမ်းပါ။ နောက်စိတ်ပေါက်ကို ဖမ်းလာတော့မှ သညာ၊ ဝေဒနာဆိုပြီး ပြောင်းလာတော့မယ်။ ရဟန္တာကြီးများကျတော့ ဝေဒနာကရှေ့သွားပြုပြီး ခံစားသုံးဆောင် သွားကြတော့တယ်။ စားတာချင်းဘောင်မှ သဘာဝတွေ ကွဲခြားသွားပြီ။ ကိုင်း... ဒီတော့ ယခု မျက်စေ့၊ နား၊ နှာ၊ လျှာ၊ ကိုယ်တွေကို မဟာသတိပဋ္ဌာန်နဲ့ ပိတ်တော့မယ်။ ဘယ်လို ပိတ်မလဲ။ အဲဒါ ဥပယဉ္ဇယဉာဏ်မှာ ပေါ်လာတဲ့ သညာက္ခန္ဓာ၊ သင်္ခါရက္ခန္ဓာ၊ ဝေဒနက္ခန္ဓာ၊ ဝိညာဏက္ခန္ဓာအနေနဲ့ ရှုလားရမယ်။ ဒီလိုလဲ ခန္ဓာလေးတွေကို ရှုလဲပါများလာရော ကြက်သားဟင်းကို ခပ်လိုက်တဲ့အခါမှာ အတ္တရိပ် မပါတော့ဘဲ (ဝါ) ဟင်းကိုမှခန့်ဘော့ဘဲ တုစ္ဆ ရိစ္ဆ ဖြစ်သွားပြီ။ ဒီတော့မှ ဒီ ခန္ဓာလေးတွေကနေ မီးဓာတ်လေးတွေ တောက်လိုက်တာကို သောတာပတ္တိမဂ်ကို ရပြီသို့ ပြောတာပါ။

မွေစကြာ အနတ္တလက္ခဏသုတ်၊ ဝိသာခါတရားဓာတ်တွေမှာ ခန္ဓာတွေ ပေါ်ခဲ့သော်လည်း လုပ်ငန်းစဉ်အနေနဲ့ မပေးခဲ့သေးပါ။

နည်းအနေနဲ့ သာ ပေးခဲ့ရပါသေးတယ်။ အခု မဟာသတိပဋ္ဌာန် ကြီးကျတော့မှ လုပ်ငန်းစဉ်နှင့်တကွ ပေးခဲ့ပါပြီ။ (ဝါ) လက်တွေ့ ချလာပြီ။ ဒါကြောင့် ဒီနှစ် ဝါတွင်း ပြနေတဲ့ ဒီမဟာသတိပဋ္ဌာန် တရားတော်ကြီးကို လက်တွေ့လုပ်ငန်းစဉ်အနေနဲ့ ယူသွား ကြပါ။ အခု ပြောခဲ့သလို အလေ့ အကျင့်ရှိလာရင်ဘဲ သူ့အလိုလို ဆုံးမ လာပါပြီ။ တရားက ဆုံးမလာမှ အရိယာတရားခေါ်တယ်။

ဒီတော့ စည်းကမ်းတွေ ရေးဆွဲထားတာတွေက တကယ်တရား အနေနဲ့ မဟုတ်သေးပါ။ အယောင်ဆောင်တဲ့ သဘောသာ ရှိနေ ပါသေးတယ်။ တရားကကို ဆုံးမလာမှ အားထုတ်လာတာကျ တော့ အယောင်ဆောင် မဟုတ်တော့ပါ။ အရင်က သိလာ တာမဟုတ်လို့ မလုပ်ကြတာပါ။ ယခု သိလာတော့ တရားက ဆုံးမလာပါပြီ။ ဒီအတိုင်း သိကွာပုဒ်တော်တွေကိုလဲ ပြန်ကြည့် ပါ။ ဒီတော့ တရားကိုလိုက်လာတဲ့အခါမှာ ကောက်ကျစ်စင်းလဲ မှု မရှိတော့ပါ။ ဒီတော့ အဲဒါ ဝိနည်းဓိုရ်လေ တရားမရသေး ရင် ကောက်ကျစ်စဉ်းလဲလေဘဲ။ ဝိနည်းဓိုရ်နေတာသည် သူများ အပြစ်ကို ရှုချင်လို့ ဘဲမဟုတ်လား။ ဒါဟာ ဟန်ဆောင်နေတဲ့ သဘောပါ။ ဟန်ဆောင်နေတာကို အနှစ်အသား အနေနဲ့ ထုတ် လာပြီ။ ဒီတော့ သိကွာပုဒ်တော်တွေမှာလဲ တရားက ဆုံးမလာ လို့ တင်းတိမ်နိုင်လာရင် အကျိုးကျေးဇူးတွေများလာပြီ။ ကိုင်း ပုံစံမှာတင်လိုက်ပါ။

မဟာသတိပဋ္ဌာန်တရားတော်ကြီးကို အားထုတ်မဲ ပုဂ္ဂိုလ် ဟာ အင်္ဂါ ဘယ်နှစ်ပါးပြည့်စုံရမလဲ။ (ဝါ) ညီရမလဲ။ အင်္ဂါ ၄-ပါး ပြည့်စုံရမယ်။ (ဝါ) အင်္ဂါ ၄-ပါးနဲ့ ညီရမယ်။ အထဲက စက်ဝိုင်းက အင်္ဂါ ၄-ပါးကို ပြထားတာပါ။ အဲဒါ-အာတာပီ

သမ္ပဇာနသတိမာ၊ ဝိနေယျ ဆိုပြီးပြလာတယ်။ ဒါကိုရှင်းပြအုံးမယ်။ ဒီ ၄-ချက်ကို ဘုရားရှင်က ဘယ်နေရာက နေထုတ်ပြီး ပြလာတာလဲ ဆိုတာကို ရှင်းပြမယ်။ ဒီအင်္ဂါ ၄ ပါး ပြည့်စုံရင် အာနာပါနကြီးကို ပေါက်ရောက်ပြီ။ လုပ်ဖို့တောင် မလိုတော့ပါ။ ဒီတော့ ပဋ္ဌမတန်း အားထုတ်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ရဲ့ ရည်ရွယ်ချက်က နေပြီ၊ ရှင်းရမယ်။

ဒီတော့ တရား အားထုတ်တာဟာ စာကိုလိုချင်လို့လဲ။ မဂ်တရား၊ ဖိုလ်တရားကို လိုချင်လို့ ဒါက အကျိုးတရား၊ ဒီတော့ မဂ်ဖိုလ်ကို မရမခြင်း တွေနေရတဲ့ သဘာဝကို ရှင်းပြမယ်။ တရားအားထုတ်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ရဲ့ နှလုံးအိမ်မှာ အဟိတ်ခန္ဓာ၊ ဒွိဟိတ်ခန္ဓာ၊ တိဟိတ်ခန္ဓာတွေဟာ ရှိနေတယ်။ ဝိပဿနာက ဒီခန္ဓာတွေကို ဖေါ်ပေးလာတယ်။ ဒီလို ဖေါ်လာမှ မဂ်က စီရင်ချက် ချလိုရတယ်။ ဒီတော့ မဂ်ရဲ့ ရှေ့နားမှာ ခုံရုံးတွေဖွင့်တားတယ်။ သညာဝိညာဏ်ကို စစ်တဲ့အခါမှာ ပဋ္ဌမ ဥဒယဗ္ဗယ ခုံရုံးကြီးက စပြီး စစ်လာတယ်။

နောက် အနုပဿနာ ၇-ဉာဏ်က ခုံရုံးတရုံး၊ နောက်မဂ်နား မှာထားတဲ့ ခုံရုံးဆိုပြီး အကျဉ်းအားဖြင့် ခုံရုံး ၃ ရုံး ရှိတယ်။ ဒီတော့ မဂ်ကိုသွားချင်ရင် ဥဒယဗ္ဗယ ခုံရုံးကနေ စပြီး အရင် အစစ်ခံရတယ်။ ဒီ ဥဒယဗ္ဗယ ခုံရုံးက အစစ်ခံနိုင်အောင်လို့ အောက် နာမရူပပရိစ္ဆေဒ ဉာဏ်က နေစပြီး အသိဉာဏ်တွေကို ရှာဖွေလာရတယ်။ တန်ခိုးကြီးတဲ့ အာဠာရ ဥဒကတို့တောင်မှ ဝိပဿနာထဲဝင်ချင်ရင် ဥဒယဗ္ဗယခုံရုံးကနေ စပြီး အရင်အစစ်ခံရအုံးမယ်။ ပါရမီ ရှိလာလို့ ပေါက်ထိုက်တဲ့ပုဂ္ဂိုလ်တွေ တောင်မှ ဒီခုံရုံးကိုဘက်ပြီး အစစ်ခံရသေးတယ်။

ဒီတော့ ဥဒယဗ္ဗယခုံရုံးက စစ်လာတဲ့အခါမှာ သညာ၊ သင်္ခါရ၊ ဝေဒနာ၊ ဝိညာဏ်ဆိုပြီး ဒီ ခန္ဓာလေး ၄-ကောင်လာပေါ်တယ်။ ဒီတော့ ရုပ်ဘဲပေါ်ပေါ် - နာမ်ဘဲပေါ်ပေါ် ဘယ်ထိအောင် မြင်ရမလဲဆိုရင် ဒီ ခန္ဓာ ၄-ကောင်ကြောင့် ပေါ်တာပါ။ အဆင်း၊ အကြည်၊ အမြင်၊ အသိ ဒီ ၄-ပါးဆိုတာလဲ ဒီ ခန္ဓာ ၄-ကောင် ကြောင့် ပေါင်းဆုံတာပါ။ ဒီထိအောင် သိထားရမယ်။ ဒီ ခန္ဓာ လေးတွေကို အန္ဓတွေက မမြင်ကြလို့ ပညတ်တရားတွေမှာ သွားဆွဲနေတာပါ။ ဒီ ခန္ဓာလေးတွေဟာ ပရမတ်သဘောလေး တွေပါ။ နှလုံးအိမ်ထဲမှာ အမြဲရှိနေတယ်။ ဥဒယဗ္ဗယကြီးက ဒီ ခန္ဓာလေးတွေကိုသာစစ်မယ်။ ရုပ်နာမ်ကိုမစစ်တော့ပါ။ ဒီခန္ဓာ လေးတွေရှိနေလို့ တနေ့ အပါယ် ၄-ပါးကိုကျအုံးမယ်။ ဒီခန္ဓာ လေးတွေကို မြင်လာရင်ဘဲ တရားတက်လာပြီ။ ဒီ အဟိတ် ခန္ဓာလေးတွေကို ဥဒယဗ္ဗယခုံရုံးကြီးကစစ်ပြီး သတ်လိုက်တဲ့ အခါမှာ ဒွိဟိတ်ခန္ဓာ ထပ်ပေါ်လာအုံးမယ်။

ဒွိဟိတ်ခန္ဓာကိုလဲ ဥဒယဗ္ဗယခုံရုံးကဘဲ ထပ်သတ်လိမ့်အုံး မယ်။ သတ်လိုက်တော့ တိဟိတ်ခန္ဓာကြီး ပေါ်လာတော့မယ်။ ဒီတော့မှ ရှေ့ခုံရုံးကိုတင်ပြီး တိဟိတ်ခန္ဓာကို သတ်လိုက်တော့မှ ခန္ဓာတွေပြုတ်ပြီး ဝေဒနာလေးသာကျန်တော့မယ်။ ဒီဝေဒနာ လေးမှာ ပရိပါစကမီးဓာတ်ရှိနေတယ်။ ဒီ ပရိပါစကမီးဓာတ် ရှိနေတဲ့ ဝေဒနာလေးက နေပြီးတော့မှ မဂ်ကိုတက်သွား တော့မယ်။

ကိုင်း....ခန္ဓာလေးတွေကို သတ်ရတော့မယ်။ ဒီတော့ ဒီခန္ဓာ လေးတွေဟာ ဘယ်ကပေါ်လာသလဲ။ ဒီတော့ သမ္မသနဉာဏ်မှာ အတိတ်ကာလ အဝိဇ္ဇာရိပ်ကြီးကို အနိစ္စလက္ခဏာနဲ့ သိမ်းလိုက်တဲ့

အခါမှာ ပညတ်သဘောသညာတွေပျောက်ပြီး နှလုံးအိမ်ထဲမှာ ပရမတ်သဘော အတိတ်သညာတွေ စုဒ္ဓပါင်းနေသေးတယ်။ ဒါကို သညာက္ခန္ဓာလို့ ပြောတာပါ။ နောက် အနာဂတ်ကာလ တဏှာ ရိပ်ကို ဒုက္ခနဲ့ သတ်လို့ ထွက်လာတာကျတော့ သင်္ခါရက္ခန္ဓာပါ။ ဒါဟာ သညာဝိညာဏ်လောကက လက်ရပ်ခေါ်နေတဲ့ သဘော ပါ။ အဲဒါ နာမ်သဘောရဲ့ ဗျာပါရ အဆီအနှစ်လေးဟာ နှလုံး အိမ်မှာ လာကပ်နေတယ်။ ဒီ ၂-ကောင်ဟာ တကောင်သွား ရာကို တကောင်ကလိုက်ရတယ်။ တကောင်က နာမပညတ်ကို ဆွဲရင် တကောင်က သဏ္ဌာနပညတ်ကို ဆွဲရတယ်။ ဒီတော့မှ ဝေဒနာက ခံစားလာတယ်။ နောက်မှ ဝိညာဏ်ကြီးက ခံစား လာတော့တယ်။

ဒီ ခန္ဓာလေးတွေဟာ နှလုံးအိမ်ကြီးထဲမှာ ရှိနေတယ်။ ဒီ ခန္ဓာ လေးတွေဟာ ဖြတ်လဲရှိတာဘဲ။ မဖြတ်လဲရှိတာဘဲ။ ဒါပေမဲ့ ဖြတ်ဘဲပုဂ္ဂိုလ်ကျတော့ ဒီ ခန္ဓာလေးတွေ ရှိနေတာကို သိတော့ ဆင်ခြင်လာတယ်။ အဲဒါ ငါစားချင်သလို သူကလဲ စားချင်မှာ ဘဲဆိုပြီး ကိုယ်ချင်းစာ ဆင်ခြင်လာတယ်။ မဖြတ်ရသေးဘဲ သူ တွေကျတော့ ဟင်းတဖတ်ကိုလဲ ဆယ်ပြီးပြီ၊ ပုဂံထဲမှာရှိတဲ့ ဟင်းဖတ်ကိုလဲ ငါ့ဟင်းဖတ်လုပ်နေချင်သေးတယ်။ ဒါဟာသူ့မှာ ရှိနေတဲ့ခန္ဓာတွေကို မမြင်လို့ပါ။ ဒီတော့သူ့မှာမစားတတ်သေးပါ။

ကိုင်း.... ဒီတော့ အခုထဲတ ဒီခန္ဓာလေးတွေကို မူသေလုပ် ထားပါ။ ရှေ့ကို ဒီခန္ဓာလေးတွေနဲ့ ဘဲ တက်သွားရမယ်။ ဒီတော့ သညာက္ခန္ဓာက အတိတ်အာရုံ၊ သင်္ခါရက္ခန္ဓာက အနာဂတ်အာရုံ၊ ဝေဒနာက္ခန္ဓာက ပစ္စုပ္ပန်အာရုံဆိုပြီး ခံစားတယ်။ ဝိညာဏက္ခန္ဓာ ကျတော့ ဒီ ၃-ပါးရဲ့ အပေါ်မှာ ပညတ်နှင့်တကွ တင်လာ

တော့တယ်၊ ဒီခန္ဓာတွေကို နားလည်ရမယ်၊ ဒီခန္ဓာ ၄-ကောင် ပေါ်လာအောင် ဆွမ်းစားတဲ့ အခါမှာ အလေ့ အကျင့်လေး လုပ်ပေးပါ၊ ဒီလိုလုပ်ပြီး စားကြည့်ပါ၊ အလေ့ အကျင့်လုပ်ပါ များလာရင် နောက်အကျိုးတရားအနေနဲ့ တက်လာတော့မယ်၊ ကြပ်ကြပ်လုပ်ပါများလာရင်ဘဲ မဂ်သဘာဝ ၄ ချက်ကို မြင် နေပြီ၊ စားတဲ့အခါမှာလဲ မဂ်သဘာဝ ၄-ချက်ဟာ အမြဲပေါ် နေပြီ။

ဒီတော့ စားတဲ့နေရာမှာလဲ လူမှုရေးရာ နယ်ထဲမှာတခုအပါ အဝင်ဖြစ်တယ်၊ ဒီတော့ စားတဲ့နေရာမှာ မဟာသတိပဋ္ဌာန် တရားနဲ့ ဆင်ခြင်ပြီးစားလာရင်ဘဲ မဟာပစ္စဝေက္ခနာကြီးထဲဝင် သွားမယ်၊ ဒီတော့မှ စည်းကမ်းကလနား ရှိလာမယ်၊ ဒီလိုစည်း ကမ်းကလနားမှ မလုပ်ရင် လျှပ်ပေါ်လောင်လိတဲ့ တဏှာတွေဖြစ် လာပြီ၊ ဒီတော့ ရဟန်းဘောင်မှာ မမြဲတာဟာ ပဉ္စမ အိမ်ယာ တည်ထောင်တဲ့ ကာမဓာတ်ပါ၊ ဒုတိယ စားရေးသောက်ရေး ပါ၊ ဒီသဘာဝတွေကို အာနာပါနတရား မဟာသတိပဋ္ဌာန် တရားဘော်ကြီးကသာ စောင့်ရှောက်နိုင်ပါတယ်၊ ဒီခန္ဓာလေး ၄-ကောင်ကိုရှုကြည့်ပါ။

ကိုင်း....မဟာသတိပဋ္ဌာန် အလုပ်ကို အားထုတ်မဲ ပုဂ္ဂိုလ်ဟာ “ အာတာပီ၊ သမ္ပဇာန၊ သတိမာ ” ဒီ ၃-ချက်နဲ့ ပြည့်စုံရမယ်၊ ဒီ ၃ ပါးက အကြောင်းပါ၊ ဒီအကြောင်း ၃-ပါး ပြည့်စုံလာရင် အဘိဇ္ဈာ ဒေါမနဿ လောကကြီးကို ပယ်ဖျက်နိုင်တဲ့ ဝိနေယျ ကြီးပေါ်လာတော့တယ်၊ ဒီတော့ တရားအားထုတ်တဲ့ပုဂ္ဂိုလ်တွေ မှာ ဒီအင်္ဂါ ၃-ချက် ပြည့်စုံရမယ်၊ ပြည့်စုံမှ အဘိဇ္ဈာ ဒေါမနဿ လောကကြီးကို တိုက်ထုတ်ရမယ်၊ ဒီ ၃-ချက်ပြည့်စုံပုံကိုပြောပြ အုံးမယ်။

ဒီတော့ အာတာပီဆိုတာ အရိုးကြေကြေ အရေခန်းခန်း လုပ်တဲ့သဘောပါ။ ဒါကို နှစ်မျိုးခွဲလိုက်ပါ။ သညာဝိညာဏ်နယ် ကလဲ အရိုးကြေကြေနဲ့ အားထုတ်လာတယ်။ ဒါက အစွဲနဲ့ အားထုတ်လာတာပါ။ နောက်သဘာဝတွေ ရှိတဲ့သူက (ဝါ) ပညာနယ်ကလဲ အရိုးကြေကြေအနေနဲ့ အားထုတ်လာတာလဲရှိ ပါတယ်။ ဒီတော့ သဘာဝတွေဟာ ကွာခြားနေပြီ။ အခု ဒီနေရာမှာ အစွဲကခိုင်းတဲ့ အာတာပီတွေကို အလိုမရှိတော့ပါ။ သူ့မှာ အစွဲနဲ့ လုပ်တဲ့ အာတာပီကျတော့ အစွဲလောက မဖြစ်ရင် ပျက်မှာဘဲ။ ဒီအစွဲ အာတာပီတွေကို မောင်းထုတ်လိုက်ပါ။

ယခု သဘော (ဝါ) ပညာရဲ့ အာတာပီကို အလိုရှိပါတယ်။ ဒီတော့ သညာဝိညာဏ်ရိပ်ကင်းတဲ့ ပညာမြင် ဥဒယဗ္ဗယဉာဏ် ကြီးရဲ့ အသိဉာဏ်ကိုပိုင်တဲ့သူမှာ ပညာသဘော အာတာပီကြီး ရှိနေပြီ။ ဒါကို နိက္ခမခတ်လို့ ခေါ်တယ်။ နောက် သမ္ပဇာနော ကျပြန်တော့လဲ ဒီ ပညာမြင် ဥဒယဗ္ဗယဉာဏ်ကိုပိုင်မှ ရုပ်နာမ်ကို ကွက်ကွက်ကွင်းကွင်းနဲ့ မြင်လာမယ်။ ဒီတော့ မဟာသင်္ကပ္ပဋ္ဌာန် အာနာပါနကို အားထုတ်တဲ့သူမှာ ရုပ်ခမ္မ၊ နာမ်ခမ္မ အပေါ်မှာ စူးရှသော ဉာဏ်အမြင်နဲ့ ပြည့်စုံရမယ်ဆိုတော့ အန္တတေ့ဟာ အားထုတ်နိုင်ပါ့မလား။ (ဝါ) အားထုတ်လို့ ရပါ့မလား။ အန္တတေ့ဟာ နာမပညတ်နဲ့ သဏ္ဌာနပညတ်တွေကိုသာ ဆွဲမှာဘဲ မဟုတ်လား။ နောက် သင်္ကမာဆိုတာက ဒီ သညာက္ခန္ဓာနဲ့ သင်္ခါရက္ခန္ဓာ လေးကို ရှုဏာရင် ဆွမ်းစားတဲ့အခါမှာကို ရှုလာရင် သင်္ကလေးဟာ ပေါ်လာမယ်။ ဒီလို ပေါ်လာရင်ဘဲ နောက်တော့ရင် ဘာကိုဘဲလုပ်လုပ် သင်္ကလေးဟာ အမြဲပေါ်လာတော့မယ်။ အဲဒါ သင်္ကလေး နှလုံးအိမ်ထဲမှာ အစဉ်ရှိလာအောင် (ဝါ) မြဲလာအောင် လုပ်လာမယ်။ အဲဒါ ဖြစ်ခြင်းပျက်ခြင်းဆိုတဲ့ ကမ္မဋ္ဌာန်း

အာရုံမှာကို အမြဲထာဝရပြည့်စုံလာရမယ်၊ ဒီလိုသတိလေး အမြဲ ရှိလာတာကို သတိမာလို့ ခေါ်တယ်။

ရှေ့ပိုင်းကျတော့ သွားတဲ့ဣရိယာပုထ်တွေမှာကို သွင်းပြပါ အုန်းမယ်၊ ဒီသတိလေး အမြဲရှိနေရင် အဘိဇ္ဈာ ဒေါမနဿ လောကကြီး မဖြစ်တော့ပါ၊ သတိမှ မရှိရင်အဘိဇ္ဈာ ဒေါမနဿ လောကကြီးဟာ အစဉ်ရှိနေမှာဘဲ၊ ဒီတော့ သတိလေးရှိလာ အောင် လုပ်ကြည့်ပါအုန်း၊ ဝိနယုဆိုတဲ့ အကျိုးတချက်ကျ တော့ အထက်ကပြလာတဲ့ အင်္ဂါသုံးချက်နဲ့ ပြည့်စုံပြီး အဘိဇ္ဈာ ဒေါမနဿ လောကကြီး မပေါ်ထွက်နိုင်တာကို ခေါ်တယ်၊ ဒီ အင်္ဂါ ၄ ပါးနဲ့ ညီအောင် အာနာပါနတရားကို အားထုတ် ရမယ်၊ ဒါမှ မဟာသတိပဋ္ဌာန်ကြီးထဲကို ဝင်မယ်။

ည ဟော စ ဉ် ။

“ဣဓ ဘိက္ခုဝေ ဘိက္ခု ကာယေ ကာယာနုပဿိ ဝိဟရတိ အာတာပိ (လ)ဒေါမနဿ”လို့ ဘုရားရှင် မဟာသတိပဋ္ဌာန် ပါဠိတော်မှာ ဟောကြားတော် မူခဲ့သည့်အတိုင်း မဟာသတိ ပဋ္ဌာန်ကြီးရဲ့ လုပ်ငန်းစဉ်ကြီးဟာ အာနာပါနကြီးထဲကို ဝင် တော့မယ်ဆိုတော့ ၅-ပါးသော မဟာသတိပဋ္ဌာန်တရားတွေကို ဘုရားရှင်က အချက်ကျကျ တိုက်ကျွေးပါတယ်။ ဒီတော့ ၅-ပါးသော အပေါက်တွေကို ဘယ်လိုပိတ်မလဲ။

ဒီတော့ ခန္ဓာကိုယ်ကြီးမှာ အပေါက်ကြီး ၆-ပေါက်ရှိတယ်။ အာနာပါနတရားကြီးက စိတ်ပေါက်ကို ဖမ်းတယ်။ ဒီတော့ ကျန် ၅-ပါးသော အပေါက်တွေကို ဘယ်လိုပိတ်မလဲ။ ဒီလိုပိတ် ဖို့ရာ ယခု အနာဂတ် သာသနာတော်ကြီးမှာမပြုကြသေးပါ စိတ် ပေါက်ကိုပိတ်တဲ့ အာနာပါနတရားကိုသာ ပြပါသေးတယ်။ အခု ဆရာတော်ကျတော့ အပေါက် ၅-ပေါက်ကို အရင်ပိတ်ရမယ်၊ ပိတ်ပြီးမှ အာနာပါနကို အားထုတ်ရမယ်။

ကိုင်း....နွေခင်းပိုင်းက ဟောကြားခဲ့တဲ့တရားကိုဘဲ အမျိုး သွီးကြီးတွေအတွက် ယခုချဲ့ပြီး ဟောကြားပါအုံးမယ်။ နွေခင်း မှာ အဓိပ္ပါယ်မပေါ်ရင် ယခုညပိုင်းမှာ ပေါ်လာပါတော့မယ်။ ကိုင်း....မျက်စေ့၊ နား၊ နှာ၊ လျှာ၊ ကိုယ်ပေါက်တွေကို ဘယ်လို ပိတ်မလဲ။ ပိတ်ဖို့ရာ မဟာသတိပဋ္ဌာန်တရားကြီးကို တွေ့ပြီလား။ မနေ့က အဘိဇ္ဈာ ဒေါမနဿလောကကနေပြီး ဝိပလ္လာသတရား တွေဖြင့်လာပုံကို ဟောကြားခဲ့ပြီ။ ဒီနေ့ မျက်စေ့ပေါက် နား ပေါက်တွေကို ဘယ်လိုပိတ်မလဲ?

မျက်စေ့ပေါက်ကို မှိတ်ထားမလား၊ ဒီလိုမှိတ်ထားတာဟာ သမထပိတ်ပါ၊ ဒါဟာတကယ်ပိတ်မဟုတ်ပါ၊ ဟန်ဆောင်နေတဲ့ အပိတ်မျိုးပါ၊ မဟာသတိပဋ္ဌာန်တရားနဲ့ပိတ်မှ တကယ်ပိတ် နိုင်တာပါ၊ ကိုင်း... ဘယ်လိုပိတ်မလဲ ယခုနခကြားခဲ့ရတဲ့သဘာဝ တွေကို ရှာရတာမှမယ်၊ ဒီတော့ မဟာသတိပဋ္ဌာန်တရားမှာ သတိဆိုတာ ဘယ်ဟာကိုခေါ်သလဲ? “သရဏံသတိ၊ အသမ္မော ဟော၊ သာသမ္ဗုဒ္ဓဓမ္မာနံ သာရဏလက္ခဏာ” (အနက်) သရဏံ၊ အောင်းမေ့ခြင်း။ သတိ၊ အောင်းမေ့ခြင်း။ အသမ္မော ဟော၊ မတွေ့ဝေခြင်းကို။ လုတ္တတိ၊ ရအပ်၏။ သာ၊ ထိုသတိသည်။ သမ္ဗုဒ္ဓဓမ္မာနံ၊ ယှဉ်ဘက် တရားတို့အား။ သာရဏလက္ခဏာ၊ အောင်းမေ့ခြင်း လက္ခဏာရှိ၏ လို့ပြောပါတယ်။

ဒီတော့ သတိဆိုတာ.... သရဏံ—အောင်းမေ့ခြင်း၊ သတိ— အောင်းမေ့ခြင်း၊ သတိဆိုတာ သတိစေတသိက်ပါ၊ သတိ ဆိုတာ — အောင်းမေ့တဲ့ သဘောပါ၊ ဒါဟာ မတွေ့ဝေတဲ့ သဘောပါ၊ တွေ့ဝေတယ်ဆိုတာက အာရုံကို မဆုံးဖြတ် နိုင်တဲ့ သဘောပါ၊ ဒါကိုဓမ္မာစရိယဆရာတော်တွေ နားလည် ပါတယ်၊ ဒီတော့ သတိစေတသိက်ဟာ ဘယ်မှာ ယှဉ်သလဲ၊ သောဘဏစိတ် တခုယုတ်ခြောက်ဆယ်မှာ ယှဉ်တယ်၊ ဒါဟာ အဘိဓမ္မာအနေနဲ့ ဟောတာပါ၊ အမျိုးသွီးတွေ မှတ်ဖို့ကျတော့ သတိဆိုတာဟာ ပညာကထွက်လာတာပါ။

ဒီတော့ သတိကို တကယ်တွေ့ပြီလား၊ အခု ပြလိုက်တာက စာပေနယ်က သညာဝိညာဏ်သဘောတွေပါ၊ တကယ်တွေ့ချင် ရင် မဟာသတိပဋ္ဌာန် လုပ်ငန်းစဉ်ကို လိုက်ရမယ်၊ ဒါမှ ပညာ သဘောအနေနဲ့ တွေ့တဲ့ သတိတွေဖြစ်မယ်၊ ဒါမှပညာဖြင့်အပိုင်

တွေ့မယ်၊ ကိုင်း.... သုတ္တန်နည်းကျတော့ သတိဆိုတာ အောင်းမေ့
တဲ့ သဘောပါ။ မှတ်တဲ့သဘောက သညာပါ။ ဒါဟာ နာမ
ပညတ်နဲ့ သဏ္ဌာနပညတ်ရိပ် ၂-ပါးကို မှတ်တာပါ။ သတိ
ကျတော့ ပရမတ်သဘောကိုမှတ်တာပါ။ ဒါကိုရှေ့အာနာပါန
ကြီးကျရင် ထင်ရှားလာပါလိမ့်မယ်။

ဒီတော့ သတိကို သုတ္တန်နည်းနဲ့ရှာပြမယ်။ ဒီတော့ ဘုရား
ရှင်က မဟာသတိပဋ္ဌာန် တရားတော်ကြီးကို ဟောတာဟာ
ဘယ်ကထုတ်ပြီးဟောသလဲ၊ ဒါကိုရှာတဲ့ အခါမှာ မဂ္ဂင် ၈-ပါး
ထဲမှာပါတဲ့ သမ္မာသတိလေးကိုထုတ်ပြီး ဟောတာပါလို့ ဝေခန့်
လာကြပါတယ်။ ဒီ မဂ္ဂင် ၈-ပါးဟာ ဘယ်မှာရှိတဲ့ မဂ္ဂင်လဲ
ဆိုတော့ မဂ်စိတ် ၄-ခုမှာ ရှိတဲ့ မဂ္ဂင်ဖြစ်နေတယ်။ ဒီတော့
မဂ်ကိုရတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်နဲ့ မှဆိုင်တယ်။ မဂ်ကိုမရသေးတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေနဲ့
မှဆိုင်ဘူးလို့ ယူလာကြတယ်။ ဒီတော့ မဟာသတိပဋ္ဌာန် တရား
တော်ကြီးဟာ မဂ်ကိုမရသေးတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေအတွက်လဲ ဟော
ကြားပါတယ်လို့ အဋ္ဌကထာဆရာကြီးတွေက တဏှာစရိုက်ကို
၂-မျိုးခွဲပြီးပြလာပါတယ်။

တဏှာနဲ့ တဲပုဂ္ဂိုလ်ကျတော့ ကယာနုပဿနာသတိပဋ္ဌာန်
ကို ဟောတယ်။ တဏှာထက်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ကျတော့ ဝေဒနာ
နုပဿနာသတိပဋ္ဌာန်ကို ဟောကြားတော်မူတယ်။ နောက် ဒိဋ္ဌိ
စရိုက် မပြုတ်သေးဘဲသူကိုလဲ ၊ မျိုးခွဲပြီး ဒိဋ္ဌိနဲ့ တဲပုဂ္ဂိုလ်ကျ
တော့ စိတ္တာနုပဿနာ သတိပဋ္ဌာန်၊ ဒိဋ္ဌိထက်တဲ့ပုဂ္ဂိုလ်ကျတော့
ဓမ္မာနုပဿနာ သတိပဋ္ဌာန်ကို ဟောကြားတယ်လို့ အဋ္ဌကထာ
ဆရာကြီးတွေကပြလာပါတယ်။ ဒီတော့ ဒီနေရာမှာ သတိဟာ
မဂ် ၄-ပါးက သတိကိုမယူသေးဘဲ လိုက်ရှာရအုံးမယ်။

ဒီတော့ ဆရာတော်တို့ သာသနာဓာတ်ကို ပါရမီမျိုးအနေနဲ့ ရှာလာတဲ့အခါမှာ မိုဃ်းကြီးစက်ကြီးတွေကနေ ခွဲစိတ်ပြီးရှာ လာတော့မှ လက်တွေ့နည်း အနေနဲ့ ဖမ်းလို့ရလာပါတယ်။ ဒါပေမဲ့ အခုတရားနာတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေဟာ အင်မတန်မှ အသိ ဉာဏ် သေးနေသေးတဲ့အတွက် (၀၁) နားသေးနေသေးတဲ့ အတွက် မဟောပြုသေးပါ။ ဒီတရားတော်ကြီးဟာ ခြင်္သေ့ဆီနှင့် တူပါတယ်။ ခြင်္သေ့ဆီက ရွှေခွက်နဲ့ သာထိုက်တန်သလို အခု တကာ တကာမတွေ့က မြေခွက်တွေနဲ့ ထူနေကြတဲ့အတွက် ခံယူလို့ မလွယ်သေးပါ။ ရွှေခွက်နဲ့ ခံယူမှ ရမှာပါ။

ဒီတော့ အခု ဓမ္မစကြာ၊ အနတ္တလက္ခဏသုတ်၊ ဝိသာခါတရား တော်တွေကို ခဟာကြားလာခဲ့ပါပြီ။ အခုထည့်လို့ရသလောက် တော့ ရသကြာ ပြီ။ ကိုင်း....ထည့်ပြမယ်။ သဘာဝမပိုင်သေး ရင်လဲ မသိတဲ့အတိုင်းသာထားပါ။ မတုတ်ဘူး၊ မမှန်ဘူးလို့ တော့ မဆိုလိုက်ပါနဲ့။ တကာ တကာမတွေ့ရဲ့အတွက် ပြောရတာပါ။ ပြောလိုက်ရင်ဘဲ မိုးကြိုးစက်ကြီးတွေ ကျလာပါလိမ့်မယ်။ အခု သဘောမကျသေးရင် အသာထားပါ။ နောက်တော့ သဘောကျ လာပါလိမ့်မယ်။

ကိုင်း....“အဘိဘာနာဂတပစ္စုပ္ပန် အနိစ္စံ ခဿဋ္ဌေန၊ ဒုက္ခံ ဘယဋ္ဌေန၊ အနတ္တာ အသာရကဋ္ဌေန” ဆိုပြီး ကာလ ၃-ပါး ရုပ်နာမ်ကို သိမ်းလိုက်တဲ့အခါမှာ ဗုဒ္ဓပုဂ္ဂိုလ်မနောဝိညာဏဝေဒနာ ရိပ်ကျန်နေတယ်။ ဒီကနေ ဥဒယဗ္ဗယဉာဏ်ကို တက်တော့မှ ဆိုတော့ ခန္ဓာလေးတွေကို ဆွဲထုတ်လာရတယ်။ အတိတ်က မှတ် လာတဲ့ သညာကျတော့ သညာက္ခန္ဓာ၊ အနာဂတ်ကို တွေးကြံတဲ့ သညာကျတော့ သင်္ခါရက္ခန္ဓာဆိုပြီး ဆွဲတင်လာတယ်။ နောက်

အတွင်းအပြင် အကြမ်းအနဲ့ အယုတ်အမြတ်အဝေးအနီးတွေကနေ ခန္ဓာပေါ်ရအုံးမယ်။

အတိတ်ကာလကြီးကိုလဲ ဖြတ်ချလိုက်ရော မနောဝိညာဏ် ကြီးဟာ ဘယ်လိုဖြစ်နေပြီလဲ၊ ဥပမာ....ဂဏန်းကောင်ကြီးကို (၀၁)ပုဇွန်လုံးကြီးကို ခြေမ၊ လက်မတွေ အားလုံးကို ချိုးလိုက် တော့ ဘယ်ကိုမှ မသွားနိုင်တော့သလို အခုလဲ အတိတ်ကာလ၊ အနာဂတ်ကာလကို ချိုးလိုက်တော့ မနောဝိညာဏ်ရိပ်ကြီးဟာ ဘယ်လိုဖြစ်နေပြီလဲ၊ မနောဝိညာဏ်ကြီးထဲကနေ အခုခန္ဓာလေး တွေကို ဆွဲထုတ်လာပြီ၊ ထွက်လာတဲ့ ခန္ဓာလေးတွေဟာ ပရမတ် ဆတ်ဆတ်လေးတွေပါ၊ ဘာကြောင့်လဲ သူတို့မှာ နာမပညတ်နဲ့ သဏ္ဌာနပညတ်တွေကို မဆွဲသေးပါ။

ဒီတော့ ဥဒယဗ္ဗယဉာဏ်ကို တင်ချင်လာရော အတိတ်စွန်း သညာလေးကျတော့ သညက္ခန္ဓာ၊ အနာဂတ်စွန်း သညာလေး ကျတော့သင်္ခါရက္ခန္ဓာ၊ ပစ္စုပ္ပန်သညာလေးကျတော့ ဝေဒနက္ခန္ဓာ၊ ဒီခန္ဓာ ၃-ကောင်ပေါ်မှာ အုပ်ချုပ်နေတာက ဝိညာဏက္ခန္ဓာ၊ ဒီနေရာမှာ သညာဝိညာဏ်လို့ မပြောနိုင်တော့ပါ၊ အကျိုး ဝိညာဏ်ကြီးဟာ သေသွားပြီ၊ အကြောင်း ဝိညာဏ်ကြီးသာ ကျန်တော့တယ်၊ ဒီမနောဝိညာဏ် သေသွားရင်ဘဲ အင်မတန်မှ တန်ဖိုးရှိလာပါပြီ၊ သံသရာ ၃-ကြောင်း၊ ၃-သွယ်ဖွင့်သော်လဲ သူမကြောက်တော့ပါ။

ဒီတော့ခန္ဓာပေါ်လာတယ်ဆိုတာနဲ့ မနောဝိညာဏ်ကြီးဟာ ဇာတ်သိမ်းသွားပြီ၊ အခု ခန္ဓာလေး ၄ ကောင်ကို မိခင်အောင် ဖမ်းပြီး ဥဒယဗ္ဗယခုံရုံးကို တင်လာတယ်၊ ဒီတော့ ဥဒယဗ္ဗယ

ခုံရုံးက မင်းတို့ဟာ ဘာကြောင့်ပေါ်နေတာလဲလို့ မေးတော့ အစွဲ ၄-ချက်ကြောင့် ပေါ်နေတာပါလို့ပြောမယ်၊ ငါ့သားခါ အနုလောမ တရားဓာတ်တုန်းကလို့မဟုတ်တော့ပါ။ ဒီခန္ဓာလေး ၄ ကောင်ဟာ နှလုံးအိမ်ထဲမှာ ရှိနေတယ်။

ဒီခန္ဓာလေး ၄ ကောင်က ဒီစိတ်၊ စေတသိက်တွေနှင့် တကွ ခန္ဓာကိုယ်ကြီးကို အုပ်ချုပ်နေတယ်။ အုပ်ချုပ်နေတဲ့ အတွက် အဆင်း၊ အကြည်၊ အမြင်၊ အသိလို့ဆိုတာက ရုပ်နာမ်စခန်းက နေပြောတာပါ။ ယခု ဒီနေရာမှာ အဆင်း၊ အကြည် သညာ ဝိညာဏ်တွေဟာ ဒီခန္ဓာ ၄-ကောင် ပါလာမှ အကိအကျ ခံစားလို့ ရနိုင်တာပါ။ ခန္ဓာမှ မပါရင် ပေါင်းဆုံရုံသာရမယ် အာရုံကို အတိအကျဆုံးဖြတ်လို့ မရပါ။ ဒီခန္ဓာလေးတွေရှိသာမှ ဆုံးဖြတ်လို့ ရပါတယ်။

ဒီတော့ သတိရဲ့ သဘောလေးကို ဆွဲပြမယ်။ အဆင်း၊ အကြည် အမြင်၊ အသိ ဒီ ၄ ပါး ပေါင်းတာက ရုပ်နာမ် သဘောပါ။ ဒီ ၄-ပါးဟာ သူ့သဘာဝနဲ့ သူပေါင်းနိုင်သလား၊ ဥပမာ.... ဟင်းခွက်ကိုရှေ့မှာချပြီး လက်ကနှိုက်လိုက်ဘယ်၊ ဒါဟာလက်က နှိုက်တာလား၊ ဒီတော့ လက်ကလဲ အဗျာပါရအနတ္တဘဲ မဟုတ် လား၊ ဒီတော့ လက်ကို ဘယ်သူက အနှိုက်ခိုင်းသလဲ၊ ရုပ် နာမ် ပိုင်းတုန်းက သညာဝိညာဏ်က ခိုင်းတယ်လို့ပြောလာပါတယ်။

အခု မဟာသတိပဋ္ဌာနိ အာနာပါနကျတော့ ဒီလို မပြော တော့ပါ။ ဒီလိုပြောရင် နာမပညတ်နဲ့ သဏ္ဌာနပညတ်ရိုင်းတွေ ပါလာမယ်။ ဒီတော့ သူ့ထက် ခိုင်လုံတဲ့ ဟာကို(ဝါ) သဘာဝ ရှိတာကို ရှာဖွေပါအုံး၊ ကိုင်း....ဒီတော့ စိတ်ဝိညာဏ်က

ခိုင်းတာဟာ ဘယ်စိတ်ဝိညာဏ်က ခိုင်းတာလဲ၊ ထောက်ပြပါ။
ဒီတော့ မဟာသတိပဋ္ဌာန်တရားတော်ကြီးနဲ့ ထောက်ပြီးပြောပြ
မယ်။ “ယာဝဒေဝ ဥာဏမတ္တာယ ပဋိသဘိမတ္တာယ အနိဿိ
တောစ ဝိဟရတိ၊ နစ ကိဉ္စိ လောကေ ဥပါဒိသတိ ” လို့
ပြလာတဲ့အတိုင်း မဟာသတိပဋ္ဌာန်ကြီးရဲ့ အပုဒ်တိုင်း၊ အပုဒ်
တိုင်းမှာလို ပါလာပါတယ်။ ဒါဟာသတိလေးကို ပြလာတာပါ။

ဒါကို လုပ်ငန်းစဉ်အနေနဲ့ မခံယူနိုင်လို့ မသိကြတာပါ။
ဒါကို ဘုရားရှင်က သတိလေးဘဲဆိုပြီး လက်ညှိုးထိုးပြီးပြထား
တာပါ။ ပြောပြမယ်။ ပညာရဲ့ရှေ့သွားဟာ သတိပါ။ သတိရဲ့
ရှေ့သွားဟာ သဒ္ဓါတရားပါ။ ဒီ ၃ ပါးကနေ ထွက်လာတာ
ကျတော့ သမာဓိပါ။ နောက်ဆုံး ဝိရိယမှာသာ ပြီးချုပ်တာဘဲ။

ဒီတော့ ဣန္ဒြေ ၅ ပါး၊ ဗိုလ် ၅ ပါးဟာ အရေးကြီးပါတယ်။
ဒါတွေပြည့်စုံလာမှ မဂ်ကိုရတယ်ဆိုတာကို ပရိယတ်က ဝန်ခံ
ထားပြီ မဟုတ်လား။ ဒီတော့ ပြောပြမယ်။ ပညာရဲ့ရှေ့သွား
ဟာ သတိပါ။ ဒါဟာ ဗိုလ် ၅-ပါးရဲ့လုပ်ငန်းစဉ်ပါ။ ဘုရားရှင်
မဟာသတိပဋ္ဌာန် တရားတော်ကြီးကို ဟောကြားတဲ့အခါမှာ
မဂ္ဂင် ၈-ပါး သတိကို ယူထားသော်လည်း ဒါတွင်မဟုတ်သေးပါ။
ကလ ၃-ပါးကို ဖြတ်လိုက်တော့ ခန္ဓာလေးတွေ ထွက်လာတယ်။
အတိတ်စွန်း သညာက္ခန္ဓာ၊ အနာဂတ်စွန်း သင်္ခါရက္ခန္ဓာ၊
ဒီ ၂-ကောင်လဲရှိလာရော ဟင်းခွက်ကြီးကို လက်ကြီးက နှိုက်လာ
တာပါ။ ဒီတော့ ရုပ်သေလို့ သညာက္ခန္ဓာ ထွက်လာတာပါ။
နာမ်သေတော့ သင်္ခါရက္ခန္ဓာ ထွက်လာတယ်။ ဒီမှာ နာမပညတ်
နဲ့ သဏ္ဌာနပညတ်ရိပ်တွေရှိနေသေးတယ်။ ဒီတော့ ဒီသညာက္ခန္ဓာ
နဲ့ သင်္ခါရက္ခန္ဓာပြဋ္ဌာန်းပြီးတော့ ဟင်းခွက်ကို လက်ကနှိုက်လာ
တာပါ။

ဒီ ၂-ပါးဆုံလိုက်တဲ့အခါမှာ သညာက္ခန္ဓာ၊ သင်္ခါရက္ခန္ဓာတို့က သတိလေးအနေနဲ့ ထွက်ပြီးတော့မှ ဝိညာဏက္ခန္ဓာကြီးက စားပွဲ ထိုင်လာတယ်။ ဒီတော့သတိဆိုတာ သညာက္ခန္ဓာနဲ့ သင်္ခါရက္ခန္ဓာ ပါ။ ဒီတော့ သူတို့ဟာ ဝိညာဏ်ရိပ်ကြီးလဲ ပြာကျရော ရုပ်သေ တော့ သညက္ခန္ဓာထွက်လာတယ်။ နာမ်သေတော့ သင်္ခါရက္ခန္ဓာ ထွက်ပြီး ဒီ ၂ ကောင်ဟာ အန္တတေ့ရဲ့ နှလုံးအိမ်ထဲမှာ ပစ္စုပ္ပန် ဝေဒနာရိပ် ခံစားချင်တဲ့ အစဉ်အနေနဲ့ ရှိနေတယ်။ ဒါ့ကြောင့် ဟင်းခွက်ကြီးကို သွားနှိုက်တာပါ။ ခံစားချလိုက်တဲ့ အခါကျ တော့မှ သတိအနေနဲ့ ခံစားလာတာပါ။ ခန္ဓာအနေနဲ့ ထွက် လာတုန်းကတော့ သညာက္ခန္ဓာနဲ့ သင်္ခါရက္ခန္ဓာပါ။

အဆင်း၊ အကြည်၊ အမြင်၊ အသိ ၄ ပါးလဲ ဆုံလိုက်ရော သတိဆိုပြီးတော့ ခံစားလာတာပါ။ သမ္ပယုတ်တရားတွေကိုအကုန် လုံး ခဲ့လာမဲလာတော့တယ်။ သညာက္ခန္ဓာနဲ့ သင်္ခါရက္ခန္ဓာလို့ ပြောတာက ဝိညာဏက္ခန္ဓာထဲမှာရှိနေတာကို ပြောတာ။ ၄-ပါး ဆုံလိုက်တဲ့အခါကျတော့မှ သတိလေးက ဣဋ္ဌ၊ အနိဋ္ဌ- ကောင်း မကောင်းဆိုပြီး ခံစားလာတာပါ။ ဒီတော့ သတိလေးကို အသေ အချင်း သိလာရင်ဘဲ အဘိဇ္ဈာ ဒေါမနဿ လောကကြီးကို သတိ ရဲ့ နောက်က ပေါ်လာတဲ့ ပညာကြီးက တိုက်ဖျက်ပစ်တော့မယ်။ ဒီ ပုဂ္ဂိုလ်တွေမှ အဲဒါ အဘိဇ္ဈာ ဒေါမနဿလောကကြီး မပေါ် အောင် တိုက်ဖျက်လာနိုင်ပါတော့မယ်။

ဒီတော့ မြင်လိုက် ကြားလိုက်တဲ့ အာရုံတွေမှာကို သတိနဲ့ ပညာဝင်ပြီးချလိုက်ရင် အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿ လောကကြီးဟာ မပေါ်တော့ပါ။ ဒီသဘာဝကို မြင်အောင်လို့ ဘုရားရှင်က မဟာသတိပဋ္ဌာန်တရားတော်ကြီးကို လုပ်ငန်းစဉ်နှင့်တကွ ပေး

တာပါ။ အဲဒါ သတိလေးကို မိအောင်ဖမ်းခိုင်းတာပါ။ ဒီတော့ “ယာဝဒေဝ ဥာဏမတ္တာယ ပဋိသတ္တိမတ္တာယ အနိဿိတောစ ဝိဟရတိ၊ နစ ကိဉ္ဇုံ လောကေ ဥပါဒိယတိ ” လို့ ဟောတဲ့ သုတ္တန်အတိုင်း သတိကိုမြင်ပြီလား၊ ဒီ သတိလေးနဲ့ဘဲ ရှေ့ကို တက်သွားရအုံးမယ်။

ဒီတော့ အာနာပါနအပိုင်း၊ သမ္ပဗညအပိုင်းတွေမှာလဲ ဒီသတိ နဲ့ဘဲ တက်ရမှာဘဲ။ ဒီသတိလေးကို ဖမ်းနိုင်လာမှ အာနာပါန အပိုင်း၊ သမ္ပဗညအပိုင်းတွေကို အလွယ်တကူနဲ့ တက်နိုင်လာမယ်။ ကိုင်း..... ဒါကို နားလည်ရင် ၅-ပါးသောအပေါက်တွေကို မဟာ သတိပဋ္ဌာန်တရားနဲ့ ဘယ်လိုပိတ်မလဲ၊ နေ့ခင်းပိုင်းက ဥပမာ ကပ်ပြီး ပြုလာခဲ့ပါပြီ။ ဒီတော့ ဆွမ်းစားတဲ့အခါမှာ ဘယ်လို ဆင်ခြင်မလဲ ? “ဣမံ ပိဏ္ဍပါတံ ဓာတုမတ္တကမေဝ၊ တထေဝ ပရိဘုဉ္ဇိတောပိ ဓာတုမတ္တကမေဝ ” ဒီလို ဆင်ခြင်လို့တော့ ရမတော့ပါ။

ကိုင်း.....လုပ်ငန်းစဉ်အနေနဲ့ ပြောပြမယ်။ ဥပမာ ဟင်းခွက်ကို စားမလို့ နှိုက်လိုက်တဲ့အခါမှာ ဘယ်လိုနှိုက်မလဲ၊ ဒီဟာကို ယခု ဆရာတော်ပြောတဲ့ မနောဝိညာဏ်ကြီးက ပေါ်လာတဲ့ ခန္ဓာလေး ၄-ကောင်တွေကို နားလည်ထားရမယ်။ (၀၁) မြင်ရမယ်။ ဟင်းခွက်ကို နှိုက်လိုက်တာက ဘယ်ခန္ဓာရဲ့ ဗျာပါရလေးလဲဆိုရင် သညာက္ခန္ဓာရဲ့ ဗျာပါရလေးပါ။ အာကြောင့်လဲ၊ ဒီခန္ဓာဟာ ရုပ်သဘော အတိတ်စွန်းခန္ဓာလေးပါ။ သူက အာရုံကို အရင်ယူရ ပါတယ်။ ဒီတော့ ဟင်းခွက်ကို နှိုက်လိုက်တာဟာ နာမပညတ် ရိပ်လို့ မယူတဲ့အတွက် အတိတ်စွန်း သညာက္ခန္ဓာလေးလို့ ဧဝံ တာပါ။ ဒါ သတိလေး ထွက်လာပြီ။

ဟင်္ဒဗတ်ကို ယူလာတာကျတော့ အနာဂတ်စွန်း သင်္ခါ
ရက္ခန္ဓာလေးပါ။ နောက် ပါးစပ်ထဲတည့်ပြီး ဝါးနေတဲ့အခါ
ကျတော့ ဝေဒနာက္ခန္ဓာလို့ ခေါ်တယ်။ နောက်ဆုံး မျိုလဲချလိုက်
ရော ပညတ်ရိပ်တွေနဲ့ တကွ ဆုံးဖြတ်လာတာကျတော့ ဝိညာ
ဏက္ခန္ဓာကြီးပါ။ အဲဒီလို အပေါက် ၅-ပေါက်ကဝင်နေတဲ့ အာရုံ
၅-ပါးတွေကို ဒီ ခန္ဓာလေး ၄-ကောင်နဲ့ မြင်အောင်ရှုနိုင်လာရင်
တန်ဘိုးရှိလာပြီ။

အစား ကာမခတ်မှာကို သတိပဋ္ဌာန်နည်းဖြင့် ဒီနာမ်ခန္ဓာ
လေး ၄-ကောင်ပေါ်အောင် စားနိုင်လာရင် သတိလေးဟာ
ပွားစီးလာတော့မယ်။ ပွားစီးလာရင်ဘဲ ဘယ်အာရုံဘဲတွေတွေ
သတိလေးက တားဆီးလာတော့မယ်။ ဒီတော့မှ အဘိဇ္ဈာ
ဒေါမနဿလောကကြီးဟာ မဖြစ်တော့ဘဲ ပညာကသတ်နိုင်
လာပြီ။ ဒီလို မဟာသတိပဋ္ဌာန်တရားကြီးနဲ့ သာ စားသောက်နိုင်
လာရင် အဲဒါ ဇွန်းသံ၊ ပုဂံသံ မကြာတော့ဘဲ ဆိတ်ငြိမ်လာ
တော့မယ်။ ဝါကြောင့် ကိုယ်တွေ လက်တွေဖြစ်အောင် မဟာ
သတိပဋ္ဌာန်တရားတော်ကြီးကို ပွားများတော်မူကြပါ။ ပွားများ
တော်မူနိုင်ကြပါစေလို့ မေတ္တာပြုလိုက်ပါသည်။

ကိုင်း.... သာဓုသာ ခေါ်ကြပါတော့

သာဓု....သာဓု....သာဓု။

ဝါခေါင်လဆုတ် ၅-ရက် နေဟောစဉ်

ပုံစံနိပါတ် (၁၆)

ညက သညာနဲ့သတိကွာခြားပုံကို ဓမ္မာစရိယ ပုဂ္ဂိုလ်များ အတွက် ဟောကြားခဲ့ပါပြီ။ ဒီတော့သဘာဝကိုသာ တွေ့မယ် ဆိုရင် နှိုက်သာနှိုက်ပါ။ သဘာဝကို နှိုက်နိုင်သမျှ နှိုက်ရမယ်။ သဘာဝမှ မနှိုက်နိုင်သေးရင် သမ္ပဗညတရား မရှိသေးပါ။ ဒီတော့ ခန္ဓာလေးတွေကိုဘဲ သဘာဝ နှိုက်ရအုံးမယ်။ ဒီခန္ဓာတွေကို သဘာဝ ၃-ချက်သောက် နှိုက်လိုက်ရင် မက်ကိုဆိုက်ပါတယ်။ ဒီလိုကိုမနှိုက်နိုင်ကြသေးပါ။ ဘာကြောင့်လဲ တရားနာယူတဲ့အခါ မှာ “ခြေသုတ်ပုဆိုး မြေစွယ်ကျိုးသို့ ဂျိုကျိုးနှွားလား ဒွန်းစဏ္ဍား ပမာ” ကျိုးနှံ့ မူဟာလိုနေသေးတယ်။ အဲဒါဟာ ၂၉ ပါးသော ကံတရားနယ်က ဆင်းလာကြတဲ့အတွက်ကြောင့် ကျိုးနှံ့ မူဟာ လိုနေတာပါ။

ဒီတော့သဘာဝကိုမှ မနှိုက်နိုင်သေးရင် မဂ် ဖိုလ် တရားကို တက်ဘို့ရာ ခဲယဉ်းပါသေးတယ်။ ဒီတရားရဲ့ အပေါ်မှာကို ကျိုးနှံ့မှု၊ ရှိသေမှု၊ ပွားများမှု၊ ဆင်ခြင်မှု၊ သုံးသပ်မှုတွေ အများကြီးလိုနေသေးတယ်။ ဒါကြောင့်...သူများကပေးတာဘဲ ရမယ်။ ဒီတော့ ကိုယ်ရဲ့နှလုံးအိမ်ထဲက ထွက်ပြီး မယူနိုင်သေး တာဟာ သဘာဝကို မနှိုက်နိုင်သေးကြလို့ပါ။ နှိုက်နိုင်ရင် ယခု ပုံစံမှာ ရေ ထားတာကို နှိုက်ကြည့်စမ်းပါအုံး။ သညာကွနွာကို ဒဿနဌ၊ သင်္ခါရကွနွာကို နိယျာနဌ၊ ဝေဒနကွနွာကို ဟေတုဌ၊ ဝိညာဏကွနွာကို အဓိပတေယျဌ— ဒီသဘာဝတွေ ထားတာကို နှိုက်စမ်းပါ။ နှိုက်ဖို့ရာကို မဆိုးထားနဲ့ ယခုဟောနေတာကိုပင် နားလည်အောင် မနဲကြိုးစားနေရတယ်မဟုတ်လား။

ဒီတော့ မဟာသတိပဋ္ဌာန်တရားတော်ကြီးကို အားထုတ်မယ် ဆိုရင် ပဌမ “အာတာပီ၊ သမ္မဇာနော၊ သတိမာ” ဒီအကြောင်း အင်္ဂါ ၃-ချက်နဲ့ ညီရမယ်။ ဒီတော့ အာတာပီ အရိုးကြေကြေ အရေခန်းခန်း ကြိုးပမ်းသော အားလုံးလနဲ့ အားထုတ်ရမယ် ဆိုတာဟာ အဲဒါ အစွဲလောက နတ်ဂိုဏ်း၊ ဝိဇ္ဇာဂိုဏ်းသမား တွေကလဲ တကယ်အားထုတ်နေကြတယ်။ သူတို့မှာ သက္ကာယ ဒိဋ္ဌိကြီး ဦးစီးပြီး သညာဝိညာဏ်နဲ့ အားထုတ်နေကြတယ်။ ဒီ လိုပုဂ္ဂိုလ်တွေ အားထုတ်နေတုန်းကို အာတာပီ လို့ ခေါ်မလား။ အဲဒါ လောကီသိဒ္ဓိ ၁၀-ပါးရအောင်၊ ဝိဇ္ဇာကြီးဖြစ်အောင်၊ ပျောက်စေဆရာကြီးဖြစ်အောင်၊ အားထုတ်နေကြတဲ့ သူတွေကို အာတာပီလို့ ခေါ်မလား။ မခေါ်နိုင်ပါ-သညာဝိညာဏ်နဲ့ လုပ် နေတဲ့သူကို အာတာပီလို့ မခေါ်နိုင်ပါ။

ဘယ်လို ပုဂ္ဂိုလ်မျိုးက ဘယ်လိုအားထုတ်မှ ခေါ်မှာလဲ။ အကြောင်းပြပါ။ ဒီတော့....အာတာပီ- ပူပန်ခြင်း၊ အာတပ္ပန်- ပူပန်ခြင်း၊ ယဿ၊ အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်အား။ အတ္တပ္ပနာ၊ ပူပန်ခြင်း သည်။ အတ္တိ၊ ရှိ၏။ ဣတိ၊ ထိုကြောင့်။ အာတာပီ၊ အာတာပီ မည်၏။

အဲဒါ သူ့မှာ ပူပန်စေတတ်တဲ့ ကိလေသာတွေကို ဒီခန္ဓာ ကြီးက ကွာကျသွားအောင် ပူပန်လာတဲ့သူမှ အာတာပီလို့ ခေါ် တယ်။ ဒီတော့ ဥဒယဗ္ဗယဉာဏ်ကြီးကစပြီးတော့ အစွဲလောက ကြီးကို မြင်ပြီး ပူလာရင်ဘဲ ထိုပုဂ္ဂိုလ်မှာ အာတာပီ ရှိနေဖို့၊ အာတာပီဓာတ်ရှိနေရင် ဘယ် အရပ်မှာဘဲနေနေ တရားရှိတဲ့ ဝါ၊ တရားဟောတဲ့ နေရာကိုလာတော့မယ်။ အာတာပီ ဓာတ်မှမရှိ ရင် မနာနိုင်ပါ။ ဒီတော့ ပူပန်တယ်ဆိုတာဟာ ကိလေသာတရား

တွေ ကင်းစင်သွားအောင် သို့မဟုတ် ကုန်ခန်း သွားအောင် ဘယ်လိုလုပ်ရမလဲလို့ ပူပန်လာတာမျိုးပါ။

ဒီတော့ သညာဝိညာဏ်ဖြင့် တကယ်လုပ်နေသော်လဲ အဲဒါ အာတာပီဓာတ်ဟာ မရှိသေးပါ။ ပညာဖြင့် ဥဒယဗ္ဗယဉာဏ် ကြီးကို ပိုင်လာမှ အစဉ်ပူပန်တဲ့ အာတာပီဓာတ်ဟာ ရှိလာမယ်။ ဒီသဘာဝတွေကို ကိုယ်ဟာကို စရွေးကိုက်ကြည့်ပါ။ ဒါက အင်္ဂါတပါးပါ။ ဒီ အာတာပီဓာတ်ဟာ ဥဒယဗ္ဗယဉာဏ်ကြီးမှာ ဘယ်သဘာဝကနေ ထွက်လာသလဲ။ ညက အကျဉ်းနည်းဖြင့် ပြောလာခဲ့ပြီ။ ပညာရဲ့ ရှေ့သွားဟာ သတိပါ။ သတိရဲ့ ရှေ့ သွားဟာ သဒ္ဓါတရားပါ။ ဒီ ၃-ပါးညီမျှနေတာ သမာဓိပါ။ ဒီ ၄-ပါးရဲ့ ရှေ့သွားဟာ ဝိရိယပါ။ ဒီတော့ ဝိရိယက ရှေ့သွား ပြုပြီး ဆွဲနေတာကို အရင်က ပြောသံသာ ကြားဘူးခဲ့ကြတယ်။ လက်တွေ့ လုပ်ခဲ့သလား မလုပ်ခဲ့ပါ။

ကိုင်း....ဒီတော့ ဥဒယဗ္ဗယဉာဏ်ကြီးကနေ အာတာပီဓာတ် ဟာ ဘယ်သဘာဝကနေ ထွက်လာသလဲ။ ဒါကို တရားတခါ နားရင် ဖြေနိုင်ရမယ်။ ဖြေနိုင်လာမှ ဒီ ပရိသတ်ရဲ့ အပေါ်မှာ ကြေနပ်မယ်။ ဒီတော့ ဥဒယဗ္ဗယဉာဏ်ကြီးကိုပိုင်မှ အာတာပီ ဓာတ်ဟာ ရှိလာမယ်။ ဥဒယဗ္ဗယဉာဏ်က ထွက်လာတဲ့ ပညာကိုမှ အာတာပီလို့ ပြောတာပါ။ ဒါကိုရှာရမယ်။ အခုပြောနေရတာက မရောင်ရာ ဆီလူး ဖြစ်မှာစိုးလို့ ပြောနေရတာပါ။ အာတာပီ ဓာတ်မှမရှိဘဲ နေပူမိုဗ်းရွာမရှောင် သွားပြီးအားထုတ်နေရင် သေသွားမှာစိုးလို့ သတိပေးလိုက်တာပါ။ အဲဒါ မရောင်ရာဆီလူး ဖြစ်သွားမယ်။ ဒီလိုလုပ်နေတဲ့ အလုပ်တွေမှန်ရင် အရူးအလုပ် တွေပါ။ အာတာပီဓာတ်မရှိဘဲနဲ့ လုပ်နေတဲ့ အလုပ်တွေမှန်ရင် သက္ကာယဒိဋ္ဌိကြီးက ခိုင်းနေလို့ပါ။ ဒီအစွဲကြီးက ပိုပြီးကြီးနေ

တယ်၊ တနေ့အပါယ် ၄ ပါးကျမှတောင့် စိုးရပါသေးတယ်၊ ဒါကြောင့် သတိထားကြပါ။

နောက်.... သမ္မဇာနော-ရုပ်နာမ်ဓမ္မ သဘာဝတရားတို့၌ စူးယဉ်သော ဥဒယဗ္ဗယဉာဏ်နဲ့ ခွဲနိုင်တဲ့ (ဝါ) တောင်ထွ်၌ တောင်ဖျားကို ခွဲနိုင်တဲ့ ဝရဇိန်မိုဃ်းကြိုးစက်သွားနဲ့ တူတဲ့ ပညာဉာဏ်နဲ့လဲ ပြည့်စုံရမယ်၊ ဒါကတချက်၊ နောက် သတိမာ- ဆိုဘာက ခန္ဓာကိုယ်ကြီးမှာကို အားထုတ်လာတဲ့ သတိလေးတွေဟာ ရှိနေရမယ်၊ ဒီတော့ ထမင်းစားတဲ့အခါမှာ ဟင်းလျာကိုဘဲ အရင်ပွားများပါအုံး၊ ဘာကြောင့်လဲ ထမင်းက မပြဋ္ဌာန်းပါ၊ ဟင်းလျာကသာ ပြဋ္ဌာန်းတဲ့အတွက်ကြောင့်ပါ၊ အဲဒါဟင်းလျာရဲ့ အပေါ်မှာကို ခန္ဓာလေး ၄ ကောင်ပေါ်အောင် အားထုတ်နိုင်လာရင်ဘဲ၊ (ဝါ) ပွားများနိုင်ရင်ဘဲ တဏှာဒိဋ္ဌိဇုတုကိုပယ်နိုင်လာပြီ၊ ဒီတော့မှ အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿလောကဟာ မဖြစ်တော့ပါ၊ ဒီတော့မှ လုပ်ငန်းစဉ်နဲ့ တကွ ပွဲခံနိုင်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေဖြစ်မယ်။

ဒီ သတိမာဟာလဲ အားထုတ်လာတဲ့ သတိရှိရမယ်၊ ဒီတော့ ဥဒယဗ္ဗယဉာဏ်ကြီးကနေ အာတာပီဓာတ်ဟာ ဘယ်သဘာဝကနေ ထွက်လာသလဲ၊ သမ္မဇာနဓာတ်ကလဲ ဘယ်သဘာဝကနေ ထွက်လာသလဲ၊ သတိမာကလဲ ဘယ်ကနေထွက်လာသလဲ ဒါကို ဖြေနိုင်လာရင်ဘဲ ' ဒီဘဝနဲ့ မင်္ဂကိုရနိုင်လာပြီ။ ဒီတော့ အာနာပါနဲ့ တရားကို တက်တဲ့အခါမှာ ဥဒယဗ္ဗယဉာဏ်ကြီးကိုကျမှ တက်လို့ရပါတယ်၊ ဒီ ဥဒယဗ္ဗယဉာဏ်ကို ချေလိုက်တဲ့အခါမှာ အာတာပီ၊ သမ္မဇာနော၊ သတိမာဆိုတဲ့ ဒီ ၃-ချက် ထွက်လာတယ်၊ ဒါက အကြောင်းတရားပါ။

ဒီအကြောင်း ၃ ချက်နဲ့ ညီလာရင်ဘဲ အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿလောကကြီးကို ပယ်ဖျက်နိုင်တဲ့ ဝိနေယျ ထွက်လာတာပါ၊ ဒါက

အကျိုးတရားပါ၊ ဒီအင်္ဂါ ၄-ချက်နဲ့ ညီရမယ်၊ ဒီတော့ ဥဒယဗ္ဗဟ
ဉာဏ်ကြီးထဲက အာတာပီ၊ သမ္ပဇာနော၊ သတိမာ ဒီ ၃-ချက်ကို
နှိုက်ပါ၊ နှိုက်နိုင်လာရင်၊ ဒီဘဝနဲ့ မင်္ဂကို ရနိုင်ပြီ၊ ဒီတော့
“သဒ္ဓေါစ အပ္ပါဗာဓော အမာယာဝိ ဝိရိယော ပညာဝါ”
ဆိုတဲ့ ပဓာနိယဂ်တရားကို ရလာရင် သဘာဝကို နှိုက်နိုင်လာပြီ
ကိုင်း...ပုံစံကို သွားကြအုံးစို့ရဲ့၊ ဒီ သညာက္ခန္ဓာ၊ သင်္ခါရက္ခန္ဓာ
ဝေဒနက္ခန္ဓာ၊ ဝိညာဏက္ခန္ဓာ ဒီခန္ဓာတွေဟာ ဘယ်ကပေါ်လာ
သလဲဆိုရင် ကာလ ၃-ပါး ခုံရုံးကနေ ပေါ်လာတာပါ၊ ဒါကို
ဝိပဿနာက ဒွိဟိတ်ခန္ဓာလို့ ခေါ်တယ်၊ အခု မဟာသတိပဋ္ဌာန်
တရားတော်ကြီးက ဒီလိုမပြောတော့ပါ၊ ဒီခန္ဓာ ၄-ကောင်ကို
ဉာဏ်ကြီးတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေ တချက်ထဲ သတ်လိုက်တာနဲ့ မင်္ဂကို
တခါထဲတန်းဝင်နိုင်တယ်။

ဒီတော့ တရားခံအဖြစ် တင်ထားတဲ့ ခန္ဓာ ၄-ကောင်ဟာ
ဘယ်ကပေါ်လာသလဲ၊ အတိတ်စွန်းက သညက္ခန္ဓာ၊ အနာဂတ်
စွန်းက သင်္ခါရက္ခန္ဓာ၊ ပဗ္ဗုပ္ပန်က ဝေဒနက္ခန္ဓာ၊ ဒီ ၃-ပါးပေါင်း
တော့မှ ဝိညာဏက္ခန္ဓာ၊ ဒီလို အဟိတ်ခန္ဓာဟာ ပေါ်လာတာပါ၊
ဒီခန္ဓာ ၄-ကောင်ကို တချက်ထဲဖြတ်ပြီး၊ မင်္ဂကို ဝင်လို့ရတယ်၊
ကိုင်း....ဘယ်လိုသတ်မလဲ၊ သတ်ဆေးကို ပြောပြမယ်၊ “ဒဿနဋ္ဌ
နိယျာနဋ္ဌ၊ ဟေတုဋ္ဌ၊ အပိပတေယျဋ္ဌ” ဒီ ၄ ချက်နဲ့ သတ်ရမယ်၊
ဒီ ၄-ချက်နဲ့ သတ်လိုက်မှ မင်္ဂကို တချက်ထဲဝင်သွားမယ်၊ မင်္ဂကို
မရသေးရင် အဲဒါ ၅-ပါးသော ပဿာဒတွေမှာကို သတိပဋ္ဌာန်
တရားကြီးဟာ ရသွားပြီ၊ (ဝါ) လုံးဝပိုင်သွားပြီ၊ မင်္ဂကိုရမယ်
ဆိုရင်လဲ တရှိန်ထဲရသွားမယ်။

ပြောပြမယ်-သောတာပတ္တိမင်္ဂနဲ့ သကဒါဂါမိမင်္ဂကို ရရင်
၅ ပါးသော ပဿာဒတွေမှာကို မဟာသတိပဋ္ဌာန်တရားကြီးဟာ

ပိုင်သွားပြီ၊ အဲဒါကြောင့် တွေ့လိုက်တဲ့အခါမှာကို သိမ်းဆည်း
နိုင်လာပြီ၊ ဒီတော့ လျှပ်ပေါ်လောင်လီတဲ့တဏှာတွေကို သိမ်းနိုင်
လာပြီ၊ အဲဒါသတိတရားက အမြဲပိုင်နေပြီ၊ ဘယ်လို ဝင်နေ
သလဲ၊ (ဥပမာ) ဟင်းလျှာကို ဆယ်တဲ့အခါမှာ (၀၁) အာရုံ
တွေနဲ့ တွေ့တဲ့အခါမှာ နာမ်ခန္ဓာလေး ၄-ကောင်ကိုသတ်ထား
တဲ့ အကွက်ကြောင့် ၅-ပါးသော ပဿာဒတွေမှာ အဘိဇ္ဈာ
ဒေါမနဿလောကကြီးဟာ မပေါ်တော့ပါ။

ကိုင်း...ခန္ဓာလေး ၄-ကောင်ကို ဘယ်လိုသတ်မလဲ၊ သတ်
ဆေးထုတ်ထားပြီ၊ သတ်လိုက်မှ ၅-ပါးသော ပဿာဒတွေမှာ
အဘိဇ္ဈာ ဒေါမနဿ လောက မပေါ်တော့ပါ၊ ဒီလိုမပေါ်မှ
၅ ပါးသော ပဿာဒမှာကို မျက်စေ့၊ နား၊ နှာခေါင်း၊ လျှာ၊
ကိုယ်သတိပဋ္ဌာန်တရားတွေဟာ ထွက် ဗာမယ်၊ ကိုင်း ဘယ်လို
သတ်မလဲ၊ သတ်ဆေးကိုပြုထားပြီ၊ ဒီ သံနဋ္ဌ-မပြုပြင်တဲ့သဘော
ကို အမှန်မြင်ခြင်း၊ နိယျာနဋ္ဌ - လွှတ်မြောက်ခြင်း သဘော၊
ဟေတုဋ္ဌ-အသင်္ခတဓမ္မ သို့ရောက်ကြောင်းသဘော၊ အနိပတေယျဋ္ဌ
ကြီးမှူးစိုးရတဲ့သဘော၊ ဒီ ၄ ချက်နဲ့ ခန္ဓာလေး ၄-ကောင်ကို
သတ်စမ်းပါ၊ သတ်နိုင်ရင် သောတာပန်ဖြစ်ပြီ၊ သောတာပန်
မဖြစ်တောင်မှ အာရုံတွေနဲ့ တွေ့လာတဲ့အခါမှာ လျှပ်ပေါ်
လောင်လီတဲ့တဏှာတွေဟာ မထွက်တော့ပါ၊ ထိန်းသိမ်းနိုင်ပါပြီ၊
အဲဒါထွက်သော်လဲ သူ့ အလိုလိုငြိမ်းတော့မယ်။

ဒီတော့ သဿက္ခန္ဓာကို ဒဿနဋ္ဌနဲ့ သတ်ရမယ်၊ သင်္ခါရက္ခန္ဓာကို
နိယျာနဋ္ဌနဲ့ သတ်၊ ဝေဒနက္ခန္ဓာကို ဟေတုဋ္ဌနဲ့ သတ် ဝိညာ
ဏက္ခန္ဓာကို အနိပတေယျဋ္ဌနဲ့ သတ်ရမယ်။ ဒီလို သတ်နိုင်လာရင်
အာရုံတွေနဲ့ တွေ့တဲ့အခါမှာ အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿ လောကကြီး
ဟာ မထွက်တော့ပါ၊ ဣဒ္ဓ အနိဋ္ဌကို ရှေ့ကဏ္ဍကျမှ ပယ်မယ်၊

ယခုဒီနေရာက အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿ လောကကြီးကို ပယ်တယ်။ ဒီတော့ သံဃာတော်များ ဆွမ်းဘုဉ်းပေးတဲ့အခါမှာ သိရိ လို့ ခေါ်တဲ့ အသရေဟာ ရှိရမယ်။ ဒါမှ တကာ တကာမတွေ ကြည်ညိုလာတာပါ။ ဒါကြောင့် ဆွမ်းဘုဉ်းပေးတဲ့အခါမှာ သိရိ မပျက်ပါစေနဲ့ သိရိမပျက်အောင် အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿလောက ကြီးကို ဖျက်သိမ်းပစ်ရမယ်။

ဒီတော့ ဖျက်သိမ်းတဲ့အခါမှာ ဒီ ခန္ဓာလေး ၄-ကောင်ကို ရှုရုံနဲ့မပြီးသေးပါ။ ဒီ ခန္ဓာလေးတွေဟာ အဆင်းနဲ့ အကြည် ၂-ပါးဆုံတဲ့အခါမှာ ထွက်ဆွဲကြတယ်။ ဒါကြောင့် ဝိသုဒ္ဓိမဂ် ကြီးက....။

အဒဿနတော အာယန္တိ၊ ဘင်္ဂါ ဂစ္ဆန္တုဒဿနံ။

အာကာသေ ဝိဇ္ဇုပါဒေါ၊ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ ဝယန္တိစ။

လုံ ပြုလာတာပါ။

ဒီ ခန္ဓာလေး ၄-ကောင် ပေါင်းနေတဲ့ဗျာပါရကို သိမ်းနိုင်တာမှ အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿ လောကကြီးဟာ ဇာတ်သိမ်းမယ်။ ဒါကို နားလည်အောင် ယခု စကားအစီအစဉ်နဲ့ ပြောဟောနေတာပါ။ ဒီတော့ သညာက္ခန္ဓာကို ဒဿနဌနဲ့ သိမ်းရမယ်။ သင်္ခါရက္ခန္ဓာကို နိယျာနဌနဲ့ သိမ်းရမယ်။ ဝေဒနာက္ခန္ဓာကို ဖေတုဌနဲ့ သိမ်းရမယ်။ ဝိညာဏက္ခန္ဓာကို အဓိပတေယျဌနဲ့ သိမ်းရမယ်။ ဒီ ၄ ကောင်ကို သတ်လိုက်တာနဲ့ အမှိုက်မှောင် ကျနေတဲ့ ထိုပုဂ္ဂိုလ်ဟာ အလင်းရောင်ရလာသလို အဲဒါထင်ရှားလာတော့မယ်။ ဒီတော့ သတိဟာ ဘယ်အနေနဲ့ ရှိနေတယ်၊ သညာက ဘယ်အနေနဲ့ ရှိနေတယ်ဆိုတာကို တွေ့လာတော့မယ်။

ဒီလိုသတ်နိုင်ရင် အာရုံနဲ့တွေ့တဲ့အခါမှာ ခန္ဓာလေး ၄-ကောင် လို့သာ ပြောသော်လဲ အဲဒါ သတိလေးဟာ အစဉ်းပါနေပြီ။

ဒီတော့ အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿလောကကြီးဟာ မလိုက်နိုင်တော့ပါ။ သတိလေး ပေါ်နေတာသည်ပင်လျှင် သမ္မာဒိဋ္ဌိ အမောဟပညာ ကြီးက အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿ လောကကြီးကို ဖျက်ပစ်လိုက်ပြီ။ ဒီသဘာဝအတိုင်းသာ ဖြစ်နေရင် ဒီနေရာတွင် မဂ်ကိုရနိုင်ပြီ။ ဒီတော့ ဆွမ်းဘုဉ်းပေးတဲ့အခါမှာ အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿလောက မပေါ်အောင် ဘုဉ်းပေးရမယ်။ ဒါမှ တန်ဘိုးရှိမယ်။ ဒါမှ တကဲ့ သတိလေးဖြစ်မယ်။ ဒီတော့ ဣန္ဒြေ ၅-ပါးကို အညီအမျှထားနိုင် ရင် မဂ်ကိုရပါတယ်ဆိုတာကို မှတ်ထားပါ။

ဒီတော့ သောတာပတ္တိမဂ်၊ သကဒါဂါမိမဂ်ကို တက်တာ ဟာ ဣန္ဒြေ ၅-ပါးကနေပြီး တက်တာပါ။ ဒီတော့ ခန္ဓာလေး ၄-ကောင်ကို သတ်လိုက်မှ သတိလေးဟာ ပေါ်လာပြီး အဘိဇ္ဈာ ဒေါမနဿလောကကြီးကို ဖျက်လိုက်တော့တယ်။ ကိုင်း....ဘယ်လို သတ်မလဲ၊ ဒါကိုသတ်ပြီးရင် ဒီပုံစံကို ဥက္ခေသန်းချရတော့မယ်။ ဒီတော့ ဒုက္ခတရားကိုမြင်လာမှ တန်ဘိုးရှိမယ်။ ဒီတော့ အာတာပီ ဇာတ်က ဒုက္ခတရားကိုပြဘာပါ။ သမ္မဇာနပုဒ်က အနတ္တတရားကို ပြပါတယ်။ ဒီတော့ ဒုက္ခတရားကို တကယ်မြင်လာရင်ဘဲ ဘာကို ဘဲမြင်မြင် မတုန်လှုပ်တော့ပါ။ ဘုရားရဟန္တာတွေကျတော့ ဒုက္ခကိုတကယ်မြင်နေတဲ့အတွက်မတုန်လှုပ်တော့ပါ။ အခု ဒီတရား ဘော်ကြီးဟာ အနာဂတ်သာသနာတော်ကြီးအတွက် မျိုးစေ့ ချနေတာပါ။

ဒီတရားတော်ကြီးကို နေ့မပျက်၊ ရက်မပျက် နာယူနိုင်လာရင် မဂ်တရား၊ ဖိုလ်တရားနဲ့တကွကြီးပွားရေး၊ စီးပွားရေး၊ ကျမ်းမာရေး၊ ချမ်းသာရေးတွေပါ ပြည့်စုံလာမယ်။ ကိုင်း....ဘယ်လိုသတ်မလဲ၊ ဒီတော့သညာ၊ သင်္ခါရ၊ ဝေဒနာဒီ ၃-ကောင်ဟာ ဝိညာဏ်ကြီးထဲမှာ ရှိနေတယ်။ ဒီ ၃-ကောင်ကို ဝိညာဏ်ကြီးက ပညတ်ရိပ်တွေချပြီး

အုပ်ချုပ်နေတယ်။ ဒီပညတ်ရိပ် ၄-ပါးနဲ့ဘဲ အာဏာစက်ချပြီး သတ္တဝါတွေကို အုပ်ချုပ်ထားတယ်။ ဒီတော့ ဒိဋ္ဌိတွေနဲ့ တက်လာတာမှန်ရင် ဒီပညတ်ရိပ်တွေနဲ့သာ အုပ်ချုပ်နေတာဘဲ မဟုတ်လား။ အခုဝိညာဏက္ခန္ဓာကြီးကျတော့လဲ ဒီပညတ်ရိပ် ၄ ပါးကို ကိုင်ပြီးတက်လာတာပါ။ ဒီတော့ သင်္ခတလောကကြီးမှာ ပေါ်နေသမျှ မှန်ရင် ဒီပညတ်ရိပ် ၄-ပါးနဲ့သာ အုပ်ချုပ်နေတယ်။ ဒီလို အုပ်ချုပ်ထားမှ တဏှာ-မာန ဒိဋ္ဌိတို့ကလိုက်ပြီး သံသရာခွဲလို့ရတာပါ။

ဒီတော့ ပညတ်ရိပ်သည်ပင် အာဏာစက်လို မြင်အောင်ရှုရမယ်။ ဒီဝိညာဏက္ခန္ဓာကြီးဟာ နာမ်ခန္ဓာလေး ၃-ကောင်ကို ဒီပညတ်ရိပ် ၄-ပါးချပြီး အုပ်ချုပ်နေတယ်။ ဒီထဲမှာ သညက္ခန္ဓာဟာ အနီးကပ်ဆုံးဘဲ။ ဘာကြောင့်လဲ.... ရုပ်သဘော မှန်ရင် အတိတ်ကနေပြီး သညာလေးက ပြဋ္ဌာန်းနေတယ်။ သူ့မှာ နာမပညတ်ရိပ်လေးရှိတယ်။ နာမ်ဘက်မှာဆိုရင် အနာဂတ်ကနေပြီး သင်္ခါရက္ခန္ဓာ သဏ္ဌာနပညတ်ရိပ်ပြဋ္ဌာန်းနေတယ်။ ဒါကြောင့် ဟင်းလျှာကို ကိုင်ကထဲကဘဲ နာမပညတ်ရိပ်လေးဟာ ပါနေပြီ။ ဒီနာမပညတ်ရိပ်လေးပါလားရင်ဘဲ အဲဒါ ဟင်းလျှာကို လိုက်ရွေးတော့မယ်။ ဒါဟာ ဝိညာဏက္ခန္ဓာကြီးက သညက္ခန္ဓာလေးမှာ ကို နာမပညတ်ရိပ်လေးကပ်ပေးထားလို့ပါ။ ဒီတော့မှ ဣဋ္ဌာရုံ၊ အနိဋ္ဌာရုံတွေကို ရှာလာပြီ။ (ဝါ) ဟင်းလျှာကို ရွေးလာပြီ။

ဒီတော့ သညက္ခန္ဓာလေး ထွက်လာတယ် ဆိုကထဲက ဟင်းဘတ်ကိုလိုက်ရွေးနေပြီ။ အဲဒါဟင်းဘတ်လေးမှာကို နာမပညတ်လေးဟာပါလာပြီ။ အဲဒါကို ဘယ်အခါကျမှ သိသလဲဆိုတော့ ဝေဒနက္ခန္ဓာလဲကျလာရော ခံစားလာတာနဲ့ အဲဒါကောင်းတယ်၊ မကောင်းဘူးဆိုတာ ခံစားလာတော့တယ်။ ကောင်းတာကျတော့

ဣဋ္ဌာရုံ သုခဝေဒနာရိပ်၊ မကောင်းတာကျတော့ အနိဋ္ဌာရုံ ဒုက္ခဝေဒနာရိပ် ဆိုပြီး ဖြစ်လာပြီ၊ အဲဒါ အဘိဇ္ဈာ ဒေါမနဿ လောကကြီးပေါ်လာပြီတဲ့ မဟုတ်လား၊ ဒီထိအောင် ရှာလာရတော့မယ်၊ အရင်ကတော့ သတိလေးမြဲအောင်သာ ရှာလာရသေးတယ်၊ သတိလေးမြဲလာတာနဲ့ ဒီအတိုင်းမြင်လာရမယ်၊ တကယ်လုပ်ရင် တကယ်မြင်ပါတယ်၊ တကယ်မလုပ်ရင်တော့ မမြင်ပါ။

အချုပ်မှာ ဝိညာဏက္ခန္ဓာကြီးက သညက္ခန္ဓာ၊ သင်္ခါရက္ခန္ဓာ၊ ဝေဒနက္ခန္ဓာ ဒီခန္ဓာလေး ၃-ကောင်ကို ပညတ်ရိပ် ၄-ပါးနဲ့ အုပ်ချုပ်နေတယ်၊ ဒီတော့ သန္တာယဒိဋ္ဌိ၊ သဿတဒိဋ္ဌိ ဥဒစ္ဆဒိဋ္ဌိ တွေ တက်လာတော့လဲ ဒီပညတ်ရိပ် ၄-ပါးနဲ့ အုပ်ချုပ်ရေး ချထားတယ်၊ ဒီအုပ်ချုပ်ရေးမရှိမှ အသစ်တနယ်ကြီးကို ရောက်မယ်၊ ဒီပညတ်ရိပ် ၄-ပါးကို ပုန်ကန်နိုင်တာဟာ အရိယာတွေပါ၊ မပုန်ကန်နိုင်သေးရင် အန္ဓဘဲ ရှိနေသေးတယ်၊ ကိုင်း... ဝိညာဏက္ခန္ဓာကြီးဟာ ခန္ဓာလေးတွေမှာ ပညတ်ရိပ်တွေနဲ့ အုပ်ချုပ်ရေး ချထားတယ်၊ ဘယ်လို အုပ်ချုပ်ရေး ချထားသလဲ၊ သညက္ခန္ဓာမှာနာမပညတ်ရိပ်၊ သင်္ခါရက္ခန္ဓာမှာသဏ္ဌာနပညတ်ရိပ် ဝေဒနက္ခန္ဓာမှာ သမူဟပညတ်ရိပ် ချထားတယ်၊ ဝိညာဏက္ခန္ဓာကြီးကျတော့ သန္တတိပညတ်ရိပ်နဲ့ အုပ်ချုပ်ရေးချထားတယ်။

ကိုင်း... ဒီတော့ ဟင်းလျာကို သညက္ခန္ဓာနာမပညတ်ရိပ်ကလဲ ဆွဲကိုင်လိုက်ရော သင်္ခါရက္ခန္ဓာ သဏ္ဌာနပညတ်ရိပ်က ထောက်ခံလာတယ်၊ နောက် လျှာပေါ်တင်လိုက်တဲ့ အခါကျတော့ ဝေဒနက္ခန္ဓာ သမူဟပညတ်ရိပ်က ကောင်း၊ မကောင်း ဣဋ္ဌ၊ အနိဋ္ဌ ဖြစ်လာတော့တယ်၊ နောက် မျိုချလိုက်တဲ့အခါကျတော့ ဝိညာဏက္ခန္ဓာ သန္တတိပညတ်ရိပ်ကြီးက ပညတ်နဲ့တကွ ဆုံးဖြတ်လာတော့တယ်၊ ဒီတော့မှ အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿ လောကကြီးဟာ

ပေါ်လာပြီတဲ့ မဟုတ်လား၊ ကိုင်း....ပညတ်ရိပ် ၄-ပါး အုပ်ချုပ်
 နေတာကို မြင်ပြီမဟုတ်လား၊ သညာဝိညာဏ် အုပ်ချုပ်နေတယ်
 လို့များ မမှတ်နဲ့၊ ပေါ်လာသမျှဘာ ပညတ်နယ်ကြီးပါ၊
 ဒီတော့ အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿ လောကကြီးမပေါ်အောင် ဝိညာ
 ဏက္ခန္ဓာကြီးက သညက္ခန္ဓာမှာ အာဏာစက်ချထားတဲ့ နာမ
 ပညတ်ရိပ်ကို ဖျက်ပစ်ရမယ်၊ အဲဒါ ဒဿနဋ္ဌနဲ့ ဖျက်ရမယ်၊
 ဖျက်လိုက်မှ ပရမတ်အနေနဲ့ ပေါင်းသော်လဲ အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿ
 လောက မပေါ်တော့မှာ။

ကိုင်း....ဒီတော့ သညက္ခန္ဓာနာမပညတ်ရိပ်ကို ဒဿနဋ္ဌ-အမှန်
 မြင်ခြင်း ဒါကိုပြောပြမယ်၊ သညက္ခန္ဓာက ထွက်ဆွဲတဲ့နာမပညတ်
 ဟာ လဘက်ရေပုဂံမှာ ထွက်ဆွဲတာက ဓာတ် ၄-ပါး ဓာတ် ၈-ပါး
 ဖြစ်တဲ့ သနရှိတဲ့ နာမပညတ်ရိပ်ကို ထွက်ဆွဲတယ်၊ ဝိညာဏ်က
 ထွက်ဆွဲတဲ့ နာမပညတ်ကျတော့ သညာကဆွဲတဲ့ နာမပညတ်
 ရိပ်လေးဟာ ဝိညာဏ်ရိပ်ထဲမှာ ရှိနေလို့ အဲဒါ လက်ညှိုးထိုးပြီး
 မပြနိုင်သော်လဲ ထွက်ဆွဲသေးတယ်၊ အခုဥဒယဗ္ဗဟဉာဏ်ကြီးမှာ
 မနောဝိညာဏ်ကြီးကိုလွဲဖြတ်လိုက်ရော ပဋ္ဌမ သညာကထွက်ဆွဲတဲ့
 နာမပညတ်ရိပ်သန၊ ဝိညာဏ်ကထွက်ဆွဲတဲ့ သဏ္ဌာနပညတ် နာမ်
 သနတွေဟာ ရှိသေးသလား၊ မရှိတော့ပါ၊ အခု ဥဒယဗ္ဗဟ
 ဉာဏ်ကြီးက ဖျက်ဆီးခဲ့ပြီ။

မရှိတော့ဘဲနဲ့ ဝိညာဏက္ခန္ဓာကြီးကရှိနေတဲ့အနေနဲ့ ကပ်ထား
 ငံသေးတယ်၊ ဒါကို သဘာဝနဲ့ မြင်အောင်ကြည့်ပါ၊ သညက္ခန္ဓာမှာ
 ကပ်ထားတဲ့ နာမပညတ်ရိပ်လေးဟာ ကပ်ပေးလိုက်တဲ့ ဝိညာ
 ဏက္ခန္ဓာကြီးကို သဘာဝနဲ့ (ဝါ) ပညာမြင် ဥဒယဗ္ဗဟဉာဏ်က
 နေလဲကြည့်လိုက်ရော ဝိညာဏက္ခန္ဓာကြီးဟာ လှည့်ပတ်နေတာ
 ပါ၊ (ဝါ) မျက်လှည့်ပြနေတာပါ၊ အဲဒါ မရှိတာကို ရှိတဲ့အနေနဲ့

ကပ်ထားဘယ်၊ သူ့မှာ အာဏာစက်ဟာ မရှိတော့ပါ။ ခိုတာကို အမှန်မြင်လိုက်တာကို ဒဿနဋ္ဌလို့ ခေါ်တယ်။ ဒါကိုမြင်လာရင်ဘဲ ဟင်းလျာကို နှိုက်လိုက်တဲ့အခါမှာ သညက္ခန္ဓာမှာပါဘဲ။ နာမ ပညတ်ရိပ်ဟာ မပါတော့ဘဲ။ အဲဒါ တွေရာဟင်းဘတ်ကိုသံ ဆယ်လာတော့မယ်။ မရွေးတော့ပါ။

နောက် သင်္ခါရက္ခန္ဓာက ပို့တဲ့အခါမှာလဲ သဏ္ဌာနပညတ်ရိပ် မပါတော့ပါ။ ဝေဒနက္ခန္ဓာကျတော့လဲ လျှာပေါ်တင်လိုက် တာနဲ့ ကောင်း၊ မကောင်းသုခ၊ ဒုက္ခလို့မပြောတော့ပါ။ အဲဒါ ပစ္စုပ္ပန် ဝေဒနာအနေနဲ့သာ ခံစားသွားတော့မယ်။ အဲဒါ အတိတ်အနာဂတ်မဆွဲတော့ပါ။ ဒီတော့မှ ဝိညာဏက္ခန္ဓာကြီး ဟာ ပညတ်ရိပ်မပါတော့တဲ့အတွက် လှည့်ပတ်လို့ မရတော့ပါ။ (၀၂) မလှည့်ပတ်နိုင်တော့ပါ။ ဒီလို သညက္ခန္ဓာနာမပညတ်ရိပ် ကိုလဲ ဒဿနဋ္ဌနဲ့ သိမ်းလိုက်ရော နာမ်ဘက်ကပါလာတဲ့ သင်္ခါ ရက္ခန္ဓာ သဏ္ဌာနပညတ်ရိပ်ဟာ နိယျာနဋ္ဌထဲကျသွားပြီ။ ဒီတော့မှ ဝေဒနက္ခန္ဓာ သမူဟ ပညတ်ရိပ်ဟာ ဟောတုဋ္ဌထဲ ကျမယ်။ ဒီတော့မှ ဝိညာဏက္ခန္ဓာကြီးက ဟင်းလျာကို နောက်တခါ နှိုက်တဲ့ အခါမှာ မရွေးခိုင်းတော့ဘဲ ကျရောက်လာတဲ့ ဝေဒနာအပေါ်မှာသာ ခံစားသုံးဆောင် သွားတော့မယ်။ အဲဒါ အဓိပတေယျထဲမှာ ကျသွားပြီ။

အဲဒါရသမျှနဲ့ ရောင့်ရဲတင်းတိမ်လာနိုင်ပြီ။ အဲဒီလို ခံစား သုံးဆောင်သွားနိုင်ရင်ဘဲ ပရမတ္ထအနတ္တခတ်လေးဟာ ပေါ်နေ ပြီ။ ဒီလိုပေါ်နေရင် ၅ ပါးသော ပဿာဒတွေ့မှာကို မကသတိ ပဋ္ဌာန်တရားတွေ ထွက်နေပြီ။ ဒီတော့မှ အာနာပါနတရား လုပ်ငန်းစဉ်ကို တက်လို့ရလာပြီ။ နက်ဖြန်ကျရင် အာနာပါန တရားကြီးကို တက်ရတော့မယ်။

ည ဟောစဉ်။

သာသနာတော်သုံးရပ် ပဋိပတ်တွင်၊ ဓာတ် ၄-ပါး၊
 ဓာတ် ၆-ပါး စကား ပညတ်၊ ဓာတ်ချင်တိုင်း ဓာတ်ကြ
 တော့၊ ပိဋကတ်သုံးပုံ၊ ဒီခေတ်တွင်ကြုံခါမှ၊ တုလို့တု၊
 ရုံလိုရုံ၊ ခေါင်းမြီးခြုံကြ၊ သဘာဝ ဝိသဘာဝနှင့် မနေ၊
 ဗေဒင်ကလဲ ဗေဒင်၊ စကြာတရားတော်ကလဲ ဓမ္မစကြာ၊
 လာချင်တိုင်း လာကြတော့၊ ဂ ငယ်လုံးချ၊ အုဋ်ရှစ်ထု၊
 ကြက်ဥတွေထောင်းသည့်နယ်၊ ဓာတ်ပေါင်းတွေစုံလင်၊
 ဝက်ဘာဝေ၊ ဆံကောတော်မြတ်၊ စံကိန်းဝပ်သည့်၊ မေ့
 ဓာတ်တော်အစုံ၊ ကိုးသွယ်ဂုဏ် အတုမရှိ၊ ပြုရာသည့်
 မဟာသတိပဋ္ဌာန် တရားတော်ကြီးရဲ့ ဂုဏ်ကို၊ မယုံလျှင်
 စမ်းမလား၊ ရွှေနန်းတော်ကြီးရဲ့ ဖိတ်ဘက်၊ ကြက်သရေ
 တော်ဝင်းပြောင်၊ တောင်ဝေဘူအလုံးကို၊ အသုံးတော်
 ရပြီမို့၊ ပညာရှိအရေး၊ အမေ တော်ထွက်ခါမှ၊ ဥာဏ်
 လက်နက် ဝရဇိန်နဲ့၊ တထိန်ထိန်ထွန်းလှတဲ့၊ ရွှေမော်
 ကွန်းရောင်၊ တပြောင်ပြောင်သည်၊ ကမ္ဘာလောင်ဆူဝေ
 လို့ မကြာစတမ်း”

လို့ တရားပိုင် ဓာတ်ပိုင်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ကြီးများ အမိန့်ရှိခဲ့သည့်
 အတိုင်း....

မဟာသတိပဋ္ဌာန် အာနာပါနတရားတော်ကြီးကို လုပ်ငန်း
 စဉ်ဝင်တော့မယ်ဆိုတာနဲ့ သတိနဲ့ သညာ ကွာခြားပုံကို ရှင်းပြ
 လိုက်ပြီ၊ ဒီတော့ စားတယ် စားဘယ် သွားတယ် သွားတယ်
 ဆိုတာကို လုပ်ငန်းစဉ် အနေနဲ့ ယူပြီး မှတ်နေတဲ့ အမှတ်တွေဟာ

အဲဒါသနကြီးတွေ မသုဉ်းဆိတ်ကြတဲ့ အတွက်၊ အဲဒါ သညာ အမှတ်လေး မြဲလာရင်ဘဲ ဒီမှတ်နေတဲ့ သနအစိုင်အခဲကြီးဟာ ပေါ်လာတော့တယ်။ အဲဒါ ဘာကိုဘဲလုပ်လုပ် ပေါ်နေတယ်။ ဘာတွေပေါ်နေသလဲဆိုတော့ အဲဒါ ခြေဖဝါး ခြေထောက် ကြီးသာလျှင် ပေါ်နေတော့တယ်။ ဒီဟာတွေကို ပယ်ထုတ်ရတဲ့ အထိ ဆရာတော်တို့ဖြင့်ခဲ့ဘူးပါတယ်။ အဲဒီကနေစပြီး သတိနဲ့ သညာကို ဝေဖန်လာခဲ့တာဟာ မဟာသတိပဋ္ဌာန်တရားတော်ရဲ့ လုပ်ငန်းစဉ်ကျမှ သတိနဲ့ သညာ ကွာခြားပုံကို သိလာတော့ တယ်။ (ဝါ) တွေ့လာတော့တယ်။

ဒီလိုသိလာမှ သွားတယ် သွားတယ်ဆိုတဲ့ လုပ်ငန်းစဉ်တို့ ပညာအနေနဲ့ အားထုတ်နိုင်လာတော့တယ်။ ကိုင်း.... ၅-ပါးသော သတိပဋ္ဌာန်တွေကို ဒီနေ့အပြီ သတ်ပါတော့မယ်။ နက်ဖြန်ကျရင် အာနာပါနတရားလုပ်ငန်းစဉ်ကို တက်ရတော့မယ်။ အခု ၅-ပါး သော အကြည်ခတ်တွေမှာ မဟာသတိပဋ္ဌာန်တရားတွေပေါ် လာအောင် တင်ဆက်ပြီးပြလားခဲပြီ ဒီတော့ အာရုံ ၅-ပါးနဲ့ တွေ့တဲ့အခါမှာ ရှေ့ကလို မဟုတ်တော့ဘဲ အဲဒါ သတိပဋ္ဌာန်တရား နဲ့ ဆင်ခြင်သွားနိုင်ပြီ အာရုံ ၅-ပါးနဲ့ တွေ့တဲ့အခါမှာ တွေ့ရုံ သဘောပေါ့၊ ချစ်ဘယ် မုန်းတယ် ဆိုတာတွေ မပါစေနဲ့လို့ ရှင်တော်မြတ်က ဟောကြားခဲ့တယ်။ ဒါတွေကို အရင်က ခဲ့သဲ မပြ၊ ဝေလဲမဝေဘန်ခဲ့ပါ။ အဲဒါကြောင့် မသိခဲ့ကြတာပါ။

အခု ဘုရားရှင်ဟောကြားခဲ့တဲ့ ဓမ္မစကြာတရား၊ အနတ္တ လက္ခဏသုတ်တရား၊ မဟာသတိပဋ္ဌာန် တရားတော်ကြီးတွေကို လုပ်ငန်းစဉ်နဲ့တကွ အားထုတ်လာတော့မှ သဘာဝတွေကို တွေ့လာတော့တယ်။ ဒီတော့ ချစ်တယ်မုန်းတယ်ဆိုတာတွေ မပါ

အောင် ခဲ့ပြအုံးမယ်။ အခု ဒီအပိုင်းကို အကျဉ်းနည်းဖြင့်သာ ပြရပါသေးတယ်။ အခု အမျိုးသွီးကြီးတွေ နားလည်အောင် ခဲ့ပြလိုပါသေးတယ်။ ဒီတော့ မဟာသတိပဋ္ဌာန်တရားကို အား ထုတ်မယ်ဆိုရင် အင်္ဂါဘယ်နှစ်ပါးနဲ့ ညီရမလဲ။ အဲဒါ အာတာပီ၊ သမ္ပဇာနော၊ သတိမာ....ဒါက အကြောင်းအင်္ဂါ ၃-ချက်ပါ။ နောက် ဝိနေယျ-ဒါက အကျိုးအင်္ဂါ တချက်ပါ။ ဒီအင်္ဂါ ၄-ချက်နဲ့ ပြည့်စုံရမယ် (ဝါ) ညီရမယ်။ ဒါဟာ ပါဠိတော်က တိုက်ရိုက်ပြလာတာပါ။

ဒီ သဘာဝတွေကို နှိုက်ပြလိုပါသေးတယ်။ အာတာပီဆိုတာ ဘယ်သဘာဝကိုရောက်မှ အာတာပီဖြစ်သလဲဆိုတော့ ပညာမြင် ဥဒယဗ္ဗဟဉာဏ်ကြီးကို အပိုင်သိမ်းနိုင်မှ အာတာပီဖြစ်နိုင်တယ်။ ဒီတော့ လောကီပညာရပ်တွေကို မိမိအစွဲနဲ့ (ဝါ) လောကီဝိဇ္ဇာ ဖြစ်အောင်၊ သိဒ္ဓိ ၁၀-ပါးပေါက်အောင်၊ ပျောက်စေဆရာကြီး ဖြစ်အောင် အစွဲတရားနဲ့ အားထုတ်နေတဲ့သူတွေဟာ မိမိအစွဲ ရှိတုံးသာ အားထုတ်နိုင်တယ်။ မိမိစွဲထားတဲ့ အစွဲအတိုင်းလဲ မရရော အဲဒါ ဆုံကြိုးပြတ်တဲ့နတ် မိမယ်လို ဖြစ်သွားတော့တာပဲ။ ဒီတော့ အာတာပီ ဆိုတာဟာ ပူပန်တဲ့သဘောပါ။ အဲဒါ မိမိမှာ ရှိနေတဲ့ ကိလေသာတွေကို ပယ်သတ်ဖို့ရာ ပူပန်လာတဲ့သဘောပါ။ ဒါဟာ ပညာမြင် ဥဒယဗ္ဗဟဉာဏ်ကို တကယ်ပိုင်မှ ဒီအာတာပီ ဓာတ်ဟာ ပေါ်လာတာပါ။

ဒီတော့ ဒီအာတာပီဓာတ်ရှိမှ ပယ်သတ်နိုင်တယ်။ ဒါဖြင့်ရင် ဒီ ဥဒယဗ္ဗဟဉာဏ်ကြီးကနေ အာတာပီဓာတ်ဟာ ဘယ်အနေနဲ့ ပေါ်လာသလဲဆိုရင် အဲဒါ ဒုက္ခကိုတကယ်မြင်ရင် အနတ္တကို သိမ်းနိုင်တယ်။ အနတ္တဓာတ်ကို တကယ်မြင်ရင်လဲ ဒုက္ခတရားကို

သိမ်းနိုင်တယ်။ ဒီဘော့ ဖြစ်သဘောဟာ အနတ္တဓာတ်ပါ။ ပျက်သဘောဟာ ဒုက္ခတရားပါ။ ဒုက္ခတရားကိုမြင်လာမှ သင်္ခတလောကကြီးတခုလုံးကို သိမ်းဆည်းလာနိုင်တော့တယ်။ ဘုရားရဟန္တာတွေကျတော့ဒုက္ခတရားကြီးကို တကယ်မြင်နေတဲ့အတွက် သင်္ခတလောကကြီးဟာ ဇာတ်သိမ်းနေပြီ။ ဒုက္ခတရားကို တကယ်မြင်ရင်ဘဲ ပူပန်စေတတ်တဲ့ ကိလေသာတရားတွေကို သိမ်းဆည်းလာတော့တယ်။

ဒီလို ကိလေသာတရားတွေ ရှိနေတာကိုဘဲ သိမ်းဆည်းဘို့ရာ သူ့မှာ ပူပန်နေပြီ။ ဒီတော့ လင်ရယ် သားရယ် မယားရယ် အတူတကွ နေကြရသော်လဲ အရင်ကလို မဟုတ်တော့ဘဲ ဂရုဓမ္မတရား လက်ကိုင်ထားပြီးတော့ ပြုစုစောင့်ရှောက်သွားတော့တယ်။ အချစ်ဓာတ်တွေဟာ ပြောင်းသွားပြီ။ ဒီလိုဖြစ်လာမှ သောတာပန် သိကြားမင်းကြီးက “နမာမိ-ဘုရားရှင်ရဲ့ သာသနာတော်မှာ ကောင်းစွာအမြင်မှန်ရသောသူဟူ၍ ရှိခိုးလိုက်ပါ၏” လို့ ဆိုပြီး တနေ့သုံးကြိမ် ဦးချရှိခိုးတယ်လို့ ဘုရားရှင် ဟောကြားလာပါတယ်။ ဒါဟာ သောတာပန် ပုဂ္ဂိုလ်များအား ရည်ပြီးတော့ ရှိခိုးတာပါ။

ဒီတော့ ဒုက္ခတရားကို တကယ်မြင်လာရင်ဘဲ ကြောင်းကြစိုက်မှုတွေဟာ နည်းလာပြီ။ ရတနာသုံးပါးရဲ့ အပေါ်မှာ ကျိုးနွံမှု ရှိသေလေးစားမှုတွေများလာပြီ။ ခြောက်ပါးသောဣန္ဒြေတွေကို စောင့်စည်းလာပြီ။ ဒါဟာ အာတာပီဓာတ်ကို ရလာလို့ပါ။ အဲဒါ ပညာမြင် ဥဒယဗ္ဗယဉာဏ်နဲ့ ဒုက္ခတရားကို မြင်နေပြီ။ နောက်သမ္မဇာနော ကျဘော့ အနတ္တတရားကို မြင်နေပြီ။ အဲဒါ မြင်လိုက်ကြားလိုက်တဲ့ အာရုံတွေမှာကို သဘာဝအနေနဲ့ သာ

ဆွဲကိုင်လာတော့တယ်။ နာမပညတ်နဲ့ သဏ္ဌာနပညတ်ကို သညာ
ဝိညာဏ်နဲ့ မဆွဲကိုင်တော့ပါ။ အဲဒါအနတ္တတရားအနေနဲ့ သာ
ဆွဲကိုင်ဘော့မယ်။ ဒီတော့ ထိုပုဂ္ဂိုလ်ရဲ့ နှလုံးအိမ်ဟာ အစဉ်အေး
နေပြီ။ ဘယ်အာရုံနဲ့ ဘဲတွေ့တွေ့ အစဉ်အေးနေပြီ။ အဲဒါကြောင့်
သဘာဝနယ်ကို တကယ်တွေ့လာရင်ဘဲ ငြိမ်းအေးတဲ့ နိဗ္ဗာန
ဓာတ်မှာ ဥက္ခာသင်းချနိုင်လာပြီ။

အခုပြောလိုက်တဲ့ သဘာဝတွေဟာ အလွန်တရာမှ သိနိုင်ခဲ့
မြင်နိုင်ခဲ့ပါတယ်။ အခုဟာ သိသာရုံလောက်သာ ဟောပြော
လိုက်ရတာပါ။ နောက်သတိမာ ဆိုတာက သတိတရားလေးဟာ
မိမိရဲ့ နှလုံးအိမ်ထဲမှာ အစဉ်ရှိနေရင် ဒုက္ခတရားနဲ့ အနတ္တတရား
ကို ဒီသတိလေးက ကြိုးလေးနဲ့ ချိပြီး ဆွဲကိုင်ထားပြီ။ ဒီတော့
သတိဆိုတာ ပညာရဲ့ သဘောပါ။ ဒီအင်္ဂါ ၃-ချက်နဲ့ ပြည့်စုံလာ
ရင် အာရုံ ၅-ပါးနဲ့ တွေ့တဲ့အခါ အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿ လောက
ကြီးဟာ မပေါ်နိုင်တော့ပါ။ အဲဒါပျက်စီးသွားပြီ ဒီလိုမျက်ဆီး
နိုင်တာကို ဝိနေယျလို့ ခေါ်တယ်။ ဒီအင်္ဂါ ၄-ချက်ဟာ မဟာ
သတိပဋ္ဌာန်တရားတော်ကြီးမှာပါတဲ့ အင်္ဂါ ၄-ချက်ပါ။

ဒီ အင်္ဂါ ၄ - ချက်နဲ့ တကယ် ပြည့်စုံနေရင် အာနာပါန
တရားကြီးကို အားမထုတ်ဘဲနဲ့ အာရုံ ၆ ပါး ၆ တံခါးတွေ
ကနေ ဆင်ခြင်လာရင်ဘဲ သောတာပတ္တိမဂ်ကို အလွယ်တကူနဲ့
ရနိုင်ပါတယ်။ အထက်မဂ်ကြီးတွေအတွက်ကျမှသာ အာနာပါန
တရားကို ပင်ပင်ပန်းပန်း အားထုတ်ရမယ်။ ယခုထဲက အာနာ
ပါန တရားကို အားထုတ် လာရင်လဲ ပိုပြီး ကောင်းပါတယ်။
ဒါကြောင့် နက်ဖြန်ကျရင် အာနာပါန တရား လုပ်ငန်းစဉ်ကို
တက်ရမယ်။ ဒီနေ့ အောက်မဂ်နဲ့ ဆိုင်တဲ့ သဘာဝတွေကိုသာ

ပြောပါတော့မယ်။ ဒီတော့လုပ်ငန်းစဉ်ကို အားထုတ်နေတဲ့ သူတွေမှာ ခုထက်ထိ သညာနဲ့ သတိမကွဲကြသေးပါ။ ဒီတော့ သတိကို လုပ်ငန်းစဉ် အနေနဲ့ ပြပါအုံးမယ်။

အာတာပီ ဆိုတာက သညက္ခန္ဓာကို ဒဿနဋ္ဌနဲ့ သိမ်းတာပါ။ ဒါဟာ အာတာပီဓာတ်ရှိလာမှ သိမ်းနိုင်ပါတယ်။ နောက် သင်္ခါရက္ခန္ဓာကို နိယျာနဋ္ဌနဲ့ သိမ်းရင် သမ္ပဇာနော ဖြစ်လာပြီ။ သတိမကျတော့ ဝေဒနက္ခန္ဓာကို ဟေတုဋ္ဌနဲ့ သိမ်းလိုက်တာပါ။ နောက်ဝိညာဏက္ခန္ဓာကြီးကိုပါ အဓိပတေယျဋ္ဌနဲ့ သိမ်းနိုင်လာပြီလို့ ပုံစံမှာ ပြသားတယ်။ ဒါဟာ ဘာကြောင့် ပြရသလဲဆိုရင် မဟာသတိပဋ္ဌာန်တရားအစစ်ကိုလိုချင်လို့ပါ။ (ဝါ)သောတာပန်တွေကိုင်တဲ့ မဟာသတိပဋ္ဌာန်တရားအစစ်ကိုလိုချင်လို့ပါ။ ပြောပြမယ်။ နာမ်ခန္ဓာလေး ၄-ကောင်ကို ပြန်တွေးလိုက်ပါ။ ဒီနာမ်ခန္ဓာလေး ၄-ကောင်ကို အခုသိမ်းရတော့မယ်။ ဒီလိုသိမ်းလိုက်မှ မဟာ သတိပဋ္ဌာန် တရားအစစ်ကိုလာတွေ့မယ်။

ဒီတော့ ဒီနာမ်ခန္ဓာလေး ၄-ကောင်မှာ ပညတ်ရိပ်မှကင်းသေးပါ။ ဒီတော့ သင်္ခတလောကကြီးမှာ ပညတ်ရိပ်တွေပေါ်ထွက်လာတာသည်ပင် အာဏာစက် ချတယ်လို့ ခေါ်တယ်။ ဒီပညတ်ရိပ်ကို ဖျက်ဆီးနိုင်လာရင် သင်္ခတလောကကြီးမှာ (ဝါ) ဥပါဒါန်သောကကြီးမှာ (ဝါ) ဒိဋ္ဌိစွဲလောကကြီးမှာ အုပ်ချုပ်ရေးအာဏာစက် မရှိတော့ပါ။ ဒီလို အုပ်ချုပ်ရေးအာဏာစက် မရှိတာကို အသင်္ခတဓမ္မလို့ ခေါ်တယ်။ အုပ်ချုပ်ရေးအာဏာစက် ရှိနေသေးရင် သင်္ခတဓမ္မပါ။ ဒီတော့ အုပ်ချုပ်ရေးကို ပြောပြအုံးမယ်။ နာမ်ခန္ဓာ ၄-ပါးမှာ မနောပုဗ္ဗင်္ဂမာဓမ္မာလို့ ဆိုတဲ့ အတိုင်း ဝိညာဏက္ခန္ဓာကြီးက ပြဋ္ဌာန်းနေတယ်။ ကျန်တဲ့ ခန္ဓာ ၃-ကောင်ကို ဒီဝိညာဏက္ခန္ဓာကြီးက အုပ်ချုပ်ရေး ချထားတယ်။

ဘယ်လို အုပ်ချုပ်ရေးချထားသလဲ၊ သညက္ခန္ဓာမှာ နာမ
ပညတ်ရိပ်နဲ့ အာဏာစက်ချထားတယ်၊ သင်္ခါရက္ခန္ဓာမှာ သဏ္ဌာန
ပညတ်ရိပ်၊ ဝေဒနက္ခန္ဓာမှာ သမူဟပညတ်ရိပ်နဲ့ အာဏာစက်တွေ
ချထားတယ်၊ ဝိညာဏက္ခန္ဓာကြီးက သန္တတိပညတ်ရိပ်ကြီးနဲ့
အုပ်ချုပ်နေတယ်၊ ဒီလို ခန္ဓာလေး ၃ ကောင်ကို ပညတ်ရိပ်တွေ
ချထားရင်ဘဲ (ဥပမာ) ကြက်သားဟင်းလျာကို စက်ကနှိုက်
လိုက်ရင်၊ အဲဒါ ကောင်း၊ မကောင်း လိုက်ရွေးနေပြီ၊ ဒါဟာ
ဝိညာဏက္ခန္ဓာကြီးကအာဏာစက် အုပ်ချုပ်ရေး ချထားလို့ပါ။

ဒါကြောင့် ဟင်းလျာကို နှိုက်လိုက်တာနဲ့ သညက္ခန္ဓာနာမ
ပညတ်ရိပ်လေးဟာပါသွားပြီ၊ ဒီလိုသဲပါလာရော အဲဒါဟင်းပုဂံ
ထဲက ကြက်သားတုန်းတွေကို ရွေးပြီးဆယ်နေပြီ၊ သင်္ခါရက္ခန္ဓာ
မှာ သဏ္ဌာနပညတ်ရိပ်ဟာပါလာပြီ သူက ပါးစပ်ထိအောင် ယူ
ဆောင်သွားတာတယ်၊ ဝေဒနက္ခန္ဓာ သမူဟပညတ်ရိပ်ကျတော့
လျာဖျားပေါ်တင်ပြီး ဝါးစားနေပြီ၊ မျိုချလိုက်တဲ့အခါကျတော့
ဝိညာဏက္ခန္ဓာသန္တတိပညတ်ရိပ်က ကောင်းတယ်၊ မကောင်းဘူး
ဆိုပြီး ပညတ်နဲ့တကွ ဆုံးဖြတ်ချလိုက်တယ်၊ ဒီတော့ အဘိဇ္ဈာ
ဒေါမနဿ လောကကြီးဟာ ဖြစ်ပေါ်လာပြီဘဲ မဟုတ်လား။

ဒီသဘာဝတွေကို ကြပ်ကြပ်ပွားများလာရင်ဘဲ ခန္ဓာလေး
တွေ ပညတ်တွေရဲ့ ဗျာပါရတွေကိုလာတွေ့တာတယ်၊ ဒီသဘာဝ
တွေ ရှိနေသေးသမျှ အဘိဇ္ဈာ ဒေါမနဿ လောကကြီးဟာ
ပေါ်နေအုံးမှာဘဲ ဒီသဘာဝတွေ စင်ကြယ်သွားမှ မဟာသင်္ဘော
ပဋ္ဌာန်တရားအစစ်ဆုံးသင်လို့ရမယ်၊ ဒါမှ သောတာပန်တွေကို
တဲ့ မဟာသင်္ဘောပဋ္ဌာန် အစစ်ဖြစ်မယ်။ ဒါကြောင့် ဒီသဘာဝတွေ
မပါအောင် ဟင်းလျာကို သုံးဆောင်တဲ့အခါမှာ ဘယ်လိုသုံး

ဆောင်မလဲ၊ ဒီတော့ “ယာဝဒေဝ ဥာဏမတ္တာယ ပဋိသတိ မတ္တာယ အနိဿိတောစ ဝိဟရတိ နစ ကိဉ္စိ လောကေ ဥပါဒိယတိ” လို့ပြုလာတဲ့အတိုင်းဖြစ်လာမှ မဟာသတိပဋ္ဌာန်တရား အစစ်ဖြစ်ပြီး မဂ္ဂင် ဂ-ပါးထဲကို သွင်းလို့ရမယ်။

ဒီမဟာသတိပဋ္ဌာန် တရားကျတော့ ဣန္ဒြေ ၅-ပါး၊ ဗိုလ် ၅ ပါး၊ ဗောဇ္ဈင် ၇-ပါး၊ မဂ္ဂင် ဂ-ပါးထဲကို သွင်းလို့ရသွားပြီ၊ ဒါကြောင့် ဒီနေရာမှာ အရေးကြီးပါတယ်၊ ဒီကနေ ဘယ်တရားမှ မပွားများဘဲ မဂ်ကိုတက်နိုင်ပြီ၊ ဒါကြောင့် ဒီနေရာမှာ အရေးကြီးပါတယ်၊ ကိုင်း.....သညက္ခန္ဓာမှာ နာမပညတ်ရိပ်လေး ကပ်နေတယ်၊ ဒါကို ဘယ်လိုဖြုတ်မလဲ၊ အဲဒါ မဂ်သဘာဝ ၄-ချက်နဲ့ဖြုတ်ရမယ်၊ အဲဒါဖြုတ်တဲ့သဘာဝကိုလဲ သိရမယ်၊ လုပ်ငန်းစဉ်ကိုလဲ အားထုတ်လာရမယ်၊ ဒါမှ အညစ်အကြေးတွေကိုမြင်ပြီး ဖြုတ်လို့ရသာမယ်။

ဒီတော့သညက္ခန္ဓာကို ဆွဲတဲ့အခါမှာ နာမပညတ်ရိပ်မပါစေနဲ့၊ အဲဒါပါဘယ် မပါဘူးဆိုတာ တကယ်ကြိုးတွေ သိသာလိမ့်မယ်၊ ဒီတော့ ဟင်းလျာကို နှိုက်လိုက်တဲ့အခါမှာ ဟင်းတုန်းကို ရွေးနေသေးရင် နာမပညတ်ရိပ်ဟာ ကပ်နေသေးတယ်၊ ဒီတော့ နာမပညတ်ရိပ်ကို ဘယ်လိုသတ်မလဲ၊ ဒီ နာမပညတ်ရိပ် ဇာတ်သိမ်းသွားမှ ဆွမ်းပွဲကြီးမှာကို ပစ္စုပ္ပန်သမ္ဘာအနေနဲ့ သုံးဆောင်သွားတော့မယ်၊ ဒါကို နားလည်ရင် ဖြတ်ပြမယ်၊ နေ့ခင်းက ဖြတ်လိုက်တာက သဘာဝတမျိုးပါ၊ အခု အမျိုးသွီးကြီးတွေအတွက် သဘာဝတမျိုးနဲ့ ဖြတ်ပြမယ်။

ဒီတော့ သညက္ခန္ဓာ နာမပညတ်ရိပ်၊ သင်္ခါရက္ခန္ဓာ သဏ္ဌာနပညတ်ရိပ် ဒီ ၂-ပါး မျက်တောင်ခတ်ပြီးတော့ ဆွဲသာသော်လဲ

ဝေဒနက္ခန္ဓာ သမူဟပညတ်ရိပ်ကို သတ်နိုင်ရင် ကျန်တဲ့ဟာတွေ
ဟာ ပြီးတာဘဲ၊ နေ့ခင်းက သညက္ခန္ဓာ နာမပညတ်ရိပ်ကနေ
သတ်ပြခဲ့တယ်၊ ဒါက ဒုက္ခတရားကနေ ဝင်ရပါတယ်၊ ဒါကို
အဖျားသတ်လို့ခေါ်တယ်၊ ပညတ်သတ်လို့လဲခေါ်တယ်၊ နောက်
ပရမတ်သတ်ကျတော့ ပစ္စုပ္ပန်အရိပ်ကနေ (ဝါ) ဝေဒနက္ခန္ဓာ
သမူဟပညတ်ရိပ်၊ ဝါးစားနေတဲ့အချိန်ကနေပြီးသတ်ရင် အနတ္တ
တရားကို တချက်ထဲဝင်လို့ရတယ်၊ ဒါက ဝေဒနက္ခန္ဓာ သမူဟ
ပညတ်ရိပ် မျက်တောင်မခတ်တဲ့နည်းပါ၊ ဒါက အရင်းသတ်လို့
ခေါ်တယ်၊ (ဝါ) ပရမတ်သတ်လို့လဲခေါ်တယ်။

သတ်ပြမယ်...ဒီတော့ ဝေဒနက္ခန္ဓာက နာမပညတ်ရိပ်၊ သဏ္ဌာန်
ပညတ်ရိပ် ၂-ပါးကို မဆွဲရင် မျက်တောင်မခတ်နိုင်ပါ၊ ဒီတော့
ဝေဒနက္ခန္ဓာ သမူဟပညတ်ရိပ်ကို ဒဿနဋ္ဌနဲ့ ရိုက်ချိုးပါ၊ ဒီလို
ရိုက်ချိုးလိုက်ရင် သညက္ခန္ဓာနဲ့ သင်္ခါရက္ခန္ဓာတို့ဟာ၊ (ဝါ)
နာမပညတ်နဲ့ သဏ္ဌာန်ပညတ်တို့ဟာ မျက်တောင် မခတ်နိုင်
တော့ပါ၊ ဒီတော့မှ အတိတ်စွန်းအဝိဇ္ဇာရိပ်၊ သညက္ခန္ဓာ နာမ
ပညတ်ရိပ်ကို နိယျာနဋ္ဌနဲ့ သတ်၊ အနာဂတ်စွန်း သင်္ခါရက္ခန္ဓာ
သဏ္ဌာန်ပညတ်ရိပ်၊ တဏှာရိပ်ကို ဟေတုဋ္ဌနဲ့ သတ်ရမယ်လို့
သမ္မေဟ ဝိနောဒနီ အဋ္ဌကထာကြီးက ပြလှာတယ်၊ ဒီတော့မှ
အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿဇလောကကြီး မပေါ်တော့မှ။

ဒီတော့ အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿဇလောကပေါ်နိုင်တဲ့ ဝေဒနက္ခန္ဓာ
သမူဟပညတ်ရိပ်က ကံရိပ်သဘောပါ၊ ဒါကို ယခုဒဿနဋ္ဌနဲ့
သိမ်းလိုက်ပါ၊ ဒါဟာ ပရမတ်သဘောကို တချက်ထဲ ဝင်ကိုင်
လိုက်တာနဲ့ သညက္ခန္ဓာ နာမပညတ်ရိပ်၊ သင်္ခါရက္ခန္ဓာ သဏ္ဌာန်
ပညတ်ရိပ်တို့ဟာ မျက်တောင် မခတ်နိုင်တော့ပါ၊ ဒီတော့

အဘိတ်စွန်း၊ အဝိဇ္ဇာရိပ် သညက္ခန္ဓာကို နိယျာနဋ္ဌ၊ အနာဂတ်စွန်း၊
တဏှာရိပ် သင်္ခါရက္ခန္ဓာကို ဟေတုဋ္ဌ၊ ပစ္စုပ္ပန်ကံရိပ် ဝေဒနက္ခန္ဓာ
ကို ဒဿနဋ္ဌနဲ့ ဖြတ်လိုက်ရင် အနတ္တဓာတ်ထဲကို တချက်ထဲ ဝင်
သွားပြီ။ ဒီလို သိမ်းလိုက်ရင် မပြုပြင်တဲ့သဘောကို အမှန်မြင်
သွားပြီ။ မပြုပြင်ဘူးဆိုတာ အဝိဇ္ဇာ၊ တဏှာ၊ ကံတို့ ပြတ်သွားတဲ့
သဘောပါ။ (တနည်း) နိဗ္ဗာနဓာတ်ကို မြင်တာကိုခေါ်တယ်။

ဒီတော့မှ ဝေဒနက္ခန္ဓာကိုကြည့်ရင် သညက္ခန္ဓာ နာမပညတ်၊
သင်္ခါရက္ခန္ဓာ သဏှာနပညတ်ရိပ်တွေကိုမဆွဲတော့ဘဲ သူ့သဘာဝ
အတိုင်း ခံစားသုံးဆောင်သွားပြီ။ (ဝါ) ပရမတ်သဘာဝအနတ္တ
ဓာတ်အနေနဲ့ ခံစားသုံးဆောင်သွားနိုင်ပြီ။ ဒီလို နာမပညတ်ရိပ်
သဏှာနပညတ်ရိပ်တို့ မပါအောင် ခံစားသုံးဆောင်သွားနိုင်ရင်
ဝိညာဏက္ခန္ဓာကြီးဟာ အုပ်ချုပ်ရေးပျက်စီးသွားပြီ။ ဒီတော့မှ
ထိုပုဂ္ဂိုလ်မှာ အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿလောကကြီး မပေါ်တော့ဘဲ
အနတ္တနဲ့ ဒုက္ခနဲ့ မဟာသတိပဋ္ဌာန် တရားကြီးမှာ ဥက္ခေခာင်း
ချနိုင်ပြီ။ ကိုင်း....ဒီနေ့ ၅-ပါးသောပသာဒတွေမှာ ၅-ပါးသော
မဟာသတိပဋ္ဌာန်တရားတွေ ပေါ်ပုံကို ဥက္ခေခာင်းချလိုက်ပါပြီ၊
နက်ဖြန် အာနာပါနတရားတော်ကြီးရဲ့ လုပ်ငန်းစဉ်ကို တက်ရ
တော့မယ်။

ဤတွင် ၅-ပါးသော ပသာဒ၌ မဟာသတိပဋ္ဌာန်တရား
ဆင်ခြင်ပုံ လုပ်ငန်းစဉ် ပြီး၏။

ကိုင်း.... သာဓုသာ ခေါ်ကြပါတော့
သာဓု....သာဓု....သာဓု။

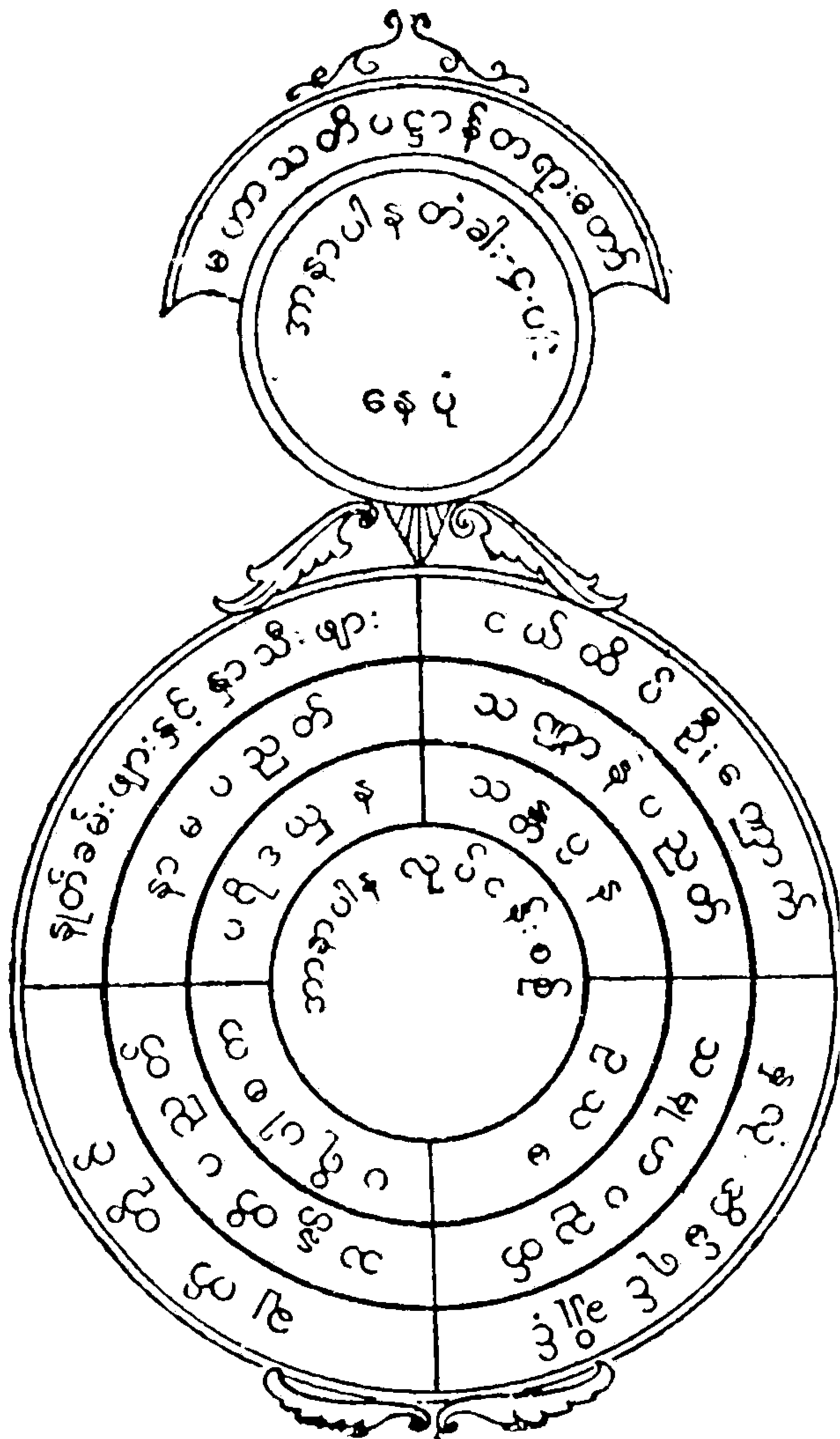
ဝါခေါင်လဆုတ် ၆-ရက် နေ့ဟောဝဉ်

ပုံစံနိပါတ် (၁၇)

ယခုမျက်စေ့သတိပဋ္ဌာန်၊ နာ၊ နှာ၊ လျှာ၊ ကိုယ် သတိပဋ္ဌာန်
 တွေပြီးသွားပြီ။ အာနာပါနကို တက်ရတော့မယ်။ အာနာပါန
 ဘာဝနာကို တကယ်ပွားများတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ဟာ စကားများတဲ့
 ပုဂ္ဂိုလ်များဟာ ပွားများလို့ မရပါ။ ဒါ့ကြောင့်ပဋ္ဌမဦးဆုံး
 စကားနည်းရမယ်။ ဒီတော့လောကီအာနာပါနကို ပွားများလို့
 အထွဋ်အထိပ်ကို ရောက်တော်မူကြတဲ့ ဆရာတော်ကြီးများဟာ
 သူတို့ဆီမှာအာနာပါနသင်တန်းကို သွားယူတဲ့အခါမှာ သူတို့က
 စကားမပြောရဘူးလို့ မပြောဘဲနဲ့ အဲဒါတရားအားထုတ်တဲ့
 အခါမှာ ပဲကြီးလှော်စားနေလို့ ပြောလိုက်ပါတယ်။ ဒါဟာ
 စကားမပြောရဘူးလို့ ဆိုလိုက်တာဘဲ။ ဒါ့ကြောင့်အာနာပါနကို
 အားထုတ်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ဟာ ပဋ္ဌမ ဘယ်သူနဲ့မှ စကားမပြောရဘူး။
 အပြင်လူတွေနဲ့ စကားမပြောရဘူး။

ဒီတော့ စာပေ ပိဋကတ်ကို သင်လာရင်ဘဲ၊ စာပေကဆုံးမလာ
 ပါတော့တယ်။ ဘုရားရှင်ဟောကြားတော်မူခဲ့တဲ့ ဓမ္မက္ခန္ဓာ
 ပေါင်း “၈၄၀၀၀” တို့ဟာလဲ တခုသောဓမ္မက္ခန္ဓာနဲ့သည့် သတ္တဝါ
 တို့ကို ဆုံးမတဲ့တရားပါဘဲ။ မဆုံးမတဲ့တရားဟူ၍ မရှိပါ။
 ဒီတော့ အာနာပါနကို အားထုတ်တဲ့အခါမှာ အပြင်လူတွေနဲ့
 စကားမပြောပါနဲ့။ တိုက်တွင်းသိတင်းသုံးဖော် ချင်းတောင်မှ
 ဆင်ခြင်နိုင်သလောက် ဆင်ခြင်လာရမယ်။ မပြောနဲ့လို့တော့
 မတားမြစ်ပါ။ မေးတခွန်းပြောခွန်းအနေလောက်သာပြောရမယ်။
 ဝေရိက်ကြမ်းကြီးတွေကိုလဲ ခွါရပါသေးတယ်။ ဣန္ဒြေတွေကိုလဲ

ပုံစံနံပါတ် (၁၇)

စောင့်စည်းလာရမယ်၊ ၆-ပါးသောဣန္ဒြေတွေကို ပိတ်ဆို့လာတာ
ဟာပဋိပတ်လုပ်ငန်းစဉ်ပါ။

ဒီတော့အာနာပါနကို အားထုတ်ရင် ပတ်ဝန်းကျင်နဲ့ သွား
လာတာတွေဟာလဲ ဖြတ်နှိုင်းသလောက်ဖြတ်လာရမယ်၊ တောင့်
တမ့်နဲ့ ကြောင့်ကျမှု ၂-ပါးဟာအစဉ်ကင်းနေရမယ်၊ ဒီ ၂-ပါး
ရှိနေရင် အာနာပါနကို အားထုတ်လို့ မရတော့ပါ၊ ဒါကြောင့်
ဒီ ၂-ပါးမရှိအောင်လုပ်ရမယ်၊ ဒီတော့ ဒီ ၂-ပါးမရှိဘဲ အာနာ
ပါနကြီးကို တနာရီ အချိန်မှန်မှန် အားထုတ်သွားရင်ဘဲ ပေါက်
နိုင်ပါတယ်။

အာနာပါနကို အားထုတ်မယ်ဆိုရင် တကာ·တကာမတွေ
ဟာ ဘာကိုနားလည်ရမလဲ၊ နားမလည်ရင် မဖြစ်တဲ့ ကိစ္စတွေ
ရှိနေတယ်၊ မိမိက သမာဓိရရှိလောက် စိတ်ဝိတက်ငြိမ်းရုံလောက်
အားထုတ်တာမဟုတ်ပါ၊ ယခုအားထုတ်မှာက ဘုရားရှင် ဟော
ကြားခဲ့တဲ့အတိုင်း ရုပ်တရား၊ နာမ်တရားကိုရအောင် ဒီအာနာ
ပါနကြီးကို အားထုတ်မှာဖြစ်ခြင်းကြောင့် ပဌမ မိမိရဲ့ ခန္ဓာ
ကိုယ်ကြီးမှာ တံခါး ဘယ်နှစ်ပေါက်ရှိသလဲ။

ဒီတော့ မိမိရဲ့ ခန္ဓာကိုယ်ကြီးထဲမှာ အပေါက် ၆-ပေါက် ရှိ
တယ်၊ မျက်စေ့၊ နား၊ နှာ၊ လျှာ၊ ကိုယ်၊ စိတ်ဆိုပြီး ခြောက်ပေါက်
ရှိတယ်၊ ဒီ ၆ ပေါက်ဟာ စိတ်၊ စေတသိက်တွေ ဝင် ထွက်
သွားလာနေတဲ့ အပေါက်တွေပါ၊ ဒါက ဝိပဿနာ ပုဂ္ဂိုလ်တွေ
ကိုင်တဲ့အပေါက်တွေပါ။

နောက်တခါ အပေါက် ၉ ပေါက် ရှိသေးတယ်၊ မျက်စေ့
၂-ပေါက်၊ နား ၂-ပေါက်၊ နှာခေါင်း ၂-ပေါက်၊ ပါးစပ်

တပေါက်၊ ကျင်ကြီးတပေါက်၊ ကျင်ငယ်တပေါက် - ပေါင်းတော့
 ၉-ပေါက်ရှိတယ်။ ဒီအပေါက် ၉-ပေါက်ဟာ ကုသိုလ်တရား
 ရရာ-ရကြောင်း အနေနဲ့ စက်ဆုပ်ရွံ့ရှာဘွယ်တွေကို ရှုတဲ့အခါ
 မှာ ကိုင်တဲ့ အပေါက်တွေပါ။

ယခု အာနာပါနကို အားထုတ်တဲ့ အခါမှာ အပေါက် ၄-
 ပေါက်ကို နားလည်ထားရမယ်။

- ၁။ နှုတ်ခမ်းဖျားနဲ့ နှာသီးဖျားကတပေါက်၊
- ၂။ ငယ်ထိပ်ဦးကျောက်ကတပေါက်၊
- ၃။ နှလုံးအိမ်ရင့်ချိုင့်ကတပေါက်၊
- ၄။ ချက်တိုင်က တပေါက်-ဆိုပြီး ၄-ပေါက် ရှိတယ်။
 ဒါကို အာနာပါန တံခါးကြီး ၄-ပေါက် စတုက္က
 ၄-ချက်လို့ ခေါ်တယ်။

ထွက်တဲ့လေဟာ ပဋ္ဌမ ချက်တိုင်ကစပြီး ထွက်လာတာဟာ
 နှလုံးအိမ် ရင့်ချိုင့် ငယ်ထိပ် ဦးကျောက်ကို ရောက်ပြီးတော့
 နောက်ဆုံးနှုတ်ခမ်းဖျားနဲ့ နှာသီးဖျားကနေပြီးထွက်သွားတယ်။
 ဝင်လေကျတော့လဲ နှာသီးဖျားနဲ့ နှုတ်ခမ်းဖျားကနေစပြီးတော့
 ဝင်လာတာဟာ ချက်တိုင်ကျတော့ချုပ်သွားတယ်။

ဒီတံခါး ၄-ပေါက်ကို ပဋ္ဌမနားလည်ထားရမယ်။ နောက်
 ဆိုရင် ဒီအပေါက်တွေကို တဖြေးဖြေးနဲ့ သိမ်းလစတော့မယ်။
 အခုထဲကမှတ်ထားပါ။ အပေါက်တွေကို နားမလည်ရင် သိမ်း
 လို့ မရပါ။ ဒါကြောင့် အပေါက်တွေကို နားလည် ထားရမယ်။
 ဒါကြောင့် ဘုရားရှင်က “သဗ္ဗကာယပဋိသံဝေဒီ အဿသိဿာ
 မိတိ သိက္ခတိ၊ သဗ္ဗကာယ ပဋိသံဝေဒီ ပဿ သိဿာမိတိ

သိက္ခာတိ” လို့ ဟောကြားသားတာပါ။ ဒီတော့ နှလုံးအိမ်ကြီး ကနေပြီး ကျန်တဲ့ ၃-ပေါက်ကို သိမ်းပြီးတော့ ကာလ ၃-ပါး ရုပ်နာမ်ကို ရှုလာရတယ်။ ဒါကြောင့် ယခုထဲက နားမလည်ရင် ဘယ်မှာသိမ်းလို့ ရမလဲ။

ဒီတော့ ထွက်လေ-ဝင်လေ ဝင်ထွက်နေတာကို သိလာရမယ်။ ထွက်တဲ့လေဟာ ချက်တိုင်မှာ ဘယ်လိုဖြစ်လာသလဲ။ ဝင်တဲ့ လေဟာ ချက်တိုင်မှာ ဘယ်လိုချုပ်သွားသလဲ။ ထွက်တဲ့လေဟာ ချက်တိုင်မှာ ဘယ်အနေနဲ့ ဖြစ်နေသလဲ။ ဒီကနေပြီးတော့မှ ဖြစ်ပျက်ကို ရှုလာရတော့မယ်။ အဲဒါ ဝေဒနာနဲ့ ဗညကို ရှုလာရမယ်။

ဒီတော့....ထွက်လေ-ဝင်လေကို ချုပ်နိုင်တာဟာ ဘယ်ပုဂ္ဂိုလ် တွေလဲဆိုရင် သမာပတ်ကိုရမှ ချုပ်လို့ ရတယ်။ စတုတ္ထဈာန်ကို ဝင်စားတဲ့အခါမှာ ခန္ဓာကိုယ်ကြီးတခုလုံးဟာ အပေါက်တွေ အကုန်လုံး ပိတ်ပြီးတော့ အပေါက်တွေမရှိတော့ပါ။ ဒီတော့မှ ဘယ်လိုဘဲရိုက်ရိုက်၊ လှည်းအစီး ၅၀၀ တက်နင်းသော်လဲ ဘာမှ မဖြစ်တော့ပါ။ သမာပတ် ၈-ပါး၊ သမာပတ် ၉-ပါးကို ဝင်စား လာရင်ဘဲ မွေးညှင်းပေါက်တောင်မှ မကျန်တော့ဘဲ အားလုံး ပိတ်ကုန်ပြီ။ အရှင်မောဂ္ဂလာန်သည် နန္ဒေဒုပနန္ဒ နဂါးအား ဆုံးမတော်မူတဲ့အခါ နန္ဒေဒုပနန္ဒ နဂါးက လွှတ်လိုက်သော အခိုးအလျှံတို့သည် အရှင်မောဂ္ဂလာန်၏ကိုယ်သို့ မဝင်နိုင်ခြင်း သည် စတုတ္ထဈာန်သမာပတ် ဣဒ္ဓိဝိဓ အဘိညာဉ်၏ တန်ခိုး ကြောင့် ဘဲမဟုတ်လား၊ ဒါက ထွက်လေ-ဝင်လေကို မြင်အောင် ပြလိုက်တာပါ။

ဒီတော့ ထွက်လေ-ဝင်လေကို မွေးညှင်းပေါက်ကစပြီး ဝင် ထွက်တာကို သိရမယ်၊ မြင်ရမယ်။ ဒီသဘာဝကို နားလည်ထား

ရမယ်။ ဒီတော့ ထွက်လေ-ဝင်လေဟာ စိတ်ကြောင့်ဖြစ်တဲ့ ဝါယောဓာတ်ပါ။ ဥတု-အာဟာရကြောင့် မဖြစ်ပါ။ ထွက်လေ ဝင်လေမှာ စိတ်ကြောင့်ဖြစ်တဲ့ ဗျာပါရလေးဟာ ပါလာတယ်။ ဘယ်လိုပါလာတယ် ဆိုတာကို ယခု မပြောနိုင်သေးသော်လည်း သူ့တံခါးနဲ့သူ ဘမ်းလာတဲ့အခါမှာ လေဓာတ်မှာပါလာတဲ့ နာမ်ဓာတ်လေးတွေနဲ့ တံခါးပေါက်မှာ ရှိနေတဲ့ မီးဓာတ်ကြီး တွေနဲ့ ပွတ်တိုက်လိုက်တဲ့အခါမှာ ရုပ်နာမ်ဆိုပြီးဖြစ်လာတာပါ။ ဒါကြောင့် ရုပ်နာမ်ကူးဆိုတာပါ။ ဒီတော့ ကြမ်းတန်းတဲ့သဘောက ရုပ်၊ နူးညံ့တဲ့သဘောက နာမ်အနေနဲ့ ယူလာမယ်။ ဒါကြောင့် ထွက်လေ-ဝင်လေဟာ စိတ္တဇဝါယောကြောင့် ဖြစ်လာတယ်။

ကိုင်း....တံခါး ၄-ပေါက်ကို နားလည်ပြီ၊ နားလည်ရင် ဒီတံခါးကြီး ၄-ပေါက်မှာ စောင့်ရှောက်တဲ့ မီးဓာတ်ကိုလဲ နားလည်ရမယ်။ ပရိပါစကမီးဓာတ်၊ ဥသမမီးဓာတ်၊ သန္တပ္ပန မီးဓာတ်၊ ပရိဒယှန (ဝါ) ဥဟမီးဓာတ် ဒီ ၄-ပါးကို နားလည် ရမယ်။ ဒီမီးဓာတ်လေးပါးနဲ့ နာမ်ဓာတ်လေးတွေ ပွတ်တိုက် လိုက်တဲ့အခါမှာ ကြမ်းတန်းတဲ့ သဘောက ရုပ်၊ နူးညံ့တဲ့ သဘောက နာမ်ဆိုပြီး သဘာဝအပေါက်တွေကနေပြီး ရုပ်နာမ် တွေ ထွက်လာမယ်။

ဒီတော့ နှုတ်ခမ်းဖျားနဲ့ နှာသီးဖျားမှာ ဥဟမီးဓာတ်ရှိတယ်။ ငယ်ထိပ်ဦးကျောက်မှာ သန္တပ္ပန မီးဓာတ်ရှိတယ်။ နှလုံးအိမ် ရင်ချိုင့်မှာ ဥသမမီးဓာတ်ရှိတယ်။ ချက်တိုင်မှာ ပရိပါစက မီးဓာတ်ရှိတယ်။ ဒါဖြင့် ပရိပါစကမီးဓာတ်ဆိုတာ ဘာကို ခေါ် တာလဲ။ ထက်ဝန်းကျင် ကျက်ရင့်စေတတ်တဲ့ မီးဓာတ်ပါ။ “ပရိ သမန္တတော ပါစေတီတိ ပရိပါစကော” လို့ ပြလာပါတယ်။

ဒီတော့ ထက်ဝန်းကျင်ဆိုတာ အရပ် ၈-မျက်နှာကိုလင်းနိုင်မှ ထက်ဝန်းကျင်လို့ ခေါ်တယ်။ ဒါကို ပရိပါစကမီးဓာတ်လို့ ခေါ်တယ်။ ဒီ မီးဓာတ်ကို ပြောပြမယ်။ ဒီ မီးဓာတ်ဟာ ချက်တိုင်မှာ ရှိတယ် ဒိတ်ဒိတ် ဒိတ်ဒိတ်နဲ့ တိုးနေတဲ့နေရာကိုခေါ်တယ်။

ဒီတော့ သွေးအား လေအားမှန်ရင် ချက်တိုင်မှာကပ်ပြီး တော့ တည်တယ်။ ၀, တဲ့လူများကျတော့ ချက်တိုင်ရဲ့ အောက်နားမှာရှိတယ်။ ဒီမီးဓာတ်ဟာ ဘယ်ထိအောင် ပူသလဲ။ ဒီတော့ ယောက်ျားများမှာ ရှေးတုန်းက ယောက်ျားများရဲ့ အူဟာ ၃၂ တောင်ရှိတယ်။ မိန်းမများကျတော့ ၂၈-တောင်သာ ရှိတယ်။ ဒီ အူတွေအားလုံးထဲမှာရှိနေတဲ့ အစား အစာတွေကို ပရိပါစကမီးဓာတ်က ချက်ပစ်လိုက်တယ်။

ဒီတော့စားလိုက်တဲ့အခါမှာ အဲဒါ ကျင်ကြီးဘက်ကို သွားတယ်။ နောက် သလိပ်ဖြစ်တယ်။ ဒီတော့ အူခွေထဲမှာရှိတဲ့ အစား အစာမှန်ရင် အကုန်လုံး ကျက်စေတယ်။ (၀၂) ချက်လိုက်တယ်။ ဒါကို ပရိပါစကမီးဓာတ်လို့ ခေါ်တယ်။ ဒီမီးဓာတ်ရဲ့ အပူဓာတ် အားဘာ အူရဲ့ အလျှား ရှည်သလောက်ကို အားပေးနေတယ်။ ဒါကြောင့် ထက်ဝန်းကျင် ကျက်ရင့်စေတယ်လို့ ပြောတာပါ။ ဒါကို ပရိပါစကမီးဓာတ်လို့ ခေါ်တယ်။ ဒီတော့ ကျင်ကြီးဘက်ကို ၄-နာရီမလွန်ခင် ခွဲထွက်သွားတယ်။

အသီးအရွက် ဟင်းတွေကို စားရင် တနာရီလောက်မှာကို ကြေညက်စေတယ်။ သား ငါး ဟင်းလျှာတွေကိုစားရင် ၂-နာရီ ၃-နာရီလောက်မှ ကြေညက်ပါတယ်။ ဒါဟာ ပရိပါစကမီးဓာတ်ပါ။ ဒီလောက်သာ မှတ်သားပါအုံး။ နောက်သူ့ ကဏ္ဍ ကျလို့ နှိုက်လွှာရင်ဘဲ လောကကြီးတခုလုံးဟာ တုန်လှုပ်လာတော့မယ်။

ဒီတော့ ဘုရားရှင် ကိုယ်တော်မြတ်ကြီးအလိုတော်ရှိတဲ့အခါ မှာ မုန့်ညင်းစေ့ထဲကိုတောင် စကြံကြလို့ရတယ်။ ထပ်ပြောမယ် ဘုရားရှင် ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုခါနီး နတ်ဗြဟ္မာတွေလာရောက်ဖူးတွေ့ကြ တာဟာ သားမြီးဖျား ထိုးလောက်ရုံအရပ်မှာတောင် နတ်ဗြဟ္မာ တွေဟာ အစု ၆၀-အထိ နေကြရတယ်။ ဒီတော့ မဟာသမယ သုတ်ကြီးကို ဟောတော်မူတဲ့အခါမှာလဲ မြေကြီးမှ ပဋ္ဌမဈာန် ဗြဟ္မာ့ဘုံတိုင်အောင် ပတ်ဝန်းကျင်ဆီရင် စကြာဝဠာတံတိုင်း အထိ ဖွင့်လိုက်တယ်။ ဒီအခါမှာလဲ သားမြီးဖျားထိုးလောက်ရာ အရပ်မှာ နတ်ဗြဟ္မာတွေဟာ အစု ၆၀-ထိ အောင်နေရတယ်။ ဒါဟာ ဘယ်သဘာဝကြောင့်နေလို့ရသလဲ ? ဒါကို နောက် ပိုင်းကျတော့ ပြောပြပါမယ်။

ဒီတော့ အာတပ္ပမက္ကရုံးဆိုတာ သမာပတ် ၈-ပါးအဘိညာဉ် တွေကို ဝင်စားနိုင်ရင်ဘဲ တဦးတယောက်ရဲ့ ကောင်းမှုဆိုးမှုကို သိလာတော့တယ်။ ဒါကြောင့် လူတို့ရဲ့ ပူပန်စေတတ်တဲ့အတတ် ဖြစ်ခြင်းကြောင့် တန်ခိုးမပြန့်လို့ ပညတ်တော်မူတာပါ။ ဒီတော့ ရှေ့ကျမှ ဒီမီးခတ်လေးကို ရှင်မဟာ မောဂ္ဂလာန် တန်ခိုးပြပုံ နှင့် နတ်ဗြဟ္မာတွေ အစု ၆၀-နေပုံကို ခွဲစိတ်ပြပါမယ်။

ကိုင်း....ဒီတော့ ပရိပါစက မီးခတ်ဟာ အရင်ကလူဆိုရင် အူဟာ ၃၂-တောင်ရှိတယ်။ ယခု ကျတော့ ၂၁-ပေသာရှိတယ်။ အရင်က မိန်းမများကျတော့ ၂၈-တောင်၊ ယခု မိန်းမများ ကျတော့ ၁၇-ပေသာရှိတယ်။ ဒီအူထဲမှာရှိတဲ့ အစားအစာတွေ ကို ဒီပရိပါစကမီးခတ်က ကြေချက်တယ်။ (ဝါ) ကျက်ရင့်စေ တယ်။ ဒီမီးခတ်နဲ့ ပြည့်စုံနေရင် ဘယ်ဆေးကိုမှ မသောက်ရ တော့ပါ။

ဒီပရိပါစကမီးခတ်ဟာ သတ္တဝါတွေကို အစဉ်စောင့်ရှောက်
နေတယ်။ ဒီမီးခတ်ကိုဘဲ ဇီဝိတနဝက ကလာပ်လို့ ခေါ်တယ်။
ဒါကို အသက်လို့ ပြောတာပါ။ ဇီဝိတလျှင် ရုပ် ၉ ခု ရှိတယ်။
ဒီမီးခတ်ဟာ ကံကြောင့် ဖြစ်လာတဲ့ မီးခတ်ပါ။ ဘယ်ကံလဲ
ဆိုတော့ အတိတ်က ဇနကကံပါ။ ဒီတော့ အတိတ်က ဆွမ်း
သင်္ကန်း၊ ကျောင်းဆေးတွေ လှူဒါန်းလာခဲ့တဲ့ အတိတ်ဇနကကံက
ပစ်ချလိုက်တော့မှ အမိဝမ်းထဲမှာ ပဋိသန္ဓေ တည်လာရတယ်။
ဒီထဲမှာ ပရိပါစကမီးခတ်လေးပါလာတယ်။ ဒါကို ဇီဝိတိန္ဒြေလို့
လဲခေါ်တယ်။ ဆေးသမားတွေကျတော့ ဝမ်းမီးလို့ ခေါ်တယ်။
ဒီမီးခတ်ဟာ ဘယ်လောက်သတ္တိရှိသလဲ။

ဒီမီးခတ်ကနေ ဖြစ်နေတဲ့ ကုဋ္ဌန္တနာ ရောဂါ ဖြစ်လာရင်ဘဲ
ဆေးကုလို့ မရဘော့ပါ။ ဒီကုဋ္ဌန္တနာ ရောဂါတွေဟာ ဒီမီးခတ်က
နေဖြစ်လာတာဖြစ်ခြင်းကြောင့် ဘုရားရှင်က ဒီရောဂါမျိုးရှိရင်
ငါရဲ့ သာသနာတော်ထဲကို မဝင်ရဆိုပြီးဘော့ ပညတ်လာ
တာပါ။ ဒီကုဋ္ဌန္တနာဟာ သွေးကနေဖြစ်လာတာမဟုတ်ပါ။ ဒီ
ပရိပါစကမီးခတ်ကနေ စပြီးတော့ဖြစ်လာတာပါ။ အဲဒီကနေမှ
သွေးနဲ့ ပေါင်းပြီးဖြစ်လာတာပါ။

ဒီအနာမျိုးကို ကုနိုင်တဲ့ ဆေးဟာ ရသာယန ဆေးပါ
(ဝါ) ပြဒါးပြာပါ။ ဒီဆေးကို ပျားရေနဲ့ စားရင် ပျောက်ပါ
တယ်။ ဒီဆေးကို စားနိုင်တာလဲ သီလဖြူစင်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်မှ စားနိုင်
ပါတယ်။ လူတိုင်း မစားနိုင်ပါ။ သီသမဖြူစင်ရင် ဖောက်ထွက်
သွားတော့မယ်။ ဒီဆေးကို ၄-ရွေး လောက်သာ စားရရင်ဘဲ
လူ့ရုပ်-လူ့ခွင်မှာ မပျော်တော့ဘဲ တောထဲထွက်ခွာတာဘဲ။

ကိုင်း... ဒီပရိပါစကမီးခတ်ကို မိလာတာနဲ့ သွေးအားလေ
အားတွေဟာ ပြောင်းလာတော့မယ်။ ဒီမီးခတ်ဟာ ကံကြောင့်

ဖြစ်လာတဲ့မီးခတ်ပါ။ ဒီမီးခတ်ဟာ ချက်တိုင်တံခါးပေါက်မှာ ရှိတယ်။ ဒီမီးခတ်မှာ ဘယ်ပညတ်ရိပ် ရှိသလဲ၊ သန္တတိပညတ် ရိပ်ရှိတယ်။

ဒီပရိပါစကမီးခတ်ကို ပေါက်ရင်အာနာပါနကြီးလဲပေါက် လာပြီ။ ဒီအာနာပါနကြီးကို ပေါက်ရုံနဲ့ ရသယနဆေးကို မစားနိုင်သေးပါ။ စားနိုင်အောင်ပြုပြင် ပေးလာရသေးတယ်။ အစာအာဟာရတွေကနေ ပြုပြင်လာမှ ၄၊ နှစ်၊ ၅ နှစ် လောက် ကြာလာမှ အဲဒါ ရသယန ဆေးနဲ့ ပျားရေနဲ့ စားလိုက်တဲ့ အခါမှာ သွေးအား၊ လေအားတွေဟာ တခါထဲ ပြောင်းလာ တော့တယ်။ ရောဂါဘေးဘယတွေမရှိတော့ပါ။ ၄-၅-ရွေးအထက် လဲ စားမိလာရော လူ့ရုပ်လူခွင်မှာ မပျော်တော့ဘဲ တခါထဲ ထွက်သွားကြပြီ။

ဒီတော့ ဒီမီးခတ်မှာ သန္တတိပညတ်ရိပ်လေး ရှိနေပယ်။ သန္တတိပညတ်ရိပ်လေးကို ပြောပြအုံးမယ်။ သန္တတိပညတ်ဟာ ရုပ်သန္တတိ၊ နာမ်သန္တတိဆိုပြီး ၂-မျိုးရှိတယ်။ ပြောပြမယ်— ချက်တိုင်တံခါးပေါက်မှာ ပရိပါစကမီးခတ်ကိုလဲ တွေ့လိုက် ရော ဒီပရိပါစကမီးခတ်က အရောင်ခတ်ကြီးတွေ ထွက်လာ တယ်။ ဒီပရိပါစကမီးခတ်က ထွက်နေတဲ့ အရောင်ခတ်ကို ရုပ်သန္တတိလို့ ခေါ်တယ်။

မင်္ဂလ ဘုရားရှင်ဟာ ဒီပရိပါစကမီးခတ်ကနေပြီးတော့ အရောင်ခတ်ကြီးတွေ ထွက်နေတာဟာ ဇာတိခေတ်ဖြစ်တဲ့ စကြဝဠာတသောင်းမှာကို လင်းနေတယ်။ နေ့ညဆိုတာ မသိ ရတော့ပါ။ ကျေးငှက်တို့ရဲ့ တွန့်သံ အိပ်တန်းတက်ချိန် ဆင်းချိန် တွေကိုသာ အချိန်မှတ်ပြီးနေရတယ်။ ဒီကိုယ်ရောင်တော်ကြီးဟာ ပရိပါစကမီးခတ်ကနေ ထွက်နေတာပါ။ ဒါက ရုပ်သန္တတိပါ။

နာမ်သန္တတိကျတော့ အဲဒါ ပရိပါစကမီးဓာတ်ဟာ ကိုယ်ရဲ့ ခန္ဓာကိုယ်ကြီးမှာ ဘယ်သဘာဝတွေနဲ့ ဆက်စပ်နေသလဲလို့ ရှုလိုက်တဲ့အခါမှာ ပရိပါစကမီးဓာတ် သန္တတိပညတ်နဲ့ ဥသမ မီးဓာတ် သမူဟပညတ်၊ နောက် သန္တပ္ပနမီးဓာတ် သဏ္ဌာန ပညတ်၊ နောက် ဥဟမီးဓာတ် နာမပညတ်တို့နဲ့ ဆက်စပ်နေ တာကို နာမ်သန္တတိလို့ ခေါ်တယ်။

ဒီတော့ ချက်တိုင်မှာရှိတဲ့ ပရိပါစကမီးဓာတ်ကို ပိုင်လာရင် ဖြစ်ပျက်ကို တွေ့လာတော့မယ်၊ ဒီ မီးဓာတ်ဟာ တကြိမ်မြင်လိုက် တာနဲ့ မပျောက်တော့ပါ၊ နောက် လုံ့လပြုလာရင် ပြန်ပေါ် လာတော့မယ်၊ ဒီ မီးဓာတ်ကိုမိရင် ကျန်းမာရေးတွေနဲ့ ပြည့်စုံ နာတော့မယ်၊ ငါ့ ဘယ်တော့သေမယ်ဆိုတာကို မြင်လာပြီ၊ ဒီ မီးဓာတ်ကိုမြင်လာရင် ဇနကနဲ့ ဥပထမ္ဘက ကံ ၂-ပါးကို ဆွဲနိုင်တယ်၊ ဥပပိဋကနဲ့ ဥပဿာတက ကံ ၂-ပါးကို တားမြစ် နိုင်တယ်၊ လက်နက်ဆိုး အသေဆိုးတွေနဲ့ မသေရတော့ပါ။

နောက်ဆုံးမှာ မီးဇာကုန် ဆီခန်းပြီးတော့သာ သဘာဝ အတိုင်း သေတော့မယ်၊ ဒီလို သေရင်ဘဲ ကောင်းရာသူဂတိသို့ ရောက်နိုင်တယ်လို့ ပိဋကတ်က ပြလာပါတယ်၊ ဒီပုဂ္ဂိုလ်ဟာ အသက် ၈၀ ကျမှ သေမယ်လို့ ဓာတ်မှတ်ချက်တွေ ပြလာပါ တယ်၊ ဝါယောဓာတ် ပျက်စီးမှ သေမယ်၊ ဒီပြင်ဓာတ်တွေ ပျက်လို့ မသေပါ၊ ဒီထိအောင် ပြလာပါတယ်၊ ဒါကြောင့် အသက်ရှည်ချင်ရင် ကြိုးစားပါ၊ ဒီ မီးဓာတ်ပေါက်ရင် အသက် ရှည်လာတယ်။

ကိုင်း....အသေးစိတ် ရှင်းပြလိုက်ပြီ၊ ပရိပါစက မီးဓာတ် စတုတ္ထတံခါး သန္တတိပညတ်တွေကို ပြောပြလိုက်ပြီ၊ ဒီနေရာမှာ

ဘုရားရှင်က “ပဿံ ဘယံ ကာယသင်္ခါရံ အဿသိဿာမိတိ သိက္ခတိ၊ ပဿံ ဘယံ ကာယသင်္ခါရံ ပဿသိဿာမိတိသိက္ခတိ” လို့ ဟောလာတယ်။

ဒီနေရာကနေ ရုပ်နာမ်ကူးဆိုရင် ဥဒယဗ္ဗယရုပ်နာမ်ကို ဝင်ရမယ်။ ရှေ့တဆင့်တက်လိုက်ပါအုံး။ ဥသမမီးဓာတ် ဆိုတာဟာ နှလုံးအိမ်ရင်ချိုင့်မှာရှိတယ်။ သူ့ကို ကိုယ်ငွေ့လို့ ခေါ်တယ်။ နှလုံးသွေးလို့လဲခေါ်တယ်။ ဟဒယဝတ္ထုရုပ်လို့လဲ ခေါ်တယ်။ ဒီ မီးဓာတ်ဟာ သတ္တဝါတွေကို သွေးအားလေအားတွေနှင့်တကွ ကျေးဇူးပြုနေတယ်။

ဒီတော့ သွေးစမ်းတဲ့ နေရာဟာ ၆-ဌာနရှိတယ်။ ဒီ သွေးညီညွတ်ရင် ကျန်းမာလာတယ်။ ရောဂါမရှိတော့ပါ။ ဒီတော့ လူရဲ့ အသက်ထဲမှာလဲ ဒီ ဥသမမီးဓာတ်ကို တခုလို့မှတ်ပါအုံး။ အဘိဓမ္မာအနေနဲ့ ထုတ်ရင် ဝတ္ထုဒဿကရုပ်လို့ ခေါ်တယ်။ ဓာတ် ၈-ပါး ဇီဝိတ၊ ဟဒယဝတ္ထုအားဖြင့် ရုပ်ပေါင်း ၁၀ ရှိတယ်။ ဒါဟာ စိတ်၊ စေတသိက်တို့ရဲ့မှီရာ တည်ရာ ဖြစ်တယ်။

ဒီရုပ်ဟာ အမိဝမ်းထဲမှာ ကလာပ် ၃-စည်းကိုမှီပြီး ပဋိသန္ဓေ ဝိပါက် ဝိညာဏ်စိတ်လေးနဲ့ တကွ ဖြစ်လာပါတယ်။ ဒါကို ဥသမမီးဓာတ်လို့ ခေါ်တယ်။ ဒီ မီးဓာတ်ကို အဋ္ဌကထာဆရာကြီး တွေက မြန်မာပြန်တော့ ပူတဲ့သဘောလို့ ပြန်သွားကြတယ်။ ဒါကြောင့် ဥသမမီးဓာတ်ကို ကိုယ်ငွေ့လို့ ခေါ်တာ။ တံခါး အနေနဲ့ဆိုရင် နှလုံးအိမ်ရင်ချိုင့် တတိယတံခါးပါ။ ပညတ် အနေနဲ့ဆိုရင် သမူဟပညတ်ပါ။ ကဲ...နက်ဖြန်ကျမှ ဆက်ပြ တော့မယ်။

ည ဟော စ ဉ် ။

အာနာပါနုဿတိ ဘိက္ခုဝေ ဘာဝိတာ ဗဟုလိကတာ
စက္ကာရော သတိပဋ္ဌာနာ ပရိပူရေန္တိ၊ စက္ကာရော သတိ
ပဋ္ဌာနာ ဘာဝိတာ ဗဟုလိကတာ သတ္တဗောဇ္ဈင်္ဂါ
ပရိပူရေန္တိ၊ သတ္တဗောဇ္ဈင်္ဂါ ဘာဝိတာ ဗဟုလိကတာ
ဝိဇ္ဇာဝိမုတ္တိ ဉာဏဒဿနာ ပရိပူရေန္တိ။

လို့ သုတ္တနိပါတ် ပါဠိတော်ကြီးမှာ ဘုရားရှင်ဟောကြား
တော်မူခဲ့သည့်အတိုင်း ဝိသုဒ္ဓိမဂ် အဋ္ဌကထာကြီးက ယူပြီးတော့
ဖွင့်လာပါတယ်။ ဒီတော့ ဝိသုဒ္ဓိမဂ်ကြီးကို ဖတ်လိုက်တဲနဲ့
အာနာပါနုကြီးကို အားထုတ်ချင်တဲ့ စိတ်တွေဟာ ဒီလိုင်းပမာ
တနေ့ထက်တနေ့ တက်လာပါတော့တယ်။ ဒီ ပါဠိတော်ကြီးကို
ယခု လက်တွေ့နည်းနဲ့ ထုတ်ပြလိုပါသေးတယ်။

ဒီပါဠိတော်ကြီးကို ဘာကြောင့် ၃-ဆင့်ခွဲပြီး ဟောကြား
လာပါသလဲ၊ သဘိဆိုတဲ့ တရားကြီးဟာ ဘယ်လောက်အရေးကြီး
ပါသလဲ၊ ပရိနိဗ္ဗာန် စံခါနီးတောင်မှ “ဟန္တဒုဒ္ဓါနိ ဘိက္ခုဝေ
အာမန္တယာမိ ဝေါ ဝယခမ္မာ သင်္ခါရာ အပ္ပမာဒေန သမ္မာဒေထ”
လို့ မိန့်တော်မူခဲ့သေးတယ်။ ဒီ နောက်ဆုံးမှာလိုက်တဲ့ သတိလေး
ဟာ ဘယ်လောက် အရေးကြီးသလဲ၊ အာနာပါနုကို ပွားများ
လာရင်ဘဲ ၅-ပါးသော အပေါက်တွေမှာ သတိပဋ္ဌာန်တရားတွေ
ရှိလာရမယ်။ ဒီတော့ စိတ်ပေါက်မှာ သတိလေးရှိလိုက်ရင်ဘဲ
၅-ပါးသော အပေါက်တွေမှာ သတိလေးရှိလာတော့တယ်။

ဒီတော့ သတိပဋ္ဌာန်တရားကြီးကို အားထုတ်ချင်ရင် ပွားများ
လာမယ်၊ ဒီတော့မှ သတိလေးတွေဟာ နှလုံးအိမ်ထဲမှာ ပွားများ

လာတော့မယ်၊ ဒါကို သူ့ကဏ္ဍနဲ့သူ ထုတ်ပြသွားပါတော့မယ်၊ သတိလေးရှိလာရင်ဘဲ အာရုံနဲ့ တွေ့တဲ့အခါမှာ နာမပညတ်နဲ့ သဏ္ဌာနပညတ် ဣဋ္ဌ၊အနိဋ္ဌ အဘိဇ္ဈာ ဒေါမနဿ လောကကြီး ပေါ်နိုင်တော့ပါ၊ဒါဟာ သတိလေးက ၅ ပါးသောအပေါက် တွေ့မှာကို ပိတ်ဆို့ထားပြီ။

အာနာပါနကို ပွားများလာရင် သတိတရားဟာ ဖြလာ တော့တယ်၊ ဒါကို ဝိပဿနာဉာဏ်စဉ်ထဲကို ထည့်ရင် ဥဒယဗ္ဗယ ဉာဏ်အထိထည့်လို့ရပါတယ်၊ဒီဉာဏ်တွေကနေပြီးသဘာဝဉာဏ် ကြီးတွေပေါ်လာပါလိမ့်မယ်၊ ဥဒယဗ္ဗယဉာဏ်ကနေ သတိလေး ကို ပေါ်နိုင်လာရင်ဘဲ ဗိုလ် ၅ ပါး၊ ဣန္ဒြေ ၅-ပါးတွေဟာ အကြမ်းနည်းအားဖြင့် ပြည့်စုံလာပါတယ်၊ ဒါဟာသတိကရှေ့ ဆောင်ပြီး ပြည့်စုံလာတာပါ၊ နောက်ပညာက ရှေ့ဆောင်ပြီး ပြည့်စုံလာရင် မင်္ဂလာက္ခန္ဓာလာနိုင်ပြီ။

မကြာခဏ အာနာပါနကြီးကို တကယ်ပွားများအားထုတ် လာရင်ဘဲ သတိတရားတွေဟာ ပွားစီးပြီး ဝိပဿနာဉာဏ်တွေ ဟာ နှလုံးအိမ်မှာပြည့်စုံလာပါတော့တယ်၊ အဲဒါက တကဏ္ဍ၊ အဲဒါ သတိပဋ္ဌာန်တရား ၄-ပါးဟာလဲ ပြည့်စုံလာပါတော့တယ် ဒါက ပါဠိတော်ရဲ့ ပဋ္ဌမပိုင်းပါ။

နောက် သတိပဋ္ဌာန်တရား ၄- ပါးကို ပွားများ လာရင် ဘာတွေထွက်လာမလဲ၊ သာရ ၄ - လုံး ထွက်လာတယ်၊ ဒီသတိ ပဋ္ဌာန်တရား ၄-ပါးကို တကယ် ပွားများ လာနိုင်ရင် ပဋိစ္စ သမုပ္ပါဒ်တရားတော်ကြီး၏ ဧကရဟတ် ၄-ပါးကို ဖြတ်နိုင်လာ တော့တယ်၊ (ဝါ)သာရ ၄-လုံးကို သတ်နိုင်လာတယ်၊အဲဒီလို လဲ သတ်နိုင်လာရော ဗောဇ္ဈင် ၇-ပါးနဲ့ပြည့်စုံလာတော့တယ်။

ဗောဇ္ဈင် ၇-ပါးကို လုပ်ငန်းစဉ် အနေနဲ့ ရေးဆွဲလိုက်ရင် အနုပဿနာ ၇-ဉာဏ်ဖြစ်လာတယ်။ ဒီဉာဏ် ၇-ပါးဟာ ဗောဇ္ဈင် ၇-ပါးနဲ့ ပြည့်စုံတဲ့ဉာဏ်ပါ။ ဒါကို လုပ်ငန်းစဉ်နဲ့ ရေးဆွဲလိုက်ရင် သာဓု ၄-လုံးထွက်လာတယ်။ နောက်ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် စက်ရဟတ် ခန္ဓာ ၄-မကောင် ထွက်လာတယ်။ ဒါကိုပွားများလာရင် ဗောဇ္ဈင် ၇-ပါးနဲ့ ပြည့်စုံလာမယ်။ ဒါက ဒုတိယပိုင်းပါ။

နောက် ဗောဇ္ဈင် ၇-ပါးကို ပွားများလာရင် ဗောဇ္ဈင် ၇-ပါးရဲ့ အထက်မှာ အနုလောမဉာဏ်၊ ဂေါတြဘူဉာဏ်၊ မဂ် ဉာဏ်ထိအောင် တခါထဲ တက်သွားပါတော့တယ်။ ဒီတော့မဂ် ဖိုလ်ကိုရတဲ့ ဝိထိစိတ်ချပေါ်ဆိုရင်ဘဲ မနောဒွါရာဝဇ္ဇာန်း၊ ပရိကံ၊ ဥပစာ၊ အနုလုံ၊ ဂေါတြဘူ၊ မဂ်၊ ဖိုလ်ဆိုပြီး ချရပါတယ်။

ဒီတော့ ဗောဇ္ဈင် ၇-ပါးကို ပွားများလာရင်ဘဲ မဂ် ဖိုလ်ကို တရှိန်ထဲ တက်တော့တာပါ။ ဒါကြောင့်.... “ ဝိဇ္ဇာဝိမုတ္တိ ဉာဏဒဿနာ ပရိပူဇေန္တိ ” လို့ ပြလာတာပါ။ ဒီလုပ်ငန်းစဉ်ကြီး အတိုင်း အာနာပါနတရားကို ပွားများလာရင် အကြမ်းနည်းဖြင့် ရေးဆွဲလိုက်ရင် ဥဒယဗ္ဗယဉာဏ်နဲ့ ပြည့်စုံပါတယ်။

နောက် သတိပဋ္ဌာန်တရား ၄-ပါးထဲမှာပါတဲ့ သမ္မဇည အပိုင်းတွေကို ပွားများလာရင်ဘဲ ဗောဇ္ဈင် ၇-ပါးနဲ့ ပြည့်စုံ လာတယ်။ ဒီတော့မှ သတိပဋ္ဌာန်တရား ၄-ပါးတို့ရဲ့ ဥက္ခေောင်းကို ချပေးရပါတော့မယ်။ ဒီလိုကို လုပ်ငန်းစဉ်အနေနဲ့ တက်သွား ပါတော့မယ်။ ယခု အာနာပါနလုပ်ငန်းစဉ်ကြီးကို ဖွင့်လိုက်ပါပြီ။ ယခု ပြမဲ့ အာနာပါနဟာ လောကီသမာဓိဟူ၍ မြို့မျှမပါ၊ ပါ၊ လောကုတ္တရာသက်သက်သာ ဖွင့်ပြသွားပါမယ်။

ဝိသုဒ္ဓိမဂ်ကြီးက ဖွင့်ပြထားတာက ဈာန်တရားတွေအနေမှ မဂ်ကိုတက်တဲ့လမ်းကို ပြထားတယ်။ ယခု ဆရာတော်တို့က ဒီလမ်းကို မပြတော့ပါ။ သတိပဋ္ဌာန်တရားတော်ကြီးထဲမှာပါတဲ့ အာနာပါနဲ့ တရားတော်ကြီးထဲကိုသာ အခြေခံထားပြီးတော့ ပြသွားပါမယ်။ ဆရာ့ဆရာတွေက ပေးအပ်လိုက်တဲ့နည်းအတိုင်း ဖွင့်ပြသွားပါမယ်။

ဒီတော့ အာနာပါနဲ့ အားထုတ်တဲ့အခါမှာ ခန္ဓာကိုယ် ကြီးထဲမှာ ရှိနေတဲ့ သဘာဝလေးတွေကို ရှင်းပြပါအုံးမယ်။ ဘာကြောင့်လဲ လောကီအာနာပါနဲ့ဟူ၍ မြို့မျှမပါပါ။ လောကုတ္တရာ အာနာပါနဲ့သက်သက်ကိုသာပြပြီး ရုပ်တရား နာမ်တရားကို ရှာရမှာဖြစ်ခြင်းကြောင့်ပါ။

ဒီတော့ သညာဝိညာဏ်က လုပ်ကြံပြီး ထွက်လာတဲ့ရုပ်နာမ်ကို အလိုမရှိပါ။ သဘာဝအနေနဲ့ ထွက်လာတဲ့ရုပ်နာမ်ကိုသာ အလိုရှိပါတယ်။ သညာဝိညာဏ်ကနေ ထွက်လာတဲ့ ရုပ်နာမ်တွေဟာ အာရုံနဲ့ တွေ့တဲ့အခါမှာ သိတဲ့သဘောတွေကို သညာဝိညာဏ်က ထွက်တဲ့ ရုပ်နာမ်လို ခေါ်တယ်။ ဒါဟာ အကျိုးမရှိပါ။ ဒိဋ္ဌိစွဲ ရုပ်နာမ်တွေပါ။ (ဝါ) ခပ်နုကြီးပါရှိတဲ့ ရုပ်နာမ်တွေပါ။ (စါ) ပညတ်သဘော ရုပ်နာမ်တွေပါ။

ဒီရုပ်နာမ်ဟာ ဘယ်လိုရုပ်နာမ်မျိုးလဲဆိုတော့ မသိလျှင်ရုပ်၊ သိလျှင်နာမ်၊ သွားတာကရုပ်၊ သိတာကနာမ်၊ ဒီလိုပြောနေတဲ့ ရုပ်နာမ်တွေပါ။ ဒီရုပ်နာမ်တွေကို အလိုမရှိပါ။ ဒီတော့ အာနာပါနဲ့ လုပ်တဲ့သူတွေမှာလဲ ရုပ်နာမ်အစစ်ကို မတွေ့ကြပါ။ နောက် “ဂစ္ဆန္တောခါ ဂစ္ဆာမိဘိ ပဇာနာတိ” သွားတယ်

သွားတယ်လို့ ရှုလာပြန်တယ်။ အဲဒါ သွားတာက ရုပ်၊ သိတာက နာမ်၊ ငါသွားတာမဟုတ်ဘဲ ၄-ပါးက သွားတာပါ—ဒီလိုသာ ရှုလာတယ်။ ဒီတော့ ရုပ်နာမ်ကိုမတွေ့တော့ဘဲ ဖြစ်နေကြပါတယ်။

ယခုဆရာတော်တို့က ဒီလိုမပြပါ။ ခန္ဓာကိုယ်ကြီးမှာ တည်ရှိ နေတဲ့ မီးခတ် ၄-ပါးနဲ့ ထွက်လေ ဝင်လေနဲ့ ပွတ်တိုက်လိုက်တဲ့ အခါမှာ သဘာဝအတိုင်းဖြစ်ပေါ်လာတဲ့ ရုပ်နာမ်လေးတွေကို ပေါ်ပြသွားပါမယ်။

ဒီတော့ ထွက်လေနဲ့ ဝင်လေဟာ ဘယ်ကနေ စဖြစ်လာသလဲ၊ အဿာသ ပဿာသ စိတ္တဇဝါယောလို့ ပြလာတဲ့အတိုင်း ထွက် လေ ဝင်လေဟာ စိတ်ကြောင့် ဖြစ်ပေါ်လာတယ်။ ဒီတော့ ထွက်လေ ဝင်လေဟာ စိတ်ရဲ့ ဗျာပါရလေး မပါဘူးလား၊ ပါလာတယ်။ ယခု ဒီထွက်လေနဲ့ ဝင်လေကနေပြီး မီးခတ် တွေနဲ့ တိုက်လိုက်တဲ့အခါမှာ သူ့ သဘာဝအတိုင်း ပေါ်လာတဲ့ ရုပ်နာမ်တွေကို တင်ဆက်သွားပါမယ်။

ကိုင်း.....လုပ်ငန်းစဉ်အနေနဲ့ လုပ်နိုင်အောင် ပြောပြမယ်။ မိမိရဲ့ ခန္ဓာကိုယ်ကြီးမှာ တံခါးပေါက် ဘယ်နှစ်ပေါက်ရှိသလဲ၊ ဒါဟာ ထွက်လေ ဝင်လေကို ပြင်းပြင်းရှုလိုက်ရင် သိလာပါ တယ်။ ဒီတော့ ထွက်တဲ့လေလေးဟာ ပဋ္ဌမ ချက်တိုင်ကနေ စပြီးတော့ ထွက်လာတယ်။ နောက်ဆုံး နှုတ်ခမ်းဖျားနဲ့ နှာသီး ဖျားအရပ်မှာ ချုပ်သွားပါတယ်။

ဒီတော့ ချက်တိုင်ကနေ စပြီးမှတ်စိုက်ပါ။ ချက်တိုင်က တံခါးတပေါက်၊ နှလုံးအိမ်ရင်ချိုင့်က တံခါးတပေါက်၊ ငယ်ထိပ် ဦးကျောက်က တံခါးတပေါက်၊ နောက် နှုတ်ခမ်းဖျားနဲ့ နှာသီး

ဖျားက တံခါးတပေါက်၊ ပေါင်း ၄ ပေါက်ရှိတယ်။ ဒါဟာ အာနာပါနကို အားထုတ်တဲ့ တံခါး ၄ ပေါက်ပါ။ ဒါကို သိပြီလား၊ သိရင် ရှေ့ကိုတခါတက်လိုက်ပါအုံး။

ချက်တိုင်မှာ ဘာမီးခတ်ရှိသလဲ၊ ဒီတော့ ဒီ မီးခတ်တွေကို ပိဋကတ်က တေးဇာ ၄-ပါးဆိုပြီး ပြသွားပါတယ်။ ဆရာတော်တို့ကို တရားပေးတဲ့ ဆရာတော်ကြီးများကတော့ မီးခတ်တွေကို ရှုခိုင်းလားပါတယ်။ ဒီတော့ ချက်တိုင်မှာ ပရိပါစကမီးခတ်ရှိတယ်။ နှလုံးအိမ်ရင်ချိုင့်မှာ ဥသမမီးခတ်ရှိတယ်။ ငယ်ထိပ်ဦးကျောက်မှာ သန္တပူနမီးခတ်ရှိတယ်။ နှုတ်ခမ်းဖျားနဲ့ နှာသီးဖျားမှာ ဥဟမီးခတ်ရှိတယ်။ ဒါကို ပိဋကတ်တော်က တေးဇာ ၄-ပါးဆိုပြီး ပြလာတာပါ။

ဒါဖြင့် ပရိပါစကမီးခတ်ဆိုတာ ဘာကိုခေါ်သလဲ၊ ထက်ဝန်းကျင် ကျက်ရင်းတဲ့မီးခတ်ပါ။ ဒါ့ဒါ စားသုံးတဲ့ အစာအာဟာရတွေကို ကြေချက်တဲ့မီးခတ်ပါ။ ဒီ မီးခတ်ဟာ ချက်တိုင်မှာရှိပါတယ်။ ခန္ဓာကိုယ်ကြီးကို ဘယ်လိုကျေးဇူးပြုနေသလဲ။

ဒီတော့ ယောကျ်ားများမှာရှိတဲ့ အူဟာ ၃၂-တောင်ရှိတယ်လို့ ပိဋကတ်တော်က ပြလာတယ်။ ဒါဟာ ရှေ့ကပုဂ္ဂိုလ်ကြီးတွေမှာ ရှိတာပါ။ ယခု ယောကျ်ားတွေမှာရှိတာက ၂၁-ပေသာရှိတယ်။ မိန်းမများကျတော့ ၁၇-ပေသာရှိတယ်လို့ ပြလာတယ်။ ဒီ အူထဲမှာရှိနေတဲ့ အစာအာဟာရတွေမှန်ရင် ဘာတခုမှမထားဘဲ အားလုံးကြေချက်တဲ့ မီးခတ်ပါ။ ဒါကို ပရိပါစကမီးခတ်လို့ ခေါ်တယ်။ (နေ့ဟောစဉ်မှာ အကျယ်ပြခဲ့ပြီ)

ဒီ မီးခတ်ဟာ ကံကြောင့်ဖြစ်တဲ့ မီးခတ်ပါ။ ဒါဟာ အတိတ်ဇနကာကံက ပစ်ချလိုက်တဲ့ မီးခတ်ပါ။ ဒီ မီးခတ်ရဲ့ အဖျားလေးမှာ လေခတ်လေးဟာ ပါလာတယ်။ ဒါကို ကမ္မဇ

လေဓာတ်လို့ ခေါ်တယ်။ ဒီကနေ တက်လာတာဟာ နှလုံးအိမ် ကျဘော့ ဥသမမီးဓာတ်နဲ့ ပေါင်းပြီး တက်လာတယ်။ ငယ်ထိပ် ဦးကျောက်ကျဘော့ သန္တပူနမီးဓာတ်နဲ့ ပေါင်းပြီးတက်လာတယ်။ နောက်ဆုံး နှုတ်ခမ်းဖျားနဲ့ နှာသီးဖျားလဲရောက်ရာ ဥဟမီး ဓာတ်နဲ့ ပေါင်းပြီး ထွက်တဲ့လေလေးဟာ ချုပ်သွားတယ်။

ဒီတော့ ဒီ လေဟာ မီးဓာတ်ကဖြစ်လာတဲ့အခါမှာ မီးဓာတ် လေးဟာ ဘယ်အနေနဲ့ ပါလာသလဲဆိုရင် ဒီလေဓာတ်ဟာ စိတ် ကြောင့် ဖြစ်တဲ့အတွက် စိတ်ပြဋ္ဌာန်းနေတယ်။ ဒီ မီးဓာတ်နဲ့ ထွက်လေ ဝင်လေ ပွတ်တိုက်လိုက်တဲ့အခါမှာ ဘယ်ရုပ်နာမ် ထွက်လာသလဲ၊ ဒါကို တကယ်ရှုနိုင်လာရင် တိဟိတ်ပုဂ္ဂိုလ်ဖြစ်ပြီ။ ဒီ တဝနဲ့ မဂ်ကိုရနိုင်ပြီ။

ဒီတော့ ဒီ ရုပ်နာမ်ကိုရှုနိုင်လာရင် ဘုရားရှင်က အာနာပါန မှာ ဘယ်လိုဟောသလဲဆိုတော့ “ပဿံ ဘယံ ကာယသင်္ခါရံ အဿသိဿာမိတိ သိက္ခတိ၊ ပဿံ ဘယံ ကာယသင်္ခါရံ ပဿ သိဿာမိတိ သိက္ခတိ” လို့ ဟောလာတယ်။ အဲဒါ ပရိပါစက မီးဓာတ်မှာရှိနေတဲ့ ထွက်လေဝင်လေလေးဟာ ဒီမှာဘဲ ဘယ်ကိုမှ မထွက်တော့ဘဲ ချုပ်နိုင်လာရင် ဒီကနေ ဝိဿနာဉာဏ်ကိုကူးမယ် ဆိုရင် ဥဒဗ္ဗယဉာဏ်ကို ကူးနိုင်လာတယ်။

ဒီတော့ အာနာပါနကြီးကို တကယ်အားထုတ်မဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ဟာ ဒီသဘာဝတွေကို နားလည်သားရမယ်။ ဒီ မီးဓာတ်မှာ အရောင် ၃၀ မျိုးရှိတယ်။

- ၁။ ရေနံဆီမီးခွက်က တောက်တဲ့အရောင်၊
- ၂။ ဖယောင်းတိုင်မီးက တောက်တဲ့အရောင်၊

၃။ လျှပ်စစ်မီးခတ်က တောက်တဲ့အရောင် ဆိုပြီး
အရောင် ၃-မျိုးရှိတယ်။

ရေနံဆီမီးခွက်က တောက်တဲ့အရောင်မျိုးကျတော့ ဒွီဟိတ်
ပုဂ္ဂိုလ်မျိုးပါ။ ဖယောင်းတိုင်မီးက တောက်တဲ့အရောင်မျိုးကျ
တော့ တိဟိတ်ပုဂ္ဂိုလ်မျိုးပါ။ နောက် လျှပ်စစ်အရောင်မျိုးကျ
တော့ အရိယာပုဂ္ဂိုလ်မျိုးပါလို့ပြလာပါတယ်။ ဒီတော့ရဟန္တာ
ပုဂ္ဂိုလ်ကြီးတွေရဲ့ ခန္ဓာကိုယ်ကြီးကို နတ်မျက်စေ့နဲ့ ထွင်းဖောက်
ပြီး မမြင်နိုင်ပါ။ ဒါဟာ ဘာကြောင့်လဲ ရဟန္တာကြီးတွေမှာရှိတဲ့
မီးခတ်တွေသည်ပင် နိဗ္ဗာနခတ်ဆိုတဲ့ တခဲနက် ခတ်ကြီးတွေ
ရှိနေလို့ဘဲ မဟုတ်လား။

ကိုင်း....ပရိပါစကမီးခတ်ကို အဘိဓမ္မာနည်းနဲ့ တင်ပြရရင်
ဇီဝိတ နဝက ကလာပ်လို့ခေါ်တယ်။ ဒါဟာ ဇီဝိတိန္ဒြေပါ။ ခန္ဓာ
ကိုယ်ကြီးကို စောင့်ရှောက်နေတယ်။ ဒါကြောင့် ဒီ မီးခတ်
ချုပ်သွားမှ လူသေတယ်လို့ခေါ်တယ်။

ဒီတော့ အသက်ဆိုတာ ဘာကိုခေါ်သလဲ၊ ဆရာဝန်တွေက
ထွက်လေ ဝင်လေကို အသက်လို့ခေါ်တာပါလို့ပြောမယ်။ ယခု
အာနာပါနုကြီးနဲ့ ကြည့်လိုက်ရင် အသက်ဆိုတာ ဒီပရိပါစက
မီးခတ်ပါ။ ဒီ မီးခတ်ချုပ်မှ သေပါတယ်။ ထွက်လေ ဝင်လေ
ချုပ်သော်လဲ မသေသေးပါ။ ဒီတော့ စုံတိဆိုတာက အတိတ်က
ပစ်ချလိုက်တဲ့ ပဋိသန္ဓေစိတ်ပါ။ ကမ္မဇရုပ်ဆိုတာက ဒီပရိပါစက
မီးခတ်ပါ။ ဒီဟာတွေချုပ်မှ လူသေတယ်လို့ပြောတာပါ။

အဘိဓမ္မာနဲ့ ကျတော့ ဇီဝိတနဝက ကလာပ်ပါ။ (ဝါ)
ဇီဝိတိန္ဒြေပါ။ ဒီတော့ ဒီ မီးခတ်ကို လုပ်ငန်းစဉ်နဲ့ တကယ်

ဖမ်းနိုင်လာရင် ခုနက ပြောလိုက်တဲ့ အရောင် ၃ မျိုးကိုတွေ့မယ်၊ ရေနံဆီမီးခွက်က တောက်လိုက်တဲ့ အရောင်မျိုးကျတော့ မီး အဖျားမှာကို မှိုင်းလို့ ခေါ်တဲ့ မီးခိုးလုံးလေးဟာရှိတယ်၊ ဒီ မီးခိုး လုံးလေးတွေကနေပြီး သွေးအားလေအားတွေထဲငင်ပြီး ကိလေ သာတွေဖြစ်လာတာပါ။ အရင်အာနာပါနကို ဟောကြားဘူး ကလဲ အနည်းငယ်ပြောခဲ့ပါပြီ။

နောက် ဖယောင်းတိုင်မီးရောင်မျိုးကျတော့ မှိုင်းအနေနဲ့ ပေါ်တော့ဘဲ အဖြူခိုးလေးလောက်သာ ပါလာတော့တယ်၊ ဒါဟာ တိဟိတ်မီးခတ်ပါ။ လျှပ်စစ်မီးခတ် အရောင်မျိုးကျ တော့ အရိယာကြီးတွေရဲ့ မီးခတ်ပါ။ ဒီမီးခတ်တွေကိုတကယ် မြင်သွားရင် အားလုံးသောမီးခတ်ရှိတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေရဲ့ မီးခတ် တွေကိုပါ (၀၇) နတ်တွေရဲ့ မီးခတ်တွေကိုပါ သွင်းဖောက် ပြီး မြင်နိုင်လာပြီ။ ဒါကြောင့် ဒီ မီးခတ်ကြီးတွေကို ကိုယ်တိုင် ပေါက်အောင် ကြိုးစားကြပါဆိုတာ အထူးတိုက်တွန်းလိုက် ပါတယ်။

ကိုင်း.... သာဓုသာ ခေါ်ကြပါတော့

သာဓု....သာဓု....သာဓု။

ဝါခေါင်လဆုတ် ၇-ရက် နေ့ဟောစဉ်

ပုံစံနိပါတ် (၁၇)

ရုပ်တရား နာမ်တရား ပေါ်တယ်ဆိုတာဟာ သညာဝိညာဏ် လုပ်ကြံလို့ ပေါ်တဲ့ ရုပ်တရားနာမ်တရား၊ နောက်ခန္ဓာကိုယ်ကြီး မှာရှိနေတဲ့ မီးခတ်တွေကနေပြီး သဘာဝအတိုင်း ပေါ်ထွက် နေတဲ့ ရုပ်တရားနာမ်တရားဆိုပြီးရှိတယ်။ ဘုရားရှင်မဟာသတိ ပဋ္ဌာန်တရားဘော်ကြီးမှာ ဟောကြားဘော်မှုတဲ့ အာနာပါန တရားဘော်ကြီးကို အားထုတ်မှ သဘာဝမီးခတ်တွေကနေပေါ် ထွက်နေတဲ့ ရုပ်တရား နာမ်တရားတွေကိုတွေ့မယ်။ ဒီတော့မဟာ သတိပဋ္ဌာန်တရားဘော်ကြီးကိုပွားများအားထုတ်လိုတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်ဟာ ပဋ္ဌမ အာနာပါနတရားကို ပွားများအားထုတ်ရမယ်။ အာနာ ပါနတရားကိုပွားများအားထုတ်လာရင် မဟာသတိပဋ္ဌာန်တရား ၄-ပါးပြည့်စုံလာတယ်လို့ “အာနာပါနဿတိ ဘိက္ခဝေ ဘာဝိ တာ ဗဟုလိကတာ စတ္တာရော သတိပဋ္ဌာနာ ပရိပူရေန္တိ” လို့ ဟောကြားလာတယ်။

ဒီတော့ဒီအာနာပါနတရားကို ပွားများအားထုတ်တဲ့ ထိုပုဂ္ဂိုလ် ဟာ မိမိရဲ့နှလုံးအိမ်မှာရှိနေတဲ့ သညာနဲ့ သတိကွဲပုံကို ခဲ့ပြီးနား လည်ထားရမယ်။ ဒီတော့ သညာဆိုတာက ပညတ်ဘက်မှာရှိတယ်။ သတိဆိုတာက ပရမတ်ဘက်မှာရှိတယ်။ ဒီလိုကိုသညာနဲ့ သတိ ကွဲပုံကို ခွဲပြလာခဲ့ပြီးပြီ။ ဒီမဟာသတိပဋ္ဌာန် တရားဘော်ကြီးရဲ့ ပုဒ်တိုင်းပုဒ်တိုင်းမှာလဲ “ယာဝဒေဝ ဥာဏမတ္တဿ ပဋိဿတိ မတ္တဿ အနိဿိတောစ ဝိဟရတိ” လို့ပြလာတယ်။ ဒီတော့ ဒီအာနာပါနတရားကြီးကို အားထုတ်မယ်ဆိုရင်ဘဲ မိမိရဲ့ခန္ဓာ

ကိုယ်ကြီးမှာရှိနေတဲ့ တံခါး ၄-ပေါက်၊ ပညတ်ရိပ် ၄-ပါး၊ မီးခတ် ၄-ပါးတို့ကို နားလည်ထားရမယ် ဒီသဘာဝကို ပုံစံမှာပြ ထားတယ်။

ဒီတော့ ထွက်လေ ဝင်လေမှာ ထွက်လေဟာ ချက်တိုင်က စပြီးထွက်လာတယ်။ ဒုတိယ-နှလုံးအိမ် ရင်ချိုင့်ရောက်တယ်။ တတိယငယ်ထိပ်ဦးကျောက်ကို ရောက်လာတယ်။ စတုတ္ထ နှုတ်ခမ်း ဖျားလဲရောက်ရာ ဒီထွက်ဘုံလေခတ်လေးဘာ ချုပ်သွားတယ်။ ဒီထွက်ဘုံလေလေး ချုပ်သွားတာကို ပိဋကတ်က အဿာသ သင်္ခါရလေးတခု ပျက်သွားတယ်လို့ပြလာတယ်။ ဒီပျက်တဲ့အထဲ မှာလဲ မီးခတ်လေးတွေဟာ ပါသွားတယ်။ ဒါကိုမြင်အောင် ကြည့်ပါ။ ဒီတော့ချက်တိုင် စတုတ္ထတံခါးမှာပရိပါစကမီးခတ်ရှိ တယ်။ ဒီမီးခတ်ဟာဘယ်တုန်းကစပြီးဖြစ်လာသလဲဆိုရင် ပဋိသန္ဓေ မှာကို ဂဗ္ဘသေယျကပုဂ္ဂိုလ်တွေဆိုရင် ကာယဒသက၊ ဘာဝ ဒသက၊ ဝတ္ထုဒသက စသောကလာပ်သုံးစည်းနဲ့ တပြိုင်နက်ဖြစ် လာတယ်။ ဒီကလာပ်သုံးစည်းမှာ ဒီမီးခတ်လေးဟာ ပါလာ တယ်။ ဒီမီးခတ်ကို ဇီဝိဘိဓန္တလို့ ခေါ်တယ်။

ဒီပရိပါစကမီးခတ်ကို ပညတ်အားဖြင့်ဆိုရင် သန္တတိပညတ် ရိပ်ပါ။ ဒီပရိပါစကမီးခတ်ကနေပြီး တန်ခိုးရှင်ကြီးတွေတန်ခိုး ဖန်ဆင်းနေကြတာပါ။ နောက်အသညသတ် မြဟ္မာကြီးတွေကို ရုပ်ခွဲရင်လဲ ဇီဝိဘိဓန္တ-ဇီဝိတလျှင် ခြောက်ခုမြောက်သောရုပ် သာလျှင်ရှိတယ်။ အဲဒါအသညသတ်မြဟ္မာဘုံမှာ ရွှေတုံးကြီး တွေလိုသွားပြီးဖြစ်နေကြတယ်။ ဇီဝိဘိဓန္တဆိုတာ “အာပေါဓာ တု ဝိဝဇ္ဇိတံ ဘူတတ္ထယသင်္ခါတံ” လို့ပြလာတဲ့အတိုင်းပထဝီဓာတ်၊ ဝါယောဓာတ်၊ တေဇောဓာတ် ဒီခတ်ကြီး ၃-ပါးထဲကို ဝဏ္ဏနဲ့

ဂန္ဓဓာတ် ဒီ-၂-ပါးထည့်၊ နောက် ဇီဝိတထည့်၊ ပေါင်းတော့
ခြောက်ရပ်ဖြစ်တယ်။ ဒါကို ဇီဝိတဆက္ကလို့ ခေါ်တယ်။

ဒီ သဘာဝတွေကိုကြည့်လိုက်ရင် ပရိပါစက မီးဓာတ်လေးကို
သာ တွေ့နေပါတယ်။ ဒီတော့ သားမြီးဖျားထိုးလေးကပ်ရာ အရပ်
မှာကို နတ်ပေါင်း (၆၀) နေတယ်လို့ ပြလာတယ်။ ဒါဖြင့်ရင်
အခု (၈၀) ကော နေလို့ မရဘူးလား၊ ဒါကို စဉ်းစားရမှသာ
မဟုတ်လား၊ ဒီထိအောင် ပရိပါစကမီးဓာတ်ရဲ့ သဘာဝကို
မြင်ရမယ်။ ဒါမှ ဗုဒ္ဓဘာသာ တရားကြီးကို တက်လို့ရမယ်။
ဒီတော့ ခန္ဓာကိုယ်ကြီးရဲ့ အစစ်ဟာ ဒီ ပရိပါစက မီးဓာတ်သာ
လျှင်ဖြစ်တယ်။ ဒီလူကောင်ကြီးဖြစ်လာတာဟာ စိတ်အကြောင်း၊
အာဟာရအကြောင်း၊ ဥတုအကြောင်းတို့က ဖန်းဆင်းပြီး လာ
ကပ်ထားတာပါ။ ဒီလိုကို မြင်အောင်ရှုရမယ်။ ဒီတော့ အာနာပါ
နိပါတရားကို အားထုတ်လို့ စတုတ္ထတံခါးရောက်လာရင် ထွက်
လေ ငင်းလဟာ အပြင်သို့ မထွက်တော့ဘဲ ချက်တိုင်မှာဘဲ
ထွက်လိုက် ဝင်လိုက် ဖြစ်နေတော့တယ်။ ဒီတော့မှ ချက်တိုင်မှာ
ဘယ်လိုနေသလဲဆိုတာကို ရှာရမယ်။ ဒီ မီးဓာတ်ကဘဲ ရုပ်စစ်
နာမ်စစ် ထွက်လာတာကို တွေ့ရမယ်။ ဒီကနေမှ ရုပ်နာမ်ကို
ကူးလို့ရမယ်။

ဒီနေရာကနေပြီး ဝိပဿနာဥပဇ္ဈာန်ထဲကိုလဲ သွင်းနိုင်ရမယ်။
ဒါမှ အာနာပါနိပါတရား လုပ်ငန်းစဉ်ဟာ တန်ဖိုးရှိလာမယ်။
ဒီတော့ အာနာပါနိပါတရားကို အားထုတ်ရင်ဘဲ သညာဝိညာဏ်က
နေပြီး သဏ္ဌာန် အရိပ် နိမိတ်လက္ခဏာတွေ ပေါ်လာတယ်။
ဒီကနေ ရုပ်နာမ်ကူးဆိုတော့ အဲဒါ မကူးတတ်ကြတော့ပါ။
အခက်အခဲတွေနဲ့ တွေ့နေကြပြီ။ ဒီ သဘာဝတွေကို ထင်မြင်

သွားအောင် အခု တလသင်တန်း လုပ်ငန်းစဉ် ပေးနေတာပါ။
 ကိုင်း... ဒီနေ့ ဥသမီး ခာတ်ဟာ ဘယ်မှာရှိသလဲ၊ တတိယတံခါး
 ဖြစ်တဲ့ နှလုံးအိမ်ရင်ချိုင့်မှာ ရှိနေတယ်။ ဒီ နှလုံးအိမ်မှာ နှလုံး
 သီးပွတ်ဆိုတာရှိတယ်။ ဒီနှလုံးသီးပွတ်ထဲကနေပြီး တခု သွေး
 ဟာ တစက်တစက်နဲ့ အမြဲတန်းကျနေရတယ်။ ဒီ ကျနေတဲ့
 သွေးဟာ ခန္ဓာကိုယ်ကြီးမှာကို တနာရီလျှင် အပတ်ပေါင်း (၆၀)
 ထိအောင် ပတ်နေရတယ်။ ဒီမှာရှိတဲ့ မီးခတ်ကို ဥသမီးခတ်
 လို့ ခေါ်တယ်။

ဒီ မီးခတ်ကို ကိုယ်ငွေ့ လို့လဲခေါ်တယ်။ အဲဒါ သွေးအား
 လေအားတို့ကို ညှိပေးနေတယ်။ နောက်အကြည်ခတ်တွေကိုလဲ
 အားပေးနေတယ်။ ဒီတော့ သိဘယ်ဆိုတာ သညာသိ၊ ဝိညာဏ်သိ
 ဆိုပြီး ၂-မျိုးရှိတယ်။ သညာသိဆိုတာဟာ ဦးဇော့က်အိမ်က
 သိတဲ့အသိပါ။ အဲဒါ စက္ခုဝိညာဏ်၊ သောတဝိညာဏ်၊ ဃာနု
 ဝိညာဏ်၊ ဇိဝှါဝိညာဏ်၊ ကာယဝိညာဏ်ဆိုတဲ့ ဝိညာဏ်လေး
 ၅-လုံးက (၀၁) သညာနာမ်ခတ်လေး ၅-လုံးကနေ သိတဲ့အသိ
 မျိုးပါ။ ဒီ ၅-လုံးဟာ ဦးဇော့က်အိမ်ကနေပြီး သိတာပါ။
 ဒီ အသိမျိုးနဲ့ အသိကိုတကယ်မဆုံးဖြတ်နိုင်သေးပါ။ နောက်
 ဝိညာဏ်သိဆိုတာက နှလုံးအိမ်ကနေသိတဲ့ အသိမျိုးပါ။ နှလုံး
 အိမ်ထဲကို ရောက်သွားမှ ဒါဟာ ဘာဘဲဆိုတာ တချက်ထဲ
 ဆုံးဖြတ်နိုင်လာတယ်။

ဒီတော့ နှလုံးအိမ်ထဲမှာ ဒွေးပဉ္စဝိညာဏ်ကြည် ကျန်တဲ့စိတ်
 တွေဟာ အကုန်လုံး စုံနေကြတယ်။ (၀၁) ရှိနေကြတယ်။ ဒီတော့
 နှလုံးအိမ်ဟာ စိတ်တွေဖြစ်ရာ ဌာနကြီးဘဲမဟုတ်လား။ ဒီဥသမ
 မီးခတ်ကြီးဟာ အကြောင်းတရား ၄-ပါးကြောင့် ဖြစ်လာ

တာပါ။ ဒီမီးခတ်ကလဲ ခန္ဓာကိုယ်ကြီးကို စောင့်ရှောက်
နေတယ်။ ဒီမီးခတ်ချုပ်သွားမှ လူသေတယ်လို့ ပြောတာပါ။
ဒီတော့ ပဋိသန္ဓေ ဝိပါက်ဝိညာဏ်စိတ်လေးလဲ စုတိစိတ်နဲ့ အတူ
ချုပ်လိုက်ရော ဒီ ဥသမမီးခတ်၊ ပရိပါစကမီးခတ်တို့ဟာလဲ
တခါထဲ ချုပ်သွားကြတယ်။ ကံကြောင့်ဖြစ်တဲ့ ရုပ်တွေ့မှန်ရင်
တခါထဲချုပ်သွားတယ်။ နောက် စိတ်ကြောင့်ဖြစ်တဲ့ ရုပ်တွေ့
ဇာဟာရကြောင့်ဖြစ်တဲ့ရုပ်တွေ့ဟာလဲ မရှေးမနှောင်း ရှေ့ဆင့်
နောက်ဆင့် လိုက်ချုပ်ကြတယ်။

အဲဒါဥတုကြောင့်ဖြစ်တဲ့ရုပ်ကြီးကတော့ မြေဩဇာဖြစ်သည့်
တိုင်အောင် ပါသွားပါတယ်။ ဒီတော့ခန္ဓာကိုယ်ကြီးကိုကြည့်ရင်
ပရိပါစကမီးခတ်နဲ့ ဥသမမီးခတ် ၂-ပါးသာ ရှိနေတယ်
ဒီမီးခတ်တွေနဲ့ ထွက်လေဝင်လေတို့နဲ့ တွေ့ထိပွတ်တိုက်လိုက်တဲ့
အခါမှာ သဘာဝအတိုင်းပေါ်လာတဲ့ ရုပ်နာမ်ကိုလာတွေ့မယ်။
ဒါကိုတွေ့မှ တကဲ့ပရမတ်ရုပ်နာမ်အစစ်ကို လာတွေ့မယ်။ အခု
တော့သညာဝိညာဏ်လုပ်ကြံနေတဲ့ ရုပ်နာမ်တွေကိုသာ တကဲ့ရုပ်
နာမ်လို့ ထင်ပြီး ရှာနေကြတယ်။ ဒါတွေဟာ ပညတ်သဘော
ရုပ်နာမ်တွေပါ။ (ဝါ) နာမပညတ်နဲ့ သဏ္ဌာနပညတ်ရုပ်နာမ်
တွေပါ။ ဒီတော့ ဥဒယဗျဿဉာဏ်ကြီးဟာ သညာဝိညာဏ်ကို
အပိုင်လွှဲပစ်တယ်။ ဒီတော့အာနာပါနတရားကို အားထုတ်ပြီး
အဲဒါ ပညတ်ရိပ်တွေပါနေတဲ့ ရုပ်နာမ်တွေနဲ့သာ တင်းတိမ်
နေကြတယ်။

အခု ဓမ္မစကြာပဋိပတ် သာသနာပြုပိုင်သာကြီးက ပရမတ်
အစစ်ရုပ်နာမ်ကို အခု-အာနာပါနလုပ်ငန်းစဉ်ကနေ ကူးပြောင်း
ဖူးမယ်။ ဒီတော့ ဥသမမီးခတ်ဟာ နှလုံးအိမ်မှာရှိတယ်။

အဲဒါဟဒယဝတ္ထုရုပ်မှာမှီနေတယ်။ ဒီမီးဓာတ်ကို အာနာပါန တရားလုပ်ငန်းစဉ်ကနေရှုမယ်ဆိုရင် တတိယတံခါးဖြစ်တဲ့ နှလုံး အိမ်ရင်ချိုင့်ကနေရှုရတယ်။ ဒါကိုဘုရားရှင်က “သဗ္ဗကာယပဋိ သံဝေဒီ အဿသိဿာမိတိ သိက္ခတိ၊ သဗ္ဗကာယ ပဋိသံဝေဒီ ပဿသိဿာမိတိ သိက္ခတိ” လို့ပြလာတယ်။ အဲဒါထွက်လေ ဝင် လေမှာကို ရုပ်တရားနာမ်တရားတွေထင်လှာအောင် ရှုလာရမယ် လို့ပြလာတာပါ။ ဒီတော့ရုပ်ဓာတ် နာမ်ဓာတ်တွေဟာ ဘယ် လိုထွက်လာသလဲ။

ပြောပြမယ် ဥသမမီးဓာတ်မှာ ရုပ်နာမ်တရားကို တွေ့ချင်ရင် သမူဟပညတ်ကို မြင်အောင်ကြည့်ပါ။ ဒီတော့သမူဟပညတ်ဆို တာဘာကိုခေါ်သလဲ။ သမူဟပညတ်ဆိုတာ ဓာတ် ၈-ပါးတို့ ပေါင်းစုနေတာကို သမူဟလို့ ခေါ်တယ်။ ဒါဟာသနမှာ ရှိနေ၊ တဲ့သမူဟပါ။ (တနည်း) ရုပ်သမူဟ ကလာပသမူဟလို့ ခေါ် တယ်။ ဒီရုပ်သမူဟတို့ဟာ အခု-အာနာပါနလုပ်ငန်းစဉ်နဲ့ မဆိုင် ပါ။ အဲဒါ ဝိပဿနာအောက်တန်းစား ပုဂ္ဂိုလ်တွေနဲ့ သာ ဆိုင် ပါတယ်။ ဒါကြောင့်ဒီရုပ်သမူဟကိုအခုဒီနေရာမှာ မယူပါနဲ့။ အခု တတိယတံခါး ဥသမမီးဓာတ်မှာရှိနေတဲ့ သမူဟပညတ်ကို ရှာရမယ်။ (၀၁) နာမ်သမူဟပညတ်ကိုရှာရမယ်။ ဒီပညတ်ရိပ်ကို စဉ်းစားပါ။ ဒါဟာ အာနာပါနကို အားထုတ်တဲ့အခါမှာ မြင်လာလိမ့်မယ်။

ဒီတော့သဏ္ဌာန်အရိပ်နိမိတ် လက္ခဏာတွေကို ရှုလာပါများ၊ လာရင် နာမပညတ်နဲ့ သဏ္ဌာနပညတ် သညာဝိညာဏ်ရိပ်က ထွက် လာတဲ့အရောင်အဆင်း အလင်းအကြည်တွေ ပေါ်လာတော့ မယ်။ ဒါဟာတတိယတံခါးဖြစ်တဲ့ နှလုံးအိမ်ရင်ချိုင့်မှာရှိနေတဲ့

မီးခတ်ကို တွေ့တော့မယ်။ ဒီလိုသဏ္ဌာန်အရိပ် နိမိတ်လက္ခဏာတွေပေါ်နေဒါက သညာကဆွဲတဲ့ ပညတ်ရိပ်တွေဖြစ်ခြင်းကြောင့် ကြမ်းထန်းသေးတယ်ဆိုပြီး တခါထပ်ပြီး ရှုလာရင် မနောဝိညာဏ်ကြီးကနေပြီး အရောင် အဆင်း အလင်းအကြည်တွေထွက်လာတော့မယ်။ ဒါဟာလဲ ပညတ်ရိပ်တွေပါ။ ဒါဟာ နှလုံးအိမ်ကနေ ထွက်လာတဲ့ ပညတ်ရိပ်တွေပါ။ ဒီပညတ်ရိပ်တွေကို စစ်လိုက်မှ ပရမတ်သဘောတွေကို တွေ့လာတော့မယ်။ ဒါဟာ တတိယတံခါး ဥသမမီးခတ်မှာကို အရောင် အဆင်း အလင်း အကြည်တွေထွက်နေပြီ။ အရောင်တို့ဟာ ဘယ်လိုထွက်လာသလဲ ဆိုတာကို သူ့ကဏ္ဍရောက်မှဘဲရှင်းပြပါ့တော့မယ်။

ဒီ အရောင်အဆင်း အလင်းအကြည်တွေဟာ ဘယ်ကထွက်လာသလဲ။ “မနုဉ္ဇူ ပဋိစ္စ ဓမ္မေစ ဥပ္ပဇ္ဇတိ မနောဝိညာဏံ” လို့ ပြလာတဲ့အတိုင်း အဲဒါ မနောဝိညာဏ်၊ နှလုံးအကြည်၊ ဓမ္မာရုံ၊ ဘဝင်စိတ်ဆိုပြီး ဒီ ၄-ချက်ပြလာတယ်။ ဒီ ၄-ချက်ကနေပြီးတော့ အရောင် အဆင်း အလင်း အကြည်တွေ ထွက်လာတာပါ။ ဒီတော့ အရောင် အဆင်း အလင်း အကြည်တို့ဟာလဲ ဘယ်ကထွက်လာသလဲ။ နှလုံးအိမ်ကထွက်လာတယ်။ ဘာကြောင့် ထွက်လာသလဲ။ အဲဒါ နှလုံးအကြည်၊ ဓမ္မာရုံ၊ ဘဝင်စိတ်၊ မနောဝိညာဏ် ဒီ ၄-ချက် ပေါင်းနေတာကို သမူဟပညတ်လို့ ခေါ်တာပါ။ ဒီတော့ မိမိမှာရှိနေတဲ့ နှလုံးသွေးဟာ အမြဲတန်းကြည်လင်နေတယ်။ အခု ဘာကြောင့် နောက်နေသလဲဆိုရင် ညစ်နွမ်းစေတတ်တဲ့ အာဂန္တုကဖြစ်တဲ့ ကိလေသာတရားတွေကြောင့် နောက်နေတာပါလို့ ဘုရားရှင်က ဟောကြားလာပါတယ်။ ဒီ သဘာဝတွေကို အာနာပါနတရားကို အားထုတ်လာတဲ့အခါမှ ထင်ရှားလာပါလိမ့်မယ်။

ဒီတော့ နှလုံးအိမ်မှာ အရောင်ဓာတ် ၄-ပါးဟာရှိနေတယ်။ ဒါကို တရားပိုင် ဓာတ်ပိုင်တဲ့ ဆရာကြီးတွေက ကျောက်နဂါး မီးဓာတ်လို့ ပြလာတယ်။ ဒီတော့ နီလ-ညိုသောအရောင်၊ ပီတ-ရွှေသောအရောင်၊ လောဟိတ-နီသောအရောင်၊ သြဒါတ-ဖြူသောအရောင်၊ ဒါဟာ အရောင်ဓာတ် ၄-ပါးပါ။ နောက်မှ အညိုနဲ့ရောယှက်ပြီး မဉ္ဇူတ္ထအရောင်ဆိုပြီး ထွက်လာတာ။ ဒီအရောင် ၅ ပါးပေါင်းပြီး ထွက်လာတဲ့ အရောင်ကျတော့ ပဏာသရ ရောင်ခြည်တော်လို့ ခေါ်တယ်။ ဒါဟာ ဘုရားရှင်ရဲ့ ရောင်ခြည် တော် ခြောက်သွယ်ပါ။ ဒီထဲမှာ နီလ၊ ပီတ၊ လောဟိတ၊ သြဒါတ ဒီအရောင် ၄-ခုကို ယူထားလိုက်ပါ။ ဒါကို အရောင် ၄-ပါး၊ (၀၁) အဆင်း ၄-ပါး ကျောက်နဂါးလို့ ခေါ်တယ်။

ဒီ သဘာဝတွေကို အာနာပါနတရား လုပ်ငန်းစဉ်က နေကြည့် လိုက်ရင် နှလုံးအိမ်က ထွက်နေတာကို တွေ့ရတယ်။ ဒီ မီးဓာတ် ပေါ်သော်လဲ တိဟိတ်ပုဂ္ဂိုလ်လို့ မဆုံးဖြတ်ပါနဲ့ အုန်း၊ ဒါပေမဲ့ နိုးကပ်လာပြီ။ ဒီက ထွက်လာတဲ့ မီးဓာတ်ဟာ ဥသမမီးဓာတ်ပါ။ ဒီ မီးဓာတ်ကနေ ရုပ်နာမ်ကူးဆိုရင် ဘယ်ရုပ်နာမ်ကို ကူးမလဲ၊ ဒါကို သူ့ကဏ္ဍရောက်မှဘဲ ရှင်းပြတော့မယ်။ ဒီတော့ အာနာပါန တရားကို အားထုတ်မဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ဟာ မီးဓာတ် ၄-ပါး၊ တံခါး ၄-ပေါက်၊ ပညတ် ၄-ပါးတို့ကို နားလည်ထားရမယ်။ ဒါတွေကို သူ့ကဏ္ဍရောက်မှ တခုစီ တခုစီ ရှင်းပြသွားမယ်။ ဒီတော့ ပညတ် သမူဟဆိုတာက အရောင် အဆင်း အလင်း အကြည် ဒီ ၄-ပါး ပေါင်းတာကိုခေါ်တယ်။ ပရမတ်သမူဟကျတော့ နှလုံးအကြည်၊ ဘဝင်စိတ်၊ ဓမ္မာရုံ၊ မနောဝိညာဏ် ဒီ ၄-ပါးပေါင်းတာကို ခေါ် တယ်။ ဒီသောက်ဘဲခွဲထားပါ။ သူ့ကဏ္ဍကျမှ အသေးစိတ် ဟောပြမယ်။

ရှေ့တခါ သွားပါအုံး၊ သန္တပ္ပနမီးဓာတ်ဟာ ငယ်ထိပ် ဦးကျောက်မှာရှိတယ်၊ ဒီ တော့ သန္တပ္ပနမီးဓာတ်ဆိုတာ ဘာကို ခေါ်သလဲ၊ ပြင်းစွာပူလောင်တဲ့ မီးဓာတ်ပါ၊ ဒီ မီးဓာတ်ကို အဋ္ဌကထာဆရာကြီးတွေက အပူနဲ့ အအေးမညီမျှဘဲ ဝိသဘာက ဖြစ်ပြီး ဖျားနာလာတဲ့ မီးဓာတ်လို့ပြလာတယ်၊ ဒါက ပျက်တဲ့ သန္တပ္ပနမီးဓာတ်ပါ၊ ဖြစ်တဲ့သန္တပ္ပနမီးဓာတ်ဆိုတာက အဆင်းနဲ့ အကြည်ဆုံလိုက်တဲ့အခါ ဒီ ငယ်ထိပ်ဦးကျောက်အိမ်ကနေ သညာ မြင်မှု၊ (ဝါ) ပဉ္စဝိညာဏ်မြင်မှုပေါ်လာတယ်၊ ဒါကို လက်တွေ့ ပေါက်နဲ့ ရှာလိုက်ရင် အဆင်းအကြည် ၂-ပါးဆုံတဲ့အခါ ဦးကျောက်အိမ်မှာရှိတဲ့ သန္တပ္ပနမီးဓာတ်လေးဟာ ပွင့်လာတယ်၊ ဒါက ဖြစ်သဘော မီးဓာတ်ပါ။

ဒါကို လုပ်ငန်းစဉ်ပေးတော့....

ဒီသံဝါ အဿသန္ဓော ဒီသံ အဿသာမိတိ ပဇာနာတိ၊
ဒီသံဝါ ပဿသန္ဓော ဒီသံ ပဿသာမိတိ ပဇာနာတိ၊
ရသံဝါ အဿသန္ဓော ရသံ အဿသာမိတိ ပဇာနာတိ၊
ရသံဝါ ပဿသန္ဓော ရသံ ပဿသာမိတိ ပဇာနာတိ။
လို့ ပြလာတယ်။

အဲဒီလို လေ့ရှည် လေ့တိုဆိုပြီး လုပ်ငန်းစဉ် ပေးလာတော့ ဦးကျောက်အိမ်မှာရှိတဲ့ သန္တပ္ပနမီးဓာတ်ကြီးဟာ ပွင့်လာတော့ တယ်၊ ဒီတော့မှ အကြောပေါင်း ၇၀၀၀-ကျော်ဟာ လှုပ်ရှား လာတယ်၊ ဒီလိုမှ ဒီမီးဓာတ်မပွင့်ရင် အကြောပေါင်း ၇၀၀၀ ကျော်တို့ဟာ အားသေးပြီး မျက်စေ့မှ နားထိုင်း ခါးကိုင်း ခြင်း ဖြစ်လာတော့တယ်၊ နောက် သူ့ကဏ္ဍရောက်မှဘဲ ကိလေ

သာတရားတွေဖြစ်လာပုံ၊ ထွက်လာပုံကိုပါ ပြောပြမယ်။ ဒီသန္တပ္ပန မီးခတ်ကို တွေ့တော့မယ်ဆိုတော့ သဏ္ဌာန် အရိပ် နိမိတ် လက္ခဏာတွေဟာ ၅-ပါးသော အကြည်ဓာတ်တွေမှာကိုပေါ်လာ တော့တယ်။

ပေါ်ပုံကို ပြောပြမယ်....ဥာဏာ လဘက်ရေပူဂံကို မျက်စေ့ နဲ့ ကြည့်လိုက်တဲ့အခါမှာ မြင်ရသလို မျက်စေ့မှိတ်ပြီး ကြည့်တဲ့ အခါမှာလဲ မြင်လာတယ်။ ဒီတွင်မဟုတ်ဘဲ ဒီလဘက်ရေပူဂံ လေးကို ဟိုဘက် ဒီဘက် ရွှေ့ပြောင်းပြီး ကြည့်လို့ရလာရပါ တယ်။ ဒီလိုမှ မပေါ်သေးရင် စိတ်ဝိညာဏ်မှာသာ ပေါ်နေ သေးတယ်။ အကြည်ဓာတ်တွေမှာ မပေါ်သေးပါ။ အကြည် ဓာတ်တွေမှာသာ တဏှာပေါ်လာရင် ရွှေ့ပြောင်းပြီး ကြည့်လို့ ရလာပါပြီ။ ဘယ်ကိုဘဲ ရွှေ့ပြောင်းရွှေ့ပြောင်း ရွှေ့ပြောင်း လို့ရလာပြီးတော့ မျက်စေ့မှိတ်ပြီး ကြည့်သော်လဲ မြင်နေပြီ။ ဒီကနေ ရုပ်နာမ်ကူးဆိုရင် ဘယ်လိုကူးမလဲ။ ဒီ ပညတ်ရိပ်ကနေ ရုပ်နာမ်ကို မကူးနဲ့အုန်း၊ ဒီ ပညတ်ရိပ်တွေကို စင်ကြယ်အောင် ရှုပါအုန်း။ ဒီလို ရှုလာရင် အဆင်းနဲ့အကြည် ဆုံတဲ့အခါမှာ အဆင်းကိုမှတ်ထားတဲ့သညာ အကြည်ကိုမှတ်ထားတဲ့သညာ၊ နှစ်ပါးဆုံတဲ့အခါ ပေါ်လာတဲ့သညာဆိုပြီ။ ဒီ သညာ ၃-လုံးကို လာတွေ့မယ်။

ဒီ သညာလေး ၃-လုံးကို ဦးကျောက်အိမ်ထဲမှာ လာတွေ့မယ်။ ဒီသညာလေးသုံးလုံးဟာ ပညတ်သဘောပါ။ ဒီတော့ အာနာ ပါနတရားကို အားထုတ်လာတဲ့အခါမှာ သဏ္ဌာန် အရိပ် နိမိတ် လက္ခဏာတွေကတော့ ပေါ်တာဘဲ။ ဒီလိုပေါ်တာဟာ ပညတ် နိမိတ်တွေကနေ ရုပ်နာမ်ကို မကူးပါနဲ့အုန်း။ ဒီကနေ ရုပ်နာမ်

ကူးတယ်ဆိုတာဟာ လောကီ အာနာပါနသမားတွေ ကူးတာပါ။ လောကုတ္တရာအာနာပါနတရားကို ရှာတဲ့အခါမှာ ဒီနေရာကနေ ရုပ်နာမ်မကူးသေးဘဲနဲ့ ဒီ ပညတ်နိမိတ်တွေကို ထပ်ရှုလာတဲ့ အခါမှာ ခုနကပြောတဲ့ သညာသေး ၃-လုံးဟာက ငယ်ထိပ် ဦးဈောက်ထဲမှာကို ပေါ်လာတော့တယ်။ ဒါကို သက်ဘန့် ရောင်လို့ ခေါ်တယ်။

ဒါဟာ ဦးနှောက်အိမ် သညာသေး ၃-လုံးကနေ ပေါ်ထွက် လာတာပါ။ အဲဒါ အဝါနုရောင်၊ အဝါရင့်ရောင်၊ အပြာရောင် ဒီ ၃-ရောင်ပေါင်းပြီး ပေါ်နေတာပါ။ ဒါဟာ ဦးဈောက် အိမ်ကြီးကနေ ပေါ်လာတဲ့ ပညတ်ရိပ်တွေပါ။ ဒီကနေ ရုပ်နာမ် ကူးရင်ရပြီ။ ဒါကို ရှေ့ပိုင်းသူ ကဏ္ဍရောက်မှ ရှင်းပြမယ်။ ကိုင်း ဒီတော့ ဒီ ခန္ဓာကိုယ်ကြီးမှာ မီးဓာတ်ကြီး ၄-ပါး ရှိနေတယ်လို့ ပိဋကတ်က ပြလာတယ်။ ဒီမီးဓာတ်တွေက သတ္တဝါတွေကို စောင့်ရှောက်နေတယ်။ ဒီတော့ အသက်ဆိုတာဟာ ပရိပါစက မီးဓာတ်၊ ဥသမီးဓာတ်၊ သန္တပ္ပနမီးဓာတ်ရယ် ဒီ ၃-ပါးကိုမှ အသက်လို့ ခေါ်တယ်။

ဒီတော့ ပါဏာတိပါတကံ ထိုက်တယ်ဆိုတာဟာ သတ္တဝါ လို့လဲသိရမယ်။ သတ်လိုတဲ့စေတနာလဲရှိရမယ်။ သတ်လဲသတ် ရမယ်။ သတ်တဲ့အခါမှာလဲ သေရမယ်။ ဒီအင်္ဂါတွေနဲ့ ပြည့်စုံမှ ကံထိုက်တာပါ။ (ဥပမာ) မိဘကိုသတ်တယ်တဲ့ ဆိုကြပါစို့။ သတ်တာဟာ ပရိပါစကမီးဓာတ်မှာ လျှပ်စစ်မီးဓာတ်ရှိတယ်။ လျှပ်စစ်မီးဓာတ်ဟာ ကျင်တဲ့ဓာတ်ပါ။ ဒီလျှပ်စစ်ဓာတ်ကနေ ပဋိသန္ဓေရလာတာပါ။ ဒါဟာမိဘ ၂-ပါးမှာရှိတဲ့ လျှပ်စစ်မီး ဓာတ်ကနေ ပဋိသန္ဓေရတာပါ။ ဒီတော့မိဘကိုသတ်တဲ့အခါမှာ

အဲဒါ ဒီသားဟာ မိဘရဲ့ လျှပ်စစ်ဓာတ်ကို ဖျက်ဆီးလိုက်တယ်လို့ ခေါ်တယ်။ ဒီလိုဖျက်ဆီးလိုက်ရင်ဘဲ မိဘကြောင့်ရထားတဲ့ သားရဲ့ ပရိပါစကမီးဓာတ်ဟာလဲ ပြတ်မသွားဘူးလား၊ ပြတ်သွားမှဘဲမဟုတ်လား၊ ဒါကြောင့် ပဉ္စာနန္ဒရိယကံ ထိုက်တယ်လို့ ပြောတာ၊ ဒါကြောင့် အပါယ် ၄-ပါးက မထွက်ရတာပါ။

ဒီတော့ အဇာတသတ် မင်းသားဟာ သူရဲ့ မိဘကို သတ်ခြင်း ကြောင့် ပဉ္စာနန္ဒရိယကံကြီးထိုက်ပြီး ငရဲသို့တခါထဲကျသွား တယ်မဟုတ်လား၊ ဒီသဘာဝတွေကိုလဲ နားလည်ထားရမယ်။

ဒီတော့ ပရိပါစကမီးဓာတ်ဟာ ကမ္မဇဝါယောနဲ့ အတူတူပြီး သွေး၊ သည်းခြေ၊ လေ၊ သလိပ်အားတွေနဲ့ အကြည်ဓာတ်တွေကို အားပေးနေတယ်။ အားမပေးနိုင်ရင် ကျန်းမာရေး ချို့တဲ့ လာတော့တယ်။ ဒီ သဘာဝတွေကို စတုတ္ထတံခါးကျတော့မှ အကျယ်ချဲ့ပြီး ပြောပြတော့မယ်။ ဒီတော့ ထွက်တဲ့လေလေးဟာ ချက်တိုင်မှာရှိတဲ့ ပရိပါစက မီးညှန်လေးနဲ့ ကမ္မဇဝါယော ဓာတ်ဟာ ပါလာတယ်။ ဒီကနေထွက်လာတာဟာ နှလုံးအိမ် ရင်ချိုင့်လဲ ရောက်လာရော ဥသမမီးဓာတ် စိတ္တဇဝါယော ဓာတ်နဲ့ ပေါင်းပြီး ထွက်လာပြန်တယ်။ ငယ်ထိပ် ဦးကျောက် ရောက်လာတော့ သန္တပ္ပနမီးဓာတ် အာဟာရဇဝါယောဓာတ်နဲ့ ပေါင်းပြီးထွက်လာပြန်တယ်။ နှုတ်ခမ်းဖျားအရပ်လဲ ရောက်ရာ ဥတုဇဝါယောနဲ့ ပေါင်းပြီး ထွက်လေဟာ ချုပ်သွားတယ်။ ဒါကို ဥဟမီးဓာတ် လောင်မြှိုက်တယ်လို့ ခေါ်တယ်။ ဒါကပျက် သဘောပါ။

ဒီတော့ ဥဟမီးဓာတ်ဟာ နှာသီးဖျားနဲ့ နှုတ်ခမ်းဖျား အရပ် မှာရှိတယ်။ ဒီမီးဓာတ်ကို အထက်တန်းဥာဏ်ရှိတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေ

ဟာ ‘ ၇ ’ ရက်လောက် အားထုတ်လိုက်ရင် မြင်နိုင်ထင်နိုင်တယ်။ အောက်တန်းစားပုဂ္ဂိုလ်တွေသာ ကြာမြင့်တာပါ။ ဒီမီးခတ်ပြည့်စုံလာရင်ဘဲ၊ ကျန်းမာရေး ချမ်းသာရေးတွေ ပြည့်စုံလာမယ်။ ဒီတော့ချက်တိုင် ပရိပါဏမီးခတ်အား ကောင်းတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်ဟာ ဘယ်တော့မှမဆင်းရဲပါ။ လူလူချင်း ပေါင်းတာတောင်မှ အထက်ကနေပြီးပေါင်းလာတယ်။ ဒါက သင်တန်းနည်းမှတ်ချက်အနေနဲ့ ပေးလိုက်တာပါ။ အခုထွက်တဲ့လေကို အကြောင်းတရား ၄-ပါးအခြေခံတားပြီး ဟောကြားလိုက်ပြီ။ ဒါက အထွက်သဘောပါ။

နောက် ဝင်တဲ့လေကျတော့ ခတ်ကြီး ၄-ပါးကို အခြေခံထားပြီး ပြရမယ်။ ဒီတော့ ခုဟမီးခတ်မှာ ဘယ်ပညတ်ရိပ်ရှိသလဲ။ အာနာပါနတရားကို အားထုတ်လာတဲ့အခါမှာ ထွက်လေ ဝင်လေကို ထွက်တယ် ဝင်တယ်လို့ မှတ်လာရတာသည်ပင် နာမပညတ်ပါ။ ဒါဟာ သညာရဲ့အမှတ်ပါ။ ဒီလိုမှတ်လာလို့ အမှတ်လဲ မြဲလာရော နာမပညတ်ရိပ်ဟာ ဝိညာဏ်ရိပ်ထဲကို ကပ်လာတယ်။ ဒီလိုကပ်လာတော့မှ လေကြောင်း နိမိတ်လေးဟာ လွှဲကြီးဆွဲနေသလို မီးရထားစက်မောင်းကြီး ထိုးနေသလို ထင်လာတော့တယ်။ အဲဒါ အရောင်အဆင်းအလင်းအကြည်တွေအနေနဲ့ မယူနိုင်သေးပါ။ ဘာကြောင့်လဲ သဏ္ဌာနပညတ်ရိပ်မပေါ်သေးလို့ပါ။

အဲဒီလို လေကြောင်း နိမိတ်သညာရဲ့အမှတ် နာမပညတ်လေး ထင်လာရင် အဲဒါ အချိန်တိုးပြီး အားထုတ်လာတာနဲ့ သဏ္ဌာနပညတ်ရိပ်ဟာ ပေါ်လာတော့မယ်။ ဒီတော့ ထွက်လေ ဝင်လေကို မှတ်လာတဲ့နာမပညတ်ရိပ်လေးဟာ ခိတ်ဝိညာဏ်မှာ

သာ ပေါ်နေသေးတယ်၊ ၅-ပါးသော အကြည်ခာတ်တွေမှာ
မပေါ်သေးပါ။ ဒါဟာ ပဌမ နှုတ်ခမ်းဖျားနဲ့ နှာသီးဖျားရဲ့
တံခါးပေါက်ပါ။ ဒီတံခါးမှာ ဥဟမီးခာတ် ရှိနေတယ်၊ ကိုင်း....
မီးခာတ် ၄-ပါး၊ တံခါး ၄-ပေါက်၊ ပညတ်ရိပ် ၄-ပါး၊ အကြောင်း
တရား ၄-ပါး၊ ခာတ်ကြီး ၄-ပါးတို့ ပြည့်စုံသွားပြီ နက်ဖြန်ကျရင်
ကျန်နေသေးတဲ့ သဘာဝတွေကို တင်ဆက်ပြပါအုံးမယ်။

ည ဟော စ ဉ် ။

ကထဉ္စုံပန ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု ကာယေ ကာယာနုပဿီ
ဝိဟရေတိ၊ ဣမ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု အရညဂတောဝါ ရုက္ခ
မူလဂတောဝါ သုညာဂါရဂတောဝါ နိသီဒတိ ပလ္လင်္ကံ
အာဘုဉ္စိတွာ ဥဇု ကာယံ ပဏီဓာယ ပရိမုခံ သတိံ
ဥပဋ္ဌပေတွာ။

လို့ ရှင်တော်မြတ် ဟောကြားတော်မူခဲ့သည့်အတိုင်း အခု
အာနာပါနတရားလုပ်ငန်းစဉ်မှာ မီးဓာတ် ၄-ပါး၊ ပညတ် ၄-ပါး၊
တံခါး ၄-ပေါက်နှင့်တကွ မဟာသတိပဋ္ဌာန်တရားအတိုင်း လုပ်
ငန်းစဉ် ဖွင့်ပြနေပါပြီ။ ဒီတော့ အာနာပါနတရားလုပ်ငန်းစဉ်ကို
အားထုတ်မှီ မီးဓာတ် ၄-ပါး၊ ပညတ် ၄-ပါး၊ တံခါး ၄-ပေါက်
တို့ကို နားလည်ထားရမယ်။

ဒီတော့ အာနာပါနတရားတော်ကို ဘုရားရှင် ဟောကြား
တော်မူတဲ့အခါမှာ အကျိုးတရားတွေကို ထုတ်ဖော်ပြီး ဟော
ကြားထားပါတယ်။ ဒီ အကျိုးတရားတွေကို တင်ဆက် ပြလိ
သေးတယ်။ ဒီတော့ အာနာပါနတရားလုပ်ငန်းစဉ်ကို အားထုတ်
တဲ့ပုဂ္ဂိုလ်ဟာ....

ဧဝံ ဘာဝိတော ဘိက္ခဝေ အာနာပါနဿတိ သမာဓိ၊
ဧဝံ ဗဟုလိကတော သန္တောစေဝ ပဏီတောစ အသေစန
ကောစ သုခေါစ ဝိဟာရေ ဥပ္ပန္နုပ္ပန္နေ ပါပကေ
အကုသလေ ဓမ္မေ ဌာနသော အန္တရဓာပေတိ၊ ဂူပသမေ
တိတိ။

လို့ မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်မဂ်ဉ္စိတော်မှာ ဟောကြားထားတယ်။

ဒီတော့ ဘုရားရှင် ဝါတော် ၂၀-မပြည့်မှီအတွင်းမှာ အာနာပါနတရားကို မဟောကြားပါ။ ကာယဂတာ ဘာဝနာကိုသာ လုပ်ငန်းစဉ်ပေးခဲ့တယ်။ ဘုရားရှင် ဝါတော် ၂၀-ပြည့်မြောက်မှ သိက္ခာပုဒ်တော်တွေ ပညတ်ပြီး ဒီ မဟာသတိပဋ္ဌာန် အာနာပါနတရားတော်ကြီးကို ဟောကြားလာတယ်။ ဒီတော့ သန္တောစော-ငြိမ်သက်သည် ဖြစ်၍ ၎င်းလို ဆိုတာဟာ အာနာပါနတရားကို အားထုတ်တဲ့ပုဂ္ဂိုလ်များမှာ ပဋ္ဌမငြိမ်သက်ရာဋ္ဌာနကို အရင်ရှာရတယ်။ ဒါကြောင့် “အရညဂတောဝါ ရုက္ခမူလဂတောဝါ သုညာဂါရဂတောဝါ” ဆိုပြီး မဟာသတိပဋ္ဌာန် တရားတော်မှာ ဟောကြားလာတာပါ။

ဒီတော့ ငြိမ်သက်သည်ဖြစ်၍ ၎င်း ဆိုတာကိုဝေဖန်ရင် အဲဒါ လူသံသ့သံတွေ ဆူညံနေရင် အာနာပါနတရားကို အားထုတ်လို့ မရပါ။ ဒါကြောင့် သူရဲသဘာဝကိုက ငြိမ်သက်တဲ့သဘာဝ ရှိနေတယ်။ အဲဒါ အားထုတ်တဲ့နေရာဋ္ဌာနမှာလဲ ငြိမ်သက်ရမယ်။ နောက် အာနာပါနတရားကို အားထုတ်တဲ့အခါမှာလဲ ခန္ဓာကိုယ် ကြီးကို ဖြောင့်မတ်စွာထားပြီး ငြိမ်သက်စွာနေရမယ်။

ဒီ အာနာပါနတရားတော်ကြီးဟာ အင်မတန်မှ ငြိမ်သက်တဲ့ လုပ်ငန်းစဉ်ကြီးပါ။ အသုဘကမ္မဋ္ဌာန်းတွေကျတော့ ကြမ်းထန်းဘယ်၊ အဲဒါ လူသေကောင်ရဲ့ ဖြစ်ပျက်တာတွေကို လိုက်ရှုတဲ့ အခါမှာ ၁၀-မျိုးလဲ တွေ့တယ်။ ဒီ အသုဘကမ္မဋ္ဌာန်းဘာဝနာဟာ ကြမ်းထန်းပါတယ်။ အာနာပါနတရားတော်က မကြမ်းထန်းပါ။ ဒါကြောင့် အာနာပါနတရားတော်ကို ဘယ်သူမဆို အားထုတ်သင့် အားထုတ်ထိုက်ပါတယ်။ ဒါကြောင့် ဘာဝနာနည်းဖြင့်လဲ ငြိမ်သက်ပါတယ်။

နောက် ဒီကထွက်လုစတဲ့ အရောင်အဆင်းအလင်းအကြည်တို့ ရုပ်တရား နာမ်တရားတို့ဟာလဲ သိမ်မွေ့ ငြိမ်သက်တာကို တွေ့ရတယ်။ ဒီလိုငြိမ်သက်တဲ့သဘာဝကိုရည်ပြီးတော့....သန္တောစေတနာ ငြိမ်သက်သည်ဖြစ်၍၎င်းလို့ ပြလာတာပါ။ အခု တလသင်တန်း ပေးလိုက်ရင်ဘဲ ဒီ အာနာပါနတရားတော်ကြီးကို အားထုတ်ချင်လာတော့မယ်။ ဒီ သဘာဝတွေကို မွေ့စရိယသံဃာတော်တွေ မှတ်ချက်ယူထားပါ။

နောက်....ပဏီတောစ-မွန်မြတ်သည်ဖြစ်၍၎င်းလို့ ဆိုတာက ဒီနေရာမှာ အဋ္ဌကထာကြီးတွေက ဒီ အာနာပါန တရားတော်ကြီးဟာ ဘုရားရဟန္တာတွေ အစဉ်ပွားများတဲ့ တရားပါလို့ ဆိုတာကိုထောက်ပြီး၊ ပဏီတောစ-မွန်မြတ်သည်ဖြစ်၍၎င်းလို့ ပြလာတာပါ။ ဒါဟာလဲ ဆင်ရှားပါတယ်။ ဒီတော့ အထက်တန်းဉာဏ်ရှိတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေဟာ မဲလာ ခဲလာရင် လုပ်ငန်းစဉ်ရဲ့ ဆုံးခမ်းတိုင်အောင် ပေါက်ရောက်နိုင်ပါတယ်။

နောက်... အသေစနဲကောစ - မသွန်းလောင်းသည်ဖြစ်၍၎င်း၊ သုခေါစ - ချမ်းသာသည်ဖြစ်၍၎င်း ဆိုပြီး ပြလာသေးတယ်။ ဒါဟာ အာနာပါနတရားလုပ်ငန်းစဉ်ကို ပွားများအားထုတ်လာရင် ဒီ အကျိုးတရားတွေ ထင်လာတော့တယ်။ ဒီတော့ အသေစနဲကောစ-ဆိုတာမှာ အန္တတွေမှာ အာရုံတွေနဲ့ တွေ့လိုက်တဲ့အခါ အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿလောကကြီးဟာ အမြဲပေါ်နေတယ်။ အဲဒါ ချုပ်မရအောင် လျှပ်ပေါ်လောင်လီတဲ့ လောလုပ္ပတိကောတွေဟာ ထကြွသောင်းကျန်း လာတော့တယ်။ အဲဒါ ဝိတိက္ကမကိုလေသာ၊ ပရိယုဋ္ဌာနကိလေသာ၊ အနုသယကိလေသာတို့ဟာ သလာတော့တယ်။ ဒီလိုထလာရင်ဘဲ လျှပ်ပေါ်လောင်လီ

တဲ့တဏှာတွေ ပေါ်လာတော့တယ်။ ဒီတော့ သိပ္ပဂ္ဂိုလ်ဟာ ဖရိုဖရဲဖြစ်လာတော့တယ်။ ဒီလို ဖြစ်လာတာကို သွန်းလောင်းတယ် လို့ခေါ်တယ်။

အဲဒါ ရေအိုးကြီးကို သွန်းလောင်းလိုက်သလို အာရုံနဲ့ တွေ့လိုက်တဲ့အခါမှာလဲ မိမိရဲ့ စိတ်ကိုမချုပ်ထိန်းနိုင်ဘဲ အဲဒါ ဖြစ်ချင်သလို ဖြစ်လာတော့တယ်။ ဒါကို သွန်းလောင်းတယ်လို့ ခေါ်တယ်။ အာနာပါနတရားကို ပွားများအားထုတ်လာရင် ဒီလို ချုပ်ပေါ်လော်လီတဲ့ တဏှာတွေမဖြစ်တော့ပါ။ ဒါကို အသေစနကောစ-လို့ ပြုလာတာပါ။ ဒါဟာ သတိလေးက လိုက်ပြီး ပိတ်ဆို့ထားပြီး ဒီတော့ စိတ်တွေကို ထိန်းသိမ်းနိုင်လာပြီ။ ဒီလို ထိန်းသိမ်းနိုင်လာရင်ဘဲ အဲဒါ အမျိုးကောင်း သားသွီးတွေ ဖြစ်လာပြီ။ ဒီ အာနာပါနတရားဘော်ကြီးကို အားထုတ်ရင် ဒီလို အကျိုးတရားတွေကို ခံစားသုံးဆောင်ရမယ်။

နောက်....သုခေါစ - ချမ်းသာသည်ဖြစ်၍ ၎င်းလို့ ဆိုတာက အာနာပါနတရားကို တကယ်ပွားများလာရင်ဘဲ သတိတရားလေးက အမြဲတိန်းသိမ်းလာတဲ့အတွက် လောဘနယ်ကြီးဟာ မကျယ်တော့ဘဲ စိတ်ချမ်းသာလာပြီ။ ဒီတော့ လောကီစည်းစိမ်ချမ်းသာတွေနဲ့ ပြည့်စုံနေသော်လဲ လောဘနယ်ကြီး ကျယ်နေသေးရင် တောင်းတမှု ကြောင်းကြံမှုတွေ ရှိနေသေးတဲ့အတွက် ကြောင့် အမျိုးကောင်းသားသွီးတို့မှာ အမြဲတန်းစိတ်ဆင်းရဲနေကြရတယ်။

ဒီအာနာပါနတရားဘော်ကို အားထုတ်လာရင်ဘဲ ချမ်းသာသည်ဖြစ်စေ၊ ဆင်းရဲသည်ဖြစ်စေ၊ စိတ်ချမ်းသာလာပြီ။ အတိတိ

အနာဂတ်တို့ကို လှမ်းမဆွဲတော့ပါ။ မျက်မှောက်ပစ္စုပ္ပန်မှာကို
သတိတရားလေးက အမြဲတန်း ထိန်းထားပြီး၊ ဒါကြောင့်....
သုခေါစ ချမ်းသာသည်ဖြစ်၍ ၎င်းလိုပြုလာတာပါ။ ရှေ့တခါ
သွားလိုက်ပါအုံး၊ ဥပ္ပန္နုပ္ပန္န-ဖြစ်ကုန်ဖြစ်ကုန်ပြီးသော၊ ပါပကေ
ယုတ်ရင်းကုန်သော၊ အကုသလေဓမ္မ- အကုသိုလ်တရားတို့ကို၊
ဌာနသော-တည်ရာမှ၊ (၀၁) ဖြစ်ရာအရပ်မှ၊ အန္တရဓာပေတိ၊
ကွယ်ပျောက်စေ၏။ ဝူပသမေတိ- ငြိမ်းစေ၏- လို့ဆိုတာဟာ
ဖြစ်လာပြီးတဲ့ အကုသိုလ်တရားတွေကိုလဲ အတိတ်အနာဂတ်
မဆွဲတော့ဘဲ ဖြစ်တဲ့နေရာဌာနမှာဘဲ ငြိမ်းစေတော့တယ်။
ဒီလိုငြိမ်းစေတဲ့ အကျိုးတရားဟာ အင်မတန်မှတန်ဖိုး
ရှိပါတယ်။

ဒီတော့ အာနာပါနတရားကို ပွားများလာရင်ဘဲဒီပြင်အကျိုး
တရားတွေကို မဆိုထားနဲ့ အုံး ဒီဦးနဲ့ ယှဉ်ပြီး အပါယ် ၄ ပါးသို့
ကျစေတတ်တဲ့ အကုသိုလ်တရားတွေကို ငြိမ်းစေတာဘဲ တန်ဖိုး
ရှိလှပါပြီ။ ဒါကြောင့်အာနာပါနတရားကို အားထုတ်ရင်ဒီအကျိုး
တရားတွေနဲ့ ပြည့်စုံနိုင်တယ်။ ဒီအာနာပါနတရားကို ပွားများ
အားထုတ်လာရင် ရန်ညှိုးဖွဲ့မှုတွေ၊ ချေပမှုတွေကိုပါ အားလုံး
ပပျောက်စေနိုင်တယ်။ ဒီတော့ဖြစ်ကုန်ဖြစ်ကုန်ပြီးတဲ့ အကုသိုလ်
တရားတွေကိုလဲ ငြိမ်းစေတယ်။ မဖြစ်ရသေးတဲ့ အကုသိုလ်တရား
တွေကိုလဲ မဖြစ်အောင်သတိတရားက အမြဲတမ်း ထိန်းလာတော့
တယ်။ အဲဒီလိုအကျိုးတရားတွေနဲ့ ပြည့်စုံချင်ရင် အာနာပါန
တရားတော်ကြီးကို ပွားများအားထုတ်ကြပါ။ ဒီတရားကြီးယာ
ဗုဒ္ဓဘာသာတမျိုးသားလုံး အားထုတ်ထိုက် အားထုတ်သင့်တဲ့
တရားကြီးပါ။ ယခုပြလိုက်တာက အာနာပါနတရားကို အားထုတ်
တဲ့အခါမှာ ရလာတဲ့အကျိုးတရားတွေပါ။

ကိုင်း....တရားတော်ကိုဆက်ကြအုံးစို့ ရဲ့၊ အာနာပါန တရားကို ပွားများအားထုတ်မဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ဟာ မီးခတ် ၄-ပါး၊ တံခါး ၄-ပေါက်၊ ပညတ် ၄ ပါးတို့ကို သိသားရမယ်၊ ဒါတွေကို နားလည်လာမှ ရုပ်နာမ်ကူးတဲ့အခါမှာ နားလည်မယ်၊ အာနာပါန တရားလုပ်ငန်းစဉ်နဲ့ ရုပ်နာမ်တရားကို တသစ်ကျသိလာမှ တန့်ဘိုးရှိမယ်မဟုတ်လား၊ အခုတော့ရုပ်နာမ်ကူးဆိုရင်ဘဲ ပညတ်တွေပေါ်တင်ပြီး ရုပ်နာမ်ကူးနေကြတယ်၊ ဒီလိုကူးနေကြတဲ့ အတွက်ကြောင့် ဥဒယဗ္ဗယဉာဏ်လဲရောက်ရော ဥဒယဗ္ဗယဝဲထဲ ကျပြီးလည်နေတော့တယ်၊ ဒီဝဲထဲက မတက်နိုင်တော့ပါ။

ကိုင်း...ဒီပရိပါစကမီးခတ်မှာ သန္တတိပညတ်ရှိတယ်၊ ဒီမီးခတ်မှာရှိတဲ့ အရောင် ၃-ရောင်ကို မနွှာကဟောပြခဲ့ပြီ၊ ကိုင်း ဥသမမီးခတ်ကို သွားကြအုံးစို့ ရဲ့၊ ခန္ဓာကိုယ်ကြီးမှာ မီးခတ်ကြီး ၄-ပါးကစောင့်ရှောက်နေတယ်၊ ဒါကို အာနာပါနတရားကို အားထုတ်လာရင်ဘဲ တွေ့မြင်လာပါလိမ့်မယ်၊ (၈၂) သိသာပါလိမ့်မယ်၊ ဒီတော့ချက်တိုင်မှာ ပရိပါစကမီးခတ် ရှိတယ်၊ နှလုံးအိမ်ရင်ချိုင့်မှာ ဥသမမီးခတ်ရှိတယ်၊ ငယ်ထိပ်ဦးကျောက်မှာ သန္တပ္ပနမီးခတ်ရှိတယ်၊ နှုတ်ခမ်းဖျားနဲ့ နှာသီးဖျားအရပ်မှာ ဥဟမီးခတ်ရှိတယ်၊ ဒီမီးခတ်တွေဟာ အစဉ်ရှိနေတယ်၊ ဘယ်တော့မှမပြောင်းပါ၊ ကိုင်း...နှလုံးအိမ်ရင်ချိုင့်မှာ ဥသမမီးခတ်ရှိတယ်၊ ဒီမီးခတ်ကိုကိုယ့်ငွေလို့ ခေါ်တယ်၊ ကိုင်းနက်ဖြန် ကျမှ ဆက်ကြစို့။

ကိုင်း.... သာဓုသာ ခေါ်ကြပါတော့

သာဓု....သာဓု....သာဓု။

ပုံစံနိပါတ် (၁၇)

ထွက်တဲ့လေဟာ ချက်တိုင်က စထွက်လာတယ်။ ထွက်လာတဲ့ အခါမှာ ဘယ်အကြောင်း ပါလာသလဲ။ ကမ္မဇဝါယော ကံ အကြောင်းလေး ပါလာတယ်။ နှလုံးအိမ် ရင်ချိုင့်ရောက်တော့ ဥသမီးဓာတ်က စိတ္တဇဝါယောလေး ပါလာတယ်။ နောက် ဦးကျောက်အိမ်ရောက်တော့ သန္တပ္ပနမီးဓာတ်က အာဟာရဇ ဝါယောလေး ပါလာတယ်။ နောက်ဆုံး နှုတ်ခမ်းဖျားနဲ့ နှာသီး ဖျားလဲ ရောက်လာရော ဥဘုဇဝါယောဖြစ်ပြီး ဥဟမီးဓာတ်ကြီး လောင်မြိုက်လိုက်တော့ ထွက်လေလေးဟာ ချုပ်သွားတယ်။ ဒါဟာ ရုပ်ဘရာ၊ နာမ်တရားပေါ်မဲ သဘာဝလေးတွေပါ။

ဒီတော့ အာနာပါနကြီးတွေမှာ ဒီ မီးဓာတ် ၄-ပါး၊ တံခါး ၄-ပေါက်၊ ပညတ်ရိပ် ၄-ပါးကို ခွဲစိတ်ပြလိုက်ပြီ။ နောက်ထွက်တဲ့ လေမှာကိုလဲ အကြောင်းတရား ၄-ပါး ပါလာပုံကိုလဲ ပြလိုက် ပါပြီ။ ယခု ဝင်တဲ့လေကို ထပ်ပြောပြအုံးမယ်။ အာနာပါနကို အားထုတ်တဲ့အခါမှာ “ပလ္လင်္က” အာဘုဇိတွာ ဥဇ္ဇိ ကာယံ ပဏိဓာယ ပရိမုခံ သတိ” ဥပဋ္ဌပေတွာ” လို့ ပြလာတဲ့အတိုင်း ဒီတော့ တံခါး ၄ ပေါက်ကနေ ထွက်လာတဲ့ ထွက်လေ ဝင်လေ ကနေ ရုပ်နာမ်ကိုရှာတဲ့အခါမှာ အင်မတန်မှသိမ်မွေ့ပါတယ်။

ဒီတော့ ထွက်လေ ဝင်လေဟာ နှုတ်ခမ်းဖျားနဲ့ နှာသီးဖျား အရပ်လဲရောက်ရော ဥတုအကြောင်းပေါ်ပြီး ချုပ်သွားတဲ့ တေဇောကျတော့ ပရိဒယနတေဇော (ဝါ) ခုဘတေဇောလို့ ခေါ်တယ်။ ဒါဟာ ကျန်တဲ့မီးဓာတ်တွေပါ လေဓာတ်နဲ့ပါလာ

ပြီး ချုပ်သွားတဲ့ သဘောပါ။ ဒီလို ချုပ်သွားလိုက်မှ ဥတု အကြောင်းကပေါ်လာတယ်။

ဒီတော့ “သီတုဏှောတုသမညတာတေဇောဓာတုဋ္ဌိတိပ္ပတ္တာဝ ဥတုသမုဋ္ဌာနရူပံ အဇ္ဈတ္တဉ္စ ဗဟိဒ္ဓါစ ယထာရဟံ သမုဋ္ဌာပေတိ” လို့ သင်္ဂြိုဟ်ကျမ်းမှာ ပြလာတဲ့အတိုင်း ဋ္ဌိကိုရောက်လာမှ ဥတု ကြောင့်ဖြစ်တဲ့ ရုပ်လေးဟာ ဖြစ်စေလာတယ်လို့ ပြလာတယ်။ ဒီ ဥတုအကြောင်းကနေပြီး ရုပ်လေးတခု ဖွားချလာပြီးတော့ ပြလိုက်တဲ့တေဇောက အပျက်သဘောတေဇောပါ။ အဲဒါ ပရိ ပါစကနဲ့ ဥသမတေဇောက ဖြစ်တဲ့တေဇောပါ။ သန္တပ္ပနနဲ့ ခုဟတေဇောက ပျက်တဲ့တေဇောပါ။ ဒီလို အကျဉ်းနည်းနဲ့ အရင်ကဝေဘနိပြီး ပြောလာခဲ့တာပါ။ ယခုတော့ သန္တပ္ပနနဲ့ ခုဟတေဇောမှာကို အပျက်တေဇော၊ အဖြစ်တေဇောဆိုပြီးတော့ ၂-မျိုးဝေဘနိပြလာပြန်ပါပြီ။

ဒီတော့ ထွက်တဲ့လေဓာတ် ချုပ်သွားတာက အပျက်သဘော တေဇောပါ။ နောက် အဖြစ်သဘောတေဇောကို ပြောပြအုံး မယ်။ ဒီတော့ ပျက်တဲ့တေဇောပျက်သွားတော့ ဒီ ဥတုအကြောင်း ခုဟမီးဓာတ်ကနေ ပထဝီလေးဟာ ပေါ်လာတယ်။ ဒါကိုဋ္ဌိလို့ ခေါ်တယ်။ ဒီ ပျက်သွားတဲ့ တေဇောကဘဲ အဖြစ်တေဇော အနေနဲ့ ဥတုအကြောင်းအားဖြင့် ပထဝီဆိုပြီး ဝင်လာတယ်။ ဒီတော့ နှုတ်ခမ်းဖျားနဲ့ နှာသီးဖျားအရပ်မှာ ဘယ်တေဇော အနေနဲ့ ဝင်မလဲ။

ဒီတော့ တေဇောကို သီတတေဇော၊ ဥဏှတေဇောဆိုပြီး ၂-မျိုးမှတ်ထားပါ။ ချက်တိုင်ကစပြီး ထွက်လာတဲ့တေဇောကျ

တော့ ဥဏှအနေနဲ့ (ဝါ) အပြုသဘောအနေနဲ့ ထွက်လာပါတယ်။ အဲဒါဟာ နှုတ်ခမ်းဖျားနဲ့ နှာသီးဖျားအရပ်လဲကျရော ချုပ်သွားတော့ သိတကေတေလေး ဖြစ်လာပြန်တယ်။ ဒီတေတေက ဥဟတေတေ-ဖြစ်တေတေလေးပါ။ ဒီသဘာဝတွေကို မြင်အောင်ကြည့်ပါ။ ဝင်တဲ့လေဟာ သိတကေတေအနေနဲ့ စပြီး ဝင်ရပါတယ်။

ဒီတော့ နှုတ်ခမ်းဖျားနဲ့ နှာသီးဖျားမှာပေါ်တဲ့ ပထဝီဓာတ် ကျတော့ ဥတုအကြောင်းဖြစ်တဲ့ ဌီကိုယူပါ။ ဒီတော့ အပြင်က ဓာတ် ၄-ပါးကိုပြောရရင် ပထဝီဓာတ် ပြော့မာ၊ အာပေါဓာတ် ယိုစီးဖွဲ့စည်း၊ ဝါယောဓာတ် တွန်းကန်လှုပ်ရှား၊ တေတေဓာတ် အပူအအေး - ဒီလိုပြောမယ်။ ဒီသဘောဟာ ယခု အာနာပါနက ထွက်လာတဲ့ မီးဓာတ် ၄-ပါးဘဲ မဟုတ်လား၊ လက်နဲ့ စမ်းသပ်လို့ သွားတွေ့တဲ့လက္ခဏာမျိုးကို မယူပါနဲ့။

ဒီဟော့ ချက်တိုင်ကထွက်လာတဲ့ ကမ္မဇတေတေကျတော့ သူရဲလက္ခဏာဟာ ဥဏှတေတေဖြစ်လာတယ်။ နှလုံးအိမ်ရင်ချိုင့် ကထွက်လာတဲ့ စိတ္တဇဝါယောကျတော့ သူရဲလက္ခဏာဟာ ဝိတ္ထမ္ဘိတ တွန်းကန်တဲ့ သဘော (ဝါ) အထက်သို့ တက်စေတဲ့ သဘောရှိတယ်။ နောက် ဦးကျောက်အိမ်ကျတော့ အာဟာရဇ အာပေါဓာတ် အဗန္ဓနုလက္ခဏာဖွဲ့စည်းတဲ့သဘောရှိတယ်။ နှုတ်ခမ်းဖျားနဲ့ နှာသီးဖျားကျတော့ ဥတုဇပထဝီဟာ ကက္ခဋ္ဌတ္ထ လုက္ခဏာ မခံတဲ့သဘောရှိတယ်။ ဒီတော့ ထွက်တဲ့လေလေးဟာ ချုပ်သွားတယ်။ ဒါ အပျက်တေတေဖြစ်သွားပြီ။ ဒါဟာ ထွက်လာတဲ့တေတေမှာ ဥဏှတေတေအနေနဲ့ ထွက်လာတာပါ။

ယခု အပြုတေတေ (ဝါ) အဖြစ်တေတေအနေနဲ့ ထပ်ပေါ်လာပြန်တယ် ဝင်တဲ့လေလေး ဝင်တဲ့အခါမှာ သိတကေတေ

အနေနဲ့ ဝင်လာပါတယ်။ ဥဟမီးခတ်ဘာ သိဘတတော
အကြောင်းခံပြီးတော့ ပထဝီခတ်လေးဖြစ်လာတယ်။ ဒါကို
လက္ခဏာထုတ်ဆိုရင် မုဒုတလက္ခဏာ-နူးညံ့တဲ့လက္ခဏာ (ဝါ)
ပြောတဲ့သဘောရှိတယ်။ နောက် ဝင်တဲ့လေလေးဘာ ဦးကျောက်
အိမ်ရောက်သွားတော့ သိဘအာပေါဖြစ်လာတယ်။ သူ့လက္ခဏာ
ကျတော့ ပရိဿဝန ယိုစီးတဲ့သဘောရှိတယ်။ နောက် နှလုံးအိမ်
ရင်ချိုင့်ရောက်တော့ သိတဝါယောခတ်ဖြစ်ပြီး လှုပ်ရှားတဲ့
သဘောဖြစ်လာတယ်။ နောက်ဆုံးချက်တိုင်လဲရောက်ရော နဲ့တဲ့
တောတော (ဝါ) အေးတဲ့တောတောဖြစ်လာတယ်။ ဒီကနေ လေ
ခတ်လေး ချုပ်သွားတယ်။

ဒီကနေ တခါ ဥက္ကတောတောပြန်ဖြစ်ပြီး ထွက်လေဟာ ပြန်
ထွက်လာပြန်တယ်။ အဲဒီလိုထွက်လေဝင်လေတွေကို ထောက်ပြီး
တော့မှ ခတ်ကြီး ၄-ပါးတို့ရဲ့ အတိုးအဆုတ်တွေဟာ ဖြစ်လာ
တာပါ။ ဒီလိုလက္ခဏာလေးတွေရှိလာတော့ နာမရူပ ပရိစ္ဆေဒ
ဉာဏ်က ဝင်ပြီးတော့ ခွဲတန်းချတဲ့အခါမှာ ဌာန် ၄-ချက်နဲ့
ဝေဘန်လာရတယ်။

ဒီတော့ နာမရူပပရိစ္ဆေဒဉာဏ်ကို ခွဲတန်းချတဲ့ ဆရာတော်
ကြီးတွေက ဘယ်သဘာဝကိုကြည့်ပြီး ခွဲတန်းချသလဲ။ “လက္ခဏ၊
ရသ၊ ပစ္စုပ္ပန်၊ ပဒုဋ္ဌာန်” ဒီ ၄-ချက်ကိုကြည့်ပြီး ခွဲတန်းချလာ
တာပါ။ အဲဒါထွက်လေ ဝင်လေက ထွက်လာတဲ့မီးခတ်တွေကို
ကြည့်ပြီးခွဲတန်းချလာတာပါ။ ဒါကိုပြောပြမယ်။

နာမရူပပရိစ္ဆေဒဉာဏ်က ဘယ်လိုခွဲတန်းချသလဲ ဆိုတော့
နှုတ်ခမ်းဖျားနဲ့ နှာသီးဖျားအရပ်မှာကို ထွက်တဲ့လေနဲ့ ဝင်တဲ့လေ

လေးဟာ ထိပြီးတော့မှ ဝင်ရထွက်ရတယ်။ ဒီလိုထိပြီးဝင်တာဟာ ပထဝီဓာတ်ပါ။ ထိပြီးထွက်သွားတာက ကက္ခဋတ္ထ မာတဲပထဝီ၊ ထိပြီးဝင်တာက မုဒုတပြောတဲ့ပထဝီ။ ဒါကို “သာမညံဝါ သဘာဝေါဝါ လက္ခဏံနာမ” ဆိုပြီးပြလာတာပါ။ ဒါက ဥတုအကြောင်း ပထဝီဓာတ်ပါ။ ဒီသဘာဝကို မြင်အောင်ရှုပါ။ ဒီသဘာဝကိုကြည့်ပြီးတော့ နာမရူပပရိစ္ဆေဒဉာဏ်က ခွဲတန်းချလာတာပါ။ ဒီပြင်မှာ ခွဲတန်းချတာမဟုတ်ပါ။

ရှေ့တခါထပ်သွားပါ။ ငယ်ထိပ်ဦးကျောက်ကျတော့ အာဟာရဇာပေါဓာတ်၊ သူကျတော့ပထဝီဓာတ်ကို ဖြစ်နိုင်တဲ့ကိစ္စလေး (ဝါ) အားလေးရှိခြင်းကြောင့် ရသ သဘောပါ။ ရသဟာအလုပ်သမားဘဲ။ “ကိစ္စသမ္ပတ္တိ” ဝါ ရသောနာမ” လို့ဆိုတဲ့ အတိုင်းနာမရူပပရိစ္ဆေဒဉာဏ်က ခွဲတန်းချလာတယ်။ နောက်နှလုံးအိမ်ရင်ချိုင့်မှာရှိတဲ့ စိတ္တဇဝါယောဓာတ်ကျတော့ ပစ္စုပဋ္ဌာန် ရှေးရှုထင်ပေးရတယ်။ ဒါဟာ ပထဝီအာပေါတို့ပေါ်လာအောင် ရှေ့ရှုထင်နေရတယ်။ နောက်ဆုံးပဋ္ဌာန်ကျတော့ ဒီမာတယ်ဆိုတဲ့ ပထဝီဓာတ်လေးဖြစ်လာတယ်။ အကြောင်းရင်းကိုရှာလိုက်တော့ (ဝါ) နီးစွာသော အကြောင်းကို ရှာလိုက်ရင်တေဇောဓာတ်လေးပါ။ ဒါဟာ ချက်တိုင်မှာရှိတဲ့ကမ္မဇတေဇောဓာတ်လေးပါ။ ဒါကို ပဋ္ဌာန်ဆိုပြီး ခွဲတန်းချလာတာပါ။

ဒီထော့ ထွက်လေဝင်လေမှာ ပညတ် ၄-ပါး၊ တခါး ၄-ပေါက်၊ မီးဓာတ် ၄ ပါး ဝင်လိုက် ထွက်လိုက် လုပ်လိုက်တာနဲ့ ဓာတ်ကြီး ၄ ပါးတို့ဟာအတိုးအဆုတ် ထွက်လာကြတယ်။ နောက်နာမရူပပရိစ္ဆေဒဉာဏ်က ခွဲတန်းချတဲ့ ဌာန ၄-ချက်တွေပေါ်လာတယ်။ ဒီသဘာဝတွေကို မြင်အောင်ရှုထားပါ။ ရှေ့ကိုတခါတက်ရမယ်။

“ဒီသံဝါ အဿသန္ဓော ဒီသံ အဿသမိတိ ပဇာနာတိ၊
ရသံဝါ အဿသန္ဓော ရသံ အဿသမိတိ ပဇာနာတိ”လို့
ရှေ့ကဏ္ဍကျရင် ဒီခတ် ၄ ပါးအကြောင်းတရား ၄ ပါးတို့ကို
ထပ်ရှာလိမ့်အုံးမယ်၊ ရှာတဲ့အခါကျတော့ ဓါတ်လေးပါးရယ်
လို့မပြောဘော့ပါ၊ ဒါ့ကြောင့် ယခုထဲက နားလည်ထားရမယ်။

သတိပဋ္ဌာန် တရားတော်ကြီးဟာ အင်မတန်မှ သိမ်မွေ့ပါ
တယ်၊ ရှေ့ကဏ္ဍကျရင် ပိုပြီးသိမ်မွေ့လာပါလိမ့်အုံးမယ်။

အာနာပါနဿတိ ဘိက္ခဝေ ဘာဝိတာ ဗဟုလီကသာ
စတ္တာရော သတိပဋ္ဌာနာ ပရိပူရေန္တိ။

ဘိက္ခဝေ၊ ခန္ဓာ ၅ တန် ရုပ်နှင့်နာမ်ကို ကော်ရှုငြားအို့ချစ်
သားတို့။ အာနာပါနဿတိ၊ အာနာပါနဿတိသမာဓိကို။ ဘာဝိ
တာ၊ ပွားများအပ်သည်ရှိသော်။ ဗဟုလီကတာ၊ ကြိမ်ဖန်များစွာ
လေ့လာအပ်သည်ရှိသော်။ စတ္တာရော၊ လေးပါးကုန်သော၊
သတိပဋ္ဌာနာ၊ သတိပဋ္ဌာန်တရားတို့သည်။ ပရိပူရေန္တိ၊ ပြည့်စုံ
ကုန်၏။

ကိုင်း....ယခုပြလိုက်တဲ့ဘာကိုယခုမပွားများနိုင်သေးသော်လည်း
တနေ့ အသုံးပြုလိုတဲ့အခါမှာ မျိုးစေ့လေးအနေနဲ့ ရသွားပြီး
ဒီ ပုံစံနံပါတ် ၁၇ ကြီးကို သတိပဋ္ဌာန်တရား ၄ ပါးနဲ့ သွင်းကြည့်
စမ်းပါ၊ ဒီတော့ အာနာပါန တံခါး ၄ ပေါက်ထဲကို သတိပဋ္ဌာန်
တရား ၄ ပါး သွင်းကြည့်စမ်းပါအုံး၊ သွင်းနိုင်လာရင် ကျောင်း
ထိုင်ဘုန်းကြီးဖြစ်လာပြီ၊ လူဆိုရင်လဲ အဲ့ဒါ စည်းစိမ်ဥစ္စာတွေနဲ့
ပြည့်စုံလာတော့မယ်။

ဒီတော့ အာနာပါန တံခါး ၄-ပေါက်ကို ပွားများရင် သတိ ပဋ္ဌာန်တရား ၄-ပါးပြည့်စုံတယ်ဆိုတာ သတိလေးနဲ့ တက်မယ်လို့ ဆိုတာကို သညာဝိညာဏ်အနေနဲ့ မယူလိုက်ပါနဲ့၊ ပညာ အနေနဲ့ သွင်းကြည့်စမ်းပါ ယခု ဖော်ပြထားတဲ့ တံခါး ၄-ပေါက်၊ ပညတ်ရိပ် ၄-ပါး၊ မီးဓာတ် ၄-ပါးထဲကို သတိပဋ္ဌာန် တရား ၄-ပါးထည့်ကြည့် (ဝါ) သွင်းကြည့်စမ်းပါ။ ဒီလိုကို ကိုယ်ပိုင်ဉာဏ်တွေ ထုတ်လာရမယ်။

နောက်တခါ “စတ္တာရော ဘိက္ခဝေ သတိပဋ္ဌာနာ ဘဒ္ဒဝိတာ မဟုလိကတာ သတ္တဗောဇ္ဈင်္ဂါ ပရိပူရေန္တိ” လို့ပြလာတဲ့အတိုင်း သတိပဋ္ဌာန်တရား ၄ ပါးထဲကို ဗောဇ္ဈင် ၇ ပါး သွင်းပြစမ်းပါ။ ဒီလိုကို တက်လာရမယ်။ ဒီတော့ တရားနာတယ် ဆိုတာဟာ သဘာဝဉာဏ် ရင့်သန်လာဘို့ဘဲ မဟုတ်လား၊ ဒါကြောင့် သဘာဝဉာဏ်ကို ဆွေအောင်ရှာရမယ်။ သဘာဝကိုမှ မမြင်ရင် သူများနောက်လိုက်သာဖြစ်နေပြီး ရုပ်တရားနာမ်တရားကို တက် လို့မရပါ။ နက်ဖြန်ဆိုရင်ဘဲ ပဋ္ဌမတံခါးဖြစ်တဲ့ နှုတ်ခမ်းဖျားနဲ့ နှာသီးဖျားရဲ့ လုပ်ငန်းစဉ်ကို ဖွင့်ရတော့မယ်။

ကိုင်း... ဖြစ်တေလော ပျက်တေလောကို သဘောပေါက်ရင် အာနာပါနတံခါး ၄-ပေါက်ထဲကို သတိပဋ္ဌာန်တရား ၄ ပါးကို လုပ်ငန်းစဉ်နဲ့ သွင်းကြည့်စမ်းပါ။ နောက် ဗောဇ္ဈင် ၇-ပါးကို သွင်းကြည့်စမ်းပါ။ ဒါကို သွင်းလို့ရသွားမှ ပဋ္ဌမ တံခါးရဲ့ လုပ်ငန်းစဉ်ကို ဖွင့်လို့ရမယ်။ ဒါကြောင့် ကိုယ်ပိုင်ဉာဏ်နဲ့ သွင်းကြည့်စမ်းပါ။ ဒီတော့ သွင်းနိုင်ရမယ်။ နောက်ကလဲ ဟောလာခဲ့ပြီဘဲ မဟုတ်လား။

ဒီတော့ သတိပဋ္ဌာန်တရား ၄-ပါးလို့သာ ဆိုသော်လဲ လုပ် ငန်းစဉ်အနေနဲ့ဆိုရင် ကာယာနုပဿနာ သတိပဋ္ဌာန်သာလျှင်

ပြဋ္ဌာန်းပါတယ်။ တရားဥက္ခယာဉ်ချင်းချင်းအခါမှာသာ သတိပဋ္ဌာန် တရား ၄ ပါးဆိုပြီး တရားဥက္ခယာဉ်ချင်းချင်းရတာပါ။ သမ္မောဟ ဝိနောဒနီ အဋ္ဌကထာကြီးမှာလဲ ဒီအတိုင်း ထုတ်ဖော်လာပါတယ်။ ခန္ဓာတက်စဉ်အနေနဲ့လဲ သမ္မောဟဝိနောဒနီ အဋ္ဌကထာကြီးက ပြထားတာဟာလဲ သဘာဝကျလှပါတယ်။

သာရ ၄-လုံးဟာ သဘိပဋ္ဌာန်တရား ၄ ပါးထွက်လာတယ်။ ဒီတော့ သာရ ၄-လုံးကို ပြန်အတွေးပါ။ နိစ္စသာရကနေ ကာယာနုပဿနာသတိပဋ္ဌာန်၊ သုခသာရကနေ ဝေဒနာနုပဿနာသတိပဋ္ဌာန်၊ သုဘသာရကနေ စိတ္တာနုပဿနာသတိပဋ္ဌာန်၊ အတ္တသာရက မဇ္ဈာနုပဿနာသတိပဋ္ဌာန် ထွက်ပါတယ်။ ဒါကို မှီစဲထဲမှာလဲပြထားခဲ့ပြီ။ ဒီအတိုင်း ယခု ဖြေတာကို ယခုဒီခုံရုံးက လက်မခံသေးပါ။

ပြောပြမယ်- ကာယာနုပဿနာဆိုတာ ဘာကိုအမှတ်ပြုပြီး ဦးစီးလာသလဲဆိုရင် သညာရဲ့ အမှတ်လေးကို ရှုလာတာပါ။ ကာယဆိုတာ ထွက်လေ ဝင်လေကိုခေါ်တယ်။ (၀၁) ဒီခန္ဓာကောင်ကြီးကိုလဲခေါ်တယ်။ သွားတယ်-သွားတယ်လို့ ရှုတာလဲ ကာယဘဲ။ ဒါဟာသညာကိုအမှတ်ပြုပြီး ထွက်လာတာပါ။ ဒီထွက်လေ ဝင်လေကနေ ခန္ဓာကိုယ်ကြီးတခုလုံးကို သိမ်းလိုက်တဲ့ အတွက်ကြောင့် သတိပဋ္ဌာန်တရား ၄-ပါးလုံးမှာ ကာယာနုပဿနာသတိပဋ္ဌာန်ကို ပွားများတာနဲ့ပြီးပါတယ်။ ဒါကအဋ္ဌကထာကြီးတွေက ဝေဖန်ပြလာတာပါ။ ယခုဒီလိုမသွင်းပါနဲ့။

အာနာပါနဘဝါး ၄-ပေါက်ထဲကို သွင်းတဲ့အခါမှာ ကာယာနုပဿနာသတိပဋ္ဌာန်ကို နှုတ်ခမ်းဖျားနဲ့ နှာသီးဖျား တံခါးမှာ

သွင်းရပါတယ်။ ဒီကနေ ဥက္ခေသင်းချရင် အရဟတ္ထမဂ်မှာ ဥက္ခေသင်းချရပါတယ်။ နောက်ငယ်ထိပ်ဦးကျောက် တခါးကျ တော့ စိတ္တာနုပဿနာသတိပဋ္ဌာန်ကို သွင်းရပါတယ်။ ဒီကနေ ဥက္ခေသင်းချရင် သကဒါဂါမိမဂ်မှာ ဥက္ခေသင်းချရပါတယ်။ ဘဒ္ဒကြောင်လဲ-ပညတ်ရိပ်အနေနဲ့ အားပေးနေလို့ စိတ္တာနုပဿနာ သတိပဋ္ဌာန်မှာ ဥက္ခေသင်းချရတာပါ။

နုလုံးအိမ်ရင်ချိုင့် တခါးကျတော့ စေဒနာနုပဿနာသတိ ပဋ္ဌာန်ကို သွင်းရပါတယ်။ ဥက္ခေသင်းချတော့ အနာဂါမိမဂ်မှာ ဥက္ခေသင်းချရပါတယ်။ ချက်တိုင်ကတော့ မွေ့နုပဿနာသတိ ပဋ္ဌာန်ကိုသွင်းပါ။ သောတာပတ္တိမဂ်မှာ ဥက္ခေသင်းချရပါတယ်။ ဒီတော့အခုအာနာပါနုမှာကို သတိပဋ္ဌာန်တရား ၄-ပါးဝင်နေပြီ၊ ဒီဝင်နေတဲ့ အတိုင်း တရားဥက္ခေသင်းချသွားရမယ်။ ဒီလိုသွင်း ရမယ်။ သာရ ၄-လုံးအနေနဲ့ ကြည့်ပြီးတော့မသွင်းပါနဲ့။

ဒီတော့ ဘုရားရှင်က အာနာပါနုကို ပွားများလာရင် သတိ ပဋ္ဌာန်တရား ၄-ပါးနဲ့ပြည့်စုံတယ်ဆိုတာက ယခုဆရာတော်သွင်း တဲ့အတိုင်းသွင်းပါ။ နောက်ထပ်တခါ သတိပဋ္ဌာန်တရား ၄-ပါး ကို ပွားများလာရင် ဗောဇ္ဈင် ၇-ပါးနဲ့ပြည့်စုံတယ်လို့ ဟောလာ တယ်။ အယ်လိုပြည့်စုံသလဲ ဆိုတော့မှ သာရ ၄-လုံးပါတော့ မယ်။ ဒီတော့မှအစဉ်အတိုင်း အဲဒါ (မောင်ကောင်း) သွင်းတဲ့ အတိုင်းသွင်းရမယ်။

ဒီတော့ သာရ ၄-လုံးကို ဝိပဿနာဉာဏ်တွေက ပယ်တယ်။ နိစ္စသာရကို ပညာမြင်အနိစ္စဉာဏ်က ပယ်တယ်။ သုခသာရနဲ့ သုဘသာရကို ပညာမြင်ဒုက္ခဉာဏ်ကပယ်တယ်။ အတ္တသာရကို

ပညာမြင်အနတ္တ ဥာဏ်ကပယ်တယ်၊ ဒီလိုလဲပယ်လိုက်ရောဗောဇ္ဈင်
၇-ပါးဟာမဂ်ကိုဝင်မဲ့ အသင်းအပင်းဖြစ်လာတယ်၊ (၀၁) သစ္စာ
၄-ပါးကို သိတဲ့အဖို့မှာ အကြောင်းတရားအနေနဲ့ ပါဝင်လာ
တယ်၊ ဒီတော့ ဗောဇ္ဈင် ၇-ပါးကို မဂ်ဖိုလ်ရပြီးတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်တွေ
အကြိမ်ကြိမ်ပွားများလာရင် ကျန်းမာရေးတွေ ပြည့်စုံလာပြီး
တော့ နိဗ္ဗာန်ကိုရမဲ့ အကျိုးတရားတွေ ဖြစ်လာတယ်လို့ အရှင်
မဟာကဿပကြီးကို ဘုရားရှင်က “ သတိသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂါ ခေါ်
ကဿပ မယာ သမ္မဒက္ခာတာ ဘာဝိတာ ဗဟုလိကတာ ” လို့
ဟောကြားလာပါတယ်။

ယခု ဗောဇ္ဈင် ၇-ပါးကို အကျဉ်းချုံးလိုက်ရင် သာရ ၄-လုံး
ကို ဗောဇ္ဈင် ၇-ပါးက သတ်ပြီးတော့ မဂ်တရား ဖိုလ်တရား
ထွက်ရမယ်၊ ဒီတော့ “ သတ္တဗောဇ္ဈင်္ဂါ ဘာဝိတာ ဗဟုလိကတာ
ဝိဇ္ဇာဝိမုတ္တိဉာဏဒဿနာ ပရိပူရေန္တိ ” ဘိက္ခဝေ၊ ချင်သားတို့။
သတ္တဗောဇ္ဈင်္ဂါ၊ ၇-ပါးသော ဗောဇ္ဈင်တရားတို့ကို။ ဘာဝိတာ၊
ပွားများအပ်သည်ရှိသော်။ ဗဟုလိကတာ၊ ကြိမ်ဖန်များစွာ
လေ့လာအပ်သည်ရှိသော်။ ဝိဇ္ဇာဝိမုတ္တိဉာဏဒဿနာ၊ ဝိဇ္ဇာ
ဝိမုတ္တိဉာဏ်အမြင်စင်ကြယ်ခြင်းသည်။ ပရိပူရေန္တိ၊ ပြည့်စုံကုန်၏
လို့ ဟောကြားတော်မူလာပါတယ်။

ဒီတော့ ဝိဇ္ဇာဆိုတာက မဂ်ကိုပြတာ၊ ဝိမုတ္တိဆိုတာက ဖိုလ်ကို
ပြတာ၊ ဉာဏဒဿနာဆိုတာက နိဗ္ဗာန်ကိုခေါ်တယ်၊ ဒီပါဠိတော်
အတိုင်း ယခု ဟောကြားလာခဲ့တာဟာ အားလုံးပြည့်စုံလောက်
ပါပြီ၊ ဒီတော့ တံခါး ၄-ပေါက်၊ မီးခတ် ၄-ပါး၊ ပညတ် ၄-ပါး၊
ခတ်ကြီး ၄-ပါးတို့ရဲ့ အလွန်အယုတ်ဖြစ်ပေါ်လာပုံ၊ အကြောင်း
တရား ၄-ပါးထွက်လာပုံ၊ သတိပဋ္ဌာန်တရား ၄-ပါး၊ ဗောဇ္ဈင်

၇.ပါးကိုပါ အားလုံးပြည့်စုံသွားပါပြီ၊ ဒါကြောင့် ယခု ဒီပုံစံကို
မကျဉ်းမကျယ်နဲ့ဘဲ ဥက္ခေောင်းချလိုက်ပါပြီ။

နက်ဖြန်ကျရင် ပဋ္ဌမတံခါးဖြစ်တဲ့ နှုတ်ခမ်းဖျားနဲ့ နှာသီးဖျား
လုပ်ငန်းစဉ်ကို တက်ရပါတော့မယ်၊ အရင်ကဟောကြားလာတဲ့
အာနာပါနတရားတွေက နယ်လှည့်ဓမ္မကထိကတွေအတွက် အိပ်
ဆောင် အာနာပါနကြီးပါ၊ ယခု ဟောရမှာက ကုမ္မဏီကြီး
အနေနဲ့ ဓမ္မစကြာရိပ်သာကြီးမှာ ဖွင့်ရတော့မယ်၊ ဒါဟာ
အနာဂတ် သာသနာတော်အတွက် ရည်မှန်းပြီး နက်ဖြန်က
ပဋ္ဌမတံခါးရဲ့ လုပ်ငန်းစဉ် ပုံစံအသစ်ထုတ်ပြီး တင်ဆက်ပြပါ
တော့မယ်၊ ဒီတော့ အနာဂတ် သာသနာတော်ကြီးအတွက်
အိပ်ဆောင် အာနာပါန မဟုတ်တော့ဘဲ ကုမ္မဏီကြီးအနေနဲ့
ဖွင့်ပြနေတယ်ဆိုတာကိုလဲ သတိချုပ်ပါ။

ည ဟောစဉ်။

“တိက္ခ ဟာသ၊ ဇဝန ဂမ္ဘိ၊ ဥာဏ်လေးလီဖြင့်၊ အခွံကိုခွါ၊
အကာကိုရှား၊ အသားကိုချေ၊ အနှစ်ကိုတေနိုင်မှ၊ သဘာဝ
အနတ္တဉာဏ် ထင်မြင်နိုင်သည်၏အဖြစ်ကို၎င်း” လို့ ဆိုလိုက်တဲ့
အတိုင်း ယခုတက်လာတဲ့ မဟာသတိပဋ္ဌာန် တရားတော်ကြီးကို
ကံအား ဥာဏ်အား ပါရမီအားတွေနဲ့ ခံယူကြမှ ရပါတယ်။

ဒီတော့ ယခုတရားနာကြတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေမှာ သဘာဝဉာဏ်
ကြီးတွေ တနေ့တခြား ရင့်သန်လာကြပါတယ်။ ဒီ တရားတော်
ကြီးကို တကယ်လိုလားလာရင် တောင်တက်သော ယောက်ျား
ကဲ့သို့ မနေ့မှနားကြိုးစားလာရင်ဘဲ အသိဉာဏ်တွေ တိုးတက်ပြီး
တနေ့ပေါက်ရောက်လာပါလိမ့်မယ်။ ဒီနေ့ ဒီပုံစံကို ဥက္ခေမာင်း
ချရပါတော့မယ်။ နက်ဖြန် နှုတ်ခမ်းဖျားနဲ့ နှာသီးဖျားအရပ်
ဖြစ်တဲ့ ပဋ္ဌမ တံခါးရဲ့ လုပ်ငန်းစဉ်ကို တက်ရတော့မယ်။

ဒီတော့ ဘုရားရှင်ကိုယ်တော်မြတ်ကြီးဟာ အနန္တနယ သမန္တ
မည်မှန်း ပဋ္ဌာန်းကျမ်းတော်ကြီးကို အနုလုံ ပဋိလုံ ပစ္စည်းပစ္စနိတ်
ဘို့ဖြင့် နှလုံးသွင်းဆင်ခြင်တော်မူတဲ့အခါ ဘုရားရှင်ရဲ့ ခန္ဓာကိုယ်
တော်ကြီးမှ ခြောက်သွယ်သော ရောင်ခြည်တော်တို့သည် ထွက်
ပေါ် ကုန်မြူးလာပါတယ်ဆိုတာ ပိဋကတ်က အထင်အရှား
ပြလာပါတယ်။ ဒီ ၆-သွယ်သော ရောင်ခြည်တော်ကို ခွဲလိုက်ရင်
နီလ-ညိုသော၊ ပီတ-ရွှေသော၊ လောဟိတ-နီသော၊ သြဒါတ-
ဖြူသောရောင်ခြည်တော်၊ ဒီ ၄-ခုဟာ နှလုံးအိမ်ကနေ ထွက်လာ
တာပါလို့ ပိဋကတ်တော်က အထင်အရှားပြလာပါတယ်။

ဒီတော့ နှလုံးအိမ်ထဲမှာ ဥသမမီးဓာတ်ရှိတယ်။ ဒီတော့ အာနာပါနုကို လုပ်ငန်းစဉ်အနေနဲ့ ဒီ မီးဓာတ်ကို ဖမ်းချင်ရင် တတိယ နှလုံးအိမ်ရင်ချိုင့်တံခါးကို ကိုင်ရပါတယ်။ ဒီလို နှလုံးအိမ် ကြီးကိုလဲ ကိုင်လိုက်ရော ထိုပုဂ္ဂိုလ်ရဲ့ နှလုံးအိမ်ကြီးဟာ ထင်ရှားစွာ ပေါ်လာတော့တယ်။ ဒီကနေ အရောင်ဓာတ် ၄-ပါးကို လာတွေ့တယ်။ အရောင် အဆင်း အလင်း အကြည် ဒီ ၄-ပါးကို လာတွေ့တယ်။ အရောင်ဆိုတာက ဖြူ၊ နီ၊ ဝါ၊ ရွှေ ဆိုတဲ့ အရောင် ဓာတ်ကြီးတွေ ပေါ်လာတာပါ။ အဆင်းဆိုတာက ခန္ဓာကိုယ်ကြီး တခုလုံးမှာ အလင်းဓာတ်ကြီးဆိုက်နေပြီ။ အကြည်ကျတော့ ၆-ပါးသော အကြည်ဓာတ်တွေမှာကို အကြည်ဓာတ်ကြီးဟာ ပေါ်လာပြီ။ အကြည်ဓာတ်ကြီး ပေါ်လာဘယ်ဆိုရင်ဘဲ နေရောင် လရောင်မျှမက ၁၅၀၀-ရှိတဲ့ မီးလုံးကြီးများ ထိုးထားသလို မိမိရဲ့ ခန္ဓာကိုယ်ကြီးမှာရှိတဲ့ သွေးသည်းခြေလေသလိပ်တွေကိုပါ မြင်လာတော့တယ်။ အကြည်ဓာတ်ကြီးပေါ်လာတာနဲ့ ဒီအတိုင်း မြင်လာပါတယ်။

ဒီတော့ ခြေဖဝါးကနေ တက်လာတဲ့ သွေးအားတွေဟာ လေဓာတ်အားနှင့်အတူ ဆောင်ယူလာတဲ့အထိ မြင်လာတယ်။ ဒီအရောင် အဆင်း အလင်း အကြည်ဓာတ်တွေ ရလာရင်ဘဲ အင်မတန် တန်ဖိုးရှိလာပြီ။ ဒါဟာ တတိယတံခါး နှလုံးအိမ် ရင်ချိုင့် ဟဒယဝတ္ထုရုပ် ဥသမမီးဓာတ်မှာကို လာတွေ့နေပြီ။ ဒီကနေ ရုပ်နာမ်ကူးလို့ မရသေးပါ။ တခါထပ်ပြီး ရှုလာရ ပြန်တယ်။

ဒီအရောင်ဓာတ် ၄-ခုဟာ ဘယ်ကနေစပြီး ဖြစ်လာသလဲ ဆိုရင် “မနုဉ္ဇ ပဋိစ္စ ဓမ္မေစ ဥပ္ပဇ္ဇတိ မနာဘိညာဏံ တိဏ္ဍံ”

သင်္ဂီတိ ဖဿော” လို့ ဟောကြားလာတဲ့အတိုင်း နှလုံးအကြည်၊
ဘဝင်စိတ်၊ ဓမ္မာရုံ၊ မနောဝိညာဏ် ဒီ ၄ ပါးကနေ ထွက်လာတဲ့
အရောင်ဓာတ် ၄-ပါးကို လာတွေ့ဘယ်၊ ဒါကိုလဲ တွေ့လာရော
အရောင်ဓာတ်ကြီး ၄-ပါးတို့ဟာ ပျောက်သွားတယ်၊ ဒီတော့မှ
အရောင်ဓာတ်တွေကိုပယ်ပြီးတော့ ဒီ အကြောင်း ၄-ချက်က
နေပြီး ရုပ်နာမ်ကူးရင် ကာလ ၃-ပါး ရုပ်နာမ်ကို ကူးရမယ်၊
ကူးပုံကိုတော့ သူ့ကဏ္ဍရောက်မှတ် ထင်ရှားအောင် ပြပါမယ်။

ဒီတော့ နှလုံးအိမ်ရင်ချိုင့်က ကာလ ၃-ပါး ရုပ်နာမ်ပေါ်
ထွက်လာတာကို လုပ်ငန်းစဉ်အနေနဲ့ ယူရင် ဥသမမီးဓာတ်
နှလုံးအိမ်ရင်ချိုင့် တတိယ တံခါးပါ၊ နောက်တခါ ငယ်သိပ်
ဦးကျောက်မှာ သန္တပ္ပနမီးဓာတ်ရှိတယ်၊ အာရုံ ၅-ပါးကိုယူတဲ့
အခါမှာ ဒီ သန္တပ္ပနမီးဓာတ်က ယူရတယ်၊ အာနာပါနကို
အားထုတ်တဲ့ သူတွေမှာ ဒီ မီးဓာတ်ဟာ အရေးအကြီးဆုံး
မီးဓာတ်ပါ။

လုပ်ငန်းစဉ်အနေနဲ့ ဒီမီးဓာတ်ကိုထင်အောင် ဘယ်လိုအား
ထုတ်မလဲ၊ အဲဒါလေ့ရှိသလဲ လေတို့ကနေ အားထုတ်လိုက်ရင်....

ဒီသံဝါ အဿသန္ဓော ဒီသံ အဿသာမိတိ ပဇာ
နာတိ၊ ဒီသံဝါ ပဿသန္ဓော ဒီသံ ပဿသာမိတိ ပဇာ
နာတိ၊ ရသံဝါ အဿသန္ဓော ရဿံ အဿသာမိတိ
ပဇာနာတိ၊ ရသံဝါ ပဿသန္ဓော ရဿံ ပဿသာ
မိတိ ပဇာနာတိ”

လို့ဆိုတဲ့အတိုင်း အားထုတ်လိုက်ရင် သဏ္ဌာန်အရိပ်နိမိတ်
လက္ခဏာတွေထွက်လာမယ်၊ (ဝါ) သဏ္ဌာန်ပညတ်တွေထွက်

လာမယ် ဒါဟာဘယ်ကထွက်လာတာလဲလို့ ရှာလိုက်ရင် ငယ်ထိပ်
ဦးကျောက် သန္တပ္ပနမီးဓာတ်ကနေ ထွက်လာတာကို တွေ့မယ်၊
ဒီကနေ ရုပ်နာမ်ကူးလို့ မရသေးပါ။ ဒါဟာပညတ် နိမိတ်တွေ
ဖြစ်ခြင်းကြောင့်ပါ။ ဒီနေရာမှာ အရေးကြီးပါတယ်။

ဒီနေရာမှာဘုရားရှင်က ဥပမာ ၂-ခုနဲ့ပြလာတယ်။ “ပွတ်
သမားသည်၎င်း၊ ပွတ်သမား၏ တပည့်သည်၎င်း— ပွတ်ငင်သည်
ရှိသော် ရှည်စွာမူလည်းငင်၏ တိုစွာမူလည်းငင်၏” လို့ပြလာပါ
တယ်။ ဒီတော့သဏ္ဌာန်အရိပ်နိမိတ်လက္ခဏာတွေဟာဘယ်ကထွက်
လာတာလဲလို့အကြောင်းရှာလိုက်ရင်အဲဒါသက်တန့်ရောင်ကြီးကို
လာတွေ့တော့တယ်။ ဒီငယ်ထိပ်ဥကျောက် သန္တပ္ပနမီးဓာတ်ကနေ
အဝါနဲ့ အဝါရင့် အပြာရောင်ဆိုတဲ့ သက်တန့်ရောင်ကြီးပေါက်
လာရင်ဘဲ လောကီဘက်ကဆိုရင်ဘဲ တန်ခိုးဣဒ္ဓိပါဒ်တွေပြည့်စုံ
လာပြီ။ ဒီလိုမြင်လာရင် ဒီကဖြစ်လာတဲ့ သညာလေးတွေဟာ
အမှန်ကိုပို့ပေးနိုင်လာပြီ။ ဒီသက်တန့်ရောင်ပေါ် ဘို့ဟာလဲ မလွယ်
ကူပါ။ ဒီသက်တန့်ရောင်ကြီးပေါက်လာရင်ဘဲ လောကီဘက်မှာ
ဆောင်ရွက်သမျှ အောင်မြင်လာတော့တယ်။ ဒီမီးဓာတ်ပေါက်
ရင် သံဃာတော်တွေမှာ ပစ္စည်း ၄-ပါး အဆင်ပြေသွားပါပြီ။

ဒီသက်တန့်ရောင်မီးဓာတ်ဟာလဲ လူ-၁၀၀-မှာ တယောက်
ပေါက်ခဲ့ပါတယ်။ ဒီလိုသက်တန့်ရောင်မှ မပေါ်သေးသမျှလူ
လောကမှာ အောင်မြင်မှုနည်းပါး ပါသေးတယ်။ ဒီမီးဓာတ်
ပေါက်ရင် ကျောက်နဂါးဦးခေါင်းပိုင်း မီးဓာတ်ပေါက်ပြီ၊
ပရိပါစကမီးဓာတ်ကျတော့ ကျောက်နဂါးရဲ့ အမြီးပိုင်းမီးဓာတ်
ပါ။ ဥသမမီးဓာတ်ကျတော့ ကျောက်နဂါးရဲ့ ကိုယ်ပိုင်း (ဝါ)

ခန္ဓာကိုယ်ပိုင်း မီးခတ်လို့ ခေါ်တယ်။ ဒီတော့ ဥပမာ သံဃာ
တော်များဘက်ကလဲ ဂုဏ်ထူးဆောင်တွေ ရလာတာသည်ပင်
ကျောက်နဂါးမီးခတ်ပေါက်ဘယ်လို့ ယူရပါတယ်။ ဒီမီးခတ်
တွေ မိမိရဲ့ ခန္ဓာကိုယ်မှာ ရှိကြလျက်သားနဲ့ ပေါ်လွင်အောင်
အားမထုတ်နိုင်ကြလို့ ဘုန်းကျက်သရေတွေ ဆုတ်ယုတ်ပြီး တနေ့
တခြား ရေနည်းငါးပမာ ဖြစ်နေကြတော့တယ်။

ဒီတော့ ငယ်ထိပ်ဦးကျောက် သန္တပ္ပနမီးခတ်ကနေ သက်
တန့်ရောင်မီးခတ်ကြီးပေါက်လာရင် မှတ်တမ်းဟူသားပါ။ ဒီမီး
ခတ်ကြီးထွက်လာရင်ဘဲ မိမိရဲ့ ခန္ဓာကိုယ်ကြီးမှာ တခုခုဖြစ်လာ
ပြီး အမြောက်ကြီးများပစ်လိုက်သလို ဒိန်းကနဲ ဒိုင်းကနဲ ဆိုဖြစ်
ပြီးတော့ ထွက်သွားတယ်။ ဒါဆိုရင် သက်တန့်ရောင် မီးခတ်ကြီး
ပေါက်ပြီလို့ တဆစ်ချဆုံးဖြတ်ပါတော့။ ဒီမီးခတ်ကို တကယ်
ပေါက်လာရင်ကိုယ်လိုရာ ခရီးကို သွားနိုင်လာပြီ။ ဒီတော့ ဒီမီး
ခတ်ကို တကယ်ပေါက်လာရင် ရုပ်နာမ်ကို မကူးချင်နေပါစေ
ကိုယ်လိုတဲ့ခရီးဟာ အောင်မြင်လာပါတယ်။ ဒါ့ကြောင့် နယ်လှည့်
သာသနာပြုပုဂ္ဂိုလ်တွေကို ပေါက်စေချင်ပါတယ်။ ဒီမီးခတ်
ပေါ်ပုံကို ယခုပြလိုက်ပါပြီ။ ဒီမီးခတ်ဟာ လောကီရော လော
ကုတ္တရာပါ အကျိုးပေးလာပါတော့တယ်။

နောက်နှုတ်ခမ်းဖျားနဲ့ နှာသီးဖျား ဥပမာမီးခတ်ကျတော့
အထူးမထုတ်တော့ပါ။ ထွက်လေ ဝင်လေကို မှတ်ပြီး ယူရတာပါ။
ဒီတော့ ပဌမတခါးကနေ ရုပ်နာမ်ကူးဆိုရင် နာမရူပပရိစ္ဆေဒဉာဏ်
က ရုပ်နာမ်ကို ကူးရမယ်။ ဒုတိယတခါးကနေ ရုပ်နာမ်ကူးဆိုရင်
ပစ္စယပရိဂ္ဂဟဉာဏ်က ရုပ်နာမ်ကို ကူးရမယ်။ တတိယတခါးကနေ
ရုပ်နာမ်ကူးရင် သမ္မသနဉာဏ်က ရုပ်နာမ်ကို ကူးရမယ်။ စတုတ္ထ
တခါးက ရုပ်နာမ်ကူးရင် ဥဒယဗ္ဗယဉာဏ်ရဲ့ ရုပ်နာမ်ကို ကူးရမယ်။

ကိုင်း... ယခုအာနာပါနကြီးကို မီးဓာတ် ၄-ပါး၊ တခါး ၄-ပေါက်၊ ပညတ်ရိပ် ၄-ပါးနဲ့ ဥာဏ်စဉ် ၄-ပါးနဲ့ ဖွင့်ပြလိုက်မိပြီ။ ယခုဖွင့်ပြတဲ့ဟာကို ပိဋကတ်မှာလိုက်ရှာရင် ဒီလိုသေသေချာချာမတွေ့ပါ။ ယခုဟောနေတာက ဆရာတော်တို့ရဲ့ ဆရာသမားကြီးတွေပေးအပ်လိုက်တဲ့ လုပ်ငန်းစဉ်အတိုင်း ယခုပြနေတာပါ။ ဒီတော့လက်တွေ့ကိုယ်တွေ့ မနောတွေ့ကိုယ်တိုင် အားထုတ်ပြီးတော့မှ ယခုဟောနေတာလို့ မှတ်ထားပါ။ ဒီတော့ မီးဓာတ်ပေါက်တယ်ဆိုတာသည် ပညာပေါက်တဲ့အနေနဲ့ ယူလို့ရပါတယ်။

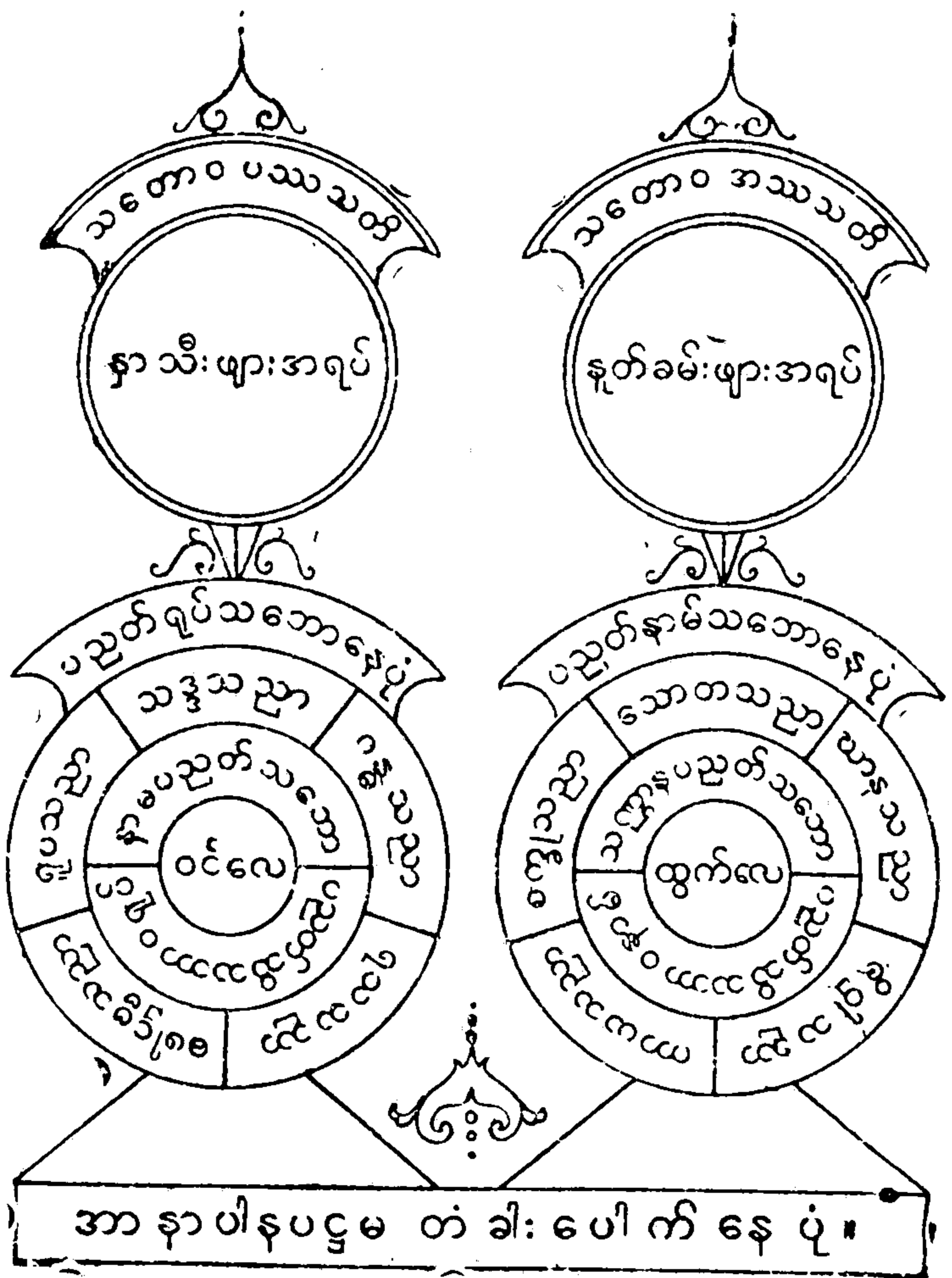
ဒီတော့ ဘုရားရှင်ရဲ့ သာသနာတော်ကြီးမှာ တကယ်သာသနာပြုမယ်ဆိုရင် ဒီမီးဓာတ် ၃-ပါးမှာ သန္တပ္ပနမီးဓာတ်၊ ဥသမမီးဓာတ်၊ ပရိပါစကမီးဓာတ် တပါးပါးပေါက်အောင်အားထုတ်ပါ။ ဒီမီးဓာတ်ပေါက်မှ သာသနာပြုနိုင်မယ်။ ဒီမီးဓာတ်ဟာ တခါပေါက်ရင် ပြီးတာပါဘဲ။

ဒီတော့ချက်တိုင်က မီးဓာတ်ရဲ့ အရောင်ဟာ ငှက်ပျောညွန့်ရောင် (ဝါ) အဝါနုရောင် အနေနဲ့ ပေါ်ထွက်လာတယ်။ ဒီမီးဓာတ်ပေါက်တော့မယ်ဆိုရင်ဘဲ ခန္ဓာကိုယ်ကြီး တခုလုံးဟာ ထင်ရှားလာတော့တယ်။ ဒါ့ကြောင့်ဒီမီးဓာတ်တွေပေါက်အောင် ကြိုးစားကြပါ။ ပေါက်သွားရင် သာသနာပြုနိုင်ပါပြီ။

ကိုင်း... သာဓုသာ ခေါ်ကြပါတော့

သာဓု... သာဓု... သာဓု။

ပုံစံနံပါတ် (၁၈)

ဝါခေါင်လဆုတ် ၁၀-ရက် နေ့ဟောစဉ်

ပုံစံနံပါတ် (၁၈)

ညက မီးခတ် ၃-ပါးနေပုံကို ပြလိုက်ပါပြီ။ ဒီ မီးခတ် ၃-ပါးမှာ တပါးပါး ပေါက်သွားရင်ဘဲ ဘုန်းတန်ခိုးတွေ တောက်လာတော့တာဘဲ။ ဒီတော့ ဒုတိယတံခါးက ကျောက် နဂါး ဦးခေါင်းပိုင်းပါ။ တတိယ တံခါးကျတော့ ခန္ဓာကိုယ် ပိုင်းပါ။ စတုတ္ထတံခါးကျတော့ ကျောက်နဂါး အမြီးပိုင်းပါ။ ဒီတော့ အခု ဒီအာနာပါနုတရားကြီးကို အားထုတ်လာရင်ဘဲ ဒီ မီးခတ်တွေကို တွေ့လာတော့မယ်။ ကိုင်း.....ဒီနေ့ ပဌမတံခါး ဖြစ်တဲ့ နှုတ်ခမ်းဖျားနဲ့ နှာသီးဖျားအရပ်ရဲ့ လုပ်ငန်းစဉ်ပါ။

“ကထဉ္စ ပန ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု တာယေ ကာယာနုပဿိ ဝိဟရတိ” ဒါက ပဌမ ဘုရားရှင်က မေးတာပါ။ နောက်မှ “ဣဓ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု အရညဂတောဝါ ရုက္ခမူလဂတောဝါ သုညာဂါရဂတောဝါ” လို့ ပြန်ပြီးဖြေလာပါတယ်။ ဒါဟာ ဘုရားရှင်ရဲ့နှုတ်တော်က ထွက်လာတဲ့ ပါဠိတော်ပါ။ ဒီတော့ အာနာပါနုကို အားထုတ်မယ်ဆိုရင် တောအရပ်သို့၎င်း၊ သစ်ပင် ရင်းသို့၎င်း၊ ဆိတ်ငြိမ်ရာ ကမ္မဋ္ဌာန်းတိုက်သို့၎င်း၊ ဒီ ၃-ခုမှာ တခုခုကိုကပ်ရမယ်။ အဲဒါသန္တိရှိတဲ့နေရာကို ရှာရမယ်။ ဒီတော့ ဒီ ၃-ခုကိုဘဲ နှိုက်ပြပါအုံးမယ်။ ဒီကျအောင် အဋ္ဌကထာ ဆရာကြီးတွေက မဖွင့်ပြတော့ပါ။ ဒီတော့ တောအရပ်သို့ ကပ် တာနဲ့ သစ်ပင်ရင်းသို့ ကပ်တာနဲ့ ဆိတ်ငြိမ်ရာကမ္မဋ္ဌာန်းတိုက်သို့ ကပ်တာနဲ့ ဟာ သဘာဝတွေ ဘယ်လိုကွာခြားသလဲ၊ ဒါဟာ အားထုတ်ဘူးမှ ပြောလို့ရတယ်။

ဒီတော့ ဒီအရပ် ၃-ရပ်ကို ဘာကြောင့် ကပ်ခိုင်းသလဲ။
ဒီအရပ်တွေမှာ ဘယ်သဘာဝတွေရှိသလဲ၊ ဒါကို အဋ္ဌကထာ
ဆရာကြီးတွေက သဘာဝကုန်အောင်မဖွင့်ပါ။ ဒီတော့ ၄၀-
သော သမထမှာ ဘယ်သမထကိုဘဲအားထုတ်အားထုတ် နီဝရဏ
တရားတို့ကို အလွန်ကြံ့ခိုင်ပါတယ်။ ဒီ နီဝရဏတရားတွေကိုလဲ
ငြိမ်းစေနိုင်ပါတယ်။ ဒီတော့ သမထဆိုတာဟာ... “နီဝရဏ
သမေတိ ဂူပသမေတိတိ သမထော” နီဝရဏ၊ နီဝရဏတရား
တို့ကို။ သမေတိ—ဂူပသမေတိ၊ ငြိမ်းအေးစေတတ်၏။ ဣတိ
တဿ၊ ထိုသို့ နီဝရဏတရားတို့ကို ငြိမ်းစေတတ်သောကြောင့်။
သမထော၊ သမထမည်၏။ ဒါကြောင့် သမထတရားဟာ နီဝရဏ
တရားတို့ကို ငြိမ်းအေးစေတတ်တယ်လို့ ပြလာပါတယ်။

နီဝရဏတရားဟာလဲ.... ၁။ ကာမတ္ထနီဝရဏ။ ၂။ ဗျာပါဒ
နီဝရဏ။ ၃။ ထိနမိဒ္ဓနီဝရဏ။ ၄။ ဥဒ္ဓစ္စကုက္ကုစ္စနီဝရဏ။
၅။ ဝီရိယနီဝရဏ။ ၆။ အဝိဇ္ဇာနီဝရဏ ဆိုပြီး ၆-ပါး
ရှိတယ်။ ဒီတော့ ကာမတ္ထနီဝရဏကိုဘဲ ကြည့်စမ်းပါအုံး။
တကာကြီး “ဦးစွန်” ရဲ့အိမ်မှာ အာနာပါနတရားကို အား
ထုတ်ရင် အဲဒါ ကာမတ္ထနီဝရဏတရားနဲ့ အမြဲရင်ဆိုင်နေရမှာဘဲ
မဟုတ်လား။ ဒီ ကာမတ္ထနီဝရဏတရားကြီးဟာ အိမ်ရာတည်
ထောင်တဲ့သူတွေရဲ့ အပေါ်မှာသာရှိတယ်လို့ အရင်ကဆရာတော်
တို့ သွားမြင်ခဲ့ပါတယ်။ အခု ဝိပဿနာနဲ့ ကြည့်လိုက်တဲ့အခါ
ကျတော့ အဲဒါ အာရုံတွေနဲ့ တိုက်တဲ့အခါမှာ ဖြစ်ပေါ်လာတဲ့
လောဘတရားတွေမှန်ရင်၊ ဒေါသ မောဟ တရားတွေမှန်ရင်
ကာမတ္ထနီဝရဏတရားဖြစ်တာဘဲ မဟုတ်လား။ ဒီတော့ တကာ
ကြီးတို့မှာ အာနာပါနတရားကို အိမ်မှာဘဲ တနေ့ကို ၂-နာရီ

လောက် ပွားများပြီး ကျန်တဲ့အချိန်တွေမှာ ဒီ ကမ္မန္တနီဝရဏ တရားတွေနဲ့ အမြဲရင်ဆိုင်တိုးနေတာဘဲ မဟုတ်လား။

ဒီတော့ ၅-ပါးသော အကြည်ခတ်တွေမှာမဟာသတိပဋ္ဌာန် တရားမှမရှိရင် နှလုံးအိမ်ကဖမ်းတဲ့ (၀၁) မနာဝိညာဏ်က ဖမ်းတဲ့ အာနာပါန တရားကြီးကို ဘယ်မှာအားထုတ်ပွားများ လို့ရမှာလဲ၊ အဲဒါကမ္မန္တနီဝရဏတရားကို အကျယ်ဝေဖန် ကြည့်ကြပါ။ ဒီတော့ ဘယ်သဘာဝမဆို နီဝရဏတရားကို ကြောက်ပါတယ်လို့ ဆိုတာမှတ်ထားပါ။

ဒီတော့ အာနာပါနတရားဟာလဲသမထတရားဘဲမဟုတ်လား၊ ဒီတော့ နီဝရဏတရားကို ငြိမ်းစေတယ်ဆိုတာဟာ ၅-ပါးသော သတိပဋ္ဌာန်တရားတွေမှ မရှိရင် ဘယ်မှာလျှင် အာနာပါနတရား ကို ပွားများအားထုတ်လို့ရမှာလဲ၊ ဒီတော့ နီဝရဏတရားတွေ ဟာ လှိုင်းများပမာအမြဲသနေတယ်၊ ဒီနီဝရဏတရားတွေကိုမှ မပိတ်နိုင်ရင် အာနာပါနတရားကို ပွားများလို့မရပါ။

ဒီနီဝရဏတရားတွေကို ပိတ်ဆိုနိုင်အောင်လို့ ဘုရားရှင်က “အရညဂတောဝါ ရုက္ခမူလဂတောဝါ သုညာဂါရေတောဝါ” လို့ ဟောကြားလာတာပါ။ ဒီတော့ ဒီ ၃-ချက်ကို သဘာဝနဲ့ ခွဲပြအုံးမယ်၊ ဒီတော့ တောအရပ်သို့ကပ်၍ရင်း ဆိုတာမှာ တောအရပ်သို့ သွားနိုင်တာဟာ ဘယ်သဘာဝနဲ့ ဘဲဖြစ်ဖြစ် စိတ်ဓာတ်ရင့်သန်ပြီးလာမှတောအရပ်သို့ သွားလို့ရတယ်၊ ဒီတော့ တောအရပ်ဆိုတာဟာ သူတော်ကောင်းတွေ မွေ့လျော်ပျော် မွေ့တဲ့နေရာပါ။ ဒီတော့လောကီသူတော်ကောင်း၊ လောကုတ္တရာ သူတော်ကောင်းတွေ ပျော်မွေ့ရာဌာနပါ။ ဘုရားရဟန္တာတွေမှာ

၅-ပါးသော သတိပဋ္ဌာန်တရားတွေ ရှိနေတဲ့အတွက်ကြောင့် ဆိတ်ငြိမ်တဲ့နေရာမှာသာ ပျော်မွေ့ကြပါတယ်။

ဒီတော့ ဘုရားရှင်တို့မှာ ဆိတ်ငြိမ်တဲ့ခာတ်တွေ ရှိနေသည့် အတွက် ဆိတ်ငြိမ်တဲ့နေရာသာ အလို့ရှိကြပါတယ်။ ဒီတော့ရှေ့ ဘုရားရှင်တွေဖြစ်ကြတဲ့ ဒီပင်္ကရာမြတ်စွာဘုရားဟာ ရဟန္တာ ၅၀၀၀၀နဲ့ ပဋ္ဌမသန္နိပါတ်ဖွင့်တယ်။ မင်္ဂလဘုရားရှင်ကျတော့ ရဟန္တာ ၉၀၀၀၀ နဲ့ ပဋ္ဌမ သန္နိပါတ် ဖွင့်လာတယ်။ ဘယ် လောက်များရဟန္တာများသလဲ၊ ဒီရဟန္တာတွေဟာ တောထဲမှာဘဲ နေကြပါတယ်။ ဒီတော့နိက္ခမခေတ်ကြီးပေါက်လာရင်ဘဲ တော တောင်အရပ်မှာသာ ပျော်မွေ့ကြတော့တယ်။ ဒီတော့ပဋ္ဌမဆုံး ဆိတ်ငြိမ်တာဟာ တောအရပ်ပါ။ တောအရပ်သို့ထွက်နိုင်လာရင် ရင့်သန်သော စိတ်ခေတ်တွေရှိနေပြီ။ အဲဒါနောက်ဆံ့မတင်း တော့ပါ။

နောက်တခါ သစ်ပင်ရင်းသို့ကပ်၍၎င်း ဆိုတာက သစ်ပင် ရင်းသို့ကပ်ပြီး ဒီသစ်ပင်ရင်းကိုဘဲ ကမ္မဋ္ဌာန်းကျောင်းအဖြစ်နဲ့ ကပ်ရပြန်တယ်။ အဲဒါဟာလဲဘဲ ဒီသစ်ပင်ကိုဘဲ စွဲပြီးတော့နေ တတ်ပြန်တယ် သတိထားပါ။ ဒီတော့ တောအရပ်သို့မကပ်နိုင် ရင်သစ်ပင်ရင်းသို့ ကပ်လိုက်ပါ။ သို့သော် ဒီသစ်ပင်ရင်းဟာလဲ သိပ်ပြီးမဆိတ်ငြိမ်ပါ။ အဲဒါလူသံသွသံတွေ မကြားရသော်လဲ ကျေးငှက်တွေဟာ ဒီသစ်ပင်မှာ လာအိပ်ကြတယ်။ ပျော်မြူး တွန်ကြူးကြတယ်။ ဒါကြောင့် တောအရပ်လောက်တော့မဆိတ် ငြိမ်ပါ။ ဒါပေမဲ့ တောအရပ်သို့မကပ်နိုင်ရင်ဘဲ ဒီသစ်ပင်ရင်းသို့ ကပ်ရမယ်။ ဒီတော့ ပဋ္ဌမက တောသို့ကပ်ပါ။ ဒါမှမကပ်နိုင်ရင် ခုတိယ သစ်ပင်ရင်းသို့ကပ်ပါ။ နောက်တတိယကျတော့မှ ကမ္မ ဋ္ဌာန်းတိုက်သို့ကပ်ပြီးတော့ အားထုတ်ရင်လဲရပါတယ်။

ဒီတော့ လယ်တီတောရဆရာတော်ဘုရားကြီးက ဇာတ်နိပါတ် ဇာတ်တော်ကြီးတွေမှာ မင်းကောင်းမင်းမြတ်တွေ တရားအား ထုတ်တဲ့အခါမှာ ပဋ္ဌမ ပြာသာဒ်ထက်သို့တက်ပြီး အားထုတ်တယ်။ ဒုတိယ ဥယျာဉ်တော်သို့ထွက်ပြီး အားထုတ်တယ်။ တတိယ ကျမ္မ တောထဲထွက်ပြီး အားထုတ်ကြတယ်။ ဒီသဘာဝတွေကို မှီးပြီးတော့ အိမ်မှာတရားအားထုတ်ရင်လဲ ရပါတယ်လို့ အမိန့် ရှိခဲ့ဘူးပါတယ်။ ဒီတော့ အခု ဘယ်သူ့ မျက်နှာကိုမှ မထောက်ဘဲ တရားအတိုင်း ပြောရရင် အဲဒါ အိမ်မှာ တရားအားထုတ်လို့ ရမလား။ ဒီအိမ်မှာ တရားအားထုတ်ဖို့ဆောက်ထားတာလား။ မဟုတ်ပါ။ အဲဒါ သားသွီးမယားတွေနဲ့ စီးပွားဥစ္စာရှာဖွေမလို့ ဆောက်ထားတာဘဲ မဟုတ်လား။ ယခုပြောနေတာဟာ တကွဲ လုပ်ငန်းစဉ်အနေနဲ့ ပြောနေတာပါ။

ဒါပေမဲ့ ဈာန်တရားတွေကို ရအောင်မဟုတ်ဘဲ၊ ရုပ်တရား နာမ်တရား မဂ်တရား ဖိုလ်တရားတွေကို ရအောင်လို့သာ ဒီအိမ် မှာ အားထုတ်တာပါလို့ ဆိုရင် တော်ပါသေးတယ်။ ဈာန်တရား တွေ ရအောင်ဆိုရင် အိမ်မှာအားထုတ်လို့ မရပါ။ ဒါဟာ နယ်လှည့်မွေကထိက ပုဂ္ဂိုလ်တွေအတွက် ဟောလိုက်တာပါ။ ဒီတော့ “အရညဂတောဝါ ရုက္ခမူလဂတောဝါ သုညာဂါရ ဂတောဝါ” ဆိုတဲ့ ဒီ ၃-ချက်ကို သဘာဝတွေပေါ်လာအောင် လို့ ပြောပြလိုက်တာပါ။ ဒီတော့ အခု ရုပ်နာမ်တရားကိုလိုချင်လို့ အိမ်မှာအားထုတ်တာပါဆိုရင် ရနိုင်ပါတယ်။ အခု ပြောလိုက် တာက “မယားနေစ ကြောင်သေမှ” လို့ဆိုသလို ပဋ္ဌမအား ထုတ်တဲ့အခါမှာ ပြတ်ပြတ်သတ်သတ် အားထုတ်ဖို့ပါ နောက် တော့မှ ဘယ်မှာဘဲအားထုတ်အားထုတ် ရသွားပါပြီ။

ဒီတော့ ပဋ္ဌမ အားထုတ်တဲ့အခါမှာ ပြတ်သားဘို့အရေးကြီး ပါတယ်။ ဒီတော့ “အရညဂတောဝါ ရုက္ခမူလဝပယာမာ သုညာ ဂါရဂဲဘောဝါ” ဆိုတဲ့ စီ ၃-ချက်မှာ တခုခုကို ကပ်ပြီးတော့ “နိသီဒတိ ပလ္လင်္ဂံ အာတုဒ္ဒိတော ဥဇ္ဇိကာယံ ပဏိမေယ ပရိမုခိ သတံ ဥပထပေတော” လို့ ပြုလာတဲ့အတိုင်း ဒီတော့ ခန္ဓာကိုယ် ကြီးကို ပလ္လင်ဖွဲ့ထိုင်ရမယ်။ အဲဒါ ပုဆစ်တုတ်၍ဖြစ်စေ၊ တင်ပလ္လင် ခွေ၍ဖြစ်စေ ကိုယ်နှစ်သက်သလို ထိုင်ရမယ်။ ဒါကတချက်၊ နောက်တခါ ခန္ဓာကိုယ်ကြီးကို ဖြောင့်မတ်စွာထားရမယ်။ ဒါက ထွက်လေ ဝင်လေတို့ ကောင်းမွန်စွာ ဝင်ထွက်သွားလာနိုင်အောင် လို့ပါ။ ဒါက တချက်၊ နောက်တချက်က လက်ခြေတို့ကို မိမိ ထိုင်တဲ့အချိန်မစေ့မခြင်း လက်နှစ်ဖက်ကိုယှက်ပြီး ငြိမ်သက်စွာ ထားရမယ်။ မလှုပ်မယှက်ရပါ။ ဒါက ပါဠိတော်ကသာတဲ့ အင်္ဂါ ၃-ချက် (ဝါ) ထိ ၃-ချက်ပါ။

ဒီတော့ လက်နှစ်ဖက်ကို ယှက်ပြီးထားခြင်းဟာ အဲဒါသညာ ဝိညာဏ်က ခိုင်းသော်လည်း ဘာကိုမှမလုပ်ဘဲနဲ့ ကိုယ်ထားတဲ့ အတိုင်းဘဲ “နင် မျောက်လို့ မဆော့နဲ့၊ လူသေကောင်လို့ ငြိမ်ငြိမ်နေ” ဆိုပြီး ထားရမယ်။ အဲဒါ ခြေလက်တို့ကို ငြိမ် အောင်ဟာ ၁၅-ရက်လောက် အလေ့အကျင့်ယူရပါသေးတယ်။ ဒီ ထိ ၃-ချက်နဲ့ ညီရမယ်။ အဲဒါ ပါဠိတော်က လာတဲ့အတိုင်း ညီအောင်ထိုင်ရမယ်။ အဲဒါ နိမိတ်မရမခြင်း ပဋ္ဌမ အားထုတ်တဲ့ အခါမှာ ဒီအတိုင်း အားထုတ်ရမယ်။ နိမိတ်ရပြီးတဲ့သူများကျ တော့ အိပ်ယာထဲမှာ ပက်လက်လှန်ပြီး အားထုတ်လို့ရှိရင်လဲ ရှိသွားပြီ။

ဒီတော့ ပဋ္ဌမအားထုတ်တဲ့အခါမှာ သက်သဉာကိုမလိုက် ပါနဲ့ အင်္ဂါ ၃-ချက်နဲ့ ညီအောင်အားထုတ်ပါ။ (ဥပမာ) စီးပွားရေး

ရှာတဲ့အခါမှာ အဆင်းရဲအပင်ပန်းခံပြီး ရှာရသလို တရာ ရှာ
တဲ့အခါမှာလဲ အဆင်းရဲအပင်ပန်းခံပြီး ရှာရမယ်။ သက်သာ
ခံပြီးရှာနေရင် ဘယ်မှာဟုတ်တော့မှာလဲ။ အဲဒါနိမိတ်တွေ
မပေါ်သေးသမျှ တခုသောနေရာမှာ အရိုးကြေးကြ အရေခန်း
ခန်းအားထုတ်ရမယ်။ နိမိတ်တွေပေါ်လာမှ အိပ်ရာထဲမှာ ပက်
လက်လှန်ပြီးအားထုတ်ရင်လဲ ရသွားပြီ။ ဒီတော့အခုပြောလိုက်
တာက ပိဋကတ်တော်ကလာတဲ့ ထိ ၃-ချက် (၀၁) အင်္ဂါ
၃-ချက်ပါ။

နောက် ဆရာတော်တို့ကို တရားပေးတဲ့ဆရာကြီးတွေက ထပ်
ပြီးဘော့ပေးလာပြန်တယ်။ အဲဒါ အားထုတ်တဲ့အချိန်လဲ မှန်ရ
မယ်။ နောက်ဘုရားပွားများ အားထုတ်တဲ့နေရာလဲ မှန်ရမယ်။
(၀၁) မြဲရမယ်-လို့ထပ်ပြီးပေးလာတယ်။ ဒီတော့အာနာပါန
တရားဟာ သုတ္တန်ကြောင်း တရားလို့မဟုတ်ပါ။ တရားမပေါက်
မခြင်းအားထုတ်ရတာဖြစ်ခြင်းကြောင့် နေရာမြဲတာဟာလဲအရေး
ကြီးပါတယ်။ ဒီအင်္ဂါ ၂ချက်ကိုထည့်ထားရခြင်းဟာလဲ ဆန့်ကျင်
ဘက်ဖြစ်တဲ့ နိဝရဏတရားတို့ကို တားဆီးနိုင်တယ်။ ဘေးအန္တ
ရာယ်တွေကိုလဲ တားဆီးနိုင်ပါတယ်။ ဒီတော့မိမိတို့ရဲ့ မျက်စေ့
အမြင်နဲ့ ကြည့်လို့သာ ငါတယောက်သဲ တရားအားထုတ်နေ
တယ်လို့ ထင်ရတယ်။ အဲဒါဒိဗ္ဗစက္ခုနဲ့ ကြည့်လိုက်ရင်ဘဲ။ သူ့
အစောင့်အရှောက်တွေနဲ့ သူ့နေရာဘိုင်းမှာပြည့်နေတာဘဲ။ အဲဒါ
ဘယ်နေရာမဆိုပြည့်နေတာဘဲ။

ဒါဟာ သမထကိုအားထုတ်ရင် ဒီသဘာဝတွေကို တွေ့လာ
ဘော့တာဘဲ။ ဒီတော့ အာနာပါန တရားကို အားထုတ်ရင် အဲဒါ
အနှောက်အယှက်တွေနဲ့ တွေ့ရတော့မယ်။ စာကြောင့်လွဲ၊ အဲဒါ

အာနာပါနတရားပေါက်သွားရင်သူတို့ထက်ဘုန်းတန်ခိုးတွေကြီး ပြီးသူတို့ကို ခေါ်နိုင် ခိုင်းနိုင်တဲ့ တန်ခိုးသတ္တိတွေ ရသွားမှာ စိုးလို့ သူတို့ကလာပြီးနှောက်ယှက်ကြတာပါ။ အဲဒီလိုအနှောက် အယှက်တွေကလွတ်အောင်လို့ အချိန်မှန်ရမယ်၊ နေရာမြဲရမယ် လို့ ပြလာတာပါ။ အဲဒါကမ္မဋ္ဌာန်းတရားကို အားထုတ်တဲ့အခါ မှာ စောင့်ရှောက်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ကြီးတွေက အာရုံယူပြီးစောင့်ရှောက် နေတာဖြစ်ခြင်းကြောင့် ဒီလို ထိ ၂-ချက်ကိုထပ်ပြီး ထည့်ထား တာပါ။

နှောက်အာနာပါနတရားကို ပွားများအားထုတ်တဲ့အခါမှာ ကမ္မဋ္ဌါနာစရိယလဲရှိရမယ်၊ ဒီတော့တက်ကြွတဲ့စိတ်ရှိတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်တွေ ဘုရားအားထုတ်ရင် အနှောက်အယှက်နဲ့ အမြန်ဆုံးတွေ့တတ်ပါ တယ်။ ဒါကြောင့် အာနာပါနတရားကို အားထုတ်ရင် ကမ္မဋ္ဌာန်း ပေးတဲ့ဆရာထံကပ်ပြီးတော့ အားထုတ်ရမယ်။ ဒါမှအနှောက် အယှက်တွေက ကင်းလွတ်နိုင်တယ်။ ဒီတော့ ဂိုဏ်းသမားတွေကို လဲ ရှေ့ကျတော့ခဲ့ပြီပါအုန်းမယ်။ ဒီတော့ အာနာပါနတရားကို အားထုတ်ရင် အင်္ဂါ ၅-ချက် (၀၇) ထိ ၅-ချက်နဲ့ပြည့်စုံရမယ်။ နားလည်ရင် ပဋ္ဌမတံခါးကို ဖွင့်ရတော့မယ်။ ဒါဖြင့်အာနာပါန တရားတော်ကို ဘယ်လိုပွားမလဲဆိုတော့ “ သော သတောဝ အဿသတိ၊ သော သတောဝ ပဿသတိ ” လို့ ဟောကြားထား တဲ့အတိုင်း ဒါကိုလုပ်ငန်းစဉ်အနေနဲ့ ပေးရတော့မယ်။

ဒီတော့ ဘုရားရှင်က အာနာပါနတရားကို အားထုတ်တဲ့ အခါမှာ ပဋ္ဌမ “သော သတောဝ အဿသတိ၊ သောသတောဝ ပဿသတိ ” လို့ ဟောကြားလာတယ်။ ဒါကို သဘာဝထုတ်ပြ မယ်။ ဒီတော့ ထွက်တဲ့လေနဲ့ ဝင်တဲ့လေဟာ သဘာဝချင်း မတူ

ကြပါ။ ဒီတော့ ထွက်တဲ့လေလေးထွက်လာတဲ့အခါမှာ ချက်တိုင် ပရိပါစက မီးခတ်ကနေစပြီး ကမ္မဇဝါယောလေး ဖြစ်ပြီး တက်လာတယ်။ နှလုံးအိမ် ဥသမမီးခတ်လဲရောက်လာရော စိတ္တဇ ဝါယောခတ်နဲ့ ပေါင်းပြီး တက်လာပြန်တယ်။ ငယ်ထိပ် ဥဏှောက်ကျတော့ သန္တပ္ပနမီးခတ်မှာ အာဟာရဇ ဝါယော ခတ်နဲ့ ပေါင်းပြီး တက်လာပြန်တယ်။ နောက်ဆုံး နှာသီးဖျားနဲ့ နှုတ်ခမ်းဖျားအရပ် ဥဟမီးခတ်လဲ ရောက်လာရော ဥတုဇ ဝါယောခတ်ဖြစ်ပြီး ဒီလေခတ်လေးဟာ ချုပ်သွားတယ်။

ဒီတော့ ထွက်တဲ့လေလေးမှာကို အကြောင်းတရား ၄-ပါးဟာ ပါလာပြီ။ နောက်တခါ ဝင်တဲ့လေကျတော့လဲ ဝင်တဲ့လေလေး ဟာ နှာသီးဖျားနဲ့ နှုတ်ခမ်းဖျားအရပ်မှာ ဥဟမီးခတ်နဲ့ အဲဒါ ဥတုအကြောင်း ပထဝီခတ်လေးကနေစပြီး ဝင်လာတယ်။ နောက် ငယ်ထိပ်ဥဏှောက်ကျတော့ သန္တပ္ပနမီးခတ်နဲ့ ပေါင်း ပြီး အာဟာရဇ အာပေါဖြစ်ပြီး ဝင်လာတယ်။ နောက် နှလုံး အိမ်ကျတော့ ဥသမမီးခတ်နဲ့ ပေါင်းပြီး စိတ္တဇဝါယောခတ် ဖြစ်ပြီး ဝင်လာတယ်။ နောက်ဆုံး ချက်တိုင်လဲ ရောက်လာရော ပရိပါစကမီးခတ်နဲ့ ပေါင်းပြီးတော့ အဲဒါ ကမ္မဇတေဇော ခတ်ဖြစ်ပြီး ဒီဝင်တဲ့လေလေးဟာ ချုပ်သွားတော့တယ်။

ဒီတော့ ဝင်တဲ့လေကျတော့ ဥတုအကြောင်းကစပြီး ပါလာ တယ်။ ဒါက ရုပ်ခတ်လေးတွေ ပါလာတယ်။ အဲဒါ ပထဝီ၊ အာပေါ၊ ဝါယော၊ တေဇော ခတ် ၄-ပါးဟာ ပါလာတယ်။ ထွက်တဲ့လေကျတော့ အကြောင်းတရား ၄-ပါး ပါလာခြင်း ကြောင့် နာမ်သဘာဝလေးဟာ ပါလာတယ်။ ဒီသဘာဝတွေကို

နားလည်ရမယ်။ ဒီသဘာဝတွေ တခုနဲ့တခု ဆက်စပ်လာတဲ့ အခါမှာ ရုပ်တရားနာမ်တရားတွေ ဖြစ်လာတော့မယ်။ ဒီသဘာဝတွေကိုတွေ့လာမှ သဘာဝရုပ်နာမ်လေးတွေကို တွေ့လာမယ်။ ကိုယ့်သညာဝိညာဏ်က လုပ်ကြံတဲ့ ရုပ်တရားနာမ်တရားကျဘော့ အဲဒါ တန်ဖိုးမရှိပါ။

ဒီတော့ ဝင်တဲ့လေဟာ ဥတုဇပထဝီကစပြီး ဝင်လာတယ်။ နောက်ဆုံး ချက်တိုင်ရောက်တော့ ကမ္မဇတေဇောဓာတ်ဖြစ်ပြီး ဝင်တဲ့လေလေးဟာ ချုပ်သွားတယ်။ ထွက်တဲ့လေကျတော့လဲ ပဋ္ဌမချက်တိုင်ကစပြီး ကမ္မဇဝါယောဓာတ်နဲ့အတူ ထွက်လာတာဟာ အဲဒါနှာသီးဖျားနဲ့ နှုတ်ခမ်းဖျားလဲ ရောက်လာရော ဥတုဇဝါယောဓာတ်ဖြစ်ပြီးချုပ်သွားတယ်။ ဒီတော့ အာနာပါနုကို ပဋ္ဌမအားထုတ်တဲ့အခါမှာ ဒီအတိုင်းသာလျှင် တွေ့မြင်ပါသေးတယ်။ ဒီတော့ ဒီသဘာဝတွေကို တိုက်စစ်လာတဲ့အခါမှာမှ ပရမတ်ရုပ်နာမ်ကို လာတွေ့မယ်။ ဒါမှ တန်ဖိုးရှိမယ်။ ဒါကြောင့် အားထုတ်တဲ့ကခါမှာ (ကျောက်စောင်းကထက်လဲမို့ ညက်ကို၊ တချက်တည်းဟတ်၊ ဇုံငြိလတ်သို့၊ အတူမကွာ၊ အောင်ပန်းတွေ ဖြာနိုင်ကြပါစေဟု) ရှေ့ကတရားပိုင်တဲ့ပုဂ္ဂိုလ်ကြီးတွေရေးသားသွားပါတယ်။

အဲဒါဟာ ဥပမာ တောတောင်ထဲမှာနေကြတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေဟာ မီးကိုလိုချင်တော့ အဲဒါ ကျောက်-ကျောက်ချင်းဖြစ်စေ၊ ဝါးခြမ်း ၂-ခြမ်းကို အကြောခြင်းဖြစ်စေ ပွတ်ခတ်ပြီး မီးဖြစ်စေ သလို ယခုလဲဘဲ ဒီအာနာပါနုတရားကြီးကို တက်လာကတဲကတဲ အဿသတိ၊ ပဿသတိလို့ ပြလာပါတယ်။ ဒီ ထွက်တဲ့လေနဲ့ ဝင်တဲ့လေလဲ ခတ်လိုက်ရော ရုပ်တရားဟာ ဒီသဘာဝပါလား၊

နာမ်တရားဟာ ဒီသဘာဝပါလားဆိုတာကို အားထုတ်လာတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ဟာ သိလာတော့တယ်။ ဒီတော့ ဒီလိုမှမဟုတ်ဘဲနဲ့ ကိုယ် သညာဝိညာဏ်က လုပ်ကြံနေတဲ့ ရုပ်နာမ်တွေဆိုရင် ဘယ်မှာ ဟုတ်တော့မှာလဲ။ ဒီကနေ အာနာပါနဲ့ ရုပ်နာမ်ကို ရှာဆိုရင်ဘဲ အဲဒါ သင်္ဂြိုဟ်ကျမ်းကပြထားတဲ့ ရုပ်နာမ်ကိုသာ ရှာတော့မယ်။ ဒါဟာ ဘယ်မှာဟုတ်တော့မှာလဲ။

ဒီတော့ ထွက်လေ ဝင်လေမှာ ဝင်တဲ့လေမှာ ဓာတ် ၄-ပါး ဖြစ်တဲ့ ရုပ်ဓာတ်တွေ ပါလာတယ်။ ထွက်တဲ့လေကျတော့ အကြောင်းတရား ၄-ပါးဖြစ်တဲ့ နာမ်ဓာတ်လေးတွေပါလာတယ်။ ဒီသဘာဝတွေကို နားလည်ထားပါ။ ဒါမှ မိမိဖမ်းတဲ့တံခါးမှာ ဒီသဘာဝတွေ ခတ်လာတဲ့အခါမှာ ဘယ်သဘာဝက ရုပ်သဘော၊ ဘယ်သဘာဝက နာမ်သဘော ဆိုတာကို သိလာတော့မယ်။ ဒီတော့ အခု မြန်မာနိုင်ငံတော်မှာ ပေါ်ထွက်နေတဲ့ အာနာပါနဲ့ တရားတွေဟာ သဘာဝလေဓာတ်ကနေပြီးတော့ ရုပ်နာမ်ပေါ် အောင် မရှာတတ်ကြသေးပါ။ အဲဒါ သညာဝိညာဏ် ရုပ်နာမ် သာလျှင် ကူးနေကြသေးတယ်။ ဒီတော့ လယ်တီဆရာတော် ဘုရားကြီးတောင်မှ အာနာပါနဲ့လေဓာတ်ကနေပြီး ရုပ်နာမ်ကို အတိအကျမှသိသေးပါ။ ဒီ ရုပ်နာမ်ကို အတိအကျအသေအချာ သိရင် ပြဒါးချုပ်သတ် မီးလုပ်ရပ်မှာ ပေါက်မဲ ပုဂ္ဂိုလ်ခွတ်ပါလို့ အာနာပါနဲ့ပေါက်တဲ့ လယ်တီဆရာတော်ဘုရားကြီး အမိန့်ရှိဘူး ပါတယ်။

ဒါဟာ ဘယ်လောက်သေချာတဲ့စကားလဲ။ အဲဒါ အာနာ ပါနဲ့တရားကို ပေါက်ရောက်တဲ့ လယ်တီဆရာတော်ဘုရားကြီး တောင်မှ ဒီသဘာဝလေဓာတ်ကနေပြီး ထွက်လာတဲ့ရုပ်နာမ်

တရားကို အသေအချာတောင်မှ မတွေ့သွားပါဘဲနဲ့။ အခု နောက်ပုဂ္ဂိုလ်တွေက တွေ့တယ်မြင်တယ်လို့ ချနေတာ ဘယ်မှာ ဟုတ်တော့မှာလဲ။ အဲဒါ သညာဝိညာဏ်က လုပ်ကြံတဲ့ ရုပ်နာမ် တရားတွေကိုသာတွေ့ပြီး ဒါနဲ့ဘဲ အချိန်တွေကုန်နေကြတာဘဲ မဟုတ်လား။

ဒီတော့ ဘာသာရေး မှိုင်းမိနေကြတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေကို တရား ဟောပြောရတာဟာ အင်မတန်မှ ခက်ခဲပါတယ်။ ဒီတော့ သဘာဝရုပ်နာမ်ကို ထုတ်ပြပါဆိုရင်ဘဲ အဲဒါ အခက်အခဲနဲ့ တိုးနေပြီဘဲ မဟုတ်လား။ အခု ဆရာတော်တို့က သဘာဝရုပ် နာမ်ကို ဖွင့်ပြသွားပါမယ်။ ကိုင်း.....ဒါဖြင့်ရင် (ဥပမာ) ဒါဘာလို့ ခေါ်သလဲလို့ မေးရင် အဲဒါ လဘက်ရေပူဂံခေါ်တယ်လို့ ပြော မယ်။ ဒါဟာ နာမပညတ်ဘဲ မဟုတ်လား။ ဒီတော့ နာမပညတ်ကို (၁) ပရမတ်ထောက်ခံတဲ့ နာမပညတ်၊ (၂) ပရမတ်မထောက် ခံတဲ့ နာမပညတ်ဆိုပြီး ၂-မျိုးခွဲလိုက်ပါ။

ဒီတော့ ပရမတ်ထောက်ခံတဲ့ နာမပညတ်ဟာ (ဥပမာ) လဘက်ရေပူဂံကို ကြည့်လိုက်ရင် အဆင်းနဲ့ အကြည် ၂-ပါးဆုံ လိုက်တဲ့အခါမှာ သညာဝိညာဏ်တို့က ဒီလဘက်ရေပူဂံမှာကို သညာအမှတ်လေးချလိုက်တယ်။ ဒီတော့အဆင်းရိပ်မှာကို နာမ ပညတ်လေးဟာရှိနေတယ်။ ဒါကြောင့်ဘယ်သူကဘဲ ခေါ်ခေါ် အမည်အမျိုးမျိုး မထွက်တော့ဘဲ လဘက်ရေပူဂံဆိုတဲ့ အမည် တခုထဲထွက်လာတာဘဲမဟုတ်လား။ ဒါက ပရမတ်ထောက်ခံတဲ့ နာမပညတ်ပါ။ ဒါဟာ အဆင်းပရမတ်လေးထောက်ခံနေတယ်။ ဒီလိုထောက်ခံတဲ့အတွက် အဆင်းနဲ့ အကြည်ဆုံလိုက်တဲ့ အခါမှာ အဆင်းလေးကိုဘဲ အဲဒါ လဘက်ရေပူဂံဆိုပြီးတော့ သွားဆွဲတာ

ဘဲမဟုတ်လား၊ ဒီတော့ထောက်ခံတဲ့ပရမတ်ရှိမှ နာမပညတ်ဟာ ပေါ်လာတယ်။

ထောက်ခံတဲ့ပရမတ်မှမရှိရင် နာမပညတ်ဟာ အတိအကျ အနန္တမပေါ်ပါ (ဥပမာ) ခလေးမရှိတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်က အဲဒါခလေး ခြားပြီး ကင်ပွန်းတတ်သလို ဖြစ်နေမှာဘဲမဟုတ်လား၊ အဲဒါ ထောက်ခံတဲ့ ပရမတ်မှ မရှိရင် နာမပညတ်ဟာ ချလို့မရပါ။ ဒီတော့ ဝဒန္တနဲ့ သုနန္တ ပုဂ္ဂိုလ်တွေရှိပြီးတော့ ဓာတ် ၄-ပါး ဓာတ် ၈-ပါးအရိပ်ဖြစ်တဲ့ ပစ္စုပ္ပန်အရိပ်သားလေးမှာကို သညာ အမှတ်လေးချလိုက်မှ နာမပညတ်ဟာ မပျောက်ပျက်တော့ဘဲ အစဉ်အဆက် ပါသွားတော့မယ်။ ဒီတော့ထောက်ခံတဲ့ပရမတ်မှ မရှိရင် အဲဒါ ပျောက်ပျက်သွားမှာဘဲမဟုတ်လား၊ အခုလဘက် ရေပူခံဆိုရင်ဘဲ အဆင်းပရမတ် ထောက်ခံထားလို့ ဘယ်သူက ဘဲခေါ်ခေါ် မကွဲပြားဘဲ တူနေတာပါ။

ဒီလိုထောက်ခံတဲ့ ပရမတ်ရှိတဲ့ နာမပညတ်ကိုချေမှ ပရမတ် ရုပ်နာမ်ကိုတွေ့မယ်။ ဒီနာမပညတ်မျိုးကို လိုက်ရမယ်။ ဒီလိုမှ မဟုတ်ဘဲနဲ့ ပရမတ်မထောက်ခံတဲ့ နာမပညတ်ကိုလိုက်နေရင် ပရမတ်ရုပ်နာမ် မထွက်တော့ပါ။ ပရမတ်မထောက်ခံတဲ့ နာမ ပညတ်ကျတော့ သုနန္တနဲ့ ဝဒန္တပုဂ္ဂိုလ် အတိတ်နဲ့ အနာဂတ် သာ သွားဆွဲတဲ့သဘောကိုခေါ်တယ်။ (ဥပမာ) မိုးကောင်း ကင်ကြီးမှာ ကိုယ်ရဲ့ စိတ်ဝိညာဏ်နဲ့ ပန်းချီပုံတွေရေးဆွဲလိုက်ပါ။ ရေးဆွဲပြီး မြင်ရဲ့လားလို့ သူများကိုမေးရင် မြင်မှလား မမြင်ပါ။ ကိုယ်ရေးထဲဟာ ကိုယ်ဘဲသိမှာဘဲမဟုတ်လား၊ သူများကမမြင် ခုပါ။ ဒါဟာထောက်ခံတဲ့ပရမတ် မရှိလို့ပါ။ ဒါဟာ ပစ္စုပ္ပန် မထောက်ခံတဲ့ပညတ်တွေပါ။ (၀၁) အတိတ်အနာဂတ် ပေါ် နေတဲ့ပညတ်တွေပါ။

ဒီပညတ်တွေဟာ ထောက်ခံတဲ့ပရမတ်မရှိတဲ့အတွက် သညာဝိညာဏ်လုပ်ကြံတဲ့ ပညတ်တွေပါ။ အဲဒါအတိတ်ကို သညာဏဆွဲပြီး အနာဂတ်ကို ဝိညာဏ်ကလုပ်ကြံနေတယ်။ ဒီလိုကြံပြီးတော့ ဖြစ်နေတဲ့ပညတ်တွေဟာ ထောက်ခံတဲ့ပရမတ်မရှိပါ။ အဲဒီလို နာမပညတ်ကို ၂-မျိုးခွဲလိုက်ပါ။ ခွဲပြီးတော့မှ “သောသတောဝ အဿသတိ၊ သဘောဝ ပဿသတိ” လို့ပြလာတဲ့အတိုင်း ထွက်လေဝင်လေကို မှတ်လာရင် နာမပညတ်လေးဟာ ပေါ်လာတယ်။ ဒါဟာ ပရမတ်ထောက်ခံတဲ့ပညတ်၊ ပရမတ်မထောက်ခံတဲ့ပညတ်ဆိုတာကို ခွဲပြသွားပါမယ်။

ည ဟော စ ဉ် ။

“တိက္ခ ဟာသ၊ ဇေန ဂမ္ဘိ၊ ဉာဏ်လေးလံဖြင့်၊ အခွံကိုခွါ၊ အကာကိုရှား၊ အသားကိုချေ၊ အနှစ်ကိုတေနိုင်မှ၊ သဘာဝ အနတ္တဉာဏ်ထင်မြင်နိုင်သည်၏ အဖြစ်ကို၎င်း” လို့ တရားပိုင် ဓာတ်ပိုင်တဲ့ပုဂ္ဂိုလ်ကြီးတွေ အမိန့်ရှိခဲ့သည့်အတိုင်း အာနာပါန လုပ်ငန်းစဉ်ကိုပင် တကဲ့ကို လုပ်ငန်းစဉ်အနေနဲ့ ဝင်လာနိုင် အောင် မဟာသတိပဋ္ဌာန်ရုပ်နာမ်ပိုင်းဆိုပြီး ၁ လဖွင့်ပြခဲ့ပါပြီ။ ဒီတော့ အခု အာနာပါနပဋ္ဌမတံခါးကို ဖွင့်ရပါတော့မယ်၊ ပဋ္ဌမ တံခါးဆိုတာဟာ နှုတ်ခမ်းဖျားနဲ့ နှာသီးဖျားအရပ်ပါ။ ဒါကို လုပ်ငန်းစဉ်ဖွင့်ရတော့မယ်၊ ဒီတော့ဘယ်လိုလုပ်မလဲ။

“ကထဉ္စ ပန ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု ကာယေ ကာယာနုပဿိ ဝိဟရတိ” လို့ ပဋ္ဌမ အမေးပြုလာတယ်။ ဒီတော့ပဋ္ဌမတံခါးကို ဖွင့်လိုတဲ့ထိုပုဂ္ဂိုလ်ဟာ ပဋ္ဌမဘယ်လိုရှုရမလဲဆိုတာကို အမေးပြု လာတယ်။ နောက်မှ “ဣမ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု အရညဂတောဝါ ရုက္ခမူလဂတောဝါ သုညာဂါရဂတောဝါ” ဆိုပြီးအဖြေထွက် လာတယ်။ ကိုင်းဒီတော့ ထွက်သက် ဝင်သက်ကို ဘယ်လိုလုပ်ရ မလဲလို့မေးပြီး အဖြေထပ်ပြလာတယ်။ ဒီတော့အားထုတ်လိုတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ဟာ တောအရပ်သို့သော်၎င်း၊ သစ်ပင်ရင်းသို့သော်၎င်း၊ ဆိတ်ငြိမ်ရာ ကမ္မဋ္ဌာန်းကျောင်းတိုက်သို့သော်၎င်း ကပ်ရမယ်လို့ ပြလာတယ်။

ဒီတော့ အာနာပါနတရားကို အားထုတ်ရင် ပဋ္ဌမတော အရပ်သို့သော်၎င်း ကပ်ရမယ်၊ ဒုတိယ သစ်ပင်ရင်းသို့သော်၎င်း ကပ်ရမယ်၊ တတိယကျမှ ဆိတ်ငြိမ်ရာ ကမ္မဋ္ဌာန်းကျောင်းတိုက်

သို့သော်၎င်း ကပ်ရမယ်တဲ့။ ဒီတော့ လုပ်ငန်းစဉ်အနေနဲ့ ဘဲမေး ပါမယ်။ ဒီ ၃-ချက်မှာ တခုခုကိုကပ်မလားလို့ မေးရင် ဘယ်လို ပြောမလဲ။ အဲဒါဆိုတဲ ငြိမ်ရာကမ္မဋ္ဌာန်းကျောင်းတိုက်သို့ဘဲ ကပ် မယ်ဆိုပါစို့။ ဒါဖြင့်ဘယ်တော့လာပြီး အားထုတ်မလဲဆိုရင် အဲဒါ မပြောနိုင်ကြသေးပါ။ ဒီတော့ အားမထုတ်နိုင်သေးရင် အဲဒါ ဆုသာတောင်းနေကြပေအုံးတော့။

ဒီတော့ အာနာပါနုလုပ်ငန်းစဉ်မှာ တော တောင် သစ်ပင် ကမ္မဋ္ဌာန်း ကျောင်းတိုက်တခုခုကို ကပ်ပါဆိုတာဟာ ပိဋကတ် တော်က ရွေးချယ်လာတဲ့နေရာဌာနပါ။ ဒီတော့ တောအရပ်သို့ ကပ်တယ်ဆိုတာနဲ့ နိက္ခမဓာတ်တွေဟာကပ်လာပြီ။ အဲဒါဥဒယဗ္ဗ ယဉာဏ်ကြီးကို တွေးတောဆင်ချင်ပြီး ပျက်သဘောကို တွေ့ပြီး တော့ ငါတို့ဟာ ဒီတရားကိုအားထုတ်တော့မှ သံသရာကလွတ် မြောက်တော့မယ်ဆိုတဲ့ နိက္ခမဓာတ်ကြီးဟာပေါ်လာမှတော့သို့ ကပ်နိုင်တယ်။ ဒီတော့ ဥဒယဗ္ဗယဉာဏ်ကြီးကို တကယ်မြင်ရင် အပျက်သဘောကြီးကိုတွေ့ပြီး၊ နိက္ခမဓာတ်ကြီးဟာ ပေါ်လာ တော့တယ်။ ဒါဟာလဲနေပက္ကမ ပညာကြီးတွေ ရှိလာမှ တော တောင်သို့ထက်လို့ ရပါတယ်။ ဒါဟာ တကဲ့ရုပ်တရား နာမ်တရား တွေကို မတွေ့သော်လည်းတဲ တခုခုသောနိက္ခမဓာတ်က ပို့ ပေးလိုက် တာပါ။

ဒီတော့ တောတောင်တွေပေါ် တက်တယ်ဆိုရင်ဘဲ ဘယ်လို အကျိုးတွေ ဖြစ်လာသလဲ။ အခုရုံ ၆-ပါးတွေနဲ့ မတွေ့ရဘော့ ပါ။ ဒီလို အာရုံတွေဟာ ချုပ်ပြီးသွားရင်ဘဲ ဘာဝနာတရား ဟာလဲ ရင့်သန်လာတယ်။ နိက္ခမဓာတ်ကလဲ ရင့်သန်လာတယ်။ နောက်တခါ သစ်ပင်ရင်းသို့ ကပ်၍သော်၎င်း၊ နောက်ဆိတ်

ငြိမ်ရာ ကမ္မဋ္ဌာန်းတိုက်သို့ ကပ်၍သော်၎င်းလို့ ပြလာတဲ့နေရာ တွေကိုလဲ ကပ်ပြီးအားထုတ်လို့ရပါတယ်။ ဒီ ၃-ခုမှာ တခုခုကို ကပ်ရမယ်။ ကပ်ပြီးတော့ “နိဿိဒတိ ပလ္လင်္က” အာဘုဉ်းတို့က ဥဇ္ဇကဿံ ပဏိခဿ ပရိမုခံ သတိ” ဥပထပေတော့” လို့ ဟောကြားလာတဲ့အတိုင်း အားထုတ်ရမယ်။

ဒီတော့ နေရာတခုခုကို ကပ်ပြီးတော့ ငါဖြင့်ရင် အာနာပါန တရားကို အရိုးကြေးကြ အရေခန်းခန်း ပွားများဘော့မယ် ဆိုပြီးတော့....

- (၁) မိမိရဲ့ခန္ဓာကိုယ်ကို ပလ္လင်ဖွဲ့ (၀၁) ထက်ဝက်ဖွဲ့ပြီး ထိုင်ပါ။ အဲဒါ ပုဆစ်တုပ်၍ဖြစ်စေ၊ တင်ပလ္လင်ခေါ်၍ ဖြစ်စေ ထိုင်တာကိုခေါ်တယ်။ ဒါကတချက်။
- (၂) နောက်တခါ မိမိရဲ့ခန္ဓာကိုယ်ကြီးကို ဖြောင့်မတ်စွာ ထားရမယ်။ ဒါက တချက်။
- (၃) နောက်တခါ မိမိရဲ့ခြေပေါ်ကို လက်နှစ်ဖက်ကို ယှက်၍ဖြစ်စေ၊ ထပ်၍ဖြစ်စေ တင်ထားရမယ်။ လက်နှစ်ဖက်ကို ထပ် သည့် အခါမှာ ညာဘက်လက်က အပေါ်က ထားရမယ်။

အဲဒါ ဒီလိုအာနာပါနကို ပွားများသော အချိန်မစေ့မခြင်း လက်ခြေတို့ကို မလှုပ်မယှက် ငြိမ်သက်စွာထားရမယ်။ ဒီလိုထိ ၃-ချက် (၀၁) အင်္ဂါ ၃-ချက်နဲ့ ညီအောင် အားထုတ်ရမယ်။ နိမိတ် မရမခြင်း အားထုတ်ရမယ်။

ဒီတော့ ခန္ဓာကိုယ်ကို ဖြောင့်မတ်စွာ ထားခြင်းဟာ မိမိဟာ ဘာဝနာတရားကို နှိမိတ်မပေါ်မခြင်း၊ အားထုတ်ရမှာဖြစ်ခြင်း၊ ကြောင့် အညောင်းအညာ အကိုက်အခဲတွေ မဖြစ်ဘဲ ထွက်တဲ့ လေနဲ့ ဝင်တဲ့လေဟာ ဖြောင့်မတ်စွာ ဝင်ထွက်သွားလာနိုင် အောင်လို့ ထားရခြင်း ဖြစ်ပါတယ်။ ဒီတော့ လက် ၂-ဖက်ကို ယှက်ပြီးတော့ဘဲထားထား၊ ထပ်ပြီးတော့ဘဲထားထား၊ လက်ျာ လက်က အပေါ်ကထားပြီးထပ်ရမယ်၊ အဲဒီလိုထားပြီး အာနာပါနကို အားထုတ်တဲ့အခါမှာ ခန္ဓာကိုယ်ကြီးကိုလဲ တရားပိုင် ဓာတ်ပိုင်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ကြီးများထံ လှူဒါန်းရမယ်။ အဲဒါ ဘာဘဲ လုပ်လုပ် မလုပ်မယှက်ဘဲ ထားရမယ်။ ဒီတော့ တရားပိုင် ဓာတ်ပိုင် ပုဂ္ဂိုလ်ကြီးများထံ အပ်နှံထားရမယ်။ ဒီ အင်္ဂါ ၃-ချက် အတိုင်း ထို အာနာပါနကို အားထုတ်ရမယ်။

ဒီတော့ မိမိရဲ့ ခန္ဓာကိုယ်ကြီးကိုအပ်ထားလိုက်ကထဲက “နေတံ၊ မမ၊ နေသော ဟမသ္မိ၊ နမေသော အတ္တဘတိ” လို့ ဆိုတဲ့အတိုင်း ငါ ၃ ငါဟာ ပြုတ်ကျပြီး ကမ္မဋ္ဌာန်းဘာဝနာကို တတ်နိုင် သလောက် အချိန်နာရီဖြင့် မလျော့သောအားလုလွှာဖြင့် အား ထုတ်လာရမယ်။ ကိုင်း....အာနာပါနတရားကို အားထုတ်တတ်ပြီ သား၊ ဒီ အင်္ဂါ ၃-ချက်ဘာ (၀၇) ထိ ၃-ချက်ဟာ ဘုရားရှင်ရဲ့ အလိုတော်ကျဖြစ်တဲ့ အင်္ဂါ ၃-ချက် (၀၇) ထိ ၃-ချက်လို့ မှတ်လိုက်ပါ၊ (၀၇) မဟာသတိပဋ္ဌာန်ပါဠိတော်မှာ ဟောကြား ထားတဲ့ ထိ ၃-ချက်ပါ၊ နောက်တခါ ဆရာတော်တို့ကို တရား ပေးတဲ့ ဆရာကြီးတွေက ထပ်ပြီးတော့ ပေးလာပြန်တယ်၊ (၁) အချိန်မှန်ရမယ်၊ (၂) နေရာမြဲရမယ်ဆိုပြီး အင်္ဂါ ၂-ချက် (၀၇) ထိ ၂-ချက်ထပ်ပြီးထည့်ထားတယ်။

ဒီတော့ မိမိဟာ အာနာပါနတရားကို ည ၉-နာရီအချိန် မှန်မှန်ဘုရားရှေ့မှာထိုင်ပြီး အားထုတ်တယ်ဆိုရင်နောက်နေ့တွေ နောက်နေ့တွေလဲ ၉ နာရီအချိန်မှန်မှန် ဘုရားရှေ့မိမိထိုင်နေကျ နေရာမှာဘဲ ထိုင်ပြီးအားထုတ်ရမယ်။ ဘာကြောင့်လဲဆိုတော့ တရားပိုင်ထဲပုဂ္ဂိုလ်ကြီးတွေက အာရုံယူပြီး စောင့်ရှောက်ပေးတဲ့ အခါမှာ အနှောက်အယှက်တွေ ကင်းရှင်းအောင်လို့ ဒီ ၂-ချက် ကိုထည့်ထားရတာပါ။ ဒီတော့ ထိ ၅-ချက် (၀၁) အင်္ဂါ ၅ ချက်ဖြစ်သွားပြီ။ ဒီ ထိ ၅ ချက်နဲ့ညီအောင် အားထုတ်ပါ။ ကိုင်း ဒီသဘာဝတွေကို နောက်တုန်းကလဲ နာယူလာခဲ့ကြတဲ့ အဘွက် နားလည်လောက်ပါပြီ။

ကိုင်းနားလည်ရင် ရှေ့ကိုတက်မယ်။ ဒီတော့ ထိ ၅-ချက်နဲ့ ညီအောင် အာနာပါနတရားကို အားထုတ်ပြီဆိုပါစို့။ ဒီတော့ ထွက်တဲ့ လေလေးထွက်သွားရင် ထွက်သွားတယ်လို့မှတ်၊ ဝင်တဲ့ လေလေးဝင်သွားရင် ဝင်သွားတယ်လို့မှတ်လာရမယ်။ အဲဒါ ထွက်တယ် ဝင်တယ်၊ ထွက်ဘယ် ဝင်တယ်လို့မှတ်နေရမယ်။ ဒါဟာ နှုတ်ခမ်းဖျားနဲ့ နှာသီးဖျားအရပ်မှာ မှတ်နေရမယ်။ ဝိသုဒ္ဓိမဂ်ကြီးက ၁-၂-၃-၄-ဆိုပြီး ၁၀-ထိအောင် မှတ်ရမယ် ဆိုပြီးပြလာပါတယ်။ ဒါဟာ လောကီအာနာပါန ဖြစ်ခြင်း ကြောင့် ဒီဘက်ကို မလိုက်ပါနဲ့။ ဒါကဗျာန်လမ်းဘက်ကိုသွား တာပါ။ ယခုကိုယ်က ရုပ်တရားနာမ်တရား မဂ်ဖိုလ်တရားတွေကို လိုချင်လို့ အားထုတ်တာမဟုတ်လား။ ဒီတော့ ရုပ်တရားနာမ် တရားကိုတွေ့ချင်လို့ အားထုတ်တာဖြစ်ခြင်းကြောင့် ထွက်ဘယ် ဝင်တယ်လို့သာမှတ်ရမယ်။ ဒါဟာလဲကျမ်းဂန်နဲ့ မလွဲပါ။ အဲဒါ “သော သတောဝ အဿသတိ၊ သဒတောဝ ပဿသတိ”လို့ပြ လာတဲ့အတိုင်းပါဘဲ။

ဒီတော့ရုပ်တု၊ ရုံးနာမ်တရားကိုလိုချင်လို့ သညာအမှတ်လေး မြဲအောင် မှတ်တာဖြစ်ခြင်းကြောင့် ထွက်တယ် ဝင်တယ်လို့ မှတ်တာနဲ့ ဘဲရပါတယ်။ ဒါဟာ အမှတ်မမြဲမခြင်းမှတ်ရမယ်။ မိမိကလဲ အမှတ်မြဲ၊ မမြဲကိုမှတ်ထားရမယ်။ အဲဒါနာရီဝက်လောက်မှာကို ငါရဲ့ အမှတ်ဟာ ဘယ်လောက်လွတ်သလဲ။ ဒီလိုလွတ်နေသေးရင် အမှတ်ဟာမမြဲသေးပါ။ ဒီတော့အမှတ်လွတ်တာဟာ ဘေးက အသံတွေကြောင့် အမှတ်လွတ်တာလဲရှိတယ်။ နောက်ပြီးသညာ ဝိညာဏ်ဟာ သိမ်မွေ့တဲ့အတွက် တည်ငြိမ်ဘို့ဟာ မလွယ်ကူပါ။ အဲဒါ သညာဝိညာဏ်က အတိတ်အနာဂတ်တွေကို တွေးကြံပြီး အမှတ်လွတ်တာလဲရှိတယ်။

ဒီတော့ ဘေးက အသံတွေကြောင့် အမှတ်လွတ်တာကိုမဆို လိုပါ။ အဲဒါဘေးက အနှောက်အယှက်အသံတွေမရှိဘဲနဲ့ သညာ ဝိညာဏ်တို့ဟာ ဒီထွက်လေ ဝင်လေမှာ မရပ်တည်ဘဲ။ အဲဒါ သညာက အတိတ်ကိုဆွဲတယ်။ ဝိညာဏ်က အနာဂတ်ကိုတွေးကြံ နေတယ်။ အဲဒီလိုအမှတ်လွတ်တာမျိုးကျတော့ အမှတ်မမြဲသေး ဘူးလို့ ယူလိုက်ပါ။ ဒီတော့ သညာကအတိတ်ကိုမဆွဲရင် ဝိညာဏ် ကလဲ အနာဂတ်ကို မကြံစည်တော့ပါ။ အဲဒါသက်သာလာပြီ။ အဲဒီလိုသညာဝိညာဏ်တို့က အာရုံတွေကို မဆွဲရင် မဘေးကြံရင် သညာအမှတ်လေးဟာ ပြေသာတော့တာဘဲ။

ဒီတော့ သညာဝိညာဏ်ကို သတိတည်းဟူသော ကြိုးနဲ့ တုပ်ပြီး နှုတ်ခမ်းဖျားနဲ့ နှာသီးဖျားအရပ်မှာ သညာအမှတ် လေးနဲ့ ချည်ထားရမယ်။ ဒါကို ဝိသုဒ္ဓိမဂ်ကြီးက နှားငယ်လေး ကို ကြိုးနဲ့ ချည်တိုင်မှာ ချည်ထားတဲ့ဥပမာကို ပြလာပါတယ်။ ဒီတော့ ဒီလိုချည်နှောင်ထားလို့ သညာဝိညာဏ်ဟာ အတိတ်

အနာဂတ်ကိုမဆွဲရင် အဲဒါ အမှတ်မြဲလာပြီ၊ အနှောက်အယှက် ဖြစ်တဲ့ ဘေးကအသံတွေမရှိဘဲနဲ့ သညာဝိညာဏ်ကို သတိတည်း ဟူသောကြိုးနဲ့ နှုတ်ခမ်းဖျားနဲ့ နှာသီးဖျားအရပ်မှာကို သညာ အမှတ်ဖြင့် ချည်ထားတဲ့အခါမှာ မသိသေးဘဲ အတိတ်အနာဂတ် ကို တွေးကြံနေသေးရင် အမှတ်မမြဲသေးပါ၊ အဲဒါ အတိတ် အနာဂတ်ကိုမှ မတွေးကြံတော့ရင် အမှတ်ဟာမြဲနေပြီ။

ဒီတော့ နာရီဝက်လောက်နဲ့ အာနာပါနကို အားထုတ်လို့ မရပါ၊ ဒီတော့ အမှတ်မြဲရုံနဲ့ လဲ နာမပညတ်ဟာ မထင်သေးပါ၊ (ဝါ) မပေါ်သေးပါ၊ ဒီတော့ အမှတ်မြဲရင် နာမပညတ်ဟာ ထင်လာရမယ်၊ ဘယ်လိုထင်သလဲ၊ ထင်လာရင်ဘဲ ၁-နာရီခွဲ ၂-နာရီလောက်ထိအောင် အားထုတ်လာရတော့မယ်၊ ဒီတော့ အမှတ်မြဲရုံတွင်မကတော့ဘဲ ဝိညာဏ်ထဲမှာထင်လာတာကျတော့ အဲဒါကို သတိလို့ ခေါ်တယ်၊ ထင်ပုံကိုပြမယ်၊ (ဥပမာ) ဆရာ တော်တို့ စာပေပရိယတ်ကို သင်လာတဲ့အခါမှာ သဒ္ဒါသင်္ဂြိုဟ် ဘို့ကို အာဂုံဆောင်လာရတယ်၊ ဒါဟာ ပဌမစာကျက်ခါစက တော့ ရသော်လဲ နောက် စာပြန်တဲ့အခါမှာ ပြန်လို့ မရပါ၊ မေ့မေ့နေတယ်၊ ဒီတော့ ဒီစာကို အကြိမ်ကြိမ်အဖန်ဖန် ကျက် မှတ်လုပ်လာရတယ်၊ ဒါဟာ သညာအမှတ်တွေမြဲအောင် လုပ်နေ ဘာဘဲ မဟုတ်လား၊ ဒီတော့မှ သညာအမှတ်လေးဟာ အကြည် ခာတ်မှာကို ထင်လာတော့တယ်၊ ဒီလိုထင်လာမှ ဝိညာဏ်ကြီးက အကြည်ခာတ်မှာထင်နေတဲ့ သညာအမှတ်ကို လာဆွဲတော့တယ်၊ ဒီတော့ အမှတ်လေးတွေများအောင်လုပ်ပြီးတော့ အကြည်ရိပ်ထဲ ဝင်တယ်၊ ဒီတော့မှ အကြည်ရိပ်ထဲကနေ ဝိညာဏ်က ယူလာ တယ်၊ အဲဒီအခါကျတော့မှ စာတွေကို မမေ့တော့ဘဲ ဘယ်နေ

ရာကနေ ရွတ်ရွတ်၊ ရွတ်လို့ရလာပြီ။ မမေ့တော့ပါ။ ဒါက လုပ်ငန်းစဉ်အနေနဲ့ ပြောလိုက်တာပါ။

ဒါကို အတိုနည်းနဲ့ အမျိုးသွီးကြီးတွေကို နားလည်အောင် ပြောရလို့ရှိရင် အဲဒါ သညာအမှတ်လေးမြဲလာရင် ဝိညာဏ်ထဲ ကို စင်ရတော့မယ်။ ဒီလိုလဲ ဝိညာဏ်ထဲမှာလဲ ထင်လာရော ဒီသညာဟာ ဝိညာဏ်ရိပ်မှာသာ ထင်အောင်လုပ်ပေးပြီး ဒီသညာ ဟာ အသက်မရှိတော့ဘဲ ဒီသညာက ပညတ်ရိပ်တွေကို ဖန်ဆင်း လာတော့မယ်။ ဒါဟာ ဆရာတော်တို့ တကယ်အားထုတ်ပြီး မြင်တွေ့သာလို့ ယခုလို အတိအကျနဲ့ ပြောဟောနေတာပါ။ ဒီတော့ ဝိညာဏ်မှာလဲ ထင်လာရော ဒီသညာလေးဟာ ပညတ်ကို မှတ်တဲ့ ပညတ်သဘော သညာလေးဖြစ်သွားပြီ။ ဝိညာဏ်ရိပ်မှာ ထင်နေတာကျတော့ သတိဖြစ်လာပြီ။ ဒီသညာလေးက အဲဒါ ပညတ်ရိပ်ဖြစ်လာမယ်။ ဒီသညာလေးက ပညတ်ရိပ်အနေနဲ့ ပေါ်ပေးရမယ်။ ဒါဖြင့် ဘယ်လိုပေါ်သလဲ၊ အဲဒါ နာမပညတ် လေး ပေါ်လာမယ်။

ဒီတော့ နာမပညတ်လေးဟာ ၅-ပါးသော အကြည်ရိပ်တွေ မှာ ထင်တော့မယ်ဆိုတော့ လျှပ်စစ်များလက်သလို လက်လာ တော့တယ်။ ဒီလိုလဲဖြစ်သာရော အကြည်ရိပ် ၅-ပါးမှာ နာမ ပညတ်လေးဟာ ပေါ်လာတော့မယ်။ ဒါကို သေသေချာချာ ပြောပြမယ်။ ဒီတော့ အခု မျက်စေ့အကြည်ရိပ်မှာ ပဋ္ဌမ ထင် လာမယ်။ နား၊ နှာခေါင်း၊ လျှာ၊ ကိုယ်စသည် အကြည်ရိပ်တွေ မှာ ထင်လို့ မရသေးပါ။ ဘာကြောင့်လဲဆိုတော့ ပရိကမ္မနိမိတ် နှုတ်သေးလို့ မဆွဲနိုင်သေးတာပါ။ အဲဒါ မျက်စေ့အကြည်ရိပ် မှာသာ နာမပညတ်လေးဟာ အရင်ထင်ရသေးတာပါ။ အဲဒါ

အဖြူဝိုင်းလေးပမာ၊ အနီဝိုင်းလေးပမာ၊ ကြယ်ပွင့်ကြယ်ရောင်
လေးပမာ ပေါ်လာတယ်။

ဒါဟာ မမြဲသေးပါ။ ဘာကြောင့်လဲ။ ၅-ပါးသောပသာဒ
တွေက မဆွဲသေးတဲ့ အတွက်ကြောင့် မမြဲသေးတာပါ။ အဲဒါ
ပေါ်လိုက် ပျောက်လိုက်နဲ့ ဖြစ်နေသေးတယ်။ ဒီပညတ်ရိပ်
တွေဟာ သညာလေးပါ။ ဒီသညာလေးကနေ ပေါ်လာတာကို
နိမိတ်ပေါ်တယ်လို့ ခေါ်တယ်။ ဒီသညာလေးကနေ သတိလေး
ကို ဝိညာဏ်ရိပ်ထဲသွင်းပြီး ဒီသညာလေးဟာ ဇာတ်သိမ်းသော်လဲ့
ပညတ်ရိပ်အနေနဲ့ ကျန်နေသေးတယ်။ ဒါဟာ ပရိကမ္မနိမိတ်
နုနယ်သေးတဲ့အတွက် ၅-ပါးသော အကြည်ခတ်တွေထဲဝင်လို့
မရသေးပါ။ မျက်စေ့အကြည်လေးမှာသာ အဖြူဝိုင်းပမာ၊
ကြယ်ပွင့်ကြယ်ရောင်ပမာ ပေါ်နေတော့တယ်။

ဒီတော့ ထွက်လေနဲ့ ဝင်လေဟာ ဘယ်ကိုရောက်သွားသလဲ။
ယခုပြောလိုက်တာက အားထုတ်တတ်အောင်လို့ ပြောနေတာ
ပါ။ ဒီတော့ ထွက်လေဝင်လေကို မှတ်တဲ့အခါမှာ သညာလဲ
ပါတယ်။ ဝိညာဏ်လဲပါတယ်။ အဲဒါ ပစ္စုပ္ပန်အရိပ်မှာ သတိလေး
ဟာ ပါလာတယ်။ ဒီတော့ ထွက်တဲ့လေနဲ့ ဝင်တဲ့လေဟာ ဘာဖြစ်
သွားသလဲ။ ဒီတော့ ထွက်တဲ့လေဟာ ချက်တိုင်ကနေပြီး ထွက်
လာတာဟာ ကမ္မဇဝါယောမာတ်နဲ့အတူ ထွက်လာတယ်။ နှလုံး
အိမ်ကျတော့ စိတ္တဇဝါယောဖြစ်လာတယ်။ ဥဏှောက်ကျတော့
အာဟာရဇဝါယောဖြစ်လာတယ်။ နှုတ်ခမ်းဖျားနဲ့ နှာသီးဖျား
ရောက်လာတော့ ဥတုဇဝါယောဖြစ်ပြီး ချုပ်သွားတယ်။ အဲဒါ
ထွက်တဲ့လေမှာ အကြောင်းတရား ၄-ပါး ပါလာတယ်။

ဝင်တဲ့လေကျဘော့လဲ နှုတ်ခမ်းဖျားနဲ့ နှာသီးဖျားအရပ်က ဥတုဇပထဝီကနေစပြီး ဝင်လာတယ်။ ဥဏှောက်ကျတော့ အာဟာရဇ အာပေါဓာတ် ဖြစ်လာတယ်။ နှလုံးအိမ်ကျတော့ စိတ္တဇ ဝါယောဓာတ် ဖြစ်လာတယ်။ ချက်တိုင်ကျတော့ ကမ္မဇတေဇော ဖြစ်ပြီး ချုပ်သွားတယ်။ ဒါက သိတတေဇောဘက်ကနေပြီး ချုပ်သွားတယ်။ ဝင်တဲ့လေမှာက ရှင်ဓာတ်ပြဋ္ဌာန်းပြီး ထွက်တဲ့လေမှာက နာမ်ဓာတ်ပြဋ္ဌာန်းတယ်။ ဒီတော့ ထွက်လေနဲ့ ဝင်လေမှာကို ရုပ်နဲ့ နာမ်သဘောလေးဟာ ပါလဲတယ်။ ဒီလို ထွက်လေနဲ့ ဝင်လေလေးမှတ်လို့ အမှတ်လဲမြဲပြီ၊ နိမိတ်လဲမြဲပြီ၊ နောက် ဝိညာဏ်ရိပ်မှာလဲ သတိလေးထင်လာရော ဒီထွက်လေဝင်လေဟာ ဒီသတိလေးမှာ ရုပ်နာမ်ရဲ့ ဗျာပါရလေးဟာ ကပ်ပါသွားပြီ။ ဒါဟာ မှထင်ရှားသေးပါ။ သညာလေးသေမှ ထင်ရှားလာမယ်။ ဒီတော့ ဒီသညာသေမှ ရုပ်တရား နာမ်တရားဟာ ပေါ်လာတော့မယ်။ ဒီတော့မှ ထင်ရှားလာတော့မယ်။

ကိုင်း.... သာဓုသာ ခေါ်ကြပါတော့

သာဓု....သာဓု....သာဓု။

ဝါခေါင်လဆုတ် ၁၁-ရက် နေ့ဟောစဉ်

ပုံစံနံပါတ် (၁၈)

ဒီတော့ နာမညတ် ၂-မျိုးရှိကြောင်းကိုကြံ့ပြီ၊ ခရုကပြောထားလိုက်ပါပြီ၊ ဒါမှနားလည်လာမယ်၊ အခုသာသနာတော်ကြီးမှာ အာနာပါနတရားခတ်ကြီးတွေဟာ တက်လာပါပြီ၊ ဒီတော့ ဓမ္မစကြာတရားတော်၊ အနတ္တလက္ခဏသုတ်တရားတော်၊ မဟာသတိပဋ္ဌာန်တရားတော်၊ ဝိသာခါနုလောမ တရားတော်၊ အာနာပါနတရားတော်ကြီးတွေကိုအရင်က မနားကြားဘူးရသေးပါ၊ ယခုဓမ္မစကြာပဋိပတ် သာသနာပြုရိပ်သာကြီးက နားကြားလို့ နားကြားလာကြပြီမဟုတ်လား၊ အရင်ဘုန်းကတော့ ဆရာတော်ကြီးတွေကလဲ အာနာပါနတရားတော်ကို လုပ်ငန်းစဉ်ပေးသော်လည်း အာနာပါနတရားဟာ အင်မတန်မှ ကျယ်ဝန်းတဲ့ အတွက် အကျဉ်းနည်းဖြင့်သာ လုပ်ငန်းစဉ်ပေးကြရတယ်။

အခုမှ တရားပိုင်ခတ်ပိုင်တဲ့ ဆရာတော်ကြီးတွေရဲ့ အမိန့်အတိုင်း အချိန်ကာလရောက်လာလို့ မီးခတ်တွေနဲ့ တကွ လုပ်ငန်းစဉ်ဖွင့်ပြလာရပြီ၊ ကိုင်းအာနာပါနလုပ်ငန်းစဉ်ကို ထိခွဲချက်နဲ့ ညီအောင်ထိုင်ပြီး ထွက်လေ ဝင်လေ ၂-ပါးကို ထွက်တိုင်း ဝင်တိုင်း သညာရဲ့ အမှတ်ဖြင့်ရင် နှုတ်ခမ်းဖျားနဲ့ နှာသီးဖျား အရပ်မှာ အမှတ်ပြုလာတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ဟာ ဝိသုဒ္ဓိမဂ်ကြီးက ယောက်ခတ်နေသောနှားကိုကြိုးနဲ့ ချည်ပြီး ချည်တိုင်မှာ ချည်ထားသလိုဘဲလို့ ဥပမာ ပြလာတယ်၊ ဒီတော့ ထွက်လေ ဝင်လေ ၂-ပါးတို့ရဲ့ ထိခိုက်ရာဖြစ်တဲ့ နှုတ်ခမ်းဖျားအရပ်နဲ့ နှာသီးဖျား

အရပ်မှာ သညာအမှတ်ဖြင့်ရင် စိတ်ဝိညာဏ်ကို မြဲမြန်စွာ ချည်
နှောင်ရမယ် (၀၂) အမြဲမှတ်နေရမယ်။

စိတ်ကို ဘယ်ကိုမှ မထွက်စေနဲ့၊ ထွက်တယ် ဝင်တယ်ဆိုတာ
ကိုဘဲ အမြဲအမှတ်လေးပြုနေရမယ်။ ဒီတော့ သညာဆိုတာက
အတိတ်အာရုံကို အမြဲတန်းဆွဲကိုင်တယ်။ ဒါက နာမပညတ်
သဘောပါ။ ဝိညာဏ်ကျတော့ အနာဂတ်အာရုံကို အမြဲဆွဲကိုင်
တယ်။ ဒါက သဏ္ဌာနပညတ်ပါ။ ဒါဟာ သညာဝိညာဏ်ရဲ့
သဘောပါ။ ဒီလိုအတိတ်အာရုံ၊ အနာဂတ်အာရုံနှောက်ကို ပြေး
သွားနေတာကို ကိုယ်ကကြပ်ကြပ်သတိထားပြီး နှုတ်ခမ်းဖျားနဲ့
နှာသီးဖျားအရပ်မှာ မှတ်လာလို့ နာရီဝက်လောက် မှတ်လာ
ရင် အဲဒါအမှတ်လေးဟာမြဲလာပြီ။ ဒီတော့ နာရီဝက်လောက်
ဆိုတာဟာ ဟင်းဆားမြီးသလောက်သာ ရှိပါသေးတယ်။ ဆရာ
တော်တို့ကျတော့ (၁) နာရီလောက်တောင်မှ အလုပ်လို့
တောင် မစဉ်းစားသေးပါ။ အလုပ်ကိုလုပ်လာမှလဲ ရတယ်။

ဒီတော့ “သော သတောဝ အဿသတိ၊ သတောဝ ပဿ
သတိ” လို့ပြုလာတဲ့အတိုင်း ပဋ္ဌမအားထုတ်ရမယ်။ ဒီတော့
သမ္မေဟ အဋ္ဌကထာကြီးက ပြုလာတဲ့အတိုင်း အနိစ္စကိုမမြင်
အောင်၊ ဒုက္ခကိုမမြင်အောင်၊ အနတ္တတရားကို မမြင်အောင်
အယ်သဘာဝတွေ ဖုံးထားသလဲဆိုတာကို ပြုလာတဲ့အခါမှာ
အနိစ္စတရားကိုမမြင်အောင် ဘာက ဖုံးလွှမ်းထားသလဲ ဆိုတော့
“အနိစ္စလက္ခဏံ တာဝ ဥပယုဒယန္တံ အမနသိကာရာ သန္တတိ
ယာ ပဋိစ္ဆန္တော န ဥပဋ္ဌာတိ” အဲဒါ ရုပ်နာမ်အင်္ဂေတို့က
ဖုံးလွှမ်းထားတယ်။ ကမ္မဇရုပ်တွေမှာလဲ အစဉ်လေးအနေနဲ့
ဖြစ်နေကြတယ်။ ချုပ်တဲ့ရုပ်တွေကချုပ်၊ ဖြစ်ပေါ်တဲ့ရုပ်တွေက

ဖြစ်ပေါ်နေကြတယ်။ အဲဒီလိုသန္တတိအစဉ်ရှိနေ့လို့ အနိစ္စတရားကို မမြင်တာပါလို့ ပြလဲတယ်။

ဒီတော့ အခုရနေတဲ့ ခန္ဓာကောင်ကြီးဟာ အကြောင်းတရား လေးပါးကြောင့် ဖြစ်နေတာပါ။ ဒါဟာ အမိဝမ်းထဲကစပြီး ရုပ်တွေဟာ မြစ်ရေအယဉ်ကြီးပမာ၊ သဲချောင်းကြီးပမာ၊ ဆီမီး လျှံပမာ ဖြစ်တဲ့ရုပ်တွေကဖြစ်။ ပျက်တဲ့ရုပ်တွေက ပျက်နေကြ တယ်။ အဲဒါ သန္တတိအစဉ်ကြီးလို့ ဖြစ်နေတယ်။ ဒါကြောင့် အနိစ္စတရားကို မမြင်တာပါ။ ဒီတော့ အနိစ္စတရားကိုမြင်အောင် ဒီဆက်စပ်နေတဲ့သန္တတိကို ဖြတ်ပစ်ရမယ်။ နောက် ဒုက္ခတရားကို မမြင်အောင် ဘယ်တရားတွေ ဖုံးလွှမ်းထားသလဲဆိုတော့ ‘ဒုက္ခ လက္ခဏံ အဘိဏ္ဍသဗ္ဗင်္ဂိပိဋ္ဌနဿ အမနသိကာရာ ဣရိယာပထေဘိ ပဋိစ္စန္ဒတ္တာ န ဥပဋ္ဌာတိ’ လို့ ပြလာတဲ့အတိုင်း ဒုက္ခတရားကို မမြင်တာဟာ ဣရိယာပုသ်လေးပါးက ဖုံးလွှမ်းထားတယ်။

ဒီတော့ ထိုင်တဲ့အခါမှာ ညောင်းညာလာရင် တဖက်သို့ ပြောင်းပြီး ထိုင်လာပြန်တယ်။ ထိုင်လို့ ညောင်းလာရင် ထပြီး လမ်းလျှောက်ပြန်တယ် အိပ်ပြန်တယ်။ ဒီတော့ ခန္ဓာကိုယ်ကြီးက ဒုက္ခတရားတွေထွက်လာသော်လည်း ဒီဒုက္ခကိုမမြင်အောင် ဣရိယာ ပုသ်တွေက လိုက်ပြီးဖုံးလွှမ်းထားတယ်။ တခုသောဣရိယာပုသ်က တခုသောဣရိယာပုသ်ကို လိုက်ပြောင်းပြီး ဒုက္ခတရားကို ငြိမ်း စေတယ်။ မပြောင်းရွှေ့ဘဲနေရင် ဒုက္ခတရားကို မြင်လာတာ မယ်။ ဒီတော့ ဒုက္ခတရားကိုမြင်အောင် “ဣရိယာပထံ ဝိကော ပေန္နော ဒုက္ခာပညာယတိ” လို့ ပြလာတဲ့အတိုင်း ဒုက္ခတရားကို မြင်အောင် ဣရိယာပုသ်ကို ဖျက်ဆီးပစ်ရမယ်။

နောက်တခါ အနတ္တတရားကို မမြင်တာဟာ ဘယ်တရားတွေ ဖုံးလွှမ်းထားသလဲဆိုရင် “အနတ္တလက္ခဏံ နာနာဓာတုဝိနိဗ္ဗော ဂဿ အမနသိကဿရာ ဃံနေန ပဋိစ္စန္ဓတ္တာ နဥပဋ္ဌာတိ” လို့ ပြလာတယ်။ အဲဒါ ဃနကြီးခံနေတယ်။ ဒီလို ဃနကြီးခံနေလို့ အတ္တကြီးထွက်ပြီး နာမနဲ့ သဏ္ဌာနပညတ် ၂-ပါး ထွက်ပြီးပေါ် နေတု ဖြစ်ခြင်းကြောင့် အနတ္တတရားကိုမထင်တာပါ။ ဒီ အနတ္တ တရားကိုထင်အောင် ဒီ ဃနကြီးကို ချေမှုန်းပစ်ရမယ်။ အနတ္တ တရားဟာ သုဉ်းဆိတ်တဲ့တရားပါ။ အတ္တက မသုဉ်းဆိတ်တဲ့တရား ပါ။ ဒါကြောင့် အနတ္တတရားကို ထင်အောင် ဃနကြီးကိုချေရ မယ်။ ဒါတွေကို ဖျက်ဆီးပစ်လိုက်မှ လက္ခဏာယာဉ် ၃-ပါး ထင်လာမယ်။

ကိုင်း....ထွက်လေဝင်လေကို နှုတ်ခမ်းဖျားနဲ့ နှာသီးဖျား အရပ်မှာထားပြီး သညာရဲ့ အမှတ်နဲ့ မှတ်လာတဲ့ အခါမှာ ဒီသညာဝိညာဏ်ကို မလွှတ်အောင် သတိထားပြီး မှတ်ပါများ လာရင် အမှတ်လေးဟာမြဲလာပြီ။ ဒါဟာ နာရီဝက်လောက် အားထုတ်လာရင်ဘဲ ဖြစ်လာပြီ။ ဒီတော့ နာရီဝက်လောက်နဲ့ ညောင်ညာလာရင် အမှတ်ဟာ မမြဲသေးပါ။ အဲဒါ နာရီဝက် လောက်မှာကို ညောင်းညာလာရင် ထိုင်တာဟာ မဟုတ်သေးပါ။ ဒီတော့ ထိုင်တတ်အောင်ဟာလဲ အလေ့ အကျင့်လေး လုပ်ပေးရ ပါတယ်။ အဲဒါ အောက်က အခင်းတခုခုခင်းပြီးထိုင်ပါ။ ဒီတော့ နာရီဝက် တနားရီမှာကို အညောင်းအညာတွေမရှိရင် အမှတ် လေးဟာ မြဲလာတာဘဲ။ ဒီတော့ စိတ်ဝိညာဏ်ဟာ ဘယ်လောက် တောင် သိမ်မွေ့သလဲ။ ဘေးကအသံတခုခု ကြားလိုက်ရင်ဘဲ အမှတ်လေးဟာ ပျက်သွားတာဘဲ။ ဒီလိုပျက်တာမျိုးကို မဆို

လို့ပါ။ ဘေးကဝိသဘာဝအရံတွေ မရှိဘဲနဲ့ အတိတ်အနာဂတ် ကို ထွက်ဆွဲနေသေးရင် အမှတ်ဟာ မမြဲသေးပါ။

ဒီလိုအတိတ်အရံ၊ အနာဂတ်အာရုံတွေကို မဆွဲတော့မှ အမှတ်ဟာမြဲလာပြီ။ ဒီတော့ညကဟောတဲ့ တရားကိုပြန်ကိုင် လိုက်ပါ။ ဒီတော့သညာရဲ့အမှတ်ဟာ ဝိညာဏ်ရိပ်ထဲကို ဝင် သွားရတယ်။ အဲဒါသတိလေးအနေနဲ့ ဝင်လာတယ်။ သတိပဋ္ဌာန် တရားဆိုတာဟာ ဒီနေရာမှာ သတိလေးဟာ ပါလာပြီ။ သညာကို သတိလို့ ဟောလို့ မရပါ။ ဝိပုလ္လာသတရားထဲမှာ သညာလေး ဟာ လူကြီးလုပ်နေတာဘဲ။ ဒီတော့သညာကို ဘယ်မှာသတိလို့ လုပ်လို့ရမှာလဲ။ ဒီတော့ သတိကို သညာလို့ ချထားကထဲက ဘယ်မှာ ဟုတ်တော့မှာလဲ။ ကိုင်းသညာရဲ့အမှတ်လေး မြဲလာ ကထဲက ဝိညာဏ်ရိပ်ထဲကို ဝင်သွားတယ်။ သညာအနေနဲ့ မဝင် နိုင်ပါ။ သတိအနေနဲ့ သာ ဝင်လို့ ရပါတယ်။

ထို့ကြောင့် မဟာသတိပဋ္ဌာန်တရားတော်မှာ “ယာဝဒေဝ ဥာဏမတ္တာယ ပဋိဿတိမတ္တာယ အနိဿိတောစ ဝိဟရတိ။ နာ ကိဉ္စိ သောကေ ဥပါဒိယတိ” လို့ ပြုလာပါတယ်။ ဒီတော့သတိ လေးပေါ်လာမှ သညာလေးက ပညတ်ရိပ်ကို သွားဆွဲတာပါ။ ဒါကို ဟိုနေ့ကဟောစဉ်မှာ လဘက်ပေပုဂံကို ရှေ့မှာချပြီးဟော ကြားခဲ့ပါပြီ။ ဒီတော့နှလုံးအိမ်ထဲမှာ သတိလေးဟာ အစဉ်ရှိ နေတယ်။ ဒီတော့အားထုတ်တဲ့ပုဂ္ဂိုလ်တွေမှာ အစဉ်ရှိနေတယ်။ အားမထုတ်တဲ့သူတွေမှာသာ မရှိတာပါ။ ကိုင်းဒီတော့ အမှတ် လေးမြဲလာရင်ဘဲ။ ဝိညာဏ်ထဲဝင်သွားတာနဲ့ သတိလေးဖြစ် လာပြီ။

ဒီတော့ ဝိပုလ္လာသဆိုတဲ့သညာလေးက ပညတ်ရိပ်အနေနဲ့ ကျန်နေသေးတယ်။ အဲဒါသညာလေးက ပညတ်ရိပ်အနေနဲ့ ပြ

လာဘော့မယ်၊ ဒီတော့ နိမိတ်တွေအနေနဲ့ ပေါ်ရဘော့မယ်၊
ဘယ်သူ့ဘဲ အားထုတ်အားထုတ် ပေါ်လာမှာဘဲ၊ ပါရမီရှိလို့၊
မရှိလို့မဟုတ်ပါ။ အားထုတ်နိုင်ရင်ပေါ်မှာဘဲ၊ ဒီတော့သညာ
အမှတ်လေးလဲမြဲလာရာ ဝိညာဏ်ရိပ်ထဲကို သတိလေးအနေနဲ့
ဝင်ပြီး သညာက ပညတ်ရိပ်အနေနဲ့ ကျန်နေတယ်၊ ဒီပညတ်ရိပ်
သေးဟာ မျက်စေ့အကြည်လေးမှာကို လျှပ်စစ်မျှားပြက်သလို
ခ-ရက် ၂-ရက်လောက် ဖြစ်ပြီးတော့ နောက်တော့ မျက်စေ့
အကြည်မှာကို အဖို့ဝိုင်းပမာ၊ အနီဝိုင်းပမာ၊ ကြယ်ပွင့်ကြယ်
ရောင်လေးပမာ ထင်လာတော့တယ်၊ ဒါဟာသညာရဲ့အမေ့
ဖြစ်တဲ့ ပညတ်ရိပ်လေးပါ။

ဒီနိမိတ်လေးဟာ မမြဲသေးပါ၊ ဘာကြောင့်လဲဆိုတော့ ၅ပါး
သော အကြည်ခတ်တွေက မဆွဲနိုင်သေးလို့ပါ၊ အဲဒါတခါ
တလေတော့လဲ နီးလာလိုက်၊ တခါတလေတော့လဲဝေးသွားလိုက်
ကြီးလိုက်၊ သေးလိုက်နဲ့အထက်ဘက်လိုက်၊ အောက်ဆင်းပြေး
လိုက်၊ တခါတလေ ပျောက်သွားလိုက်နဲ့ ဖြစ်နေသေးတယ်။
ဒါဟာပရိကမ္မဘာဝနာ နှုတ်သေးလို့ပါ ဒီလိုထင်လာတဲ့ပညတ်
ရိပ်တွေကို ရုပ်နာမ်ကူးလို့ရမလား၊ ဒီပညတ်ရိပ်ဟာ ပရမတ်
မထောက်ခံတဲ့ နာမပညတ်ရိပ်ထဲကို သွင်းရမယ်၊ ဒီပညတ်နိမိတ်
တွေကို ရုပ်နာမ်ကူးမလား၊ မကူးရသေးပါ၊ ဘာကြောင့်လဲ၊
ပရမတ်မထောက်ခံတဲ့ ပညတ်တွေမို့လို့ပါ၊ ဒါဟာ သညာ
ဝိပ္ပလ္လာသတရားကဖြစ်လာတဲ့ နိမိတ်တွေဖြစ်ခြင်းကြောင့် သူ့မှာ
ထောက်ခံတဲ့ပရမတ်မရှိပါ၊ ဒါကြောင့် ရုပ်နာမ်ကူးလို့ မရပါ။

အဲဒါ ဥပမာ ... ကောင်းကင်ပြင်မှာ - ရေပြင်မှာ စာတွေ
ရေးသားတဲ့အခါမှာ မိမိရေးတဲ့စာကို မိမိကသာသိပြီး သူများက

မသိသလိုဘဲ၊ အခုလဲ ထောက်ခံတဲ့ ပစ္စုပ္ပန်ပရမတ်မရှိလို့ပါ။ အဲဒါ အတိတ်၊အနာဂတ် ၂-ခု ပေါင်းနေတာဘဲရှိတယ်။ ပစ္စုပ္ပန် မှာ မချနိုင်တဲ့အတွက် ပရမတ်မထောက်ခံတဲ့ ပညတ်ပါ။ ပစ္စုပ္ပန် အဆင်းလေးမှာ ချနိုင်လာမှ (ဝါ) သနအစိုင်အခဲကြီးမှာ ချနိုင် လာမှ ပရမတ်ထောက်ခံတဲ့ ပညတ်လို့မှတ်ပါ။ ဒီတော့ အခုထင် နေတဲ့ ပညတ်ရိပ်ကို ရုပ်နာမ်ကူးလို့ရမလား၊ မရပါ။ ဒီတော့ ဒီပညတ်ဟာ ထောက်ခံတဲ့ ပရမတ်မရှိလို့ပါ။ ဒီတော့ အခု အာနာပါနတရားကို အားထုတ်နေတဲ့သူတွေမှန်ရင် ဒီပညတ်ရိပ် တွေကနေပြီး ရုပ်နာမ်ကူးနေကြတာဘဲ။ ဒါဟာ ကိုယ်တွေ့ဖြစ် လာခဲ့ဘူးလို့ ပြောနေတာပါ။ အခုနည်းစုံအားထုတ်လာလို့ ပြောနေတာပါ။

ဒီတော့ နယ်လှည့်ဓမ္မကထိကတွေ နယ်ကိုရောက်သွားတဲ့အခါ မှာ လောကီအာနာပါန၊ လောကုတ္တရာ အာနာပါနဆိုပြီး ခွဲဟောပါ။ အဲဒါ အင်းဆေး-မွှော်-စမ-ဂါထာ-မန္တန်-ဈာန်တွေ ရအောင် အားထုတ်တာက လောကီအာနာပါနတရားပါ။ ရုပ် တရား-နာမ်တရား-မဂ်တရား-ဖိုလ်တရားကို သွားမဲ့ အာနာပါန တရားကျတော့ လောကုတ္တရာ အာနာပါနတရားပါ။ ဒီတော့ လောကီ အင်း ဆေး-မွှော်-စမ-မန္တန်-ဂါထာ ဆရာတွေဟာလဲ အာနာပါနတရားကို အားထုတ်ရတာဘဲ။ ဒါမှ တန်ခိုးတွေကြီး လာပြီးတော့ အင်း ဆေး-မွှော်-စမတွေကိုရပြီး အဲဒါ မွှော်ဆရာ ကြီးဖြစ်လာတော့တယ်။ မွှော်ဆိုတဲ့ပုဒ်ကိုခွဲရင် ဟထိုးက ရှမ်း ဘာသာဘက်ကို လိုက်သွားလို့ပါ။ မြန်မာလိုက မောလို့ရတယ်။ မောဆိုတာကို ပုဒ်ခွဲရင် မောဟဖုံးလွှမ်းတာဘဲ မဟုတ်လား။ အဲဒါ အင်း ဆေး-မွှော်-စမတွေနဲ့ ပညတ်ရိပ်တွေကနေ ဖုံးလွှမ်း ကားတာပါ။

ဒီပညတ်ရိပ်တွေဟာ အဖြူဝိုင်း၊ အနီဝိုင်းပမာ ထင်လာတဲ့ ပညတ်ရိပ်တွေကနေပြီး သွက်လာတာပါ။ ဒီပညတ်ရိပ်တွေကနေ ကူးတဲ့ အာနာပါနကျတော့ လောကီအာနာပါနလို့ ခေါ်တယ်။ အဲဒါ အဝါဝိုင်းလေး၊ အဖြူဝိုင်းလေးလို့ နိမိတ်ရလာရင်ဘဲ ၈-၈ ၁၀-၀ အက္ခရာတွေရေးပြီး ဒီဟာကိုသာကြည့်ပြီး မင်းမျက်စေ့ထဲ သွင်းတော့မယ်ဆိုပြီး လောကီဆရာကြီးတွေက သွင်းပေးလိုက်တာတယ်။ ဒါဟာလဲ အာနာပါနအရိပ်ရှိမှ သွင်းလို့ ရပါတယ်။ အဲဒီ အနေနဲ့သာ တရားကို အားထုတ်နေကြတော့တယ်။ ဒီကနေသာ ရုပ်နာမ်ကူးနေကြတော့တယ်။

ဒီတော့ ဒီပညတ်နိမိတ်တွေကို လောကီထဲထည့်ရင် စက်လှည့်ပြီး ထည့်ရပါတယ်။ သူ့ထက်တခါ အောက်တန်းကိုခုရင် အဲဒါတော့လုံးကစားနေသလိုဘဲ ရှိနေသေးတယ်။ ဒါကြောင့် ရုပ်နာမ်ကူးလို့ မရပါ။ ကိုင်း....ရုပ်နာမ်ကူးနိုင်တဲ့ ပရမတ်ထောက်ခံတဲ့ ပညတ်ရိပ်ကို ရှာရမယ်။ ယခုပြောလိုက်တာက လောကီအာနာပါနတွေကို နားလည်သွားအောင် ပဋ္ဌမထုတ်ပြလိုက်တာပါ။ ကိုင်း....ပရမတ်ထောက်ခံတဲ့ ပညတ်ကိုတင်ပြမယ်။ မနေ့က ပြောလာခဲ့တဲ့ လဘက်ရေပုဂ္ဂလို့ခေါ်တဲ့ နာမပညတ်လေးဟာ အဆင်းပရမတ်လေး ထောက်ခံနေတယ်။ ဒါဟာ သင်္ခတပရမတ်ပါ။ ဒါကိုပုံစံမှာ ထုတ်ပြသားပါတယ်။ အဲဒါ ရူပသညာ၊ သဒ္ဓသညာ၊ ဂန္ဓသညာ၊ ရသသညာ၊ ဖေါဋ္ဌဗ္ဗသညာ ဆိုပြီး သညာ ၅-လုံးကို ထုတ်ပြလာပါတယ်။ သူ့ကိုအစင် သဘောတရားက ပြလာတယ်။

နောက်စက္ခုသညာ၊ သောတသညာ၊ သာနသညာ၊ ဇိဝှါသညာ၊ ကာယသညာ ဒါက အထွက်သဘောသညာ ၅-လုံးပါ။

ဒီတော့ အဆင်းလို့မှတ်လာတဲ့သညာဟာ ဒီအဆင်းမှာ အမြဲရှိနေတယ်။ သညာကားအစဉ်၊ ဝိညာဏ်ကအမြင်၊ ဒိဋ္ဌိကအစွဲဆိုပြီး ရှိနေတယ်။ ဒီတော့အဆင်းမှာရှိနေတဲ့သညာနဲ့ အကြည်မှာ ရှိတဲ့သညာတို့ဟာဆုံလိုက်တယ်။ ဒါကို “စက္ခုစ ပဋိစ္စ ရူပေစ ဥပ္ပဇ္ဇတိ စက္ခုဝိညာဏံ” လို့ပြလာတာပါ။ ဒီတော့ ၂ ပါးလဲ ဆုံလိုက်ရော အဆင်းမှာရှိတဲ့သညာက အတိတ်ကိုဆွဲတယ်။ အနာဂတ်မှာရှိတဲ့သညာက အနာဂတ်ကိုတွေးကြံတယ်။ ဒီတော့ အဆင်းမှာလဲ သညာလေးဟာ ထင်ရှားရှိနေတယ်။ အကြည် ဓာတ်မှာလဲ ထင်ရှားစွာရှိနေတယ်။

ဒီကနေပရမတ်သဘော သညာလေးဟာ ပေါ်ရတော့မယ်။ ဒီတော့ ထွက်ဘယ်ဝင်ဘယ်ဆိုတာကို အမှတ်ပြုနေတယ်။ ဒီတော့ ဘယ်ဟာက အာရုံသဘောသညာလဲ၊ ဘယ်ဟာက အာရမ္မဏ်က သညာလဲ၊ ဒီတော့ထွက်တယ် ဝင်တယ်ဆိုတာဟာ စိတ်ဝိညာဏ် ကလုပ်ကြံနေတာမဟုတ်ပါ။ သူ့သဘာဝအတိုင်းဖြစ်နေတာပါ။ ဒီတော့ထွက်တယ်ဆိုတာဟာ နှုတ်ခမ်းဖျားကို ထိပြီးထွက်သွားတယ်။ ဒါကိုရူပါရုံထဲသွင်းမလား၊ သွင်းလို့ မရပါ။ အဲဒါဖေါဋ္ဌဗ္ဗာ ရုံထဲသာသွင်းရမယ်။ ဒီတော့ ထိတာကို မှတ်လိုက်တာသည်ပင် အရပ်အနေနဲ့ ပြောမယ်ဆိုရင်စိတ်ဝိညာဏ်က မှတ်တယ်လို့ ပြောမယ်။ သဘာဝအနေနဲ့ ပြောရရင် ကာယပသာဒ အကြည်က မှတ်နေတာပါ။

ဒီတော့ထိလာတာဟာ ဖေါဋ္ဌဗ္ဗာရုံထဲမဟုတ်လား၊ မှတ်လာတာက ကာယပသာဒအကြည်ပါ။ ဒီတော့ထွက်တယ်ဆိုတာ သည်ပင် ဒီ ၂ ပါးဘဲရှိနေတာဘဲမဟုတ်လား၊ ဝင်တယ်ဆိုတာဟာလဲ နှာသီးဖျားမှာရှိတဲ့ ဖေါဋ္ဌဗ္ဗသညာကထောက်ခံနေတယ်။

ကဿပသာဒသညာလေးက မှတ်နေတယ်။ အဲဒါ ၂-ပါးပေါင်း ပြီးဖြစ်နေတာဘဲမဟုတ်လား။ ဒီတော့ “စက္ခုစ ပဋိစ္စ ရှုပစ ဥပ္ပဇ္ဇတိ စက္ခုပညာဏံ” ဆိုတဲ့ပါဠိတော်အတိုင်း လာဝင်နေပြီ။ ထွက်လေဟာ နှုတ်ခမ်းဖျားမှထိနေတာက ဖေါဋ္ဌဗ္ဗသညာလေး လာပေါ်တယ်။ နောက်ကဿပသာဒ သညာကမှတ်တယ်။ ဝင်လေကျတော့လဲ နှာသီးဖျားမှာ ထိနေတာက ဖေါဋ္ဌဗ္ဗသညာ၊ မှတ်နေတာက ကဿပသာဒသညာပါ။ ဒါဟာပရမတ်ထောက် ခံတဲ့ပညတ်ဘဲမဟုတ်လား။

ဒီ ၂-ပါးကို ရှုပါများလာတော့ ဝိညာဏ်ရိပ်ထဲမှာသပ္ပဋိသ သညာဟာ ငင်နေပြီ။ ဒီလိုရှုမှတ်ပါများလာလို့ ရှိရင် ဒီသညာက နေ နိမိတ်ပေါ်ရတော့မယ်။ အဲဒါ အဖြူဝိုင်းတွေ၊ အနီဝိုင်းတွေ၊ ကြယ်ပွင့်ကြယ်ရောင်တွေလို လာပေါ်လို့ မရပါ။ အဲဒါသဘာဝ အတိုင်းပေါ်ရမယ်။ ကိုင်းသဘာဝအတိုင်းပေါ်စမ်းပါ။ ၂ ပါး ဆုံလိုက်တော့ သပ္ပဋိသသညာကလဲ ဝိညာဏ်ကြီးထဲကို သတိ လေးအနေနဲ့ လဲငင်သွားရော အဆင်းသညာ၊ အကြည်သညာ တွေဟာ ချုပ်ပြီး ဒီကနေ ပညတ် နိမိတ်တွေပေါ်ရမယ်။ ပေါ်လိုက် စမ်း။ ပညတ်ကတော့ ရှိရအုံးမှာဘဲ ဘာကြောင့်လဲ။ ဃနကိုရှုနေ တာ ဖြစ်ခြင်းကြောင့်ပါ။ ကိုင်း နိမိတ်ဘယ်လိုပေါ်မလဲ။ ဒီပညတ် ရိပ်လေးကနေ နိမိတ်ပေါ်ရတော့မယ်။ အဲဒါ ပရမတ်ထောက်ခံတဲ့ ပညတ်ပေါ်ရမယ်။

ဒါကိုပြောပြမယ်။ ဒီတော့ ထွက်လေ ငင်လေလဲ မြဲလားရော နုလခတ်လေးဟာ အပ်ချည်မျှင်လေးပမာ နှုတ်ခမ်းဖျားနဲ့ နှာသီး ဖျားအရပ်မှားကို ထွက်လိုက်ဝင်လိုက်နဲ့ နာမပညတ် သဏ္ဌာန ပညတ်ရိပ်အနေနဲ့ လာပေါ်နေပြီ။ ဒါမှ သဘာဝအတိုင်း ပေါ် သတာပါ။ ဒီတော့ အစပဋ္ဌမ ပေါ်ကာစကထော့ လူကြီးများ

ဆွဲနေသလို၊ မီးရထားကြီး မောင်းနေသလို ကြမ်းထန်းစွာ ပေါ်လာမယ်၊ နောက်တော့မှ တပြေးဖြေးသိမ်မွေ့ပြီး အပ်ချည် မျှင်လေးပမာ၊ ဖန်ချောင်းလေးပမာ ပေါ်လာမယ် ဒါမှ နိမိတ် အမှန်ပါ။ ဒီတော့ ထွက်လေဝင်လေ ၂ ပါးလုံး ဒီ နိမိတ်အတိုင်း ရလာမှ ကောင်းတယ်၊ တချို့မှာ ထွက်တဲ့လေမှာသာထင်တယ်၊ ဝင်တဲ့လေမှာမထင်ပါ။ ဒီတော့ ထွက်လေရာဝင်လေပါ ထင် လာမှ ကောင်းတယ်၊ ဒါမှ သဘာဝအတိုင်း ကာယပသာဒ သညာနဲ့ ဖေါဋ္ဌဗ္ဗသညာ၊ ပထဝီကပေါ်လာတဲ့ ပညတ်ဖြစ်ခြင်း ကြောင့် သဘာဝမှန်လာပြီ ဒီ ပညတ်ရိပ်လေးကိုမှ ရုပ်နာမ် ကူးရမယ်။

ဒီပညတ်ရိပ်ကို လိုက်လာမှ မီးခတ်တွေကို တွေ့လာမယ်၊ မီးခတ်တွေကိုတွေ့လာမှ ရုပ်နာမ်ကို လာတွေ့မယ်၊ ဒီလမ်း အတိုင်းတက်သွားရင် မလွဲတော့ပါ။ အဲဒါ သဘာဝအတိုင်း ပေါ်တာဖြစ်ခြင်းကြောင့်မလွဲတော့ပါ။ အင်း ဆေး မှော် စမတွေ့ ကနေလာတဲ့ အာနာပါနကျတော့ စိတ်ဝိညာဏ်က ပေါ်လာတဲ့ နိမိတ်တွေပါ။ အဲဒါ သဘာဝအတိုင်း မဟုတ်ပါ။ ဒါကြောင့် အဲဒီသဘာဝတွေနောက်ကို မလိုက်ပါနဲ့၊ ကိုယ်က အားထုတ် လာလို့ သဘာဝအတိုင်းပေါ်လာမှ အမှန်ဖြစ်ပါတယ်၊ ကိုင်း လေကြောင်းနိမိတ်လေး ထင်လာပြီဆိုရင် ဒီလေကြောင်းနိမိတ် လေးကနေ ရုပ်နာမ်ကို ကူးရမယ်၊ ဒီတော့ သညာ ၂-လုံးကနေ မှတ်ပြီးထင်လာတဲ့ဟာကို ဝိညာဏ်ကြီးထဲကို သတိလေးအနေနဲ့ ဝင်ပြီးသွားတာနဲ့ ဒီ သညာလေး ၂-လုံးဟာ ဇာတ်သိမ်းပြီး ဒီ သညာလေးကနေ ပညတ်နိမိတ်ပေါ်ဆိုတော့ ပရမတ်ထောက် ခံတဲ့ လေကြောင်းနိမိတ်လေးပေါ်လာပြီ မဟုတ်လား၊ ဒီကနေမှ ရုပ်နာမ်ကို ကူးရမယ်။

ည ဟော စ ဉ် ။

အာနာပါနဿတိ ဘိက္ခုဝေ ဘာဝိတာ ဗဟုလိကတာ
စက္ကာရော သထိပဋ္ဌာနာ ပရိပူရေန္တိ၊ စက္ကာရော သထိပဋ္ဌာနာ
ဘာဝိတာ ဗဟုလိကတာ သတ္တဗောဇ္ဈင်္ဂါ ပရိပူရေန္တိ၊ သတ္တ
ဗောဇ္ဈင်္ဂါ ဘာဝိတာ ဗဟုလိကတာ ဝိဇ္ဇာဝိမုတ္တိညာဏဒဿနာ
ပရိပူရေန္တိ။

လို့ဟောကြားလာတဲ့ ပါဠိတော်အတိုင်း ယခုတက်ပြီးလာ
တဲ့ ဒီ ပါဠိတော်အတိုင်း အခြေခံထားပြီး တက်ပြလာပါပြီ၊ ယခု
ပြလာတဲ့ အာနာပါနတရားတော်ကြီးဟာ ရုပ်နာမ်တရားကို
တက်မဲ့ အာနာပါနတရားတော်ကြီးပါ။ ဒီတော့ ဒီလိုရုပ်နာမ်
တရားကို အခြေခံထားဘဲ ဖွင့်နေတဲ့ အာနာပါနတရားတွေ
ဟာလဲ အများကြီးရှိပါတယ်၊ ယခုပြလာတာက ရုပ်နာမ်
တရားကို အခြေခံထားပြီး ပြလာတဲ့ အာနာပါနတရားကြီးပါ။
ဒီတော့ ပါဠိတော်အတိုင်း “သော သတောဝ အဿသတိ၊
သတောဝ ပဿသတိ” လို့ ပဋ္ဌမတံခါးကို ယခုဖွင့်ပြလာတာပါ။

ဒီတော့ ဒီမဟာသထိပဋ္ဌာန် တရားတော်ကြီးကို ကုရုတိုင်း
ကမ္မာသမ္ပုနိဂုံးရွာကို မာဂဏ္ဍိယ ပုဏ္ဏားလင်မယားကို ချတ်
တုံးက တခါကြုံတယ်၊ အဲဒီ အခါတုန်းကလဲ ဒီမဟာသထိပဋ္ဌာန်
တရားကို မဟောသေးပါ။ နောက် ကောသမ္ဘိပြည်မှာ ရှိတဲ့
ကောသမ္ဘိပြည် သူဌေးတို့က ကျောင်းဆောက်လှူဒါန်းတဲ့ အခါ
မှာလဲ ဘုရားရှင် ကျောင်းအလှူခံကြတော်မူသယ်၊ ဒီအခါမှာလဲ
တရားမဟောသေးပါ။ နောက်ဘုရားရှင် ဝါတော် ၂၀-မြောက်မှ

ကိုယ်တော်တိုင်ကြံပြီး ဒီမဟာသတိပဋ္ဌာန် တရားတော်ကြီးကို
မဟာကြားတော်မူပါတယ်။

ဒီတော့ ဒီမဟာသတိပဋ္ဌာန်တရားတော်ကြီးကို အသေးစိတ်
ဖွင့်ပြလာခဲ့တာဟာ အခုပဋ္ဌမတံခါးကို ရောက်လာပါပြီ။ မနေ့က
“သော သတောဝ အဿသတိ၊ သတောဝ၊ ပဿသတိ” ရဲ့
လုပ်ငန်းစဉ်ကို တင်ဆက်ပြလိုက်ပြီ။ ဒီနေ့ပညတ်နိမိတ်ပေါ်တယ်
ဆိုတာ ဘယ်လိုလဲ ဆိုတာကို ဖော်ပြသွားမယ်။ ဒီတော့ဓမ္မတာ
ဒါန၊ သီလ၊ ဘာဝနာတရားတွေနဲ့ သာ ပျော်မွေ့ နေကြသေး
တယ်။ မိမိအတွက်ဖြစ်တဲ့ သာသနာတရားအလုပ်တွေကို ကြိုးစား
အားမထုတ်ကြသေးဘူး။ ဒီတော့ ‘အတ္တဘဟိ အတ္တနော နာထော’
လို့ ပြလာတဲ့ အတိုင်း ဘုရားရှင်က ကိုယ် အကျိုး ကိုယ်အတွက်
သာလျှင် အားကိုး အားထားစရာ ဖြစ်တယ်လို့ ပြလာတယ်။
ဒါကြောင့် ကိုယ် အကျိုးအတွက်သာ ကိုယ်ရှာရမှာဘဲ မဟုတ်
လား။

ဒီတော့ ပညတ်ရိပ်ခဘူ ဘယ်လိုပေါ်သလဲဆိုတာကို အနည်း
ငယ်ဖွင့်ပြောမယ်။ အာရုံပြုပြီး နာကြားကြ ပေတော့ “တိက္ခ
ဟာသ၊ ဇဝန ဂမ္ဘီ၊ ဥာဏ်လေးလို့ဖြင့်၊ အခွံကိုခွံ၊ အကောကို
ရှား၊ အသားကိုချေ၊ အနှစ်ကိုတေနိုင်မှ၊ သဘာဝအနုတ္တဉာဏ်
ထင်မြင်နိုင်တည်၏ အဖြစ်ကို၎င်း” ဒီတော့ပြော ပြမယ်။ နောက်
တုဲက သဘာဝနည်းကို ပြန်ကိုင်ပါ။ ဒီတော့ အဆင်း အကြည်
အမြင် အသိ ဒီ ၄-ပါး ပေါင်းရင် သိမှုပေါ်တယ်လို့ ပြောခဲ့တယ်
မဟုတ်လား။ ဒါက ပရမတ် သဘာဝ ၄-ချက်ထွက်ပုံကို ဝေဖန်
ပြတာပါ။ ပညတ်ရိပ်ကျတော့ ဘယ်လိုသဘာဝလဲ ပြောပြမယ်။

၄ ပါးပေါင်းဆုံလိုက်တော့ သိမှုပေါ်တယ်။ ဒါဖြင့်ရင် မျက်စေ့၊ မှိတ်ပြီး ကြည့်ရင် မြင်မှုပေါ်မလား၊ မပေါ်ပါ။ (၀၇) မမြင်ပါ။ ဘာကြောင့်မမြင်သလဲ မျက်စေ့၊ မှိတ်ထားလို့ပါ။

(၀၇) အဆင်းနဲ့အကြည် မဆုံရလို့ မမြင်တာပါ။ ဒီတော့ မျက်စေ့၊ မှိတ်ထားတဲ့အခါမှာလဲ ဖွင့်ကြည့်သလိုမြင် နေရတာကို ပညတ်ရိပ်ထင်တယ်လို့ ပြောတာပါ။ ယခုဒီပဋ္ဌမတံခါးက ဒီပညတ် ရိပ်မျိုးကို မကိုင်သေးပါ။ ဒုတိယတံခါး၊ တတိယတံခါး၊ စတုတ္ထ တံခါးတို့ကျမှ ကိုင်မယ်။ ယခု ပဋ္ဌမတံခါးက ဒီပညတ်ရိပ်ကို ကိုင်လို့မရသေးပါ။ ဒီတော့ အဆင်း အကြည် အမြင် အသိ ဒီ ၄-ပါးဆုံတဲ့ သဘာဝကို ဥပမာပြောပြမယ်။ ဥပမာ....ကြေးမုံ ပြင်ကြီးမှာကိုယ်ရဲ့ သဏ္ဌာန်သွားရပ်လိုက်တဲ့ အခါမှာ ဒီကြေး မုံပြင်အကြည်ထဲမှာ ကိုယ်ရဲ့အသွင်ရိပ်ဟာ သွားမှထင်ဘူး လား။ ဒီတော့ ကြေးမုံ ပြင်က ၆-ပါးသော အကြည်ခတ်နဲ့ တူတယ်။ သွားရပ်လိုက်တဲ့ ကိုယ်ရဲ့သဏ္ဌာန်က ၆-ပါးသော အာရုံနဲ့ တူတယ်။ သညာဝိညာဏ်က ကြေးမုံပြင်ကြီးမှာ ပေါ် လာတဲ့ အသွင်ရိပ်ကို ထင်ရှားအောင်လုပ်ပေးတဲ့ သဘောနဲ့ တူတယ်။

ဒီတော့ ဒါက အတိတ်ကို သညာကဆွဲပြီး သွင်းပေးရတယ်။ အဲဒါ ထင်ရှားလာအောင် (၀၇) ရုပ်ဘဲ၊ ဘာဘဲနာမ်ဘဲ၊ ဆိုတာကို ထင်ရှား လာအောင် လုပ်ပေးရတယ်။ ဝိညာဏ်ကြီး ကျတော့ အဲဒါ ဣဋ္ဌ၊ အနိဋ္ဌတွေကို ထင်စေပြီး မဖြစ်ရသေးတဲ့ သဘာဝ တွေကိုပါ တွေးကြံပြီးတော့ ယူလာရတယ်။ ဒါမှ မိမိရဲ့ ရုပ်ပုံကြီး ဟာ ကြေးမုံပြင်ကြီးမှာ ထင်လာတာပါ။ ယခုပြလာတဲ့ ဥပမာ

အတိုင်းလိုက်၍ ထွက်တဲ့လေနဲ့၊ ဓင်တဲ့လေကို ရှုမှတ်ပါများလာ
တော့ နှာသီးဖျားနဲ့၊ နှုတ်ခမ်းဖျားအရပ်မှာကို သညာရဲ့ အမှတ်
လေးတွေဟာ များလာ တော့တယ်။ အဲဒီလို များလာတော့မှ
သတိလေးဟာ ဖြစ်လာတယ်။ သတိလေးဖြစ်လာတာနဲ့ သညာ
လေးဟာပျောက်သွားတော့တယ်။

ဒီတော့ ထွက်တယ် ဝင်တယ် ဆိုတာဟာ ရူပသညာ၊ သဒ္ဓ
သညာ၊ ဂန္ဓသညာ၊ ရသသညာ၊ ဖေါဋ္ဌသညာ ဒီသညာ ၅လုံး
ကို မှတ်နေတယ်။ နောက် စက္ခုသညာ၊ သောတသညာ၊ ဗာန
သညာ၊ ဇိဝှါသညာ၊ ကာယသညာ ငါးလုံးကလဲ မှတ်နေတာ၊
နောက် ၂-ပါးဆိုတဲ့ စက္ခုသမ္ဘဿသညာ၊ သောတသမ္ဘဿသညာ
ဗာနသမ္ဘဿသညာ၊ ဇိဝှါသမ္ဘဿသညာ၊ ကာယသမ္ဘဿသညာ
ဒီသညာတွေက ဝိုင်းမှတ်နေတာပါ။ မှတ်လို့လဲ မြဲလာရော
ဝိညာဏ်ရိပ်ထဲမှာကို သတိလေးအနေနဲ့ ဝင်သွားတယ်။ ဒီတော့
သညာလေး ၃-လုံးကို မှတ်ဖို့မလိုတော့ဘဲ ဒီသညာ ၃-လုံးက
နေ ပညတ်ရိပ်တွေ ပေါ်ရတော့မယ်။

ဘယ်လိုပေါ်မလဲ၊ ဒီတော့ပြောပြမယ်။ ဒီတော့နာမပညတ်
သဏ္ဌာနပညတ်၊ သမူဟပညတ်ရိပ် ၃-ခုပေါ်လာတယ်။ နာမပညတ်
ဆိုတာဟာ အမည်ဘု အနေနဲ့ ပေါ်လာတာပါ။ သဏ္ဌာနပညတ်
ကျတော့ သဏ္ဌာန်လေးဖြစ်လာ အောင်ဖန်ဆင်းလာတယ်။ သမူဟ
ပညတ်ကျတော့ နာမပညတ်နဲ့ သဏ္ဌာနပညတ် ၂-ပါး မကွဲပြား
အောင်ပေါင်းစည်းပေးလာတယ်။ ဒီတော့ ပညတ်ရိပ်ဟာဘယ်လို
ထင်လာသလဲဆိုတော့ အဲဒါအဖြူဝိုင်းလေးပမာ၊ အနီဝိုင်းလေး
ပမာကြယ်ပွင့်ကြယ်ရောင် လေးပမာပေါ်လာတော့တယ်။ ဒါဟာ

ပညတ်ရိပ် ၃၀ပါး ပေါင်းစုံ နေတာပါ။ အဲဒါ အဖြူဝိုင်းလေး ပမာ ပေါ်လာရင်ဘဲ နာမပညတ်လေးဟာ ပါလာပြီ။ ဒါဟာ ဝိညာဏ်ကြီးထဲမှာ ပေါ်အုန်းမလား။

ဒီတော့ သညာကလဲ နာမပညတ် အနေနဲ့ ဆွဲလာရော၊ အကြည်ခတ်ထဲမှာရှိနေတဲ့ ပညတ်ရိပ်လေးဟာ အဖြူဝိုင်းလေး အနေနဲ့ ပေါ်လာတယ်။ ဒီလိုပေါ်ရုံတွင်မဟုတ်သေးဘဲ အဲဒါ လျှပ်စစ်မျှား ပြက်လာသလို ဖြစ်လာအောင် ဝိညာဏ်ရိပ်ကြီး က လုပ်ကြံလာတော့တယ်။ အဲဒီလိုလဲ လုပ်ကြံလိုက်ရော စိတ် ဝိညာဏ်မှာကို ပညတ်ရိပ်တွေဟာ ပေါ်လာတော့တယ်။ ဒီပညတ် ရိပ်လေး ပေါ်လာပြီ။ ဒီပညတ်ရိပ်လေး ပေါ်လာရင် စိတ် ဝိညာဏ်ဟာ ဘယ်ကိုမှ မပြေးတော့ဘဲ နီထဲမှာဘဲ ပျော်မှု နေပြီ။ ဒီစိတ်ဝိညာဏ်ကြီးဟာ ခလေးနဲ့ တူတယ်။ ခလေးငယ် ဟာလဲ သူလိုချင်နှစ်သက်တဲ့ ကစားစရာ တခုကို ရထားရင် ဘယ် ကိုမှ မသွားတော့ဘဲ ဒီကစား စရာ နားမှာဘဲ နေသလို စိတ် ဝိညာဏ်ကြီးဟာလဲ ဒီပညတ်ရိပ်မှာဘဲ နေတော့တယ်။ ဘယ်ကိုမှ မသွားတော့ပါ။

ဒီတော့ ဒီပညတ်ရိပ်ကြီးပေါ်လာရင် ထွက်လေ ပင်လေကို မမှတ်ရတော့ပါ။ ဒီလိုမမှတ်သော်လဲ ဒီပညတ်ရိပ်ဟာ ကိုယ်ရဲ့ မျက်စေ့ထဲက မထွက်တော့ပါ။ အမြဲပေါ်နေပြီ။ အဲဒါ အဖြူဝိုင်း လေးပမာ၊ ကြယ်ပွင့်ကြယ်ရောင်လေးပမာ အမြဲပေါ်နေပြီ။ ဒီလို ပညတ်ရိပ်ပေါ်ရင် ပဋ္ဌမတံခါးမှာ နာမပညတ်ရိပ်လေးဟာ ပေါ်ထွက်လာပြီ။ ဒီတော့ ဒီပညတ်ရိပ်မှာ ဝိညာဏ်ရိပ်ပါလာ ရင်ဘဲ ဘယ်ကိုဘဲဆွဲဆွဲ ဆွဲလို့ ရလာပြီ။ အရှေ့အနောက်တောင်

မြောက် အောက်အထက် ဆွဲခွင်ဆွဲ ဆွဲလို့ ရလာပြီ၊ ဆွဲလို့ ရလာရင်ဘဲ ဒီပညတ်ရိပ်ထဲမှာ ဝိညာဏ်ရိပ်ဟာ အားကောင်း လာပြီလို့ ယူရမယ်။

ဒီတော့ သညာဝိညာဏ်ရိပ် အားကောင်းလာရင်ဘဲ ပညတ် ရိပ်ဟာ မပျောက်တော့ပါ။ ဒီလိုယူလိုက်ပါ။ တကယ်သာ ပညတ်ရိပ်ပေါ်လာရင် အကုန်လုံးဆွဲယူလို့ ရလာပြီလို့ မှတ်ယူ လိုက်ပါစော့။ ဒီတော့ အာနာပါနာရားကြီးကို အားထုတ်တဲ့ အခါမှာ အာရုံမထားဘတ်လို့ မပေါ်တာလဲရှိတယ်။ စိတ်မငြိမ် သက်လို့ မပေါ်တာလဲရှိတယ်။ ဒီတော့ ပဌမကသိုဏ်းတခုရဲ့ အရင်အလေ့ အကျင့်လုပ်လာရမယ်။ ဒီလိုလုပ်လာမှ အာရုံကို ထားတတ်လာမယ်။ ဒီတော့ ထွက်လေဝင်လေမှာကို ပညတ် နိမိတ် ပေါ်လာတော့ ဒီကနေ ရုပ်နာမ်ကူးမသား ရုပ်နာမ်မကူးပါနဲ့ အုံး။ ဒါဟာ ရုပ်နာမ်ကူးလို့ မရတဲ့ ပညတ်နိမိတ်တွေပါ။

သူ့သဘာဝ လေဓာတ်ကနေ ပေါ်လာတဲ့ ပညတ်နိမိတ် မဟုတ်ပါ။ ဒီ အဖြူဝိုင်းပမာ၊ ကြယ်ပွင့်ကြယ်ရောင်ပမာ ပေါ် နေတဲ့ ပညတ်နိမိတ်တွေကို ရုပ်နာမ်မကူးပါနဲ့။ ကူးရင်ဖွဲ့ထောင်း လို့ ဆန်ကောင်းမထွက်သလိုဘဲ ဒီ ပညတ်နိမိတ်ကို လောကီ အာနာပါနပုဂ္ဂိုလ်တွေသာ အသုံးပြုတာပါ။ လောကုတ္တရာ အာနာပါနကနေ ရုပ်တရားနာမ်တရားကို အလိုရှိတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်တွေ ကျတော့ ဒီ ပညတ်နိမိတ်ကို အလိုမရှိပါ။ ဒီတော့ မသိဘဲရုပ်၊ သိတာကနာမ်ဆိုပြီး ကူးနေကြတဲ့ ရုပ်နာမ်တွေကို အကုန်လုံး ပယ်ထုတ်ပစ်လိုက်ပါ။ ဒါကို မှတ်တမ်းအနေနဲ့ယူထားပါ။

ဒါကြောင့် ဒီသဘာဝတွေကို ရုပ်နာမ်မကူးရဘူးလို့ မွေ
စကြာ ပဋိပတ် သာသနာပြုရိပ်သာကြီးက ဆုံးဖြတ်ချက်လိုက်ပြီး
ဒီတော့ ပညတ်ဆိုတာ ပရမတ်ထောက်ခံတဲ့ပညတ်၊ ပရမတ်
မထောက်ခံတဲ့ပညတ်ဆိုပြီး ၂-မျိုးရှိတယ်။ ပရမတ်ထောက်ခံတဲ့
ပညတ်ဆိုတာက (ဥပမာ) လဘက်ရေပုဂံကို ရှေ့မှာချပြီး
ကြည့်ရင် ဘာကိုမြင်သလဲ၊ အဆင်းကိုမြင်တယ်။ ဒီပညတ်ဟာ
အဆင်းပရမတ်လေး ထောက်ခံနေတယ်။ အဆင်းဆိုတာ သင်္ခတ
ပရမတ်ပါ။ ဒီ အဆင်းပရမတ်ကို ကြည့်ရင် မြင်တယ်။ ဒါကို
ဘာလို့ခေါ်သလဲ၊ လဘက်ရေပုဂံလို့ ခေါ်တယ်။ ဒါဟာ
အဆင်းပရမတ်ထောက်ခံထားလို့ လဘက်ရေပုဂံဆိုတဲ့ နာမ
ပညတ်လေး ပေါ်လာတာပါ။ ဒါဟာ သညာဝိညာဏ်ကလုပ်ကြံ
ပြီး ပြောတာမဟုတ်ပါ။ ထောက်ခံထားတဲ့ ပရမတ်လေးရှိနေ
လို့ ဘယ်သူကဘဲကြည့်ကြည့် ဘယ်သူကဘဲခေါ်ခေါ် လဘက်ရေ
ပုဂံလို့ ဘဲ ခေါ်မှာဘဲ မဟုတ်လား။

ဒီပရမတ်ထောက်ခံထားတဲ့ ပညတ်ကျတော့ ပရမတ်ထောက်
ခံတဲ့ နာမပညတ်ပါ။ ဒီပညတ်ကိုထုထောင်းပြီးချေလိုက်မှပရမတ်
ရုပ်နာမ်ကို တွေ့မယ်။ နောက် ပရမတ်မထောက်ခံတဲ့ ပညတ်
ကျတော့(ဥပမာ) မိုသ်းကောင်းကင်ကြီးမှာမိခိရဲ့ စိတ်ဝိညာဏ်နဲ့
ပန်းချီရေးလိုက်ပါ။ (ဝါ) ရေပြင်ကြီးမှာ ရေးလိုက်ပါ။ ရေးပြီး
တခြားလူကိုပြရင် မြင်မလား-မမြင်ပါ။ မိမိရေးထားတဲ့ဟာကို
မိမိသာလျှင် သိမှာဘဲမဟုတ်လား။ တခြားသူတွေမသိပါ။
ဘာကြောင့်လဲ၊ ထောက်ခံထားတဲ့ ပရမတ်မရှိတဲ့အတွက်ကြောင့်
ပါ။ ဒါဟာသညာဝိညာဏ်က လုပ်ကြံထားတဲ့ ပညတ်တွေပါ။
ဒီပညတ်ကိုရုပ်နာမ်ကူးရင်ဖွဲ့ထောင်းလို့ဆန်ကောင်းမထွက်သလို၊
ပရမတ်ရုပ်နာမ်ကို မတွေ့ပါ။

ဒီတော့ ခုနက-ပြောခဲ့တဲ့ အဖြူဝိုင်းလေးပမာ၊ ကြယ်ပွင့်
ကြယ်ရောင်ပမာ၊ ထွက်ပေါ်နေတဲ့ ပညတ်ရိပ်တွေ ကျတော့
ထောက်ခံတဲ့ပရမတ်မရှိလို့ (၀၇) သညာဝိညာဏ် လုပ်ကြံတဲ့
ပညတ်ရိပ်တွေဖြစ်ခြင်းကြောင့် ရုပ်နာမ်ကို ကူးလို့ မရပါ။ ဒီတော့
အင်း ဆေး မှော် စမ စတဲ့ လောကီ ပညာရပ်တွေဟာ ဒီ
ပညတ်ကို ကိုင်ကြတယ်။ အခု ဓမ္မစကြာ ပဋိပတ် သာသနာပြု
ရိပ်သာကြီးက ဒီလောကီ သဘာဝတွေကို စကောပုတ်ပြီး
တောသုတ်ပစ်လိုက်ပြီ။ ဒီတော့ ထောက်ခံတဲ့ ပရမတ်ကနေပြီး
ပေါ်လာတဲ့ ပညတ်ရိပ်က နေပြီးတော့မှ၊ ရုပ် နာမ် ကူးရမယ်။
ကိုင်း....နက်ဖြန်ကျမှ ဒီပုံစံကို ဥက္ခေဒ်ခွာချပါမယ်။

ကိုင်း....သာဓုသာ ခေါ်ကြပါစော့၊

သာဓု....သာဓု....သာဓု။

ဝါခေါင်လဆုတ် ၁၂-ရက် နေ့ဟောစဉ်

ပုံစံနိပါတ် (၁၀)

ပညတ်ပေါ်တာကို နားလည်ပြီလား၊ ဒီတော့ ပရမတ်ထောက်ခံတဲ့ပညတ်၊ ပရမတ်မထောက်ခံတဲ့ ပညတ်ဆိုပြီး ၂-မျိုးရှိတယ်။ ပရမတ်ထောက်ခံတဲ့ပညတ်ဆိုတာ ဘယ်လိုဟာမျိုးလဲ၊ ပရမတ်မထောက်ခံတဲ့ပညတ်ဆိုတာကကော ဘယ်လိုဟာမျိုးလဲ၊ ဒါကို အဘိဓမ္မာထဲကိုချလိုက်ရင် အဆင်းထောက်ခံတဲ့ပညတ်၊ အဆင်းမထောက်ခံတဲ့ ပညတ်လို့ ဆိုလိုတယ်။ ဒီ သဘာဝတွေကို နားလည်ထားရမယ်။ ဒါမှ ရုပ်နာမ်ကူးလို့ရမယ်။ အဆင်းထောက်ခံတဲ့ပညတ်ဆိုတာက မရှိဘူးလို့ပြောလို့မရပါ။ ဒီတော့ အရင်ဝိပဿနာဆရာတွေက “ပညတ်ဟူက၊ မည်နာမ၊ မုခခံတွင်းက” လို့ဟောပြောလေကြတယ်။ ဒါဟာ အဘိတ်၊ အနာဂတ်ကနေ ဖြစ်နေတဲ့ ပရမတ်မထောက်ခံတဲ့ (၀၁) အဆင်းမထောက်ခံတဲ့ ပညတ်တွေကို ပြောနေတာပါ။ ဒီတော့ ပရမတ်ထောက်ခံတဲ့ (၀၂) အဆင်းထောက်ခံတဲ့ပညတ်ကျတော့ မရှိဘူးလို့ပြောလို့မရပါ။ အဲဒါ ထောက်ခံထားတဲ့ အဆင်းပရမတ်က ရှိနေတယ်။ ဒါကြောင့်ရှိတယ်လို့ ယူရမယ်။ ဒီကနေမှ ရုပ်နာမ်ကူးရမယ်။

ဒီတော့ အသိဉာဏ်ကို နှိုက်ပြအုံးမယ် ဘုရားရှင်ပရိနိဗ္ဗာန် ပြုပြီ တဲ့နောက်ပိုင်းမှာ စေတီထိုက်တာဟာ.... (၁) ဘုရား (၂) ပဇ္ဇေကဗုဒ္ဓါ၊ (၃) ရဟန္တာအရိယာ၊ (၄) စကြာဝတေးမင်း ဒီ ၄-ပါးဟာ စေတီထိုက်တယ်။ ဒီတော့ စေတီထိုက်တာကို အဋ္ဌကထာ ဆရာကြီးတွေက ဝေဖန်တဲ့ အခါမှာ

ကောင်းရာသုဂတိကို ပို့ဆောင်ပေးနိုင်ဘဲ ပုဂ္ဂိုလ်မှ စေတီထိုက်
တယ်လို့ ဝေဘန်ပြလာတယ်။ ဒီတော့ မိဘကို သားသွီးတွေက
စေတီတည်ပြီး ဆည်းကပ်ကိုးကွယ် ပူဇော်ကြတယ်။ ဒါဟာ
သားသွီးများသာလျှင် ကောင်းရာသုဂတိရောက်မှာဘဲ မဟုတ်
လား၊ ကျန်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေဟာ ကောင်းရာသုဂတိ ရောက်နိုင်
မလား၊ ဧသဘာဝတွေဟာ ဝေဘန်စရာမတူဘဲ မဟုတ်လား။

စကြာဝတေးမင်းကျဘော့ ကောင်းရာသုဂတိကို ပို့ဆောင်
နိုင်တယ်၊ ဘာကြောင့်လဲ၊ စကြာဝတေးမင်းဟာ လေးကျွန်း
လုံးကို လှည့်လည်ပြီး ငါးပါးသီလကို ဟောကြားတဲ့အတွက်
ကြောင့် ကောင်းရာသုဂတိကို ရောက်အောင် ပို့ဆောင်ပေး
နိုင်တယ်။ အချုပ်မှာ နတ်ရွာသုဂတိကိုပေးနိုင်ရင် (၀၇)ရောက်
အောင် ပို့ဆောင်ပေးနိုင်ရင် စေတီထိုက်တယ်လို့သာ မှတ်လိုက်
ပါတော့၊ ဒီ နတ်ရွာသုဂတိကိုမှ မပို့ဆောင်နိုင်ရင် စေတီ
မထိုက်ပါ၊ ဒါဟာ ဘုရားရှင်ရဲ့အလိုတော်ကျပါတဲ့။

(ဥပမာ) ရုပ်ပွားဆင်းထုတော် တဆူကိုဘဲ ကိုးကွယ်ထား
တယ် ဆိုကြပါစို့၊ ဒီ ရုပ်ပွားဆင်းထုတော်ဆိုတဲ့ နာမပညတ်မှာ
အဆင်းဟာ ထောက်ခံထားတယ်၊ ဒါဖြင့် ဒီနာမပညတ်ဟာ
ဘယ်သူကမ္ပဉ္စင်ခေါ်လာတာလဲ၊ အဲဒါ ဘယ်သူကမ္ပဉ္စင်ခေါ်လာ
တယ်ဆိုတာကို ရှာလို့ မရတော့ပါ၊ ဒီတော့ ဒီနာမပညတ်ဟာ
အတိတ်သဘောပါ၊ ဒါဟာ ကိုးကွယ်သူရဲ့အစွဲပါ၊ ဒါဖြင့်
ဒီ အစွဲဘုရားကကော အကျိုးမပေးဘူးလား၊ ပေးနိုင်တယ်၊
နိဗ္ဗာန်ချမ်းသာကိုသာ မပေးနိုင်တာပါ၊ ကောင်းရာသုဂတိကို
တော့ ပို့ပေးနိုင်တယ်၊ ဘာကြောင့်လဲ ဒီ ရုပ်ပွားဆင်းထုတော်
မှာ ပစ္စုပ္ပန် ပရမတ္ထဂုဏ်နဲ့ ပြည့်စုံနေတယ်၊ ဒါကြောင့် အကျိုး

ပေးနိုင်တာပါ။ ဒါကြောင့် ဒီ ရုပ်ပွားဆင်းထုတော်တွေကို စွန့်ပစ်လို့မရပါ။

ဒီတော့ ဘုရားရှင်မှာ နိဗ္ဗာန်သို့ ပို့ဆောင်နိုင်တဲ့ ဂုဏ်တွေဟာလဲ အများကြီး ရှိနေတယ်။ ဒီသဘာဝတွေကိုလဲ နားလည်ထားရမယ်။ ဒါကြောင့် ဒီဆင်းထုတော် ရုပ်ပွားတော်ကို စွန့်လို့မရပါ။ ဒီတော့ အနာပါနတရားတော်ကြီးဟာ ဂိုဏ်းပညာထဲကို ရောက်သွားရင် အိမ်ရာထောင် မက်ကို မရနိုင်တော့ပါ။ ဒါကြောင့် ဒီဂိုဏ်းပညာထဲ မရောက်အောင် (ဝါ) ပရမတ်မထောက်ခံတဲ့ ပညတ်ထဲ မကျအောင် ပရမတ် ထောက်ခံတဲ့ ပညတ်ကိုလိုက်ရှာပဲ။ ဒီတော့ “စက္ခုစ ပဋိစ္စ ရူပေစ ဥပ္ပဇ္ဇတိ စက္ခုဝိညာဏံ” ဒါကို အခြေခံထားပြီး ထွက်လေ ဝင်လေကို နှာသီးဖျားနဲ့ နှုတ်ခမ်းဖျားကနေပြီး မှတ်လာတဲ့အခါမှာ ထွက်လေဝင်လေဟာ နှာသီးဖျားနဲ့ နှုတ်ခမ်းဖျား အရပ်ကို ထိပြီး ထွက်သွားတယ်၊ ဝင်လာတယ်၊ ဒီလိုထိသွားတာသည်ပင် ဖေါဋ္ဌဗ္ဗပထဝီဘိမဟုတ်လား၊ ဒီထိလာတာကို မှတ်လာကြတော့ ကာယပသာဒ ပထဝီလို့ ခေါ်တယ်။

ဒီတော့ ဖေါဋ္ဌဗ္ဗပထဝီသည်ညာနဲ့ ကာယပသာဒ ပထဝီ ၂ပါး ပေါ်တိုင်း ပေါ်တိုင်း မပျောက်အောင် မှတ်ဆိုပြီး မှတ်ခိုင်းလာတယ်။ ဒါက အဘိဓမ္မာနည်းပါ။ ကိုင်းထွက်တဲ့လေနဲ့ ဝင်တဲ့လေမှာ သညာလေး ၂-လုံး ရှိနေတာကိုသိပြီလား၊ ဒီတော့ ဝင်လေမှာ အဆင်းသညာ၊ ထွက်လေမှာ အကြည်သညာပြဋ္ဌာန်းနေတယ်။ ဒီသညာလေး ၂-လုံးဟာ ထွက်လေ-ဝင်လေကို ရှုမှတ်ပါများလှာတော့ ဝိညာဏ်ရိပ်မှာ ထင်လာတော့တယ်။ ဥပမာ ကျက်မှတ်ထားတဲ့ စာတောင်မှ ဝိညာဏ်ရိပ်ထဲဝင်လာမှ စာပြန်

လို့ ရလာသလို အခုလဲ ဒီသညာလေး ၂-လုံးဟာ ဝိညာဏ်ရိပ်
ထဲမှာ ထင်လာရမယ်။ အဲဒါ ဝိညာဏ်ရိပ်ထဲကို သတိအနေနဲ့
ဝင်ရမယ်။ ဒီလိုသတိလေးအနေနဲ့ ဝင်သွားတာကို အဘိဓမ္မာက
စက္ခုဝိညာဏ်၊ သောတဝိညာဏ်၊ ဃာနဝိညာဏ်၊ ဇိဝှိဝိညာဏ်၊
ကာယဝိညာဏ်ဆိုပြီး ပြလာတယ်။ သုတ္တန်နည်းကျတော့ သတိ
လို့ မဟာသဘိပဋ္ဌာန်တရားတော်ကြီးမှာ ဟောကြားလာတယ်။

ဒီတော့ အဆင်းသညာနဲ့ အကြည်သညာ ၂-ပါးဆုံတဲ့အခါ
မှာ စက္ခုဝိညာဏ် သညာ ဖြစ်လာတာကို ဘုရားရှင်က “စက္ခုစ
ပဋိစ္စ ရူပေစ ဥပ္ပဇ္ဇတိ စက္ခုဝိညာဏံ” လို့ ဟောကြားလာတာပါ။
ဒီတော့ အဆင်းသညာနဲ့ အကြည်သညာ ဒီ ၂-ပါးကပေါင်းဆုံ
ပေးရုံသာရှိတယ်။ စက္ခုဝိညာဏ် သညာကမှတ်ပြီး သတိလေး
အနေနဲ့ မနောဝိညာဏ်ထဲကို ယူသွားတယ်။ ဒီတော့ အဆင်း
သညာ၊ အကြည် သညာတို့ဟာ မပြဋ္ဌာန်းတော့ဘဲ ပညတ်ရိပ်
အနေနဲ့ သာ လိုက်ရမည်။ အဲဒါ အဆင်းသညာ နာမ ပညတ်။
အကြည်သညာသဏ္ဌာနပညတ် ဒီအနေနဲ့ လိုက်ရတယ်။ ဒီတော့
သတိလေးမြဲလာအောင် ပညတ်ရိပ် အနေနဲ့ စောင့်ရှောက်လာ
ရတယ်။ ဒီတော့မှ ဝိညာဏ်ကြီးက ပညတ်ရိပ်ကို ဆွဲလာတယ်။
ဒီတော့မှ ပညတ်ရိပ်ဟာမြဲလာတယ်။

ဒီတော့ ပညတ်ရိပ်ကို ၂-မျိုးခွဲလိုက်ပါ။ ဒီတော့လေကြောင်း
နိမိတ်ဟာ အကြည်ဓာတ် တွေမှာ ပေါ်လာပြီ။ ဒီလိုပေါ်ပြီး
မြဲနေမှ ရုပ်နာမ်ဏှုဆိုရင် ဘယ်လိုကူးမလဲ။ ဒီပညတ်ရိပ်တွေကို
ရုပ်နာမ်ဆိုပြီး မကူးပါနဲ့။ ဒီပညတ်ရိပ်တွေ သည်းဆိတ်မှ ပရမတ်
ရုပ်နာမ်ကိုတွေ့မယ်။ ဒီတော့ ပရမတ်ကို မတွေ့အောင် ပညတ်
တွေ့က ဖုံးကွယ်ထားတယ်။ တချို့ ဝိပဿနာ ဆရာကြီးတွေက

သံဃာကိုဘုန်းကြီးက ကွယ်နေတယ်လို့ ဟောပြောလာကြတယ်။ ဒီတော့ပရမတ်အစစ်ကိုတွေ့ချင်ရင် ဒီလေကြောင်းနိမိတ် ပညတ်လေးကို သုဉ်းဆိတ်အောင် လုပ်ရမယ်။ ဒီတော့နာမပညတ်နဲ့ သဏ္ဌာနပညတ် ၂ ပါးကို ဘယ်လို ဆွဲထုတ်မလဲ။ ဒီသဘာဝကို စဉ်းစားပါ။

ပြောပြမယ်။ ဆွဲထုတ်တယ်ဆိုတာဟာ ဘာကိုခေါ်တလဲ။ အဲဒါသဘာဝကိုမြင်သွားတာကို ဆွဲထုတ်တယ်လို့ ခေါ်တယ်။ ဒီတော့ သဘာဝအနေနဲ့ မြင်အောင်ကြည့်ရမယ်။ ကြည့်ပုံကို ပြောပြမယ်။ ထွက်တဲ့လေရဲ့ လေကြောင်းနိမိတ်လေးထွက်နေတာဟာ သူ့သဘာဝနဲ့သူ ထွက်နေတာလား၊ လေလေးထွက်လို့ မှတ်လာတာလား၊ သူ့ဟာသူထွက်တာလား ဆိုတာကိုသိရအောင် လေကို မရှူဘဲအောင်ထားလိုက်ပါ။ (ဝါ) အသက်အောင်ထားလိုက်ပါ။ ဒီလိုအသက်အောင်ထားတဲ့အခါမှာ ဒီလေကြောင်းနိမိတ်လေးဟာ မရပ်ဘဲထွက်နေရင် သူ့သဘာဝအတိုင်းဖြစ်နေပြီလို့ယူပါ။ ဒီတော့ အသက်အောင်ထားတဲ့ အခါမှာ ဒီလေကြောင်းနိမိတ်လေးဟာ ရပ်နေရင်သူ့သဘာဝအတိုင်း မဟုတ်သေးပါ။ ဒီလိုစစ်ရမယ်။ ဝင်တဲ့လေကိုလဲ ဒီအတိုင်းဘဲစစ်ကြည့်ပါ ရပ်နေသေးရင် သူ့သဘာဝအတိုင်း မဟုတ်သေးပါ။ လေကြောင့်ဖြစ်နေတာပါ။ ဒီတော့သူ့သဘာဝအတိုင်း ဖြစ်အောင် အားထုတ်ရမယ်။

ဒီလို စမ်းသပ်လို့ သဘာဝအတိုင်း မှန်သွားရင် ထွက်လေ ဇင်လေမှာကို သတိမထားတော့ဘဲ အပ်ချီမျှင်လေးပမာ၊ ဖလိချောင်းလေးပမာဖြစ်နေတဲ့လေကြောင်းနိမိတ်လေးဟာ ဘယ်ကစပြီး ဖြစ်လာသလဲဆိုတာကို လိုက်ရှာရတော့မယ်။ ဒါဟာ

အမှတ်မြဲလာတဲ့ အတွက် (၀၂) ခဏကသမာဓိလေး ရလာတဲ့ အတွက် လိုက်ရှာလို့ ရလာပြီ၊ မိမိစိတ်ဟာထားချင်တဲ့နေရာမှာ ထား ထားလို့ ရလာပြီ၊ ဒီတော့ထွက်လေဝင်လေဘာ ဘယ်က စပြီးထွက်လာတယ်၊ ဘယ်ထိအောင် ဝင်သွားတယ်ဆိုတာကို ရှာတဲ့အခါမှာ နာမရူပပရိစ္ဆေဒဉာဏ်ဘာဝင်လာပြီ၊ ဒါဟာ လက္ခဏာ၊ ရသ၊ ပစ္စုပ္ပန်၊ ပဒဋ္ဌာန် ဒီ-၄ ချက်ထဲဝင်ရတော့မယ်။

ဒီတော့ ထွက်တဲ့လေနဲ့ ဝင်တဲ့လေဘာ ဘယ်ကစပြီးဖြစ်လာ သလဲဆိုတာကို ရှာတဲ့အခါမှာ သညာဝိညာဏ်အမြင်မစင်ကြယ် သေးတဲ့သူတွေကျတော့ အမှတ်လေးကနေ ထွက်လာတာပါလို့ ပြောမယ်၊ သညာဝိညာဏ်အမြင်စင်ကြယ်တဲ့ သူတွေကျတော့၊ ဝိညာဏ်ရဲ့ အရိပ်မှာရှိတဲ့ သတိလေးရဲ့ ဗျာပါရလေးကနေပြီး ထွက်လာတာပါလို့ ပြောမယ်၊ ဒီသဘာဝတွေကို မြင်လာတဲ့ အခါမှာ ဒီလေလေးထွက်လာတာကို မထွက်နဲ့ ဆိုပြီး သတိလေး ကိုလဲရပ်ဆိုက်စရာ ဝိညာဏ်ရိပ်ကြီးဟာပျောက်ပြီး သတိလေး ဟာ ဥဏှောက်အိမ်ထဲဝင်လိုက်တာနဲ့ နာမ်သဘောလေးကို လာစေတော့မယ်။

ဒါဟာအားထုတ်တဲ့ပုဂ္ဂိုလ်ရဲ့ သမာဓိအရိပ်မှာကို သတိလေး ဟာ ဦးဏှောက်အိမ်ထဲကိုရောက်သွားတာနဲ့ ဥဏှောက်အိမ်ကြီး ထဲမှာရှိနေတဲ့ မီးဓာတ်လေးဟာ ဟုန်းကန်တောက်လိုက်သလို ဘောက်လိုက်တာကို ဝေဒနာလေးပေါ်လာဘယ်လို့ ခေါ်တယ် လို့ပြောတာပါ၊ ဒါကိုနာမ်သဘောလေး ထွက်လာဘယ်လို့ ပြောတာ၊ ဒါဟာအမြဲထာဝရ မပေါ်ပါ၊ တခါ-နှစ်ခါ သာလျှင်ပေါ်တယ်၊ ဒီတော့ကိုယ်ရဲ့ ဥဏှောက်အိမ်မှာ ရှိတဲ့ မီးဓာတ်တွေကို မမြင်ရင် ပစ္စည်းဥစ္စာတောင်ရှာဖွေလို့ မလွယ်ပါ၊

ဒီမီးခတ်တွေကို မြင်လာမှ (၈၁) ဒီမီးခတ်တွေပေါက်သားမှ
မီးပွားဥစ္စာတွေကို ရှာဖွေလို့ လွယ်ပါတယ်။ ဒီနာမ်သဘာဝ
လေးကို တွေ့ရင် အပြင်ထွက်ပြီးရုပ်တရားကိုရှာပါ။ ဒီတော့ပဋ္ဌမ
နာမ်သဘောကို အရင်ဖမ်းရမယ်။ ဒီတော့အာနာပါနိတရားဟာ
နာမ်တရားကို အမှူးထားပြီး အရင်ရှာရမယ်။ ဝိပဿနာကျ
တော့ ရုပ်တရားကို အမှူးထားပြီးအရင်ရှာရမယ်။

ဒီတော့ ဝိပဿနာကို ကျမ်းကျေလာရင် ဌာန် ၄-ချက်နဲ့
ချေလိုက်တဲ့အခါမှာ နားလည်သွားပြီ။ ကိုင်း ...ထပ်ပြောပြအုံး
မယ်။ အဆင်းသညာက လက္ခဏာ၊ အကြည်သညာက ရသ၊ အမြင်
သဘော စက္ခုဝိညာဏ်သညာက ပစ္စုပဋ္ဌာန်၊ အသိသဘော
မနောဝိညာဏ်သညာက ပဒဋ္ဌာန် ဒီလိုချေရမယ်။ ဒီ သညာလေး
၄ လုံးကို အာနာပါနိတရားကြီးနဲ့ ကြိတ်ချေလိုက်ရင် ဘယ်
သဘာဝကျန်မလဲ၊ ဒီတော့ အဆင်းသညာ၊ အကြည်သညာတွေ
ဟာ အလကားပါ။ ဒီ သညာတွေဟာ ကြိတ်ချေတဲ့အထဲကို
ပါသွားမယ်၊ ဒါဟာ အသုံးမကျတဲ့ အတိတ်သညာနဲ့ အနာဂတ်
သညာတွေပါ။ ဒီ သညာ ၂-ကောင်ကို ပညတ်ဘက်ကိုချေလိုက်ပါ။
ချေလိုက်တဲ့အခါမှာ ဒီ အဆင်းသညာနဲ့ အကြည်သညာတို့ဟာ
ကျေသွားမယ်။

ဒီတော့ အမြင်သဘော စက္ခုဝိညာဏ်သညာနဲ့ အသိသဘော
မနောဝိညာဏ်သညာတို့သာကျန်မယ်။ ဒီ ၂-ခုကို တခါထပ်ပြီး
ချေလိုက်ရင် ဘာကျန်မလဲ။ ဒီတော့ အဆင်းနဲ့ အကြည် ဆုံတဲ့
အခါမှာ သန္တပ္ပနမီးမခတ်ကနေ ထွက်ပြီးမှတ်လိုက်တော့ စက္ခု
ဝိညာဏ်သညာဖြစ်လာတယ်။ ဒါကို ကိုင်ထားပါ။ ဒီကနေမှ
မနောဝိညာဏ်ဖြစ်လာတယ်။ (၈၂) အသိသဘောသညာဖြစ်လာ

တယ်၊ ဒီသညာ ၂-လုံးကိုလဲ ကြိတ်ချေလိုက်ရင် ဘာကျန်မလဲ ဆိုတော့ နာမသဘောလေးကျန်မယ်၊ (၀၇) နာမသဘောလေး ထွက်လာတော့မယ်၊ ဘယ်လိုထွက်လာတာကိုတွေ့မလဲ၊ ဒီတော့ မနောဝိညာဏ် သညာထဲမှာကို စက္ခုဝိညာဏ် သညာလေးဟာ ကိန်းနေတာကို လာတွေ့တော့မယ်။

ဒီတော့ အာရုံနဲ့ တွေ့တဲ့အခါမှာ သန္တပ္ပနမီးဓာတ် ပွင့်နေ တာကို စက္ခုဝိညာဏ်လို့ ပြောတာပါ၊ ဒါကိုဘဲ မြင်မှုနာမ်ဓာတ် လေး ပေါ်လာတယ်လို့ ပြောတာပါ၊ နားလည်အောင် အရပ် စကားအနေနဲ့ ပြောရမယ်ဆိုရင် သန္တပ္ပနမီးဓာတ် ပွင့်တာဟာ ပိုးစုန်းကြူးများလက်နေသလို လက်နေတာကိုခေါ်တယ်၊ ဒီတော့ မနောဝိညာဏ်ကြီးထဲမှာ ကိန်းနေတဲ့ စက္ခုဝိညာဏ် သညာ လေးက အာရုံကိုထွက်ပြီးဆွဲတာကို နာမ်ဓာတ်လို့ ပြောတာပါ၊ နားလည်ပြီလား၊ ဒီတော့ အဋ္ဌကထာဆရာကြီးတွေဟာ သုတ္တန္တ ဘာဇနိယနည်း၊ အဘိဓမ္မာဘာဇနိယနည်း၊ ပဉ္စာပုစ္ဆကနည်းဆိုပြီး နည်း ၃-နည်းဖြင့် ဖွင့်လာကြပါတယ်၊ ရှင်တော်မြတ်ဟာလဲ ဒီ နည်း ၃-နည်းဖြင့်ရင် တရားတော်တွေကို ဟောကြားလာပါ တယ်၊ ယခုဟောလိုက်တဲ့သဘာဝတွေကို နားလည်ပြီလား။

နက်ဖြန်ကျရင် ပုံစံနှင့်တကွထုတ်ပြီး နောင်ကို တထစ်ကျ ဟောပြောနိုင်အောင် ဟောပြောအုံးမယ်၊ ဒါမှ နည်းအမျိုးမျိုးနဲ့ ဟောပြောနိုင်မယ်၊ ရုပ်နာမ်ရဲ့ သဘာဝကို နားလည်ပြီလား၊ ဒီနေ့ ဖေါ်ထုတ်ရမဲ့ ရုပ်နာမ်ဟာ အာရုံ၊ အာရမ္မဏီကရုပ်နာမ်ပါ၊ ဒါဟာ သညာဝိညာဏ်ကဆွဲတဲ့ ရုပ်နာမ်မဟုတ်ပါ၊ ဒီရုပ်နာမ်ကို မြင်သွားရင်ဘဲ ရှေ့ကိုတခါထဲ တက်သွားနိုင်ပြီ၊ အဲဒါတရား အနေနဲ့ တောင် မဟုတ်တော့ဘဲ လောကီစီးပွားရေးကြီးပွားရေး

ကျန်းမာရေးတွေ့ဘက်မှာလဲ ပြည့်စုံလာတော့တယ်။ ဒီအာနာပါနတရားသည်ပင် ရဟန်းတရားဘဲ မဟုတ်လား။ ဒီတရားကို ကြိုးစားအားထုတ်သွားရင် သာသနာပြုလာနိုင်ပြီ။ ကိုင်းတရားဘက်ကို သွားလိုက်ပါအုံး။ ဒီတော့ ရုပ်ကိုတွေ့ရင် နာမ်ကိုလဲ တွေ့တယ်။ နာမ်ကိုတွေ့ရင်လဲ ရုပ်ကိုလဲတွေ့တာဘဲ။ ပြဋ္ဌာန်းတဲ့ နေရာမှာကတော့ နာမ်တရားက ပြဋ္ဌာန်းတယ်။ ရုပ်တရားက မပြဋ္ဌာန်းပါ။ တွေ့တဲ့မြင်တဲ့နေရာမှာတော့ အတူတူပါအဲ။

ပြောပြမယ်။ လက္ခဏ၊ ရသ၊ ပစ္စုပ္ပန်၊ ပဒဋ္ဌာန် ဒီ ၄-ခုကိုမှာ “ဥပဋ္ဌာနကဏ္ဍေဝါ၊ ဥာဏ်အားရှေ့ရှုထင်သော အခြင်းအရာသည်၎င်း။ ဖလံဝါ၊ အကျိုးတရားသည်၎င်း။ ပစ္စုပ္ပန်နာမ၊ ပစ္စုပ္ပန်မည်၏” ဒီတော့ အခု ပစ္စုပ္ပန်နဲ့ ပဒဋ္ဌာန်ကို အရင် ရှင်းပြရမယ်။ ဒီတော့ ပစ္စုပ္ပန်ကို ပုဒ်ခွဲရင်....ပတိ-ဥပဋ္ဌာန၊ ပတိသဒ္ဓါက ဥာဏ်ကိုဟောတာပါ။ ဥပဋ္ဌာနက ရှေ့ရှုပြီးထင်တဲ့ အခြင်းအရာပါ။ ဒါကြောင့် ဥာဏ်အားရှေ့ရှုထင်သော အခြင်းအရာသည်၎င်းလို့ ပြလာတာပါ။ ဒီတော့ ယခု ပစ္စုပ္ပန်နဲ့ ပဒဋ္ဌာန်ကိုသာ ရှင်းပြပါတော့မယ်။ ဒီတော့ သညာလေး ၄-လုံးမှာ အဆင်းသညာ၊ အကြည်သညာ ဒီ ၂-ခုကို သိမ်းပြီးပြီ။ ယခု အမြင်သဘော စက္ခုဝိညာဏ်သညာနဲ့ အသိသဘော မနောဝိညာဏ်သညာ ဒီ ၂-ခုသာကျန်တော့တယ်။ ဒါဟာ သံမဏိခဲလေးတွေပါ။

ဒီ ၂ ခုမှာ ဖြစ်ရာအိမ်လေးတွေအနေနဲ့ ဆောက်နေကြတယ်။ စက္ခုဝိညာဏ်စိတ်ဖြစ်လာရင်ဘဲ စက္ခုဝတ္ထုရုပ်လေးကိုမှီပြီးတော့ ဖြစ်လာတယ်။ ဒီ ၂-ကောင်ကို ကြိတ်ချေလိုက်မှ စက္ခုဝိညာဏ်

စိတ်လေးဟာ မနောဝိညာဏ်စိတ်မှာ ကိန်းနေတာကို သတိ အနေနဲ့ ယူနိုင်လာမယ်။ ရှေ့ပိုင်းတုံးက နာမ်သဘောကိုပြောပြ လိုက်ပြီ။ အဲဒါဟာ သန္တပ္ပနမီးဓာတ်မှာကို ဝေဒနာလေးအနေနဲ့ ပေါ်နေတာပါ။ ဒီတော့ ထွက်လေနဲ့ ဝင်လေကို ခပ်ပြင်းပြင်း လေး ရှုလိုက်တဲ့အခါမှာ နာမ်ဓာတ်လေးဟာ ဥဏှောက်အိမ်မှာ ပေါ်လာတော့တယ်။ ဒါဟာ ပဉ္စဝိညာဏ်နာမ်ဓာတ်လေးတွေပါ ဒါကို ထပ်စဉ်းစားပါ။ ဒါဟာ ဦးဏှောက်အိမ်မှာ ဝေဒနာ အနေနဲ့ ရှိနေတယ်။ ဒီတော့ ရုပ်ဓာတ်ဆိုတာဟာ ဘယ်လိုဟာလဲ။ ရုပ်ဓာတ်မှာ ဖဿသဘော၊ နာမ်ဓာတ်မှာ ဝေဒနာသဘောပါ။

ဒီသဘာဝတွေကို တွေ့လာရင် ဒီ နာမ်ဓာတ်လေးဟာ ထွက် လေ ဝင်လေမှာ လိုက်ပါသွားအောင် ရှုလာရင် ဖဿကဝင်တဲ့ လေကို ဆွဲပြီးဝင်သွားတယ်။ ဒီတော့ ထွက်သွားတဲ့ လေဟာ အပြင်ကလေတွေနဲ့ မရောတော့ပါ။ ဒီတော့ ထွက်တဲ့လေက ဝင်တဲ့လေလေးကို ဆွဲပြီးပြန်ဝင်လာတယ်။ ဒါဟာ ရှေ့ကျတော့ ထင်ရှားလာပါလိမ့်မယ်။ ဒီတော့ အဆင်းသညာ၊ အကြည်သညာ တွေကို ကြိတ်ချေသော်လဲ အဲဒါ ဖဿရိပ်အနေနဲ့ ကျန်နေသေး တယ်။ ဒီသဘာဝကို ဘာကြောင့် ကြိတ်ချေလို့ မရသလဲ။ အဲဒါ သိမ်မွေ့တဲ့ရုပ်သဘောမို့လို့ပါ။ ဒါကြောင့် အဆင်းနဲ့ အကြည် ဆိုလိုက်တဲ့ဗျာပါရဖြစ်တဲ့ ဖဿလေးဟာ ကျန်နေတယ်။ ဒါဟာ ပဉ္စဝိညာဏ်ကရှေ့ရှုပြီးဆွဲယူလိုက်တဲ့ သတိလေးမှာကိုပါသွားပြီး

ဒီတော့ ဘယ်လိုဘဲချေချေ နာမပညတ်နဲ့ သဏ္ဌာနပညတ်သာ ကျေပြီး ၂-ပါးဆိုတဲ့ ဖဿလေးဟာ ကျန်နေတယ်။ ဒါဟာ ဝိညာဏ်ကြီးက ဆွဲယူသွားတဲ့ သတိလေးဟာ ဖဿအနေနဲ့ပါ

သွားတယ်။ ဒါကို အာရုံသဘောလို့ ခေါ်တာပါ။ ဒါက ရုပ်သဘောပါ။ နာမ်သဘောက အာရမ္မဏိကသဘောပါ။ အာရုံသဘောဆိုတာက ဖဿရိပ်ပါ။ ဖဿဆိုတာဟာ နှစ်ပါးဆုံတဲ့သဘောလေးပါ။ (ဝါ) နှစ်ပါးဆုံတဲ့ဗျာပါရလေးပါ။ ဒါဟာ သတိလေးမှာကို အာရုံလေးအနေနဲ့ ပါသွားတာပါ။ ဒီလိုရုပ်မျိုးကို လက္ခဏသဘော ထုတ်လို့မရပါ။ ဒီရုပ်မျိုးကို “ရူပယတိတိ ရူပံ” ရူပယတိ၊ ပေါင်းစုတတ်၏။ ဣတိ၊ ထို့ကြောင့်။ ရူပံ၊ ရုပ်မည်၏။ အဲဒါ ပေါင်းစုတဲ့အနေလောက်သာ ယူလို့ရတော့တယ်။ ဒါဟာ သညာကပ်လို့မရတော့ပါ။

သူရဲသဘာဝဟာ ပေါင်းစုတဲ့သဘောလောက်သာ လုပ်လို့ရပါတော့တယ်။ အချုပ်မှာ ထွက်တဲ့လေဟံ့ ဝင်တဲ့လေကို ဆွဲယူလာတာသည်ပင် အာရုံသဘောပါ။ ထွက်တဲ့လေမှာကို ဝင်တဲ့လေလေးဟာ ပါသွားပြီ။ ဒါကို.... ရူပယတိ၊ ပေါင်းစုတဲ့သဘောလို့ တင်လိုက်တာပါ။ ဝိပဿနာအနေနဲ့ ကျတော့ “ဥပဋ္ဌာနကရောဝါ ဖလံဝါ ပစ္စုပဋ္ဌာနံနာမ” အဲဒါ ဉာဏ်အားရှေ့ရှုထင်သောအခြင်းအရာသည်၎င်း၊ အကျိုးတရားသည်၎င်း၊ ပစ္စုပဋ္ဌာန်လို့ တင်လာတာပါ။ ဒါကို ရုပ်နာမ်ခွဲတော့ ရှေ့ရှုပြီးဆွဲတဲ့သဘောက နာမ်သဘောပါ။ မဟာသတိပဋ္ဌာန် နည်းနဲ့ ကျတော့ ရှုတတ်တဲ့သဘောပါ။ ရုပ်သဘောကျတော့ ရှေ့ရှုထင်တာက ရုပ်သဘော ရှုအပ်တဲ့သဘောပါ။ ဒီအနေနဲ့ ပြောလို့ရတယ်။

ဒီတော့ အာနာပါနတရားကို အားထုတ်တဲ့အခါမှာ လေကြောင်းနိမိတ်တွေပျောက်၊ ပညတ်သဘောတွေပျောက်ပြီးတော့

ရှုအပ်တဲ့သဘောနဲ့ ရှုတတ်တဲ့သဘောသာကျန်တော့တယ်။ ဒါကို ရှုအပ်တဲ့သဘောက အာရုံသဘောရုပ်၊ ရှုတတ်တဲ့ သဘောက အာရမ္မဏိက သဘောနာမ်·ဆိုပြီး မိမိရဲ့ စိတ်ဝိညာဏ်ထဲမှာကို မြင်နေပြီ။ ဒါဟာဘယ်တော့မှ မပျောက်ပျက်တော့ပါ။ သတိ လေးဟာ အမြဲထင်နေပြီ။ ဒီလိုထင်နေရင် ကိလေသာတရား တွေဟာ မဝင်နိုင်တော့ပါ။ (၀၇) ဝင်လို့မရတော့ပါ။ ကိုင်း နက်ဖြန် ပုံစံအသစ်ပြောင်းပြီး ရုပ်နာမ်ကို ထပ်ထုတ်ပြအုံးမယ်။ ဒါဟာ ပဋ္ဌမတံခါးရဲ့ လုပ်ငန်းစဉ်ပါ။

ည ဟော စ ဉ် ။

ဒီတော့မိမိရဲ့အိမ်မှာ အာနာပါနတရားကြီးကို အားထုတ်တဲ့ အခါမှာ အနှောက်အယှက်တွေ များပြားလှပါတယ်။ ဒီတော့ အင်း-ဆေး-မျှော် အစရှိတဲ့လောကီပညာရပ်တွေဟာလဲဒီအာနာပါနတရားကိုဘဲ အားထုတ်ကြပါတယ်။ ဈာန်သမာပတ်တွေ ရအောင်လဲ ဒီအာနာပါနကိုဘဲ အားထုတ်ကြတယ်။ ဒါကို လောကီအာနာပါနလို့ ခေါ်တယ်။ ဒီတော့ကမ္ဘာကြီး ရှိလာရင် သတ္တဝါတွေဟာလဲရှိလာတယ် သတ္တဝါတွေရှိလာရင် ဒီလောကီ အာနာပါန တရားကြီးဟာလဲရှိလာတာဘဲ။ ဒီအာနာပါနတရား ဟာ လောကီအာနာပါနတရားပါ။ ဒါကိုကမ္ဘာတရား (ဝါ) ဓမ္မတာတရားလို့လဲ ခေါ်တယ်။ ဒီတော့အာနာပါနတရားဟာ အင်မတန်မှ ကျယ်ဝန်းပါတယ်။ ကိုင်းဒီတော့ ယခုလောကုတ္တ ရအာနာပါနတရားကို လုပ်ငန်းစဉ်ပေးလာတာဟာ မနေ့က ပရမတ်ထောက်ခံတဲ့ပညတ်နဲ့ ပရမတ်မထောက်ခံတဲ့ ပညတ်ကို ခွဲပြလိုက်ပြီ။

ဒီတော့ “သော သတောဝ အဿသတိ၊ သတောဝ ပဿ သတိ” လို့ဆိုတဲ့အတိုင်း ထွက်လေဝင်လေကို မှတ်ပါများလာ ရင်ဘဲ စိတ်ဝိညာဏ်မှာကို သတိလေးဟာဝင်လာပြီ။ ဒါဟာ ထင်ရှားသွားပြီဘဲမဟုတ်လား။ ဒီကနေရုပ်နာမ်ကူးဆိုရင် ဘယ် လိုကူးမလဲ။ ဒီတော့အာနာပါနတရားကို ဘယ်သူဘဲပွားပွား ပွား များပါများလာရင် နာမနဲ့ သဏ္ဌာနပညတ် ၂ ပါးဟာပေါ်လာ ပြီ။ အဲဒါ အဗ္ဗုဒ္ဓိုင်းပမာ၊ အနီဝိုင်းပမာ ပေါ်လာတော့တယ်။ ဒီနိမိတ်တွေဟာ လောကီအာနာပါနကသုံးတဲ့ နိမိတ်တွေပါ။ ဒီကနေရုပ်နာမ်ကူးလို့ မရပါ။ ဘာကြောင့်လဲ။ ထောက်ခံတဲ့

ပရမတ်သဘောမရှိလို့ပါ။ ပရမတ်ထောက်ခံတဲ့ ပညတ်နိမိတ် ကျမှ ရုပ်နာမ်ကူးလို့ရမယ်။ ပရမတ်ထောက်ခံတဲ့ ပညတ်ဆိုတာ ဘာကိုခေါ်သလဲ။ “စက္ခုစ ပဋိစ္စ ရူပေစ ဥပ္ပဇ္ဇတိ စက္ခုဝိညာဏံ” လို့ပြလာတဲ့အတိုင်း ပရမတ်ထောက်ခံတဲ့ပညတ်ကို ခဲ့ပြလာခဲ့ပြီ။ ဒီတော့ ထွက်လေဝင်လေမှာကို ပရမတ်ထောက်ခံတဲ့ ပညတ်ဟာ ဘယ်လိုပေါ်မလဲ။ ဒါဘဲရှိတော့တယ်။

“တိက္ခ ဟာသ၊ ဇဝန ဂမ္ဘိ၊ ဉာဏ်လေးလှီဖြင့်၊ အခွံကိုခွါ အကာကိုရှား၊ အသားကိုချေ၊ အနှစ်ကိုတေနိုင်မှ သဘာဝ အနတ္တဉာဏ် ထင်မြင်နိုင်သည်၏ အဖြစ်ကို၎င်း” လို့ ပြလာတဲ့ အတိုင်း တကဲ့ကိုသဒ္ဓါတရားတွေထားပြီး ယခုညှိပိုင်းမှာကိုတရား ဖွင့်ပြနေတာပါ။ ဒီတရားကိုပေးတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်ကပေးတဲ့အခါမှာ ယူတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ကလဲ ယူနိုင်လာမှ အဆင်ပြေလာမယ်။ ဒီတော့ ဒီတရားကို ဗဟုသုတအနေနဲ့ နာယူလို့မရပါ။ ကိုယ်တွေ့လက်တွေ့အနေနဲ့ အားထုတ်ယူမှ ရပါတယ်။ ကိုင်းဒီတော့ ထွက်လေဝင်လေကနေ ပရမတ်ထောက်ခံတဲ့ပညတ်ဟာ ဘယ်လိုပေါ်မလဲ။ ဒါကိုစဉ်း စားပါ။ ဒီတော့ “သော သတောဝ | အဿသတိ၊ သတောဝ ပဿတိ” လို့ပြလာတဲ့အတိုင်းထွက်လေဝင်လေကိုမှတ်ပြီးပညတ် လေးပေါ်လိုက်စမ်းပါ။ လက်တွေ့အားထုတ်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ကျတော့ သူ့ဟာသူမြင်လာပြီ။ ဘယ်လိုပေါ်မလဲ။ အဲဒါအားမထုတ်ဘူး တဲ့သူတွေကို သိအောင်ကြံဖန်ပြီး ယခုပြောဟောနေရတယ်။ ပရမတ်ထောက်ခံတဲ့ ပညတ်ဟာ ဘယ်လိုပေါ်မလဲ။ အခုပညာ ပုစ္ဆကနည်းအနေနဲ့ဟောနေတာပါ။

ကိုင်းဘယ်လိုပေါ်မလဲ။ ဒီတော့ဘုရားရှင်ဟာ တရားတော် တွေကို ဟောကြားတဲ့အခါမှာ သုတ္တန္တဘာဇနိယနည်း၊ အဘိ

ဓမ္မာဘာဇနီယနည်း၊ ပဉ္စာပုစ္ဆကနည်း၊ ဒီနည်း၊ ၃-နည်းနဲ့ ဟောကြားလာပါတယ်။ ဒီတော့ သုတ္တန္တဘာဇနီယနည်းနဲ့ အဘိဓမ္မာဘာဇနီယနည်းဟာ သတ္တဝါတွေရဲ့ အာသယကို ကြည့်ပြီးတော့ ဟောကြားတာပါ။ ပဉ္စာပုစ္ဆကနည်းက အမေးပြုပြီး အဖြေရမှ ဟောကြားတဲ့နည်းပါ။ ဒီနည်း ၃-ချက်နဲ့ သာ ဟောကြားတော်မူသွားပါတယ်။ ဒီတော့ ထွက်လေဝင်လေကို မှတ်လာတဲ့ အခါမှာ ပရမတ်ထောက်ခံတဲ့ ပညတ်ရိပ်ဟာ ဘယ်လိုပေါ်မလဲ။ “စက္ခုစပဋိစ္စ (လု) စက္ခုဝိညာဏံ” လို့ ပြုလာတဲ့အတိုင်း ထွက်တဲ့လေနဲ့ ဝင်တဲ့လေဟာ ဘယ်မှာထိပြီးထွက်သလဲ၊ ဝင်သလဲ၊ ထွက်တဲ့လေက နှုတ်ခမ်းဖျားကိုထိပြီး ထွက်သွားတယ်။ ဝင်တဲ့လေဟာလဲ နှာသီးဖျားကိုထိပြီး ဝင်လာတယ်။ ဒါကိုဖေါဋ္ဌဗ္ဗသညာလို့ ခေါ်တယ်။

ဒီဖေါဋ္ဌဗ္ဗသညာ ထိတိုင်းထိတိုင်း မှတ်လာတာပါ။ ဘယ်သူက မှတ်လာသလဲ၊ ကာယပသာဒအကြည်သညာက မှတ်လာတာပါ။ ဒီတော့ ထွက်တယ်-ဝင်တယ်ဆိုတာဟာ ဒီဖေါဋ္ဌဗ္ဗသညာနဲ့ ကာယပသာဒ အကြည်သညာ ဒီ ၂ပါးကနေ မှတ်နေတာပါ။ ဒီလိုမှတ်ပါများလာတော့ အမှတ်လေးဟာ မြဲလာတော့တယ်။ (ဥပမာ) လဘက်ရေပုဂံဆိုတဲ့အဆင်းနဲ့ မျက်စေ့အကြည်တို့ ၂-ပါးပေါင်းဆုံတဲ့အခါ ပေါင်းဆုံပါများလာတော့ လဘက်ရေပုဂံလေးဟာ မျက်စေ့အကြည်ထဲမှာ စွဲနေသလိုဘဲ၊ ယခုလဲ မှတ်ပါများလာတော့မှ ပညတ်ရိပ်လေးဟာပေါ်လာတော့တယ်။ ဘယ်လိုပေါ်လာသလဲ၊ ဒီတော့လေကြောင်း နိမိတ်လေးဟာ အပ်ချီမျှင်လေးပမာ ဖလ်ချောင်းလေးပမာ ပေါ်လာတယ်။ ဒါဟာနာမပညတ်ရိပ်ပါ။ ဒါကိုပညတ်ရိပ်ပေါ်တယ်လို့ ပြောတာပါ။ ဒါကိုရှေ့ပိုင်းတုံးကလဲဟောကြားပြီးခဲ့ပြီဘဲမဟုတ်လား။

နားလည်ပြီလား၊ ကိုယ်အားထုတ်နေတဲ့ အလုပ်ကို ပြန်ပြီး စဉ်းစားရင် ဖေါဋ္ဌဗျာဓိသညာနဲ့ ကာယပသာဒသညာ ဒီ၂ပါး ဆိုတဲ့ ဗျာပါရလေးကနေ နာမပညတ်လေး ပေါ်လာတာဘဲ မဟုတ်လား၊ ဒီလိုလဲပေါ်လာရော ထွက်လေ့ဝင်လေ့လေးဟာ အပ်ချီမျှင်လေးပမာ၊ ဖလ်ချောင်းလေးပမာ လေကြောင်းနိမိတ် လေးဟာ ပေါ်လာတော့တယ်၊ ကိုယ်ကမမှတ်သော်လဲ ဒီလေ ကြောင်းနိမိတ်လေးဟာ မပျောက်ပျက်တော့ပါ၊ အမြဲပေါ်နေ ပြီ၊ ထပ်ပြောပြအုံးမယ်၊ ပဋ္ဌမ နာမပညတ်လေး ပေါ်လာတဲ့ အခါမှာ (ဝါ) လေကြောင်းနိမိတ်လေးပေါ်လာတဲ့ အခါမှာ အဲဒါ လွှဲကြီးဆွဲနေသလို၊ မီးရထားကြီး ခုတ်မောင်းနေသလို ကြမ်းထန်တဲ့အနေနဲ့ အရင်ပေါ်လာတယ်၊ ဒါကိုကြပ်ကြပ်ရှုမှတ် ပါမျှားလာတော့မှ အဲဒါဖလ်ချောင်းလေးပမာ၊ အပ်ချီမျှင်လေး ပမာ နုနယ်စွာပေါ်လာတော့တယ်၊ ဒီအခါကျတော့ ထွက်လေ ဝင်လေကို မမှတ်သော်လဲ အမြဲပေါ်နေပြီ။

ဒါကိုစမ်းသပ်ချင်ရင် ဒီလေကြောင်းနိမိတ်လေးဟာ ငါလေ ရှူလို့ ပေါ်လာတာလား၊ မရှူဘဲနဲ့ ပေါ်တာလား ဆိုတာကို သိချင်ရင် အသက်မရှူဘဲထားလိုက်ပါ၊ (ဝါ) အသက်အောင့် ထားလိုက်ပါ၊ ဒီလိုအသက်အောင့်ထားလိုက်တဲ့အခါမှာ ဒီလေ ကြောင်းနိမိတ်လေးဟာ မပေါ်ရင် (ဝါ) ရပ်နေရင် ဒီလေ ကြောင်း နိမိတ်လေးဟာ စိတ်ဝိညာဏ်ထဲကို မဝင်သေးပါ၊ အဲဒါအသက်အောင့်ထားသော်လဲ ဒီလေးကြောင်း နိမိတ်လေး ဟာ ပေါ်နေရင် (ဝါ) မရပ်ဘဲထွက်လိုက် ဝင်လိုက်လုပ် နေရင် စိတ်ဝိညာဏ်မှာ ဝင်ပြီးမြဲနေပြီ၊ ဒီတော့မှ ဒီကနေ ရုပ်နာမ်ကို ရှာရတော့မယ်။

ဒီတော့ထွက်တဲ့ လေနဲ့ ဝင်တဲ့လေမှာကို သညာအမှတ်လေး
ဟာမြဲနေရင် ရုပ်နာမ်ကိုကူးရမယ်၊ ဘယ်လိုကူးမလဲ၊ ဒီပညတ်
နိမိတ်ကိုဘဲ ရုပ်နာမ်လို့ ကူးမလား၊ ဒီထွက်လေဝင်လေလေးဟာ
ဖလ်ချောင်းလေးပမာ၊ အပ်ချီမျှင်လေးပမာ ပေါ်နေတာကို
တွေ့ရဲ့သားနဲ့ တခြားမှာ ရုပ်နာမ်သွားရှာရအုံးမလား၊ ဒီလေ
ကြောင်းနိမိတ်လေးကို ကြပ်ကြပ်ရှုမှတ်ပါများလာရင် ဝင်သွား
တဲ့လေကို ချေလိုက်ရင် ဘာထွက်လာမလဲ၊ ထွက်သွားတဲ့လေကို
ချေရင် ဘာထွက်လာမလဲ ဆိုပြီး ပညာနဲ့ မေးလာရမယ်၊ ထွက်
လေ ဝင်လေမြဲလာရင် စိတ်ဝိညာဏ်ဟာ ဘယ်ကိုမှမသွားတော့
ပါ၊ အဲဒါဝင်တဲ့လေကိုချေရင် ရုပ်သဘောထွက်မယ်၊ ထွက်တဲ့
လေကိုချေရင် နာမ်သဘောထွက်မယ်၊ ဒီတော့ ဝင်တဲ့လေဟာ
ဘာကြောင့်ဝင်ရသလဲ၊ ဒီတော့ ဝင်တဲ့လေလေးဟာ အပ်ချီမျှင်
လေးပမာ၊ ဖလ်ချောင်းလေးပမာ ထင်နေတာကို ချေလိုက်ပါ၊
သူတို့ ဘာကြောင့် ပေါ်သလဲဆိုတာကို လိုက်ရှုလိုက်တော့မှ
ရုပ်သဘောကို လာတွေ့မယ်။

ဒါဖြင့်ရင် ရုပ်သဘောဟာ ဘယ်သဘာဝရှိသလဲ၊ ဒီတော့
ဋ္ဌာန် ၄-ချက်မှာ ပစ္စုပဋ္ဌာန်သဘောထွက်ရမယ်၊ ပစ္စုပဋ္ဌာန်
ဆိုတာ ဥာဏ်အား ရှေ့ရှုထင်တဲ့သဘောပါ၊ ဒီတော့ အာနာ
ပါနတရားကို အားထုတ်လို့ လေကြောင်းနိမိတ်လေးလဲ မြဲလာ
ရော ဒီလေကြောင်းနိမိတ်လေးကို သိမ်းလိုက်တဲ့အခါမှာ သူရဲ့
သဘာဝကိုကြည့်ပါ၊ ဒီတော့ ဝင်တဲ့လေဟာ ပဋ္ဌမနှာသီးဖျား
မှာက လက္ခဏာ၊ ဥက္ခောက်အိမ်ကျတော့ ရသ၊ နှလုံးအိမ်ရင်ချိုင့်
ကျတော့ ပစ္စုပဋ္ဌာန်သဘော ထွက်လာတယ်၊ ဒီတော့ သူ့ကို
မေးပါ၊ မင်းဘယ်ကပေါ်လာသလဲလို့ မေးရင် နှလုံးအိမ်မှာရှိတဲ့

ဝိညာဏ်ကြီးက နှလုံးသွင်းနေတဲ့အခါမှာ သတိလေးဟာ ဥာဏ် အားရှေ့ရှုထင်တဲ့ သဘောလေးပါ။ ဒီကနေ ထွက်လာတာပါလို့ ပြောမယ်။

ဒါဟာ သတိသာလျှင် ထွက်တယ်၊ သတိသာလျှင်ဝင်တယ်၊ သတိသာလျှင် ဖမ်းလခတယ်၊ သတိသာလျှင် ချုပ်နှောင်ထား တာကို လာတွေ့ပြီ၊ ဒါကို ရုပ်သဘောလို့ခေါ်တာပါ။ ဒါကို မဟာသတိပဋ္ဌာန်နည်းနဲ့ ကျတော့ အာရုံသဘောလို့ခေါ်တယ်၊ ဖဿသဘောလို့လဲ ခေါ်တယ်၊ ရှုအပ်တဲ့သဘောလို့လဲ ခေါ် တယ်၊ ဒီတော့ ဝင်လေဟာ ဘယ်ထိအောင်ဝင်သွားသလဲ၊ နှလုံး အိမ်ထိအောင် ဝင်သွားတယ်၊ ဒီကနေ ပျောက်သွားတယ်၊ ဒီတော့ နှလုံးအိမ်မှာ ဘာရှိသလဲ၊ ဝိညာဏ်ကြီးရှိတယ်၊ ဒီဝိညာဏ် ကြီးထဲမှာ သတိလေးဟာရှိနေတယ်၊ ဒီသတိလေးဟာ ရှေးရှု ထင်တဲ့အနေနဲ့ ရှိနေတယ်၊ ဟိုတုန်းက ပေါ်လာခဲ့တဲ့ အာရုံတွေ ဟာ ယခု ဒီနေရာမှာ ဖဿအနေနဲ့ရှိနေတယ်၊ ဒါက ပရမတ် သဘောရုပ်လေးပါ။ ဒါက ရုပ်တရားပေါ်ပုံပါ။

နောက် ထွက်တဲ့လေဓာတ်ကျတော့ ပရမတ်သဘောပါ။ ဒီထွက်တဲ့လေမှာ လေ့ကြောင်းနိမိတ်လေးဟာလဲ မြဲလာရော ဒီထွက်တဲ့လေလေးဟာ ဘယ်ကစပြီးထွက်လာသလဲ၊ ချက်တိုင် ပရိပါစကမီးဓာတ်၊ ကမ္မဇဝါယောဓာတ်ကနေ စပြီးထွက်လာ တယ်၊ ဒီ ကမ္မဇဝါယောဓာတ်ကို ချေလိုက်ရင် ဘာထွက်လာ မလဲ၊ ဒီတော့ ဒုတိယတံခါးနဲ့ တတိယတံခါးကနေ သညာလေး ၅ လုံး ဟရှိန်ထဲဖြစ်လိုက်တဲ့အခါ (ဝါ) သန္တပ္ပနမီးဓာတ်နဲ့ ဥသမမီးဓာတ် တရှိန်ထဲတောက်လိုက်တဲ့အခါမှာ ဝေဒနာရိပ် အနေနဲ့ နာမ်ဓာတ်လေးဟာ ပေါ်လာတော့တယ်၊ ဒါက

အာရမ္မဏိကသဘောပါ။ ဒီတော့ ဝိညာဏ်ရိပ်ထဲမှာ အစဉ်ရှိနေတဲ့ သတိလေးဟာ ဦးကျောက်အိမ်ထဲမှာ မီးခတ်လေးတောက်လိုက်တာကို နာမ်သဘောလို့ ပြောတာပါ။ ဒါက အာရမ္မဏိကသဘောပါ။ အဲဒါ ရှုတတ်တဲ့သဘော၊ ဝေဒနာသဘောလို့လဲ ခေါ်တယ်။

ဒီတော့ ပရမတ်ရုပ်နာမ်သဘောကို မဟာသတိပဋ္ဌာန်ပဋိပတ်လုပ်ငန်းစဉ်ထဲသွင်းရင် ဝေဒနာနဲ့ ဖဿသဘောပါ။ (တနည်း) ရှုတတ်တဲ့သဘောနဲ့ ရှုအပ်တဲ့သဘောပါ။ (တနည်း) အာရမ္မဏိကသဘောနဲ့ အာရုံသဘောပါ။ ဒီ ၂-ချက်မှာ ခန္ဓာလေးကောင်ကို သွင်းရင် ဘယ်ခန္ဓာထဲသွင်းမလဲ၊ ရှုအပ်တဲ့သဘောက သညက္ခန္ဓာပါ။ ရှုတတ်တဲ့သဘောက သင်္ခါရက္ခန္ဓာပါ။ ဒီတော့ ရုပ်တရား ပြာကျရင် သညက္ခန္ဓာထွက်ရတယ်။ နာမ်တရားပြာကျရင် သင်္ခါရက္ခန္ဓာထွက်ရတယ်။ ဒီတော့ ဝင်လေကအာရုံသဘော၊ ဖဿသဘော၊ ရှုအပ်တဲ့သဘော၊ ပစ္စုပ္ပန်သဘော သညက္ခန္ဓာ၊ ဒါက ရုပ်သဘောဖြစ်ပြီး ထွက်တဲ့လေက အာရမ္မဏိကသဘော၊ ဝေဒနာသဘော၊ ရှုတတ်တဲ့သဘော၊ ပဋ္ဌာန်သဘော သင်္ခါရက္ခန္ဓာ၊ ဒါက နာမ်သဘောဖြစ်တယ်။

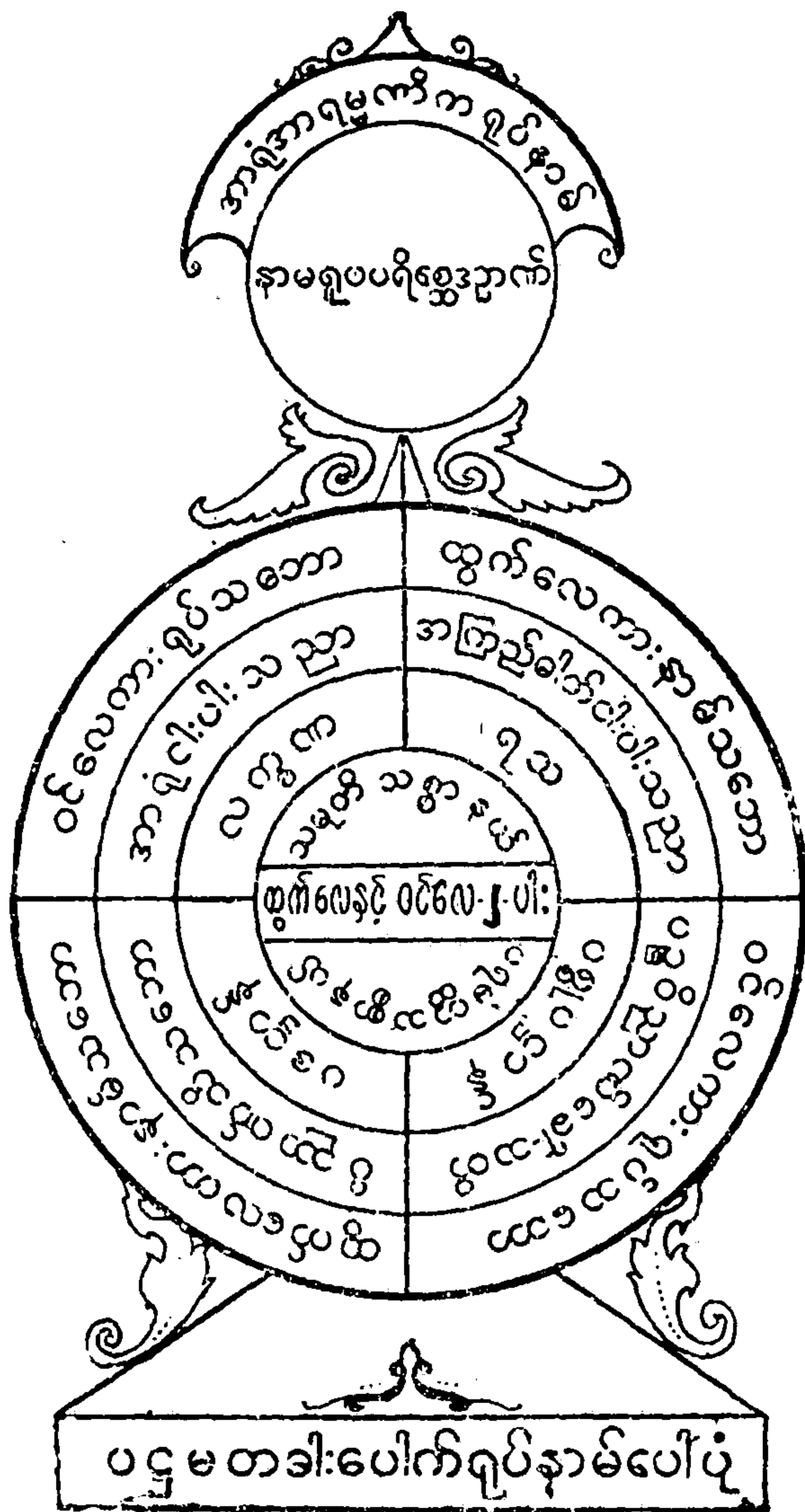
ဒါကိုမှ ဥဒယဗ္ဗယဉာဏ်ကိုတင်ပြီး ခန္ဓာတွေကို သေအောင် သတ်ရတော့မယ်။ ဒီတော့မှ ဓမ္မာနုပဿနာမှာ ဥက္ခေခာင်းချလို့ရမယ်။ ဒီ ဓမ္မာနုပဿနာကိုပိုင်ရင် သောတာပန်ဖြစ်ပါတယ်။

ကိုင်း....သာဓုသာ ခေါ်ကြပါတော့၊

သာဓု....သာဓု....သာဓု။

ပုံစံနံပါတ် (၁၉)

ဝါခေါင်လဆုတ် ၁၃-ရက် နေ့ဟောစဉ်

ပုံစံနံပါတ် (၁၉)

အခုပုံစံထုတ်လိုက်တာက မလွဲနိုင်တဲ့နည်းပါ။ ဒီကဏ္ဍကို တံခါးထဲသွင်းရင် ပဌမတံခါးပေါက်ပါ။ ဝိသုဒ္ဓိမဂ်အလိုဆိုရင် လေ့ရှိရဲ့ စတုက္ကထဲသွင်းရမယ်။ ဒီတော့....

ဒီဆံ့ဝါ အဿသန္ဓေ ခီဆံ့အဿသာမိတိ ပဇာ
နာတိ၊ ဒီဆံ့ဝါ ပဿသန္ဓေ ခီဆံ့ ပဿသာမိတိ ပဇာ
နာတိ၊ ရဿံဝါ အဿသန္ဓေ ရဿံ အဿသာမိတိ
ပဇာနာတိ၊ ရဿံဝါ ပဿသန္ဓေ ရဿံ ပဿသာ
မိတိ ပဇာနာတိ။

လို့ပြလာတဲ့အတိုင်း လေ့ရှိတဲ့ 'လေတို့ဆိုပြီး ဘာကြောင့်
ဖွင့်လာသလဲ၊ ဒီတော့ လေ့ရှိရဲ့ရင် ရှူတယ်လို့သိရမယ်၊
လေတို့ရဲ့ရင် ရှူတယ်လို့သိရမယ်၊ ဒါကိုမဟာသင်္ခပဋ္ဌာန်
တရားတော်မှာ လေ့ရှိလေတို့ဆိုပြီးဖွင့်လာတယ်၊ ပဋိသမ္ဘိဒါ
မဂ်မှာက လေ့ရှိစတုက္က၊ လေတို့စတုက္ကဆိုပြီး ၂-ခုခွဲပြီး
ပြလာတယ်။

အဲဒါ စတုက္ကတခု-တခုမှာကို ၄-စတုက္ကရအောင် ခွဲလာတယ်၊
ဒီတော့အာနာပါနတရားတော်မှာ ၄-စတုက္ကရှိတာမှာ စတုက္ကတခု
တခုမှာ ၄-ခုစီခွဲလာတာ ဖြစ်ခြင်းကြောင့် ၄-စတုက္ကဆိုတော့
၁၆-ခုဖြစ်လာတယ်၊ ထွက်လေဝင်လေ ၂-ပါးမှာဆိုတော့ ၃၂
စတုက္ကဖြစ်လာတယ်၊ ဒီလိုပဋိသမ္ဘိဒါမဂ်မှာပြလာတယ်၊ ဒီတော့
လေ့ရှိ လေတို့ဆိုပြီး ဘာကြောင့် ၂-ခုထားခွဲသလဲ- ဒါကိုရှာ

ရမယ်။ “ဒီသံဝါ အဿသန္ဓေ (လ) ရဿံဝါ ပဿ သာ မိတိ ပဇာနာတိ” လို့ပြုလာတဲ့အတိုင်း ဒီနေရာမှာ ဘုရားရှင်က ဥပမာ ၂-ခုထားပြီးပြီလားတယ်။ အဲဒါ ပွတ်သမားသည်၎င်း၊ ပွတ်သမားရဲ့တပည့်သည်၎င်း ပွတ်ခံတဲ့အခါမှာ အရှည်အတိုဆွဲပြီး ပွတ်ခံသလိုဘဲလို့ပြုလာတယ်။

ဒီတော့ ဘာကြောင့်ဥပမာ ၂-ခုထားပြီးပြီသလဲ၊ တခုထဲ ထုတ်ပြရင် မပြီးဘူးလား၊ ဒါဟာ ပါဠိတော်၏ နက်နဲခြင်းပါ။ ဘာကြောင့်ကတ္တားပုဒ် ၂-ပုဒ်ထားပြီးပြီသလဲ၊ အဲဒါပွတ်သမား သည်၎င်း၊ ပွတ်သမားရဲ့ တပည့်သည်၎င်း၊ ဆိုပြီးကတ္တားပုဒ် ၂-ပုဒ်ထုတ်ပြီးပြီလားတယ်။ ဒါဟာဘယ်လောက် သေချာသလဲ၊ ဘာကြောင့်ဒီလို ၂-ပုဒ်ထားပြီးပြီသလဲဆိုတော့ လေ့ရှည်လေ့ တိုရဲ့ ကဏ္ဍဟာ ကိုယ် ဟာကိုအားထုတ်လို့ မရပါ။ “သော သ တောဝ အဿသတိ၊ သတောဝ ပဿသတိ” ဆိုတဲ့ပဋ္ဌမတံခါး ကတော့ ဆရာမရှိလဲ ကိုယ် ဟာကို အားထုတ်လို့ ရတယ်၊ ယခု လေ့ရှည်လေ့တိုကဏ္ဍကျတော့ ကိုယ်ဟာကို အားထုတ်လို့ မရပါ။ ဒါကြောင့် ဆရာ့ထံမှာနည်းခံပြီးမှ လေ့ရှည်လေ့တိုကို ကိုင်ရ တာဖြစ်ခြင်းကြောင့်ကတ္တားပုဒ် ၂-ပုဒ်ထားပြီးဖွင့်ပြလာတာပါ။

ဒီကနေမှ ရုပ်နာမ်ကိုကူးလို့ ရမယ်။ ဒီတော့ကမ္မဋ္ဌာန်းအလုပ် မှန်ရင် ဘယ်ပုဂ္ဂိုလ်ဘဲအားထုတ်အားထုတ် ဆရာ့ထံမှာ နည်းခံ ပြီးမှ အားထုတ်ရတယ်။ ဒါကြောင့်ဆရာ့ထံမှာနည်းခံစေလို၍ ကတ္တား ၂-ပုဒ်(ဝါ) ဥပမာ ၂-ခုထုတ်ပြီးပြီလားတယ်။ ဒါဟာ ပါဠိတော်ရဲ့ နက်နဲခြင်းလို့ ခေါ်တယ်။ ဒီတော့ကမ္မဋ္ဌာန်းကို အားထုတ်မယ်ဆိုရင် (ဝါ) အာနာပါနတရားကို အားထုတ် မယ်ဆိုရင် ဆရာရဲ့ မေတ္တာဓာတ်ကို အရင်ခံယူရတယ်။ အဲဒီလို

အားထုတ်မှ လေရှည်လေတို့ကိုမူထားပြီး ဖွင့်လို့ ရဘယ်၊ ဒီတော့ ထွက်လေဝင်လေကို မှတ်ပါများလာတော့ လေကြောင်းနိမိတ် လေးဟာမြဲလာပြီ၊ အဲဒါအပ်ချည်မျှင်လေးပမာ၊ ဖလ်ချောင်း လေးပမာ ဝင်တာထွက်တာကို မြင်လာမယ်၊ ဒါက သာမည လောက်သာပြောတဲ့စကားပါ၊ ဒါကိုထပ်ပြီးခွဲရအုံးမယ်၊ ဒီကနေ ရုပ်နာမ်ကူးလို့မရသေးပါ၊ ဒီလေကြောင်းနိမိတ်လေးကို တံခါး ၄-ပေါက်လုံးမှာ ထင်လာအောင် အားထုတ်ရအုံးမယ်၊ ဒီလို ရှုမှတ်ပါများလာတော့မှ တံခါး “ ၄ ” ပေါက်မှာကို ထင်လာ တော့မယ်၊ ဒီလိုတံခါး ၄ ပေါက်လုံးမှာ လေကြောင်း နိမိတ် လေးထင်လာတာကို လေရှည်လို့ ခေါ်တယ်။

ဒီလိုလဲ တံခါး ၄-ပေါက်မှာထင်လှာရော ပရိပါစကမီးဓာတ် ဥသမမီးဓာတ်မှာရှိတဲ့ ပစ္စုပဋ္ဌာန်နဲ့ ပဒဋ္ဌာန်ကနေ ပရမတ်ရုပ် နာမ်ကို ကူးနိုင်လာပြီ၊ ဒီလိုကူးနိုင်လာမှ တိဟိတ်ပုဂ္ဂိုလ်ပါ၊ ဒီကျအောင် အားထုတ်နိုင်လာရင် ထိုပုဂ္ဂိုလ်မှာ သက်သေရောင် ကြီး ပေါက်လာတော့မယ်၊ သာမညလို့ မထင်ပါနဲ့၊ ဒီတော့ အပ်ချည်မျှင်လေးပမာ၊ ဖလ်ချောင်းလေးပမာ လေကြောင်း နိမိတ်လေးကို နှာသီးဖျားနဲ့ နှုတ်ခမ်းဖျားအရပ်ကနေ ချက်တိုင် ထိအောင် ရှုနိုင်လာရင် ဒီကနေ ရုပ်နာမ်ကူးဆိုရင်ဘဲ ပရမတ် နယ်မှာရှိတဲ့ ပစ္စုပဋ္ဌာန်နဲ့ ပဒဋ္ဌာန်ကို ကူးနိုင်လာပြီ၊ ဒီတော့ ဝိညာဏ်သဘောဆိုတာက ပစ္စုပ္ပန်ဝေဒနာကံရိပ်လေးကို ခေါ် တယ်၊ ဒါကို ပဒဋ္ဌာန်လို့ ခေါ်တယ်၊ ဒီတော့ ပရိပါစကမီးဓာတ် ရဲ့ အရိပ်ကနေ ဥသမမီးဓာတ် တောက်လာတာကို သတိလို့ ပြော တာပါ၊ ဒီတော့ အခု ပစ္စုပဋ္ဌာန်နဲ့ ပဒဋ္ဌာန်၊ ဥသမမီးဓာတ်နဲ့ ပရိပါစကမီးဓာတ်တို့ကို လှာတွေ့မယ်၊ ဒီတော့ ထွက်လေဟာ ချက်တိုင်ကနေ စသွက်ပြီး နှုတ်ခမ်းဖျားအရပ်မှာဆုံးတယ်။

ဝင်လေကျတော့လဲ နှာသီးချားအရပ်က စဝင်ပြီး ချက်တိုင်
 မှာလာဆုံးတယ်။ ဒီတော့ ချက်တိုင်ကိုလဲ ဝင်ကိုင်လိုက်ရော
 ချက်တိုင်မှာရှိတဲ့ ပရိပါစကမီးခတ်ကို လာတွေ့မယ်။ ဒီတော့
 ပရိပါစကမီးခတ်ဟာ (၁) ရေနံခွက်က တောက်တဲ့မီးရောင်၊
 (၂) ဖယောင်းတိုင်မီးကတောက်တဲ့မီးရောင်၊ (၃) လျှပ်စစ်
 ကနေ တောက်တဲ့မီးရောင်-ဆိုပြီး ၃-မျိုးရှိတဲ့ အနက်မှာ တရောင်
 ရောင်အနေနဲ့ ပြေးနေတာကို လာတွေ့တော့မယ်။ ဒီလိုလဲ
 တွေ့လိုက်ရောဒီ ပရိပါစကမီးခတ်ကနေပြီးထွက်လာတဲ့လေလေး
 ဟာ ဒီမီးခတ်ရဲ့ မီးညှန်လေးကနေ လေခတ်လေးဟာ ပါလာ
 ပြီး နှလုံးအိမ်လဲရောက်လာရော ပိုးစုန်းကြွေးလေးများ လက်နေ
 သလို ချက်တိုင်ပရိပါစကမီးခတ်နဲ့ နှလုံးအိမ်ဥသမီးခတ်
 တွေဟာ ကူးယှက်နေတာကို တွေ့လာတော့မယ်။

ဒီတော့ ဖဿနဲ့ ဝေဒနာဟာ ဒီ ချက်တိုင်နဲ့ နှလုံးအိမ်မီးခတ်
 သဘောကနေ ထွက်နေတယ်။ ဒါဟာ ရုပ်နာမ်သဘောပါ။
 ဒီဟာကို ဖဿနဲ့ ဝေဒနာအနေနဲ့ ခံစားနေတယ်။ သမာပတ်
 ၈-ပါးရနေတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေဟာလဲ ဒီဇာတ်ကိုင်ရတယ်။ ဒီသဘာဝ
 ကိုမြင်ရင် ရုပ်နာမ်ကိုတွေ့တယ်။ အခု ဒီနေရာမှာ ပစ္စုပဋ္ဌာန်
 ရှေ့ရှုထင်တဲ့ သဘော၊ ပဋ္ဌာန်ပြဋ္ဌာန်းတဲ့ သဘော ဒီအနေ
 လောက်သာ ယူနိုင်ပါသေးတယ်။ ဒီရုပ်နာမ်ကို ကူးနိုင်လာရင်ဘဲ
 ပရမတ်နယ်ရဲ့ ရုပ်နာမ်ကိုမြင်လာပြီ။ ဒါဟာ လေ့ရှိသလို ကဏ္ဍပါ။
 ဒီလိုလဲကူးလို့ ရပါတယ်။ နောက်လေကြောင်းနိမိတ်ဟာ ဒုတိယ
 တံခါးဖြစ်တဲ့ ဦးဧကောက်အိမ်မှာသာ မြင်နေသေးတယ်။ ဟိုဘက်
 ရောက်အောင် မဆွဲနိုင်သေးဘူးဆိုရင် ဒီကနေ ရုပ်နာမ်ကူးရင်
 လက္ခဏာနဲ့ ရသရုပ်နာမ် (၀၇) ပညတ်နယ် (၀၇) သမုတိနယ်

ဖြစ်ဘဲ ပထဝီနဲ့ အာပေါ (ဝါ) အဆင်းနဲ့ အကြည် ဒီအနေနဲ့ သာ ကူးလို့ ရပါသေးတယ်။

ဒါဟာ သန္တပ္ပနမီးခတ်သာ ပွင့်ပါသေးတယ်။ ဒီတော့ အာရုံက အဖမ်းခံရတဲ့ အဆင်းသညာလေးပါ။ အာရမ္မဏိက သဘောက သွားဖမ်းတဲ့ အကြည်သဘောသညာပါ။ (ဝါ) သန္တပ္ပနမီးခတ် ပွင့်နေတဲ့သဘောကို ခေါ်တယ်။ ဒီတော့ (ဥပမာ) လဘက်ရေပျက်ကိုစမ်းရင်မာတယ်။ ဘာကြောင့်မာသလဲ အာပေါခတ်ကဖွဲ့စည်းပေးနေလို့ပါ။ ဒီအနေလောက်သာလျှင် နီနေရာမှာ ပြောလို့ ရပါသေးတယ်။ ဒီလောက်သာလျှင် ရုပ်နာမ် ကူးလို့ ရသေးတယ်။ ဒီတော့ အာရုံ ၅-ပါးမှာရှိတဲ့ သညာနဲ့ အကြည်ခတ်မှာရှိတဲ့ သညာ ၅-ပါးတွေပေါင်းပြီး ထွက်လာတဲ့ ရုပ်နာမ်ကျတော့ အာရုံနဲ့ အာရမ္မဏိကရုပ်နာမ် ဒီလောက်သာ ယူလို့ ရပါတယ်။ (ဝါ) လက္ခဏာနဲ့ ရသ ဒီ လောက်သာ ရသေးတယ်။

ဒီတော့ဦးကျောက်အိမ်ကနေပြီး ထွက်ဆွဲတာဘဲ။ သွားဆွဲလို့ ထင်လာတာက အာရုံသဘောရုပ်၊ သွားဆွဲတာက အာရမ္မဏိက သဘောနာမ်။ ဒီတော့ ဘယ်ဟာကိုဘဲ မြင်မြင် အာရုံနဲ့ အာရမ္မဏိက သဘောတွေပါတဲ။ ဒါကြောင့် တကယ်ပေါက်ချင်ရင် ရုပ်နာမ်ကနေစပြီး ကိုင်ရတယ်။ နောက်တချက်က လောကီရေးရာနယ်မှာလဲ အဆင်ပြေမှုတွေဖြစ်လာအောင် ဒီသန္တပ္ပနမီးခတ် ပေါက်အောင် ကြိုးစားပါ။ ဒီမီးခတ်ဟာ ယောကျ်ားကောင်း၊ ယောကျ်ားမြတ်တွေ အားထုတ်သင့်၊ အားထုတ်ထိုက်တဲ့မီးခတ်ပါ။ သာသနာပြုမဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ဟာလဲ ဒီမီးခတ်ကို ပေါက်အောင်

အားထုတ်ရမယ်။ ဒါမှကြံတိုင်းအောင် ဆောင်တိုင်းမြောက်
လုပ်တိုင်းပြီးစီးနိုင်ပါတယ်။ အခုပြတဲ့ အခန်းအာရမ္မဏိက ရုပ်
နာမ်သဘောကို နားလည်ပြီလား။

ဒီတော့ထွက်လေဝင်လေဟာ ပခာနပါဘဲ၊ ဒီတော့တံခါး
၂-ပေါက်သာ လေကြောင်းနိမိတ်လေးဟာထင်နေသေးရင် လက္ခ
ဏနဲ့ရသ၊ အာရုံအာရမ္မဏိက ရုပ်နာမ်သာ ကူးလို့ရသေးတယ်။
ဒီကျမှ ရှေ့မီးခတ်တွေ ပေါက်မယ်။ ဒီကနေရုပ်နာမ်ကိုကူးရင်
နာမရူပပရိစ္ဆေဒဉာဏ်ရဲ့ ရုပ်နာမ်ကိုကူးရမယ်။ ဒီနာမရူပပရိစ္ဆေဒ
ဉာဏ်က ဌာန် '၄' ချက်ဟာ ဝိညာဏ်မြင် ဥဒယဗ္ဗယဉာဏ်ထိ
အောင်တက်တယ်။ ဒါကြောင့်ပရမတ်ရုပ်နာမ်ကို ရှာတဲ့အခါမှာ
ဒီဌာန် ၄-ချက်ကနေဘဲစပြီးရှာရတယ်။ အာနာပါနတရားကနေ
ရုပ်နာမ်ရှာရင်လဲ ဒီဌာန် ၄-ချက်ကနေဘဲ ရှာရတယ်။ ဒီဌာန်
၄-ချက်ကို ပိုင်လာမှ ရှေ့ကိုတက်လို့ရတယ်။ ဒါကြောင့်ဌာန်
၄-ချက်ကိုစိတ်ဝင်စားရမယ်။ ဒီတော့ရုပ်နာမ်ကို ရှာတဲ့အခါမှာ
ပဋ္ဌမဌာန် ၄-ချက်နဲ့ရှာရမယ်။ ဒီဌာန် ၄-ချက်ဟာအမြင်သာ
ကျဉ်းပေမဲ့ သဘာဝက ကျယ်ဝန်းလှပါတယ်။

ဌာန် ၄ ချက်ရဲ့ သဘာဝကိုမြင်လာရင်ဘဲ လောကုတ္တရာဘက်
မှာရော လောကီဘက်မှာပါ သူများရဲ့ အလှည့်အပတ်ကို မခံရ
တော့ပါ။ နှိုက်ပြအုံးမယ်။ (ဥပမာ) ထန်းလျက်ဘူးထဲက
ထန်းလျက်တခဲကို အပေါ်တင်ပြီး ဒီထန်းလျက်ကနေ သဘာဝ
၄-ချက်ရအောင်ခွဲပြစမ်းပါ။ ဒါဟာဘယ်လောက် ကျယ်သလဲ၊
သဘာဝဆိုတာဟာ သညာဝိညာဏ်က လုပ်ကြံတာမဟုတ်ပါ။
ဆရာတော်တို့သဘာဝကိုနှိုက်လာတဲ့ အခါမှာနောက်ဆုံးမီးခတ်
ကိုသာ လာတွေ့တော့တယ်။ နောက်နိဗ္ဗာနခတ်ရဲ့ သဘာဝ

ဟာလဲ မီးခတ်အနေဘဲလာတွေတယ်။ ဒါကြောင့် ကမ္ဘာကြီးဖြစ်
လာတာဟာ ကမ္ဘာကြီးပျက်သွားတာဟာ ဒီမီးခတ်ရဲ့သဘာဝ
တွေဘဲ။ ဒီတော့နာမရူပပရိစ္ဆေဒဉာဏ်ဟာ အင်မတန်မှ ကျယ်
ဝန်းပါယ်။

ဒီဉာဏ်ဟာ လောကီရော လောကုတ္တရာပါ (၀၁) သမုတိ
သစ္စာနယ်ရော ပရမတ္ထသစ္စာနယ်ပါ ကိုင်လာတယ်။ ဒါကြောင့်
ဒီဉာဏ်ကြီးတွေကို ကြပ်ကြပ်ဝေဖန်လာရမယ်။ ဒါမှ သဘာဝ
တွေပေါ်လာတော့မယ်။ ဒီလေ့ရှိညကဏ္ဍမှာ ပညတ်ကိုဖမ်းမှ
ပရမတ်ကိုမိမယ်။ ဒီတော့ ထွက်လေဝင်လေမှာကို သူ့သဘာဝ
အတိုင်း လေကြောင်းနိမိတ်လေးဟာ ဖြစ်လာတယ်။ ဒါကို
ဌာန် ၄-ချက်နဲ့ ဝေဖန်လေ့ကျင့်ပေးရမယ်။ (ဥပမာ) ဘယ်
သဘာဝကိုဘဲမြင်မြင် ဌာန် ၄-ချက်နဲ့ ဝေဖန်လာရမယ်။ ဒီလို
လေ့ကျင့်လှာမှ သဘာဝတွေမြင်လာမယ်။ (ဥပမာ) သီလဟာ
ကာယကံ၊ ဝစီကံတို့ကိုစောင့်ရှောက်တဲ့လက္ခဏာရှိတယ်။ နောက်
ကာယကံနဲ့ ဝစီကံကို ဖြုတ်စေတဲ့ရသရှိတယ်။ နောက်ရသမျှနဲ့
ရောင့်ရဲတင်းတိမ်နိုင်တဲ့ ပစ္စုပ္ပန်ရှိတယ်။ နောက်အလိုနည်း
သည်၏အဖြစ်လျှင် နိုးစွာသောအကြောင်းရှိတယ်ဆိုပြီး ဒီလိုကို
ဌာန် ၄-ချက်နဲ့ ဝေဖန်ရမယ်။

ဒီတော့ ဒီသဘာဝတွေကို ကြပ်ကြပ်ဝေဖန် နိုင်လာရင်
နောက်ဆုံးမှာ အနတ္တဓာတ်ကြီးဟာ မိမိရဲ့နဲ့လုံးအိမ်ထဲ ဝင်ထိုင်
လာပြီ။ ဒီတော့ ပိဋကတ် ၃-ပုံဟာ ငါ့မှာရှိနေပြီ ဆိုတာကို
မှတ်ထားပါ။ ဒီတော့ သဘာဝကို ကြပ်ကြပ်လေ့လာ လာမှ
အနတ္တဓာတ်ထွက်ပြီး အဲဒါ သောတာပတ္တိမဂ်ကို မပင်မပန်း
ဘဲနဲ့ ရနိုင်တယ်ဆိုတာကိုယုံကြည်ပါ။ ဒါကြောင့် အောက်မဂ်ကို

ရဘို့ဟာ ဌာန် ၄-ချက်ရဲ့ သဘာဝထဲမှာဘဲရှိတယ်။ ပိဋကတ်တွေမှာ ပြလာတာဟာလဲ ဒီ ဌာန် ၄-ချက်နဲ့ လွတ်ပြီး မချပါ။ အဲဒါ သဘာဝကိုမြင်အောင်လို့ ဌာန် ၄-ချက်နဲ့ ရှာခိုင်းတာပါ။ ရှာနိုင်လာရင် သဘာဝနယ်ထဲ ရောက်သွားပြီ။ ယခု သဘာဝနယ်ထဲ ရောက်နေပြီ။ ဒါကြောင့် သဘာဝနယ်ကို ချဲ့ပေးနေတာပါ။ သဘာဝနယ်ကျယ်လာမှ မဂ်ကိုရနိုင်ပါတယ်။

ဒီတော့ နာမရူပပရိစ္ဆေဒဉာဏ်ဟာ သဘာဝနယ်ကို ပန္နက်ရိုက်ပြီး ဖွင့်တဲ့ဉာဏ်ပါ။ ကိုင်း...ဒီတော့ ဓာတ် ၄-ပါးကိုဘဲ ပြန်ကြည့်ပါအုံး။ ဓာတ် ၄-ပါးကို ဌာန် ၄-ချက်ထဲသွင်းစမ်းပါ။ ပထဝီဓာတ် လက္ခဏသဘော၊ အာပေါဓာတ် ရသသဘော၊ ဝါယောဓာတ် ပစ္စုပဋ္ဌာန်သဘော၊ ဘေဇောဓာတ် ပဒဋ္ဌာန်သဘော၊ ဒီအတိုင်း သဘာဝတွေကို ခွဲလာပါ။ ဒီသဘာဝတွေကို မပြောဘဲနဲ့ မြင်လာရမယ်။ ဒါမှ သဘာဝဉာဏ်တွေ ထွက်လာမယ်။ နောက် အဆင်း အကြည် အမြင် အသိ ဒီ ၄-ချက်ကို ဌာန် ၄-ချက်နဲ့ ချတဲ့အခါမှာ အဆင်းလက္ခဏသဘော၊ အဲဒါ အဆင်းလို့ မှတ်လာတာဟာ အကြည်လေးက မှတ်လာတာပါ။ ဒီတော့ အကြည်ဓာတ်က ရသသဘောပါ။ နောက် ပစ္စုပဋ္ဌာန် ဆိုတာက ဝိညာဏ်လေး ၅-လုံးခေါ် တဲ့အမြင်သဘောပါ။ သူ့မှာ မှတ်တဲ့ဗျာပါရလေးမရှိသော်လည်း ရှိနေတယ်။ နောက် ပဒဋ္ဌာန် ကျတော့ မနောဝိညာဏ်ခေါ် တဲ့ အသိသဘောကြီးက စားပွဲထိုင်နေတာဘဲ မဟုတ်လား။

ဒီ ဌာန် ၄-ချက်ကို တကယ်မြင်လာရင် မဂ်တရားကိုမရသည့် တိုင်အောင် ဣဿရန်ဗ္ဗာနဒိဋ္ဌိကြီးတွေ ကျွတ်သွားမယ်။ ဒီတော့ သဘာဝတွေကိုမမြင်ကြလို့ အစွဲလောကကြီးတွေ ဖြစ်နေတာပါ။

သဘာဝနယ်ကိုမြင်လာရင် အစွဲနယ်ကြီးပြုတ်ပြီး တနေ့ဘခြား
ရုပ်တရားနာမ်တရားတွေကို မြင်လာတော့မယ်။ အခုတော့ နာမ်
ရူပပရိစ္ဆေဒဉာဏ်ကို မပိုင်ကြလို့ ကိုးကွယ်မှု အမျိုးမျိုးတွေ
ဖြစ်နေတာပါ။ ဒါကို သဘာဝနယ်ကျမှ သိမ်းဆည်းနိုင်တယ်။
ဒီတော့ ဝင်တဲ့လောကရုပ်၊ ထွက်တဲ့လောကနာမ်၊ (ဝါ) အာရုံ
သဘောကရုပ်၊ အာရမ္မဏိက နာမ်သဘော၊ (ဝါ) သန္တပ္ပန
မီးဓာတ်မှားရှိတဲ့ သညာလေး ၅-လုံးက လိုက်ဆွဲနေတာပါ။ ဆွဲလို့
လာထင်တာကရုပ်၊ လိုက်ဆွဲတဲ့သဘောကနာမ်၊ ဒီသဘာဝတွေကို
နားလည်ရမယ်။

ဒီတော့ သြဒိဏ္ဍမေတ္တာအစစ်နဲ့ တကယ်မေတ္တာပို့လာရင်
ရန်သူတွေကို အောင်မြင်နိုင်ပါတယ်။ (ဝါ) ရန်ညှိုးထားတဲ့
သူတွေတောင်မှ ပြေပျောက်နိုင်တယ်။ ဘာကြောင့်လဲ၊ ဒီသန္တပ္ပန
မီးဓာတ်ရဲ့ သဘာဝတွေကြောင့်ပါ။ ဒီသန္တပ္ပနမီးဓာတ်ဟာ
လောကီပညာအရပ်ရပ်တွေကို ပြီးစီးစေနိုင်တယ်။ ဒါကြောင့်
ဒီသန္တပ္ပနမီးဓာတ် ပေါ်အောင် အားထုတ်စမ်းပါ။ လောကီ
ပညာရပ်တွေမှန်သမျှဟာ ဒီမီးဓာတ်ရဲ့ သဘာဝတွေပါဘဲ။
ဒီအာနာပါနဲ့ တရားတော်ကြီးဟာ လောကီရော လောကုတ္တရာ
ပါ အသုံးချနိုင်တယ်။ ဥဒယဗ္ဗယဉာဏ်ကြီးကျမှ သူရဲ့သဘာဝ
အတိုင်း လောကီကိုပယ်ပြီး လောကုတ္တရာဖြစ်တဲ့ မဂ်တရား ဖိုလ်
တရားဘက်ကိုသာ တက်သွားတော့တယ်။ ကိုင်း...ဒီနေ့ ထုတ်ပြု
လိုက်တဲ့ ပုံစံကို စိတ်ဝင်စားကြပါ။

ည ဟော စ ဉ် ။

“သာသနာတော်‘ဉ’ ရပ် ပဋိပတ်တွင်၊ ဓာတ် ၄-ပါး၊ ဓာတ် ၆-ပါး၊ ဓာတ် ၈-ပါး စကားပညတ်၊ ဓာတ်ချင် တိုင်းဓာတ်ကြတော့၊ ပိဋကတ် ၃-ပုံ၊ ဒီခေတ်တွင်ကြုံခါမှ၊ တု’ လိုတုံရုံလိုရုံ ခေါင်းမြီးခြုံကြ၊ သဘာဝ ဝိသဘာဝနှင့် မနေ၊ ဗေဒင်ကဗေဒင်၊ စကြာတရားတော်ကလဲဓမ္မစကြာ၊ လာချင်တိုင်းလာကြတော့၊ ၈-ငယ်လုံးခု၊ အဋ္ဌိရုဏ်ထူး ကြက်ဥတွေထောင်းသည့်နွယ်၊ ဓာတ်ပေါင်းတွေစုံလင်၊ ဝက်ပါဝေ၊ ဆံကေတော်မြတ် စံကိန်းဝပ်သည်၊ မွေဓာတ် တော်အစုံ၊ ကိုးသွယ်ဂုဏ် အတုမရှိ၊ ပြုရာသည့် မဟာ သတိပဋ္ဌာန်၊ ပဋိပတ်လုပ်ငန်းစဉ် တရားဓာတ်ကြီးရဲ့ ဂုဏ်ကို၊ မယုံလျှင်စမ်းမလား၊ ရွှေနန်းတော်ကြီးရဲ့ မိတ်ဖက်၊ ကြက်သရေတော်ဝင်းပြောင်၊ တောင်ဝေဘူ အလုံးကို၊ အသုံးတော်ရပြီမို့၊ ပညာရှိအရေး၊ အမေး တော်ထွက်ခါမှ၊ ဉာဏ်လက်နက်ဝရဇိန်နဲ့၊ တထိန်ထိန် ထွန်းလတ်၊ ရွှေမော်ကွန်းရောင်၊ တပြောင်ပြောင်သည်၊ ကမ္ဘာလောင်ဆူဝေလို့၊ မကြာစဘမ်း....လို့၊ တရားပိုင် ဓာတ်ပိုင်တော်မူကြသော ဆရာတော်ကြီးများ မိန့်တော် မူခဲ့သည့်အတိုင်း—

အခု မဟာသတိပဋ္ဌာန် တရားတော်ကြီးကို တက်လာတာနဲ့ ကိုယ်ရဲ့ ခန္ဓာကိုယ်ကြီးမှာ ရှိတဲ့ ရုပ်တရားနာမ်တရားတွေဟာ ဘယ်အနေနဲ့ ရှိနေသလဲဆိုတာကို တွေ့လာတော့မှယ်၊ ဒီတော့ ဘုရားရှင်ရဲ့ သာသနာတော် မြတ်ကြီးနဲ့ တွေ့တဲ့ အခါမှာ

အတ္တဒိဋ္ဌိ၊ အတ္တာနုဒိဋ္ဌိ၊ သက္ကာယဒိဋ္ဌိ တွေပြုတ်ဘို့ရာအရေးကြီးပါ
တယ်၊ မိုဃ်းနတ်ဗြဟ္မာကြီးကို ဘုရားရှင်ဟောကြားတဲ့အခါမှာ—

သတ္တိယာ ဝိယ ဩမဋ္ဌော၊ ဒယုမာနောဝ မတ္ထကေ။
သက္ကာယဒိဋ္ဌိ ပဟာနာယ၊ သတော ဘိက္ခု ပရိဗ္ဗဇေ။
(သံယုတ်ပါဠိတော်)

သတ္တိယာ၊ အသွား ၂-ဖက် မြေမြထက်သော ကြီးစွာသော
လှံမကြီးဖြင့်။ ဩမဋ္ဌော၊ ရင်ဝဉ္စစူးဝင်၍နေသော။ ပူရိသော၊
ယောက်ျားသည်။ တံ၊ ထိုစူးဝင်၍နေသောလှံမကြီးကို။ မုဉ္ဇိတုံ၊
အမြန်ပယ်နှုတ်ခြင်းငှါ။ အာရဗ္ဘတိ ဝိယစ၊ လွန်စွာကြိုးကုတ်
အားထုတ်ဘိသကဲ့သို့၎င်း။

မတ္ထကေ၊ ဥက္ခောင်းထက်၌။ ဒယုမာနော၊ အလျှံပြောင်
ပြောင် မီးလောင်၍နေသော။ ပူရိသောစ၊ ယောက်ျားသည်
လည်း။ တံ၊ ထိုလောင်သောမီးကို။ နိဗ္ဗာပေတု၊ အမြန်ငြိမ်း
စေခြင်းငှါ။ အာရဗ္ဘတိဝိယစ၊ လွန်စွာကြိုးကုတ် အားထုတ်
ဘိသကဲ့သို့၎င်း။ ဝေမေဝ၊ ဤရင်ဝလှံစူး ဥက္ခောင်းမီးလောင်
သောပုဂ္ဂိုလ်အတိုင်းသာလျှင်။ သက္ကာယဒိဋ္ဌိ၊ ခန္ဓာငါးတန်
ရုပ်နှင့်နာမ်ကို ဖေါက်ပြန်ယူမှား သက္ကာယဒိဋ္ဌိအစွဲတရားကြီးကို။
ပဟာနာယ၊ အရိယာမဂ်ဒါး၊ ဉာဏ်စိန်သွားဖြင့် အမြန်ပယ်သတ်
နိုင်ခြင်းငှါ။ ဘိက္ခု၊ အပါယ်ဝဋ်ဘေး လွတ်မြောက်ရေးကို
ကြံတွေးဆင်ခြင် ရဟန်းရှင်လူအပေါင်းသည်။ သတော၊ ဓမ္မ
စကြာ သစ္စာ ၄-ချက် ဉာဏ်ဝရဇီန လက်နက်နှင့် ပြည့်စုံသည်
ဖြစ်၍။ ပရိဗ္ဗဇေ၊ ဖြေထွက်နိုင်အောင် ကျင့်ဆောင်ရာ၏လို့။
(သံယုတ်ပါဠိတော်မှာ) ဟောကြားတော်မူလှာပါတယ်။

ယခုတရားနဲ့ယူကြတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေဟာ ဦးခေါင်းမီးလောင် ရင်လှေ့စူးနေတဲ့ ဥပမာလို ဒီသက္ကာယဒိဋ္ဌိကြီးကို နှုတ်ချင်လို့ လာပြီး တရားနာနေကြတာဘဲ မဟုတ်လား။ ဒီဒိဋ္ဌိကို နှုတ် ချင်ရင် အတ္တနဲ့ အနတ္တမှာ အနတ္တကို တွေ့အောင်ရှာရမယ်။ ဒီတော့ အနတ္တတရားကို မတွေ့အောင် ဘယ်တရား ဖုံးလွှမ်းထား သလဲ။ အတ္တတရားက ဖုံးလွှမ်းထားတယ်။ ဒီတော့အတ္တစင်ပြီး အနတ္တတရား ထင်လာအောင် ပဋ္ဌမရုပ်နာမ်ကိုရှာရမယ်။ ရုပ်နာမ် တရားကိုမြင်မှ အနတ္တတရားကိုတွေ့မယ်။ အနတ္တတရားကိုတွေ့ရင် သက္ကာယဒိဋ္ဌိကြီး ကျွတ်သွားမယ်။ ဒီတော့ ပရမတ်ရုပ်နာမ်ကို မြင်လာတာနဲ့ ရှေ့က တရားပိုင်တဲ့ပုဂ္ဂိုလ်ကြီးတွေက ကြုံးဝါး လာတော့တယ်။

ဒီတော့ ပရမတ်ရုပ်နာမ်အစစ်ကို တွေ့ဘို့ရာဟာ ခဲယဉ်းပါ တယ်။ ပိဋကတ်တတ်သော်လဲ မတွေ့နိုင်ပါ။ စာသင်နေတဲ့သူတွေ ဟာလဲ အဲဒါပညတ်ရုပ်နာမ်သလျှင် တွေ့နေသေးတယ် ဒါဟာ နာမပညတ်နဲ့ သဏ္ဌာနပညတ်၊ လက္ခဏာနဲ့ ရသက ထွက်နေတဲ့ ရုပ်နာမ်မျိုးပါ။ ဒီပညတ်ရုပ်နာမ်ကို (၇)ဆင့်ထွင်းဖောက်လိုက်မှ ဌာန် ၄-ချက်ကို လာတွေ့မယ်။ ဒီတော့မှ ပရမတ်ရုပ်နာမ်ကို လာတွေ့မယ်။ တွေ့ရင် ကလျာဏပုဂ္ဂိုလ် ဖြစ်သွားပြီလို့ မှတ်ပါ။ အခုတော့ ကလျာဏမဖြစ်ကြလို့ သညာဝိညာဏ်ရုပ်နာမ်သာ (ဝါ) ပညတ်ရုပ်နာမ်သာ (ဝါ) နာမသဏ္ဌာနပညတ်ရုပ်နာမ် တွေ့နဲ့သာ အချိန်ကုန်နေကြတော့တယ်။ ဒီတော့ မသိတာရုပ်၊ သိတာက နာမ်ဆိုတာသည်ပင် ပညတ်ထွက်ပြီး လက္ခဏာလေးတွေ ပြဋ္ဌာန်းနေတဲ့အတွက် ပရမတ်အစစ် ရုပ်နာမ်လို့ မယူပါနဲ့။ ပရမတ်အစစ် ရုပ်နာမ်ကိုတွေ့ရင် “ဣမိနာပနညာဏေန၊ ဤ ဉာဏ်နှင့်။ သမ္ပန္နာဂတော၊ ပြည့်စုံသော။ ပုဂ္ဂလော၊ ပုဂ္ဂိုလ်

သည်။ ဣသောသန၊ ဤမြတ်စွာဘုရား သာသနာတော်၌။
လဒ္ဓံသာသော၊ ရအပ်သော သက်သာရာရှိသည်ဖြစ်၍။ လဒ္ဓံ
ပတိဋ္ဌိတော၊ ရအပ်သော ထောက်တည်ရာရှိသည်ဖြစ်၍။ နိယာ
ဂတိကော၊ မြဲသောဂတိရှိသည်ဖြစ်၍။ စူဠသောတာပန္နောနာမ၊
စူဠသောတာပန်မည်သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ ” လို့ ဝိသုဒ္ဓိမဂ်
ကြီးက ပြလာတယ်။

ဒါဟာ တဘဝတော့ အပါယ်မကျတော့ပါ၊ ကိုင်း....ပရမတ်
ရုပ်နာမ်ကိုတွေ့အောင် ဘယ်လိုရှာမလဲ၊ ဒါကိုကြပ်ကြပ်တုံးပါ၊
အမျိုးသွီးကြီးတွေအတွက် ပြောပြအုံးမယ်၊ တရားနာမြဲတာ
သည်ပင် သောတာပန်ရဲ့ မျိုးစေ့ ကျပြီလို့ မှတ်ပါ၊ ကိုင်းပရမတ်
ရုပ်နာမ်ကိုရှာရမယ်၊ ဒီတော့ အာနာပါနတရားတော်က ရုပ်နာမ်
ကို တချက်ထဲ ခွဲပြမယ်၊ အာနာပါနရုပ်နာမ်ကို ရှာတဲ့အခါမှာ
အကြည်ခာတ် ၅-ပါးက ဆွဲတဲ့ရုပ်နာမ်ကိုလဲနားလည်ထားရမယ်၊
ဒါကိုလဲ အာဏာပါနတရားက ကိုင်တယ်၊ ဒါကတကဏ္ဍပါ၊
ဒါကမြင်မှုရုပ်နာမ်၊ ကြားမှု၊ နံမှု၊ လျှက်မှု၊ ထိတွေ့မှု ရုပ်နာမ်
ဆိုပြီး ရုပ်နာမ်လေးတွေ ထွက်လာတယ်၊ ဒါကိုလဲ တင်ဆက်
ပြမယ်။

နောက်ဒီအကြည်ခာတ် ၅-ပါးက မဆွဲသော်လဲ့ ဝိညာဏ်
ကြီးက ထွက်ပြီးဆွဲတဲ့အခါမှာ ဖေါ်လာတဲ့ရုပ်နာမ်၊ ဒါကဓမ္မာရုံ
ကနေထွက်တဲ့ရုပ်နာမ်ပါ၊ ဒီတော့ ရုပ်နာမ်ဘာ ၂-မျိုးဖြစ်သလဲ၊
ဒီရုပ်နာမ် ၂-မျိုးကို တင်ဆက်ပြမယ်၊ (ဥပမာ) လဘက်ရေ
ပုပ်ကိုကြည့်တဲ့အခါ ဘာကိုမြင်သလဲ၊ အဆင်းကို မြင်တယ်၊
ဒီတော့အဆင်းကရုပ်၊ မြင်တာကနာမ်၊ ဒီလိုပြောတာလဲပရမတ်
ရုပ်နာမ်ထဲမဝင်သေးပါ၊ ဓမ္မာစရိယပုဂ္ဂိုလ်တွေအတွက် နှိုက်ပြ

အုံးမယ်၊ အဆင်းဆိုတာ ဘာကိုပြောတာလဲ အဖြူ အနီလို့ ပြောတာလား၊ ဒီလိုပြောတာဟာလဲ၊ ဘယ်သူကမှတ်လာတာလဲ၊ သညာကမှတ်တာဘဲမဟုတ်လား၊ ဒါဟာ ကိုယ်ရဲ့ သညာကမှတ် တာလား၊ ဒီသညာကမှတ်လို့ ထွက်လာတဲ့ရုပ်ကို ပရမတ်ရုပ်လို့ ပြောလို့ရမလား၊ သညာကမှတ်ပြီးပြောနေတဲ့ အဆင်းဟာ ပရမတ်မဟုတ်ပါ။

ဒါဟာ ပညတ်သိရုပ်နာမ်ပါ၊ အဲဒါ မာတာကရုပ်၊ သိတာက နာမ် ဆိုတာနဲ့ ဘာထူးသေးသလဲ၊ အတူတူပါဘဲ၊ ဒီလိုကို နှိုက် လာရမယ်၊ ဒါမှသဘာဝတွေ ကျမ်းကြွလာမယ်၊ ဒီတော့ ဝဏ္ဏ ဆိုတာက ဓါတ် ၄-ပါး ဓါတ် ၈-ပါးမှာရှိတဲ့ရုပ်ပါ၊ ဝဏ္ဏာယတန ဆိုတာက အကြည်ဓါတ်နဲ့ ဆုံလိုက်တဲ့အခါမှာ အကြည်ဓါတ်မှာ ပေါ်လာတဲ့ ရုပ်သဘာဝလေးပါ၊ ဒီသဘာဝတွေကို တွေ့လာရင် ပရမတ်ရုပ်နာမ်ကို တွေ့တော့မယ်၊ နောက် ရူပနဲ့ ရူပါယတန ကူးခြားပုံတွေကိုလဲ နားလည်ထားရမယ်၊ ဒီတော့ မျက်စေ့က ဆွဲတဲ့သဘာဝတွေကိုတွေ့ရင် တန်ဖိုးရှိလှပါပြီ၊ ဒီတော့ အခု အာနာပါနတရားမှာ ပဉ္စဝိညာဏ် ၅ ပါးက ထွက်လာတဲ့ရုပ်နာမ် ဓမ္မာရုံကနေ ထွက်လာတဲ့ရုပ်နာမ်ဆိုပြီး ၂-မျိုးရှိတယ်။

ဉာဏ်ကြီးတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေမှာ ဓမ္မာရုံကထွက်လာတဲ့ ရုပ်နာမ်ကို တချက်ထဲတွေ့နိုင်တယ်၊ ဒီတော့ ပရမတ်ရုပ်နာမ်ကို တွေ့ချင်ရင် ဝဏ္ဏနဲ့ ဝဏ္ဏာယတနကို ကွဲအောင်လုပ်ပြီး ဝဏ္ဏာယတနကို တွေ့ အောင်ရှာရမယ်၊ ဒီတော့ အဆင်းအကြည် ၂-ပါးဆုံတဲ့အခါမှာ အဆင်းရိပ်မှာက နာမပညတ်ရိပ်ရှိတယ်၊ ဒီ နာမပညတ်ရိပ်ဟာ သညာကချထားတာပါ၊ ဒီလို ချထားတဲ့အတွက်ကြောင့် မြင် လိုက်တဲ့အခါမှာ ယောက်ျားမိန်းမအနေနဲ့ သွားဆွဲတာပါ။

နောက် အကြည်ဓာတ်မှာလဲ သညာရဲ့အရိပ်လေးဟာရှိနေတယ်။ ဒီသညာလေးတွေကဆွဲပြီး ရုပ်နာမ်လို့ ပြောနေတာကို မြင်မှုမှာ ပေါ်တဲ့ ရုပ်နာမ်သဘောလို့ ယူလိုက်ပါ။ ဒါကို ဝဏ္ဏလို့ခေါ်တယ်။ နောက် ဝဏ္ဏယတနဆိုတာက အဆင်းကို သွားမဆွဲတော့ဘဲ အဆင်းမှာချထားတဲ့ နာမပညတ်ကို အကြည်သညာက သွားဆွဲပြီး အကြည်ဓာတ်မှာ လာထင်နေတဲ့သဘောပါ။ ဒါဟာ ပဉ္စဝိညာဏ်လေး ၅-လုံးကထွက်လာတဲ့ ရုပ်နာမ်သဘောပါ။

နောက် မနောဝိညာဏ် ဓမ္မာရုံက ထွက်လာတဲ့ ရုပ်နာမ် ကျတော့ မြင်မှု၊ ကြားမှု၊ နံမှု၊ လျှက်မှု၊ ထိတွေ့မှုတွေ ပေါင်းဆုံလာတဲ့အခါမှာ မှတ်လာတဲ့သညာရဲ့ အမှတ်လေးတွေဟာ နှလုံးအိမ်ကြီးထဲမှာရှိနေတယ်။ ဒီတော့ သိတယ်ဆိုတာဟာ အဆင်းနဲ့ အကြည် ၂-ပါးဆုံလိုက်တဲ့အခါမှာ သိတယ်လို့ သာမညလှောက်သာ တင်နေတာပါ။ စင်စစ်မှာ ကိုယ်ရဲ့နှလုံးအိမ်က ထွက်ပြီးဆွဲတာပါ။ ဒါဟာ အရှင်ကမှတ်လာတဲ့ သညာလေးတွေက ထွက်ပြီးဆွဲတာပါ။ ဒါကို မဟာသတိပဋ္ဌာန်ကြီးက သတိလို့ပြောတာပါ။ ဥဒယဗ္ဗယဉာဏ်ကြီးကျတော့ ခန္ဓာလို့ပြောတာပါ။ ဒါကို ဝိသုဒ္ဓိမဂ်ကြီးက....

အဒဿနတော အာယန္တိ၊ ဘင်္ဂါ ဂစ္ဆန္တိ၊ ဘဒဿနံ။
အာကာသေ ဝိဇ္ဇုပ္ပါဒေါ၊ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ ဝယန္တိ။

လို့ပြလာတယ်။ ဒါဟာ ဝိညာဏ်ကြီးက ထွက်ဆွဲတာဘဲ မဟုတ်လား၊ ဒါဟာ မှတ်ထားတာရှိလို့ သိတာဘဲမဟုတ်လား၊ (ဝါ) တာဘဲလို့ပြောနိုင်တာဘဲ မဟုတ်လား၊ ကိုယ်ကမှ မှတ်သားထားတာမရှိရင် (ဝါ) တခါမှမတွေ့ဘူး မမြင်ဘူး မကြား

ဘူးရင် အဆင်းနဲ့အကြည် ၂-ပါးဆုံသော်လဲ မသိပါ။ အဲဒါ မှတ်သားထားတဲ့သညာအမှတ်တွေရှိနေလို့သာ မြင်လိုက်တာနဲ့ သိတာပါ။ ဒါဟာ ကိုယ်ရဲ့နှလုံးအိမ်က ထွက်ဆွဲလိုက်တာပါ။ အဆွဲခံရတာက ရုပ်သဘော၊ သွားဆွဲတာက နာမ်သဘော၊ ဒီတော့အဆင့်အတန်းမြင့်လာပြီတဲ့ မဟုတ်လား၊ ဒီသဘာဝ တွေကိုနားလည်ထားဘို့ အရေးကြီးပါတယ်။

ဥပမာ....ပရိယတ်ဟာ ကမ်းနဲ့တူတယ်။ ပဋိပတ်ဟာ လှိုင်း တံပိုးနဲ့တူတယ်။ ဒီတော့ လှေငယ်နဲ့ သွားတဲ့အခါမှာ လေပြင်း မုန်တိုင်းကျရောက်ရင် ကမ်းကိုလဲ မကပ်နဲ့၊ ဘာကြောင့်လဲ၊ ကမ်းကိုကပ်သွားရင် လှိုင်းတံပိုးတွေဟာ ကမ်းနဲ့ရိုက်လိုက်ရင် ဒီလှေငယ်ဟာ မွှောက်ဘတ်တယ်။ နောက် ကမ်းနဲ့လွတ်ပြီး ဝေးတဲ့နေရာကိုလဲ မသွားနဲ့၊ ဘာကြောင့်လဲ လှေမွှောက်တဲ့ အခါမှာ ကမ်းပေါ်သို့ တက်နိုင်အောင်လို့ပါ။ ဒီဥပမာလိုဘဲ ဆိုလိုရင်းကတော့ ပရိယတ်ကိုလဲမပယ်နဲ့၊ နောက်ဒီပရိယတ်ကိုလဲ အနှစ်အသားအနေနဲ့ မဆွဲပါနဲ့၊ ဒါမှ ပရမတ်ရုပ်နာမ်ကို တွေ့မယ်။

ကိုင်း....နားလည်ရင် လုပ်ငန်းစဉ်ကိုသွားမယ်။

ဧဃံဝါ အဿသန္ဓော ဧဃံ အဿသာမိတိ ပဇာ
နာတိ၊ ဧဃံဝါ ပဿသန္ဓော ဧဃံ ပဿသာမိတိ ပဇာ
နာတိ၊ ရဿံဝါ အဿသန္ဓော ရဿံ အဿသာမိတိ
ပဇာနာတိ၊ ရဿံဝါ ပဿသန္ဓော ရဿံ ပဿသာ
မိတိ ပဇာနာတိ။

လို့ပြလာတဲ့အတိုင်း ဒီတော့ လေရှည်ကိုရှုရင် လေရှည်ကို
ရှုတယ်လို့သိရမယ်။ လေတိုကိုရှုရင် လေတိုကိုရှုတယ်လို့

သီရိမယ်၊ ဒီတော့ လေရှည်ကိုရှူတယ်ဆိုတာဟာ ဘယ်လိုလဲ၊ ဒီတော့ ထွက်လေဝင်လေကို နှာသီးဖျားနဲ့ နှုတ်ခမ်းဖျားအရပ်မှာ ချည်တိုင်ထားပြီး မှတ်လာရင် နာရီဝက်လောက် ကြာလာရင် အမှတ်မြဲလာမယ်၊ အမှတ်မြဲလာရင် လေကြောင်းလေးဟာ အပ်ချည်မျှင်လေးပမာ၊ ဖလံ့ချောင်းလေးပမာ နိမိတ်ထင်လာ တော့မယ်၊ အဲဒါ ထွက်လိုက်ဝင်လိုက်နဲ့ နိမိတ်လေးထင်လာပြီ၊ အဲဒါ သဏ္ဌာန် အရိပ် နိမိတ်လက္ခဏာအနေနဲ့ ထင်နေပြီ။

ဒီတော့ သဏ္ဌာန်ဆိုတာက အပ်ချည်မျှင်လေးပမာ၊ ဖလံ့ ချောင်းလေးပမာ ထင်နေတဲ့သဘောလေးပါ၊ အရိပ်ဆိုတာက စိတ်ဝိညာဏ်မှာ ပေါ်တဲ့သဘောပါ၊ နိမိတ်ဆိုတာက အကြည် ခတ်မှာပေါ်တဲ့သဘောပါ၊ လက္ခဏာဆိုတာက အားလုံးထင် ရှားစွာ ပေါ်တဲ့သဘောပါ၊ အဲဒီလိုလဲ ထင်လာရော ဒီကနေ ရုပ်နာမ်ကူးရတော့မယ်၊ ရုပ်နာမ်ကူးတော့မယ်ဆိုတော့ ဒီလေ ကြောင်းနိမိတ်လေးဟာ ဘယ်ကစပြီးထွက်လာတာလဲ ဆိုတာကို ပြန်ကြည့်ပါ၊ ဒီတော့ ထွက်တဲ့လေဟာ ငယ်ထိပ်ဥဏှောက် သန္တပ္ပနမီးခတ်ကစပြီး ထွက်လာတာဟာ နှုတ်ခမ်းဖျားအရပ် ကျတော့ ချုပ်သွားတယ်၊ ဝင်လေမှာလဲ နှာသီးဖျားအရပ်က ဝပြီး ဝင်လာတာဟာ ငယ်ထိပ်ဥဏှောက်အရပ် သန္တပ္ပနမီးခတ် ကျတော့ ချုပ်ပျောက်သွားတာကို တွေ့မယ်၊ နှလုံးအိမ် ဥသမ မီးခတ် တတိယတံခါးနဲ့ ချက်တိုင်ပရိပါစကမီးခတ် စတုတ္ထ တံခါးတွေကို မရောက်သေးပါ၊ ဒီအထိရောက်အောင် တကယ့် အနေနဲ့ အားထုတ်ရပါသေးတယ်။

ဒီတော့ ထွက်တဲ့လေက ငယ်ထိပ်ဦးဏှောက်ကစပြီး ထွက်လာ တယ်၊ နှုတ်ခမ်းဖျားအရပ်မှာ ချုပ်သွားတယ်၊ ဝင်လေကျတော့

လဲ နှာသီးဖျားအရပ်က စဝင်လာပြီး ငယ်ထိပ်ဦးကျောက်ကျ
တော့ ပျောက်သွားတယ်။ ဒါကို ရှုမှတ်ပါများလာရင်ဘဲ အဲဒီ
ဒုတိယတံခါး ငယ်ထိပ်ဦးကျောက်မှာရှိတဲ့ သန္တပ္ပနမီးဓာတ်ဟာ
ပိုးစုန်းကြူးများလက်နေသလို လက်နေတာကို လာတွေ့တော့
တယ်။ (၀၇) သန္တပ္ပနမီးဓာတ် အရောင်တွေဟာ လက်လာ
တော့တယ်။

ဒီလိုလက်လာရင်ဘဲ နှလုံးအိမ်ရောက်အောင် ပွင့်နိုင်လာပြီး
ဒီတော့ ဒီလို ထွက်လေဝင်လေကို မြင်လာရင် ဒီကနေ တကဏ္ဍ
ရုပ်နာမ်ကူးနိုင်ပြီ။ နောက်ဝင်လေကိုလွဲ ချက်တိုင်ရောက်အောင်
ဖမ်းနိုင်လာရင်ဘဲ ပရိပါစကမီးဓာတ်ရဲ့ ရုပ်နာမ်ကိုကူးနိုင်လာ
မယ်။ ဒါက ဓမ္မာရုံကနေ ထွက်နေတဲ့ရုပ်နာမ်မျိုးပါ။ ဒုတိယ
တံခါးကနေ ကူးတဲ့ရုပ်နာမ်မျိုးကျတော့ ပဉ္စဝိညာဏ် ၅-လုံးက
ထွက်လာတဲ့ရုပ်နာမ်မျိုးပါ။ ဒီတော့ ဒုတိယတံခါးကနေ ရုပ်နာမ်
ကူးမယ်ဆိုတော့ ဒီဝင်လေဟာ ဘယ်မှာ ပျောက်သွားသလဲ၊
(၀၇) ဘယ်မှာသွားချုပ်သလဲ၊ ဒီသဘာဝကိုကြည့်ပါ။ ဒီတော့
ငယ်ထိပ်ဥကျောက်မှာ ချုပ်တယ်။ ဆာ့ကြောင့် ချုပ်ရသလဲ၊
ဘယ်သဘာဝရှိနေလို့လဲဆိုတာကို ရှာရမယ်။

ရှာပြမယ်။ ဒီတော့ အာရုံသညာလေး ၅-လုံးနဲ့ အကြည်
သညာလေး ၅-လုံးပေါင်းဆုံပြီး ကြက်ဖခွပ်သလို ခွပ်လိုက်တဲ့
အခါမှာ ဒီသညာလေးတွေဟာ ဥကျောက်အိမ်ကြီးထဲမှာရှိတဲ့
သန္တပ္ပနမီးဓာတ်အနေနဲ့ မီးဓာတ်လေးဟာ ပွင့်လာတော့တယ်။
စက္ခုအကြည်က စက္ခုဝိညာဏ်ကိုမှီပြီး ဦးကျောက်အိမ်ကြီးထဲမှာ
ပိုးစုန်းကြူးများလက်သလို မီးဓာတ်တွေဟာ လက်လာတော့
တယ်။ ဒီတော့ ဦးကျောက်အိမ်မှာ သညာနာမ်ဓာတ်လေးတွေ

ပေါက်ဖွားနေတာဟာ သန္တပ္ပနမိမိဓာတ်ကနေပြီး မီးပွင့်နေတာပါ။ ဒါကို ကျွေသညာ၊ သောတသညာ၊ ဃာနသညာ၊ ဝိဝံသညာ၊ ကာယသညာဆိုပြီး သုတ္တန်နည်းက ပြလာတာပါ။ ဒါကို အခု အာနာပါနတ်ရားကြီးက နာမ်ဓာတ်လို့ ခေါ်တယ်။

ဒီ နာမ်ဓာတ်ဟာ ဘာကြောင့် ပေါ်ရသလဲ။ ဒီသဘာဝကို အားထုတ်တဲ့အခါမှာ တွေ့လာပါလိမ့်မယ်။ ဒီရုပ်နာမ်ကို တွေ့ပြီးတော့မှ သက်တန့်ရောင်ကြီးတွေ ထွက်လာလိမ့်မယ်။ ဒီတော့ ထပ်ပြောပါအုံးမယ်။ အဘိဓမ္မာညွှန်းကို ဆင်ခြင်တဲ့ အခါမှာ ဦးဧကောက်အိမ်မှာရှိတဲ့ မီးဓာတ်ဟာ မရပ်ဘဲအမြဲပွင့်နေတယ်။ သားရေးသွီးရေး စီးပွားရေးတွေကို ဆင်ခြင်တဲ့အခါမှာ မီးဖွားကျရုံလောက်သာ လက်တယ်။ အရောင်မထွက်ပါ။ ဒီတော့ ဦးဧကောက်အိမ်က ထွက်တဲ့မီးဓာတ်ကို မြင်လာတာကို ဒါဟာ သညာနာမ်ဓာတ်လေးတွေပါလားလို့ ဆိုတာလေးတွေတော့မယ်။ ဒီဥဧကောက်အိမ်မှာရှိတဲ့ သညာနာမ်ဓာတ်လေးဟာ ပရမတ်သဘောလေးပါ။ ဒီတော့ သညာနာမ်ဓာတ်လေးဟာ ဘာကြောင့် မီးပွင့်ရသလဲဆိုတာကို လိုက်စစ်လိုက်တဲ့အခါမှာ အကြည်ဓာတ် ၅-ပါးက ဆွဲယူလာတဲ့သဘောဘဲရှိတယ်။

ဒီတော့ ဝင်တဲ့လေသဘောက ရူပသညာစတဲ့ သညာ ၅ လုံးကို ဆွဲလာတယ်။ ဒါက အာရုံသဘောပါ။ အဲဒါ အဆင်းဆိုတာ မှာ သညာဝိညာဏ်က အပြုအမဲချပြီး ပြောလို့မရတော့ပါ။ ဒီအာရုံသဘောကို ရုပ်သဘောလို့ပြောတာပါ။ နာမ်သဘော ကျတော့ ဒီရုပ်သဘောကို သွားဆွဲတဲ့သဘောကို လာတွေ့တယ်။ ဒါက အာရမ္မဏိကသဘောပါ။ ဒီတော့ အာရုံအာရမ္မဏိကသဘော ဆိုပြီးပြလာတယ်။ အာရမ္မဏိကနာမ်သဘောဆိုတာက ဥဧကောက်

အိမ်မှာရှိတဲ့ သညာ ၅-လုံးကထွက်ပြီး ရှုပသညာစတဲ့ သညာ ၅-လုံးကို ထွက်ဆွဲတဲ့သဘောပါ။ ဒီ ရှုပသညာ ၅-လုံးက အာရုံ အနေနဲ့ ပါလာတယ်။ ဒီတော့ သညာဝိညာဏ် နယ်မှာသာ အဆင်းလို့ ပြောတာပါ။ အခုအာနာပါနဲ့ ရှာလိုက်တဲ့အခါမှာ အာရုံသဘောကို လာတွေ့တယ်။ ဝိပဿနာကျတော့ အဆင်း ဆိုတာ သညာ ရဲ့ အမှတ်ပါ။ အခု အာနာပါနဲ့ ကျဘော့ အာရုံ သဘောပါ။ ဒီတော့ ဒီသညာလေးတွေ အညီအညွတ်ပေါင်းဆုံ တာကို ဖဿသဘောပါ။ ဒါကို အာရုံသဘောရုပ်၊ ဒါက မဟာ သတိပဋ္ဌာန်နည်းနဲ့ ပြောတာပါ။ ဒီလိုပေါင်းဆုံပြီးဝိညာဏ်ကြီးက စားပွဲထိုင်လိုက်တာကျတော့ ဝေဒနာ သဘောပါ။ ဒါက အာရမ္မဏိကသဘော နာမ်တရားပါ။

ကိုင်း....သာဓုသာ ခေါ်ကြပါတော့၊

သာဓု....သာဓု....သာဓု။

တော်သလင်းလဆန်း ၁-ရက် နေ့ဟောစဉ်

ပုံစံနံပါတ် (၁၉)

ဒုတိယ တံခါးပေါက်ကျတော့ တော်တော်လေး သိမ်မွေ့လာပြီ။ သန္တပုဏ္ဏမီးဓာတ်ကနေ တိုက်ရိုက်ကျောက်နဂါးမီးဓာတ် ဦးခေါင်းပိုင်းကြီးထွက်လာမယ်၊ ဒီနေ့ ပဌမတံခါးကို ဥက္ခေမာသင်း ချရတော့မယ်။ ဒီတော့ အာနာပါန ရုပ်နာမ်ကို တွေ့ပြီလားလို့ မေးရင် ဘယ်လိုပြောမလဲ။ ဒီတော့ အာနာပါနမှာ အနုစိတ် ပြီးတော့ ရှာလာတာဟာ ပဉ္စဝိညာဏ်ကပေါ်တဲ့ ရုပ်နာမ် (၀၁) အဆင်းနဲ့ အကြည် ဆုံတဲ့အခါမှာ ပေါ်လာတဲ့ရုပ်နာမ် (၀၁) အာရုံငါးပါးနဲ့ ပဿဒ ၅-ပါးတို့ ဆုံတဲ့အခါမှာ ပေါ်လာတဲ့ ရုပ်နာမ်၊ နောက် စိတ်ဝိညာဏ်ကနေပြီး ပြန်တူးလိုက်တဲ့အခါ ပေါ်လာတဲ့ ရုပ်နာမ်ဆိုပြီး အကျဉ်းနည်းဖြင့်ရင် ၂-မျိုးသာ ရှိတယ်။

ဒီတော့ အချုပ်စကားမှာ အဆင်းနဲ့ အကြည်ဆုံတဲ့အခါမှာ ရုပ်နာမ်ဘယ်လိုပေါ်သလဲ။ ဒါဘဲရှိတော့တယ်။ ဒါကို ပြောစမ်းပါ။ ဒီတော့ အာရုံဟာ ဘယ်သဘောလဲ။ အာရမ္မဏ်ကဟာ ဘယ်သဘောလဲ။ ဒီတော့ အာရုံဟာ ရုပ်သဘော၊ ဒါဟာ ဘယ်အနေနဲ့ ပေါ်လာသလဲ။ ဒါကို လိုက်ရှာရမယ်။ ဒီတော့ အဆင်းကို အကြည်ဓာတ်က ဆုံတဲ့အခါမှာ သညာဝိညာဏ် သဘောမပါဘဲနဲ့ ဆွဲပြစမ်းပါ။ သညာဝိညာဏ် သဘောနဲ့ ဆွဲတာကလွယ်တယ်။ အဲဒါ ဆွဲတဲ့ အဝါဘဲ ယောကျ်ားဘဲ မိန်းမဘဲ စသည်ဖြင့် နာမပညတ်နဲ့ သဏ္ဌာနပညတ်တွေကို ပြောမှာဘဲ မဟုတ်လား။ ဒီတော့ သညာဝိညာဏ်သဘောမပါဘဲနဲ့ ဆွဲပြစမ်းပါ ဘယ်လိုဆွဲမလဲ။

ဒီတော့ အခုကဏ္ဍကို အစွမ်းကုန်နှိုက်ပြလိုက်ပြီ။ ကိုင်းဒီတော့ အဆင်းနဲ့ အကြည်ဆုံတဲ့အခါမှာ (ဥပမာ) လဘက်ရေပျံနဲ့ မျက်စေ့နဲ့ ဆုံတဲ့အခါမှာ သညာဝိညာဏ်သဘော မပါဘဲနဲ့ ဆွဲပြစမ်း ဘယ်လိုဆွဲသလဲ၊ ပြောစမ်းပါ။ အဆင်းလေးကို အကြည်ခတ်လေးက ဘယ်အနေနဲ့ဆွဲသလဲ၊ အဲဒါ အဆင်းကို နာမပညတ်၊ သဏ္ဌာနပညတ်တွေအနေနဲ့ ပြောလို့မရတော့ပါ။ ဒီတော့ ဘာကိုဆွဲသလဲ၊ အဲဒါ ပဇ္ဇာပွန်ဆတ်ဆတ်ပေါ် သဘော လေးအနေနဲ့ ဆွဲတယ်။ ဒီတော့ အဆင်းလေးဟာ ဘယ် သဘာဝအနေနဲ့ လိုက်လာသလဲ၊ အဲဒါ ရှေ့ရှုထင်တဲ့ သဘော လေးအနေနဲ့ လိုက်ပါလားတယ်။

ဒီတော့ သံသရာကြီးမှာ နယ်ချဲ့နေတာဟာ သညာဝိညာဏ်က လှည့်ပတ်နေလို့ တဏှာ မာန ဒိဋ္ဌိတို့က နယ်ချဲ့နေတာပါ။ အဲဒီလို သညာဝိညာဏ်နောက်ကို အလိုက်မှားလာလို့ ဥပါဒါနဲ့ အစီး အပွားနယ်ကြီးဟာ ကျယ်ပြီးနေတာပါ။ ဒီတော့ သညာဝိညာဏ် ကို ရိုက်ချိုးလိုက်မှ ဥပါဒါနဲ့ရဲ့ အစီးအပွား နယ်ကြီးထဲက လွတ် မယ်။ ဒီတော့ သညာဝိညာဏ်ဟာ ဝိပုလ္လာသထဲမှာ ပါနေတယ်။ သညာက သညာဝိပုလ္လာသ၊ ဝိညာဏ်က စိတ္တဝိပုလ္လာသပါ။ နောက် ဒိဋ္ဌိဝိပုလ္လာသဆိုပြီး ဝိပုလ္လာသ ၃-မျိုးရှိတယ်။ ဒီလို ဝိပုလ္လာသတွေမှာကို သညာဝိညာဏ်တို့က ရှေ့ဆောင်ပြီးလုပ်နေ တာပါ။ ဒီသညာဝိညာဏ်နောက်လိုက်ပြီး နေကြတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်တွေ ဟာ အာနာပါနကို ဘယ်မှာအားထုတ်လို့ရမလဲ၊ ဒီတော့ သညာ ဝိညာဏ်က လုပ်ကြံလိုက်တဲ့ နိမိတ်တွေရလာရင်ဘဲ ဟုတ်တယ် ထင်နေကြပြီ။

ဒီတော့ အချုပ်စကားပြောမယ်။ အာနာပါနတရားကို အားထုတ်လို့ ၁၀-ရက်အတွင်းမှာ နိမိတ်ထင်လာရင်ဘဲ ထိုပုဂ္ဂိုလ်

မှာ စုန်းကဝေဘဟာကပ်နေပြီ၊ (၀၁) စုန်းကဝေပညာတွေ ရှိနေပြီ၊ ဒါကိုခေါ်သွင်းပြီးမေးရင် ဝန်ခံလာရမယ်၊ ဒီတော့ ယခုပြောလိုက်တဲ့သဘာဝကို ခံနိုင်ရင် တရားလာနာကြပါ။ မခံနိုင်ရင် တရားလာမနာကြပါနဲ့၊ ဒီတော့အာနာပါနဲ့ အားထုတ်လို့ ၁-ရက် ၂-ရက်လောက်ရလာတာနဲ့ နိမိတ်ထင်လာရင်တဲ ပါရမီရှိပြီလို့ ထင်နေကြတယ်၊ ဒါဟာ သူ့မှာ စုန်းကဝေပညာ တွေရှိနေတယ်၊ ဒီတော့ အာနာပါနဲ့ကြီးဟာ အဲဒါ စုန်းကဝေ ပညာဝဲထဲသာ ရောက်နေကြတော့တယ်၊ ဒါကိုဆရာတော်က ဆွဲထုတ်ပြီးတော့ အာနာပါနဲ့တရားကနေ ရုပ်တရားကနေ ရုပ် တရားနာမ်တရားကို ရအောင်အားထုတ်ချင်ရင် စုန်းကဝေပညာ တွေကနေပြီး ပေါ်လာတဲ့ နိမိတ်တွေမှန်ရင် အကုန်လုံးပယ်၍ ရမယ်။

ဒီတော့သညာဝိညာဏ်လုပ်ကြံတဲ့ဘက်ကို လိုက်မှားလာကြတဲ့ အတွက်ကြောင့် အာနာပါနဲ့တရားကြီးဟာ အစစ်အမှန်ကို မရောက်ဘဲ စုန်းကဝေပညာဝဲထဲမှာသာ ကျနေကြတယ်၊ ဒီ သဘာဝတွေကိုအခုခမ္မစကြာပဋိပတ် သာသနာပြုရိပ်သာကြီးက ရိုက်ချိုးပြီး အာနာပါနဲ့တရားကနေ ပရမတ် ရုပ်နာမ်ကို တွေ့ အောင်ရှာပြမယ်၊ ကိုင်း အဆင်းနဲ့ အကြည်ဆုံတဲ့အခါမှာ သညာ ဝိညာဏ်မပါဘဲနဲ့ အဆင်းလေးကို အကြည်လေးက ဘယ်အနေ နဲ့ဆွဲသလဲ၊ စာတတ်တိုင်း တရားပေါက်မယ်များ ထင်နေကြသ လား၊ နောက်စာမတတ်တဲ့အတွက် တရားမပေါက်တော့ပါဘူး လို့ကော ပြောနိုင်သလား၊ အချုပ်မှာ သဘာဝဥာဏ်ကျယ်လှာ ရင် ဘယ်ပုဂ္ဂိုလ်ဘဲဖြစ်ဖြစ် တရားပေါက်နိုင်တယ်၊ ဒီတော့သဘာဝ ဥာဏ်ကျယ်လာအောင် တရားပေးတဲ့ဆရာထံမှာ နည်းခံပြီးသင် ယူရပါသေးတယ်။

ဒီတော့ သဘာဝနယ်ကျယ်လာမှ မကျယ်ရင် အဲဒါဝိပဿနာတရားကိုဟောရင်ဘဲ ဝိပဿနာ အူပေါက်ဖြစ်ပြီး နောက်ဆုံးမှာ ဝါစာဝိက္ခေပဒိဋ္ဌိ၊ အမရာဝိက္ခေပဒိဋ္ဌိထဲကျကုန်မယ်။ ကိုင်းအခုမေးနေတာဟာ စာမပါပါ။ အဆင်းနဲ့ အကြည်ဆုံတဲ့အခါမှာ သညာဝိညာဏ်မပါဘဲနဲ့ အကြည်ဓာတ်လေးက အဆင်းလေးကို ဘယ်လိုဆွဲသလဲ၊ ဘယ်သဘာဝကိုသာဆွဲသလဲ၊ ဒါကိုကြံစည်ရမယ်၊ ပြောပြမယ်၊ အာရုံပြုထားပါ။ အဆင်းမှာက သညာရိပ်လေးဟာ အမြဲရှိနေတယ်၊ ဆုံလိုက်တဲ့အခါမှာ ဘာပေါ်မလဲ၊ အတိတ်သညာက သမ္မသနဉာဏ်လုပ်ငန်းစဉ်ကျမှ ပေါ်မှာပါ။ ဒါကြောင့်ယခုဒီနေရာမှာ ခက်နေတာပါ။

ဒီတော့ “စက္ခုစ ပဋိစ္စ ရူပေစ ဥပ္ပဇ္ဇတိ စက္ခုဝိညာဏံ တိဏ္ဍသင်္ဂတိ ဖဿော” လို့ပြလာတဲ့အတိုင်း အဆင်း-အကြည်-အမြင် ဒီ ၃-ပါးပေါင်းလိုက်တဲ့အခါမှာ အဆင်းမှာလဲ ပစ္စုပ္ပန်သညာလေးပေါ်တာဘဲ၊ အကြည်မှာလဲပေါ်တာဘဲ၊ အမြင်မှာလဲ ပစ္စုပ္ပန်သညာတွေဟာပေါ်တာဘဲ၊ ဒီနေရာမှာ ဒီလိုယူရတယ်၊ ရှေ့ကဏ္ဍတွေကျတော့မှ သမ္မသနဉာဏ်မှာ အတိတ်သညာလို့ ပြောလာတာပါ။ အခုဒီနေရာမှာက ဒီလိုအတိတ်သညာလို့ ပြောလို့မရသေးပါ။ ဒီတော့ အဆင်း-အကြည် အမြင် သုံးပါး ဆုံလိုက်တော့ ပစ္စုပ္ပန်သညာသုံးလုံးဟာ ပေါင်းပြီးပေါ်ကြတယ်၊ အဲဒါပေါင်းဆုံခြင်းဟာ ပစ္စုပ္ပန်ဘဲမဟုတ်လား၊ ပစ္စုပ္ပန်ဆိုတာ... ပတိဥပ္ပန္နမုက်မှောက်ဖြစ်ပေါ်လာတာကိုပစ္စုပ္ပန်လို့ခေါ်တာပါ။

ဒီတော့ အဆင်းမှာလဲ ပစ္စုပ္ပန်သညာလေး ပေါ်လာရတယ်၊ အကြည်မှာလဲပေါ်လာတယ်၊ အမြင်မှာလဲ ပစ္စုပ္ပန်သညာလေး ပေါ်လာရတယ်၊ ဒီတော့ ဆုံတယ်ဆိုတာဟာ ပစ္စုပ္ပန်သညာတွေ

ပေါ်လာမှ ဆုံတယ်လို့ ခေါ်တယ်။ ပစ္စုပ္ပန်သညာမှ မပေါ်ရင် ရှေ့ရှုရောက်နေသော်လည်း ဘာရယ်လို့ မသိပါ။ အဲဒါ ပစ္စုပ္ပန် သညာလေးပေါ်လာမှ ဆုံတယ်လို့ ခေါ်တယ်။ ဒီတော့ အဆင်း အကြည် အမြင်တို့လဲ ပေါင်းဆုံလိုက်ရော ပစ္စုပ္ပန်သညာလေး ၃-လုံးဟာ ပေါင်းပြီးပေါ်ကြတယ်။ ဒီတော့ အဆင်းမှာပေါ်တဲ့ ပစ္စုပ္ပန်သညာလေးနဲ့ အကြည်ခတ်မှာပေါ်တဲ့ ပစ္စုပ္ပန်သညာ လေးဟာ ဘာကိုဆွဲသလဲ။ ဒီ ၂-ကောင်မှာ ဘယ်သူကဆွဲလို့ ဘယ်သူက အဆွဲခံရမလဲ။ အဲဒါ အဆင်းမှာရှိတဲ့ သညာလေးက အဆွဲခံရမယ်။ အကြည်ခတ်မှာရှိတဲ့ သညာကဆွဲမယ်။ သူ့မှာက ဗျာပါရလေးရှိနေတယ်။

အကြည်သညာဟာ နာမ်ခတ်ကနေပြီး ပေါ်လာတဲ့အတွက် ကြောင့်သူ့မှာ ဗျာပါရလေးရှိနေတယ်။ အဆင်းသညာကျတော့ ရုပ်ဘက်က ထွက်လာတာ ဖြစ်ခြင်းကြောင့် ဗျာပါရမရှိပါ။ ဒီတော့ အဆင်းသညာလေးကို အကြည်သညာလေးက ဘယ်လို ဆွဲသလဲ။ ဒီတော့ အခုအာနာပါနတရားမှာ အဆွဲခံရတာကရုပ် ဆွဲတာကနာမ်ဆွဲပြီး ပြောလာတာပါ။ အချုပ်မှာ ဘယ်လို ဆွဲသလဲ။ ဒါဟာ ပဋိပတ်ရဲ့ လုပ်ငန်းစဉ်ပါ။ ပဋိပတ်သဘောဟာ ကျဉ်းနိုင်သမျှ ကျဉ်းပေးရမယ်။ သညာဝိညာဏ်သဘော (၈၁) ပရိယတ်သဘောကသာ ကျယ်တာပါ။

ကိုင်း... ဒီတော့ ဘယ်လိုဆွဲသလဲ။ ဆွဲတဲ့ဗျာပါရလေးကို မြင်ရင် နာမ်တရားကို မြင်တယ်လို့ ခေါ်တယ်။ အဆွဲခံရတာကို မြင်ရင် ရုပ်တရားကိုမြင်ပြီ။ ဒီတော့ အခု ဆုံတဲ့အခါမှာ ပစ္စုပ္ပန် ပေါ်တဲ့သညာလေးကိုသာ ဆွဲတာပါ။ အန္တတွေထင်သလို အဖြူ အနီ၊ အဝါစသော အဆင်းကိုလဲ မဆွဲတော့ပါ။ အဖြူ အနီ

စသည့်ဟာတွေကို ဆွဲတယ်လို့ ထင်နေတာက အမှားပါ။ ဒါဟာ အန္တတေသိတဲ့ အသိမျိုးပါ။ အခု ဆိုတဲ့အခါမှာ ပစ္စုပ္ပန်သညာ လေးတွေဟာ ထွက်လာပြီ။ အကြည်ဓာတ်ကထွက်တဲ့ ပစ္စုပ္ပန် သညာကအဆင်းက ထွက်လာတဲ့ပစ္စုပ္ပန်သညာကိုသွားဆွဲတာပါ။ ဒီတော့ သွားဆွဲတာက အာရမ္မဏိက နာမ်သဘောပါ။ အဆွဲခံရ တာက အာရုံသဘော ရုပ်သဘောပါ။

ဒီတော့ ရုပ်နာမ်ဆိုတာ အဆင်းကိုလဲ ပြောတာမဟုတ်ပါ။ အကြည်ဓာတ်ကိုလဲပြောတာမဟုတ်ပါ။ ပစ္စုပ္ပန်သညာလေးတွေ ကိုသာ ရုပ်နာမ်လို့ ပြောတာပါ။ ပြောပြမယ်။ အကြည်ဓာတ်မှာ ပစ္စုပ္ပန်သညာဟိတ်လေး ရှိနေတယ်။ ဒါကို ထုတ်ပြမယ်။ ဒီတော့ အဆင်းနဲ့ အကြည်ဆုံတာဟာ ဘယ်သူကခိုင်းလို့ ဆုံကြတာလဲ အဲဒါ သညာဝိညာဏ်ကခိုင်းလို့ ဆုံတာပါ။ ဘာကြောင့် ခိုင်း သလဲ။ ခံစားချင်လို့ ခိုင်းတာပါ။ ဒီတော့ သညာဝိညာဏ်ဟာ ခံစားရရင်ဘဲ ကောင်းသွားပြီ။ ဒီသညာဝိညာဏ်ရဲ့ ခံစားချင်တဲ့ ဗျာပါရလေးဟာ စက္ခုဝိညာဏ် (ဝါ) အမြင်သဘောလေးမှာ ပါလာတယ်။ ဒီတော့ အဆင်းနဲ့ အကြည်နဲ့လဲ ဆုံလိုက်ရော အကြည်ဓာတ်မှာရှိတဲ့ သညာထဲကို ဒီခံစားချင်တဲ့ ဗျာပါရ လေးကို ကပ်ထည့်ပေးလိုက်တော့တယ်။ ဒီတော့မူ အကြည် ဓာတ်မှာ ဣဋ္ဌ, အနိဋ္ဌတွေ ပေါ်ထွက်လာတာပါ။

အဲဒီလိုအကြည်ဓာတ်မှာ ဣဋ္ဌ, အနိဋ္ဌတွေ ပေါ်ထွက်လာတာ သည်ပင် အာရမ္မဏိကနာမ်သဘော ဝေဒနာအရိပ်လေးပါ။ အာရမ္မဏိကထဲမှာ ခံစားချင်တဲ့ သဘောလေးရှိတယ်။ ဒီတော့ ဒီလိုပေါ်လာတာကိုမူ သညာဝိညာဏ်က ကောင်းတယ်၊ မကောင်းဘူးလို့ ပြောလေတာပါ။ ဒါကသညာဝိညာဏ်နဲ့ ခံစား

တဲ့ဝေဒနာပါ။ နောက်အရိပ်ကင်းတဲ့ဝေဒနာကို ပြောပြအုံးမယ်။ ဒီတော့ အဆင်းနဲ့ အကြည် ဆုံလိုက်တဲ့အခါမှာ အဆင်း ဓာတ်မှာ ဝေဒနာမပေါ်ပါ။ အကြည်ဓာတ်မှာသာ နာမ်ရဲ့ဗျာ ပါရလေးရှိနေခြင်းကြောင့် ဝေဒနာလေး ပေါ်ရတာပါ။ ဒါဟာ အင်မတန်မှ ကြမ်းထန်တဲ့ သြဋ္ဌာရိက ရုပ်သဘောနဲ့ နူးညံ့ သိမ်မွေ့တဲ့သုခုမရုပ်တို့ တိုက်လိုက်တဲ့ အခါမှာ သုခုမရုပ်ပေါ်မှာ ဒဏ်ရာဒဏ်ချက်အနေနဲ့ ဝေဒနာလေး လာပေါ်တာပါ။

ဒီတော့ ၂ ပါးဆုံလိုက်တော့ စက္ခုအကြည်မှာရှိတဲ့ ပစ္စုပ္ပန် သညာလေးကလဲ သွားဆွဲလိုက်ရော ပစ္စုပ္ပန်ဝေဒနာအရိပ်လေး ဟာ နှလုံးအိမ်မှာရှိတဲ့ မီးဓာတ်လေးက ဖွါးကနဲဆိုပေါ်လာတာ ကို နာမ်သဘောလို့ ပြောတာပါ။ ဒီဟာကို အာရမ္မဏိက သဘော လို့ ပြောတာပါ။ ဒီတော့ အကြည်ဓာတ်ပစ္စုပ္ပန် သညာမှာကို ခံစားချင်တဲ့မီးဓာတ် ဝေဒနာသဘောလေးဟာ ပါလာတယ်။ ဒီတော့မှ အဆင်းနဲ့ အကြည်ဆုံလိုက်ရော အဲဒါ ကောင်း၊ မကောင်းဆိုတဲ့အနေနဲ့ အကြည်ဓာတ်မှာရှိတဲ့ပစ္စုပ္ပန်သညာလေး က ဆွဲလာတော့တယ်။ ဒီတော့မှ သညာဝိညာဏ်တို့ကလိုက်ဆွဲပြီး သုခဝေဒနာ၊ ဒုက္ခဝေဒနာဆိုပြီးတော့ မှတ်တမ်းတင်လာတော့ တာပါ။

ဒီတော့ ရုပ်သဘောက အဆင်းသညာလေးထွက်လာတာပါ။ နာမ်သဘောက အကြည်ဓာတ်သညာလေး ထွက်လာတာပါ။ သန္တပ္ပနမီးဓာတ်ကထွက်လာတဲ့ ဝေဒနာသဘောလေးလောက်ကို နာမ်သဘောလို့ ယူပါ။ ရုပ်ကျတော့ အဆင်းလေးဟာ အလကား ဘဲ၊ အဆင်းကထွက်လာတဲ့ သညာလေးကျတော့ ပေါ်သဘော၊ ဒါဟာ ဉာဏ်အားရှေ့ရှုထင်တဲ့သဘောပါ။ ဒါက အဆင်းရိပ် မှာ ပစ္စုပ္ပန်သညာရိပ်လေးဟာ ရုပ်သဘောပါ။ ဘာကြောင့်လဲ၊

အကြည်ဓာတ်သည်ရဲ့ အဆွဲခံရတဲ့အတွက်ကြောင့် ရုပ်သဘော
ပါ၊ ဒါကအာရုံသဘောပါ၊ အာရုံသဘောဆိုတာ တည်းတည်း
(ဒီး ဒီး) လေးအနေနဲ့ အဖြူ-အနီလို့ မရှိတော့ဘဲ ပေါင်းမှပေါ်
ရတာပါ၊ ဘာကြောင့်ပေါ်သလဲ။

ဒီတော့ပေါင်းမှပေါ်ရသော်လည်း ဖဿရိပ်လေးအနေနဲ့ သူ့
မှာရှိနေတဲ့အတွက် သူ့မှာတည်း (ဒီးဒီး) လေးအနေနဲ့
မရှိပါ၊ ဒါကိုလက်တွေ့ဝေဖန်ချလိုက်ရင် အကြည်ဓာတ်ဖြစ်တဲ့
အာရမ္မဏိကသဘောတို့ရဲ့ ပေါင်းစုံပြီး ဖြစ်ပေါ်နေတာဟာ ရုပ်
သဘောဘဲ ဒီအနေလောက်သာရှိတော့တယ်၊ ဒီတော့ ဘယ်
မှာအသင်ကြီးစရာရှိတော့သလဲ၊ မသိခင်တုန်းကတော့ ရုပ်တရား
တွေကတည်ပြီးတော့မှ နာမ်တရားတွေတည်နေတဲ့ လောကကြီး
ဘဲလို့ ယူလာခဲ့ကြတယ်၊ အခုတော့ လုပ်ငန်းစဉ်အနေနဲ့ ကြည့်
လိုက်တော့ နာမ်တရားတို့ရဲ့ ပေါင်းစုံပြီးတော့နေတဲ့ သဘော
လေးကို ရုပ်တရားလို့ ဆိုပါလား ဆိုတာကိုလာတွေ့နေပြီ၊ ဒီတော့
လောကကြီးတခုလုံးကို ကြည့်လိုက်တဲ့အခါမှာ သာယာစရာများ
ရှိတော့သလား ဘယ်မှာရှိတော့သလဲ၊ အဲဒါနာမ်သဘောတို့ရဲ့
ပေါင်းစုံတဲ့ သဘာဝလေးကိုသာ ရုပ်လို့ မြင်နေပြီဘဲ၊ ကိုင်းနား
လည်လောက်ပြီ။

ဒီသဘာဝကိုသိရင်ရှေ့ကိုတက်ရတော့မယ်၊ ရှေ့ကျတော့ရုပ်ဆို
တာ ဘယ်ဟာလဲဆိုရင် အပြင်မှာမယူတော့ပါ၊ ဥပမာကြေးမုံပြင်
မှာပေါ်တဲ့ရုပ်သဘာဝလောက်သာ ယူတော့မယ် ရှေ့ကျတော့
ဒီသဘာဝတွေဟာ ကြမ်းနေသေးတယ်၊ အဲဒါနောက် ဒီထက်
သိမ်မွေ့တဲ့ ရုပ်ကိုရှာရတော့မယ်၊ ဒီတော့ ဒီထိအောင် တက်
သွားတော့မယ်၊ ကိုင်း ဒီနေ့ အာနာပါနဲ့ ပဋ္ဌမဘံခါးကို
ဥက္ခေဒ်ခါးချလိုက်ပါပြီ၊ နက်ဖြန် ဒုတိယဘံခါးကို တက်မယ်။

ည ဟော စ ဉ် ။

“တိက္ခဟာသ၊ ဇဝနဂမ္ဘီ၊ ဉာဏ်လေးလီဖြင့်၊ အခွံကိုခွာ၊ အကာကိုရှား၊ အသားကိုချေ၊ အနှစ်ကိုတေနိုင်မှ၊ သဘာဝ ဉာဏ်နက် ကျယ်သည်၏အဖြစ်ကို၎င်း” လို့ တရားပိုင်ဓာတ်ပိုင် တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ကြီးများ မိန့်တော်မူလာခဲ့သည့်အတိုင်း ယခု ပရမတ် ရုပ်နာမ် သဘာဝအနတ္တဓာတ်လေးကိုမြင်တော့နဲ့ ကလျာဏ ဘုမ္မိထဲကို ရောက်ပါတယ်။ ဒီတော့ အာနာပါနု ပဋ္ဌမတံခါးကို ဟောခဲ့တာဟာ ၅-ရက်ရှိသွားပြီ။ ဒီ ပဋ္ဌမတံခါးကို ဥက္ခေဒ်ခင်း ချလိုက်ရင် ဒုတိယတံခါးကို တက်ရတော့မယ်။ ဒီနေ့ ပဋ္ဌမ တံခါးကို လုပ်ငန်းစဉ် အပြီးသတ် ဥက္ခေဒ်ခင်းချရတော့မယ်။ ဒီတော့ အာနာပါနုတရားက ခေါ်လာတဲ့ ပရမတ်ရုပ်နာမ်ကို တွေ့ကြရဲ့လား၊ အလွယ်တကူနဲ့ပြောရရင် အာရုံ အာရမ္မဏိက ရုပ်နာမ်ပါ။

ဒီတော့ အာရုံနဲ့ အာရမ္မဏိက ရုပ်နာမ်တရားဟာ ဘယ်အနေ နဲ့ရှိသလဲ၊ ဒီတော့ အာနာပါနုတရားကိုလိုချင်ကြလို့ နေ့မပျက် ညမပျက် လာပြီးတရားနာနေကြတာဟာ အခု အာနာပါနု တရားကထွက်လာတဲ့ ပရမတ်ရုပ်နာမ်ကိုတွေ့ပြီလား၊ ဒီတော့ ပဋ္ဌမတံခါးကထွက်လာတဲ့ ရုပ်နာမ်ကို ထပ်ပြီးရှင်းပြလိုပါသေး တယ်။ (ဥပမာ၊ “စက္ခုစ ပဋိစ္စ ရူပေစ ဥပ္ပဇ္ဇတိ စက္ခုဝိညာဏံ” ဆိုတဲ့ ပါဠိတော်ရဲ့ လုပ်ငန်းစဉ်ကို ယခု တင်ဆက်ကြည့်လိုက်ရင် နောက်တုံးက နာကြားလာခဲ့တဲ့ နာမရူပပရိစ္ဆေဒဉာဏ်ကို ပြန် ကိုင်ကြည့်ပါ။ နာမရူပပရိစ္ဆေဒဉာဏ်ဟာ ရုပ်သဘာဝကိုရှာတဲ့ အခါမှာ ဌာန် ၄-ချက်နဲ့ ရှာလာတယ်။ ဒီလိုရှာလာရင်ဘဲ ဘယ်

နည်းနဲ့မှ မလွှတ်တော့ပါ။ အဲဒါ ပရမတ်ရုပ်နာမ်ကို တွေ့တော့
တာဘဲ ဒီတော့ ဘယ်သဘာဝမဆို ဒီ ဌာန် ၄-ချက်နဲ့ ရှာလိုက်
ရင် တွေ့တော့တာဘဲ။

ဒီသဘာဝ ၄-ချက်နဲ့ စိတ်စေတသိက် ဓာတ် ၄-ပါး ၈-ပါး
တို့ကို ရှာရင်လဲ တွေ့တာဘဲ။ ဒီသဘာဝ ၄-ချက်ဟာ လိုရင်း
ပါတဲ့ ကိုင်းရှာပြမယ်။ “စက္ခုစ ပဋိစ္စ ရူပေစ ဥပ္ပဇ္ဇတိ စက္ခု
ဝိညာဏံ တိဏ္ဍိ သင်္ဂီတိ ဖဿော” လို့ ပြလာတဲ့အတိုင်း အဆင်း
အကြည် အမြင် အသိ ဒီ ၄-ပါးပေါင်းတာကို သိမှုပေါ်လာ
တယ်လို့ ပြောတာဘဲ မဟုတ်လား။ အဆင်းဆိုတာ လက္ခဏရဲ့
သဘောလို့ မှတ်ပါ။ ကိုင်း အဆင်းက အာရုံသဘော၊ အကြည်က
သွားဆွဲတဲ့ အာရမ္မဏိကသဘော၊ ဒါဟာ ဘယ်လိုသွားဆွဲသလဲ။
“တိက္ခ-ဟာသ၊ ဇပန-ဂမ္ဘီ၊ ဥာဏ်လေးလီဖြင့် (လ) ထင်မြင်
နိုင်သည်၏အဖြစ်ကို၎င်း” လို့ ပြလာတဲ့အတိုင်း အဲဒါ စိန္တာ
မယဉာဏ်ကြီးနဲ့ သဘာဝနှိုက်ရမယ်။ အဆင်းလေးကို အကြည်
ဓာတ်က ဘယ်အနေနဲ့ သွားပြီးဆွဲသလဲ။ ဒါကိုဘဲ ရှာဆင်ခြင်
နေပါ။

ပြောပြမယ်။ အဆင်းနဲ့အကြည် ၂-ပါးဆုံတဲ့ အခါမှာ
အဆင်းဆိုတာ ဘယ်ဟာကိုခေါ်တာလဲ။ အဖြူ၊ အနီ၊ အဝါလို့
ပြောတဲ့အဆင်းတွေဟာ တကွဲပရမတ်မဟုတ်ပါ။ သညာဝိညာဏ်
နဲ့ ပြောနေတာဖြစ်ခြင်းကြောင့် တကွဲပရမတ်အစစ် မဟုတ်ပါ။
ဒီတော့ ပရမတ်သဘောအဆင်းလေးဟာ ဘယ်အနေနဲ့ ရှိသလဲ
ဆိုတော့ “မောင်ကောင်းကြီး” ကပစ္စုပ္ပန်ဆတ်ဆတ် ရှေ့ရှုထင်
တဲ့သဘောလို့ ပြောတယ်။ ဒါဟာမှန်သော်လည်း စိန္တာမယဉာဏ်ထဲ

မဝင်သေးပါ။ ဒီတော့ အဆင်းနဲ့ အကြည်ဆုံတဲ့အခါမှာ အဆင်း ဟာဘယ်ဟာလဲ၊ သညာဝိညာဏ်မပါစေနဲ့၊ မပါရင် အဲဒါ အနိတ် အမြဲတဲလို့ ပြောလို့ မရတော့ပါ။

ဒီတော့ အဆင်းလေးဟာ ဘယ်အနေနဲ့ရှိသလဲ၊ ပစ္စုပ္ပန် ဆတ်ဆတ် ပေါ်သဘောလေးအနေနဲ့ ရှိတယ်လို့ ပြောတာပါ။ သညာဝိညာဏ်နဲ့ ဆွဲပြီးပြောရင် အဲဒါ အနိတ်-အမြဲတဲ စသည် ဖြင့်ပြောလာတော့မယ်၊ ဒီတော့ ပစ္စုပ္ပန်ဆတ်ဆတ် ပေါ်သဘော ဆိုတာဟာဘယ်ဟာလဲဆိုတော့ ဘုံဘက်ကို “မောင်ကောင်းကြီး” မပြောတတ်တော့ပါ။ ဒီနေရာကျတော့ သုဘယဉာဏ်နဲ့ မရ တော့ပါ။ စိန္တာမယဉာဏ်နဲ့သာ လိုက်ရတော့မယ်၊ ဒါ့ကြောင့် “လူသာမန် နတ်သာမန်ပုထုဇဉ်သာမန်တို့ မကြံအပ် မကြံစည် နိုင်ရာ စိန္တာမယပညာ ဝရဇိန်မိုဃ်းကြီးစက်သွားပမာ ဝဋ်ဒုက္ခ တို့ရဲ့ ကုန်ရာ တိဟိတ်ပုဂ္ဂိုလ်တို့နှင့်သာ ထိုက်တန်ရာသော” လို့ ရေးလာတာပါ။

ဒီတော့ ပစ္စုပ္ပန်ဆတ်ဆတ် ပရမတ်ပေါ်သဘောလေးဟာ ဘယ်သဘောလေးလဲဆိုတာကို စစ်ပြမယ်၊ ဒီတော့ ပေါ်သဘော လေးဟာ ဘယ်သဘာဝလဲ၊ “စက္ခုစ ပဋိစ္စ ရူပေစ (လ) ဝသော” ဒီတော့ ပေါ်သဘောဆိုတာ အဆင်း အကြည် အမြင် ဒီ ၃ ပါးပေါင်းဆုံပြီးဖြစ်တာကို ပေါ်သဘောလို့ ပြောတာပါ။ ဒါကိုပစ္စုပ္ပန်လို့ ခေါ်တယ်၊ သို့ဟာသူ လဘက်ရည်ပုံကြီးဘဲ ချထားရင် အကျိုးပစ္စုပ္ပန်လို့သာ ပြောလို့ရမယ်၊ အခုတော့ အဆင်းအကြည်အမြင် ဒီ ၃ ပါးပေါင်းပြီး ပေါ်လိုက်တာကို ပစ္စုပ္ပန်ဆတ်ဆတ်လေးရလာပြီ၊ ၃ ပါးပေါင်းတာက ပစ္စုပ္ပန်

ဆတ်ဆတ်၊ ဒါကသညာဝိညာဏ်မဆွဲနိုင်တာပါ။ ပေါ်သဘော ဆိုတာက သညာလေးထွက်လာတာပါ။ ဒါကြောင့် ပစ္စုပ္ပန်ဆတ် ဆတ်ပေါ်သဘောလို့ ခေါ်တာပါ။ ဒီလိုယူပါ။ လဘက်ရေပျံ ကြီးကို သွားမယူပါနဲ့။

ကိုင်း စိန္တာမယပညာဖြင့်ရင် မြင်သာရမယ်၊ ပရိယတ်နဲ့ လိုက်နိုက်ရမယ်။ ဒီတော့ ပစ္စုပ္ပန်သညာလေး ၃-လုံးမှာ၊ ဘယ် ဟာကရုပ်လဲ၊ ဘယ်ဟာကနာမ်လဲ ဆိုတော့ အဆင်းရုပ်သဘော၊ အကြည်ရုပ်သဘောလို့ ယူလို့မရတော့ပါ။ အခုဒီနေရာမှာ သညာလေး ၃-လုံးကိုသာ ရုပ်-နာမ် ခွဲရတော့မယ်။ ဒီတော့ အဆင်းနဲ့ အကြည် ၂-ပါးဆုံလိုက်တဲ့အခါမှာ သဘာဝနယ်မှာ သညာလေး ၃-လုံးဟာပေါ်လာတော့တယ်။ ဒါကိုသညာဝိညာဏ် ကောင်ဆွဲလိုက်တော့မှ အဲဒါ ယောက်ျားဘဲ မိန်းမဘဲ သတ္တဝါဘဲ ဆိုပြီးနောက်ဆုံး ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ကြီး လည်လာတာပါ။ ဒါကိုနား လည်ရင် ဒီသညာလေး ၃ လုံးကိုသာ ဘယ်ဟာကရုပ်လဲ၊ ဘယ် ဟာကနာမ်သဘောလဲဆိုတာကို ခွဲပါတော့မယ်။

ကိုင်းခွဲပြမယ်။ အဆင်းက ပေါ်လာတဲ့သညာက ရုပ်သဘော၊ အကြည်ဓာတ်က ပေါ်လာတဲ့သညာက နာမ်သဘောလို့ ခေါ် တယ်။ ဘာကြောင့်လဲ အကြည်ဓာတ်ကပေါ်လာတဲ့ သညာကို ဘာကြောင့် နာမ်လို့ခေါ်သလဲ၊ ပြောပြမယ်။ အဆင်းနဲ့ အကြည် ၂ ပါးဆုံတဲ့ အခါမှာ အကြည်ဓာတ်မှာ သန္တပ္ပန မီးဓာတ်ရှိနေတယ်။ အဆင်းမှာက အကြည်ဓာတ်မရှိပါ။ (ဝါ) သန္တပ္ပနမီးဓာတ်မရှိပါ။ ဒါကြောင့် သူ့မှာ ဥဟမီးဓာတ် လောင် မြှိုက်နေတာဘဲ ရှိတော့တယ်။ ဒီတော့ အဆင်းနဲ့ အကြည် ၂ ပါး

ဆုံလိုက်တဲ့ အခါမှာ ဘယ်သူ့မှာ ဒဏ်ရာဒဏ်ချက်ကျသလဲ ဆိုတော့ အကြည်ခတ်မှာသာ ဒဏ်ရာဒဏ်ချက် လာပေါ်တာပါ။ ဘာကြောင့်လဲ၊ အကြည်ခတ်မှာ သန္တပုနမီးခတ် ရှိနေလို့ပါ။

ဒီတော့ အကြည်ခတ်မှာက ခံစားတဲ့ ဝေဒနာလေးဟာ ဒဏ်ရာဒဏ်ချက်အနေနဲ့ အမြဲပေါ်နေတယ်။ ဒါကို သညာက ဣဋ္ဌ၊ အနိဋ္ဌအနေနဲ့ မှတ်မယ်။ ဝိညာဏ်ကြီးက သုခဝေဒနာ ဒုက္ခဝေဒနာအနေနဲ့ ခံစားပြီး ဟိုဘက်မှာ တဏှာ၊ ဥပါဒါန်၊ ဘဝဆိုပြီးတော့ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ကြီး လှည့်နေပြီ။ ဒီတော့ ဝေဒနာလေးဟာ အဆင်းခတ်မှာ သန္တပုနမီးခတ်ခရိုလို့ ဒဏ်ရာဒဏ်ချက် မပေါ်တာပါ။ အကြည်ခတ်မှာသာ သန္တပုနမီးခတ် ရှိနေလို့ ခံစားတဲ့ ဝေဒနာအရိပ်လေး ပေါ်လာတယ်။ အဲဒါဟာ ဥဏှာက အိမ်မှာကို သန္တပုနမီးခတ်လေးက ဖွားကနဲ မီးခတ်လေး ပွင့်လာတော့တယ်။ ဒါဟာ အကြည်ခတ်က ခံစားလိုက်တာသည်ပင် အာရမ္မဏိက နာမ်သဘောပါ။ ဒါဟာ သဘာဝပစ္စုပ္ပန်ဝေဒနာလေးတွေ ပေါ်တာပါ။ ဒါကို အာရမ္မဏိက သဘောလို့ ခေါ်တာပါ။

အဆင်း ပစ္စုပ္ပန် သညာလေးကျတော့ အာရမ္မဏိကနာမ်သဘောက ဆွဲတဲ့အဘွက်ကြောင့် ရုပ်သဘော၊ ဒီတော့ အဆင်းက ထွက်လာတဲ့ ပစ္စုပ္ပန်သညာလေးကို ဘာကြောင့် ဆွဲရသလဲ၊ ပြောပြမယ်။ သူ့ကိုမှမဆွဲရင် သညာလို့ မပြောနိုင်ပါ။ ဒီတော့ သညာလို့ ပြောနိုင်အောင်လို့ သူကဟန်ရေးပန်ရေးပြနေတာပါ။ ဒါမှ အာရမ္မဏိကသဘောက ဆွဲလာတာပါ။ ဒါကို ဝိပဿနာ

ဆရာကြီးတို့က “ဥပဋ္ဌာနကရောဝါ ဖလံဝါ ပဇ္ဇပဋ္ဌာနံနာမ”
ဆိုပြီးပြလေတော့ပါ။

ဒီတော့ ပဇ္ဇပုပ္ဖနိသညာ ၃၀ပါး ပေါင်းဆုံလိုက်တာက နာမ်
သဘောလေးပါ။ ဒီ ၃၀ပါးပေါင်း ပေါ်နေတဲ့ သဘာဝလေးဟာ
ဓမ္မသဘောရုပ်ပါ။ ဒီတော့ ရုပ်တရားဆိုတာကို မမြင်တဲ့သူက
လဘက်ရေပျံ၊ လဘက်ရေအိုးဘဲလို့ ပြောနေတယ်။ အခုရုပ်
နာမ်တရားဟာ ပဇ္ဇပုပ္ဖနိဆတ်ဆတ်ပေါ်တဲ့ ဗျာပါရလေးသာ
ရှိတော့တယ်။ သူတို့မှာ အနှစ်အသားအနေနဲ့ မရှိတဲ့အနေနဲ့သာ
ပေါ်နေတာဘဲဆိုတာကို ထိုပုဂ္ဂိုလ်မြင်လိုက်ရင် “သင်္ခတလောက
ကြီး တခုလုံးမှာကို အနှစ်အသားအနေနဲ့ မဆွဲတော့ဘဲ အဲဒါ
အနတ္တဓာတ် အနေနဲ့သာ ယူသွားတော့မယ်။”

ကိုင်း.... သာဓုသာ ခေါ်ကြပါတော့

သာဓု....သာဓု....သာဓု။

အာနာပါန ပဋ္ဌမ တံခါး ဥက္ခေခင်းကျပါပြီ။

၁၀၃၃၅

- (သု) တေသိနံ သုမိတ္တာနံ၊
- (ခ) ဣန အတ္ထသာဓကော။
- (ဝ) ခေန္တ သုခမာပညာ၊
- (တိ) ရေန္တ ဘဝအဏ္ဏဝါ။

သုတေသိနံ၊ အနာကုလ တတ်သိပ္ပကို လုံ့လအားသီး ဖွေရှာ
 မှီးကြကုန်သော။ သုမိတ္တာနံ၊ ငါးပါးမလွတ် မိတ်ကောင်းဝတ်မှု
 မချွတ်ယွင်းပေ ချစ်မိတ်ဆွေတို့အား။ ခဏေန၊ နှောင့်ယှက်လွတ်
 ကင်း ခဏခြင်းဖြင့်။ အတ္ထသာဓကော၊ လောကဓမ္မ နှစ်ဝအကျိုး
 ဆောင်ပိုးပြီးမြောက်စေတတ်ကုန်သော။ သုခမာပညာ၊ သမုဒ်
 နက်ကျယ် ယုန်သုငယ်သို့ နှိုင်းဘွယ်မရွေ့ သိမ်မွေ့နက်နဲ ခက်ခဲ
 လှစွာမြတ်ပညာတို့သည်။ ဝဇေန္တ၊ တနေ့တခြားကျယ်ပြန့်ပွား၍
 ဖွံ့ထွားတိုးတက်တော်မူကြပါစေကုန်သတည်း။ ဘဝအဏ္ဏဝါ၊
 သုံးပါးဘဝ ဒုက္ခပြောကျယ်ဝဋ်ပင်လယ်မှ။ တိရေန္တ၊ မဂ်ပေါက်
 ဖိုလ်ပေါက်နိဗ္ဗာန်ရောက်အောင် ကူးမြောက်တော်မူနိုင်ကြပါစေ
 ကုန်သတည်း။

ဘာသာရေးဆိုင်ရာ စာပေ ခွင့်ပြုချက် အမှတ် (၃၀၈၂)

ပုံနှိပ်သူ - ဦးစိန်တင်၊ (ပ/၀၈၇၄) သုခဝတီစာပုံနှိပ်တိုက်၊
 ၈၄-ဗိုလ်ချုပ်လမ်း၊ မန္တလေးမြို့တွင် ရိုက်နှိပ်၍
 ထုတ်ဝေသူ၊ ဦးစိန်တင်၊ (ထ-မြ/၀၆၄၂) သုခဝတီစာပေတိုက်၊
 ၈၄ ဗိုလ်ချုပ်လမ်း၊ မန္တလေးမြို့မှ ထုတ်ဝေသည်။

ဖုံးနံပါတ် (၆၇၆)
 တိ-၇/ ၆၅၂